DANIEL EASTERMAN

TESTAMENTUL LUI IUDA

Daniel Easterman s-a născut la Belfast în 1949. A studiat engleza, persana şi araba la universităţile din Dublin, Edinburgh şi Cambridge şi a ţinut el însuşi cursuri la Fez în Maroc şi Newcastle upon Tine. Autor a peste zece romane de succes, a publicat de asemenea sub pseudonimul Jonathan Aycliffe poveşti cu fantome, foarte îndrăgite de iubitorii genului. A scris de asemenea lucrări de non-ficţiune pe tema Islamului şi a fundamentalismului arab.

DANIEL EASTERMAN

TESTAMENTUL LUI IUDA

editura rao

Editura RAO București
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-124 București, ROMÂNIA

DANIEL EASTERMAN
The Judas Testament

Traducere din limba engleză
BOGDAN NICOLAE MARCHIDAN

Coperta
DONE STAN

Ediția I

Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

Martie 2000

ISBN 973-8077-03-6

Pentru Beth

O soave fanciulla, o dolce viso
Di mite circonfuso alba lunar;
In te ravviso il songo
Ch'io vorrei sempre sognar.

MULŢUMIRI

A mulţumi nu este niciodată un lucru simplu, însă sînt mîngîiat de faptul că această povară mi-a fost uşurată de cei mulţi care au contribuit la sarcina de a transforma o idee într-o carte închegată. În capul listei este, ca întotdeauna, pentru ajutorul dat, sprijinul moral şi sfaturile oferite, minunata mea soţie, Beth. Editorii mei – Patricia Parkin în Londra, Katie Tso şi Karen Solem în New York – au atins, cu lumina minţii lor, manuscrisul meu, căruia i-au dat – sper – viaţă. Mary-Rose Doherty mi-a netezit multe căi de acces. Jeffrey Simmons, agentul meu, s-a dovedit, ca de obicei, a fi adevărata forţă ascunsă în spatele scenei (un cuvînt special de mulţumire aici pentru mama lui, Jane, şi pentru comentariile ei amabile pe marginea textului).

De asemenea, mulţumiri lui Collen Cairns, care a făcut cea mai mare parte a muncii de cercetare şi care s-a descurcat atît de bine cu cererile mele aparent nebuneşti; lui Roderick Richards de la Tracking Line pentru informaţiile din domeniul poliţienesc; lui Igor Kisenov şi Katyei Wik din Moscova pentru atenţia acordată de ei detaliilor, şi lui Barry Martin de la Russia House Ltd., pentru că a aranjat totul acolo; lui Alan Robinson pentru ajutorul lui nepreţuit în privinţa chestiunilor de securitate; lui Clare Robertson – McIsaac pentru că a aranjat un program de concert atît de magnific; lui Reg Gill, superintendentul plin de solicitudine al cimitirului din Wembley; şi soacrei mele, Nancy, pentru că a făcut tot ce putea ca lucrurile să meargă ca pe apă.

Aş vrea să-mi exprim recunoştinţa pentru diverşii autori ale căror lucrări le-am devorat în scopul de a găsi surse de informare pentru scenele mele. Printre ei vreau să-i scot în evidenţă pe Mark Aarons şi pe John Loftus, al căror studiu documentat referitor la asistenţa socială acordată fugarilor nazişti, numit Ratlines reprezintă o acuzaţie impresionantă adusă unuia dintre cele mai triste episoade ale istoriei europene moderne. Aş dori ca exerciţiul meu de ficţiune să alerteze tot mai mulţi cititori în privinţa trădării comise după război de către lideri politici şi religioşi, de aici şi din Statele Unite, trădare scoasă acum la lumină prin eforturile celor doi şi ale altor autori. Din nefericire, există mai puţină ficţiune în aceste pagini decît ne place să credem.

PARTEA ÎNTÎI

PROLOG

Iunie 1945
Berlinul sub ocupaţia rusească

Plafonierele clipiră, după care se stinseră. În secunda următoare prinse viaţă un proiector din spatele încăperii. Cîteva clipe ecranul mare de proiecţie se umplu cu diferite numere, apoi încăperea fu inundată de muzică şi pe ecran apăru imaginea unei zvastici, căreia, în scurt timp, îi luă locul silueta unui vultur german şi cuvîntul *Wochenschau*.

Imediat ecranul se umplu de embleme înfăţişînd acelaşi vultur, care purta de data asta o zvastică cu ghirlandă între gheare şi, dedesubt, un drapel pătrat pe care se găsea o a doua zvastică şi cuvintele *Deutschland Erwache*. Sunet de cizme mărşăluind. Chipul lui Adolf Hitler, cu gura exprimînd hotărîre şi îndîrjire, apoi o filmare de la distanţă, arătîndu-l sus pe o tribună înaltă, între aripile larg desfăcute ale unui vultur gigantic. Hitler trecea în revistă o paradă a vînătorilor de munte. Camera de luat vederi îşi modifică poziţia şi prinse în obiectiv parada avioanelor de vînătoare de deasupra, siluetele inconfundabile ale unor Messerschmitt, urmate de avioanele Me 163, cu aripi îndreptate spre spate. Majoritatea oamenilor care urmăreau imaginile nu văzuseră nici unul din cele două tipuri de avioane în acţiune, cu toate că mulţi dintre ei văzuseră desene ale prototipurilor.

Din nou un prim-plan al Führerului. O expresie victorioasă acum, plină de satisfacţie nedisimulată. Încet înapoi, încet înapoi, braţul întins în salutul hitlerist, din nou înapoi, după care o imagine generală a tribunei şi a construcţiei în faţa căreia aceasta fusese înălţată.

Din rîndul publicului se înalţă un strigăt, redus imediat la tăcere de un ordin lătrat în germană. Clădirea de pe ecran nu putea fi confundată: Palatul Buckingham. Era imposibil. Numai că filmul arăta clar trupe germane, tancuri germane şi transportoare germane de trupe mărşăluind de-a lungul Mall-ului şi cotind pe după tribună către Constitution Hill. Spectatori nefericiţi stăteau aliniaţi pe ambele părţi ale Mall-ului, cu braţele întinse, fără entuziasm, în salutul hitlerist. Oamenii erau tăcuţi şi trişti, cu chipurile marcate de sentimentul înfrîngerii, cu capetele plecate.

Muzica se opri brusc şi o voce începu să răcnească. Nu în germană, aşa cum s-ar fi aşteptat cei care urmăreau filmul, ci în engleză. Recunoscură cu toţii vocea pe care o auziseră şi de care rîseseră acasă: ea aparţinea lui William Joyce, trădătorul pe care *Daily Express* îl poreclise cîndva „Lordul Hau-Hau".

Ieri dimineaţă, la orele nouă, primul-ministru britanic Winston Churchill a semnat declaraţia formală de capitulare în faţa forţelor victorioase ale Reichului german, punînd astfel capăt lungului război din Europa. Înfrînte pe toate fronturile, jalnicele armate ale fostului Imperiu Britanic au depus astăzi armele, la capătul unei bătălii lungi şi inutile împotriva unei voinţe superioare, o bătălie pe care încăpăţînarea şi egoismul conducătorilor au prelungit-o în mod inutil şi care a costat viaţa a milioane de tineri. În cele din urmă, trupele inferioare, dotarea lor inferioară şi moralul scăzut n-au putut rezista în faţa talentului şi tăriei de caracter ale germanilor, după cum nici populaţia civilă a Marii Britanii nu a putut îndura atacurile cu noile arme ale groazei lansate împotriva ei de pe ţărmurile Franţei.

Cît timp se auzi vocea, pe ecran apăru imaginea unui interior de încăpere. La o masă lungă, acoperită cu pînză verde, cîţiva bărbaţi, îmbrăcaţi în uniforme militare, semnau documente.

Mult îndrăgitul nostru Führer, Adolf Hitler, s-a aflat în Londra pentru a accepta capitularea britanică din partea primului-ministru şi a şefilor lui de Stat Major. Iată-l aici, în Downing Street, cuceritorul neînvins al Europei, Führerul Reichului celor o mie de ani.

Chipul lui Hitler, zîmbind. Fața lui Churchill, întunecată și tristă. Mîna lui, semnînd un document, tremurînd ușor. Din nou Hitler, primind documentul, semnîndu-l la rîndul lui cu o mînă nepăsătoare. Apoi, din nou chipul lui Churchill, încruntat.

El pare îngrijorat. Așa și trebuie. Deoarece el știe că jocul s-a sfîrșit. Nu va mai dura mult pînă cînd generalul Guderian, noul comandant militar al Marii Britanii, va da instrucțiuni de începere a primelor procese dintr-o lungă serie asupra crimelor de război, în Coventry. Știm cu toții că ei vor fi pedepsiți cu maximă asprime. Churchill, Bomber Harris, Montgomery, Portal – toată banda de nelegiuiți. Aceștia sînt indivizii care au huzurit timp de șase ani lungi, pînă ce au îngenuncheat Anglia și mare parte din restul Europei o dată cu ea. Puteți să fiți siguri că ei vor ajunge la spînzurătoare.

Nici unul dintre ei însă nu va fi linșat. Pentru prima dată în istoria lor, britanicii vor recunoaște gustul adevăratei justiții. Justiția germană. Se va termina cu toate vechile privilegii, favoritisme și jocuri de culise. Un nou vînt suflă peste Europa, iar numele lui este Fair Play pentru toți. Acesta a fost scopul războiului.

Sistemul de ordine și dreptate, care constituie mîndria Reich-ului german, va fi acum adus pe țărmurile Angliei. Reich-ul va numi judecătorii acestui sistem, oameni buni, adevărați și netemători, care nu se află la mîna vreunui lord cu titlu aristocratic sau a vreunui evreu cu o geantă plină de arginți.

Ecranul se umplu acum cu scene de la procesele germane, toate avînd loc în incinta unor instanțe somptuoase, unde vulturii și zvasticile se înălțau întunecate deasupra capetelor judecătorilor. Cei din sală priveau nemișcați, reduși la tăcere de șocul celor văzute pe ecran.

După ce l-a instalat pe generalul Guderian în Downing Street, Führerul s-a dus la Palatul Buckingham, unde a fost primit în mod oficial de către regele Edward și consoarta lui, regina Wallis, care au sosit cu avionul din Bahamas alaltăieri, gata să-și ia în primire îndatoririle. Radiind de bucurie, cuplul

regal a urat bun venit cuceritorului țării lor, întîmpinîndu-l ca pe un vechi prieten și ca pe un eliberator al poporului lor.

Scene cu ducele și ducesa de Windsor împreună pe balcon, făcînd semne cu mîna. Apoi o mișcare rapidă spre dreapta, pentru a-l arăta pe Hitler stînd lîngă perechea regală, fără a face semn cu mîna, însă urmărind totul cu atenție.

Bineînțeles că evreilor nu le va plăcea asta. O să facă totul ca să-și salveze pielea mizerabilă. Ei s-au aflat în spatele conspirației Baldwin din 1936, care a dus la abdicarea forțată a regelui, și tot ei au fost responsabili pentru împingerea micuței Anglii într-un război în care această țară n-a avut nici o șansă de victorie. Germania a întins o mînă prietenească, însă sioniștii și Rotschilzii au făcut totul ca Anglia să nu strîngă această mînă. În loc să-și unească forțele în scopul înfrîngerii dușmanului comun, forțe armate ale Rusiei staliniste și celulele de conspiratori roșii din propriile orașe și sate, Marea Britanie și Germania au irosit viața celor mai buni tineri într-un război lipsit de orice rațiune. Ei bine, noi am învățat cum să-i tratăm pe evrei în Germania. Nu peste mult timp și britanicii, care au suferit atît de mult, vor scăpa de aceste jigodii, care acum nu vor mai reveni.

În timpul ultimului paragraf al cuvîntării, pe ecran se derulară scene cu sinagogi arse și evrei împinși pe stradă, de la spate, de trupe SS. Într-una din scene, un steag brutanic fu rupt cu brutalitate de pe ușa unei sinagogi.

După ce a luat prînzul la palat, mult îndrăgitul nostru Führer a făcut o vizită la Shipton în Oxfordshire, unde a fost întîmpinat de Sir Oswald și Lady Diana Mosley. După eliberarea lui din penitenciar, petrecută în 1943, sir Oswald s-a aflat sub supravegherea constantă a serviciilor secrete britanice. Führerul l-a invitat să preia fotoliul de prim-ministru pînă la ținerea alegerilor generale, cînd toată lumea se așteaptă ca partidul lui Sir Oswald, Uniunea Britanică a Fasciștilor, să fie purtat spre victorie de un val de entuziasm popular.

Pe parcursul paragrafului se prezentaseră scene cu Sir Oswald și Hitler strîngîndu-și reciproc mîna și zîmbind camerei de luat vederi.

Apoi, brusc, imaginea Capitoliului din Washington, sub un cer noros.

Între timp, ieri după-amiază, în Washington, fostul consul german, Hans Thomsen, a fost rechemat pentru convorbiri cu secretarul de stat, Edward Stettinins. Se crede că el va face o vizită la Casa Albă de dimineață, pentru o întrevedere cu președintele Truman, în vederea deschiderii negocierilor pentru încheierea ostilităților dintre Statele Unite și Germania. Mai multe surse diplomatice sînt de părere că președintele intenționează să efectueze o vizită de stat la Berlin, în cursul toamnei.

Pe ecran apărură două steaguri, un drapel german alături de drapelul înstelat american. Cadrul se schimbă din nou. De această dată, pe ecran apăru un cer senin. Imaginea se modifică pînă cînd pe ecran apăru un dom, după care se focaliză asupra pieței Sfîntul Petru, plină cu pelerini.

În Roma, Sanctitatea sa Papa Pius al XII-lea l-a felicitat pe Führer cu ocazia victoriei obținute.

Pe ecran apăru o scenă din interiorul Vaticanului, în care se vedea cum Pius al XII-lea și Hitler își strîngeau mîinile.

Această întîlnire urmează celei din săptămîna precedentă, cînd Suveranul Pontif și noul stăpîn al Europei au semnat un nou Concordat, înlocuind acordul depășit din 1933. Cu ocazia acelei întîlniri, papa și-a declarat disponibilitatea de a recunoaște schimbările politice de teritoriu care au avut loc de la începutul războiului. La rîndul lui, reinstauratul guvern fascist al Mareșalului Pietro Badoglio și-a declarat disponibilitatea de a recunoaște termenii Tratatului de la Lateran și de a păstra relația de natură specială cu Statul Vatican.

Joyce făcu o scurtă pauză, apoi reveni cu o voce triunfătoare.

Oameni ai Marii Britanii! Lunga voastră noapte s-a sfîrșit. Mînă în mînă cu frații și surorile voastre din Germania, vă aflați în pragul unei epoci noi și minunate. Pacea, justiția și libertatea vor lua locul tiraniei pe care ați cunoscut-o. Sub umbra ocrotitoare a zvasticii, o Europă unită se va împotrivi cu fermitate hoardelor subumane dezlănțuite împotriva ei din stepele Rusiei

comuniste. Împreună, vom făuri pe nicovala suferinței comune un destin glorios pentru rasa ariană.

Muzica izbucni din nou, acompaniind noi scene cu soldați mărșăluind, drapele enorme cu zvastici și insigne SS sclipind în lumina soarelui. Ultima imagine fuse cea a Parlamentului. Deasupra Turnului Victoria, fîlfîind maiestuos în briza aspră, drapelul roșu, alb și negru al celui de-al Treilea Reich.

Lichter!

Ecranul se stinse. Deasupra luminile reveniră la viață. O tăcere profundă se lăsă peste încăpere. Se găseau acolo cam o sută de oameni, așezați pe scaune metalice rabatabile care fuseseră rînduite cu precizie militară pe nouă rînduri. Nici unul dintre spectatori nu făcea vreo mișcare. Un singur om se luptă în zadar să-și stăpînească tusea.

Capetele oamenilor fuseseră rase. Chipurile le erau marcate de durere și oboseală. Sub uniformele gri, de prizonieri de război, li se întrezăreau cu ușurință trupurile scheletice.

Camera în care se găseau se afla la mare adîncime sub pămînt. Avea douăzeci de metri lungime și opt lățime, iar tavanul era foarte coborît. Din spatele unui perete se putea auzi murmurul unui generator electric. Pe lîngă acest sunet se mai auzea zgomotul pompelor de ventilație, care, prin intermediul unui sistem bine proiectat de conducte, asigurau o rezervă constantă de aer proaspăt și invizibilitatea complexului, din care făcea parte acea încăpere, față de suprafață.

Pereții fuseseră drapați cu pînză neagră. La mijlocul lor atîrna cîte un drapel imens, roșu sîngeriu. Fiecare drapel avea un cerc alb înăuntrul căruia se găsea o zvastică. În lumea din afară, adică la cincizeci de metri deasupra complexului, toate drapelele, precum acestea, fuseseră sfîșiate și arse de soldații ruși. Aici, jos, nu existau soldați ruși. Aici singurele trupe prezente purtau uniforma neagră Waffen-SS.

Paznicii SS erau postați de jur împrejurul camerei. Stăteau cu spatele la zid și cu armele încărcate, gata să tragă.

În fața spectatorilor se afla un ofițer german, care purta pe epoleți însemnele argintii ale gradului de Standartenführer SS.

Pe antebraţul drept al hainei avea cusut un mic diamant inscripţionat cu literele „SD", sigla pentru Sicherheitsdienst, serviciul secret al Reichului. Era un bărbat tînăr pentru gradul pe care-l avea, un absolvent al *Vogelsang Ordensburg*, care fusese promovat către sfîrşitul războiului, datorită morţii ofiţerilor superiori. Nimic din înfăţişarea lui nu trăda vreo urmă de nervozitate. Cizmele lui lustruite, însemnele SS, şapca neagră cu insigna cu capul de mort, toate păreau gata de paradă.

Filmul avusese efectul anticipat de el şi de oamenii care-l montaseră. Prizonierii din faţa lui erau nu numai şocaţi, ci de-a dreptul devastaţi. În cîteva minute dispăruse tot ceea ce reprezenta credinţa lor, tot ceea ce-i ţinuse în viaţă, pentru unii timp de trei sau chiar patru ani, în închisorile Gestapoului şi în centrele de interogare ale SD-ului, tot ceea ce le mai oferise un pic de speranţă.

– Domnilor, începu ofiţerul, vorbind cu vag accent englezesc, sper că aţi găsit buletinul de ştiri al acestei săptămîni mai interesant decît de obicei. Peste cîteva momente vă veţi întoarce în celulele dumneavoastră. Vi se va distribui, fiecăruia, cîte un exemplar din ediţia de astăzi a ziarului londonez *Times*. Veţi putea citi acolo termenii capitulării britanice, precum şi articole detaliate asupra recentelor evenimente. Puteţi face cîte comentarii vreţi pe marginea lor.

Înainte de asta, însă, cred că îmi veţi da voie să mă prezint. Mă numesc Standartenführer SS Klietmann. Sînt noul comandant al acestei închisori, iar dumneavoastră trebuie să vă socotiţi ca fiind sub jurisdicţia mea. Din cîte am înţeles, sub comanda Obersturmbannführer-ului SS Grossmann, în ultimele luni condiţiile de viaţă de aici au devenit mai mult decît lejere. Această situaţie a luat sfîrşit. Obersturmbannführer-ului SS Grossmann a fost eliberat din funcţie. De acum înainte veţi trata numai cu mine.

Am intenţia să conduc această închisoare ca la carte. Încălcările disciplinei vor fi sever pedepsite. Orice tentativă de evadare se va plăti cu moartea celui care încearcă şi a unui coleg

de-al lui. Nu vor exista evadări reuşite. Veţi descoperi singuri că măsurile de securitate de aici sunt cele mai dure din tot Reich-ul.

După ce veţi termina lectura, poate vă veţi gîndi mai bine la situaţia dumneavoastră personală. Să nu cumva să credeţi că poporul german intenţionează să lase nepedepsită vina. Tribunalele pentru crimele de război, care au şi apărut, nu se vor mulţumi doar cu cei care au condus războiul de agresiune britanic împotriva Germaniei. Fireşte, accentul va cădea pe Churchill şi pe banda lui. Însă noi nu ne vom găsi odihna pînă ce nu îi vom aduce în faţa justiţiei pe toţi criminalii, oricît de mici ar fi ei. Sînt multe întrebări la care trebuie să se găsească răspuns. Trebuie dezvăluită adevărata amploare a crimelor comise de britanici. Puteţi fi convinşi că nu se va precupeţi nici un efort pentru descoperirea acestor crime şi a înfăptuitorilor lor.

În cazul dumneavoastră, vina nu poate intra în discuţie. Aţi fost cu toţii arestaţi pe pămînt german sau pe pămîntul naţiunilor administrate de Reichul german. În cursul zilei de astăzi veţi fi vizitaţi de o echipă de avocaţi numiţi ca să vă instrumenteze cazurile. Vi se va atribui în timp util un avocat al apărării. Peste cîteva zile veţi primi instrucţiuni scrise din partea autorităţilor din Marea Britanie, prin care vi se va cere să lămuriţi lucrurile.

Pînă acum, refuzul dumneavoastră de a divulga faptele legate de misiunile pe care le-aţi avut de îndeplinit a fost lăudabil. Sînteţi cu toţii oameni curajoşi şi, în alte circumstanţe, n-am nici o îndoială că aţi fi primit cele mai înalte decoraţii pentru curaj. Numai că războiul s-a sfîrşit. Ţara dumneavoastră a fost învinsă cu mijloacele luptei curate şi deschise. Acum este de datoria dumneavoastră să sprijiniţi forţele legii şi ordinii pentru atribuirea vinilor, acolo unde e cazul şi pentru exonerarea de vină a nevinovaţilor. Comandantul făcu o pauză, după care continuă: Sînteţi liberi. Sper că vă veţi dovedi cu toţii cooperanţi. Vă asigur că e în interesul dumneavoastră să fiţi aşa.

În spatele sălii se deschiseră uşile. La un semn, primul se ridică în picioare. Pe măsură ce ieşeau, prizonierii evitau să se uite în ochii colegilor lor. Mai mulţi oameni plîngeau.

– Dumnezeu să ne ajute pe toţi, rosti cineva încet.

CAPITOLUL UNU

Paris
Iulie 1979

Era cea mai rea perioadă în Paris, cînd turiştii umpleau oraşul. Cafenelele înşirate de-a lungul bulevardului St. Germain erau pline cu tineri americani naivi şi globetrotteri australieni. Turiştii se găseau peste tot, pozînd pentru restul lumii în parizieni get beget, plictisiţi de bunătăţile vieţii din Franţa, ca şi cum ar fi stat la aceleaşi mese, în aceleaşi cafenele, pe aceleaşi scaune prăpădite, tot timpul anului.

Se înghesuiau la Aux Deux Magots şi Café de Flore, cu ţigări Gitanes atîrnîndu-le de buze şi cu pantofi de vară Gucci mîngîindu-le picioarele obosite. Toţi simulau indiferenţa, în vreme ce, în sinea lor, îşi aminteau de Des Moines şi de Warrnambool şi se minunau de ceea ce vedeau în jur. Parisul era al lor pentru un anotimp; se afla în posesia lor ca nici un alt oraş din lume, era străbătut cu pasul şi cu vaporul noaptea, era transformat într-un univers multicolor, atît de diferit de cenuşiul obişnuit şi de lunga solitudine din timpul verii.

Jack Gould nu şi-ar fi dat seama, în naivitatea lui, de ceea ce se întîmpla, dacă n-ar fi auzit vorbindu-se englezeşte în stînga şi în dreapta. El străbătea oraşul cu pasul ziua. El nu se aşeza la cafeneaua din cartier ca să fie văzut sau să-i urmărească pe alţii. Mai degrabă, el era genul de om care nu prea observa ce se întîmplă în jurul lui. Stînd acum la o masă şi bînd cafea, privirea lui era aţintită asupra unei cărţi pe care o ţinea în poală, primul volum din *Istoria evreilor din Babilon*, scrisă de Neusner.

La douăzeci şi doi de ani, Jack devenise deja un „personaj“. Purta o haină de tweed peticită la coate cu piele, cam nepotrivită pentru vremea frumoasă de afară, o cămaşă albă scrobită şi pantaloni din velur verde închis, tociţi. Cînd îşi putea permite să cumpere tutun, îi plăcea să fumeze cîte o pipă. Părul îi era neîngrijit, iar pe nas i se odihnea o pereche de ochelari cu ramă metalică, reparaţi în chip stîngaci cu bandă izolatoare. Cu o atare înfăţişare, era greu de observat că Jack arăta la fel de bine ca oricare dintre indivizii în haină de piele care îşi pierdeau timpul pe terasă.

Cafeneaua era un mic local pe Rue Chabanais, la mică distanţă de biblioteca Naţională. Jack se ducea acolo o dată dimineaţa şi o dată după-amiaza, cînd făcea o pauză în timpul cercetărilor pe care le desfăşura în bibliotecă. Deoarece nu-şi putea permite un prînz ca lumea, de obicei cumpăra pîine şi brînză de capră, pe care le înghiţea cu o sticlă de Badoit în apropiere de Jardin du Palais Royal. Cafelele de dimineaţă şi după-amiază, foarte tari şi foarte dulci, îi dădeau energia de care avea nevoie în cursul muncii lui zilnice de răsfoirea textelor antice.

Dizertaţia la care lucra, „Profeţiile stelei şi ale sceptrului în Documentul din Damasc, în Papirusurile de război de la Qumran şi în Florilegia“, îl adusese în Paris împotriva propriei voinţe. Jack era doctorand, în al doilea an de studii ebraice la Trinity College din Dublin şi se simţea excelent cînd lucra acolo sau în Biblioteca Chester Beatty din Ballsbridge. Nu-i plăcea Biblioteca Naţională şi birocraţia acesteia, îi displăcea să vorbească în franceză (limbă pe care n-o cunoştea bine), şi, mai mult decît atît, se simţea nelalocul lui într-un oraş în care toată lumea părea că se distrează. Jack Gould se bucura deja de faima unui lingvist de primă mînă. Era în stare să găsească sensul unui document ebraic din care rămăseseră doar cîteva fragmente sau să pună la loc bucăţile unui papirus datînd din primul secol al erei noastre, cu uşurinţa cu care alţi oameni jucau golf de plăcere o dată pe săptămînă. Profesorii lui îl adorau. Nimeni nu se îndoia

că teza lui de doctorat avea să fie prima dintr-o serie de mai multe contribuţii majore în domeniu. Pe plan uman însă, viaţa lui era un dezastru. În plus, la douăzeci şi doi de ani, Jack era încă virgin.

Nu observă cînd cineva se aşeză la masa lui. Era o cafenea mică, deseori aglomerată. Nici măcar nu-şi luă privirea din cartea pe care o citea.

– Jack Gould? Tu eşti, nu-i aşa?

În faţa lui şedea o tînără blondă, cu un chip angelic, îmbrăcată cu un tricou bleu, care îi zîmbea ca o veche prietenă, cu toate că nu o cunoştea. Sau, poate...

– *Je m'excuse, mais...*

– Oh, nu-i nevoie de asta. Ne înţelegem foarte bine şi fără franceză.

Fără a fi pronunţat, accentul irlandez al femeii îi trăda originea. Jack începu să caute în memorie locul şi timpul cînd ar fi putut-o cunoaşte pe această tînără.

– Îmi pare rău, domnişoară...

– Tu nu mă ştii, dar eu te cunosc din vedere. Mă numesc Caitlin. Caitlin Nualan. Sînt studentă la studii semitice la Trinity. Ai ţinut un seminar cu tema Iezechiel anul trecut; eu stăteam în ultimul rînd. Probabil că nu-ţi aminteşti de mine.

– Da, bineînţeles... Jack se opri şi clătină din cap. Nu. Nu. Îmi pare rău, nu-mi aduc aminte.

– Erai preocupat de acea temă. Fata schimbă subiectul. N-am ştiut că eşti în Paris.

În acel moment se ivi un chelner. Caitlin se întoarse şi dădu comanda într-o franceză care lui Jack i se păru a avea un accent perfect.

– *Un café crème, s'il vous plaît.*

Fata privi ţintă la cana pe jumătate goală a lui Jack.

– Mai vrei una?

El clătină din cap şi se uită la ceas.

– Îmi pare rău. Eu... trebuie să plec. Fac nişte cercetări la bibliotecă.

Se ridică în picioare şi lăsă cîteva monede pe masă.

– Mă bucur că te-am întîlnit, încheie el. Sper să-ţi placă Parisul.

A doua zi, imediat după ora unsprezece, cînd el intra în cafenea, ea îl aştepta. La aceeaşi masă, ca şi cum nu s-ar fi ridicat de acolo. Părul îi era legat la spate şi peste tricou purta o haină uşoară din material de blugi, de culoare roz. Jack se apropie şi fata ridică ceva de pe masă, după care îi făcu semn cu mîna.

– Ţi-ai uitat asta ieri, rosti ea.

Era exemplarul din Neusner, „lectura uşoară" cu care el îşi pierdea timpul în cafenea.

– Mulţumesc, murmură Jack, întinzînd mîna după carte.

Ea refuză să i-o dea.

– Am răsfoit-o azi-noapte, rosti fata. E vară, noi sîntem în Paris, şi tu citeşti o carte ca asta?

Jack nu-i răspunse.

– Vrei o cafea? întrebă ea.

El clătină din cap. Nici nu-şi mai amintea de cînd nu-i mai vorbise o femeie astfel. Cînd intrase în local, observase că fata era foarte drăguţă. Frumuseţea îl tulbura. Nu putea fi interpretată ca o poezie ebraică, n-avea conjugări, declinări, nu putea fi redusă la paradigme. Jack se simţea ameninţat de frumuseţe, aşa cum se simţea ameninţat de toate lucrurile pe care nu le controla.

– Să nu-mi spui că începi cu lucrurile grele înainte de prînz, rosti ea.

– Eu... Nu, adică... Jack ezită, apoi se resemnă în faţa inevitabilului. O să beau o cafea.

Fata făcu un gest şi un chelner apăru ca din pămînt. Jack era impresionat de manierele ei care trădau încrederea în sine. Fata ceru cafea şi brioşe, după care se întoarse înspre Jack.

– Stai jos, pentru numele lui Dumnezeu. Şi povesteşte-mi despre tine.

El se aşeză şi începu să vorbească.

Era un tip cam rigid. Fata îi dezvălui ulterior această constatare, cu prima ocazie cînd se culcaseră împreună. Ar fi trebuit să se aştepte că munca cea mai grea abia începea. Parisul era un

ajutor, bineînțeles. Nici cel mai sobru spirit n-ar fi rezistat pe deplin farmecelor orașului. Ea începu să-l ducă peste tot și, mai ales, în locurile care nu erau menționate în ghidurile turistice. Exemplarul din Neusner rămase încuiat în camera fetei. După două zile Jack încetase să-l mai ceară înapoi. După prima săptămînă petrecută împreună, uitase total de existența cărții. Ea îl transformase complet.

Sentimetul de iubire punea încet stăpînire pe el. Înainte nu cunoscuse o asemenea emoție și nici nu fusese interesat să o cunoască. Ca și frumusețea, iubirea însemna ceva situat dincolo de posibilitățile lui de control. Jack semăna cu cineva care se trezea treptat dintr-un lung somn, auzind, venind de departe, o voce îndrăgită care îi șoptea numele. Și care, la trezire, descoperă că vocea e foarte aproape și că ființa pe care o iubește el s-a aflat tot timpul în apropiere și l-a urmărit cu neliniște.

Fata ajunse pentru un timp să reprezinte ochii și urechile lui, pînă ce învăță din nou cum să-și folosească organele proprii. Ea aparținea lumii lui doar într-o anume măsură, intrînd în acea lume cumva fraudulos. Niciodată nu discuta cu el pe tema asta. La început Jack încercă să abordeze o discuție, însă descoperi că ea refuza să-l asculte, iar această ignorare din partea ei era mult mai dureroasă pentru el decît lipsa unei conversații pe marginea subiectelor lui favorite. Ca atare, treptat, fata îl atrase în lumea ei.

În prima săptămînă îl forță să devină turist. Jack ajungea la cafenea în fiecare dimineață, cu puțin după ora nouă, și o găsea pe fată acolo, așteptîndu-l cu cafea fierbinte și cornuri. După micul dejun plecau către diversele obiective turistice ale orașului: Notre Dame, Arcul de Triumf, Turnul Eiffel, Sainte-Chapelle, Luvru. Jack era ca un copil care are revelația că lumea înseamnă mai mult decît cei patru pereți ai dormitorului propriu. Se împiedica adeseori, însă ea îl ridica de jos, îl scutura de praf și îl făcea să continue cu explorarea orașului.

Ea constată destul de repede că lucrul cel mai important era să-l țină pe Jack cît mai departe de bibliotecă. Fără papirusurile și documentele lui, el semăna cu o pagină goală. În cea de-a doua săptămînă încetară cu vizitele turistice. Fata îl duse în

baruri și cafenele mici, unde se aflau turiști și unde stăteau la cîte o masă ore întregi și discutau. Era pentru prima dată că el descoperea pe cineva cu adevărat interesat de persoana lui, nu pentru ceea ce știa, ci pentru ceea ce era. Se trezi curînd că începe să-i dezvăluie fetei amănunte despre un Jack Gould necunoscut de profesorii lui.

– Tata e evreu, rosti el la un moment dat, iar mama e catolică.

– Atunci, tu ce ești?

El înălță din umeri.

– Nimic. Eu însumi. Orice ar însemna asta.

Ea încercă să afle. Despre ea însăși dezvăluia puține. Îi spuse lui Jack că părinții ei muriseră cu zece ani în urmă la o distanță de opt luni unul de celălalt. Tatăl se stinsese de cancer, iar mama, de inimă rea. Fuseseră amîndoi îngropați în Londra, în Cimitirul Paddington, în apropiere de locul unde crescuse ea. El se interesă dacă ea mai avea rude în viață, iar ea îi răspunse că nu mai avea pe nimeni apropiat. Cîteva mătuși și cîțiva unchi, asta era tot – oameni pe care nu-i mai văzuse de ani de zile și cu care n-avea nimic în comun. El respectă reticențele ei și nu insistă să afle mai multe.

Ea nu încercă să ascundă că existaseră și alți bărbați în viața ei. Jack și Caitlin nu erau încă amanți, și totuși Jack se simțea cuprins de gelozie cînd auzea că existaseră și alții înaintea lui, oricît de scurtă ar fi fost durata relației.

Într-o seară, se duseră să vadă *Lacombe Lucien* de Louis Malle, într-un mic cinema de pe bulevardul St. Germain. Jack avu dificultăți cu urmărirea dialogurilor, însă din cînd în cînd ea se apleca și îi șoptea la ureche ce se petrecea pe ecran. Filmul nara povestea unui tînăr muncitor francez care devine colaboraționist în timpul ocupației naziste. Jack nu prea acorda atenție acțiunii. Se mulțumea cu Caitlin aplecîndu-se și șoptindu-i la ureche ce se întîmplă.

La ieşirea din cinematograf fata păru retrasă. Era pentru prima dată cînd el o vedea aşa. Jack se întrebă de ce o afectase acest film atît de mult.

– Ce s-a întîmplat? se interesă el.

Ea nu-i mai răspunse şi se învălui pentru multă vreme în tăcere. Pe lîngă ei treceau oameni vorbind cu însufleţire, însă fata nu le acordă nici o atenţie. La un moment dat, se sprijini cu spatele de un zid.

– Ce e? întrebă el.

– Vino aici, răspunse ea.

El nu ştiu ce să facă.

– Vino aici.

Jack se apropie, aşa cum nu se mai apropiase niciodată de o femeie. Ea întinse braţele, îl atrase şi îl sărută. Pe chip îi şiroiau lacrimi sărate, pe care el le culese cu limba. În acea noapte deveniră amanţi. Însă fata nu-i dezvălui niciodată de ce plînsese sau pentru cine, iar el lăsă subiectul baltă.

După cîteva zile îşi dădură amîndoi seama că n-aveau cale de întors. La începutul lui septembrie se deciseră să se căsătorească. Se ţinu o scurtă ceremonie la Consulatul Irlandei, urmată de o cină la un mic restaurant de pe malul stîng al Senei. Jack le scrisese părinţilor, povestindu-le despre căsătorie. Maică-sa îi răspunse, tot în scris, supărată că nici ea nici taică-său nu fuseseră invitaţi la nuntă, însă Jack îi trimise o nouă scrisoare, lungă, alături de o fotografie a lui Caitlin, în care îi explica cît de fericit se simte. Atît de multă fericire: nici măcar mama lui nu l-ar fi crezut în stare să simtă aşa ceva. În acelaşi plic Jack trimise o a doua fotografie, care îl înfăţişa singur, în hainele noi pe care el şi Caitlin le cumpăraseră împreună. Nici unul dintre vechii lui prieteni nu l-ar fi recunoscut.

Jack continuă să lucreze zilnic la bibliotecă, însă obsesia muncii îl părăsise pentru totdeauna. Învăţase să aştepte cu nerăbdare prînzul, cînd îşi închidea dosarele şi ieşea la soare. Caitlin îl aştepta în micuţa cafenea de pe Rue Chabanais, la masa lor obişnuită, pe care se odihneau ceşti de cafea şi două platouri

cu tartine. Beau amîndoi cafea și discutau o vreme, după care se întorceau în apartamentul lor din Marais și făceau dragoste. În acea vară pasiunea nu le înșelă așteptările nici măcar o dată.

Cam la două săptămîni după nuntă, într-o seară, cînd se întoarseră acasă, găsiră apartamentul întors cu fundul în sus. Spărgătorii se concentraseră asupra studiului lui Jack, răsfoindu-i sistematic hîrtiile. Mai ciudat însă era faptul că nu lipsea nimic, nici măcar bijuteriile pe care Caitlin le lăsase într-o cutie descuiată, în bucătărie. Tot restul serii ea păru gînditoare, și Jack avu sentimentul că soția lui avea să-i dezvăluie ceva. Un al șaselea simț îi spunea că ea știa cine spărsese casa.

A doua zi, în vreme ce se plimbau, în timpul prînzului, în Jardin du Palais Royal, de ei se apropie un bărbat. Străinul veni drept la Caitlin, o salută și o sărută pe amîndoi obrajii, ca și cum erau prieteni vechi. Era un bărbat de vîrstă medie, bine îmbrăcat și cam sofisticat în opinia lui Jack. Caitlin și cu el discutară cam un minut într-o franceză rapidă, pe care Jack n-o putu urmări. Abia putu distinge cîteva cuvinte la întîmplare:

– *Malheureux... peut-être dangereux... ce n'est pas terminé... pas impossible de retrer... nous avons pris nos renseignements...*

Privindu-și nevasta, Jack observă că ea se albise la față. Caitlin nu ridicase vocea, însă tensiunea era evidentă.

– *Je dois m'en aller*, rosti ea, în cele din urmă, luîndu-l pe Jack de braț.

Străinul nici măcar nu se obosi să-l privească pe Jack.

– Cine era și ăsta? se interesă Jack, în timp ce se îndepărtau.

– Nimeni. Un vechi prieten. Ascultă, nu contează. Uită totul.

Era pentru prima dată cînd ea se răstea la el. Mai tîrziu, Caitlin își ceru scuze și-i povesti că individul era un bărbat pe care-l cunoscuse cu mulți ani în urmă; fusese prieten cu tatăl ei și încercase o dată să aibă o relație cu ea, în vremea cînd Caitlin era doar o adolescentă.

În acea noapte, în pat, ea îi mărturisi lui Jack că vrea să se întoarcă la Dublin.

– Dar nu mi-am terminat munca aici.

– Va trebui să mai aştepte, rosti ea. Trebuie să ajung în Dublin, ca să îmi reiau lucrul înainte de începerea trimestrului. Poţi să îi rogi să-ţi trimită microfilmele. Plătesc eu pentru ele. Şi... Ea ezită şi îl luă de mînă. Mai e ceva. O să avem un copil.

CAPITOLUL DOI

Dublin
18 iunie 1988

Scrisoarea sosi cu prima poştă în dimineaţa de luni. Era a treia dintr-un teanc de şapte misive, aşteptîndu-şi rîndul după o cerere pentru un microfilm şi o invitaţie la ceea ce părea a fi o recepţie plictisitoare la Trinity College. Plicul însuşi emana bogăţie: hîrtia grea, antetul discret şi sofisticat, semnătura neglijentă, toate acestea îl determinară pe Jack să creadă că ţine în mîini ceva ieşit din comun. Nu recunoscu numele înscris în capul paginii: Summerlawn.

Nici ştampila poştei nu-i spunea nimic: Dún na Séad. Jack făcu rost de o hartă şi descoperi că era vorba de Baltimore, un mic sat de pescari, la sud-vest de Cork. Oare cine din Baltimore putea fi interesat de biblioteca sau de munca lui Jack? Şi cine, într-un sat de pescari, îşi putea permite o astfel de hîrtie de scris?

Răspunsul se dovedi a fi un nume: Rosewicz, Stefan Rosewicz. Numele nu-i spunea nimic lui Jack. Ce naţie mai era şi individul ăsta? Polonez? Ceh? Habar n-avea. Jack era sigur că nu auzise de numele acestui personaj pomenit ca proprietar al unei colecţii de manuscrise ebraice sau aramaice pe teritoriul Irlandei. Şi totuşi, scrisoarea lui Rosewicz era simplă şi la obiect: omul deţinea o colecţie mică, dar valoroasă, de manuscrise care aveau nevoie de atenţia unui expert pentru catalogare şi recondiţionare. Era doctorul Gould interesat să se ocupe de aşa

ceva? Munca n-avea să fie prea intensă, nu exista un termen limită presant şi recompensa avea să fie substanţială. Foarte bine.

Jack îşi ridică încet mîna cu scrisoarea. Purta o verighetă de aur, fără incrustaţii, pe un deget. Îşi strînse şi îşi desfăcu degetele celeilalte mîini, ca şi cum ar fi strîns şi ar fi eliberat ceva în pumn. Mîngîie, absent, hîrtia, ca pe o piele.

O vreme rămase nemişcat. Lăsă scrisoarea să i se odihnească în palmă, grea ca mătasea. Simţea că îl aşteaptă ceva extraordinar, că acest ceva apăruse în viaţa lui, în lumea maroniu-cenuşie, plină de cărţi, a biroului lui, într-o dimineaţă de luni de la începutul verii. Aştepta asta de multă vreme, poate din totdeauna – habar n-avea de cînd anume sau de ce. Însă ştia, cumva, că viaţa lui avea să se schimbe.

Ocupa acum postul de curator adjunct al manuscriselor biblice din prestigioasa Bibliotecă Chester Beatty, de pe şoseaua Shrewsbury, în Dublin. Era coresponsabil pentru una dintre cele mai frumoase colecţii mondiale de papirusuri ale Vechiului şi Noului Testament, colecţie care se compara cu cele din Biblioteca Vaticanului sau din British Museum, fiind, însă, mai puţin cunoscută în afara cercurilor de specialişti. În vreme ce Londra poseda *Codex Sinaiticus* şi *Codex Alexandrinus*, iar Roma mai vechiul *Codex Vaticanus*, Dublinul se putea lăuda cu manuscrisele cunoscute sub numele de „Papirusurile Chester Beatty". Acestea reprezentau o colecţie de fragmente biblice descoperite pe şantierul arheologic din Afroditopolis, în Egipt, între 1928 şi 1930, ce fuseseră cumpărate, un an mai tîrziu, de către însuşi Chester Beatty. Fragmentele formau acum segmentul central al unei biblioteci importante.

Jack luă telefonul şi tastă numărul înscris în capul scrisorii. După ce sună de cinci sau şase ori, la celălalt capăt răspunse o voce cu accent irlandez, aparţinînd unei femei între două vîrste:

– Summerlawn. Vă pot ajuta cu ceva?

Menajera casei, presupuse Jack. În fundal se auzea muzică. Un violoncel şi un clavecin. Recunoscu imediat bucata muzi-

calà: partea de adagio din sonata în sol minor a lui Bach. O înregistrare? Sau la Summerlawn fuseserà invitați muzicieni?

– Îl caut pe domnul Rosewicz. E acasà?

– Dacà sînteți amabil sà-mi spuneți cum và numiți, domnule.

– Comunicați-i, và rog, cà e doctorul Gould de la Biblioteca Chester Beatty.

Auzi cum telefonul e pus pe masà, apoi zgomot de pași. Cîteva clipe mai tîrziu, muzica se opri. Alți pași, bàrbàtești de aceastà datà, fermi și calmi, mai întîi pe piatrà, apoi amortizați de covor.

– Rosewicz la telefon. Cu ce và pot ajuta?

Rosewicz la telefon. Ca un personaj legendar descoperit de un cartograf medieval pe un tàrîm neexplorat. Accentul era clar est – european.

– Mi-ați trimis o scrisoare, domnule Rosewicz. Mà numesc Gould, de la Chester Beatty.

– Doamne! Femeia aia proastà. A spus cà sînteți un doctor din Westmeath. E prea mult. Va trebui sà-și cumpere un aparat auditiv. Vocea fàcu o pauzà. Iertați-mà, doctore Gould. Ați fost extrem de amabil sà mà sunați atît de repede. Mi-ați citit scrisoarea?

– Da. A sosit azi-dimineațà.

– Ce hotàrîre ați luat?

– Hotàrîre? Nici n-am avut timp sà mà gîndesc. Eu v-am sunat doar sà và pun cîteva întrebàri.

– Întrebàri? Da, bineînțeles. Ce întrebàri aveți?

Muzica începuse din nou, numai cà acum violoncelul se auzea singur. Cu toate astea, în fundal persista și un alt zgomot. Sà fi fost marea sau doar imaginația lui Jack? Unde era situat exact acest Summerlawn?

Puse întrebàrile una cîte una, conștiincios, ca și cum prin asta l-ar fi putut elimina pe Rosewicz și tentația oferità de el. Existența unui astfel de mister în inima acestei țàri pàrea frumoasà ca sà fie adevàratà. Jack era convins cà acea colecție, mult làudatà de càtre posesorul ei, nu însemna decît o adunàturà de lucruri neînsemnate. Probabil cîteva fragmente culese de pe la

vînzările publice, adică nimic care să aprindă forul imaginației și al interesului.

Însă Rosewicz se dovedi un om serios și informat. Îi explică lui Jack că nivelul lui de cunoștințe fusese depășit; avea nevoie de un expert, de cineva care să-i pună casa în ordine. Deținea peste trei sute de manuscrise, unele din Evul Mediu, altele mult mai timpurii, inclusiv, conform afirmațiilor lui, fragmente din Cairo Geniza și documente de la Nag Hammadi. Interesul lui Jack fusese stîrnit. Avea deja sentimentul că Rosewicz poseda o comoară.

Rămînea problema plecării de la bibliotecă. Însă slujba putea fi justificată pe motiv de cercetări.

– Mai e un lucru, rosti Rosewicz la final. Eu nu fac publică existența bibliotecii mele. Nu dau interviuri și nu permit străinilor să aibă acces la materiale. Va trebui să fiți de acord cu păstrarea tăcerii dacă veniți aici. Acceptați?

– Mă voi gîndi.

– E foarte important. Altfel, nu puteți lucra aici.

Rosewicz îi propuse lui Jack să vină la Summerlawn în week-end, pentru o vizită preliminară. Avea să-i prezinte biblioteca și să-i explice problemele cu care se confruntase. Jack își dădu acordul. Înainte de a pune receptorul în furcă, auzi voci în fundal, o femeie rîzînd și un cîine lătrînd undeva departe.

Ceva mai tîrziu în acea dimineață, Jack luă cafeaua împreună cu Moira Kennedy, curatorul Manuscriselor Vestice și superiorul direct al lui Jack. Biroul ei era mai friguros, din pricina plantelor de afară, care nu lăsau razele soarelui să pătrundă în încăpere. Afară se vedeau primii turiști din acea zi, care începuseră deja turul cu o vizită la expoziția de miniaturi persane.

– Ai auzit vreodată de un om pe nume Rosewicz? întrebă Jack. Trăiește lîngă Baltimore, în districtul Cork. Într-o casă mare, se pare.

Femeia se încruntă, apoi încuviință.

– Da, am auzit de numele ăsta. De ce?

– Vrea să-i cataloghez manuscrisele. Cum se face că eu n-am auzit de el?

Ea ridică din umeri, însă Jack o văzu cum privește o clipă în altă direcție, ca și cum ar fi fost stînjenită.

– Numele lui e menționat din cînd în cînd. Pînă la urmă, l-ai fi auzit și tu.

– Vorbești ca și cum ar exista un fel de secret...

– Secret? Nu, nicidecum. Însă Rosewicz preferă discreția. Ești un privilegiat dacă vrea să-ți arate colecția lui.

– A, deci știi despre asta, nu? Despre colecție.

– Că posedă așa ceva, da. Datorită informațiilor scurse pe la vînzări, cunoaștem o parte din posesiunile lui. De exemplu, are două piese de la Qumran. În cea mai mare parte, însă, el cumpără pe căi obscure. Lumea discută că unele lucruri pe care le are merită să fie studiate de noi toți.

– Atunci, de ce...?

– De ce a chemat pe cineva ca tine? Moira dădu iarăși din umeri. Habar n-am. Probabil că are disperată nevoie de ajutor. De cineva de încredere.

– L-ai întîlnit vreodată?

Jack avu sentimentul că ea va izbucni în rîs. Se mulțumi doar să zîmbească, fără plăcere. Era o femeie de patruzeci și cinci, patruzeci și șase de ani. Lucrau împreună de șapte ani, de cînd el își obținuse doctoratul, dar încă nu cunoștea mare lucru despre ea. După cum nici Moira nu știa prea multe în privința lui.

– Nici una dintre cunoștințele mele nu s-a întîlnit vreodată cu Rosewicz. Tu vei fi primul. Scoate tot ce poți din asta.

– Dar cum e posibil? Spuneai că el a participat la vînzări.

Femeia clătină din cap. Avea păr cărunt, pieptănat pe spate și strîns într-un coc tare. Purta ochelari cu rame groase. Oare o iubea cineva? Exista vreun bărbat pentru care să-și lase părul să curgă liber? Oarecum surprins, Jack își dădu seama că habar n-are și nici nu vrea să afle.

– Nu personal, răspunse ea. Folosește intermediari. Ți-am spus, e un om foarte discret. Cred că e o ființă misterioasă.

– Are familie?

– De unde să ştiu?

– Am auzit pe cineva. O femeie, în fundal.

– Nevastă, amantă, cine poate spune?

– Dar casa? De cît timp locuieşte acolo?

– De mult, cred. S-a născut în Europa de Est, Polonia sau Cehoslovacia. A ajuns aici prin anii patruzeci sau cincizeci. Un refugiat.

– Cum de are un refugiat polonez atîţia bani?

– Aristocraţia e de vină, bănuiesc. Dar, o să afli toate astea cînd te vei duce acolo. Cred că o să ceri un concediu.

– Dacă nu te superi...

– Ca să fiu sinceră, mă cam supăr. În octombrie o să fie expoziţia *Diatessaron*. Am nevoie de cineva care să mă ajute cu colecţia de papirusuri care a venit luna trecută din Berlinul de Est. E mult de lucru.

– Ai putea-o socoti ca o cercetare.

Moira ezită. Nu-i era greu să găsească pe cineva în Trinity care să se ocupe cu treburile de rutină la pregătirea expoziţiei. Colecţia lui Rosewicz însemna o ocazie prea bună ca să fie ratată. Gould putea fi spionul ei.

– Ne va ajuta? întrebă ea.

Jack ştia sensul întrebării, deşi era o chestiune asupra căreia ei doi nu se opriseră niciodată.

Dădu scurt din cap.

– Cred că da, rosti el. N-am fost plecat de cînd...

– Foarte bine, atunci; dar vreau să mă ţii la curent. Rămîne între noi. Înţelegi?

În acea după-amiază tîrzie, soarele scălda în lumină întreaga Irlandă. Pentru prima oară după mai bine de un an, Jack Gould îşi părăsi apartamentul din Ballsbridge şi porni pe jos prin oraş. Aştepta deja cu nerăbdare week-end-ul, ca un copil înaintea unei vacanţe mult dorite. Încerca să se autocalmeze, spunîndu-şi că nu se va schimba nimic, că-şi va petrece, ca de obicei, vara ocupat într-o bibliotecă, iar în toamnă se va întoarce neschimbat la

Dublin. În adîncul sufletului, însă, o voce delicată cerea mai mult.

Se plimbă hai-hui prin razele soarelui, trecînd prin St. Stephen's Green, coborînd apoi pe strada Grafton, cît mai departe de Trinity College. Constată uluit că nu se schimbase nimic între timp, ca și cum totul îl așteptase pe el. Grădina era plină de flori, de culoarea albă a rochiilor purtate de fete cu ocazia comuniunii. Jack abia își reținea lacrimile în timp ce trecea pe lîngă familiile care se jucau sau pe lîngă mamele cu cărucioare. Se gîndi la un violoncel dintr-o casă pe care n-o văzuse niciodată și își imagină o faleză cu creste înalte, marea adîncă undeva departe, sub ele, și răsuflarea gîtuită de căldura verii.

CAPITOLUL TREI

Căută informații despre Summerlawn în ediția irlandeză a *Burke's Guide to Country Houses.* Reședința fusese construită la mijlocul secolului al optsprezecelea, de către o ramură din Cork a clanului Fitzgerald, în apropiere de o clădire – turn a familiei O'Driscoll, și de atunci fusese supusă la tot felul de calamități și renovări. Un detașament al faimoșilor luptători „Black and Tans" îi dăduse parțial foc în 1919, iar trei ani mai tîrziu reședința fusese atacată de ambele părți implicate în războiul civil; spre deosebire de multe alte construcții, aceasta supraviețuise. Clanul Fitzgerald continuase să stea acolo și după instaurarea Republicii, însă, în cele din urmă, banii și răbdarea se sfîrșiseră. Urmași ai unei dinastii al cărei timp trecuse, membri clanului ajunseseră străini în propria țară. Casa fusese vîndută, mai întîi unui american pe nume Kelly, mîndru de originile lui irlandeze, dar nemulțumit de Irlanda așa cum se prezenta ea în epoca actuală; apoi, cîțiva ani mai tîrziu, proprie-

tarul reşedinţei devenise Rosewicz. Asta se întîmpla în 1947. Cu zece ani înainte de naşterea lui Jack.

Aşezînd volumul lui Burke la loc în raft, din neatenţie, Jack răsturnă o a doua carte. O luă cu grijă de jos. *Where the Wild Things Are* de Maurice Sendak. Exemplarul lui Siobhan, cel din care îi citise ei noapte de noapte, timp care părea acum că durase o eternitate. Sau o fracţiune de secundă.

Jack se aşeză pe un scaun şi deschise cartea instinctiv, uitînd cît de periculoase pot fi amintirile. Ceva alunecă dintre pagini: o foaie de hîrtie pe care era schiţat un desen în creion. Cu greu se recunoştea în acest desen o pisică. Numele animalului fusese Brian. Sub pisică, cineva scrise cu litere de copil: *Pentru tăticu, cu dragoste, Siobhan.* Ea avea patru ani atunci. Jack strînse hîrtia în mînă, abia văzînd-o din pricina lacrimilor.

„Trecutul e trecut." Asta îşi spunea în fiecare dimineaţă. Însă nu era adevărat. Trecutul face parte întotdeauna din noi; îşi face simţită prezenţa oricînd fără avertisment, sub forma desenului unui copil sau a unei fotografii uitate. Asta cît timp sîntem treji, căci în somn nu ne părăseşte niciodată, fiind însăşi substanţa din care sînt plămădite visele noastre.

Trecutul însemna o cafenea în Paris, o fereastră ce dădea spre acoperişurile abrupte, resturi aruncate pe străzi înghesuite, corpul gol al unei femei reflectat într-o oglindă. Tot trecut însemna şi o mare nesfîrşită la debutul toamnei, pescăruşii, mîna unei femei în mîna lui, Dublinul aşa cum el nu-l mai văzuse niciodată, razele soarelui în locuri pe care el le crezuse permanent umbrite, plimbarea zilnică prin Green, week-end-urile în munţii Wicklow, soare şi iarbă, zăpadă iarna, vocea lui Caitlin strigînd din altă cameră, rîsetul unui copil, o uşă trîntită undeva departe.

Rămase nemişcat, cu capul în palme, cu senzaţia că n-avea să se mai ridice niciodată de acolo.

O scenă îi revine cu regularitate. Pe vremuri o retrăia la nesfîrşit, ca pe o înregistrare care nu poate fi ştearsă. Acum seamănă cu o durere veche, care devine acută din cînd în cînd. Se află pe o pajişte plină cu flori. O briză uşoară îl învăluie.

Simte razele calde ale soarelui pe faţă. Cerul e plin de păsărele. Şade pe un covoraş, înconjurat de rămăşiţele unui picnic. O vede pe Siobhan jucîndu-se cu o minge roşie. Fetiţa aruncă mingea către Caitlin, aceasta o prinde şi i-o aruncă înapoi. Siobhan are şase ani şi e tot mai inteligentă. Cînd ratează mingea, rîde şi fuge după ea. El stă şi o priveşte. Pretutindeni se văd păsări, păsări albe. El simte soarele pe faţă şi pe mîini. Mingea saltă în aer, e prinsă, aruncată, apoi întoarsă. Se întinde pe spate şi contemplă cerul. Nici cea mai vagă urmă de nor. La mică depărtare se aude marea şi ţipetele păsărilor albe. Brusc, un strigăt; vocea lui Caitlin. El se ridică şi o vede pe Siobhan alergînd după minge. Caitlin fuge după ea. Fetiţa nu aude sau nu vrea să asculte. Caitlin aruncase mingea cu putere. Aceasta se rostogoleşte pe o pantă înclinată, care duce către o stîncă abruptă. Ca într-o mişcare cu încetinitorul, el o vede pe Siobhan atingînd marginea stîncii. O învălmăşeală albă cînd păsările se ridică precum un nor. Caitlin o ajunge din urmă; păsările se rotesc, ţipînd. El se ridică în picioare şi le vede pe amîndouă împiedicîndu-se. O scurtă sclipire de culoare, apoi nimic altceva în afara păsărilor.

Ştia că lucrurile nu se petrecuseră aşa. Însă, în minte, această scenă îi revenea cu regularitate.

După ce se întoarseră de la Paris, găsiră un apartament în Ballsbridge, lîngă Chester Beatty, unde el colabora deja la catalogarea unor lucrări. Aveau puţini bani, dar, din cînd în cînd, Caitlin scotea cîte o mică sumă de bani dintr-o moştenire a ei de circa zece mii de lire sterline. Ea îşi încetase studiile pentru un an, reluîndu-le cînd Siobhan, fiica lor, împlinise un an şi cîteva luni. Tot în acel an, Jack îşi terminase doctoratul şi fusese angajat cu normă întreagă de către bibliotecă. Cu ajutorul mamei lui, reuşiseră să aibă grijă de Siobhan.

Jack nu obosise niciodată de chipul şi trupul lui Caitlin, nu urîse niciodată clipele pe care trebuia să le petreacă cu Siobhan, nu regreta nici o secundă schimbările petrecute în el după acea vară din Paris. Acum şedea singur, ţinînd cartea unei copile în poală, luptîndu-se cu trecutul lui.

Se auzi soneria. Se încordă instantaneu. Lăsînd cartea la o parte, se ridică, ezitînd, în picioare. Soneria se auzi din nou, însă el nu se grăbi. Cînd deschise uşa, văzu chipul unui poliţist.

– Doctorul Gould? Îl inundă o transpiraţie abundentă. Doctore Gould, am veşti proaste. Pot să intru? Omul vorbea moale, însă vocea lui îi rănea urechile. Întinse mîna spre uşorul uşii, agăţîndu-se de el. Vă simţiţi bine, domnule? întrebă poliţistul.

Jack dădu din cap şi încercă să se îndrepte. Se simţea rău, era ameţit şi voia să fie susţinut de cineva pînă ce avea să-i dispară ameţeala.

– N-am nimic, murmură el, privind în jur. N-am nimic.

Holul era pustiu. Nu se afla nimeni acolo. Nimeni în afară de el şi de amintirile lui.

Trecutul face integrantă din noi.

CAPITOLUL PATRU

Jack se hotărîse să meargă la Summerlawn, însă trebuia să mai afle unele lucruri. Se gîndi toată dimineaţa de marţi la Rosewicz: cine era acesta şi ce voia cu adevărat? Jack avea un vechi prieten din vremea colegiului, Denis Boylan, care lucra acum pentru *Irish Times*. Îl sună în acea după-amiază.

– Cum spui că-l cheamă pe individ?

– Rosewicz. Stefan Rosewicz. Este polonez.

– Nu-mi pasă nici dacă ar fi cimpanzeu. Poţi să mi-l rosteşti pe litere?

Jack se conformă.

– Ai răspunsul mîine sau poimîine, Jack. Sînt vîrît pînă la gît în probleme. Zău că sînt.

Îl sună, însă doar miercuri dimineaţă.

– Vrei să ne întîlnim la un prînz frugal, Jack? Să fii în strada Bewley's Westmoreland la ora unu.

Cafeneaua era supraaglomerată. Boylan îl duse la o masă în sectorul de fumători. Farfuria lui era plină de plăcintă şi cartofi prăjiţi. Nu părea să se fi îngrăşat, în ciuda mîncării pe care o consuma. De jur împrejurul lor se auzeau voci. La masa alăturată, un preot ţinea un discurs asupra curselor de cai care avea să se ţină în acea lună şi în luna următoare. Era obsedat de numele a doi cai.

– Îţi pierzi timpul, Jacko. N-am găsit decît nişte articole din vremea cînd a cumpărat casa asta din Cork... cum îi spune?

– Summerlawn.

– Iisuse, ce drăguţ nume englezesc. Ei, bine, achiziţia n-a prea fost văzută. L-au tolerat pe un american cu dolari mulţi, pe nume Kelly, dar pe un polonez...

– L-au...?

– Localnicii, Jack. Pe atunci era un preot paroh, un bărbat pe nume O'Mara: Liga Galică, avînd înscris micuţul *fáin*e pe reverul hainei. *Dia's Muire dhuit* şi *conas taoi*?, ştii genul. El a încercat să scrie o petiţie, ca să determine statul să cumpere casa. Asta se întîmpla înainte de vremea lui An Taisce. Nu s-a întîmplat nimic. Omul tău şi-a obţinut casa şi lucrurile s-au liniştit după aceea.

– Asta e? Asta-i tot? Boylan dădu din cap. Alese cîteva boabe de mazăre şi le înfulecă. Dar e imposibil. Omul e milionar. Casa e adevărată comoară arhitectonică. Una din puţinele comori pe care această ţară le mai are. Trebuie să fie mai mult de atît.

Boylan clătină din cap. Îşi lăsă furculiţa jos şi luă o ţigară din scrumiera de lîngă farfuria lui. Alături, preotul calcula şansele unui cal pe nume Cruachain Aigle.

– Drăguţul tău e un om foarte discret. A stat cu capul la cutie mai bine de patruzeci de ani. Îmi pare rău că-ţi ofer doar atît, Jack. Ai putea să încerci la Georgian Society sau la oamenii de la Tourist Houses and Gardens. Ei trebuie să aibă ceva date în privinţa acestui Summerlawn.

– Pe mine nu mă interesează casa, ci doar Rosewicz.

– Atunci, va trebui să afli mai multe chiar de la el.

Boylan trase zdravăn din ţigară şi o lăsă din nou jos.

– Mă bucur că te revăd, Jack. Ar trebui să ne mai întîlnim. Să ne mai vedem cu băieţii la Mulligan's.

– Eu nu prea mai ies în oraş, Denis.

Boylan îl privi neliniştit.

– Nu crezi că e destul, amice? Nu e timpul...?

Jack îşi împinse brusc scaunul şi se ridică în picioare.

– Mulţumesc pentru tot ajutorul, Denis. Mai vorbim.

Fără vreo altă vorbă, se răsuci pe călcîie şi se îndreptă spre uşă şi către siguranţa străzii.

În noaptea dinaintea plecării, avu un vis. Nu unul pe care să-l mai fi avut şi nici vreun soi de coşmar; cu toate acestea, cînd se trezi simţi teamă – sau, mai degrabă, nelinişte – în faţa unei lumi pe care o crezuse tristă şi încărcată de singurătate, şi totuşi bună la suflet, dar pe care o descoperise coruptă pe dinăuntru. Visul persistă şi după ce se deşteptă, ca şi cum el devenise purtătorul unei infecţii: o şoaptă lungă şi continuă, buze umede lipite de urechea lui, o răsuflare ca o pală rece de ceaţă, cuvinte amestecate şi incoerente, neterminate, uneori abia auzibile, însă sugestive, rostite de vocea unui copil, o voce care tremura uşor, nu cea a lui Siobhan, ci o voce rece, pătrunzătoare, răvăşită, şoptind toată noaptea, fără încetare.

Se trezi de-a binelea, se spălă pe dinţi şi bău două ceşti de cafea neagră şi fierbinte. Şoaptele persistau, ca o mîncărime rea în abisurile creierului, unde era încă beznă.

Visul întunecat continuă să-l învăluie din clipa deşteptării şi pînă în momentul în care ieşi din oraşul ascuns în spatele Dolphin's Barn, cînd, cu un acces brusc de exaltare, văzu drumul deschizîndu-se dintr-o dată în faţa lui, pustiu, scăldat de razele soarelui care sclipeau pe suprafaţa sticloasă, ca nişte picături de ploaie. Soarele şi bucuria adusă de el rămaseră alături

de Jack toată ziua, ca şi cum expunerea la razele binefăcătoare ale astrului zilei ar fi deschis o poartă în el, de mult închisă.

O luă pe şoseaua către Naas, lăsînd munţii Wicklow, învăluiţi într-o pîclă albastră, pe stînga şi îndreptîndu-se constant către sud-vest, în ţinutul Currgh, printre imensele cîmpuri verzi. Pretutindeni se vedeau dealuri şi coline, ba chiar, la un moment dat, lîngă un tufiş de tisă, un inel de pietre fără vîrstă, stînd în picioare. Privind ţinutul de lîngă drum, Jack vedea ruine de castele englezeşti, cu ferestrele lipsite de geamuri şi cu pereţii căzuţi, înveliţi în iederă.

Parcurse sate fără nume, trecu pe lîngă cîrciumi şi biserici jalnice şi pustii, urmări zborurile inutile ale păsărilor pe deasupra străzilor uscate, văzu copii fără nume oprindu-se din joacă, un bătrîn cu un cîine, auzi bătaia unei tobe pe un tăpşan. Simţea copilul din el trăgîndu-l de mînecă. Walsh, Tobbin, Labor, Byrne, toate nume de vechi magazine pline de marfă de duminică.

Mulţi oameni plecaseră din Dublin, ca să simtă că trăiesc, să petreacă o sîmbătă sau un întreg week-end la ţară. Văzu tăbliţele maşinilor în faţa lui sau în spate, în oglinda retrovizoare. Trecu pe lîngă un autocar cu turişti îndreptîndu-se spre vest şi pe lîngă un altul pe şoseaua îngustă către Monasterevin. Chipurile oamenilor erau lipite de geamurile lungi. Priveau totul cu ochi goi şi agitaţi. Abia aştepta să scape de ei. Aveau să se oprească la hoteluri importante de la baza dealurilor, să mănînce somon şi să asculte melodii vechi cîntate la flaşnetă, toată distracţia fiind cumpărată şi plătită de vreun agent din Düseldorf sau Miami Beach. Erau oameni care respingeau televiziunile, avioanele de deasupra, ambarcaţiunile, în afara gondolelor, autocarele cu care călătoreau, ba chiar pe ei înşişi.

Se descotorosi, în sfîrşit, de ei şi coti spre zona deluroasă după Caher. Urmau munţi şi păduri pînă în Cork, întreţesute cu ţinuturile bogate în vegetaţie din jurul Mitchelstown. Trecu pe lîngă o caravană de căruţe trase de cai; turişti care făceau pe ţiganii pentru o săptămînă, iar trei kilometri mai departe, o familie de excursionişti sadea se juca de-a supravieţuirea. Luă un

prînz scurt în Cork, apoi porni mai departe către coastă, într-o lungă călătorie pe şosele proaste.

În Baltimore se opri la cîrciumă şi întrebă care era drumul spre Summerlawn. Barmanul îl privi pieziş, însă îi dădu îndrumările cerute. Nu era prea departe.

– Vreţi să beţi ceva înainte de a pleca?

Jack vru să refuze, nerăbdător să ajungă la capătul călătoriei, să-l vadă în sfîrşit, pe Rosewicz; se răzgîndi însă şi ceru o halbă de Guinness. Rămase în picioare în barul mic şi îngrijit, bîndu-şi berea în linişte. În micuţa încăpere umbrită se mai găseau doar alţi doi băutori, doi bătrîni, cu pipele în gură şi raţia de bere tare în faţă.

Barmanul şterse cîteva pahare, punîndu-le deoparte pentru aglomeraţia de seară.

– Veniţi de departe? întrebă el.

Jack încuviinţă.

– Din Dublin.

– Drum lung şi şosele cam rele.

Jack sorbi din lichidul amar şi negru. Pe buza superioară îi rămase spumă, pe care o şterse cu o mişcare iute a dosului palmei.

– Sînteţi prieten cu dumnealui de pe aici, nu?

– Cu domnul Rosewicz?

– Cu el. Îl ştiţi bine?

Din spatele barului un şir de fotografii îl priveau pe Jack: Papa flancat de John şi Robert Kennedy, echipa de fotbal Kerry Gaelic, iar deasupra lor Mîntuitorul cu o pată mare de sînge în jurul inimii. Jack sesiză ostilitatea din vocea omului.

– Nu l-am cunoscut niciodată, răspunse el.

Barmanul îl privi chiorîş, ştergînd o pată de bere de pe tejgheaua barului cu o cîrpă.

– Chiar aşa? se miră el.

Jack dădu uşor din cap. În colţul lor, cei doi bătrîni umpleau încăperea cu fum acru.

– Îl vedeţi des prin sat?

– Să-l vedem? Barmanul se întoarse să îndrepte un şir de sticle de whiskey. Se opri o secundă, apoi se răsuci la loc pe călcîie. Nu pune niciodată piciorul în Baltimore, ăsta-i adevărul. Şi-i p-aici de vreo patruzeci şi ceva de ani. Fiică-sa mai trece p-aici din cînd în cînd, dar dumnealui îi place să stea singur.

– Ce fel de om e? se interesă Jack.

Barmanul se îndreptă şi se trase un pic înapoi, ca şi cum s-ar fi îndepărtat de vreo capcană.

– Vă costă o liră şi douăzeci şi cinci. Mai bine aţi bea şi aţi pleca. Fără îndoială că vă aşteaptă la ceaiul de amiază.

Restul drumului, Jack îl parcurse gîndindu-se la barman şi la inexplicabila lui ostilitate. Sau fusese vorba doar de nervozitate? Pe aici, pe la ţară, oamenii erau mai ciudaţi, însă erau obişnuiţi cu cei din Capitală, iar el nu mai întîlnise un asemenea comportament pînă acum.

Un drum îngust şi bîntuit de vînturi ieşea din Baltimore către coastă, unde începea să coboare spre Atlantic. Luînd o curbă, văzu o întindere de apă liniştită şi agitaţia păsărilor albe în jurul insulei Clear. Apoi, la o nouă curbă, văzu sclipirea insulelor împrăştiate pe suprafaţa Roaring – Water Bay şi vase cu pînze colorate lîngă ţărmurile insulei Spanish, făcînd volte în bătaia uşoară a vîntului.

Urcînd, atmosfera devenea tot mai limpede, mai tare şi mai dulce. Simţea că ar fi vrut să urce aşa o veşnicie, ca un om care descoperă fericirea pentru prima dată. Soarele cobora tot mai mult înspre vest, către apele zgomotoase ale Atlanticului. Trecu printr-un tunel de arbori înalţi şi fucsii sălbatice şi purpurii, crescînd în tufişuri dese pe ambele părţi ale drumului, lăsînd şoseaua cufundată în umbră şi, din loc în loc, cu pete de lumină.

Ieşind din tunel, fu orbit pe moment de lumina strălucitoare. Închise ochii, încetinind involuntar maşina. Cînd îi redeschise, în faţa lui se întindea Summerlawn, în mod neaşteptat şi ameţitor, o casă albă pe un tăpşan cu faţa spre mare. Era o clădire cu trei etaje şi şapte rînduri de ferestre. Partea frontală era

împărţită în trei. În centru se afla o cupolă înaltă, flancată de coloane în stil doric. Deasupra ei se vedea o fereastră veneţiană mare.

Simţi că i se strînge inima. Toate ferestrele sclipeau, ca şi cum i-ar fi urat bun venit. Un cîrd de păsări se lăsă în jos spre un coş, apoi se înălţă şi se îndreptă către mare. Opri în faţa unei porţi înalte de fier, aşezate între doi stîlpi de piatră. La capătul unei alei lungi, flancate de copaci, aştepta cineva.

Opri motorul şi se dădu jos. Briza mării îi deranjă imediat părul. Pe stîlpul din dreapta se vedea un buton, lîngă un mic difuzor, iar deasupra lor străjuia o cameră de luat vederi. Apăsă butonul şi se anunţă. O clipă mai tîrziu se auzi un bîzîit şi poarta se deschise. Privi înspre casă. Aceasta se înălţa răbdătoare cu spatele la marea zgomotoasă, ca şi cum l-ar fi aşteptat pe el.

CAPITOLUL CINCI

Menajera îl conduse printr-o serie de încăperi spaţioase, pline de oglinzi, către o terasă lungă în spatele casei, unde Stefan Rosewicz îl aştepta; un bătrîn care şedea la o masă cu tăblie din marmură şi privea fix marea. Auzindu-l pe Jack apropiindu-se, omul se întoarse. Avea păr alb, tuns foarte scurt, o frunte înaltă, aproape lipsită de riduri; obraji supţi, ochi mari şi inteligenţi. Îmbrăcămintea era elegantă şi potrivită anotimpului, o cămaşă albă, deschisă la gît, sub o haină căptuşită, pantaloni asortaţi şi pantofi de pînză.

Rosewicz se ridică în picioare şi întinse mîna. Jack observă că vîrful degetului mic lipsea.

– Doctore Gould. Sper că aţi avut o călătorie plăcută. Astăzi vremea e foarte frumoasă.

– Vă mulţumesc, a fost, într-adevăr, frumoasă tot drumul. Iar aici e splendid.

– Fireşte; de aceea locuiesc aici. Rosewicz se întoarse către menajeră, care aştepta lîngă glasvandul de acces spre terasă. Doamnă Nagle, vreţi să aduceţi oaspetelui nostru un pahar cu ceva rece? Ce doriţi, doctore Gould?

– Ce doriţi dumneavoastră.

– Constat că posedaţi tendinţa irlandeză de autonegare. Păi, atunci, să bem cîte o limonadă. Menajera încuviinţă din cap şi se făcu nevăzută. E o limonadă adevărată, nu fiertura aceea revoltătoare care se vinde sub numele acesta în sticle, aici. Luaţi, vă rog, loc. După ce Jack se aşeză, Rosewicz se uită la el cu o privire directă, pătrunzătoare. Moşteniţi timiditatea irlandeză de la mamă, bănuiesc. Tatăl dumneavoastră a fost evreu, nu?

– Da, răspunse Jack. S-a refugiat din Germania. Cum de ştiţi?

Rosewicz înălţă din umeri.

– Doar nu credeţi că v-am rugat să faceţi tot drumul pînă aici ca să-mi vedeţi micile comori, fără să fi efectuat o mică anchetă în privinţa dumneavoastră? Jack nu replică. Oare ce fel de anchetă făcuse Rosewicz şi la ce scară? Nu vă neliniştiţi, prietene. Nu cunosc nimic în plus faţă de ceea ce doriţi dumneavoastră să se ştie. Un pic din trecut, asta-i tot. Trebuia să mă asigur că puteţi fi omul potrivit pentru această slujbă.

– Şi care e slujba?

Rosewicz dădu nerăbdător din mînă.

– Mai tîrziu, doctore Gould, mai tîrziu. Abia aţi venit. Sînteţi obosit. Veţi bea ceva rece acum, apoi veţi lua un ceai dacă doriţi, după care doamna Nagle vă va conduce la camera dumneavoastră. Aveţi timp să vă odihniţi înainte de cină. Vom putea discuta ca lumea atunci. Vă voi arăta puţin din casă. Bineînţeles şi biblioteca. O aştept pe fiica mea, Maria, să ni se alăture la masă. Astăzi a trebuit să se ducă în Cork cu afaceri urgente, altfel ar fi fost aici să vă ţină companie.

Menajera reapăru cu o tavă pe care se găseau două pahare înalte şi o carafă din sticlă. Jack observă că paharele şi carafa erau Lalique. Văzuse astfel de obiecte în magazinele pariziene, la preţuri dincolo de posibilităţile lui. După ce gustă limonada, o găsi delicioasă, un amestec perfect de dulce şi acrişor.

Rosewicz își ridică paharul.

– Pentru colaborarea noastră.

– Încă nu am fost de acord să lucrez pentru dumneavoastră.

Polonezul îl studie atent.

– O veți face, replică el. N-am nici cea mai mică îndoială.

– Sînteți foarte încrezător în puterile dumneavoastră.

– Am și motive să fiu. Veți înțelege cînd îmi veți vedea biblioteca. Acum beți și bucurați-vă de soare. Priveliștea de pe această terasă n-are egal în Irlanda. Făcu o pauză. Trebuie să mă iertați, dar am cîteva lucruri de rezolvat. Cînd veți dori să vă duceți în cameră, sunați la soneria de aici și doamna Nagle se va îngriji imediat de dumneavoastră.

Rosewicz se ridică și se înclină din mijloc, de o manieră pe jumătate protocolară. Jack se întrebă cîți ani avea omul. Ținuta demonstra o vîrstă mult mai mică. Foarte țeapănă, aproape milităroasă. Jack avea însă impresia că individul era apăsat de ceva sau căuta să se pună la adăpost de un pericol.

Își bău limonada și privi spre mare. Casa îl uluise, prin frumusețea ei greu de ghicit din afară, prin izolare, prin perfecțiunea localizării. Raportul sec pe care i-l făcuse Burke nu îl pregătise pentru așa ceva. Nici măcar în vis nu pusese piciorul într-un loc atît de magic. Era convins că va fi încîntat să stea acolo. Jos, la mare depărtare, marea se spărgea de o stîncă ascuțită. Soarele învăluia totul cu razele lui. Nu simțea nici un fel de teamă. Nici măcar o clipă nu se gîndi la o fetiță jucîndu-se cu o minge roșie pe marginea falezei.

Înainte de cină se petrecuseră două lucruri, cîtă vreme Jack rămăsese în camera lui, odihnindu-se pentru seara care-l aștepta. Bucuria lui, inspirată de soare și sentimentul de libertate dat de șofatul pînă acolo, dispăruse în mare măsură. Îi revenise obișnuita stare de deprimare. O vreme se plimbase prin dormitor rememorînd vechile lui amintiri dureroase, după aceea se ghemuise în pat, adormind și deșteptîndu-se de mai multe ori.

În jurul orei șase auzi sunetul scos de motorul unei mașini care își croia drum către casă. Urmă o perioadă de tăcere, apoi

zgomot de paşi, undeva, şi de voci camuflate. Probabil că se întorsese Maria. Şi-o imagină ca pe o fată bătrînă de vîrstă medie sau ca pe o văduvă. La Summerlawn nu existau nici soţ şi nici familie, deşi reşedinţa era în stare să găzduiască multe persoane. Observase deja că viaţa socială nu ocupa un loc prioritar pe lista de virtuţi ale lui Stefan Rosewicz.

Ceva mai tîrziu auzi muzică. La început slabă, apoi brusc mai tare, ca şi cum s-ar fi deschis undeva o uşă. Cineva cînta la pian, fără prea multă tragere de inimă, oprindu-se din cînd în cînd, apoi reluînd de la aceeaşi măsură sau mai departe. Cîteva dintre bucăţile muzicale erau extrem de cunoscute, ca şi cum ar fi fost selecţionate special pentru el: partea andantino din Sonata pentru pian în la major a lui Schubert, cîteva bucăţi din Invenţiile în două şi trei părţi ale lui Bach, pe care le auzise ultima oară interpretate la clavecin. Toate acestea îi creau o senzaţie, aproape fizică, de durere.

Apoi, chiar la sfîrşit, după ce se stinseră ultimele ecouri din Bach, pianistul interpretă cîteva măsuri din ceva mai recent, o piesă de jazz, pe care n-o recunoscu, dar care semăna cu muzica lui Jelly Roll Morton. Deci, existau şi aici persoane cu simţul umorului. Însă nu îşi imagină că o astfel de persoană putea fi Maria.

Luară cina abia la ora opt şi jumătate, oră la care soarele roşu se retrăgea singuratic şi obosit dincolo de insulele care se îngrămădeau la gura Atlanticului. Pînă atunci, Rosewicz nu se întorsese să vorbească cu el, aşa că senzaţia de abandonare îi accentuase şi mai mult proasta dispoziţie. Începea să se întrebe de ce anume se lăsase condus cînd răspunsese cu o asemenea iuţeală toanelor unui îngîmfat dornic doar de a găsi pe cineva care să-i admire cele cîteva jalnice podoabe din biblioteca particulară.

Puţin înainte de cină doamna Nagle trecuse pe la el să-i reamintească să se îmbrace elegant, însă neceremonios. Se decise să poarte un costum uşor de vară, cu o cămaşă albastră deschis şi cravată în dungi. Chiar şi îmbrăcat cu cele mai bune haine, se simţea un pic stingherit aici, într-un cadru de o aseme-

nea opulenţă. Nu îl mai încercase un asemenea sentiment de inadaptare de la primul lui curs din Aula de la Trinity.

Dincolo de fereastra dormitorului se găsea un mic balcon. Ieşi şi se uită la marea care se întuneca la culoare, încercînd să-şi redobîndească senzaţia de fericire pe care o simţise mai devreme. Aici nu e niciodată linişte, gîndi el. Marea se izbeşte de stîncă toată ziua şi toată noaptea. Iarna, casa trebuie să fie scuturată permanent de furtuni.

Se uită în jos, atenţia fiindu-i atrasă de un zgomot de dedesubt, ca un pas. De unde stătea, se vedea o parte a terasei. Auzi vocea unui bărbat, nu a lui Rosewicz, apoi răspunsul unei femei. O clipă mai tîrziu, văzu o rochie albastră de mătase, licărind pentru o fracţiune de secundă, apoi dispărînd din raza vizuală.

În acel moment, din hol se auzi un gong. Închise uşa balconului şi se pregăti să coboare.

Rosewicz îl aştepta la piciorul scării. Era îmbrăcat într-un costum de mătase şi purta o cravată Giorgio Armani. Jack văzuse astfel de cravate, o dată, în Elveţia, şi se strîmbase cînd citise preţul.

– Doamna Nagle este ocupată în bucătărie, aşa că vă voi însoţi eu pînă în sufragerie. Trebuie să-mi cer scuze că v-am lăsat singur atîta vreme, însă am avut de rezolvat nişte chestiuni urgente. Vă promit că pe viitor nu veţi mai fi atît de neglijat.

– Păi, oricum, plec mîine.

Rosewicz nu răspunse. Îl conduse pe un coridor cu tablouri. În majoritate erau vechi portrete de familie, pe care presupuse că Rosewicz le cumpărase o dată cu casa. Sau le salvase din cine ştie ce cămin ancestral din Polonia, înainte de venirea comuniştilor? Din comportametul şi ţinuta lui Rosewicz, ghicise deja că acesta trebuia să fi fost un aristocrat care se refugiase. Habar n-avea însă de unde proveneau banii individului. Bănuia că unii oameni descoperiseră diverse modalităţi de a scoate ilegal fonduri din ţară.

Uşa sufrageriei era deschisă, lăsînd să se întrevadă doar obscuritate şi licărul slab al luminii de lumînare. Rosewicz îl pofti înăuntru.

Masa fusese pusă pentru trei persoane. Lemnul lustruit, cu sclipiri calde, licărul lumînărilor, argintărie şi cristaluri, albul pur al feţei de masă, porţelanuri de cea mai bună calitate, un alb imaculat, înspicat cu auriu. Jack însă nu observă nimic din toate acestea.

– Ea e fata mea, Maria, rosti Rosewicz. Numele ei polonez este Marja; aici însă îl pronunţă în manieră irlandeză.

Jack nu-l asculta. Nu-şi putea deslipi privirea de pe chipul femeii, care îşi împingea acum scaunul înapoi şi venea spre el cu mîna întinsă, zîmbind.

Toată durerea din suflet îi dispăru ca prin minune. Abia mai răsufla. Ca şi cum această femeie îi luase tot aerul, şi prezenţa ei umplea întreaga încăpere. Nu se gîndise niciodată că, după Caitlin, frumuseţea unei femei îl putea prinde atît de nepregătit şi îl putea face surd şi orb. Maria Rosewicz nu semăna deloc, ca aspect, cu Caitlin, şi totuşi el simţea pentru a doua oară în viaţa lui acea teribilă bătaie a inimii pe care înainte nu o simţise decît în prezenţa fostei soţii.

În clipa următoare, ea îi strîngea mîna. Jack rămăsese fără grai; avea gura uscată şi ameţeala îi cuprinsese capul. Avea sentimentul că se prăbuşeşte într-un puţ întunecat, fără fund.

– Ce plăcere să vă cunosc domnule Gould. Aici, în Summerlawn, rareori avem ocazia să vedem un chip nou. Tata pune toţi vizitatorii pe fugă. Nu-i aşa?

Între timp, Rosewicz venise în spatele fetei, zîmbind.

– Văd că sînteţi ameţit, doctore Gould. Maria are darul de a ameţi pe oricine o vede pentru prima dată. Nu e frumoasă? E una dintre singurele plăceri care mi-au mai rămas în viaţă. M-am căsătorit acum treizeci de ani cu mama ei, care, înainte de a muri, mi-a dăruit acest minunat copil.

Jack începuse să-şi revină. Schiţă un zîmbet şi îngăimă:

– Sînt încîntat... foarte încîntat să vă cunosc. Aţi... Pe dumneavoastră v-am auzit cîntînd la pian mai devreme?

Fata se înroşi şi încuviinţă din cap.

– Nu mă prea pricep. Însă exersez în fiecare zi. Adică, ori de cîte ori pot.

– Mie mi-a plăcut foarte mult, replică el. Speră ca ea să înţeleagă că el vorbise din inimă. L-aţi interpretat foarte bine pe Bach. Aveţi simţirea necesară. Mi-a amintit de...

Jack se întrerupse brusc, stingherit.

– Da?

– Nimic, minţi el. Doar că am auzit aceleaşi bucăţi interpretate foarte bine şi înainte.

Ea zîmbi şi dădu din cap. Preţ de o clipă, el crezu că surprinde o privire aparte în ochii ei, ca şi cum ar fi ştiut ce voise el să zică în realitate.

Atunci se deschise uşa şi doamna Nagle intră cu o tavă pe care se aflau trei castroane cu supă.

– Cred că ar trebui să ne aşezăm, rosti Rosewicz, ţinînd scaunul lui Jack. Doamnei Nagle nu-i place ca supa ei să se răcească. Chiar şi atunci cînd e servită rece.

CAPITOLUL ŞASE

Cina trecu jumătate în vis, jumătate în trezie. Nu discutară nimic de natură personală sau intimă, şi totuşi Jack descoperi că, în tot ce spunea el şi în cel mai mic gest, gazdele lui găseau ceva semnificativ.

Află că Maria studiase muzica la Academia di Santa Cecilia din Roma, cea mai veche academie de muzică a lumii. Cînta la mai multe instrumente, dar prefera claviaturile. A doua zi ea avea să-i arate colecţia ei mică de clavecine, pe care o păstra în vechiul turn al casei. Colecţia includea două instrumente fabricate de familia Rickers şi alte cîteva lucrate de meşteri italieni de frunte. Jack nu ştia nimic despre astfel de lucruri, dar o

ascultă fascinat pe Maria vorbindu-i despre ele. Dispoziția începu să i se schimbe din nou. Fata vorbea despre lemn și metal ca despre niște ființe. În opinia ei, atingerea muzicianului le trezea la viață, așa cum un magician poate face copacii să vorbească și pietrele să se urnească din loc.

De cîteva ori pe parcursul mesei, Jack o surprinse cu colțul ochiului în timp ce-l studia cu atenție, ca și cum el ar fi fost un vechi prieten pe care nu-l mai văzuse de ani de zile și în privința căruia voia să se reasigure. Era o fată foarte frumoasă. Descoperi că-i vine greu să nu se uite la ea cu aceeași privire insistentă. Avea un păr negru ce-i cădea în valuri pe umeri, ochi verzi care puteau trece într-o fracțiune de secundă de la o expresie de amuzament la una de nefericire, gît lung, umeri albi și catifelați, a căror goliciune îi dădea lui fiori dureroși.

Rosewicz părea agitat. De cîteva ori reveni cu conversația la casă, dornic să ofere detalii în privința istoriei și arhitecturii ei. Entuziasmul lui era în stare să dea viață locului.

– Priviți în sus, rosti el la un moment dat. Jack își înălță capul și se strădui să vadă prin umbră. Nu veți mai vedea un tavan ca acesta în Irlanda. Stucatura e făcută de Stapleton. E una dintre operele lui cele mai bune. Nu trebuie să știți, insistă Rosewicz. Trebuie să simțiți. Eu nu cunoșteam nimic despre arhitectură cînd am venit aici și am cumpărat Summerlawn. Pur și simplu, am îndrăgit-o, asta-i tot.

– Cred c-ați ales bine. Casa e splendidă.

– Summerlawn e printre ultimele de acest gen, replică Rosewicz. N-am dat-o statului, pentru că statul n-o merită. El a transformat în ruine prea multe clădiri ca aceasta. Vi se pare că sînt egoist?

Jack clătină din cap.

– Nu, dacă o puteți conserva prin forțe proprii. Dar mi se pare cam egoist să nu lăsați pe nimeni să-i treacă pragul, în afara cîtorva prieteni.

– Am motivele mele, doctore Gould. S-o lăsăm baltă.

– E o casă frumoasă, domnule Rosewicz. Nu vă învinuiesc.

– Va aparţine Mariei după ce mor. Iar după aceea va aparţine copiilor ei, cîtă vreme va mai exista cineva care să locuiască aici. În nici un caz, nu se va transforma în muzeu. Un loc unde turiştii să se plimbe, căscînd ochii, cu aparatele lor ieftine de fotografiat şi cu sporovăiala lor inutilă. Mai degrabă aş vedea-o arsă pînă la temelii.

Jack nu răspunse. Vocea vehementă a lui Rosewicz semăna cu un bubuit.

– Toate casele mărețe sînt acum ruine: Powerscourt, Desart Court, Castle Morres, St. Anne's at Clontarf, Santry Court, Killester House, Shanbally Castle, Loughcrew. Au fost arse sau lăsate să putrezească, sau au fost jefuite de lemnărie şi ornamentele de piatră. Soarta lor au avut-o sute de alte case asemănătoare lor sau mai mici. Dacă mă gîndesc, cred că numai aici, în Cork, ar fi vorba de vreo şaptezeci. Moartea marilor case irlandeze este cea mai mare tragedie arhitectonică a secolului.

– Cred că exagerezi, tată. Şi eşti un pic cam dur. Ar trebui să-ți aminteşti că oaspetele nostru e irlandez.

Rosewicz se încruntă. Era clar că avuseseră astfel de dispute anterior.

Pe măsură ce trecea seara, Jack avea un sentiment tot mai acut de ireal. O plăcea pe Maria şi se simțea bine în compania ei, însă Rosewicz îl irita.

După desertul de căpşuni, li se aduse cafea şi coniac. Înainte de a fi serviți, Maria se scuză.

– Trebuie să mă scol devreme, rosti ea. Particip la slujba de dimineață din Skibbereen. Făcu o pauză şi-i zîmbi lui Jack. Dacă v-ar plăcea sînteți binevenit.

– Mă tem că nu prea mă duc la slujbă. Poate altă dată.

Era o recunoaştere neintenționată a faptului că era posibil să rămînă acolo.

– Tată?

Rosewicz dădu din cap.

– Vin cu tine, bineînțeles. După aceea vreau să-mi petrec ziua cu doctorul Gould. Dumnealui şi cu mine avem multe de discutat.

Maria dădu din nou mîna cu Jack şi-i ură noapte bună. Tatăl ei o sărută uşor pe obraz. Jack sesiză că cei doi erau foarte apropiaţi. Exista însă şi altceva, ceva mai puţin frumos, ca o tensiune sau o prăpastie; ca şi cum unul din ei juca un rol.

După plecarea fetei, Rosewicz se întoarse către el.

– Ce-ar fi să vă luaţi coniacul, doctore Gould? Se face tîrziu şi aş vrea să vă arăt biblioteca îainte de a vă retrage.

– Bineînţeles. Şi vă rog să-mi spuneţi Jack.

– Eşti amabil. Sper că asta înseamnă că vom deveni prieteni. Şi tu va trebui să-mi spui Stefan. Te rog urmează-mă. Biblioteca e aproape.

Recunoscu imediat mirosul. Cărţile vechi, îmbrăcate în piele, lasă o amprentă puternică, în aerul unei încăperi. Biblioteca era o cameră mare, circulară, cu un tavan înalt şi boltit, pe care fuseseră montate panouri de sticlă ce permiteau accesul luminii înăuntru. Pe fiecare perete se ridicau, din podea pînă la tavan, rafturi încărcate cu cărţi. În centrul încăperii, stive de cărţi se odihneau pe o masă rotundă, de mahon lustruit. Mobilierul era completat de cinci sau şase scaune din piele, o duzină de busturi clasice, din marmură albă, înălţate pe piedestale, şi un set de scăriţe de bibliotecă.

– Ce cameră minunată, şopti Jack.

– Da, răspunse Rosewicz din spatele lui. Cred că cea mai încîntătoare din toată casa. A fost proiectată chiar de Davis Duckart, cînd a ridicat clădirea în 1768. Veneau oameni tocmai din Dublin ca să vadă această încăpere. O să vezi aici o parte a colecţiei originale care se află în Biblioteca Naţională.

Rosewicz traversă încăperea pînă la un raft mare, unde se găseau enciclopedii în mai multe limbi. Scoase un volum din *Enciclopedia Judaica*, apoi întinse mîna în spaţiul rămas gol şi trase de un soi de mîner. Se dădu înapoi şi, cîteva minute mai tîrziu, o întreagă secţiune a peretelui porni să se rotească. Cînd despărţitura ajunse cam la treizeci de centimetri, Rosewicz o împinse către stînga, şi bucata de perete alunecă peste zidul alăturat. În spaţiul rămas se ivi o mică uşă albă.

Rosewicz se întoarse şi-i zîmbi oaspetelui.

– Eşti un privilegiat, Jack. Foarte puţini oameni, în afară de mine, au pus vreodată piciorul în camera din spatele acestei uşi. Am construit-o special pentru a-mi adăposti colecţia. Înainte de a intra, vreau să-mi dai cuvîntul tău de onoare că nu vei vorbi şi nu vei scrie nimănui despre ceea ce vei vedea.

– Eşti încrezător. Abia m-ai cunoscut. De unde ştii că am să-mi ţin cuvîntul?

– Tocmai că nu ştiu. De aceea e atît de important.

Jack ezită. Nu-i plăcea să se angajeze într-o treabă fără să ştie cu precizie care erau riscurile. Însă acum ardea de curiozitate. Şi, în definitiv, ce avea de pierdut?

– Foarte bine, fu el de acord. Ai cuvîntul meu.

Uşa era dotată cu o încuietoare electronică sofisticată. Rosewicz tastă un număr pe panoul de acces şi apăsă un mîner greu de metal. Uşa se deschise fără zgomot.

Camera în care intrară nu semăna deloc cu cealaltă încăpere. Cu tavanul jos, cu pereţii albi, luminată de tuburi fluorescente, înzestrată cu instalaţie de aer condiţionat, semăna mai mult cu o sală de operaţii decît cu un loc de studiu.

– Aici vei lucra, anunţă Rosewicz.

De-a lungul pereţilor erau aliniate dulapuri metalice, fiecare fiind prevăzut cu o încuietoare. Jack nu putea înţelege evidenta preocupare a gazdei sale pentru securitate. Îşi aminti de camera de luat vederi pe care o văzuse mai devreme montată la poartă. Observase că întreaga casă părea să fie prevăzută cu un sistem de alarmă complicat şi toate ferestrele exterioare pe care le văzuse dotate cu bare de siguranţă. Fără îndoială, colecţia lui Rosewicz era valoroasă, însă un nivel atît de înalt de protecţie reprezenta un exces.

Rosewicz deschise primul dulap şi scoase un teanc de fragmente de papirus, fiecare protejat de o îmbrăcăminte de plastic. Ducîndu-le la masa de lîngă unul din pereţii laterali, aprinse o lampă de birou şi o lupă cu bec.

– Uite, zise el, poţi să începi cu astea.

Cînd Jack plecă de acolo, se apropiau zorile. Cu toată oboseala, nu putea dormi. Nici măcar nu suporta gîndul de a se

băga în pat. Mai bine de o oră rămase așezat într-un fotoliu, muncit de gînduri și înfometat, în ciuda mesei servite cu cîteva ore mai devreme. Făcuse cîțiva pași pe care acum nu-i mai putea parcurge înapoi. Simțea că ar fi luat-o razna dacă ar fi renunțat la ce descoperise.

Acum știa că Rosewicz nu era diletantul pe care-l crezuse. Orele petrecute cu el în bibliotecă îl dezorientaseră profund. Gazda se dovedise un cărturar capabil, chiar dacă limitat, bine instruit în privința surselor secundare de arheologie biblică și a ultimelor teorii despre originile scripturilor. Era un amator talentat, care avea banii necesari pentru a-și cultiva pasiunea. Jack regreta deja promisiunea de a nu spune nimănui nimic despre ceea ce i se arătase, promisiune pe care se simțea obligat din punct de vedere moral, să o țină. Cunoștea cărturari care, pentru a petrece o lună sau două împreună cu materialele văzute de el în acea noapte, ar fi fost în stare să mintă sau să fure, ba vreo doi chiar să ucidă.

Din sertarele și dulapurile lui, Rosewicz scosese cea mai uluitoare colecție de documente iudaice și creștine timpurii pe care Jack o văzuse vreodată în afara unei instituții publice. Erau acolo cel puțin cincisprezece codice de cărți din Biblia Septuagină, datînd de dinainte de secolul al doilea al erei noastre; trei capitole separate, în aramaică, ale *Cărții lui Enoch*, împreună cu o traducere greacă a capitolului nouăzeci și unu, și șapte manuscrise etiopiene ale textului complet; manuscrise din piele de vițel ale Faptelor apostolilor, în coptă; o parte a rarului text străin sirian al operei *Diatessaron* a lui Tatian; exemplare timpurii din Samaritan Pentateuh; evanghelii apocrife; lucrări rare Mishnah, Talmuduri babiloniene și palestiniene; numeroase fragmente a ceea ce păreau a fi texte eseniene.

Jack știa că următoarele cîteva luni aveau să reprezinte o perioadă de activitate intensă. N-avea să dispună de timp ca să citească sau să analizeze cum trebuie nici unul dintre documente; Rosewicz nu-l angaja pentru asta. Chiar dacă ar fi fost în stare să le citească, jurămîntul de tăcere l-ar fi împiedicat să publice vreodată fie și măcar un scurt articol, fără a mai pune la socoteală un studiu de amploare pe care acea colecție l-ar fi meritat.

Nici măcar Rosewicz nu ştia cu exactitate ce comoară poseda. Cunoştinţele lui de ebraică, aramaică şi alte limbi antice erau prea rudimentare ca să-i permită altceva în afara unei vagi conştientizări a conţinutului comorilor lui. Însă era suficient de învăţat ca să aprecieze însemnătatea majorităţii colecţiei şi destul de viclean ca să se păzească de furtuna academică şi religioasă ce s-ar fi născut dacă ar fi fost dezvăluită existenţa acestei colecţii şi dacă ar fi fost făcută publică natura conţinutului ei.

Jack ieşi pe balcon. Sub el, în întuneric, marea se spărgea nevăzută de stînci. Pe măsură ce ochii i se obişnuiră cu bezna, observă că cerul era plin de stele. Se întindeau deasupra lui: Jupiter, Venus, Marte, Orion, Cassiopeia, toate familiare lui datorită lungilor ore petrecute la telescop în vremea copilăriei.

Ce încerca Rosewicz să facă? Ce voia cu adevărat, şi de ce? Nu avea încredere în el. Nu din pricina diletantismului, căci se lămurise în această privinţă. Exista ceva mai profund, mai grav şi mai greu de descoperit. Frmuseţea casei şi aşezarea ei, lumina caldă şi blîndă de la cină, chiar şi aceste stele, toate îl seduseseră. Sau, poate – recunoscu el pentru sine – aceste lucruri contaseră mai puţin faţă de sentimentele pe care Maria le redeşteptase în el, sentimente pe care pînă acum le urîse. Tot ce găsea aici îl legase în mod prostesc de Rosewicz şi de intenţiile ascunse ale acestuia.

Mai era şi întrebarea lui Rosewicz, care păruse întîmplătoare, dar care fusese, evident, bine pregătită. Dintr-un sertar încuiat, bătrînul scosese un plic maro. Înăuntru era o fotografie veche, o reproducere a unei părţi a primelor versete dintr-un pergament aramaic.

– Poţi să-l citeşti? întrebase Rosewicz.

Jack se aplecase, mijind ochii. Reproducerea era proastă.

– Nu e uşor, rosti el. Cred că e ceva de genul: *„Nici vuietul apelor zgomotoase şi nici arderea focurilor strălucitoare nu mă vor împiedica să mă întîlnesc cu Tine*, o *Doamne, şi nici Fiii Luminii nu mă vor găsi fără credinţă.“*

– Da. E foarte corect.

Rosewicz se apropie, ca şi cum ar fi vrut să mai spună ceva. În cele din urmă, pusese fotografia înapoi în plic şi reintrodusese plicul în sertar, încuindu-l la loc.

– Ai văzut vreodată un pergament aramaic care să înceapă cu aceste cuvinte?

– Nu, niciodată.

– Sau ai auzit de un astfel de pergament?

– Nu. Despre ce e vorba? Ai acces la exemplarul după care s-a făcut această poză, nu?

Rosewicz se încruntase, părînd că ia o decizie. Apoi clătinase din cap.

– Nu e timpul acum. O să vorbim din nou pe tema asta. Îţi promit.

Asta fusese tot. Jack rămase pe loc, sub stele, frămîntat de dubiu între curiozitatea lui şi sentimetul că totul avea să fie bine dacă avea să plece dimineaţa. Vedea spuma albă a apei mării agitîndu-se pe stînci. În afară de cîteva mici insule, nu se mai găsea nimic între acel loc şi America de Nord, nimic în afară de un abis de întuneric, şi de apa atît de adîncă, încît un om care se îneca putea să coboare pînă cînd era zdrobit de presiunea ei.

Brusc, Jack auzi voci pe terasă. Doi bărbaţi vorbeau încet. Unul era Rosewicz, celălalt era bărbatul pe care Jack îl auzise mai devreme. Nu putea descifra ce se discută, însă era convins că purtau conversaţia în altă limbă decît engleza. Semăna cu germana. Trecură aşa cîteva minute, apoi se reinstală tăcerea. Tăcerea şi marea.

CAPITOLUL ŞAPTE

Marea continuă să se spargă de stînci toată vara, ca un fundal muzical neschimbat al vieţii lui la Summerlawn. Marea se găsea acolo dimineaţa, cînd se scula şi se ducea la fereastră, şi

noaptea, cînd se băga în pat, cu gîndurile dansîndu-i sălbatic în minte. Avea să ducă cu el tot restul vieții sunetul mării, așa cum unii dintre noi duc cu ei multă vreme cuvintele cuiva sau o bucată muzicală, chiar după ce vorbitorul a murit sau instrumentul muzical s-a stricat. Jack știa însă că, chiar în absența sa, vocea pe care o auzea în suflet nu se stinsese încă.

Soarele, marea și păsările albe; și o casă peste toate acestea; și Maria: constituenții celei mai fericite veri pe care o trăise, dar și ai celei mai triste.

Munca nu era foarte intensă. Se scula la opt și lua micul dejun cu Rosewicz și Maria, dacă fata se afla acolo. După aceea, în ciuda ardorii lui de a trece la lucru, patronul îl angaja în cîte o conversație, plin de întrebări despre teorii contradictorii în învățătura biblică sau despre cei cărora li se atribuiau descoperiri importante. Ca mulți amatori, polonezul deseori cunoștea mai multe despre micile detalii decît un cărturar, iar Jack trebuia, frecvent, să-l amăgească cu aproximări, pînă cînd avea ocazia să se întoarcă la Dublin pentru cîteva zile, ca să verifice cele afirmate, la bibliotecă.

După cîteva astfel de conversații, Jack înțelese că gazda sa nu era un om ușor de îmbrobodit. O dată sau de două ori, încercase să-l amețească cu cuvinte lungi sau expresii de jargon, dar se trezise țintuit de o privire reprobatoare. Rosewicz știa cînd e dus cu preșul și ți-o arăta prin cîteva cuvinte bine alese. Mai mult din instinct decît din calcul, Jack hotărî că Rosewicz putea fi periculos. De obicei, Jack ajungea, în sfîrșit, în bibliotecă abia dimineața tîrziu. Se închidea în mica încăpere cu manuscrise și lucra. Rosewicz nu era interesat de o simplă etichetare și fișare. Voia ca fiecare dintre manuscrisele lui, fie că era complet sau doar un fragment, să primească un număr de îndosariere, să fie fotografiat și să fie inclus într-un *catalogue raisonné*, cu detalii asupra primului și ultimului rînd, asupra dimensiunilor, stării de conservare, originii și, unde era posibil, un sumar al conținutului.

Drumurile la Dublin erau ca o pedeapsă. De fiecare dată cînd se întorcea la Summerlawn, avea sentimentul că intră în

Grădina Raiului după o perioadă de exil. Trăia cu groaza sfîrşitului verii şi obligaţiei de a pleca de acolo. Gîndul la toamnă şi la iarnă în Ballsbridge îl sufoca.

După prînz muncea pînă după-amiază tîrziu. Apoi, din cînd în cînd, Maria venea la el şi îi spunea să lase cărţile şi să facă o plimbare împreună cu ea. Oare avea habar că el se îndrăgostise tot mai mult? Ar fi contat pentru ea? Era imposibil de ghicit.

Uneori, sesiza că ea se apropia mai mult de el. Găseau multe subiecte de discutat şi el înţelegea că fata se simţea singură aici şi avea nevoie de un prieten. Cîteodată, o surprindea studiindu-l şi atunci avea un sentiment de uluială, căci habar n-avea ce-ar fi făcut dacă ea i-ar fi răspuns la sentimente.

Alteori, ea părea să se retragă într-o cochilie, ca şi cum ar fi fost înfricoşată că mersese prea departe. Jack se întreba dacă fata avea deja un iubit. Greu de crezut că nu, după cum era greu de crezut că nu se întreceau deja zeci de bărbaţi pentru favorurile ei. Iar el ce avea de oferit? Aproape că redevenise acea creatură uscată care fusese cu atîţia ani în urmă, în Paris. De atunci, nu căpătase altceva decît oboseală şi durere. La ce-i foloseau toate astea unei femei ca Maria?

Jack descoperi curînd că, dacă fata nu era amorezată de el, era, în schimb, îndrăgostită de Summerlawn. Explorau amîndoi domeniul, el parcurgînd ameţit, ca orbit de razele soarelui, încăperi de o splendoare inimaginabilă. Se plimbase şi înainte prin case impresionante, mai puţin în Irlanda şi mai mult în Anglia şi Franţa; fusese însă întotdeauna în compania altora, turişti cu aparate de fotografiat şi sandvişuri la pachet, ca nişte fiinţe ale răului care se bat pentru o pradă de mult moartă, vizitase camere pline de mobilier şi tablouri protejate de sfori roşii şi tăbliţe indicatoare scrise cu litere elegante.

Aici putea întinde mîna şi atinge tot ce voia. Sau putea observa totul cu un ochi critic, ca de stăpîn, în tăcere, în vreme ce Maria se uita la el. Punea întrebări şi fata îi răspundea cu precizie şi aproape cu afecţiune. Afecţiune pentru casă şi, uneori, după părerea lui, pentru el. În timpul acelei veri lungi şi leneşe, ea îl învăţă multe lucruri despre pictură, despre sticlă şi ceramică,

despre stiluri şi perioade de mobilare, dovedind remarcabile cunoştinţe în domenii pe care el le cunoştea numai la suprafaţă.

Casa era înconjurată de grădini, de pajişti şi terase, şi de ghivece de lemn pline cu flori de vară. Se plimbau pe acolo împreună sau se aşezau ca să vorbească. Aici graniţele paradisului lui Jack erau bine trasate. Nu prin araci de viţă, garduri vii sau caravane de turişti, ci prin firele ascunse, şerpuitoare ale unei reţele de alarmă. În cîteva rînduri, Maria îl avertizase în privinţa acestei reţele, cînd el era pe punctul de a călca dincolo de perimetrul îngrădit. Ea îi spuse că reţeaua era prevăzută cu ochi electronici aşezaţi la intervale regulate de-a lungul graniţelor proprietăţii. Firele şi dispozitivele de avertizare erau reglate astfel, încît să sesizeze orice intrus uman, ignorînd, în schimb, vulpile şi ale animale sălbatice. Tatăl ei avea o frică îngrozitoare de spărgători şi această frică se transformase, în opinia fetei, din simplă precauţiune într-o adevărată obsesie. Jack sesiză însă că ea minţea şi că, dincolo de povestea cu siguranţa comorilor, exista un mister de altă natură. Îşi închipui că Rosewicz fusese, probabil, cîndva, implicat în activităţi subversive anticomuniste, posibil într-una din organizaţiile finanţate şi aprovizionate de Liga Mondială Anticomunistă, sau chiar activase în cadrul operaţiunilor de spionaj ale Vestului în Europa de Est. Cu siguranţă însă că zilele de precauţii excesive pe această temă dispăruseră.

O alee scurtă îi ducea, pe un drum şerpuitor, către o plajă aflată într-un golfuleţ sălbatic şi izolat. Se duceau să înoate acolo, în apa limpede ca un cristal şi sub razele binefăcătoare ale soarelui. Uneori, dădeau peste un banc de meduze translucide. Maria îi spuse că meduzele erau din specia Aurelias. Înţepătura lor putea da usturimi, însă nu era fatală; el o crezu pe cuvînt şi începu să înoate fără teamă printre ele. După aceea se întorceau acasă, unde îl găseau pe Rosewicz aşteptîndu-i, de obicei, pe terasă. Deseori, Jack se întreba dacă el nu-i spiona de acolo.

Nu că ar fi fost ceva de spionat. Pe măsură ce timpul trecea, Jack era tot mai nedumerit de inocenţa relaţiilor lui cu Maria. Căută motivul în el însuşi şi descoperi că era vorba de propria

teamă de implicare. Sau, mai degrabă, de o implicare după tot ceea ce se întîmplase în viața lui. Descoperi că, chiar și în momentele în care se simțeau extrem de relaxați împreună, el evita lucrurile care contau cu adevărat, anume propriile sentimente și propriul trecut. În același timp, ea, Maria, sesizînd sau chiar știind ce anume îl punea în dificultate, sărea peste întrebările care se pun direct în astfel de situații și se concentra pe ceea ce se afla la suprafață. Jack bănuia că Rosewicz știa totul despre el și o pusese și pe fiică-sa la curent în privința asta.

Treptat însă, aproape fără ca el să-și dea seama, totul se schimbă. În această vreme, Maria plecă în cîteva călătorii inexplicabile, la mare distanță de casă, lipsind mai multe zile, ba chiar o săptămînă într-una din ocazii. La întoarcere nu explică niciodată unde fusese, însă Jack bănuia că ea pleca pe continent, probabil în Italia, căci văzuse o dată eticheta aeroportului din Roma pe o valiză pe care ea o aducea în casă. Îi era dor de Maria cînd era plecată. Ea lua cu ea o mare parte din magia casei.

La întoarcere era tacitumă și retrasă o vreme. O zi sau două treceau fără plimbări sau partide de înot, abia cu o conversație cenușie la cină. În timpul absențelor și perioadelor ei de retragere, Jack muncea mai mult decît oricînd, stînd pînă noaptea în fața munților de papirusuri și fișe. Apoi, ceea ce o necăjea pe Maria dispărea pe neașteptate și redevenea ea însăși, reîncepînd să-l fure pe Jack de la îndatoriri sau să găsească pretexte pentru a cere să fie însoțită de el pînă la Skibbereen.

Cînd Maria se întoarse din călătoria de o săptămînă, se dovedi neobișnuit de introvertită, evitînd să-l vadă pe Jack timp de două zile, ca și cum el ar fi ofensat-o, fără să-și dea seama. În cea de-a treia zi, veni singură la el după cină, cînd ședea pe terasă și urmărea cum se întunecă cerul. Rosewicz se scuzase și plecase devreme la culcare. Se auzea numai zgomotul valurilor venind de undeva de jos. O auzi pe Maria apropiindu-se tăcută.

– Trebuie să mă suporți cînd mă vezi așa, rosti ea.

El se întoarse. Era dintr-o dată enervat.

– Să te suport? Nu trebuie să suport nimic. Nu ești soția sau iubita mea, chiar dacă asta n-are importanță. Nu sînt nici măcar

sigur că eşti prietena mea. Văzu durerea pe chipul ei şi se înmuie imediat. Îmi pare rău, se scuză el. A fost o cruzime din partea mea.

– Nu, răspunse ea, clătinînd din cap. Ai dreptate. N-ai nici un motiv să suporți ceva din toate astea. Ezită, ca şi cum ar fi luat o hotărîre. Vino sus. Vreau să-ţi arăt ceva.

– Sper că nu gravurile tale?

Ea nu răspunse glumei palide. Fără vreo altă vorbă, se răsuci pe călcîie, aşteptîndu-se ca el s-o urmeze.

După cîţiva metri, Jack ghici încotro îl conducea. Apropiindu-se de casă, în prima zi a sosirii lui aici, observase, deasupra aripii de est, o cupolă joasă, acoperită cu cupru. La cîtva timp după aceea, chestionîndu-l pe Rosewicz în privința destinației cupolei, primise o replică scurtă şi un înălțat din umeri.

– Un vechi observator, îi explicase gazda. Construit în secolul al nouăsprezecelea. Îl ţin încuiat, căci n-am la ce să-l folosesc.

Uşa observatorului se afla la capătul unui lung coridor pe care Jack nu-l vizitase niciodată înainte; era un coridor slab luminat şi încărcat cu tapiserii sumbre. Maria scoase o cheie din buzunar, ca şi cum ar fi purtat-o întotdeauna la ea. Observînd privirea lui, dădu din cap.

– Vin aici uneori, ca să fiu singură. Tata nu ştie.

– Şi dacă ne descoperă?

– Are încredere în mine, se mulţumi ea să răspundă. Introduse cheia în broască şi deschise uşa. Înăuntru se vedea o scară în spirală, luminată doar de un bec chior. Era surprinzător de răcoare. Ar fi trebuit să-ţi spun să-ţi iei un pulover, rosti ea. Dacă vrei ne întoarcem.

El clătină din cap. Maria urcă pe scări în sus, către cupolă. Aici luminile erau mai puternice şi mai numeroase, activate de o serie de întrerupătoare plasate lîngă uşă. Jack văzu patru fotolii, o masă joasă şi mai multe rafturi pline de cărţi. În centrul încăperii, străjuia un imens telescop din alamă, şlefuit şi strălucitor, o maşinărie plină cu oglinzi, mînere, rotiţe şi pîrghii. Lumina îl făcea să sclipească.

Maria îl aşeză pe un scaun şi îi arătă ocularul.

– Ai folosit aşa ceva pînă acum?

– Aşa ceva, nu.

– Poftim, lasă-mă să-ţi arăt.

Îi arătă cum să potrivească lentilele. La început, el nu văzu nimic altceva decît întuneric, apoi, brusc, apărură mai multe stele decît văzuse vreodată. Se simţi ameţit. După aceea, încet şi cu grijă, Maria le transformă în planete pentru el.

Şezură unul lîngă altul mai bine de o oră.

Fata îi arătă mai multe galaxii, însă lui nu îi păsa decît de momentul în care avea să vadă din nou faţa ei, cel mai apropiat lucru din universul lui. Învîrtea rotiţa, aşa cum îl instruia ea, şi telescopul se mişca, concentrîndu-se mereu asupra vastului întuneric, pentru a scoate din el lumi întregi fabricate doar din lumină. În cele din urmă, obosi de atîta întuneric şi lumină care se succedau fără discernămînt. Cînd îşi luă, în sfîrşit, privirea de la cer, Maria plîngea încet lîngă el, fără ca el să aibă habar de ce.

– Veneam aici cu sora mea, rosti ea. În timpul vacanţelor de vară. Veneam să privim stelele şi sfîrşeam ciorovăindu-ne.

– N-am ştiut că ai soră. După cum vorbiţi voi doi, am crezut că nu mai există altcineva în afara ta şi a tatăului tău.

Ea încuviinţă, ştergîndu-şi obrazul cu dosul palmei.

– Aşa e. Sora mea ne-a părăsit. Apoi a murit.

El înţelese sau crezu că înţelege.

– Îmi pare rău.

– Bineînţeles că-ţi pare. Tuturor le pare rău. Însă asta nu prea e de mare ajutor. O scutură un fior. N-am mai fost aici de cînd am aflat de moartea ei. Nimic din... astea... nu s-a schimbat.

Cu un gest pe jumătate dispreţuitor al mîinii, arătă spre telescop, spre cerul nopţii şi stele. Regatul perenităţii.

– Cum o chema pe sora ta?

Maria ezită, ca şi cum trebuia să-şi scotocească memoria, în vederea unui răspuns plauzibil. Jack se întrebă ce anume voia ea să ascundă despre soră-sa.

– Katerina, răspunse ea.

În gura ei numele răsună şters şi fals.

– Ce i s-a întîmplat? Cum a murit?

Ea se depărtă involuntar de el. El simţi frigul din încăpere ca pe un avertisment. Apoi ea se aşeză la loc, clătind încet din cap. El abia o mai vedea în lumina diminuată din încăpere.

– A plecat de acasă, s-a măritat, a făcut un copil. Apoi s-a petrecut un accident. A murit. Asta-i tot. El plecă de lîngă telescop şi se aşeză în fotoliu, lîngă ea. Faţa ei era scăldată în lacrimi. Se întoarse spre el. Acum, tu, zise ea. Trebuie să-mi vorbeşti despre soţia ta.

– Soţia mea?

– Tata spune că ai fost căsătorit. Că soţia ta a murit, ca şi Katerina. E adevărat?

El nu-i răspunse imediat.

– Da, rosti el, în cele din urmă.

Se simţi strivit sub acea cupolă micuţă, slab luminată, zdrobit între stele şi marea care se zvîrcolea dedesubt. Cîteva clipe simţi că i se taie răsuflarea, ca şi cum afirmarea adevărului îi furase tot aerul din plămîni. Nu discutase cu nimeni pînă acum despre moartea lui Caitlin. Acum însă se simţea obligat să o facă cu Maria. O dată pornit, nu se mai putu opri. Îi povesti totul şi ea ascultă, ca şi cum viaţa i-ar fi depins de asta, fără ca el să-şi dea seama de ce. Îi vorbi despre anii pe care-i petrecuseră împreună, despre căminul pe care începuseră să-l construiască în Ballsbridge, despre naşterea lui Siobhan, despre planurile lor de viitor.

– Era o minge roşie, zise el, în final. O minge mare şi roşie. Am cumpărat-o în dimineaţa aceea, chiar înaintea plecării lor. Eu a trebuit să rămîn în urmă, căci aveam de rezolvat la bibliotecă o problemă care nu suferea întîrziere. Au plecat cu părinţii mei la Howth Head. Aveam un loc favorit acolo unde făceam adesea un picnic.

Se opri. O văzu privindu-l cu atenţie şi îi ghici preocuparea. Îi descrise jocul, apoi salturile besmetice ale mingii, modul în care soţia şi copilul se prăbuşiseră împreună în moarte.

– Văd mereu totul petrecîndu-se, ca şi cînd aş fi acolo. Tata mi-a povestit detaliile, l-am forţat s-o facă. Mereu în viziunea mea apar păsări. Păsări albe. Cerul e plin de ele. Iar cînd Caitlin

şi Siobhan se prăbuşesc, păsările se năpustesc în jos. Ca nişte îngeri.

După ce termină de vorbit, ea îl privi intens, într-o tăcere pe care el avu impresia că nimic n-o putea sparge. În observator, se lăsase un frig pătrunzătot. Răsuflările lor se condensau în aer, provocînd mici nori. El avea sentimentul că nimic nu mai avea greutate, că gravitaţia dispăruse de pe planetă cu uşurinţa cu care lumina călătoreşte prin spaţiu. Înainte nu înţelesese cît de grea poate să fie moartea unei persoane.

Vocea Mariei avu asupra tăcerii efectul pe care îl are o piatră ce cade pe suprafaţa liniştită a unei ape.

– Iar acum, zise ea, universul tău s-a spulberat din nou, nu-i aşa? Nu fu surprins că ea înţelegea. Doar că nu o mărturisise mai devreme. Îşi auzea bătăile propriei inimi. Te-ai îndrăgostit de mine, continuă ea, şi nu ştii ce să faci.

El o privea, ca şi cum ar fi vrut să nege, însă cuvintele nu-i puteau opri bătăile inimii. Erau foarte aproape unul de celălalt. Nu trebuia decît să întindă mîna. Ea nu se mişcă şi nu scoase o vorbă. În tăcere, el o apucă de mînă. Ea îl lăsă, răspunse la presiunea degetelor lui şi nu scoase o vorbă cînd el se apropie şi îşi lipi buzele de ale ei. Simpla atingere îi transformase durerea într-o stare cumplită de excitaţie. O voia cu disperare. Ea închise ochii şi el îşi apăsă buzele pe ale ei, apoi simţi cum i se deschise gura, îi simţi limba umedă lîngă limba lui. Întinse o mînă după capul ei, pentru a o trage mai aproape, şi se lăsă de pe fotoliu ca s-o poată îmbrăţişa.

Brusc, inexplicabil, fata se trase şi înfipse o mînă fermă în pieptul lui, clătinînd din cap.

– Nu, Jack, te rog. Nu putem. Te rog, nu mă forţa. Nu întreba de ce. E imposibil.

Jack fusese atît de sigur. Atingerea şi sărutul ei îi exprimaseră clar sentimentele sau, cel puţin aşa crezuse el. Se dădu înapoi, uluit.

– Nu pricep... Ea îl privea ca printr-o ceaţă dureroasă. Ce e? o imploră el. E vorba de altcineva? Ce nu e în regulă?

Ea clătină din cap. Se ridică în picioare şi porni către uşă.

– E tîrziu, Jack. Mi-e frig. Trebuie să mergem.

El se ridică şi vru s-o apuce de braţ, însă ea deschise uşa şi se grăbi să iasă. Împiedicîndu-se, el o urmă pe treptele întortocheate ale scării spiralate. Jos, o prinse de încheietura mîinii, însă privirea ei îl făcu să renunţe, ca şi cum ar fi atins ceva fierbinte.

– Te rog, Jack, să nu mai vorbin despre asta. Îmi pare rău dacă ţi-ai închipuit altceva. Acum, nu-ţi pot explica. Poate, dimineaţă. Ai răbdare pînă atunci. O conduse pînă în camera ei. Deschizînd uşa, ea ezită şi se răsuci către el. Preţ de o clipă, el crezu că ea se răzgîndise şi avea să-i dezvăluie motivul respingerii. Jack, îmi pare rău de ceea ce s-a întîmplat în seara asta. N-ar fi trebuit să te duc acolo sus. Doar că... Rămase nemişcată, privindu-l. Avea ochii aburiţi. Jack vreau să-mi promiţi ceva, dacă ţii la mine. Te rog ai grijă cu tatăl meu. Nu te încrede în el. Nu cred că-ţi vrea răul, dar e posibil să suferi, oricum.

– Să sufăr? Nu înţeleg. De ce...?

Însă ea nu mai zise nimic. Uşa se închise, şi Jack rămase singur pe coridor.

CAPITOLUL OPT

Maria plecă a doua zi, fără a oferi explicaţia promisă şi fără a-şi lua la revedere, nelăsînd vorbă cînd se va întoarce. Peste cîmp, soarele strălucea printre crîngurile de păsări albe. Jack se întoarse la observator, ca să stingă luminile, şi descoperi la lumina zilei că locul arăta cenuşiu şi era plin de praf. În acea zi şi în ziua următoare rămase neconsolat în bibliotecă, citind şi catalogînd, întrebîndu-se din cînd în cînd ce voia Maria să spună prin atenţionarea cu privire la tatăl ei.

În după amiaza celei de-a treia zi, ieşi la o plimbare prin pădure. Aici chiar şi zgomotul crengilor rupte era estompat. Pădurea era plină de păsări. Lumina soarelui cădea în dîre printre mari petice de umbră. La picioarele arborilor înalţi, creşteau flori îngemănate în ciorchini. Alte flori îşi înălţau capul în mici poieniţe. Trei zile, şi Jack nu înţelegea.

Învăluit în gînduri, trecu dincolo de punctul unde el şi Maria porneau în mod normal înapoi. Cărarea continua neîntreruptă, croindu-şi drum printre stejari înalţi, într-o poiană. Brusc, copacii se subţiaseră, şi se pomeni privind cîmpul deschis. Totul părea încremenit. Pămîntul părea să absoarbă razele soarelui ca pe o ploaie binefăcătoare.

Înţelese ce imbold inconştient îl adusese la o asemenea distanţă de casă abia după ce văzu poarta. O dată, din întîmplare, Maria îi menţionase existenţa unui mic cimitir de familie datînd din secolul al optsprezecelea. Aici, fusese îngropată mama ei. Intenţia tatălui ei era aceea ca membrii familiei Rosewicz să moştenească nu numai proprietatea, ci şi tradiţiile predecesorilor.

Acum, poarta era ruginită, dar la vremea ei fusese o adevărată operă de artă. Era lucrată în fier forjat şi avea o emblemă formată din litera „F" dublată şi inversată. Trecu de poartă şi porni pe o alee care îl conduse în cîteva zeci de secunde la o îngrămădire de morminte. În cea mai mare parte pietrele funerare erau deteriorate, acoperite cu muşchi şi erodate amarnic de briza oceanului. Iarba şi buruienile creşteau în voie pe lîngă lespezi, iar, din loc în loc, plăcile erau sparte sau crăpate. Era un loc dezolant, asemănător cu dispoziţia lui sufletească.

Alături de mormintele familiei Fitzgerald, fusese amenajat un alt loc, mai puţin sălbatic, unde iarba era tunsă îngrijit. O piatră solitară din marmură irlandeză marca locul de odihnă a lui Sinéad Rosewicz, soţia lui Stefan. Pe mormînt, se găseau flori proaspete, irişi albaştri şi crini, aduse din alte locuri.

Căută, în zadar, un al doilea mormînt. Oare Katerina se odihnea în altă parte? Fusese înstrăinarea ei de familie atît de

puternică, încît Rosewicz refuzase înmormîntarea ei aici? Sau fusese dorința ei?

Nedumerit, porni înapoi, hotărît să-i ceară lămuriri Mariei cînd avea să se întoarcă. Jack reveni prin pădure, în căutarea umbrei. Brusc, în spatele lui auzi un zgomot. Se întoarse, uluit, și văzu un bărbat urmărindu-l cu privirea de la cîțiva pași. Primul lucru pe care-l observă la străin fu arma. Nu era o carabină, ci un pistol mitralieră. O armă cu totul neobișnuită pentru un fermier sau un paznic. De unde naiba răsărise individul? Parcă se ivise din neant.

Îmbrăcămintea era ieșită din comun și nepotrivită cu vremea. Pantaloni negri cu legături din piele la gleznă, bocanci și jachetă din piele neagră. Era un individ blond, proaspăt ras, de vîrstă între douăzeci și cinci și treizeci de ani. Ținea arma ca un om instruit s-o folosească. Cînd vorbi, dovedi un puternic accent străin. Era limpede că nu era localnic.

– Îmi pare rău, rosti el, dar ați încălcat o proprietate privată. Trebuie să vă cer să plecați.

Cuvintele erau destul de politicoase, însă tonul era ferm, anunțînd clar că omul nu era dispus să cedeze un pas din poziția lui.

Jack îl privi cu răceală. Nu avea de gînd să se sperie de un paznic.

– Sînt perfect conștient că e o proprietate privată, răspunse el. Eu sînt angajat de proprietar. Ca și dumneata. Mă numesc Gould. Vorbește cu Rosewicz.

Un fel de tresărire de recunoaștere mișcă mușchii individului, care purta o stație de emisie la centură. Fără a-și lua privirea de la Jack, ridică stația la buze și vorbi în ea. Se lăsă o pauză cam de jumătate de minut, apoi răspunse o voce estompată. Urmă o scurtă conversație. Omul dădu de cîteva ori din cap, acompaniind gestul cu un murmur indescifrabil de aprobare. În cele din urmă, puse stația la loc în locașul ei.

– Domnul Rosewicz garantează pentru dumneavoastră, doctore Gould. Spune că ar trebui să vă întoarceţi acasă imediat. Îmi cer scuze dacă v-am speriat.

Scuza nu era însoţită de zîmbet. Jack nu replică. Întorcîndu-se, o luă înapoi pe poteca pe care venise. Omul în negru rămase nemişcat în urmă, privindu-l.

Rosewicz îl aştepta pe terasă. Pe masă, fuseseră aşezate cele necesare pentru un ceai în doi. Doamna Nagle se afla în bucătărie şi pregătea cina. De pe balustrada terasei îi privea un pescăruş.

– Ce dracu a însemnat asta? se dezlănţui Jack, venind pe terasă.

Nu îşi mai putea reţine sentimentele, care fierbeau în el de două zile.

Rosewicz îi aruncă o privire îndurerată.

– Te rog, doctore Gould, nu-i nevoie să înjuri.

– Îmi pare rău. Dar nu-mi place să mi se dea ordine de către oameni cu pistoale-mitralieră.

– Sînt sigur că nu ţi s-a dat nici un ordin. Te rog ia loc. Vreau să vorbim. Jack vru să refuze, însă sesiză că nu putea s-o facă. Era casa lui Rosewicz, iar el era încă oaspetele şi angajatul lui. Pot să-ţi ofer un ceai? Acesta e Gui Hua. Poştaşul a adus un nou pachet în dimineaţa asta. L-am comandat la Mariage Frères, în Paris. Poate ştii magazinul: e în Marais. Cu siguranţă, îmi vei face onoarea să... Jack încuviinţă. Nu putea fi uşor îmblînzit, dar nici nu se putea arăta bădăran, cel puţin de dragul Mariei. Se aşeză. Acum, continuă Rosewicz, turnînd cu atenţie dintr-un superb ceainic chinezesc în ceşti pe măsură, putem vorbi ca nişte oameni civilizaţi. Se opri şi luă o înghiţitură din ceaşca de porţelan. Trebuie să-l scuzi pe Henryk. Unul dintre defectele lui este acela de a fi dur cu oamenii pe care îi socoteşte spărgători. Ar fi trebuit să discut cu el înainte. E un cîine de pază bine antrenat: extrem de loial, însă fără prea mult discernămînt. Îmi pare rău dacă ai crezut că te va ataca. Te asigur că nu ţi-ar fi făcut nici

un rău. Jack observă un ton fals în explicaţia bătrînului, o dorinţă nefirească de a lămuri comportamentul servitorului său. În mod normal, avem foarte puţini vizitatori aici, continuă Rosewicz. Dacă mi-ai fi spus că vrei să te plimbi prin colţul acela de pădure, bineînţeles că l-aş fi avertizat.

– Îmi pare rău, replică Jack, dar ceea ce spui n-are sens. Locul ăsta e acoperit cu senzori şi sîrme. Maria mi le-a arătat pe cîteva. Ai un om care patrulează pe aici purtînd o armă automată. Nu pricep. De ce atîta securitate?

O clipă, Jack crezu că vede mîna lui Rosewicz tremurînd. Dar în următorul moment, bătrînul îşi recăpătă controlul. Ridică ceainicul cu grijă, ca să umple din nou ceştile.

– Priveşte totul ca pe o toană de bătrîn. Iubesc enorm această casă şi ce se găseşte în ea. Am pierdut mult după război, mai mult decît îţi poţi imagina, iar acum mă agăţ cu toată puterea de ceea ce mai am. Tu însuţi ştii ce valoroasă e biblioteca mea. Fac tot ce pot să păstrez secretul asupra conţinutului ei, însă e imposibil să opresc scurgerile de informaţii. Au apărut zvonuri. Cunosc oameni care n-ar ezita să dea o spargere la Summerlawn, în speranţa de a pune mîna pe colecţie. În plus, nu e bine să uităm că bogaţii sînt mereu în pericol în Irlanda. Nu vreau să fiu prima ţintă pentru o tentativă de răpire. Făcu o pauză şi se uită drept la Jack. Şi nici Maria.

Jack se îmbujoră uşor. Se întrebă cît ştia sau ghicea bătrînul din sentimentele lui pentru ea.

Începea să se facă frig. Vremea îşi pierduse din farmec în ultimele zile. Jack se înfioră. Se simţea prins în cursă pentru prima dată de la sosirea sa la Summerlawn. De ce anume, nu putea spune.

– Doctore Gould, mai este ceva despre care trebuie să discutăm. Cred că ştii la ce mă refer.

Pentru prima dată de cînd se cunoşteau, Jack avu impresia că Rosewicz e stingherit.

– Vrei să vorbeşti despre Maria. Asta e?

Rosewicz încuviinţă din cap.

– Nu voiam să ridic acest subiect. Sîntem amîndoi adulţi, iar tu eşti văduv; n-am nici un drept să mă amestec în viaţa ta personală. Însă am observat... Să spunem că am observat cum ai început să nutreşti afecţiune pentru fiica mea. Nu m-a surprins. Maria e o femeie frumoasă şi o companie încîntătoare. Ar fi mai greu de înţeles cineva care nu s-ar simţi atras de ea. Însă... Se opri, evitînd privirea lui Jack. Trebuie să-ţi spun că Maria nu e liberă. Există altcineva, o persoană cu care ea se va căsători. Îmi pare rău că nu ţi-am dezvăluit asta înainte. Poate că te-ar fi scutit de dureri.

Jack rămase uluit. Credea doar pe jumătate ce auzea.

– De ce nu mi-a mărturisit asta chiar ea? De ce a dispărut aşa?

– Cred că s-a temut să nu te rănească. Absenţele ei anterioare... Se ducea să-şi viziteze logodnicul. Afacerile îi răpesc prea mult timp, momentan, ca s-o viziteze aici.

– Ţi-a cerut ea să-mi spui toate astea?

Rosewicz clătină din cap.

– Nu. Dacă mi-ar fi cerut-o, i-aş fi spus că e responsabilitatea ei. Dar de vreme ce ea nu e aici...

– Se întoarce?

Bătrînul clătină iarăşi din cap.

– Nu în vara asta. E bine să n-o mai vezi. Cred că prezenţa ta aici a dat-o peste cap. Cred... Se opri, privindu-l iarăşi drept în ochi. Cred că ar fi cel mai bine dacă ţi-ai încheia lucrul. Să spunem, pînă la sfîrşitul săptămînii? Nu se putea răspunde nimic. Într-un fel, Jack se aştepta la concediere. Ştia de mai multe zile că sfîrşitul era aproape. Cred că-i cel mai bine aşa.

– Da, murmură Jack. Poate că aşa e. Ezită. Pot să întreb cînd se va mărita Maria?

– Nu peste mult timp, răspunse Rosewicz. Acum e cu logodnicul ei. Întocmesc ultimele planuri. Dacă situaţia era alta, ai fi fost invitat. Sînt convins însă că înţelegi. Dintr-un motiv obscur, pe care Jack nu-l putea descifra, vocea lui Rosewicz exprima

tristețe. Tristețe sau durere. Ia cina cu mine, ca de obicei, în seara asta, continuă polonezul. Părea a se agăța cu disperare de orice prietenie. O să vorbim despre alte lucruri. Nu vreau să crezi că am fost nemulțumit de tine sau de munca ta. Doar că lumea își vîră coada unde și cînd nu trebuie.

Ploua torențial în ziua în care se întoarse la Dublin. Pe drumul către casă ducea vara cu el, o amintire însorită.

CAPITOLUL NOUĂ

Dublin

O dată cu venirea ploilor, turiștii își făcură bagajele și plecară. În cîteva zile, Dublinul redeveni orașul obișnuit. Americanii cu sacii lor de crose de golf își luară zborul către Tampa și Orlando. Studenții spanioli și italieni își luară la revedere de la iubitele lor de vară și se îmbarcară în autobuze, ca să se întoarcă acasă. Orașul îmbrăcă prima din culorile toamnei. Herbert Park rămase cu lebedele sălbatice, iar în Trinity College nu se mai auzeau decît voci irlandeze. Jack Gould hrănea peștii din heleșteul lung și acoperit cu nuferi de la Chester Beatty și se gîndea la trecut.

De cele mai multe ori, era mulțumit. Aproape că uitase soarele care-i bătea în parbriz și evadarea lui din lume. Vara trecuse, și el se afla înapoi în Ballsbridge, împărțindu-și timpul între un apartament pustiu și o cameră plină de manuscrise vechi. Nu prea vorbea despre timpul petrecut la Summerlawn. Moira Kennedy revenea mereu asupra subiectului, dornică să extragă orice informație posibilă despre Rosewicz și biblioteca lui. Jack îi spunea mereu aceleași lucruri.

– Rosewicz este un personaj cheie pe piața neagră, afirma mereu Moira. Am făcut cercetări. Multă lume știe de el și de felul în care-și cheltuie banii ca să obțină ce vrea. Însă nimeni n-a fost atît de apropiat ca tine. Trebuie să-mi spui ce știi, Jack. Datorezi asta celor care-ți plătesc bursa.

– Termină cu chestiile astea, Moira. Nu datorez nimănui nimic. Aici, e vorba de un joc, iar dacă Rosewicz îl joacă mai bine decît alții, atunci bravo lui. Are grijă cum se cuvine de colecția lui, mai bine decît unele biblioteci. De altfel, el plănuiește să permită un acces limitat unor cercetători pe care-i socotește că merită. Asta înseamnă mai mult decît ceea ce a făcut grupul care lucrează la Manuscrisele de la Marea Moartă. Ce îl face pe Rosewicz să fie atît de diferit?

Jack nu știa de ce își apără cu atîta energie fostul patron. Nu se despărțiseră în cei mai buni termeni. Cu toate astea, voia – sau, cel puțin, o parte a lui voia – să mențină un fel de solidaritate cu acel om și cu colecția lui. Gîndea că există posibilitatea ca, după ce Maria avea să nu mai constituie o problemă, Rosewicz să îl vrea înapoi, ca să-și termine munca. Se gîndea deja la publicații importante spre faima lui. Începuse să gîndească totul în termeni de compensație. Credea, de asemenea, că poate juca jocul.

După întoarcerea lui Jack, Denis Boylan îl sună de mai multe ori. De fiecare dată Jack îl concedia sub un pretext oarecare sau o punea pe secretară să spună că se afla într-o ședință. Nu că n-ar fi vrut să-l vadă pe Denis; omul era un vechi prieten, un tovarăș de băutură, cineva pe care îl admira. Numai că Denis voia ca el să se întoarcă în lume, iar lumea însemna un loc în mijlocul căreia el nu suporta să meargă.

Într-o zi, întorcîndu-se de la masa de prînz, îl găsi pe Denis așteptîndu-l în bibliotecă și urmărind peștișorul argintiu cum zburdă prin apă.

– Nu ești prea ușor de găsit zilele astea, Jacko.

– Îmi pare rău, Denis; sînt extrem de ocupat.

– Pe naiba. Hai, maşina mea e afară. Mergem la Nesbitt's să bem ceva şi să vorbim.

– Tocmai am terminat prînzul. Am foarte mult de lucru...

– Poate să aştepte. Am vorbit cu şefa ta, încîntătoarea domnişoară Kennedy. O femeie pe cinste şi foarte înţelegătoare. Ai liber de la ore pînă la ora patru.

Jack capitulă. Era clar că Boylan şi Kennedy se înţeleseseră. Fără îndoială că schimbaseră de multe ori informaţii. Oare prietenia îl adusese pe Denis aici sau era vorba de altceva?

Era puţin de mers pînă la strada Lower Baggot, unde se afla Doheny & Nesbitt's. Localul era încă plin cu clienţi de-ai casei care luau prînzul. Era un refugiu popular pentru jurnalişti şi oficialităţi guvernamentale. Jack recunoscu cîţiva membri ai Parlamentului dezbătînd aprig o problemă într-un colţ. Denis comandă două beri Guinness şi le luă într-unul din separeuri. Încăperea era plină de fum şi voci.

– Mi s-a spus că eşti mai trist decît după terminarea verii, începu Boylan.

– Mai trist? Ce vrei să spui? Cine spune că sînt mai trist?

– Încîntătoarea ta şefă. N-ai observat-o niciodată, Jack? Are nişte picioare superbe. Ai putea s-o duci la Eblana într-o seară şi după aceea să te distrezi cu ea. Cred că ar fi dispusă la aşa ceva.

– Ai discutat cu Moira Kennedy despre mine?

– Evident. Eşti subiectul îngrijorării noastre reciproce.

– Habar n-aveam că vă cunoaşteţi.

Boylan luă o înghiţitură din pahar. Pe buza superioară avea spumă albă.

– Oh, ne-am întîlnit din cînd în cînd.

– Păi, atunci poate că ar trebui s-o scoţi tu în oraş. Dacă eşti atît de fascinat de picioarele ei. Ţi-ar sta bine. Acum, despre ce voiai să vorbeşti cu mine?

Boylan îşi şterse buza.

– Îţi aminteşti cînd ne-am întîlnit ultima oară că ţi-am povestit despre un om pe nume O'Mara? Un preot.

– Omul cu Liga Galică?

– Chiar el. Ei bine, am descoperit un lucru bizar. Se pare că m-am înşelat. Amicul O'Mara a obţinut ceva cu protestele lui. A reuşit să-l cîştige pe parlamentarul local de partea lui, un tip pe nume O Murchú – poate ai auzit de el, rostea nişte discursuri înflăcărate în Dáil prin 1951. În vremea cînd Noel Browne ieşeau la lumină cu povestea aceea cu mama şi copilul. O Murchú era de partea bisericii. Se spune că arhiepiscopul îl avea în buzunar. Din punct de vedere politic, avea urechea lui De Valéra şi prieteni la toate ministerele potrivite. Pe atunci, se discuta ca omului tău, Rosewicz, să i se ia casa şi să fie dată statului. Cu o despăgubire, bineînţeles, departe de a fi satisfăcătoare. S-a plănuit chiar ţinerea unei întîlniri în oraşul Cork. Biletele de tren le cumpăraseră nişte mahări din Dublin. S-a zvonit că vor fi ţinute discursuri extraordinare. În irlandeză, Jack. Trebuia să se ţină discursuri grozave în irlandeză. Făcu o pauză. Prin faţa ferestrei trecu un autobuz plin cu pasageri. Însă nu s-a mai ţinut nici o întîlnire. Părintele O'Mara a fost găsit mort, pe un cîmp, nu prea departe de Skibbereen. Avea spatele rupt. După toate socotelile, un accident. Se crede că a căzut de pe un cal. Îi plăcea enorm să călărească.

Undeva o uşă se deschise şi se închise. Ivărul separeului se trase înapoi şi apăru o mînă cu o tavă cu băuturi prin deschiderea îngustă.

– Crezi că Rosewicz a pus să fie ucis?

Jack abia se atinsese de bere.

– Am spus eu asta? Iisuse, omule, nu cred aşa ceva. Şi totuşi, moartea lui O'Mara a fost stranie. E adevărat că pica foarte bine pentru Rosewicz. După dispariţia preotului nu s-a mai discutat nimic despre casă. O Murchú s-a apucat să pescuiască în altă parte. Numai că... Boylan se încruntă. Părea deranjat de ceva. A mai existat ceva. S-a întîmplat cîţiva ani mai tîrziu. Se pare că O Murchú a redevenit interesat de Rosewicz. Casa se găsea în circumscripţia lui şi el avea prieteni în Senat care căutau o proprietate la ţară, un loc retras unde să distreze ambasadorii şi reprezentanţii altor ţări. Asta se întîmpla înainte de Comunitatea Europeană, înţelegi. Comerţul Exterior se desfăşura greu. S-a

discutat întocmirea unei oferte pentru prietenul tău Rosewicz, pe care acesta să nu o mai poată refuza.

– Rosewicz nu e prietenul meu, Denis. Te implor să nu uiţi asta.

Berea avea un gust acru în gura lui Jack, iar ochii îl usturau din pricina fumului de la o pipă care era fumată în apropiere.

– Cum vrei. Dar tu îl cunoşti pe individ. Ai locuit în aceeaşi casă cu el. Boylan făcu o pauză. Fusese pe punctul să renunţe la subiect. În fine, nu mult după aceea, domnul O Murchú a făcut o vizită la Summerlawn, ca să-şi pună cărţile pe masă, şi ce crezi că i se întîmplă?

– Un alt spate rupt, bănuiesc.

Denis ţîţîi din buze.

– Măi, dar ai o minte tare suspicioasă, Jack. Îţi lipseşte spiritul poetic. Un spate rupt ar fi fost o coincidenţă prea mare. N-a existat aşa ceva de această dată, ci un scandal legat de sex. Nu aşa cum se petrece în zilele noastre, cînd în ziarele de scandal apar tot felul de detalii obscene şi poze color. Gîndeşte-te că era în 1952. Pe atunci, sexul nu fusese încă inventat în Irlanda. Scandalul a fost cunoscut numai de către anumite părţi privilegiate. S-au scurs însă suficiente informaţii ca să termine cariera lui O Murchú. Ziarele englezeşti nu erau atît de bigote ca ale noastre.

– Ce a fost, o actriţă?

Denis clătină din cap. Jack observă că părul lui se subţia la tîmple. Aproape că-şi terminase halba. Fusese întotdeauna un băutor rapid, un om care ţinea la astfel de tăvăleală.

– Nu, un preot. De la Maynooth sau, cel puţin, aşa s-a zvonit. Au fost găsiţi împreună, goi, într-un cuibuşor de pe strada Clanbrassil. Într-un pat care fusese cumpărat cu zece lire. S-au făcut fotografii. O Murchú n-a mai avut cale de scăpare. Mi s-a spus că tînărul preot s-a sinucis. Bineînţeles că nu există o dovadă în acest sens.

– Treabă de profesionist.

– Aşa se pare. În orice caz, l-a terminat pe O Murchú.

– Tu crezi că Stefan Rosewicz a fost responsabil.

– Mă abţin, Jack bătrîne. Dar mi-ar plăcea tare mult să aflu mai multe despre acest om. Plănuiesc să-i fac o vizită la noapte. Plec după-amiază într-acolo.

– Jack se holbă la el.

– Nu-ţi va da niciodată drumul înăuntru.

– Oh, nu-ţi face griji în privinţa asta. Ştiu cîteva şmecherii.

Jack îi explică despre măsurile de securitate. Despre cablurile electrice. Şi despre omul care se numea Henryk. Informaţiile îl mai temperară pe Denis o vreme, însă după o nouă bere şi un pachet de pufuleţi cu aromă de şuncă, redeveni războinic. Era un jurnalist antrenat să depăşească obstacolele. Jack îi povesti puţinul pe care-l cunoştea despre Rosewicz şi despre viaţa pe care bătrînul o ducea la Summerlawn. Nu scoase o vorbă despre Maria şi nu menţionă nimic despre minunata bibliotecă şi colecţia inestimabilă din acea casă. Îi datora măcar atît fostului său patron.

Jack îşi petrecu acea seară cu părinţii, în casa lor din Terenure. Trecuseră petru luni de la ultima lui vizită acolo. După moartea lui Caitlin şi a lui Siobhan, vizitele lui deveniseră tot mai rare. Regreta că nu-i cunoscuse pe părinţii lui Caitlin. O dată, cu ocazia unei vizite în Londra, ea îl dusese la cimitirul Paddington şi îi arătase mormintele lor alăturate. El pusese atunci flori pe fiecare mormînt. În acea zi, Caitlin păruse ciudat de rece şi inertă.

În parte, Jack îi evitase pe părinţii săi de teamă ca ei să nu se amestece în durerea lui, ca şi cum remarcile lor nevinovate ar fi însemnat gheare scormonind într-o rană vie. Ei îşi iubiseră nepoata cu pasiune şi în tot ce făceau şi spuneau se vedea durerea pentru pierderea suferită. Jack nu suporta să-i audă vorbind despre ea sau să se uite la pozele pe care ei le păstrau într-un album lîngă televizor.

Un rezultat neaşteptat al nefericirii lor fusese acela că se îndepărtaseră unul de celălalt. Mama lui devenise o catolică fervent, iar taică-său un participant regulat la întrunirile de la sinagoga Machzikei Hadass de pe şoseaua Terenure. Credinţa lor redescoperită nu făcea decît să mărească nesiguranţa lui Jack.

Copil unic al unui mariaj religios mixt, el adoptase agnosticismul de la vîrstă fragedă. Acum, fiecare din părinţii lui îl presau să se întoarcă la o credinţă ancestrală care lui îi era la fel de străină pe cît de străină era credinţa fiecăruia dintre ei.

Jack încercă să păstreze conversaţia pe un ton neutru, să vorbească despre munca lui, despre frumuseţea unui loc numit Summerlawn, însă mama lui insistă să scoată fotografiile ei şi să sondeze amintirile, amintiri pe care el le nega. Nu îl deranja să afişeze o astfel de lipsă de ancorare în trecut. Caitlin îşi amintea oameni şi locuri, îşi aducea aminte de evenimente cu atîta precizie, încît Jack lăsase ca memoria lui să se lenevească, inutilă. O dată cu moartea lui Caitlin, descoperise că o mare parte din trecutul lui dispăruse, că luni şi ani întregi din viaţa lui însemnau doar nişte instantanee care, puse cap la cap, nu însumau nici măcar cîteva zile. Mama lui nu putea înţelege asta şi credea că el joacă teatru.

– Va trebui să te confrunţi odată şi odată cu realitatea, Jack. Nu poţi pretinde la nesfîrşit că nu s-a întîmplat nimic.

Ca şi cum el ar fi făcut-o, ca şi cum comportamentul lui nu era decît o toană.

Ca să se mai liniştească, se uitară la televizor. Gay Byrne lua un interviu unui preot din Limerick în privinţa celibatului. Liniile telefonice erau aglomerate datorită celor ultragiaţi, pentru care virginitatea în tot timpul vieţii reprezenta singura pavăză împotriva degenerării finale a rasei umane. Jack îi socoti figuri triste pe cei care sunau, aşa cum se auzea vocile lor, îndepărtate şi, cumva, în afara timpului.

– Maureen Labor a sunat săptămîna trecută, îi spusese mama lui la un moment dat. A întrebat de tine.

O vecină nemăritată, o prietenă din copilărie, o iubită la şaisprezece ani, aproape total uitată. Una din armele mamei lui în campania de reabilitare a lui Jack.

Plecă la ora unsprezece, iritat pe sine însuşi, fără a şti prea bine de ce. Ducea într-un buzunar o bucată de prăjitură făcută de maică-sa în acea după-amiază, un fel de pandişpan într-un

şerveţel de hîrtie. Promisese să-i viziteze din nou duminică la prînz. Maureen avea să fie şi ea acolo.

A doua zi de dimineaţă, la lucru, Jack auzi la radio că Denis Boylan murise. Află detalii mai tîrziu; omul fusese găsit la baza unui deal, nu departe de Carrigatrough, la sud de Baltimore. Avea gîtul rupt. Crainicul spusese că Boylan căzuse pe o distanţă mai mare de treizeci de metri. Alunecase pe o potecă îngustă.

CAPITOLUL ZECE

Probabil că obişnuinţa lui cu moartea sau prea marele lui respect pentru aceasta îl împiedicase pe Jack să alerge la poliţie cu o poveste care, la o analiză mai atentă, n-ar fi părut deloc plauzibilă. Mai întîi, habar n-avea cum îşi obţinuse Denis informaţiile despre O'Mara şi O Murchú. Mai mult, avea să se afle foarte curînd că el însuşi fusese, pînă de curînd, în slujba lui Rosewicz şi că, din motive pe care polonezul avea, fără îndoială, să le lase ambigue, fusese concediat de către acesta. Denis Boylan fusese un amic de colegiu, poate mai mult. Dacă se comisese o crimă, atunci poliţiştii aveau, fără îndoială, să ajungă la un motiv şi un suspect fără ajutorul lui Jack. În plus, el ştia că potecile montane din acea regiune erau înşelătoare, chiar şi în zile fără ploaie.

Cînd ajunse la bibliotecă, n-o găsi pe Moira în biroul ei. Intenţionase să o abordeze în problema conversaţiilor ei cu Boylan, însă aşa ceva părea, cel puţin momentan, din pricina morţii lui Denis, un pic deplasat.

Venise sfîrşitul lui septembrie şi cerul oraşului era plin de nori albi. Vizitatori întîrziaţi se plimbau prin bibliotecă, perechi, căscînd gura în faţa manuscriselor exotice pe care nu le puteau înţelege. În heleşteu, peştele înota în cercuri. Jack rămase în camera lui şi traduse o parte a unui text esenian, un pasaj din

Regula Comunitară. Lucra după o fotografie a manuscrisului original Qumran, pe care i-o dăduse Rosewicz. Era, practic, imposibil de obținut vreo fotografie a manuscriselor deținute de echipa internațională care lucra la Ierusalim . El regreta deja ruperea legăturilor cu Rosewicz: polonezul ar fi fost o sursă nepreţuită de informații şi materiale. Poate că stricăciunea se mai putea încă repara. În definitiv, ce se petrecuse cu adevărat rău?

Secretara îl întrerupse din lucru la puțin timp după ora unsprezece. Moira Kennedy încă nu se prezentase la muncă.

– Am încercat la ea toată dimineața, Jack, dar n-am primit nici un răspuns. Sper că n-a pățit nimic.

– N-a spus ieri că trebuie să se ducă undeva?

Mary clătină din cap.

– Ieri, cînd a plecat, mi-a spus că ne vedem dimineață.

– Nu părea bolnavă?

– Nu, era într-o formă excelentă. Plănuia să se ducă la Gaiety aseară cu nişte prieteni.

– Ştii cu cine?

Mary îşi muşcă buza.

– Cu doi membri din conducere, cred.

– Nu cumva cu familia Fallon? Ăştia sînt mari admiratori de teatru.

– Cred că da.

– Poți s-o suni pe Meg Fallon şi să vezi dacă Moira a apărut aseară?

Mary apăru după un minut, clătinînd din cap.

– Au aşteptat pînă la ridicarea cortinei, însă ea n-a venit. Doamna Fallon spune că a sunat-o în pauză. N-a răspuns nimeni

– Mă duc să văd despre ce-i vorba. Poate că îi e rău.

– Stai aşa, Jack – îți dau o cheie de la uşa casei ei. O ține în birou, de teamă să nu rămînă încuiată pe dinafară.

Moira locuia în Donnybrook, într-una dintre clădirile înalte, ridicate în spate, pe partea stîngă a Morehampton Road, în sensul de mers spre centrul oraşului. Jack opri maşina pe trotuarul larg din fața intrării. Aerul mirosea a ploaie.

N-o vizitase niciodată pe Moira acasă. Ea era o fată bătrînă experimentată, care își păstra viața personală departe de ochii publicului. Jack știa că locuința îi fusese lăsată moștenire de părinți. Din cîteva remarci scăpate de ea, dedusese că Moira nu modificase multe în acea casă.

O grădină neîngrijită, prea bogată, izola clădirea de stradă. Era o junglă de buruieni și tufișuri. Ușa de la intrare avea nevoie de vopsea. Jack sună la sonerie și așteptă. Nu veni nimeni. Sună de alte trei ori, tot fără răspuns. Se duse la o fereastră și încercă să privească înăuntru, însă sticla era plină de praf și murdărie. Nu fusese curățată de ani de zile. Auzea zgomotul mașinilor pe strada din spatele lui, însă părea un zgomot ciudat de îndepărtat, ca și cum n-avea nici o legătură cu acest loc. Pe ambele trotuare, casele erau tăcute.

Cu tremurul firesc pentru oricine care intră într-o casă fără aprobare, strecură cheia în broască și o răsuci. Împinse nervos ușa, temîndu-se să scoată vreun zgomot și încercînd să nu pară un spărgător. Nu voia s-o sperie pe Moira, dacă aceasta zăcea prin casă, bolnavă.

Holul era surprinzător de întunecos pentru o zi luminoasă. Ca și fereastra, geamul de deasupra ușii era mic și murdar, lăsînd să intre prea puțină lumină. Bîjbîi și găsi un comutator. Undeva, deasupra capului, se aprinse un bec de 40 de wați.

Se găsea într-un hol strîmt, îngustat și mai mult de rafturi cu cărți, care se ridicau de la podea pînă la tavan de fiecare parte a holului. Își aminti că Moira menționase o dată că părinții ei fuseseră proprietarii unei librării de mîna a doua pe Aston Quay. Ea îi spusese că toate acele cărți fuseseră moștenite de ea o dată cu casa, că locul era supraîncărcat de cărți, dar că nu suporta să se despartă de ele. Sau nu avea energia necesară.

Tăcere. Mai mult ca probabil că acea clădire nu văzuse mătura de la moartea părinților ei. Jack nu credea că rafturile fuseseră șterse vreodată de praf de cineva. Atît cărțile, cît și rafturile erau pline de praf și pînze de păianjeni. Se trezi instinctiv că mergea pe mijlocul holului, cît de departe putea de rafturile lungi, întunecate și murdare. Observă că un miros stătut încon-

jura totul, o miasmă compusă din mirosuri de mîncare, igrasie şi cărţi vechi.

Pretutindeni se vedea murdărie şi cărţi. Dacă acea cheie nu s-ar fi potrivit în broască, ar fi crezut că nimerise la o altă adresă. O cunoştea pe Moira de ani de zile, chiar dacă nu foarte bine, dar niciodată nu-i trecuse prin minte gîndul că putea locui într-un astfel de loc, în astfel de condiţii mizere.

– Moira, strigă el, cu vocea ridicol de scăzută. Eu sînt, Moira, Jack Gould. Mă auzi?

Nici un răspuns. Încercă din nou, mai tare. Cuvintele se pierdură în aerul stătut, estompate de munţii de hîrtie. Rămase pe loc, aşteptînd un răspuns, simţindu-se înfricoşat şi neghiob în acelaşi timp. Atmosfera casei era neprimitoare. Spera, de fapt, ca Moira să nu fie acolo. Intrase în sanctuarul ei şi îi descoperise micul secret murdar; stinghereala ei ar fi făcut relaţiile lor aproape imposibile. De undeva, venea un vag miros de gaz.

Intră în fiecare din încăperile de la parter. Nici urmă de Moira. Se întrebă cum putea ea să trăiască aici, cu picioarele ei lungi şi părul bine îngrijit. Camere întunecoase, neîngrijite, mobilă veche şi părăginită, care părea să dateze din anii '40 sau '50, canapele ruinate, fotolii din piele uzată, mese nesigure, purtînd amprenta timpului, draperiile trase, nici o lumină. Pretutindeni îşi făcuseră cuib păianjeni şi existau dovezi ale prezenţei şoarecilor. Pete de igrasie pe pereţi şi tavan. Pînze de păianjen îngroşate de praf. Colţuri lăsate în beznă.

În bucătărie era un dezastru. Chiuveta şi tejgheaua de uscare erau pline cu vase nespălate. Într-un colţ, un şoarece zăcea prins într-o cursă. Conţinutul unui sertar fusese golit pe masă şi lăsat acolo: linguri, furculiţe, cuţite, un tel, o răzătoare de brînză, un cuţit de pîine rupt. Pe un perete, era agăţat un calendar care arăta anul 1974. Mirosul de gaze venea de la aragaz, care părea să dateze din vremuri anterioare acelui an.

Scara era aproape imposibil de urcat, datorită stivelor de cărţi şi de reviste National Geographic. Urcînd, Jack constată cît de friguroasă era clădirea. La primul etaj se găsea o baie. Aici Moira făcuse un efort de curăţenie. Pe rafturile din baie se aflau

cutii cu crème, iar într-o ceaşcă de porţelan se găsea o periuţă de dinţi nou-nouţă. Încăperea în sine era veche şi sumbră, iar perdeaua care înconjura cada era unsuroasă şi pătată. Scaunul toaletei stătea strîmb din pricina unui şurub lipsă.

La următorul etaj se găseau trei dormitoare. Nici urmă de Moira în vreunul dintre ele. Jack îşi văzu propriul chip reflectat în oglinzi prăfuite. Unul din paturi era în dezordine, cu cearceafurile albe boţite, în vreme ce pe celelalte paturi cuverturile acumulaseră praf şi umezeală. În camera pe care o socoti ca fiind folosită de Moira, aerul era încărcat de miros greu de parfum. Dădu draperiile la o parte şi văzu dîre de praf atîrnînd în suspensie în lumina soarelui. Încăperea era bizar de rece. Lîngă pereţi se aflau teancuri de cărţi. Razele soarelui creau modele curioase pe tapetul scorojit şi şters. Se simţea neliniştit, plin de temeri pe care nu şi le putea explica.

Ceva îl atrase înapoi în baie. Un robinet lăsa să curgă picături, monoton, în cadă se formase deja o dîră de rugină pe margine. Sus, un luminator filtra lumina. Dădu perdeaua căzii la o parte. Văzu un robinet vechi, ruginit, gata să cadă. Apa se scurgea la îmbinare. Plăcile de faianţă erau pătate şi sparte, iar cimentul dintre ele murdar şi pe alocuri absent. Unele pete păreau a fi de sînge.

Simţi că i se face rău. Ca şi cum această încăpere şi această casă ar fi fost infestate de paraziţi. Brusc, îşi simţi vezica urinară plină. Ridică colacul toaletei şi se descărcă. Vasul se umplu cu un şuvoi de urină galbenă. Ceva din compoziţia aerului îl ameţea. Dincolo de parfumul cremelor de baie şi al uleiurilor adăsta un alt miros, deranjant şi greţos. Îşi lăsă palma pe marginea căzii. Se vedea ceva lîngă scurgere. Se apleacă şi ridică obiectul. Era un mic dinte cu sînge la rădăcină. Îi dădu drumul şi acesta căzu cu un pocnet sec.

Moira nu se afla aici. Trebuia să se întoarcă la bibliotecă şi să înceapă să dea telefoane. Îşi încheie pantalonii şi trase de lanţ. Nu se întîmplă nimic. Ca şi cum rezervorul se golise. Se simţi stînjenit să lase în urmă o dovadă a prezenţei lui în vasul toaletei. Întinzîndu-se, trase mai tare de lanţ.

De această dată rezervorul răspunse, însă cu greu. Apa porni să se scurgă în toaletă şi, în acelaşi timp, urina începu să fie absorbită în canal, dar reveni imediat la loc, ca şi cum canalul ar fi fost înfundat. Ţevi vechi, neîngrijite; cum poate trăi aşa? îşi zise în gînd.

Apoi apa începu să-şi schimbe culoarea. Galbenul se nuanţă în roz şi curînd se întunecă la culoare. Se auzi un gîlgîit şi ceva forţă revenirea pe canal, în vasul toaletei, Privi totul, fascinat. Era o claie de păr, păr uman, lung şi ondulat. La capetele lui se vedeau nişte coji urîte, ca nişte bucăţi de piele.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Urmară zile reci, cînd totul părea îngheţat şi nemişcat, totuşi instabil. Imaginea părului închegat cu sînge rămăsese întipărită în mintea lui Jack. Îi venea în faţa ochilor chiar şi dintre rîndurile manuscriselor pe care le studia. Nu mai putea lucra de teama acelor imagini. Îl trezeau la ore din noapte. Se deştepta gol şi transpirat într-un pat rece şi îmbibat cu sudoare. Trebuia să se ducă la baie, să se spele pe mîini şi să stea în lumina dură a corpului de iluminat pînă ce oroarea dispărea din minte.

O găsiseră pe Moira făcută bucăţele în spatele şirurilor de cărţi. El nu fusese acolo să vadă, însă în vis retrăia totul, aşa cum retrăia şi cealaltă moarte la care nu fusese martor. Medicii legişti spuseseră că măcelul se petrecuse în baie, în spatele perdelei căzii.

Poliţia îl interogase serios, dar el nu le putuse oferi prea multe informaţii. Legătura între Moira şi Denis Boylan fusese socotită neimportantă şi, deşi poliţiştii îşi notaseră această pistă, el observase că aceştia nu-i dădeau un credit serios. Le menţionă numele lui Rosewicz şi suspiciunile lui Boylan, însă ei erau fixaţi pe ideea că e vorba de un psihopat, şi Jack ştia că nu-şi vor pierde vremea cu ceva atît de vag. De fapt, nici el nu prea credea în ce spunea.

Abia după trei săptămîni observă că se umblase la hîrtiile Moirei. Într-un mod foarte inteligent. Între timp, el își asumase responsabilitățile ei și petrecea un timp, zilnic, studiind dosarele femeii. Nu era o sarcină dificilă, căci Moira, prin contrast cu viața casnică, era aproape fanatic de ordonată la lucru. Tocmai asta îl alertase pe el. Exista o discrepanță vădită între catalogul noilor achiziții ținut în condiții perfecte și dezordinea din materiale, în special dovezile de mînuire neglijentă a unor manuscrise.

Jack observă că atenția intrusului se concentrase asupra unei vaste colecții de manuscrise creștine timpurii, trimise pentru examinare la Chester Beatty, cu cîteva luni înainte, de cineva de la Universitatea Humboldt din Berlinul de Est. Înainte de moarte, Moira lucrase la ele. Își pierdu cîteva zile parcurgînd dosarele și reuși să se asigure că nu lipsea nimic, deși unele articole fuseseră puse la loc într-un alt dulap. Singura persoană care mai avea acces la această parte a colecției era el însuși și știa prea bine că nu provocase o asemenea dezordine.

Fusese Moira ucisă în cursul căutării unui manuscris valoros? Se gîndi din nou la Rosewicz și o vreme se gîndi serios dacă era cazul să-i abordeze pe polițiști cu ceea ce credea a fi o dovadă care-l lega pe polonez de moartea Moirei. Era însă o speculație cam străvezie. În plus, nu credea că Rosewicz ar fi ucis-o pe Moira doar pentru a pune mîna pe manuscris, oricît de valoros ar fi fost acesta.

În primul rînd, un manuscris furat de la Chester Beatty era ușor de identificat. Apoi, știa că în lumea populată de cei ca Stefan Rosewicz, existau căi mai ușoare de a procura ce voiai. Petrecu o săptămînă studiind cu atenție colecția. Nu lipsea nimic. Căutase cineva un articol care nu se afla acolo? Sau nu-l recunoscuse? Erau moartea Moirei și căutarea prin documentele ei nelegate între ele? Își aminti că și lui îi umblase cineva prin birou cînd se afla la Paris.

La începutul lui noiembrie, Consiliul de administrație îl abordă, oferindu-i slujba Moirei. Se gîndi o săptămînă și era pe punctul să accepte cînd se ivi ceva care-l făcu să se răzgîndească.

Era o scrisoare de la Yigael Goren din Ierusalim, care îi oferea o slujbă. Jack petrecuse mai mult de un an la Institutul

Biblic al lui Yigael de la Universitatea Ebraică, drept parte a muncii sale post universitare. Acum, îi scria Yigael, apăruse un loc liber care trebuia ocupat de cineva cu calificarea lui. În primă instanţă, era vorba de un contract pe doi ani, cu posibilitate de reînnoire. Salariul era comparabil sau chiar mai bun decît cel primit în Dublin.

Primul impuls al lui Jack fu de-al refuza pe Yigael. Oricum ar fi fost venită, promovarea lui iminentă însemna ceva. Dar nu suficient. Se gîndi la iernile din Dublin, la amintirile verii, la anul care venea şi la cel următor, la modul în care viaţa lui se înţepenise în ceva ce semăna cu cleiul. În acea seară, confuz din pricina noii posibilităţi, ieşi la plimbare pe ţărmul mării, privind cum se ridică pescăruşii de pe apa golfului Sandymount Strand. Vîrfurile munţilor, aflaţi dincolo de golf, în depărtare, erau scăldaţi în lumină aurie. Rămase acolo pînă la căderea serii.

La întoarcere, trecînd pe lîngă terenul de rugby de pe şoseaua Landsdowne, avu impresia că vede un bărbat urmărindu-l din umbră. Cînd privi mai bine, nu văzu nimic. Nu putea fi sigur, însă ceva îl făcea să creadă că omul fusese paznicul lui Stefan Rosewicz, Henryk.

Întorcîndu-se în apartamentul lui, simţi adierea iernii. Lumina dispăruse dincolo de ferestre. Luă stiloul.

„Dragă Yigael, scrise el, scrisoarea ta a ajuns la mine tocmai la timp..."

Cu două zile înaintea plecării, porni iarăşi spre sud. De această dată soarele dispăruse, iar el nu mai avea nici un sentiment de libertate. Ajunse la Summerlawn într-o zi searbădă a unei luni searbede, fără vreun ţel anume. Voia doar să vadă casa. Cel puţin, aşa îşi spunea el.

Parcă aproape de poartă şi privi de la distanţă, deşi nu ştia exact la ce să se uite. O dată sau de două ori crezu că vede un chip la o fereastră de la etaj, însă nu putu fi sigur; nici măcar nu putea fi convins că mai locuieşte cineva acolo. Dacă Maria era acolo? Dacă avea să treacă pe lîngă el, în maşina ei? Nu se gîndise ce-ar face într-o asemenea situaţie. Veni seara. Dincolo de casă, auzi marea fremătînd.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL DOISPREZECE

Institutul catolic de studii biblice
Oraşul vechi
Ierusalim

Părintele Raymond Benveniste îşi scoase o batistă din buzunar, tuşi în ea şi şi-o puse la loc. Era greu să scape de răceala pe care o căpătase pe faleză cu două săptămîni în urmă. Îşi puse o pereche de ochelari şi îi potrivi în spatele urechilor.

Pe biroul din faţa lui se odihnea un fragment de papirus de şaisprezece centimetri pe douăzeci şi unu. Acesta conţinea treizeci şi una de linii de scris aramaic, mînjite ici şi colo de găuri sau pete, însă, în general, lizibile. Papirusul fusese datat la începutul secolului întîi, aproape cu siguranţă înainte de distrugerea Templului. Jacques de Sacy îl descoperise în urmă cu şase luni, printre alte multe hîrtii, în cursul unei excavaţii sub zidul Templului.

Documentul nu era prea important în sine. Doar o scrisoare de la un corespondent necunoscut, către un funcţionar al Templului. În cea mai mare parte, scrisoarea părea să facă referire la un fel de taxe. În mod obişnuit, Benveniste ar fi dat documentul mai departe spre studiu şi, eventual, spre publicare într-un număr al jurnalului trimestrial editat de Institut. Un lucru însă îi reţinu atenţia.

Fragmentul conţinea o referire scurtă la „cei care îl urmau pe Iisus", un grup de persoane ce păreau ataşate Templului şi respectau cu „zel legile lui Moise". Bineînţeles, existau cîteva interpretări posibile ale pasajului. În sine, el oferea puţine indicii.

Directorul era atent să lase documentul să-şi urmeze drumul firesc.

Dar la Roma erau persoane care preferau prudenţa mai mult decît orice altceva. În ultima lui vizită, Della Gherardesca de la Comisia Biblică discutase deschis cu Benveniste. În ultima vreme fusese publicat un număr de cărţi care sugerau că Iisus Hristos fusese ceva mai mult decît un hasid, un evreu sfînt, şi că tatăl lui fusese cărturar, un naggar *– cuvîntul aramaic pentru „tîmplar", folosit metaforic. De asemenea, se sugera tot mai frecvent, şi nu numai în cercurile de învăţaţi, că vechea biserică fusese mai puţin radicală decît voiseră susţinătorii Sfîntului Pavel să facă lumea să creadă. Primii creştini se consideraseră evrei şi urmăriseră cu atenţie legea evreiască. Astfel de idei însemnau erezie şi puteau conduce la o erezie şi mai mare. De aceea trebuia făcut tot ce era posibil pentru a le rezista.*

Benveniste privi din nou bucata de papirus. Cu greu putea fi socotită importantă. Însă putea fi considerată o nouă dovadă în sprijinul unor astfel de teorii scandaloase. În mîini rele, un astfel de document putea fi folosit în scopuri malefice.

Scoase o cutie de chibrituri din buzunar. Ca învăţat, îi era ruşine de ceea ce avea să comită. Ca preot fusese antrenat să se supună. Mîna nici măcar nu-i tremură cînd aprinse băţul.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Dublin
4 noiembrie 1992

Cînd plecase din Ierusalim, soarele strălucea. În Dublin ploua, la fel cum plouase la plecarea lui, cu patru ani în urmă. Inevitabil, cînd se dădu jos din avion se întrebă dacă se schimbase sau rămăsese acelaşi. Încă nu cunoştea răspunsul. Mai întîi, avea unele treburi de rezolvat. Venise la Dublin să-şi

înmormînteze mama. O călătorie lungă pentru o astfel de ceremonie mică.

Apartamentul lui fusese închiriat altcuiva, aşa că se duse să locuiască cu tatăl său, în Terenure. Părinţii lui nu aveau alţi copii; el şi tatăl lui erau singuri cu durerea proprie. Avea să fie o înmormîntare jalnică sau, cel puţin, asta era părerea lui, şi se dovedi că gîndise corect. Cu excepţia lui, toţi ceilalţi participanţi erau bătrîni. Părul lor alb flutura în bătaia vîntului din cimitir. Urmăriră cu toţii, ca nişte copii care aud voci pe care alţii nu le pot auzi, cum sicriul lustruit alunecă pe locul lui. Erau docili şi atenţi, chiar grijulii, în vreme ce se îndepărtară în perechi sau singuri. Jack îl susţinu pe taică-său de braţ, ca şi cum se temea de slăbiciunea bătrînului. Nu-i venea să plîngă.

Caitlin şi Siobhan erau înmormîntate în acelaşi cimitir, puţin mai la est. Mormîntul era îngrijit şi împrospătat cu flori de iarnă. Jack îi trimitea bani lui taică-său, ca să se asigure că acolo existau în permanenţă flori. După încheierea funeraliilor şi după ce bătrînul îşi luă adio, se duseră la mormîntul lui Caitlin şi Siobhan. Jack adusese trandafiri. Culoarea lor roşie contrasta puternic cu marmura albă. Jack citi numele gravate în piatră, ca şi cum nu-i venea să creadă. Deasupra, o pasăre zbură peste morminte, iar el se gîndi la plonjonul pescăruşilor în apele de la Howth Head şi la viaţa lui rostogolindu-se pe rocile de dedesubt.

Plecară împreună acasă, unde, izolaţi, se apucară să rostească rugăciuni evreieşti. Jack recită Kaddish-ul cu eleganţă, mai mult pentru liniştea tatălui său. În ultimii doi ani, învăţase să vorbească fluent ebraica.

– Ce vei face acum? întrebă el, rămînînd singuri şi căutînd cu disperare un subiect de conversaţie.

– Să fac? Ce-mi rămîne de făcut, Jack? Maică-ta e moartă şi eu o s-o urmez în curînd. Nu trebuie să fac nimic.

– Ăsta nu eşti tu, tată. Nu-mi amintesc să fi vorbit aşa înainte.

– Înainte, maică-ta era vie. Eu nu eram bătrîn.

– Nu eşti atît de bătrîn. Astăzi, şaptezeci de ani nu mai înseamnă bătrîneţe. Eşti încă sănătos. Mi-ai spus că erai ca un

bătrîn cînd ai plecat din lagăr. Atunci erai, probabil, mai puţin sănătos.

– Aveam douăzeci şi trei de ani. Războiul se sfîrşise şi eram liber, cu adevărat liber, pentru prima dată în viaţa mea. Simţeam că mă pot duce oriunde şi ajunge orice.

De jur împrejur, camera era încărcată cu trecutul lui Jack. Pereţii plini cu fotografii, obiecte familiare care ar fi trebuit aruncate de mult, primele cărţi pe care le citise el. Într-o inversare nefirească a rolurilor, încercă să-l antreneze pe taică-său în privinţa durerii.

– Vino înapoi în Israel cu mine, rosti el. Nu-i prea tîrziu să faci *aliya*. Poate că-ţi vei descoperi şi cîţiva vechi prieteni.

– Toţi prietenii mei sînt morţi. Eu am fost singurul supravieţuitor.

Răni vechi. Jack n-ar fi trebuit să se atingă de ele, mai ales acum, cînd se deschisese una nouă.

– Mai gîndeşte-te, rosti el. Ai putea locui cu mine în Ierusalim.

– Nu, Jack. Mă simt obosit. Foarte obosit. Nici măcar Ierusalimul n-ar putea schimba asta.

– O să treacă.

Taică-său ridică din sprînceană. Jack îşi aminti gestul din copilărie. De la taică-său aflase prima dată despre ironie. Acesta fusese matematician şi profesor la Colegiul Stratford.

– Chiar aşa? se miră bătrînul.

Jack nu-i răspunse. Şi el era obosit.

A doua zi vizită biblioteca. Multe se schimbaseră. Acum exista un nou curator-şef, un nou curator al manuscriselor vestice şi un nou personaj în vechiul post al lui Jack, pe nume Carmody. Mary, însă, era încă acolo. Iar peştele continua să înoate în heleşteu.

Luă un prînz plăcut, urmat de o plimbare pe străzi liniştite, apoi petrecu o după-amiază de conversaţii profesionale cu Carmody. După ce terminară de vorbit, coborîră împreună la parter ca să fumeze. Nu se mai descoperise nimic în privinţa ucigaşului Moirei. Carmody era un tînăr roşcat, din Meath,

proaspăt absolvent de colegiu şi domic să placă. Prin aspect semăna cu un fotbalist galez. Produsul unei educaţii primite de Fraţii Creştini, atras către limbile orientale prin intermediul irlandezei şi latinei.

– Spune-mi, rosti Jack, pe punctul de a pleca, ai auzit vreodată de un bărbat pe nume Rosewicz?

Carmody îl privi fără expresie.

– Ar fi trebuit? întrebă el.

– Am crezut că s-ar fi putut întîmpla. Nu s-a primit nici o scrisoare dintr-un loc denumit Summerlawn? Un loc din ţinutul Cork.

Carmody clătină din cap.

– Nimic din Cork, răspunse el. E un prieten?

– Nu, replică Jack, nu mi-e prieten. Doar cineva cunoscut.

În acea seară încercă să sune la Summerlawn. Ceva părea în neregulă cu linia telefonică. După cîteva încercări, o sună pe operatoare. Numărul fusese deconectat. Nu, nu-i puteau spune cînd anume.

În acea noapte o visă pe Maria. Un vis extraordinar de viu. Dimineaţă se hotărî să plece acolo. Habar n-avea de ce o făcea. Poate ştia ceva cineva din Baltimore. Tatăl lui părea mai puţin retras. Avea să ia prînzul cu cîţiva prieteni. Jack promise că avea să se întoarcă a doua zi cel mai tîrziu.

Călătoria se desfăşură fără peripeţii. Dealuri verzi, acoperite de lumină cenuşie, un vînt rece vestind apropierea iernii, păsări ridicîndu-se de pe copacii goi. După uscăciunea din Israel, peisajul de aici constituia un şoc. Maşina pe care o închiriase era greu de manevrat, ţinîndu-l încordat. De această dată n-avea de gînd să aştepte afară.

În Baltimore fuse tentat să se oprească la Noonan's pentru un pahar; însă după ce străbătuse un drum atît de lung era nerăbdător să-şi sfîrşească voiajul. Se îndreptă spre coastă. Soarele se ivi din spatele unei perdele de nori înspre vest. Îşi spunea că totul fusese o neînţelegere, o confuzie care se putea rezolva. Poate că Maria era acolo. Întorcîndu-se la Summerlawn, se forţă să creadă asta.

Ceva era în neregulă. O ştiu din clipa în care apucă pe drumeagul către casă. La suprafaţă totul părea ca înainte. Nimic nu se schimbase. Şi totuşi, ştia cumva că totul se modificase. Înainte de a ajunge la poartă, opri maşina şi motorul.

Coborî. În depărtare se auzea marea. Altfel, totul era tăcut. Dînd colţul, văzu poarta puţin mai în faţă. Era deschisă. Văzu priveliştea abia cînd se apropie mai mult. Nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Unde se înălţase Summerlawn se afla acum doar o ruină înnegrită. Văzu un cîrd de păsări negre ridicîndu-se dintre zidurile distruse. Păsările înconjurară ruinele de două ori, apoi se îndreptară către est.

Nimeni din Baltimore nu-i putu explica ceva. Casa arsese cam cu un an înainte. Flăcările fuseseră vizibile de la mare distanţă. Cînd pompierii din Skibbereen ajuseseră acolo, nu putuseră face altceva decît să urmărească spectacolul. N-aveau nici echipamentul şi nici instruirea necesară pentru a încerca să salveze reşedinţa. Acum aceasta nu era decît o altă ruină imensă care aştepta să fie acoperită de licheni.

Întrebă dacă murise cineva în incendiu şi fu asigurat că nu existase nici o victimă.

– Unde e acum domnul Rosewicz? se interesă el.

Nu ştia nimeni. Sau, chiar dacă ştia, nimeni nu spunea. Cineva credea că plecase în Europa. Un altul îşi exprimă opinia că polonezul cumpărase o mică locuinţă în Londra.

– Şi biblioteca lui. A fost distrusă?

Nimeni nu ştia ceva despre o bibliotecă. Dacă manuscrisele se găseau în casă, mai mult ca sigur se transformaseră în scrum, ca tot restul casei. Nimic nu fusese salvat.

Abia pe drumul de întoarcere îşi dădu seama că nu se interesase cum începuse focul. Fusese un accident sau opera intenţionată a unui criminal?

Ajunse în Dublin după ora nouă. Pe tot parcursul călătoriei de întoarcere, simţise cum i se intensifică zbuciumul sufletesc la gîndul pierderii Summerlawn-ului. Durerea îl făcuse să-şi amintească totul din ultima noapte petrecută împreună cu Maria.

În Israel, cerul nopții era plin, uneori cu stele atît de mari, încît își spunea din cînd în cînd că ele îl vor vindeca de sentimentul acut de frustrare cu care părăsise Irlanda. În seara asta, însă, avea impresia că va înnebuni dacă n-o va vedea pe Maria din nou.

Lumina era aprinsă, dar tatăl lui nu se afla jos. Se duse în bucătărie. Pe masă și pe picurătorul chiuvetei zăceau resturile unei mese frugale.

Anunță cu voce tare că sosise, dar nu primi nici un răspuns. Uneori, taică-său se culca devreme. Probabil că se băgase în pat, presupunînd că el avea să se întoarcă abia a doua zi.

Ceva mai tîrziu, ducîndu-se și el la culcare după o cină scurtă, pentru care nu prea avusese poftă, observă ușa deschisă de la dormitorul tatălui lui și lumina uitată aprinsă în cameră. Se întrebă dacă nu cumva taică-său citea. Cîteodată, bătrînul se scula noaptea și se apuca să citească romane polițiste.

Băgîndu-și capul pe ușă, constată că taică-său dormea. Lăsase aprinsă lampa de pe noptieră. Se strecură înăuntru și păși în vîrful picioarelor către cealaltă latură a patului mare. Nu mai intrase aici din copilărie. Tatăl lui avea un chip destins, iar el avu grijă să nu-l trezească.

Aplecîndu-se ca să stingă lampa, observă biletul. Apoi văzu cutia de medicamente goală. Înspăimîntat, îl privi pe bătrîn mai îndeaproape. Ceea ce luase drept destindere era altceva. Eli Gould își făcuse propria *aliya;* plecase cînd voise el spre propriul său Ierusalim.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Rămase în Dublin doar cît să facă ordine în afacerile părinților lui. Mai mult de atît nu suporta. Moștenise o casă și ceva bani, suficient cît să dispună de siguranță financiară. Numai din vînzarea casei putea obține suficienți bani ca să stea în

Dublin pînă se hotăra ce voia cu adevărat să facă. Însă, cel puţin pe moment, nu putea lua o asemenea decizie.

Era sigur de un lucru: nu suporta să se întoarcă din nou în Dublin ca să locuiască acolo. Toţi cei pe care îi iubise muriseră sau plecaseră. Soţia şi copilul lui se odihneau alături de maică-sa într-un cimitir, în vreme ce taică-său se afla în altul. Maria se căsătorise şi era de negăsit. Irlanda nu mai însemna pentru el decît durere şi dezamăgire.

În timpul zborului către Israel descoperi că moartea părinţilor lui nu îl preocupa tot atît cît pierderea Summerlawn-ului şi a tot ce reprezenta acea reşedinţă. Casa şi amintirile legate de ea, amintirile unei întregi veri, reveneau constant în gîndurile lui, nedorite. Jack fusese dat afară din paradis; cel puţin, aşa i se părea uneori. Acum nu exista drum de întoarcere. Peste huruitul motoarelor de avion auzea murmurul valurilor şi sunetul scos de tălpile goale pe nisip. Închizîndu-şi la un moment dat ochii, avu senzaţia că o vede pe Maria fugind de el peste un cîmp verde. Alergînd, ea aruncă o minge roşie în aer, după care o prinse şi o aruncă din nou. Încercă s-o strige şi s-o avertizeze de prăpastia din faţă. Brusc, ea se întoarse şi îi zîmbi, cu chipul lui Caitlin.

Cînd ajunse la destinaţie, dădu peste o scrisoare care îl aştepta. Purta ştampila poştei din Moscova. Era pentru prima dată cînd vedea o ştampilă a noii Republici Ruse. Ghici identitatea expeditorului înainte de a desface plicul.

Iosif Şaranskii era profesor de limbi ale Orientului Apropiat la Universitatea din Moscova. El şi Jack se întîlniseră la cîteva conferinţe internaţionale. De-a lungul anilor, cunoştinţa lor devenise o prietenie strînsă, care rezistase în ciuda rarelor contacte. Sub regimul comunist, lui Iosif, care era evreu, îi fusese imposibil să primească aprobarea de a vizita Israelul, din cauza temerilor că nu se va mai întoarce. În consecinţă, toată munca de istorie biblică a lui se desfăşurase acasă. În ciuda acestui fapt, calitatea scrierilor lui îi adusese respectul, în principal în afara Rusiei. În afară de articole în propria-i limbă, el contribuise cu articole în mai multe publicaţii internaţionale, precum *Journal of Semitic Studies* şi *Zeitschrift für neutestamentliche*

Wissenschaft. Toate articolele erau scrise cu atîta fluență, încît și cel mai arid studiu se bucura de ușurință a lecturii și umor involuntar.

Scrisoarea fusese bătută la o veche mașină portabilă Olivetti, pe care Jack i-o făcuse cadou cu ani în urmă, cu ocazia celei de a patruzecea aniversări a acestuia. Litera „v" fusese înlocuită, așa că Iosif se folosea de „u". Acest amănunt conferea scrisorilor lui un aspect curios, de ev mediu. Hîrtia subțire și dimensiunile inegale ale foii îi dădeau lui Jack sentimentul că în Rusia nu se schimbase nimic în bine față de perioada sovietică.

Dragă Jack,

E mult timp de cînd nu mi-ai scris. Cred că, poate, nu-ți mai amintești de vechii prieteni. Mă gîndesc la tine foarte des, uneori cu lacrimi. Iar acum mă gîndesc la tine cum locuiești și muncești în Ierusalim, și sînt convins că voi fi cu tine curînd. S-ar putea chiar să-mi fac aliya, *dar nu încă. Acum, că sînt liber să plec, nevoia nu mai e atît de mare.*

Aici, lucrurile nu sînt foarte bune. Oamenii suferă foarte mult, dar ce putem face? Să avem o altă revoluție? Nu, continuăm să așteptăm, ca întotdeauna. Ca al tău domn Micawber, așteptăm să se ivească ceva. Poate că e mai rău decît înainte, nu știu. Unii așa spun, dar eu cred că se înșală. Înainte nu-mi puteam face aliya, *acum chiar și asta e posibil. La ce-ți trebuie mîncare dacă poți răsufla în voie?*

Trebuie să vii la Moscova imediat ce primești această scrisoare. E foarte urgent, nu poți să amîni. Nu-ți pot explica. Chiar și acum scrisorile sînt desfăcute. Aici nu e totul cum pare. Te rog să nu aștepți următoarea vacanță, nici măcar week-end-ul. Chiar dacă șefii tăi nu-ți dau aprobare, trebuie să vii. Aici vei înțelege de ce. Iartă-mă că nu-ți explic. Am motivele mele.

Dacă le scrii tatălui sau mamei tale, salută-i din partea mea. Mi-i amintesc perfect de cînd am stat în Dublin. Ce oraș încîntător și ce păcat că ai plecat de acolo. Și peștele ăla splendid

din micul heleşteu. Dar cred că înţeleg. Nu mai insist pe tema asta.

Leah îţi trimite dragostea ei. Şi micul Sima, pe care nu l-ai văzut. De această dată vei sta cu noi. Fără hotelul Akademiceskaia, fără dejurnaya cumpărată cu ciorapi şi ruj.

Prietenul tău,
Iosif.

Jack ieşi afară, pe balcon. De aici, de pe muntele Scopus, vedea oraşul întinzîndu-se sub el, ca o hartă. Înspre est, la mare depărtare, se vedea Marea Moartă. Soarele după-amiezii sclipea pe Domul Stîncii. Un oraş de domuri şi turnuri, strat după strat, ca un tort gigantic înfierbîntat.

Iar, dincolo de toate astea, dincolo de lumina soarelui, de pietrele şi de secolele de istorie, văzu oraşul ars, oraşul plin de ruine şi cenuşă, Ierusalimul căzut. Acolo, în mijlocul lui, înconjurată de ape, se găsea ruina înnegrită a Summerlawn-ului, bătîndu-şi joc de el.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Moscova
Noiembrie 1992

Iosif se schimbase. Nu era atît de mult îmbătrînit, cît ramolit într-un mod greu de definit. Îi amintea de o reproducere foarte bună calitativ a unei picturi îndrăgite, perfectă în toate detaliile, şi totuşi la mare distanţă în conţinut faţă de original. Ca şi cum carnea, ca şi vopseaua, fusese înlocuită de ceva mai puţin sănătos.

– Jack, rosti Iosif, îmbrăţişîndu-şi vechiul prieten, apoi îndepărtîndu-l un pic spre a-l vedea mai bine. Se aflau în sala de sosiri a aeroportului, în vreme ce o mulţime de călători gros

îmbrăcaţi se vînturau prin jurul lor, aparent fără rost. De ce mă priveşti atît de ciudat?

Jack zîmbi. Îi venea greu să spună ceva. De la ultima lor întîlnire se petrecuseră extrem de multe.

– Te-ai schimbat, Iosif.

Profesorul izbucni în rîs. Era un bărbat scund, cu o faţă rotundă şi ochi extrem de agili. Obrajii şi fruntea aveau pielea flască. O dată, Iosif spusese că moştenise chipul tatălui lui, însă susţinuse că încearcă să-l remodeleze. Dacă o făcuse, atunci procesul era clar neterminat. Iosif n-avea un ideal în minte, un model la care aspira. Purta o căciulă de blană şi un palton, însă amîndouă trecuseră de mult de zilele lor bune. Jack fusese cu Iosif cînd şi le cumpărase, într-un mic *odejda* de pe Digul Fruzenski. La gît, Iosif se înfofolise cu un fular galben aprins, singura pată de culoare pe care şi-o permitea.

– Ne-am schimbat cu toţii, Jack. Priveşte în jurul tău. Vezi? Nimic nu mai e la fel.

– Pentru mine pare totul la fel. Mai puţini miliţieni, asta-i tot.

– Nu te uiţi ca lumea. Am să te învăţ cum mai tîrziu. Acum însă trebuie să mergem. Familia mea e nerăbdătoare. Întreabă unde e faimosul Jack? Deci, dă-mi bagajele. Maşina mea ne aşteaptă în parcare.

Iosif pronunţă ultima propoziţie pe un ton neutru, însă cu o nuanţă detectabilă de mîndrie în voce.

– Maşina ta? Atunci chiar că lucrurile s-au schimbat, Iosif.

Rusul pufni, mulţumit de reacţia lui Jack.

– Vezi? Exact ce-am spus. Nu vezi nimic.

– De cîte ori trebuie să-ţi spun, Iosif? În engleză nu există dubla negaţie.

Iosif rîse din nou şi o luă înainte spre maşină. Aceasta îi aştepta în parcarea cea mai apropiată de ieşirea aeroportului. Un Moskvici mic, verde, care cunoscuse şi zile mai bune. Numai că afară ploua, iar în ocazii speciale ca aceasta, Iosif îşi putea permite să consume benzină ca s-o folosească.

Aşezînd bagajul lui Jack în spatele maşinii, Iosif se întoarse cu faţa spre el. Zîmbetul îi dispăruse de pe chip.

– Jack, mi-a părut așa de rău cînd am auzit de părinții tăi.

Jack îi anunțase lui Iosif vestea proastă cînd îi confirmase în scris venirea la Moscova.

– Tata nu putea trăi fără ea, știi. Îl înțeleg. M-am simțit și eu așa cînd...

Se opri. Se hotărîse să nu mai vorbească de trecut. Iosif îl luă de braț.

– Îmi pare foarte rău, Jack. Prea multă tragedie pentru tine.

Se urcară tăcuți în mașină.

Intrară în oraș dinspre nord-vest, pe autostrada St. Petersburg, fostă, pînă nu de mult, autostrada Leningrad. Iosif se dovedea cel mai prost șofer cu care fusese Jack vreodată în mașină. Se simțea ușurat că viteza maximă a autovehiculului părea a nu depăși șaizeci de kilometri la oră. Pretutindeni, numele străzilor și clădirilor se schimbase.

– Nimeni nu se mai descurcă acum, Jack. Strada Gorki este Tverskaia, Cikalova a devenit Zemleanoi, bulevardul Marx este strada Makhovaia. Schimbăm numele, însă străzile sînt la fel.

Trecură de cei trei „arici", bariere antitanc de culoarea ruginii, care marcau limita atinsă de ofensiva germană în Cel de-al Doilea Război Mondial. Traficul era foarte slab. O parte dintre proprietarii moscoviți de mașini se apucaseră deja să-și pună micile comori la adăpost de iarnă. Alții nu-și puteau permite să meargă cu mașina. Benzina costa enorm.

– Cum ai reușit să cumperi o mașină, Iosif? Credeam că așa ceva e o comoară aici.

– Așa e. Însă e mai folositoare decît o comoară. Sînt foarte norocos, pentru că un prieten a fost forțat să o vîndă. Vărul meu Yitzhak, care e acum în Israel, îmi trimite bani ca s-o cumpăr. E pentru Sima, ca s-o scot din Moscova, din poluarea asta atît de rea. Le duc pe ea și pe Leah la țară. Poate că într-o zi o să avem și o căsuță. Asfaltul era acoperit cu un strat subțire de zăpadă înghețată, care licărea în lumina puternică a soarelui. Traversară fluviul. Pe ambele părți, clădiri sobre, în stil neoclasic se aliniau de-a lungul drumului. Nu mai durează mult pînă la venirea

adevăratei zăpezi, rosti Iosif. Se spune că va fi o iarnă grea. Bineînţeles, în fiecare an e la fel, dar...

Se opri, privind stingherit la prietenul lui, cu un zîmbet abia schiţat pe buze.

– Dar...?

Iosif oftă.

– Anul ăsta va fi mai greu decît de obicei. Nu mă refer atît la vreme. Nu e suficientă hrană pentru atît de mulţi oameni. Nimeni nu-şi poate permite ceea ce se găseşte. Combustibilul pentru încălzit e tot mai rar. Oamenii care vor cheltui pe mîncare, ca să nu moară de foame, vor îngheţa de frig. Mulţi vor muri în Rusia iarna aceasta.

După ce o serie de gropi în asfalt îi zgudui zdravăn, o cotiră la stînga în dreptul clădirii de sticlă şi beton a Institutului Gidroproiect. Un Zaporojeţ mic şi roşu îi depăşi pe interior şi se înfipse în faţa lor.

– Tinerii, murmură Iosif. Riscă mereu.

Jack încuviinţă. Şi-ar fi dorit să se afle în acel Zaporojeţ.

Acum, oraşul îi înconjura. Clădiri înalte şi cenuşii, cu ferestre nespălate, troleibuze cărînd pasajeri tăcuţi, cu feţe pămîntii, în susul şi în josul străzilor aproape pustii, o mînă de vînzători la tejghele încercînd să-şi croiască o existenţă în cadrul economiei de piaţă a noii Rusii.

– De ce m-ai chemat aici, Iosif?

– Trebuie să existe un motiv? Nu crezi că e suficient să vezi un vechi prieten?

– În scrisoarea ta ai spus că era urgent. Nu m-ai chemat aici ca să vorbim de vremurile de odinioară.

Iosif schimbă viteza cu stîngăcie şi încercă să depăşească un autobuz. Nu se putea pune însă cu celălalt şofer. Fu nevoit să rămînă în spatele lui.

– Am motivul meu, Jack. Dar, te rog, prefer să nu discutăm despre asta acum. Eşti obosit, ar trebui să te odihneşti. Leah a gătit un fel de mîncare în onoarea ta. Sima crede că-şi va întîlni unchiul de multă vreme pierdut. E foarte emoţionată de întîlnirea cu tine.

Făcu o pauză. Zăpada lucea în stînga și în dreapta. Orașul îi înghițise complet.

– E ceva important, nu-i așa?

Iosif privi în jur. Și el era cam pămîntiu la față.

– Da. Foarte important.

Familia Șaranskii locuia în Stavokokiuskenii Pereulek, o alee din cartierul Noul Arbat, la capătul a ceea ce fusese bulevardul Kalinin și care se numea acum strada Arbat. Se aflau la cîteva sute de metri depărtare de podul Kalinin, care conducea, peste fluviu, spre masiva clădire a hotelului Ucraina. Jack îi vizitase la această adresă și înainte, însă pe vremuri cetățenilor sovietici le era interzis să ofere găzduire străinilor. Apartamentul lor, cu patru camere, se situa într-un bloc întunecos, amplasat în jurul unei curți interioare. Construit în timpul erei Hrușciov, la începutul anilor '60, imobilul părea a avea mai mult de treizeci de ani vechime. Nici o rază de soare nu ajungea pînă în curtea interioară. Vara era dezolant, iarna era o închisoare. Cînd Iosif își conduse prietenul înăuntru, afară începea să se întunece.

– Vezi, Jack? Iosif dădu din mînă, arătînd spre fața scorojită și scările întunecoase ce miroseau urît. Acum sîntem oameni liberi. Casele noastre sînt castelele noastre.

Intrarea în apartament semăna cu intrarea în altă lume. Camerele mici erau călduroase și blînd iluminate. Flăcările lumînărilor se reflectau pe obiectele din sticlă și pe pîntecul lustruit al unui samovar. Toate colțurile erau supraîncărcate cu cărți și hîrtii. Nu ca în casa Moirei, unde totul era plin de viermi și pînze de păianjeni. Aici, cărțile erau șterse de praf și gata de a fi citite.

Leah făcu un pas în față. Se auzi un zgomot scurt, ca pentru a o anunța. Ochii ei străluceau. Zîmbi cu timiditate. *Ce încîntătoare e*, gîndi Jack. Avea un păr lung, negru, lăsat liber, piele albă, și un mijloc subțire. În jurul gîtului purta o eșarfă de mătase, cu un desen al Arborelui Vieții, pe care Jack o cumpărase pentru ea de la Liberty's.

Nici n-avură bine timp să se salute, cînd atenţia îi fu atrasă de o mişcare în spatele lui Leah. Zgîindu-se din spatele mamei, se afla cel mai frumos copil pe care-l văzuse Jack vreodată.

– Bună ziua, Serafima Iosifovna, rosti el, în cea mai bună rusă a lui.

Fata nu reacţionă, nu chicoti şi nu se strîmbă, ci îl fixă cu ochii ei negri imenşi, ca şi cum ar fi luat o decizie în privinţa lui. Sima era unul dintre acei copii care refuzau să fie drăguţi pentru distracţia adulţilor care intrau şi ieşeau din viaţa lor. La şase ani, ea era deja o persoană stăpînă pe sine. Judeca adulţii nu după cantitatea de ciocolată pe care ea credea că se găseşte ascunsă în buzunarele lor, ci după ceea ce răzbătea la suprafaţă din sufletele lor. Ochii ei erau extrem de serioşi. Fata nu zîmbea gratuit. Dar, cînd o făcea, nimeni nu uita.

Jack primi un zîmbet. Îl luă pe nepregătite. În inocenţa ei, Sima deschidea răni profunde. Jack îi întoarse zîmbetul, temîndu-se tot timpul să nu izbucnească în lacrimi. Îşi dădu seama că Leah observase.

– Sînt încîntată să te cunosc, unchiule Jack, rosti Sima în engleză. Eşti foarte binevenit.

Cuvintele sparseră şi ultima pojghiţă de gheaţă. Jack fu condus la o masă întinsă pentru cină. Pe o faţă de masă albă, o mulţime de farfurii şi castroane luceau în lumina lumînărilor. Iosif şi Leah împrumutaseră veselă de la prieteni, ca totul să fie cum se cuvine. Tacîmurile datau dinainte de revoluţie, fiind proprietatea unui coleg, om de ştiinţă, care-şi putea permite să cumpere antichităţi.

Mîncarea era delicioasă. În cursul mesei, Jack îşi dădu seama că acea masă trebuia să fi costat cel puţin salariile lor pe o săptămînă. Cei cu studii academice fuseseră preţuiţi de statul sovietic, dar nu într-atît încît să fie şi bine plătiţi. Acum nu existau bani pentru plata nimănui. Un prieten rus din Ierusalim îi spusese că un om cu pregătirea lui Iosif cîştiga în jur de douăzeci de mii de ruble pe lună. Părea mult, însă un băiat care vindea ziare pe stradă putea scoate o mie pe zi. Jack bănuia că Leah îşi

petrecuse o săptămînă sau mai mult cumpărînd alimentele pentru această cină şi obţinînd ce putuse de pe piaţa neagră.

După masă, se aşezară confortabil în fotolii, la cafea şi votcă, servită din mici pahare aburite. Cafeaua fusese adusă de Jack. Dintr-una din valize, Jack scoase alte cadouri. Pentru Leah, ciorapi, o eşarfă şi un pandantiv încrustat cu numele ei în litere ebraice; pentru Sima, un pandantiv similar, împreună cu o cutie enormă de acuarele, şi un teanc gros de gîrtie de desen; iar pentru Iosif, programe de computer şi o nouă ediţie a colecţiei de poeme a lui Bialik. După ce primi mulţumiri pentru toate acestea, Jack scoase o altă cutie din valiză.

– Asta, rosti el, dîndu-i cutia lui Iosif, e pentru voi toţi.

Iosif desfăcu cutia şi scoase la iveală un videorecorder din ultima generaţie.

– Jack, nu trebuia. Atîţia bani...

– Presupun că acum puteţi obţine astfel de lucruri fără mari probleme în Moscova?

– Bineînţeles că nu, dar...

– Uite, asta face parte tot din cadou. O să încerc să-ţi trimit mai multe cînd o să pot.

Îi dădu lui Leah o casetă video cu înregistrarea capodoperei lui Parajanov *Nran Gouyne* sau *Culoarea rodiilor.*

– Cum...? Leah îl privi uluită. Cum de ţi-ai amintit?

Cu ocazia precedentei lui vizite, ea îi povestise că văzuse filmul o singură dată, la Cinematograful Oktiabr şi regretase că nu-l mai putuse vedea.

– Acum, te poţi uita la el cît de des vrei, rosti Jack.

– Tu l-ai văzut?

Jack clătină din cap.

– Atunci, ne uităm la el în seara asta, dacă nu eşti prea obosit.

Iosif o întrerupse

– I-am spus lui Jack că trebuie să se odihnească. Avem lucruri importante de făcut mîine.

– E-n regulă, rosti Jack. Mi-ar face plăcere să urmăresc filmul.

Dar el nu dorea să vadă filmul, ci mai ales fețele gazdelor, cînd atașară noul aparat vechiului lor televizor Padoga, nervoși că nu vor reuși nimic. Jack avusese un prieten în Dublin, mai degrabă o cunoștință, un bogătaș care își cumpăra cîte un televizor și un video noi în fiecare an, doar ca să fie sigur că dispunea de ultimul model și ultimele facilități, butoane pe care nu le folosea niciodată, de fapt, și nici n-avea nevoie să le folosească. Aici, oamenii erau încă privați de necesități de bază, și un aparat video era un lux aproape de neimaginat. Într-o singură zi, Jack traversase nu numai o distanță apreciabilă în spațiu, ci făcuse un salt înapoi în timp.

Filmul se baza pe viața lui Sayat Nova, poet și călugăr armean din secolul al optsprezecelea. Nu exista nici un dialog, doar citate din poemele și muzica lui. Cuvintele erau în armeană. Nici unul dintre ei nu le înțelegea, însă citeau subtitrarea făcută în engleză. De altfel, vorbele nu contau.

Scenele erau concepute nu ca scenariul unei povești, ci ca niște miniaturi pictate, care prind viață. Apa, sîngele și sucul rodiilor umpleau cadru după cadru, ca un liant al vieții poetului. Un bărbat turna cenușă pe îmbrăcăminte. Cochilia unei scoici se odihnea pe sînul unei femei. Un cal necheza.

Era cel mai frumos film pe care Jack îl văzuse vreodată. Timp de mai bine de o oră, stătură împreună în camera micuță, cu pereții goi, transportați într-un tărîm magic.

Jack adormi înainte de sfîrșitul filmului. În acea noapte, n-avu nici un vis.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Se trezi devreme în dimineața următoare, în dormitorul lui Iosif și Leah. Ei îi cedaseră patul și se descurcaseră cu niște saltele subțiri așezate direct pe podeaua sufrageriei. Prin fereas-

tra dormitorului pătrundea o lumină sărăcăcioasă. Jack auzea prin pereţii subţiri sunet de voci, o toaletă la etajul superior, un radio cîntînd muzică pop rusească. Pe jumătate treaz, se îmbrăcă şi îşi croi drum către baia mică.

Cînd apăru în camera de zi, bărbierit şi pieptănat, gazdele lui luau micul dejun. La măsuţa care-i servea lui Iosif drept birou, Sima, care mîncase deja, era ocupată cu pictatul. Zîmbi la apariţia lui Jack. Părul îi fusese pieptănat în coadă de cal.

– Îţi mulţumesc, rosti Leah. Filmul e splendid. Acum, cînd îmi vor veni prietenii în vizită, nu va mai trebui să le explic cum este. Îl vor vedea singuri.

– Tu asigură-te că fata ta nu-ţi aduce vreo ţestoasă ninja acasă.

Leah clătină uimită din cap.

– Ţestoasă? Îmi pare rău, eu...

– N-are importanţă. Mai bine să nu afli niciodată.

În timpul mesei, Iosif păru preocupat de ceva. Leah aruncă priviri îngrijorate în direcţia lui de mai multe ori. Iosif dădu un telefon şi vorbi repede în rusă. Jack nu-l putu urmări.

– Am aranjat o întîlnire la Biblioteca de Stat, rosti el, lăsînd jos receptorul. Îţi aminteşti de ea ca Biblioteca Lenin. Ne aşteaptă la ora zece. Nu-i nevoie să ne grăbim; nu e departe.

Micul dejun consta în *blinciki*, clătite cu brînză, şi ceai dulce şi negru din samovar. Jack preferă frişcă pentru ceaiul lui. Gustul îi era familiar din Israel, însă era mai bun calitativ. Sau poate că era doar plăcerea de a lua micul dejun în compania cuiva apropiat. În ciuda fericirii lui de a fi alături de vechi prieteni, uneori simţea cum îl inundă tristeţea.

Înainte de a pleca la şcoală, Sima îi dădu lui pictura la care lucrase. Hîrtia era încă udă.

– Ăsta eşti tu, rosti ea în engleza ei şovăitoare, iar aici e mami, tati şi Sima. Aşa îţi vei aminti de noi şi vei reveni.

Ochii ei îi aminteau de cei ai lui Siobhan. Cenuşii, serioşi, plini de viaţă. Se apleacă şi o sărută. Leah urmări tăcută scena.

– *Otvezitie menia, pajalista, v zoosad?*

Jack căută din priviri ajutorul lui Leah.

– Întrebă dacă vrei s-o duci la grădina zoologică. Trebuie să-i spui că eşti mult prea ocupat.

– Bineînţeles că nu. Spune-i că va fi o onoare pentru mine.

Leah zîmbi şi traduse. Sima bătu din palme, îşi luă ghiozdanul şi fugi la uşă. Leah o urmă, spunîndu-i să nu alerge.

Jack le urmări plecînd. Avea sentimentul că se îndrăgostise de Sima.

Biblioteca de Stat era situată în celălalt capăt al străzii Arbat, în cinci enorme clădiri cenuşii. De sub acoperişul înalt, siluete de piatră priveau în jos la oamenii care treceau dedesubt. Pe un teren mai ridicat, în spatele clădirilor principale, se înălţa anexa, o clădire neoclasică cunoscută sub numele de Casa Paşkov, şi încorporată în ceea ce, în 1940, se numea Biblioteca Lenin. Iosif intră pe intrarea principală. La poartă, un portar încruntat îi informă că biblioteca este închisă, clătinînd din cap şi murmurînd:

– *Sanitarny den.*

– Ce s-a întîmplat? se interesă Jack.

– Spune că e zi de curăţenie. Biblioteca se închide o dată pe lună pentru curăţenie. În realitate, e un pretext pentru obţinerea unei zile libere. Şi o şansă de a economisi căldură şi lumină. Acestea au fost reduse mereu.

Iosif se întoarse către portar şi i se adresă cu asprime. Omul păru gata să izbucnească, apoi, gîndindu-se mai bine, se duse iute la un telefon aflat în holul din spatele lui.

Cîteva minute mai tîrziu se ivi un bărbat îmbrăcat în costum.

– Iosif! Îmi cer scuze că ai fost lăsat să aştepţi. La naiba cu zilele astea de curăţenie. Şi aşa irosim destul timp. Se opri şi-l privi pe Jack. Dumnealui trebuie să fie doctorul Gould, continuă el, schimbînd-o pe engleză.

Întinse mîna. Pe un deget avea o mică verighetă de argint. Probabil că era însurat. Jack îi strînse mîna. Iosif făcu prezentările.

– Jack, el e Iuri Volnukhin. Iuri este noul director, numit după puciul din 1991. Vorbeşte engleza foarte bine.

Volnukhin purta papion la costum, într-o încercare inconştientă de a imita, probabil, un profesor din campusurile americane. Semăna cu Prin al lui Nabokov sau Kinbote în mediul lor nativ. Ar fi trebuit să aibă o pipă ascunsă într-un buzunar interior.

– Îmi pare bine să vă cunosc, domnule Volnukhin.

– Doctor Volnukhin, Jack. Iuri are doctoratul în arhivistică. Este eminent în domeniu.

– Doctore Volnukhin.

– Încîntat să vă cunosc, doctore Gould. Prietenul meu Iosif mi-a vorbit multe despre dumneavoastră.

– Sper că nu prea multe.

Volnukhin zîmbi. Jack observă că pantofii lui fuseseră proaspăt vopsiţi cu cerneală neagră, care nu prea reuşea să ţină locul cremei de ghete.

– Ba da, totul. Noi, ruşii, nu mai păstrăm nici o rezervă acum, să ştiţi. Urmărim doar adevărul. Nu-i aşa, Iosif? Iosif se strîmbă, dar nu spuse nimic. În fine, continuă Volnukhin, presupun că Iosif v-a pus la curent cu ceea ce vrem să facem.

Jack clătină din cap.

– Dimpotrivă, nu mi-a spus nimic.

Bibliotecarul privi iute spre Iosif.

– Ei bine, dacă mă gîndesc un pic, merge şi aşa. În această chestiune e nevoie de o anumită doză de... să nu-i spunem secretomanie, căci ăsta nu mai e un cuvînt decent aici, ci mai degrabă de discreţie. Aţi fost cerut aici la recomandarea doctorului Şaranskii. El m-a asigurat că sînteţi o persoană pe care se poate pune bază.

– În fine, nu ştiu ce înseamnă toate astea, dar... Jack ezită. Sînt convins că se poate avea încredere în mine pentru păstrarea unei confidenţe, dacă asta e ceea ce vă interesează.

– Nu, nu, n-am nici un dubiu în privinţa asta.

Holul era friguros. Undeva, departe, o uşă se închise, trimiţînd ecouri pînă la ei. În faţa lor, o scară lată, de marmură, urca la etaj către sălile principale de lectură. Jumătate din becuri fuseseră scoase, aruncînd interiorul clădirii într-o stare de per-

manent crepuscul. O femeie de serviciu trăgea de un teu pe podeaua de marmură, lăsînd în urmă o dîră de apă murdară.

– Ce-ar fi să mă urmați, doctore Gould? Așa voi putea să vă arăt totul. Economisim timpul cu explicațiile. Seifurile de depozitare sînt jos. O scară de metal îi conduse, două etaje mai jos, într-o pivniță. Volnukhin o luă înainte, prin coridoare joase, ale căror tavane erau înțesate de țevi groase. Urmați-mă îndeaproape, vă rog, doctore Gould. Unele pasaje sînt nesigure. În 1985, cînd a fost inaugurată stația de metrou Borovitskaia, nu s-au luat toate măsurile de precauție și anumite părți ale acestei clădiri au fost șubrezite. Am pierdut peste 40.000 de cărți. În unele camere, zidăria încă mai crapă din cînd în cînd. Poate fi extrem de periculos. Dar nu avem bani să reparăm stricăciunile.

Ajunseră, în sfîrșit, la o ușă grea de metal. Volnukhin scoase o cheie din buzunar și o introduse în broască. Ușa se deschise șovăielnic, și Volnukhin o împinse cu mîna.

– Pînă acum cîțiva ani, zise directorul, această încăpere și cele aflate dincolo de ea făceau parte din *Spetskhran*, depozitul special. Acces aici aveau doar cîteva persoane, aflate pe o listă foarte selectă. Apăsă pe un comutator și deasupra capului lor se aprinseră mai multe lămpi fluorescente. Chiar și acum, continuă el, intrarea nu e permisă oricui. Camera era mare, plină de dulapuri metalice și rafturi. Aici, temperatura era mai blîndă decît în încăperile reci de sus. Vă rog, doctore Gould, luați loc. Putem să ne simțim confortabil. Vreți un ceai sau o cafea? Jack clătină din cap. Voia să afle despre ce era vorba. Volnukhin îl cercetă cu privirea, apoi se așeză în fața lui. Foarte bine, rosti el. Atunci, dați-mi voie să încep. Ce vedeți aici e marfă furată. Jafuri din bibliotecile Europei Estice și Germaniei, comori din Italia. La sfîrșitul a ceea ce noi numeam Marele Război Patriotic, armatele rusești au cucerit vaste teritorii de la Cel de-al Treilea Reich. În cursul ocupației inițiale, înainte ca lucrurile să se mai așeze la locul lor, o mare cantitate de comori artistice și de altă natură ne-a căzut în mîini și a fost, întîmplător, transportată în Uniunea Sovietică.

Armatele noastre victorioase nu erau, cum sînt convins că înţelegeţi asta, motivate de ceva atît de banal ca dorinţa de a fura sau cupiditatea. Ele au mărşăluit prin Europa, ca să aducă libertate şi pace popoarelor mult prea greu încercate, aşa cum bine se ştie. Cînd conducătorii noştri au descoperit atîtea opere superbe, însuşite pe nedrept de statul fascist, şi-au dorit, fireşte, să le vadă înapoiate adevăraţilor proprietari.

Astfel, au fost formate convoaie, şi prada fasciştilor a fost adusă în siguranţă aici, în Maica Rusie. Pînze de Rubens şi Rembrandt, furate de la olandezi, tablouri de Leonardo şi Caravaggio din Italia, întregi galerii cu opere ale maieştrilor francezi. Noi am eliberat colecţiile private ale lui Hitler şi Goebbels. Ele sînt şi acum în Moscova. Comoara lui Priam, pe care Schliemann a adus-o în Berlin din Troia, e şi ea aici. Nu v-ar veni să credeţi cîte comori au fost aduse aici ca să fie ascunse.

Şi cărţi. Mii de cărţi. Din Dresda, Leipzig, Berlin, Magdeburg – toate marile biblioteci ale Reich-ului. Manuscrise, incunabule, litografii, cărţi şi documente de toate felurile. Majoritatea materialelor scrise de mînă sau tipărite au sfîrşit chiar aici. După ce le-am eliberat din mîinile fasciştilor, ne-am asigurat să fie bine protejate, încuindu-le în aceste încăperi.

Jack îl privi meditativ pe Volnukhin.

– Pot? întrebă el.

– Da, bineînţeles. Poftiţi.

Jack se duse la un raft, plin cu volume de mari dimensiuni, legate în piele. Scoase un tom mare şi greu şi îl deschise. Pe pagina de titlu era scris *Libro d'Oro*, de Aldus Manutius, tipărită la Veneţia în 1497.

– Ăsta e singurul volum al lui Manuzio care mai există, rosti Volukhin. E nepreţuit.

Dintr-un raft învecinat, Jack extrase un mic volum învelit în piele de viţel.

– Ce e aceea? întrebă Volnukhin.

– E scris de cineva pe nume Postellus. Titlul e în latină. *De orbis terrae concordia libri quatuor, multijuga eruditione ac pietate referti...*

– Da, da, un volum foarte rar. Guillaume Postel şi-a tipărit această ediţie la prietenul lui Oporinus din Basel, după ce teologii de la Sorbona i-au refuzat cererea de a publica. Era una dintre primele cărţi care făceau apel la o religie universală şi la un stat universal. La mijlocul secolului al şaisprezecelea.

Jack puse cartea la loc.

– Aveţi multe cunoştinţe, domnule doctor Volnukhin. Nu înţeleg de ce m-aţi vrut aici. Acestea sînt cărţi fascinante, însă incunabulele şi ediţiile rare nu intră în domeniul meu de activitate.

– Sînt conştient de asta. Vă rog veniţi şi luaţi loc. Jack se aşeză la loc. De ce îl pusese Iosif să facă atîta amar de drum ca să se uite la cărţi ale căror titluri şi autori Volnukhin le cunoştea pe dinafară? Doctore Gould, ne confruntăm cu anumite probleme cu privire la aceste... să le spunem comori dobîndite pe căi ocolite. ele fac parte din moştenirea noastră stalinistă, de care, după cum ştiţi, am vrea să ne debarasăm. Cărţile nu ne aparţin, după cum nu ne aparţin nici tablourile semnate de Goya sau de Rafael. Ele sînt proprietate furată. Problema noastră e următoarea: în multe cazuri nu cunoaştem provenienţa lor. Nu există nici un înscris asupra localizării lor originale şi nici asupra bibliotecilor în care au fost găsite. Acest fapt ne dă mare bătaie de cap. Vrem să le restituim, dar avem suficient de multe scrupule ca să le dăm înapoi numai proprietarilor legitimi. Deja s-au născut discuţii asupra unora dintre tablouri şi sculpturi.

– Ce speraţi să obţineţi din înapoierea lor?

Valnukhin îl privi, ca şi cum Jack ar fi spus o obscenitate.

– Să obţinem? Nu înţeleg.

– Cu siguranţă că doriţi o recompensă. Chiar şi numai pentru necazurile pe care vi le asumaţi. Găsitorul unei proprietăţi, fie ea şi furată, poate spera la o recompensă.

– Nu dorim decît bunăvoinţă. Momentan, aceasta-i la fel de importantă pentru noi ca şi banii.

– Foarte bine. Înţeleg. Dar încă nu pricep de ce m-aţi adus aici.

Volnukhin se uită la Iosif.

– Doctore Şharanskii, poate că ar fi mai bine să explici dumneata.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

Iosif se agită stînjenit în fotoliul lui.

– Da, bineînţeles. O să încerc s-o fac cît mai bine. Tuşi uşor, pereţii plini de cărţi absorbeau imediat zgomotele. Există, începu el, anumite categorii de materiale pe care le putem atribui unei surse originale, dar care constituie încă o problemă pentru noi. Mă refer la o mare colecţie de cărţi şi documente luate de la Biblioteca Reichsinstitutului pentru Istoria Noii Germanii. Ţi-e familiar acest nume? Jack clătină din cap încet. Ei bine, acum e o organizaţie uitată, continuă Iosif. Merită să fie uitată. A fost înfiinţată de nazişti în anii '30. Printre subiectele interesante pentru ei e chestiunea evreilor şi a istoriei evreieşti. Asta e important, în vederea înţelegerii rasiale. Directorul de cercetări în problema evreiască era un bărbat pe nume Wilhelm Grau. El avea un asistent pe nume Karl Georg Kuhn. O vreme, ei lucrează cu von Mildenstein de la departamentul afacerilor evreieşti al SD-ului, Sicherheitsdienst. Ai habar de el? Jack clătină din nou din cap. În fine, e mai bine cunoscut de la procesul lui Eichmann. Ulterior, lucrează cu Organizaţia Todt, aşa că el nu ne preocupă prea mult. Mai interesant e asistentul lui, Eichmann, care crede că a devenit mare expert în evrei.

În timpul războiului, multe organizaţii se iau la întrecere să construiască biblioteci şi muzee antievreieşti. E un fel de nebu-

nie, ca tot ce se întîmplă atunci. Peste tot se găsesc oameni care spun că-i cercetează pe evrei. Bineînțeles, scopul acestei așa-zise cercetări nu era academic; nu era o astfel de muncă, Jack, așa cum tu și cu mine sîntem obișnuiți să facem. Oamenii ăștia voiau să descopere ceea ce ei numeau dovezi pentru teoriile lor rasiste. Care e cuvîntul englezesc pentru o astfel de dovadă?

– Bunkum, răspunse Jack. Se uitară amîndoi prostiți la el. Sau nonsensuri, continuă el. Sînt cuvinte pe care ar trebui să le știți.

Iosif zîmbi. Avea impresia că știa la ce se referea Jack. În ultimii șaptezeci de ani, limba rusă inventase mai multe cuvinte pentru bunkum decît engleza.

– Așadar, reluă Iosif, în căutarea acestui bunkum, ei au realizat o imensă bibliotecă iudaică, precum și colecții de obiecte religioase. Suluri din Tora, *tefillin*, menorah-uri Chanuka, platouri pentru *seder*, haine Challah este... Făcu o pauză, căutînd cuvîntul corect, este o ironie că, după ce au exterminat majoritatea evreilor din Europa, naziștilor li se datorează supraviețuirea unei părți atît de mari din moștenirea noastră. Se opri, dîndu-și seama că folosise cuvîntul „noastră". Cu cîțiva ani înainte, folosirea unui astfel de cuvînt ar fi fost nerecomandată. Dar acum? Iosif nu era sigur ce să creadă. O mare parte a acestui material a fost confiscată din Europa de Est, majoritatea în zona numită *Generalgouvernement* a Poloniei ocupate. De asemenea, în Reichsgau Wartheland, în *Regierungsbezirke*. O parte au confiscat-o din bibliotecile rabine din Vilna, în Lituania. De asemenea, de la Yidisher Visenshaftlikher Institut, un centru foarte important de cercetări evreiești din Vilna. Ei au făcut raiduri prin sinagogi și seminarii teologice, prin școlile Tarbut și Yavneh, prin casele rabinilor și *tzaddik*-ilor, prin cluburile evreiești și bibliotecile religioase. Uneori, prin aceste locuri se găsesc documente mult mai incomode decît cele depozitate în *genizas*.

Observînd expresia de neînțelegere de pe chipul lui Volnukhin, Jack explică:

– *Genizas* erau magazii unde se păstrau documentele ieșite din uz. Uneori, chiar și cărți scoase din circulație. Dacă nu mai

exista spaţiu în dulapuri, hîrtiile erau îngropate în cimitir. Nu puteau fi distruse, deoarece conţineau numele Domnului.

Iosif continuă.

– Aşadar, ei trimit majoritatea acestei prăzi înapoi în Germania, ca s-o păstreze în biblioteca centrală a Institutului sau în biblioteci antievreieşti de provincie. Foarte puţine astfel de documente sînt citite. Pentru ei, aceste cărţi şi manuscrise nu sînt decît nişte curiozităţi, produsul bizar al *Untermenschen* evrei. Numai că, Jack prietene, aceste produse nu erau deloc bizare. Şi nici bunkum-uri. Multe dintre ele erau manuscrise de maximă importanţă. Iar acum ele sînt aici.

– Manuscrise? Manuscrise evreieşti?

– Nu în sensul la care cred că te referi, Jack. Bineînţeles, există şi exemplare din textele sacre standard. *Tore*, *megillot*, *midrashim*, diferite ediţii ale Talmudului, o mulţime de cărţi *siddurs* şi *machzor*. Există şi exemplare importante din *Pirke de Rabbi Eliezer* şi *Yalkut Shimeon*. Majoritatea acestora datează din Evul Mediu şi de mai tîrziu. Mai sînt şi altele, într-o stare nu prea bună. Le păstrăm pentru că fuseseră date de către taţii lor. Îţi voi arăta în curînd. Le vei vedea tu însuţi. Iosif inspiră adînc. Ajunsese la partea grea sau cît de aproape îşi permitea să fie în prezenţa lui Volnukhin. Jack, sînt texte aici pe care nici un cărturar instruit nu le-a citit vreodată. Nu pot fi sigur, n-am avut timp să cercetez nici măcar o fracţiune din ele, aşa cum ar fi trebuit; cred însă că avem aici papirusuri care datează din primul secol creştin şi chiar dinainte. Aici, sînt exemplare din texte care au fost descoperite doar în Qumran. De asemenea, există multe datînd dintr-o perioadă similară şi care nu sînt cunoscute de altundeva.

– Asta-i o aberaţie, izbucni Jack. Cum puteau astfel de descoperiri arheologice să ajungă în Lituania sau Polonia? Tot ce are o asemenea vechime a fost găsit numai în Egipt sau Israel.

Iosif clătină din cap.

– Nu-ţi foloseşti imaginaţia, Jack prietene. Aceste documente n-au ajuns în astfel de locuri ca descoperiri arheologice. Bineînţeles, ai dreptate, ele provin iniţial din Israel. Sau aparţin

evreilor din Alexandria sau Bagdad. Cine ştie? Însă, treptat, ele au ajuns prin intermediul diasporei în locuri ca Vilna. Gîndeşte-te. Evreii care ajung primii în Europa vin în Franţa, Spania şi Italia. Evreii spanioli sînt expulzaţi şi devin sefarzi. Cei care rămîn în nordul Franţei şi în Germania sînt aşkenazi. În cazul multora dintre ei, strămoşii lor au plecat din locuri ca Bagdad sau Antiohia. Mulţi ani mai tîrziu, ei încep să se mute spre est şi curînd se stabilesc în Polonia sau dincolo de ea. De asemenea, alţii au luat-o pe valea Dunării. Aceştia vin din Bizanţ.

Acum, Jack, e clar că oricare din aceşti aşkenazi putea avea papirusuri ca acestea, texte pe care taţii le-au lăsat fiilor lor, relicve preţioase ale Pămîntului Sfînt din care au fost alungaţi.

În încăpere se lăsă tăcerea. Jack începea să înţeleagă ce spusese prietenul lui. Dacă era adevărat, dacă aceste papirusuri erau, într-adevăr, atît de autentice cum pretindea Iosif că sînt, atunci se aflau în faţa celei mai importante descoperiri după Manuscrisele de la Marea Moartă. Poate chiar mai importante. Simţi că i se uscase gîtul.

– Eu... Se opri, apoi relua. Iosif, ce vreţi să fac eu? De ce mi-aţi cerut să vin?

– Ţi-am spus că manuscrisele astea sînt o problemă, Jack. Vezi tu, există deja tensiuni în privinţa altor cărţi. Trebuie să fim foarte atenţi cum şi cui le dăm înapoi. Însă papirusurile acestea intră într-o altă categorie. Ele nu sînt numai valoroase, pentru ele nu există preţ. Trebuie să fim foarte prudenţi, Jack. Comunitatea evreiască din Polonia a fost distrusă aproape în întregime. Care e cuvîntul bun?

– Exterminată?

Iosif încuviinţă.

– Da, ăsta e cuvîntul. Ca paraziţii, nu? Ca atare, să aflăm cui aparţin aceste documente acum ar fi dificil, poate chiar imposibil. Proprietarii lor au murit la Treblinka şi în alte locuri înfiorătoare. La fel şi copiii proprietarilor. Deci, eu zic că e imposibil. Le-am putea oferi guvernului statului Israel, dar trebuie să ştii că, pentru noi, a face aşa ceva este încă o chestiune sensibilă. Şi mai e o complicaţie. Dacă aceste manuscrise ar fi

rămas în mîinile proprietarilor inițiali, acei nefericiți care au murit, știi bine că ar zăcea acum înmormîntate în acele mici biblioteci, acele magazii *geniza*. E o mare ironie a istoriei că ele au ieșit la lumină din acea beznă. Iosif se uită la director, apoi iarăși la Jack. Doctorul Volnukhin crede că avem dreptul la un fel de compensație dacă le vom da cuiva. Nu pentru el însuși, știu asta, și te asigur și pe tine, Jack. Ai văzut ce probleme avem aici. Chiar și pentru plata luminii. În unele zile nu e lumină și nici căldură. Cercetătorii nu pot lucra fără aceste lucruri. Și e mare nevoie de cercetare. Chiar și o compensație mică ar fi de mare ajutor. Volnukhin nu zise nimic, însă dădu din cap, ca și cum s-ar fi simțit stingherit să admită că Iosif avea dreptate și că el era, într-un fel, un cerșetor pentru bunurile altora. Înțelegi ceva din tot ce-ți spun, Jack? Ce încerc din răsputeri să-ți spun? Avem nevoie de cineva care să fie intermediar pentru noi, cineva în care să avem încredere. Încredere absolută. E esențial. Trebuie făcut.

– Eu... nu știu ce să zic.

– Nu trebuie să zici. Trebuie numai să te uiți. Mai tîrziu, poți gîndi aș zice. În primul rînd însă, trebuie să vezi.

În acest moment interveni Volnukhin.

– Doctore Gould, înțelegeți ce vă cerem să faceți? Aș vrea să examinați aceste papirusuri cu cea mai mare atenție, împreună cu doctorul Șaranskii. Puteți sta cît veți dori cu ele. Îmi dau seama că poate dura zile, chiar săptămîni, pînă vă faceți treaba cum se cuvine. Sînteți binevenit să veniți aici cît de des doriți. Asta, bineînțeles, dacă veți ține pentru dumneavoastră ce veți vedea. Doctorul Șaranskii îmi spune că sînteți o persoană de încredere, și eu îl cred.

Aș vrea să faceți o estimare aproximativă a pieții pentru aceste materiale și, de asemenea, dacă veți dori, să întocmiți o listă cu biblioteci și alte instituții pe care le considerați capabile de a avea fondurile necesare pentru achiziționarea lor sau care pot face rost de astfel de fonduri. Noi nu punem nici o condiție, cu excepția aceleia că tot ce se vinde trebuie pus la dispoziția

cercetătorilor, conform procedurii normale. Nu poate fi vorba de colecții ascunse. Nici de vînzări la colecționari privați.

După ce veți face asta, veți putea, dacă sînteți de acord, începe să testați piața în numele nostru. Nu e necesar să vă mai spun că veți fi bine recompensat pentru efortul dumneavoastră. Să înțeleg că nu aveți obiecții acum?

Jack se uită lung la Volnukhin, fără să zică nimic. Dacă n-ar fi fost Iosif la mijloc și nu l-ar fi adus el acolo, ar fi plecat imediat. Nu-i prea plăcea povestea în care încerca Volnukhin să-l bage. Dacă aceste papirusuri erau, fie și numai pe jumătate, atît de importante precum susținea Iosif, graba de a pune mîna pe ele putea duce la dispute pe scară internațională.

– Mă voi uita la ele, rosti el. Pe moment, pot să vă promit doat atît. Le voi studia și voi discuta cu colegul meu. Sînteți mulțumit?

– Bineînțeles. Nici nu mă pot aștepta la mai mult în această fază. Alte chestiuni le putem discuta și mai tîrziu. Să înțeleg că am cuvîntul dumneavoastră că veți ține tot ce aflați numai pentru dumneavoastră?

– Mi l-am dat deja.

– Da, bineînțeles. Foarte bine, am să vă las, pe dumneavoastră și pe doctorul Șaranskii, cu comorile voastre. Voi fi în biroul meu, dacă aveți nevoie de ceva. Aici e un telefon. Biblioteca vă stă la dispoziție. Cu toate facilitățile ei. Orice ați avea nevoie, nu trebuie decît să cereți.

Își strînseră mîinile ușor și Volnukhin ieși din încăpere. O vreme, nici unul din cei doi nu rosti nimic. În cele din urmă, Iosif sparse tăcerea.

– E un om bun, Jack. Un om onest. N-a aparținut niciodată nomenclaturii. Și-a petrecut doi ani în pușcărie pentru comportament antisovietic și alte șase luni în Belie Stolbi.

Jack nu auzise acest nume pînă atunci.

– Era o *psikhbol'nița*. Care e echivalentul englez? Un spital psihiatric. I-au dat droguri.

– A avut o cădere psihică?

– Nu, m-ai înţeles greşit. A declarat că vrea să părăsească Uniunea Sovietică. Atunci, un doctor decide că el „a interpretat greşit realitatea înconjurătoare". Într-un astfel de sistem, dacă te opui, nu poţi fi decît criminal sau nebun.

– Rău sau ţăcănit.

Iosef zîmbi de plasticitatea frazei.

– Da, rosti el. Dar, Iuri Volnukhin nu e nici una, nici alta. Îl cunosc de multă vreme.

– Acum îi miroase a bani, Iosif. Mulţi bani.

Pe chipul lui Iosif apăru o grimasă de durere.

– Şi asta e rău? E directorul uneia dintre cele mai mari biblioteci din lume, şi totuşi n-are nici un ban. Bugetul lui pe anul viitor a fost – care e cuvîntul? – măcelărit. Ţi-am spus: nu vrea bani pentru el. Ci pentru cercetare.

Jack încuviinţă din cap.

– Aşa e, îmi cer scuze. Ai dreptate. El procedează cum trebuie. Ei bine, de unde începem?

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Iosif îl conduse într-o cameră învecinată, luminată cu tuburi fluorescente de mică putere. Din mai multe măsuţe de lemn se crease una singură, mare. Pe ea erau aşezate o mulţime de hîrtii alandala, într-un rînd, întinzîndu-se de la un capăt la altul al mesei. Suluri, codice, papirusuri şi fragmente de pergamente se găseau unele lîngă altele fără vreo ordine aparentă. Era o privelişte deloc îmbucurătoare pentru cineva care ştia ce volum de muncă presupune organizarea, întreţinerea şi transcrierea tuturor acelor documente. Iar asta se întîmpla înainte de începerea editării traducerii şi scrierii de comentarii savante.

– Nu regreţi uneori că nu te-ai apucat de o meserie mai uşoară, Iosif? Ceva ca fizica nucleară?

– De multe ori, Jack. De multe ori. Vino, o să-ți arăt ceea ce am reușit să identific pînă acum.

Începură cu capătul cel mai apropiat al mesei. Iosif avea un carnețel în care nota amănunte asupra tuturor documentelor principale. Făcu pe ghidul pentru Jack, evidențiind unele texte și trecînd peste altele în cîteva cuvinte. Pe măsură ce înaintau de-a lungul mesei, Jack făcea tot mai puține remarci. Dimensiunile și calitatea aparentă a colecției îl reduceau la tăcere. Nu existau cuvinte adecvate pentru ce vedea și atingea. Știa, cu siguranța dată de experiență, că, dacă cercetătorii ar avea acces la aceste materiale, cercetarea biblică ar avansa în următorii zece ani cît ar fi putut avansat altfel, în cincizeci de ani sau mai puțin.

– E vorba de accesul la ele, nu-i așa? Asta te îngrijorează. Crezi că asta s-ar putea termina cu un fiasco gen Manuscrisele de la Marea Moartă, cu un mic grup de cercetători autonumindu-se protectori ai textelor, ținînd totul pentru ei și dînd drumul la informații cînd și cum consideră ei potrivit. De-asta te temi, nu-i așa?

Iosif încuviință.

– Da, Jack, ai dreptate. Asta-i o chestiune despre care trebuie să discutăm. Iosif ezită. Jack observă că nu era atît de cald cum crezuse el la început. Undeva, apa picura. Dar nu de asta te-am adus aici, continuă Iosif. Nu din pricina asta sînt eu atît de îngrijorat.

– Nu înțeleg.

Ceva din comportamentul lui Iosif îl îngrijora pe Jack.

– E vorba de altceva, Jack; ceva despre care n-am vrut să vorbesc în fața lui Volnukhin. El nu știe, și cred că n-ar trebui să i se spună.

– Să i se spună? Despre ce?

– Ai văzut puțin din această colecție, Jack. Te asigur că toată e așa, toată de înaltă calitate, toată formată din antichități mărețe. Eu însumi sînt convins că toată e autentică. Chiar și fără obîrșie, sînt convins. Cred că și tu ești convins.

Jack încuviință din cap.

– Da. Dacă astea sînt falsuri, atunci sînt remarcabil de bine executate.

– Nu sînt falsuri, Jack. Crede-mă. Există înscrisuri germane, *Aufzeichnungen*. Astea pe care le vezi. Date, locuri, foarte sistematic. Din nefericire, incomplete. Dar ele ne spun că aceste documente vin din locuri unde nimeni n-ar falsifica sau n-ar visa să falsifice. Astfel de oameni n-ar fi falsificat. Nu astfel de lucruri ca acestea. Ar fi fost pentru ei o blasfemie.

Iosif făcu o pauză.

– Ce e, Iosif?

Acesta se scutură, ca şi cum ar fi vrut să scape de un gînd rău.

– Nu contează, Jack. Nu contează. Există un sul pe care nu l-ai văzut. E aici. Pe o masă separată, lîngă perete, fusese aşezată o mică colecţie de suluri pe un rînd. Iosif se aplecă şi extrase unul. Îl duse într-un spaţiu liber şi desfăcu grijuliu un capăt. Nu-i greu de citit, rosti el. Scrisul de mînă e lizibil.

Jack aprinse o lampă deasupra sulului. Era scris pe pergament, cu un robust scris aramaic din – de cînd? – secolul întîi, în cerneală neagră, pătat şi rupt pe alocuri, dar, altfel, lizibil, aşa cum spusese şi Iosif. Jack începu să citească.

Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la împăcarea cu Tine, O Doamne, nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.

– Îmi sună familiar, rosti Jack. Ca şi cum aş fi citit înainte.

– Nu se poate, replică Iosif fără ezitare. Crede-mă, am căutat paralele. Referirea la Fiii Luminii, asta ţi-e, poate, familiară.

– Qumran.

– Da, Qumran. Este mai mult decît atît. Mult mai mult.

– Vrei să spui că acesta este un manuscris Qumran? În fine, cel puţin, un text esenian.

– Citeşte. Nu pune atît de multe întrebări. Lasă întrebările pentru mai tîrziu.

Jack citi.

Sînt în mijlocul alor mei inamici, şi totuşi e ca şi cum eu sălăşluiesc într-un oraş fortificat, căci Tu, O Doamne, eşti un zid în mine şi o fortăreaţă. Sînt venit în sălbăticie pentru a locui, şi totuşi e ca şi cum am o grădină cu ape curgătoare pentru şederea mea, căci Tu, O Doamne, eşti un rîu în mine şi o plantaţie de cedri, pini şi chiparoşi.

– E o linie, apoi ceva care seamănă cu o scrisoare.

Excelenţei sale, Marelui Preot, Nasri, Stăpîn al Sanhedrinului, Joseph, fie ca Domnul să îl îndrume şi să îl facă să fie aproape de Lege.

– Joseph? Nu bănuiesc...

– Joseph Caiaphas. A fost Mare Preot multă vreme, între anii 18 şi 36.

– Ceea ce ne dă o perioadă de timp pentru această scrisoare.

– O să vezi.

Jack îi prinse privirea lui Iosif. Ce era? Ce îl tulbura?

Ce a zis profetul: „Preotul şi profetul s-au rătăcit din cauza băuturii tare.“ Scrisoarea ta a ajuns la mine astăzi prin mîna vărului tău Simon, fratele soţiei mele, care e binevenit în casa mea. Un om virtuos care împărtăşeşte această noapte cu Neabătutul de la Cale şi mîine pleacă din nou către Ierusalim, în conformitate cu instrucţiunile procuratorului...

Jack ezită.

– Nu sînt sigur de nume. Să fie Valerius?

Iosif dădu din cap.

– Valerius Gratus.

– Ştim datele lui?

– Din 16 e.n. pînă în 26, cînd Pontius Pilatus a fost numit în locul lui.

– Asta îngustează serios perioada. Iosif, dacă acesta e un text esenian, atunci e unic. Nici unul dintre materialele de la Qumran nu are vreo dată sau un nume.

– Aşa e, Jack. Dar, după cum vezi, acesta nu e un document intern. Este o scrisoare adresată lui Joseph Caiaphas spre a-i fi dată prin intermediul vărului său Simon. Autorul vrea foarte mult să fie înţeles. E foarte important pentru el. O să înţelegi.

Jack continuă.

Ne-am rugat împreună peste o oră, cerînd Domnului călăuzirea Sa în această afacere. Căci aceste zile sînt zile ale groazei, cînd se apropie venirea lui Mesia, în vreme ce Oraşul Sfînt şi oamenii din el au cumplită nevoie de înţelepciune şi adevăr. Mulţi se abat de la Lege, şi e de temut că mîna Domnului se va aşeza grea peste ei şi că El îi va aduce la distrugere, aşa cum El a prefăcut generaţiile dinainte în praf. Fii fără teamă, vere Caiaphas, căci Domnul va fi cu tine, dacă vei merge pe calea Lui şi vei onora împăcarea Lui, aşa cum e onorată de Nozrim.

– Nozrim?

– Vrea să spună *Nozrim ha-Brit*, păstrătorii Legămîntului. Ar trebui să ştii că acesta e un nume pentru esenieni. Aşa cum era şi Neabătutul de la Cale.

– Da. Da, bineînţeles.

În amabila ta scrisoare îmi ceri să-ţi explic tot ce e potrivit să fie cunoscut despre mine. Cine mă consider eu a fi şi cum am ajuns să fiu cunoscut aici ca Învăţătorul Dreptăţii.

Jack se opri din citit.

– Doamne, Iosif. Înţeleg de ce erai emoţionat. Aceasta e de la Moreh ha-Zedek, liderul esenian în persoană. O scrisoare către Marele Preot din Ierusalim.

Iosif nu zise nimic. Jack avu impresia că prietenul lui e alb la faţă. Ce îl tulbura atît de tare în privinţa acestei scrisori? Era o descoperire extraordinară, probabil valorînd cît tot restul colecţiei laolaltă, însă Iosif arăta ca şi cum ceva periculos s-ar fi urcat pe el şi l-ar fi muşcat.

Despre familia mea eşti bine informat. Îl ştiai pe unchiul meu, Judas, care a condus Kanna'im împotriva romanilor cînd eu eram încă un băiat.

– Se referă la Judas din Galilea?
– Cred că da. Ăsta e numele atribuit urmaşilor lui. Kanna'im.
– A condus o revoltă împotriva romanilor în cît?
– În anul 6 e.n..
– Şi Învăţătorul Dreptăţii era nepotul lui?
– Aşa se pare.

Iar vărul soţiei tale era tatăl meu rabinul, Joseph, fiul lui Jacob. Mama mea, a fost, de asemenea, înrudită cu tine prin căsătorie.

Jack îşi ridică privirea.
– E ciudat, nu-i aşa? Eu...
Văzu chipul lui Iosif. Văzîndu-l, simţi un sloi de gheaţă în inimă şi fu cuprins de o frică subită, imposibilă.
– Nu, Iosif, doar nu crezi...?
– Citeşte, Jack. Asta-i tot. Vei vedea.

Tu însuţi ai trimis cadouri la naşterea mea, ca felicitare, căci eram întîiul născut al tatlui meu şi deci preţios pentru el. Şi chiar tu l-ai instruit să-mi dea numele Yashu', în onoarea fratelui tău cu acelaşi nume.

Aproape că lăsă manuscrisul să-i cadă din mînă. Părea atît de greu. Degetele îi amorţiseră şi nu mai simţea nimic.
– Yashu', şopti el. Iisus.

– E povestea vieţii lui, Jack. Scrisă de el însuşi. Am citit-o şi ştiu că nu poate fi nici o îndoială. În mîna ta, prietene, ţii prima Evanghelie. Adevărata Evanghelie. Singura relatare adevărată a vieţii lui Hristos. Scrisă cu propria lui mînă.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

Imediat după aceea, în lumina rece a zilei şi cea şi mai rece a gîndirii, Jack îşi spuse că frisonul, ba chiar lovitura, primită de înţelegerea a ceea ce era în fapt acel manuscris, fusese nefirească, nedemnă de un cărturar, aproape ca o trădare. Dar tot el gîndi: Ce naiba? De cîte ori ţii aşa ceva în mînă, cîte vieţi ar trebui să ai pînă să atingi din nou ceva asemănător? Înainte de a ajunge atît de aproape? Ştia toate astea, dar mai ştia, în timp ce lăsa sulul jos, că era înspăimîntat. Pur şi simplu. Habar n-avea de ce. Nu încă.

– Nu poate fi autentic, rosti el. Părea singurul răspuns onest. Altfel, Jack vedea în faţa ochilor doar o coborîre, o pantă abruptă către superstiţie şi instinct, un ţinut al miracolelor. Se simţea purtătorul de cuvînt al generaţiilor de cercetători. un căutător ptolemeic în stele bătîndu-şi joc de Copernic, un preot victorian luîndu-l la rost pe Darwin, un alienat din Leipzig luîndu-l în derîdere pe Hahnemann. Nu poate fi autentic. Scrie „fals" peste tot.

Iosif clătină încet din capul lui mare de rus.

– Nu, prietene, nu e aşa. Ai vrea să fie aşa, dar te asigur că te înşeli. Doar nu crezi că ţi-aş fi dat aşa ceva fără să citesc, fără să verific? Am dedicat luni întregi acestei scrisori, am neglijat orice altceva. Nu era primul sul descoperit, fusese îngropat într-un munte de hîrtii care păreau a fi socoteli contabile de sinagogă. Crezi că e o contrafacere? Cine ar fi atît de prost încît să-şi pună falsul inteligent lucrat într-un astfel de loc? Într-o *geniza* din *shtetl*, în primul rînd, unde să fie uitat? Apoi, poate că l-a pus într-o arhivă

SS. Un loc foarte chibzuit. Sau, aici, în seifurile încuiate ale Bibliotecii Lenin, unde nu e admis nimeni.

Există încă peşteri în Qumran care n-au fost complet explorate. Peşteri unde au fost găsite suluri, dar care au fost neglijent explorate de către Bedouin. Sînt încă peşteri în deşerturile de lîngă Ayn al-Ghuwair, unde există, de asemenea, morminte eseniene; ele sînt încă neexplorate. Sînt sigur că ştii multe lucruri excelente, unde cineva ar crede că e bine să ascundă un fals. Jack nu răspunse. Iosif avea dreptate. De ce un asemenea chin ca să se creeze un astfel de document, după care să fie îngropat undeva, unde era foarte probabil să rămînă nedescoperit? L-am citit, continuă Iosif, pînă l-am ştiut pe dinafară. Am îndepărtat o foarte mică porţiune şi l-am datat cu radiocarbon. I-au fost analizate fibrele, cerneala a fost supusă analizei spectrografice. Nu m-am jucat, Jack. Sulul e autentic. Materialul, cerneala, stilul scrisului. Mai presus de toate, sînt numeroase pasaje care corespund exact expresiilor din Manuscrisele de la Marea Moartă. Vocabularul e la fel. Autorul manuscrisului vorbeşte de „Cunoştinţe", „Credinţă", „Gloria Celor Sfinţi", „Lorzii Răului", „Fîntîna Eternă", „Secretele Eterne", „Minunile Puternice". Se insistă mult pe „Minţind" şi „Servitorii Întunericului". Scrie de mai multe ori despre *hesed* şi *zedek*, despre iubirea de Dumnezeu şi iubirea aproapelui tău. Vei vedea cînd vei citi. Dar tu ştii că astfel de fraze sînt tipice pentru ceea ce s-a descoperit la Qumran. Şi mai ştii că primele manuscrise de la Marea Moartă nu au fost găsite mai devreme de 1947. E o dată prea tîrzie pentru ca vreun falsificator din Polonia să ştie de ele. Crede-mă, acest sul e adevăratul MacDuff[1].

Jack nu-l corectă. Abia începea să digere adevărul. Frisonul se transforma în tremurat.

– Nu-l pot citi acum, zise el. E prea mult dintr-o dată. Ce se mai spune în el?

---

1 De obicei se foloseşte expresia „adevăratul McCoy" cu sensul „ceva care nu e imitaţie şi nici substitut". Provine din Scoţia, unde adevăratul şef al clanului era o persoană foarte importantă (*n.trad.*).

– Îşi povesteşte viaţa. S-a născut în Galileea, în Capernaum, ca fiu al unui rabin. Familia lui e înrudită cu membrii de frunte ai preoţimii din Ierusalim. Asta ai citit. El se autoconsideră destinat să fie rabin, însă alege să se alăture Sectei Noului Legămînt. În timp el devine conducătorul lor, împreună cu fratele lui, Iacov. Toate astea le poţi citi, sînt multe detalii.

Scrisoarea însă nu ţi-o pot descrie. Trebuie s-o citeşti tu însuţi. E o pledoarie pentru reconciliere. Joseph Caiaphas, el e reprezentant al conducătorilor din Ierusalim, preoţi ortodocşi care au acceptat să fie conduşi de Roma. Dar Iisus şi urmaşii lui, ei se opun unui astfel de compromis. În scrisoarea lui, el îi explică lui Caiaphas ce l-a condus la această atitudine. El e ceea ce astăzi am numi un evreu fundamentalist. Legea lui Moise, spune el, trebuie respectată în toate amănuntele. Cei care o încalcă şi cei care pîngăresc Templul Sfînt al Domnului trebuie daţi afară din Israel sau lăsaţi pradă sabiei. Este o chemare la arme. Dacă preoţimea şi esenienii îşi vor alătura forţele, spune el, nici măcar romanii nu vor fi în stare să-i învingă.

Jack ascultă în tăcere. Dacă scrisoarea era, într-adevăr, autentică – şi Jack avea mare încredere în capacitatea de cercetare a lui Iosif – ea putea confirma teoriile multor istorici şi explica multe lucruri care, altfel, erau inexplicabile în evanghelii. Cum putea altfel decît prin folosirea forţei, blîndul şi bunul Iisus împreună cu o mînă de ucenici, să intre în Templu, să-i dea afară pe cămătari (ale căror operaţiuni financiare ajungeau la dimensiunile operaţiunilor practicate de o bancă naţională), să rămînă în clădire mai multe zile, apoi să plece nevătămat? Templul fusese un vast complex, cu un personal de douăzeci de mii de oameni, protejat de propria gardă poliţienească şi de apropiata garnizoană romană din Ierusalim, numărînd cinci sau şase sute de soldaţi. De ce avusese Iisus cel puţin un zelot – pe Simon – printre ucenicii lui apropiaţi; de ce le spusese acestora să-şi vîndă mantiile, ca să cumpere săbii, şi a declarat că el venise nu ca să aducă pacea, ci războiul; de ce Petru şi, după cum păreau să fi stat lucrurile, toţi ceilalţi discipoli se adunaseră înarmaţi în grădina Ghetsimani; şi, mai presus de toate, de ce fusese Iisus

condamnat la moarte, nu sub acuzaţia de blasfemie, ci pentru instigare împotriva puterii imperiale a Romei?

– Va naşte o mulţime de necazuri cînd va fi publicat, rosti Jack.

– Asta e de la sine înţeles, prietene. Tocmai de aceea te-am adus aici.

– Nu înţeleg.

– Jack, această scrisoare nu trebuie să cadă pe mîini rele. Echipa responsabilă cu studiul manuscriselor de la Marea Moartă a fost constituită în majoritate din preoţi catolici şi laici. Alte institute sînt conduse de biserici creştine sau sînt înţesate de credincioşi, unii catolici, alţii protestanţi. Astfel de oameni, citind o astfel de scrisoare, ar îngropa-o, ar distruge-o sau ar spune că nu a existat niciodată. Sînt sigur de asta.

– Da, înţeleg punctul tău de vedere. Vrei ca eu să asigur plasarea acestui manuscris în mîini sigure. Îa mîini de încredere. În acest caz, de ce nu îl ţii aici?

– M-am gîndit la asta, dar mă tem să procedez aşa.

– Te temi?

Era pentru prima dată cînd între ei se menţionase deschis existenţa fricii.

– Nu înţelegi, Jack. Tu nu trăieşti astăzi în Rusia, nu vezi ce se întîmplă. Pe zi ce trece, puterea bisericilor creşte din nou. În acelaşi ritm creşte puterea celor care îi urăsc pe evrei. Cum îi numeşti tu?

– Antisemiţi.

– Exact. Neofascişti. Pamiat şi alte grupuri, ei au mulţi membri, ei dispun de mult sprijin în popor. Ei dau vina pentru ce e rău, în mare parte, pe evrei. E ceea ce am văzut înainte în Germania sau în ţările arabe. Mereu evreii, mereu conspiraţia, mereu acele minciuni stupide. Ştiai că lucrarea *Protocoalele înţelepţilor Sionului* a fost publicată mai întîi în Rusia? Ea a fost scrisă în Franţa, dar şi-a făcut prima apariţie în St. Petersburg, într-un ziar antievreiesc numit *Znamia*. Aici se crede enorm în acest lucru, în această *jidmasonstvo,* această conspiraţie a evreilor şi masonilor.

Aşadar, trebuie să te gîndeşti, trebuie să te întrebi, ce se va întîmpla dacă o astfel de scrisoare e publicată şi apoi se spune că a fost descoperită aici de un evreu? Că germanii au găsit-o într-o bibliotecă evreiască? Ştii ce vor spune aceşti mărşăluitori pentru Pamiat, aceşti iubitori ai Rusiei? Că evreii îl urăsc pe Iisus Hristos, că nu sînt mulţumiţi să-l omoare, acum trebuie să-i păteze numele şi să-l facă unul de-al lor.

– Dar, Iosif, aşa ceva se va întîmpla cu siguranţă oriunde ar fi publicat manuscrisul.

– Înţeleg asta. Dar nu trebuie să fie Rusia. Şi cred că nu trebuie să fie Israelul. În America, poate. Sau Irlanda. Biblioteca Chester Beatty a ta e foarte cunoscută, foarte importantă. Există foarte puţină ură împotriva evreilor în Irlanda.

Jack clătină din cap.

– Ai habar cît de puternică e biserica catolică în Irlanda, Iosif? Ar fi în stare să închidă biblioteca. Sau ar arde-o pînă la temelii.

– Ei bine, trebuie să ne gîndim la asta. Dar, Jack, vreau să iei sulul acum. De asta te-am adus aici. Trebuie ca sulul să plece din Rusia cît mai curînd posibil. Cred că ştie cineva că el e aici. Cred că acum îl caută.

Pe măsură ce vorbea, agitaţia lui Iosif creştea vizibil.

– Cum e posibil? întrebă Jack. Credeam că eşti unica persoană care ştiai de existenţa lui.

Iosif îşi muşca buza inferioară. Chipul îi era brăzdat de riduri provocate de tensiunea nervoasă.

– Am făcut ceva stupid, Jack. Cînd găsesc acest sul, cînd înţeleg ce e, vreau să spun cuiva, nu gîndesc cu prudenţă, nu mă pot abţine. Mă gîndesc la tine, la alţi colegi din Vest, dar voi toţi sînteţi departe. Iar eu sesizez deja că e nevoie să fie secret. Volnukhin nu e bine, nu e un semit, sînt atît de multe pe care nu le va înţelege. Aşa că vorbesc cu Grigorevici. N-ai auzit de Grigorevici, el e şeful departamentului meu de la universitate, e un specialist în arabă. El ştie, de asemenea, multă ebraică şi aramaică, el poate pricepe.

La acest moment eu citisem puţin, dar ştiu că aceasta e viaţa lui Hristos scrisă de mîna lui, ştiu ce avem noi. Aşa că îi spun. El e foarte mulţumit, nu face nici o critică. În definitiv, el e ateu, era un comunist fidel, pentru el nu contează dacă Iisus Hristos este fiul lui Dumnezeu sau un rabin evreu, ce importanţă are? Aşa că e de acord să păstreze tăcerea, să nu spună nimănui. Eu sînt foarte insistent şi el spune că înţelege, va fi ca o celulă din Lubianka, nimeni nu va auzi un sunet de la el. Dar deja eu sînt nefericit, Jack, deja regret. Sînt sigur că Grigorevici a spus cuiva.

Acum sînt cîteva săptămîni de cînd văd străini lîngă apartamentul meu. În stradă, uneori în *kafemorojenoe*, unde o duc pe Sima pentru îngheţată. Cînd vin aici, mă urmăresc. Sînt foarte prudent, am fost evreu în Rusia toată viaţa, am un simţ special pentru astfel de lucruri. Mă urmăresc, Jack. Nu pot veni aici, ai văzut cum e încuiat locul ăsta. Lui Volnukhin i-am cerut să nu permită nimănui să intre. Eu cred că ei ştiu că a găsi manuscrisul printre hîrtiile astea nu e treabă de o oră sau de o zi.

Dar vor găsi o cale, sînt sigur de asta. Se gîndesc deja cum o pot afla. Grigorevici are mare influenţă, poate să mă dea afară, ştiu că e în stare. Aşa că ţi-am scris ţie, te-am cerut aici. Trebuie să iei scrisoarea, Jack, trebuie să scoţi sulul din Rusia. Înainte de a fi prea tîrziu.

Se găseau într-un loc tăcut, o cameră din spatele zidurilor groase, cu amintirile secretelor îndelung păstrate, imprimate pe toată suprafaţa lor. Răcoarea era impregnată pretutindeni, răcoarea iernii şi a unui alt lucru: a întunericului care venea, cînd o libertate cu viaţă prea scurtă avea să dispară, lăsînd locul unei frici bruşte, apropiate de panică. Jack ţinuse prea puţin cont de locul în care se afla. Era o pasăre care zburase un pic prea departe, un pic prea repede. Aripile îi obosiseră. Ieşise din razele soarelui şi intrase în ploaie, apoi, întorcîndu-se pentru scurt timp prin căldura soarelui, pătrunsese într-un ţinut unde primele zăpezi începuseră deja să cadă. Dar asta nu era tot, bineînţeles. Vremea era bună doar ca metaforă, iar el avea nevoie de altceva.

– Cine sînt, Iosif? întrebă el. Oamenii care te urmăresc. Ştii?

Iosif clătină din cap.

Jack privi masa şi delicatul pergament, cu scrisul lui de mînă fin.

Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la Împăcarea mea cu Tine, O Doamne, nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.

De ce părea atît de cunoscut?

– Să mergem, Iosif, rosti el. Să plecăm de aici. Simt nevoia unui foc cald şi a unui pahar cu ceva tare.

La plecare, Iosif stinse luminile, una cîte una, aşa cum se sparg hublourile într-un vas care se scufundă. Afară, primele semne ale iernii care venea erau evidente pretutindeni.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Porniră înapoi pe bulevardul Kalinin, doi oameni care mergeau tăcuţi, învăluiţi fiecare în gîndurile proprii. Cîteva perechi de ochi îl depistară pe Jack şi se uitară fix, fără jenă, la el, curioşi. Străinii erau încă o privelişte neobişnuită pe o stradă moscovită, mai ales iarna. În ce-l privea, Jack nu putea scăpa de senzaţia că e urmărit, însă, deşi privea din cînd în cînd în jur, nu putea identifica pe nimeni care să aibă atenţia concentrată asupra lui. Începu să creadă că Iosif îşi imaginase totul, neliniştit din pricina descoperirii lui.

Iosif voia să intre la Dom Knigi, imensa librărie de la celălalt capăt al bulevardului. Comandase un exemplar al noii ediţii din Biblia aramaică a lui Sperber cu cîteva luni înainte şi trecea pe acolo aproape în fiecare săptămînă, ca să se intereseze dacă-i sosise cartea.

Ajunseră în Piaţa Arbatskaia, piaţa din care pornea strada Arbat către sud-vest. Un grup de tineri şedeau la piciorul statuii

lui Gogol, bînd votcă. Iosif îl trase pe Jack departe de ei. Apropiindu-se de restaurantul Praga, într-un colţ al pieţii, Jack observă că un soi de manifestaţie avea loc în apropiere. O mulţime de oameni se strînsese în capul străzii Arbat, o stradă care fusese declarată pietonală cu cinci ani înainte. Iosif şi Jack se apropiară.

Un bărbat înalt stătea pe o platformă improvizată în mijlocul străzii, între felinarele de pe cele două trotuare. Mulţimea se aduna în jurul lui ca să asculte ce avea de spus, tinere ajutoare împărţeau fluturaşi sau vindeau ziare. În ciuda frigului, oamenii erau îmbrăcaţi cu cămăşi negre, unele brodate cu ceea ce părea a fi un clopot. Printre cămăşile negre şi chipurile tinere şi luminoase se aflau grupuleţe de bătrîni, ţinîndu-se drepţi ca o lumînare cu piepturile încărcate de medalii viu colorate, veterani al Marelui Război Patriotic, căutînd, încă, în patriotism un fel de răspuns pentru relele îndurate o viaţă întreagă. Jack observă că o parte din participanţi erau cam beţi. Unul dintre cei care împărţeau fluturaşi veni la ei.

– Un exemplar din *Molodaia Gvardia*?

Iosif îl trase pe Jack de braţ, luîndu-l de acolo.

– Ce e, Iosif? Cine sînt ăştia?

– Pamiat. *Molodia Gvardia* e un ziar pentru tinerii naţionalişti. Ăştia sînt antievreii de care îţi povesteam.

Faţa lui Iosif se înroşise. Îşi reţinea cu greu furia. Jack privi în jur. Mulţi dintre trecători păreau indiferenţi, însă nici unul nu se arăta ostil pe faţă. Alţii păreau atraşi de vorbitor. Vocea amplificată a acestuia acoperea zgomotul maşinilor de pe bulevardele Kalinin şi Gogol. Jack observă cîţiva miliţieni stînd la marginea mulţimii şi privind.

Brusc, în spate se produse o agitaţie. Cineva ridică o pancartă, apoi apăru o alta. Se auziră strigăte puternice.

– Ce se întîmplă?

– Protestează. Nu toată lumea îi sprijină pe aceşti fascişti.

În acel moment, miliţienii intrară în acţiune. Era ca o replică a zilelor de demult, cînd forţele KGB năvăleau peste demonstranţii din Piaţa Roşie, rupînd pancarte şi înghesuind deopotrivă

bărbaţi şi femei în dube fără nici un însemn pe ele. Transformaţi instantaneu din fiinţe paşnice în bătăuşi, miliţienii se aruncară asupra protestanţilor, folosind mici bastoane ca să-i lovească. În cîteva minute, adunarea Pamiatului putea să continue nestingherită.

– Hai să plecăm de aici, rosti Iosif, trăgîndu-l din nou pe Jack de braţ.

Reintrînd pe bulevardul Kalinin, continuară să audă vocea vorbitorului, stridentă şi dură, ca un ecou al altor voci, la fel de încărcate de ură.

– De ce nu pleci? întrebă Jack. Acum eşti liber s-o faci. Universitatea Ebraică te-ar primi cu braţele deschise.

Iosif se uită furios la el.

– Să plec?! Nu pot să plec! În fiecare zi, două mii de evrei fac cerere de viză. Sîntem deja foarte puţini, iar în fiecare an pleacă mai mulţi. Fug ca şobolanii de pe vas. Pamiatul ne atacă pe stradă, dă foc apartamentelor evreilor, iar autorităţile fac prea puţine. Chiar şi ele se tem. Este mult mai uşor să lase Pamiatul să ne facă pe noi ţapi ispăşitori. Tot ce e rău în Rusia acum, spun ei că e vina evreilor. Există încă o asemenea mare conspiraţie, imperialiştii, francmasonii şi sioniştii. Aşa că toată lumea aplaudă şi zice „perfect“, lasă-i pe atît de îngrozitorii evrei să plece, lasă-i să fugă cu şmecheriile lor murdare cu tot.

Jack, asta se întîmpla în Germania sub nazişti. Ei vor ca evreii să plece. Ei îi ajută să plece. Eichmann, cel de care tocmai am vorbit, se consideră un mare expert în probleme evreieşti, îşi spune sionist, îşi face prieteni printre sionişti, colaborează cu Aliyah Beth, pentru că oamenii ăştia vor ca evreii să emigreze. Curînd însă, nu mai e suficient. Dacă nu vor pleca toţi evreii, ei îi vor extermina. Ştii ce se întîmplă atunci.

Dar, dacă noi plecăm, îi slăbim pe cei care rămîn în urmă. Creăm o atmosferă în care aceşti oameni vor mai găsi mulţi ţapi ispăşitori, mai mulţi generatori de necazuri. Noi trebuie să le rezistăm. Aşa că eu rămîn .

– Cum rămîne cu Leah şi Sima? Nu eşti îngrijorat pentru ele?

Pe chipul lui Iosif se aşternu un nor negru.

– Niciodată să nu-mi spui un astfel de lucru! ţipă el. În fiecare zi sînt îngrijorat pentru ele. Mă îngrijorează ca Sima să crească aici, unde există atîta ură. Dar nu vreau ca ea să creadă că răspunsul la asemenea ură este fuga. Gîfîind, Iosif se sprijini de un zid ca să-şi revină. Îmi cer scuze, Jack, rosti el, în cele din urmă. Am ţipat la tine, iar tu spui numai lucruri de bun-simţ, tu nu spui decît ce spun mulţi prieteni. Poate că ai dreptate. Poate că nu am dreptul să le forţez pe Leah şi pe Serafima să rămînă unde există un asemenea risc. Întreaga mea viaţă am sperat la mai bine decît atît şi mă doare să las totul la o parte. Comuniştii s-au dus, există libertate religioasă. Aici, în Moscova, evreilor le e permis să studieze ebraica pentru prima dată după mulţi ani. Acum se construieşte un muzeu evreiesc, pe care l-au numit Shalom. Tu nu eşti un evreu sadea, cred că nu înţelegi ce înseamnă asta.

Jack clătină din cap. Cînd era mai tînăr, tatăl lui îi vorbise la fel.

– Toţi evreii blînzi sînt morţi, îi spusese el odată lui Jack. Nu-i vom lăsa să ne facă la fel, de data asta ne vom bate.

– Nu, rosti Jack. Înţeleg. Sînt mulţumit că are cineva curajul să-i înfrunte.

– Nu-i vorba de curaj. E o prostie. Dar, uneori, prostia e singurul lucru pe care-l avem.

Mînia lui Iosif se topi imediat ce ajunse acasă. Jack se minună de efectul liniştitor pe care îl avea Leah asupra lui; de modul în care simpla ei prezenţă îl calma şi îl înmuia pe prietenul lui. Nu scoaseră o vorbă despre manifestaţia Pamiatului sau despre discuţia care urmase.

Leah îşi pierduse ziua căutînd de mîncare. Jack n-ar fi ghicit niciodată ce sacrificii făceau prietenii lui ca să-l hrănească. Propunerea lui de a contribui la bugetul casei fusese respinsă imediat. Leah dovedise o enormă imaginaţie în obţinerea ingredientelor pentru cina din acea seară. Acum era iarnă, preţurile începuseră din nou să atingă cifre ameţitoare. Ea plecase devreme în cealaltă parte a oraşului, în piaţa colhoznică de pe strada Baumanskaia, de unde ieşise triumfătoare cu doi pui

amărîţi. Prietena ei, Katia, de la micul magazin de legume şi fructe de pe Kuznetski Most, îi dăduse dovlecei georgieni, castraveţi ucrainieni şi o sacoşă cu mere, în schimbul unei sticluţe de parfum care îi fusese trimisă cadou lui Leah din Israel, cu ocazia precedentului Rosh ha-Shanah. Pe alte căi, ea obţinuse şi o sticlă de vin Tsinandali.

În acea seară, Jack se simţi extrem de mulţumit. Aşa ceva nu mai simţise de multă vreme. Îi spuse micuţei Sima că o iubeşte şi că o să se căsătorească cu ea într-o bună zi, iar fata roşi şi întrebă cînd avea s-o ducă la grădina zoologică.

– Ce zici de duminică?

Sima medită o clipă, apoi dădu viguros din cap.

– Îmi plac elefanţii cel mai mult, rosti ea, folosind ebraica, pe care o descoperiseră toţi ca fiind cea mai bună limbă comună de conversaţie. Favoritul meu e numit Paşa. Tu ai elefanţi în Israel?

– Da, răspunse Jack, în grădina zoologică din Tel Aviv.

– Vorbesc ebraica?

– Cine?

– Elefanţii.

– Oh, nu. Sînt elefanţi indieni. Vorbesc hindi, cred, sau gujarati.

– Asta nu-i bine. Chiar şi eu vorbesc ebraica, şi eu nu am memoria unui elefant.

Leah interveni.

– Sărută-l pe unchiul Jack de noapte bună. O să-l vezi din nou dimineaţă.

Fata îl sărută pe obraz şi se duse cu Leah la culcare în micul ei dormitor.

– Am vorbit serios, îi zise Jack lui Iosif. O să mă însor cu ea de îndată ce face şaisprezece ani.

Iosif rîse.

– Ţi-e mai bine acum, Jack? Data trecută, cînd ai fost aici, erai cam atins de nebunie cred.

– Încă sînt. Numai că n-o mai arăt atît de mult.

– E adevărat?

– Înveţi să trăieşti cu ea, asta-i tot.

Iosif desfăcu o sticlă proaspătă de Pertsovka şi umplu două pahare. Leah se întoarse. Jack observă că era obosită. Lucra trei zile pe săptămînă la o galerie de artă de pe bulevardul Kutuzovski. A doua zi era zi de lucru.

– Îl întreb pe Jack cum se simte acum. Cu tristeţea lui.

– De ce trebuie să întrebi? se miră ea. Se simte la fel. Doar că o ascunde mai bine.

– M-am îndrăgostit, anunţă Jack.

Se grăbi să le povestească totul despre Maria şi despre Summerlawn. Afară începuse să ningă. Unica sobă din încăpere sclipea roşietică, împrăştiind puţină căldură. Era greu de crezut că fusese cîndva şi vară, aşa cum lui Jack îi era greu să-şi imagineze dragostea altcîndva decît în prezent. Fusese îndrăgostit în acea vară şi, pentru puţin timp, se crezuse, la rîndul lui, iubit.

După aceea, Iosif deveni visător. Cînd Jack se duse la culcare, ameţit de votcă, prietenul lui îl urmă, închizînd uşa.

– Individul ăsta, Rosewicz, rosti el. Nu îmi spui cum e?

– Cum e?

– Cum arată.

– De ce vrei să ştii?

– Mă gîndesc că, poate, am auzit de el. Poate îl întîlnesc cîndva.

Jack îl descrise pe bătrîn cît de bine putu.

– Şi nu ştii ce se întîmplă cu el după ce casa asta, Summerlawn, e arsă?

Jack clătină din cap.

– Înţeleg. Bine, Jack. E tîrziu. Cred că azi a fost foarte greu pentru tine.

– Am avut şi zile mai rele.

– Vom vorbi mai multe mîine. Despre manuscris. Ce trebuie să facem.

A doua zi, descoperiră că maşina lui Iosif dispăruse. O parcase pe stradă fără alarmă sau vreun dispozitiv de blocare mon-

tate pe ea. Astfel de echipamente nu păreau potrivite pentru măreaţa republică socialistă unde fusese construită maşina.

– Acum sîntem adevăraţi capitalişti, Jack. Avem hoţi de maşini. Şi avem deja jefuitori.

– A fost parcată ilegal? Avea vreun motiv poliţia s-o ridice?

Iosif clătină din cap.

– Nu, e furată. Dar nu-i spune Simei, te rog. Era mîndria şi bucuria ei. O să-i spun că e adăpostită pentru iarnă, că am dus-o mai devreme acolo din cauza ninsorii din noaptea trecută. Poate pînă la primăvară voi găsi alta.

După expresia prietenului lui, Jack îşi dădu seama că aşa ceva era improbabil. O luară abătuţi, pe jos, înspre oraş.

Irosiră dimineaţa făcînd o vizită la Circa de Miliţie 5 de pe strada Arbat. Era o clădire cu trei etaje, din piatră roşu închis. Ofiţerul de serviciu şedea în spatele unui gemuleţ la capătul unui coridor lung. Ceva mai încolo, coridorul dădea într-o mică sală. De unde stăteau, Jack şi Iosif vedeau capătul unei cuşti cu bare, în care tocmai se trezeau la realitate beţivii arestaţi în noaptea precedentă.

Ofiţerul de serviciu renunţă cu greu la supravegherea cuştii printr-un al doilea gemuleţ şi ascultă păţania lui Iosif. Îi dădu acestuia o *zajavlenie*, în care Iosif trebuia să raporteze, în scris, jaful, şi îi ceru diferite documente referitoare la maşină. Avea puţine speranţe de recuperare a automobilului. Jack observă cum atitudinea ofiţerului se schimbă în rău imediat ce Iosif îşi dădu numele evreiesc.

În acea după-amiază avură o lungă întîlnire cu Volnukhin.

– Doctorul Gould a fost chemat pe neaşteptate înapoi în Israel, anunţă Iosif. Trebuie să plece luni. Vrea să ia unul dintre documente cu el. Ca mostră.

Volnukhin ridică din sprîncene.

– Imposibil. Nu pot permite ca materiale de o asemenea importanţă să părăsească biblioteca şi cu atît mai puţin ţara. Ca să iasă din Rusia va avea nevoie de aprobare de la cîteva ministere. Va lua mult timp.

– Nu, Iuri, trebuie rezolvat pînă luni. Ai relaţii bune. Tu ştii cui să ceri.

– Cînd se întoarce, va fi gata pentru el, împreună cu toate hîrtiile.

– Nu, nu se poate întoarce cîteva luni. E o schimbare de planuri şi nu există nici o cale de a o evita. Te rog, trebuie să dai urgent telefoane. E posibil dacă insişti.

– De unde ştiu eu că documentul pe care îl ia va fi în siguranţă? E un risc teribil.

– Ai cuvîntul meu că putem avea încredere în el. N-are nici un sens pentru el să fure un obiect, cînd sînt atît de multe pe care le poate avea fiind cinstit.

– Tu crezi că are nevoie să aibă un asemenea document?

– Bineînţeles, e esenţial. Altfel, nimeni din Israel nu va crede că astfel de lucruri există în Rusia.

– De ce nu o fotocopie?

Iosif clătină din cap.

– Nu e bună. Ei trebuie să examineze un original. Trebuie să vadă dacă e autentic. Să facă teste, să cerceteze pergamentul şi scrisul de mînă. Ce am făcut eu. Ştii toate astea, doar eşti bibliotecar.

Volnukhin ezită. Se uită fix la Jack, ca şi cum ar fi încercat să-l măsoare după un standard propriu de probitate sau lăcomie.

– Foarte bine, acceptă el într-un tîrziu. Puteţi să luaţi oricare document vreţi. Numai să fie înapoi pînă la începutul noului an.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

Sîmbătă vizitară sinagoga de pe strada Arkhipov. Jack fu bine primit, ca şi cum prezenţa lui încarna speranţa de mult ascunsă. Nici el, nici Iosif nu menţionă că maică-sa fusese creştină, iar el nu fusese nici măcar circumcis. Slujba dură puţin. După aceea, Iosif îl prezentă pe Jack unui bărbat înalt, subţire, îmbrăcat cu un palton lung.

– Jack, el este Isaak Moiseievici Bercik. Isaak e un vechi prieten al meu. În seara asta pleacă în Eretz Israel. L-am rugat să vină la noi la prînz.

Vorbiră în ebraică pe toată durata mesei. Bercik era scriitor; el pretindea că e autorul unei serii de zece romane nepublicate. Nu reuşise niciodată să devină membru al Uniunii Scriitorilor, publicase doar articole şi comentarii în reviste *samizdat* şi îşi cîştigase pînă acum existenţa ca legător de cărţi. Viaţa petrecută cu legarea romanelor sordide, scrise de autori inferiori lui, îl făcuse o fiinţă posomorîtă. Sperase că se va găsi un loc şi pentru el în noua Rusie, dar editorii îi respinseseră manuscrisele sau se eschivaseră, pretextînd criza de hîrtie.

Era un om nervos, aprig şi lipsit total de simţul umorului. Jack bănuia că petrecuse mult timp împreună cu familia Şaranskii şi că membrii acesteia încercaseră să corecteze multele lipsuri din viaţa individului. Omul locuia singur într-o garsonieră igrasioasă, împărţind toaleta şi baia cu alte şapte familii.

Cînd vorbea, îşi mişca dezordonat mîinile, cu gesturi nesigure. Jack îşi putea da seama că îl rodea cumplit ceea ce el socotea a fi tratamentul incorect ce i-l aplicau autorităţile.

– Cei de la *Goskomizdat* spuneau că scrisul meu e infantil şi refulat, că vădeşte neînţelegerea realităţii socialiste. Acum, editorii sînt independenţi, nu mai există nici un *Goskomizdat* care să-i supravegheze, şi totuşi ei spun că opera mea e prea sumbră, prea ancorată în trecut, un produs tip *Zastoi*. Privi spre Iosif. Nu ştiu cum să explic asta prietenului tău.

Leah se apleca spre Jack.

– Era perioada stagnării de sub Brejnev. O vreme cumplită pentru scriitori, pentru artişti.

Bercik continuă.

– „Acum punem totul la spate, zic ei. Cine are chef să i se amintească de astfel de vremuri? Du-ţi poveştile la *Sovietiş Heimland*, ei ţi le vor publica". Eu le spun că scriu în rusă şi nu în idiş, iar ei par surprinşi.

Apoi, bineînţeles, mai e o nouă obiecţie. „Rusia are nevoie de unitate mai presus de orice, spun ei. Totul s-a destrămat,

republicile au apucat-o pe calea lor, nu putem lăsa lucrurile să se dezintegreze şi mai mult. Separatismul evreiesc reprezintă o ameninţare la adresa unităţii ruseşti. Romanele tale au un ton cosmopolit.“ Eu le explic că n-am scris nimic despre separatism, că sînt un rus ca şi ei, un patriot, iar ei clatină din cap şi-mi aruncă în faţă numărul evreilor care părăsesc Rusia pentru Israel. Bercik făcu o pauză. Jack observă că ochii lui cenuşii scînteiau şi că un nerv îi pulsa pe obrazul drept. Aşa că acum le voi confirma prejudecăţile. Mă voi duce în Israel şi voi lega cărţi ebraice. Poate că, acolo, cineva îmi va publica romanele. Dacă e nevoie, le voi traduce singur în ebraică.

Leah turnă vin în paharul lui Bercik.

– Jack, tu mai vrei? Femeia avea o faţă serioasă. Turnînd vinul, i se adresă lui Jack în engleză: Cărţile lui sînt foarte bune, Jack. Le-am citit pe toate. Tot ce se spune despre editorii de aici e adevărat. Nu va fi niciodată publicat în Rusia, căci ceea ce are el de spus e prea jenant, atît pentru vechea gardă, cît şi pentru cea nouă. Mă tem pentru el. Poate că îl vei ajuta cînd te întorci la Ierusalim. Fă-i cunoştinţă cu nişte oameni care pot avea grijă de el.

Jack încuviinţă din cap.

– Da, bineînţeles. Cunosc cîteva tipografii academice. Una dintre ele publică şi proză ebraică. Poate că vor fi interesaţi... În ziua de azi cred că există o mulţime de traducători.

Leah zîmbi şi-şi turnă vin în propriul pahar.

După prînz, Leah o duse pe Sima la joacă, în parcul Gorki. Familia Şaranskii nu era habotnică şi nu respecta cu sfinţenie sabatul. În plus, Sima pricepuse cum stăteau lucrurile cu maşina furată şi avea mare nevoie să i se ridice moralul.

Jack şi Iosif rămaseră în casă, la o cană de ceai cu Bercik. Discutară despre Israel şi Jack promise că îi va face cunoştinţă scriitorului cu diverşi prieteni personali. Bercik păru recunoscător, însă nici măcar oferta de ajutor nu păru să-i ridice greutatea pe care părea c-o poartă în spate. Plecă după lăsarea întunericului, cînd afară era foarte frig. Avea avionul la ora nouă seara.

După plecarea lui, Jack şi Iosif folosiră ocazia pentru a trece amănunţit în revistă transcrierea făcută de Iosif manuscrisului lui Iisus. Iosif citea un pasaj din textul original, apoi el şi Jack îl traduceau împreună, mai întîi în ebraică, apoi în engleză. Jack păstra un exemplar al versiunii englezeşti.

Caiaphas, Caiaphas, de ce îi laşi să distrugă Templul construit de Solomon? Nu ştii că Domnul nu va accepta aici nici un sacrificiu făcut pe acel altar, şi nici mirosul ofrandelor arse nu va fi dulce în nările Lui pînă ce scîrba dată de devastare nu va fi îndepărtată? Îţi spun ţie că acest Templu va fi distrus, şi distrus va fi tot ce sălăşluieşte în el.

– Era furios, Jack. Dacă ar fi prevăzut ce îi fac, toţi creştinii ăştia, cum îl folosesc ca să-şi persecute propriul popor, cum se omoară unul pe altul, ar fi fost şi mai furios. Cît de nefericiţi ar fi ei dacă l-ar întîlni, toţi aceşti creştini adevăraţi cu Bibliile lor negre şi cu spectacolele lor de televiziune şi cu biletele lor pentru Rai. Fără păr blond, Jack, fără ochi albaştri. Nu, un îngrozitor evreu fanatic, materialul din care sînt fabricate coşmarurile lor. Cum l-ar mai crucifica.

Duminică, Jack îşi ţinu promisiunea faţă de Sima. După ninsoare, afară era o atmosferă limpede, luminată de razele soarelui. Îi lăsară pe Leah şi pe Iosif în urmă şi porniră pe jos către grădina zoologică, nu foarte departe, pe Bolşaia Gruzinskaia. Pe moment, toţi uitară de pierderea maşinii. Sima îl alergă pe Jack de colo-colo, de la pinguini la lei şi de la maimuţe la elefanţi. Jack găsea că astfel de grădini erau locuri deprimante, unde creaturi nenorocite duceau o viaţă infectă între barele unor cuşti infamante sau în adîncurile unor peşteri de piatră. Grădina zoologică din Moscova era mai rea decît toate. Fusese lăsată să se degradeze înfiorător de mult. Multe dintre cuşti erau pustii, pretutindeni era mizerie, praf şi miros pestilenţial. Însă razele soarelui şi Sima transformau acest loc într-un ţinut magic, unde

el putea, preţ de cîteva clipe, să uite de un alt copil şi de alţi elefanţi.

Sima acceptă o singură îngheţată şi refuză să mănînce ciocolată, oricît de tentantă fusese oferta. Copiii răsfăţaţi îl întristaseră întotdeauna pe Jack, cu feţele lor nemulţumite şi vocile lor plîngăcioase. Se rugă în gînd ca, dacă prosperitatea va apărea vreodată în Rusia, ea să nu creeze o generaţie de astfel de creaturi nefericite. Era recunoscător pentru Sima şi pentru fericirea ei firească prin simplul fapt că exista.

La un moment dat avu impresia că-l spionează cineva. Îşi aminti de Dublin şi de închipuirea lui privitoare la faptul că-l zărise pe Henryk spionîndu-l dintr-un colţ întunecat.

După Grădina zoologică, se duseră la piaţa Kalitnikovski. Era drum lung pînă acolo şi înapoi. Luară metroul pînă la Taganskaia, apoi troleibuzul numărul 16. Jack ceruse voie de la Leah şi Iosif, care îi spuseseră cum să ajungă acolo şi ce să caute.

Kalitnikovski era piaţa moscovită pentru animale de casă, deschisă numai sîmbăta şi duminica. Oamenii veneau aici cu sutele ca să cumpere păsări şi peşti, cîini şi pisici. Pentru nişte oameni care dispuneau de atît de puţin spaţiu locativ, era uluitor felul în care erau dispuşi să-l împartă cu animalele.

Sima era nebună de fericire. Voise dintotdeauna să vină aici, dar i se spusese mereu să aştepte o „altă zi“, acea dată imposibilă din viitor de care se leagă speranţele copiilor. Mai bine de o oră se plimbă ca în transă printre cuştile mici, mîngîind hamsteri şi nutrii, fluierînd încetişor păsărilor. Se îndrăgosti de o pisicuţă negru cu alb şi rămase mută de încîntare cînd Jack îi ceru proprietarului să i-o vîndă. Sări în sus şi în jos, apoi alergă la Jack şi îi înconjură mijlocul cu braţele.

– E cea mai minunată pisică din lume, declară ea. O să-i spun Annuşka. Cînd va fi mare, vom veni şi vă vom vizita, pe tine şi pe Isaak, în Ierusalim.

Preţ de o clipă Jack se simţi din nou ca un tată împreună cu copilul lui. Plătind pentru animal, se gîndi la un alt copil şi la o

altă pisicuţă, însă, ca prin minune, descoperi că nu plîngea, ci zîmbea şi o ţinea pe Sima de mînă.

Luni dimineaţă, Iosif şi Jack porniră împreună să viziteze diversele departamente guvernamentale, a căror permisiune era necesară ca Jack să poată scoate legal un manuscris din Rusia. Aşteptară două ore la Ministerul Culturii şi trei ore la biroul vămii centrale. Trebuia completate formulare în trei, patru şi cinci exemplare. Vechile obiceiuri dispar greu, iar obiceiurile birocratice, mai greu decît toate. În ciuda insistenţelor lui Iosif legate de faptul că oaspetele lui trebuia să prindă avionul de ora şapte din acea seară, nimeni nu dădu dovadă de cîtuşi de puţină grabă.

Ultima ştampilă fu pusă pe declaraţia lui Jack la ora trei după-amiază. Găsiră un taxi gol. Iosif îl avertizase pe Jack să nu se urce în taxiuri care aveau deja un pasager – şi se întoarseră acasă.

– Trebuie să sărbătorim, anunţă Iosif.

Sima venise acasă de la şcoală şi Leah avusese zi liberă, astfel că toţi patru porniră la cafeneaua Rosa de pe strada Arbat, ca să bea cafea şi să mănînce prăjituri. Jack îşi aminti de cafenea: aceasta se găsea chiar lîngă pasajul care ducea spre secţia de poliţie.

Pe drum, Iosif le lăsă pe soţia şi pe fiica lui să o ia înainte, apoi se întoarse către Jack.

– Jack trebuie să vorbesc cu tine.

Părea serios. Jack se întrebă ce se întîmplase.

– Despre ce?

– Despre Rosewicz. Trebuie să te întreb ceva.

– Dă-i drumul.

– Omul ăsta pe care spui că-l cheamă Rosewicz. Spune-mi, are vreo rană pe care ai observat-o?

– Rană?

– Ceva ce puteai vedea.

Jack încuviinţă din cap.

– Vîrful degetului mic de la mîna dreaptă îi lipsește. Dar asta-i tot, cred.

Iosif încuviință meditativ.

– Ești sigur?

– Da, bineînțeles.

– Atunci, e cum mă gîndeam. Este același Rosewicz. Jack, trebuie să știi ceva despre omul ăsta. Este foarte important.

În acel moment, Sima o părăsi pe Leah și fugi înapoi la taică-său și la Jack.

– Priviți, rosti ea, uitați-vă! Păpuși!

Cineva montase un mic teatru de păpuși și oamenii se adunaseră acolo, rîzînd.

Sima apucă mîna lui Iosif și îl trase către spectacol. Jack îi urmă. Iosif se întoarse spre el.

– Mai tîrziu, Jack. Îți voi spune mai tîrziu. Acasă, înainte de a pleca. E important. Trebuie să știi asta înainte de a te întoarce în Israel.

În acea zi, nu se vedeau nenorociți în cămăși negre, nici milițieni și nu se auzeau voci care să acopere murmurul obișnuit al pietonilor. Soarele strălucea încă, iar Jack regretă că trebuie să plece atît de repede.

Își continuară drumul spre cafenea. Iosif comandă bere Jever pentru sine și pentru Jack; Leah și Sima băură Coca-Cola. Mîncară toți sandvișuri cu pește.

– Îmi va fi dor de voi, toți, rosti Jack.

– Te vei întoarce curînd, zise Iosif. Cînd se va termina cu asta, sînt încă multe alte suluri care să fie trimise peste hotare. Nu atît de importante, poate, dar de mare interes.

– Te vei întoarce și-ți vom găsi o soție, îl amenință Leah. O soție rusoaică grasă care să-ți gătească *blinii* și să-ți spele ciorapii. O micuță *khoziaika* dintr-o familie evreiască bună. Vei găsi ceea ce noi numim o muncă iubită, o *liubimaia rabota* și vei avea o duzină de copii.

Jack rîse.

– Nu, mulțumesc. Mai bine o aștept zece ani pe Sima. E totul plănuit, nu-i așa Sima?

– Annuşca poate locui cu noi?

– Cred că da.

– Şi pisoii ei?

Iosif oftă.

– Ce ne-ai făcut bieţilor de noi? Fiica mea e obsedată de pisici. În curînd, o să le prăsească şi apartamentul o să devină un hotel pentru pisici.

Jack se uită la ceas.

– Trebuie să plecăm, dacă vreau să prind avionul.

– Pot să vin şi eu la aeroport? întrebă Sima.

– Mi-ar plăcea să veniţi cu toţi, răspunse Jack. Dacă avem suficient loc în taxi.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI DOI

În cele din urmă, un taxi se dovedi inutil. Ca prin minune, cînd se întoarseră, micul Moskvici verde aştepta în stradă, aproape în acelaşi loc în care fusese lăsat de Iosif. Un bărbat în palton gri, cu şapcă de miliţian pe cap stătea în faţa intrării blocului.

– Doctorul Şaranskii? întrebă el cînd Iosif se apropie. Doctorul Iosif Şaranskii?

Iosif încuviinţă.

– Aţi raportat furtul unei maşini cu două zile în urmă. Am găsit un vehicul care corespunde descrierii dumneavoastră. Dacă vreţi, vă rog, să confirmaţi că asta-i maşina, apoi vor fi doar cîteva hîrtii de semnat.

Jack veni în spatele lui Iosif. Se uita la miliţian. Chipul lui părea familiar, şi Jack bănui că îl văzuse vineri, cînd vizitaseră secţia de miliţie.

– S-a întîmplat ceva, Iosif? întrebă el.

Iosif clătină din cap.

– Nu, totul e în regulă, Jack. Tocmai ne-a adus maşina.

Omul legii scoase cîteva hîrtii din buzunar şi rosti ceva ce Jack nu înţelese. Iosif se întoarse spre el. Spune că maşina a fost găsită mai devreme, azi după-amiază în Vladikino. Sînt hîrtii de semnat, dar, ca să mă scutească de necazuri, le-a adus cu el. Astfel, nu trebuie să mă duc la secţie. Asemenea schimbări le-am avut de cînd cu perestroika, Jack. Poate că acum cred ce citesc.

Teancul de hîrtii părea redutabil. Iosif pescui o legătură de chei din buzunar, alese o cheie şi îi dădu legătura lui Jack.

– Nu mai avem mult timp de pierdut, Jack. Asta-i cheia mea. Te deranjează să-ţi iei bagajele singur?

– Bineînţeles că nu. Nu-i nevoie să urce toţi.

Jack împachetase totul în acea dimineaţă şi era gata de plecare. Manuscrisul se găsea în geanta diplomat, împachetat cu grijă în sulul cilindric protector.

Cînd se pregăti să urce, Sima veni spre el.

– Vin sus să văd dacă Annuşka e bine.

Jack zîmbi.

– Stai aici cu mama şi tata. N-am multe de cărat. O s-o aduc jos în coşul ei, ca să poată veni cu noi la aeroport. E suficient spaţiu ca s-o cari în poală.

Sima făcu ochii mari de plăcere. Bătînd din palme, fetiţa reveni lîngă maică-sa, vorbind cu aprindere.

Apartamentul se găsea la etajul al şaptelea şi dădea cu ferestrele spre stradă. Ca de obicei, liftul era defect, şi Jack trebui să folosească scările. Intră în apartament şi strecură cheile în buzunar. Prin pereţii subţiri auzi sunetele scoase de familiile învecinate, vocile, televizoarele, iar dintr-un apartament, o vioară la care cineva încerca stîngaci să interpreteze muzică de Telemann.

În clipa în care deschise uşa sufrageriei, Annuşka începu să miaune jalnic. Jack se duse la ea s-o liniştească, însă creatura se dădu înapoi, sîsîind. Nu fusese aşa cu o zi înainte sau în acea dimineaţă. Jack se întrebă ce o deranjase. În acea clipă, observă o pată pe podea. Fostul proprietar îi spusese Simei că pisica era educată să folosească toaleta, însă Jack îşi spusese că animalul

părea prea mic ca să învețe o astfel de lecție. Găsi cîteva șervețele în sacoșa lui de mînă și șterse pata cît putu de bine.

– Haide, domnișoară, rosti el. Mergi la aeroport, să-ți iei adio cu lăbuța.

Cînd îl ridică de jos, animalul scuipă și încercă să-l zgîrie; însă Jack avea gesturi iuți și în clipa următoare pisica se găsea în siguranță în coșulețul pe care el îl cumpărase special la piață.

Tocmai voia să-și ridice bagajele cînd își dădu seama că era pe punctul de a pleca fără ceva esențial, versiunea englezească a manuscrisului. Voia să lucreze la ea în timpul zborului, să fie gata de tipărit cînd avea să ajungă la Ierusalim. În geanta diplomat avea deja o fotocopie a traducerii aramaice a lui Iosif.

Versiunea englezească trebuia să fie pe biroul lui Iosif, împreună cu transcrierea originală în aramaică și un set de fotografii ale manuscrisului. Ei doi lucraseră cu înfrigurare în acea dimineață, înainte de a pleca, și Jack uitase să-și strecoare traducerea în geantă cînd Iosif îl anunțase că trebuie să plece.

Biroul era, practic, gol. Nici o traducere, nici o transcriere, nici o fotografie. Cu siguranță că Leah nu făcuse ordine. Trăise suficient de mult lîngă Iosif ca să știe că nu era cazul să deranjeze materialele la care lucra el. Iosif nu le-ar fi putut muta, căci fusese cu Jack toată ziua și n-avusese timp să se apropie de birou cînd se întorseseră să le ia pe Leah și pe Sima.

Jack îngheță. Traversă în fugă încăperea și își luă geanta. Încercă, cu degete neîndemînatice, să desfacă broasca. Reuși, în cele din urmă, rupîndu-și o unghie. Privi înăuntru.

Manuscrisul dispăruse. Cuprins de panică, goli conținutul genții pe podea. Dosare, notesuri, laptopul lui, toate căzură grămadă, însă cilindrul metalic, în care fusese băgat manuscrisul, dispăruse.

Desfăcu și valiza, compartimentul principal, apoi buzunarele laterale, scoțînd totul afară, pe podea. Nici urmă de manuscris.

În panica lui, alergă la fereastră și-l căută disperat cu privirea pe Iosif, vrînd să-i atragă atenția. Abia îl distingea. Iosif, Leah și Sima, mici creaturi pe asfaltul aflat la mare distanță jos, abia

vizibile în lumina chioară a unui felinar. Se îndreptau către maşină. Miliţianul părea să fi dispărut.

Ca şi cum descoperirea furtului i-ar fi ascuţit judecata, Jack îşi dădu seama că-l deranjase ceva în legătură cu acel miliţian. Îşi aminti primirea rece de care avusese parte Iosif la circa de poliţie din clipa în care îşi dăduse numele evreiesc. Îşi aminti de felul în care intervenise miliţia ca să pună capăt manifestaţiei anti Pamiat. În fine, îşi aduse aminte de lungile aşteptări din acea zi prin diferitele departamente guvernamentale.

Asemenea schimbări le-am avut de cînd cu perestroika, Jack. Poate acum cred ce citesc.

Cu siguranţă însă Iosif ştia că asta era o prostie. Era clar că ofiţerii de miliţie nu veneau personal cu nişte hîrtii, ca să-l scutească pe un evreu de un mic deranj. Tot atît de clar era şi faptul că ei nu începuseră brusc să înapoieze maşini furate la uşile proprietarilor păgubiţi.

Jack simţi inima stîndu-i în loc. Ofiţerul. Îşi aminti unde îi mai văzuse chipul. Nu la circa de miliţie, ci cu o zi înainte, în grădina zoologică. Era acel chip despre care crezuse că-l urmăreşte.

Dar de ce atîta deranj cu o astfel de şaradă? De ce să se complice furînd maşina lui Iosif ca apoi s-o aducă înapoi? De ce să se îmbrace ca miliţian? Cu siguranţă...?

Privi în jos. Tocmai intrau în mica maşină verde, Sima în spate, Leah şi Iosif în faţă. Privindu-i, Jack înţelese. Nu era suficient să fure manuscrisul. Trebuia să-i ucidă pe Şaranskii şi pe el, ca să păstreze toată tărăşenia sub tăcere. Cineva umblase la frînele maşinii. Sau...

Gîndul îi veni imediat în minte. În definitiv, Jack era irlandez. O bombă era cea mai eficientă modalitate.

Ciocăni în geam, ţipînd, strigînd, încercînd cu disperare să le atragă atenţia, însă degeaba. Încercă să deschidă fereastra, dar închizătoarea era blocată.

Se întoarse şi ieşi în goană din apartament, apoi coborî scările, ca un om fugărit de diavol. Indiferent de iuţeala cu care alerga, sărea şi se rostogolea pe scări, îşi simţea picioarele tur-

nate în plumb. Pe drum izbi o bătrînă, dezechilibrînd-o şi aruncîndu-i sacoşele din mînă. Sărea cinci sau şase trepte o dată, căzînd şi ridicîndu-se, strigînd numele lui Iosif şi al Simei.

Explozia se produse cînd ajunse pe ultimul palier. Clădirea se zgudui din temelii. În clipa imediat următoare, auzi un pîrîit în urechi, după care urmă o tăcere bruscă, totală. Apoi un zgomot ca o prăbuşire de piatră şi metal. Şi o altă tăcere. O tăcere care dură inifinit de mult, o tăcere care părea fără sfîrşit.

Afară, o voce ţipă în rusă. El rămase încremenit pe loc. O altă voce ţipă şi, brusc, universul deveni compus numai din voci. Atunci, intră în întuneric, într-o beznă totală, în care nimic nu mişca, iar vocile îl înconjurau, o minge săltă, apoi se linişti, păsări albe coborîră în picaj din cer şi încremeniră brusc, iar înăuntru inima lui îngheţase, şi tot înăuntru tăcerea se scufunda ca o stîncă sau ca o fetiţă în apă.

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

Lagărul de muncă silnică 296/14
Nijnaia Tavda
Tiumen Oblast
Siberia Orientală

Era o cameră lungă şi înaltă, lipsită de căldură. Pe ambele laturi se întindeau şiruri de paturi, douăzeci lîngă un perete, douăzeci aliniate în faţa lor, cu o precizie militară. Părea un salon de spital sau o baracă, însă nu era nici una, nici alta. Semăna doar. Zidurile aveau ferestre lungi, cu geamuri groase şi opace, din pricina gheţii. Obloanele grele care acopereau ferestrele erau deschise în scurtul răstimp în care afară era lumină şi închise cînd era întuneric. De acum înainte, Sora Gri putea să apară în orice moment cu băţul ei lung, cel cu cîrlig dublu la capăt, ca să închidă obloanele pe timpul nopţii. Ei abia aşteptau sosirea ei, căci asta însemna că încăperea avea să se mai încălzească, permiţîndu-le să doarmă. Şi cum le mai plăcea să doarmă. Erau singurele ore, singurele ore...

Sora Gri nu vorbea o iotă englezeşte, vaca naibii, însă ei o iertau în clipele în care închidea obloanele. Poc, poc, poc, le trîntea ea, pe rînd. Uneori, se auzea un murmur vag: „Închide obloanele, închide obloanele“, însă ea nu înţelegea.

De-a lungul unei zile se perindau trei surori: Sora Gri, Sora Neagră şi Sora Albă, numite aşa după uniformele lor. Nimeni nu-şi amintea cine le denumise primul aşa. De fapt, de-a lungul anilor, se schimbaseră multe. Sora Gri era a zecea sau a unsprezecea cu acest nume, Sora Neagră a paisprezecea şi Sora Albă a douăsprezecea. Nu că şi-ar fi amintit cineva cu precizie.

Chipurile deveniseră cețoase în amintirea lor. Așa cum zgomotul obloanelor noaptea și dimineața devenise un zgomot cețos. Poc, poc, poc.

Iat-o pe Sora Gri în uniforma ei gri-albastru, cu o bonetă nostimă, a căre-i formă nu se schimbase de patruzeci de ani. Obișnuiau să se amuze, încercînd să ghicească adevăratul ei nume. În cele din urmă, ea rămăsese Sora Gri. Avea întotdeauna aceași tură, de la două la zece seara și două săptămîni de concediu pe an. Sora Albă le începea ziua, deschizînd obloanele la ora șase dimineața. Pe Sora Neagră o vedeau doar noaptea, stînd la biroul ei din capătul încăperii și citind la lumina unui bec chior. Ea fusese acolo cînd fusese luat Seymour. Și Bowers. Și Stevenson. Rămăseseră acum numai treizeci și nouă și nimeni nu mai fusese adus ca să ocupe paturile goale.

Discutau întotdeauna despre trecut. Despre neveste sau prietene, despre copii (cei care aveau), despre vechi prieteni. O mare parte din conversația lor se oprea asupra războiului. Erau ca oricare grup de cătane bătrîne care își împărtășeau amintirile. Nu, nu chiar. Căci ei nu se întorseseră niciodată acasă; nici victorioși și nici înfrînți. Trecuseră aproape cincizeci de ani.

Habar n-aveau cine cîștigase războiul. Fusese acel film îngrozitor din Friedrichshain, apoi procesele crimelor de război. După aceea apăruseră rușii, și ei pricepuseră că friții își primiseră pedeapsa meritată. Credeau că Stalin luase locul lui Hitler și că Rusia și Marea Britanie începuseră un război între ele. Cu siguranță însă că nici un război nu putea dura atît de mult. Aproape cincizeci de ani.

Era uluitor cît de multe nu știau. Nu auziseră niciodată de armele nucleare, sau de Jack Kennedy, sau de aselenizare, sau de Beatles, sau de SIDA, sau de CD-uri, sau de Elvis, sau de Charles și Diana, sau... Lista celor neștiute de ei avea cincizeci de ani lungime. Își aminteau parolele, codurile și jargonul folosit într-un război uitat. Și cîntece atît de demodate, încît nimeni nu le mai cînta.

Ultimul oblon se închise cu zgomot. Acum singura lumină era cea dată de becurile chioare care spînzurau de tavan. Peste o oră avea să vină cina. Apoi un joc de cărți. Apoi înapoi în pat și la noaptea cea lungă.

Într-un colț, Donaldson începu să cînte. O făcea adesea la ora asta. Unul dintre cîntecele vechi.

Ne vom întîlni din nou, nu știu unde, nu știu cînd,
Dar știu că ne vom întîlni din nou într-o zi însorită.

Mormăi încă vreo cîteva măsuri, apoi se opri. Lewis reluă cîntecul de unde-l lăsase Donaldson, apoi Dixon i se alătură.

Și te rog să-i saluți pe cunoscuți,
Spune-le că nu mai întîrzii mult...

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI PATRU

Era singur. Mai singur decît fusese vreodată. Nu-și putea aminti cum fusese adus aici, cine-l adusese, unde se afla, unde trebuia să plece mai departe. Nici nu conta cu adevărat. Nu voia să facă nimic. Toate energiile rămase și le dedicase unui singur lucru: să uite.

Dar nu putea uita. Oh, da, putea uita toate incidentele, toate acele mărunțișuri care îi dispăruseră din memorie, ca un fum. Dar asta se întîmplase doar fiindcă ele fuseseră înlocuite cu celelalte lucruri, de lucrurile pe care voia să le uite și nu putea.

Ca și cum i se derula o bandă în creier, se trezea la fiecare cîteva minute, stînd la fereastră și privindu-i cum se urcă în mașină, își auzea glasul strigînd răgușit și inutil în noapte, își simțea inima bătîndu-i nebunește în timp ce alerga și se împie-

dica peste rînduri întregi de trepte de beton, auzea universul transformîndu-se într-un tunet. Uneori, o vedea pe Sima fugind cu o minge către o creastă înaltă, alteori Siobhan era cea care se urca în micul automobil verde. Cînd se gîndea la creastă, aceasta se schimba: nu mai era Howth Head, ci faleza de la Summerlawn şi nu Caitlin fugea după Sima, ci Maria.

Camera în care stătea era rece şi goală, o celulă cu un pat jos şi o singură pătură. Într-un colţ, se găsea o găleată de oţel cu capac. Undeva sus, o ferestruică lăsa să intre puţină lumină. Habar n-avea de cît timp se găsea aici. Îi luaseră pantofii, cravata, ceasul şi cureaua. Uneori, îi aduceau hrană într-un castron de plastic, o mîncare infectă de care nu se atingea pînă ce i-o luau înapoi. Uneori, dinspre coridorul de afară veneau sunete, voci discutînd într-o limbă pe care nu o înţelegea şi sunete de paşi a căror direcţie nici măcar n-o putea ghici.

Adormea, se trezea şi adormea la loc. De fiecare dată, visele îl copleşeau şi de fiecare dată se trezea scăldat în sudoare şi înfricoşat. Putea cu greu să mai discearnă lucrurile. Faţa lui Caitlin, faţa Mariei, faţa lui Leah. Era într-o grădină zoologică, urmărind-o pe Siobhan, apoi era un tigru într-o cuşcă, însetat de sînge, şi la picioarele lui se găsea o fetiţă cu trupul sfîşiat şi sîngerînd. De mai multe ori se trezi plîngînd în hohote, sufocîndu-se şi simţindu-se îngrozitor de vinovat.

– Doctorul Gould? Numele meu e Scerbiţkii. Am fost însărcinat cu cercetarea cazului dumneavoastră. Cum vă simţiţi?

– Să mă simt? Nu ştiu.

– N-aţi fost bine. A trebuit să vă dăm medicamente. Pentru binele dumneavoastră. Înţelegeţi? Jack îl privi prostit. Cine era individul? Ce voia de la el? Sînteţi ţinut într-o celulă la sediul cetral al miliţiei moscovite din strada Petrovka. Înţelegeţi? Ştiţi unde e? Jack dădu orbeşte din cap. Nu auzise niciodată de strada Petrovka, dar ce importanţă mai avea unde-l ţineau închis? Aşa cum am spus, nu v-a fost bine. Doctorul care v-a avut în grijă spune că v-aţi revenit suficient ca să faceţi faţă interogatoriului.

Treaba mea este să vă chestionez. Dacă nu înţelegeţi ceva, trebuie să mă anunţaţi.

Jack nu replică. De ce nu-l lăsau în pace? Să-l lase, pur şi simplu, să doarmă.

– Ce medicamente? se interesă el.

– Poftim?

– Ce medicamente mi s-au dat?

– O, nu sînt sigur. Andaxin, cred. Aminodin. Înseamnă ceva numele astea pentru dumneavoastră? Jack clătină din cap. Nimic nu mai avea sens pentru el. Ce-mi puteţi spune despre moartea familiei Şaranskii? Trebuie să ştiu tot ce-mi puteţi spune. Ce s-a întîmplat în acea zi, cu o zi înainte.

– Nu ştiu nimic. Nu-mi amintesc.

– Aţi avut un şoc. Înţeleg. Dar, dacă vreţi să vă ajut, trebuie să-mi daţi informaţii.

– Să mă ajutaţi? De ce? De ce aş avea nevoie de ajutor?

Scerbiţkii se uită indiferent la el. În spatele capului individului se vedea o gaură ovală în uşă, la nivelul ochilor. Cineva îi observa de acolo.

– E posibil să fiţi acuzat de complicitate la asasinarea lor. Mă înţelegeţi? Poate chiar de asasinarea lor.

– Asasinare? Eu nu... îmi amintesc. Vă rog, nu vreau să mai vorbesc despre asta. Vă rog să mă lăsaţi în pace.

Scerbiţkii păru că vrea să insiste, însă, sesizînd iminenţa unei crize de disperare pe care nu ştia cum s-o trateze, o lăsă mai moale.

– Foarte bine, rosti el, ridicîndu-se. Mă voi întoarce mîine. Gîndiţi-vă la ce v-am spus. Încercaţi din răsputeri să vă amintiţi. Chiar dacă e dureros. E foarte important pentru dumneavoastră s-o faceţi.

Cînd individul era gata să iasă pe uşă, Jack îl strigă.

– Vă rog, rosti el, cereţi-le să înceteze cu medicamentele.

Scerbiţkii se încruntă.

– Sînt pentru binele dumneavoastră. Eraţi extrem de deprimat. Un pic ieşit din minţi.

– Mă ameţesc. Vă rog. Dacă vreţi să mă ajutaţi, fără medicamente.

Scerbiţkii îşi muşcă buza.

– Să văd ce pot face. Mă întorc mîine.

În acea noapte puseră capăt cocteilului de medicamente. Pînă a doua zi, începuse deja să îşi simtă capul mai limpede. Însă, pe măsură ce gîndurile i se limpezeau, i se accentua durerea. Toată dimineaţa îl răvăşi suferinţa. Iar dintr-o amară experienţă, ştia că acesta era doar începutul.

– Cum vă simţiţi astăzi, doctore Gould?

Scerbiţkii era într-o dispoziţie neutră.

– Un pic mai bine, mulţumesc.

– Doctorul a fost de acord să oprească medicaţia cu titlu de încercare. Dacă daţi semne de revenire la starea dinainte, îmi pare rău să vă comunic, tratamentul va fi reluat.

– Spuneţi-mi din nou, unde mă aflu. Spuneţi-mi de ce sînt aici.

Scerbiţkii repetă ce zisese cu o zi înainte. Miliţianul mai avea puţin pînă la pensie. Un bătrîn printre tineri. Un supravieţuitor al apocalipsei.

Îşi mută uşor piciorul ca să ascundă o gaură în costumul lui gri şi uzat.

– De ce cred ei că am ceva de-a face cu omorurile?

Vocea lui Jack era încordată, cu greu ţinută sub control.

Scerbiţkii îi spuse. Jack era un agent al statului sionist. Prin îndepărtarea lui Şaranskii spera să fure o colecţie nepreţuită de manuscrise din Biblioteca de Stat, pe care s-o ducă înapoi în Israel.

– Am crezut că mă aflu în noua Rusie, replică Jack. Nu în Uniunea Sovietică. Am crezut că s-a terminat cu toate astea, cu toată tîmpenia legată de „statul sionist“ şi de o conspiraţie internaţională. Acum, sîntem cu toţii prieteni, s-a terminat cu porcăriile.

Scerbiţkii clătină trist din cap.

– Nu-i valabil pentru toţi. Aici sînt oameni care cred că sioniştii sînt încă marele inamic.

Jack își aminti de o ceată de oameni în cămăși negre, o voce stridentă, un bătrîn în uniformă de cazac.

– Am auzit și eu. Sînteți unul dintre ei? Asta credeți?

Scerbițkii clătină cu amărăciune din cap.

– Sînt aici să vă ajut. Vă rog să țineți minte, măcar asta. Acum, trebuie să încercați să-mi răspundeți la întrebări. De ce ați contribuit la uciderea familiei Șaranskii?

Brutalitatea întrebării și faptul că venise atît de neașteptată după simpatia arătată atinseră o coardă extrem de sensibilă. Își privi anchetatorul. Ochii i se umplură de lacrimi. Se simțea pe punctul de a se revolta sau de a se prăbuși; nici el nu știa care din ele mai exact.

– Să-i ucid? Oh, Doamne, nu înțelegeți, nu? I-am iubit din tot sufletul.

Dintr-o dată începu să urle. Nu se mai putea opri. Habar nu avea la cine se referea, ci doar că ființele pe care le iubise muriseră. Cînd urletul se opri, se aruncă la loc pe pat, plîngînd în hohote. Scerbițkii nu scoase o vorbă. Nu se aplecă să-l atingă pe Jack. Se duse tăcut la ușă.

Paznicul i-o deschise și Scerbițkii se făcu nevăzut.

În ziua următoare stătură în aceleași poziții, privindu-se reciproc cu îngrijorare. Jack fusese lăsat fără medicamente încă o noapte. Era tot mai deprimat. Amintirile îi erau, de asemenea, deprimante.

Scerbițkii se uită la el cu atenție. Avea să-l mînuiască cu atîta finețe, încît trebuia să se asigure că toate întrebările aveau să fie bine plasate.

– Ei bine, domnule doctor, cum vă simțiți astăzi?

– Rău. Foarte rău. Dar supraviețuiesc. Îmi pare rău că am țipat la dumneavoastră ieri.

– Nu, e-n regulă. Erați supărat. Eu v-am supărat. N-ar fi trebuit să vă pun acea întrebare. Nu așa cum am pus-o. Ar fi trebuit să știu mai bine. Vă înțeleg foarte bine durerea.

– Îmi pare rău.

Scerbiţkii schiţă un zîmbet şi clătină din cap.

– Nu ca dumneavoastră, rosti el. Privi celula. Afară, gheara iernii îşi întărea strînsoarea asupra oraşului. Aici, înăuntru, era frig şi umezeală. E ciudat, zise el. Într-un fel, dumneavoastră sînteţi tot ce mi-a mai rămas în viaţă. Nevasta m-a părăsit acum trei ani, copiii nu mă mai vizitează niciodată, vechii mei prieteni s-au pensionat sau au fost daţi afară. Cam patetic, nu-i aşa? Ar trebui să-mi vedeţi apartamentul. Două cămăruţe în Cimki-Ciovrino. Mă întorc acolo cît de rar pot. Şi eu mă voi pensiona peste cîteva luni. Va fi o pensie de stat, care nu valorează aproape nimic astăzi. Dar, pe moment, vă am pe dumneavoastră. Trebuie să mă credeţi, doctore Gould: de aceea vreau să vă ajut. Privi din nou în jur, la pereţii neprimitori. V-ar plăcea o cameră mai bună decît asta? Jack înălţă din umeri. Ce mai conta? Nu cred că trebuia să fi fost adus într-o astfel de încăpere ostilă. O să aranjez să vi se dea o cazare mai bună. În schimb, vreau cooperarea dumneavoastră. Ce-mi puteţi spune despre ziua în care prietenii v-au fost ucişi?

– Încă mai credeţi că eu i-am ucis?

Scerbiţkii clătină din cap.

– N-am crezut niciodată asta. Dar sînt şi dintre cei care o cred. Cînd o să fie gata, o să facă mutarea lor. Aş vrea să fim pregătiţi pentru ei.

Jack se luptă să-şi amintească. Reconstrui bucată cu bucată detaliile acelei zile nefaste. Îi povesti lui Scerbiţkii tot ce putu, dînd la iveală totul, cu excepţia identităţii manuscrisului lui Iisus.

– Ce era atît de important la acest manuscris pe care trebuia să-l luaţi în Israel, cel despre care spuneţi că a fost furat?

– Era o parte a colecţiei de care v-am povestit. Puteţi să-l întrebaţi pe Volnukhin. El cunoaşte totul despre asta.

– Este şi el anchetat. Spuneţi că acest manuscris n-avea o semnificaţie aparte?

Jack clătină din cap.

– Nu, din cîte ştiu eu.

– Foarte bine. Dar trebuie să mărturisesc că am o nelămurire în privința acestui manuscris. Dacă n-ar fi fost furat, chestiunea cu bomba ar fi fost simplu de explicat, cred. Atacurile asupra evreilor au devenit ceva obișnuit. Unii dintre ei au fost uciși. Explozia care i-a ucis pe cei din familia Șaranskii ar fi însemnat doar o etapă într-un proces. Jaful însă sugerează altceva, o legătură de un anumit gen. Nu credeți? Ori asta, ori cele două chestiuni n-au absolut nici o legătură una cu alta.

Scerbițkii își privi ceasul.

– Trebuie să plec. Aveți grijă de dumneavoastră. Încercați să nu vă mai gîndiți atîta. Dacă nu i-ați omorît, atunci nu aveți nici o vină. Iar eu nu cred că i-ați omorît. La ușă se opri și se întoarse. Voi vorbi cu cei în măsură să vă dea o cameră nouă.

Noua încăpere avea un pat ca lumea, cu o plapumă caldă, un fotoliu și o masă. Îi aduseră și materiale de citit, exemplare vechi, zdrențuite din *Reader's Digest*. Nedorind ceva mai prețios, Jack le devoră cu aviditate și ceru altele. În locul lor, fu servit cu o stivă de romane de dragoste. Le citi și pe acestea și constată că plîngea la părțile triste.

– Cum se simte Annușka? întrebă el cînd Scerbițkii își făcu din nou apariția.

– Annușka?

– Pisicuța. Pisicuța Si... Simei. Se afla în apartament cînd...

Rusul clătină din cap. Cu părul lui tuns perie și mustața țeapănă semăna cu un soldat. Sau cu un chirurg. Cu cineva dur și căruia nu-i plac compromisurile, aflat într-o slujbă care cere talent, fără emoții.

– Nu sînt sigur, răspunse el. Dar voi întreba.

– Am cumpărat-o pentru ea. Pentru copilă. N-ar trebui să-i facă rău.

O vreme după aceea, Jack fu înecat în lacrimi. Erau primele pe care le vărsa, fără să citească vreo poveste tristă. Scerbițkii se uită și așteptă. Așa își petrecuse și el viața, așa avea să-și mai

petreacă şi anii pînă la moarte şi pînă ce avea să fie băgat într-o gaură în pămîntul din cimitirul Tuşino.

– Cum te simţi acum, Jack? Pot să-ţi spun Jack?

– Jack Amicul, Jack cel Bun, Jack Inimosul. Spune-mi cum vrei. Mă simt îngrozitor.

– Bine. Poate că faci progrese. Lacrimile sînt mai bune decît pierderea memoriei. Acum însă trebuie să discutăm din nou.

– Nu vreau să mai răspund la nici o întrebare de a ta. Ţi-am spus tot ce ştiu. Va trebui să descoperi singur restul.

– Nu, astăzi n-am întrebări, Jack. Vreau doar să mă asculţi. Cu mare atenţie. Ai avut noroc că am fost însărcinat cu cazul tău. A fost un accident. S-a întîmplat să fiu în secţie cînd ai fost adus şi, întîmplător, vorbesc engleza fluent.

– O engleză foarte bună. O engleză minunată.

– Mulţumesc. În orice caz, de aceea mi s-a dat cazul tău. Atunci nu erai un suspect, ci doar un străin rătăcit şi un prieten al victimelor. Şi un martor, bineînţeles. Bănuielile au apărut mai tîrziu, ele m-au luat şi pe mine prin surprindere. Şi, crede-mă, lucrez în domeniu de multă vreme. Credeam că n-o să mai am parte de nici o surpriză.

– De ce? Cine m-a suspectat? Să mă suspecteze?

– Voi ajunge mai tîrziu la asta. Sau altădată. Acum, ascultă-mă.

Scerbiţkii se opri. Jack observă că dantura lui era parţial stricată şi îşi zise că acasă la el o astfel de dantură putea fi uşor înlocuită. Amintindu-şi de casă, Jack se întrebă dacă avea s-o mai vadă vreodată. Gîndindu-se la asta, ajunse să se întrebe ce înseamnă „acasă" şi descoperi că în capul lui nu avea nici un răspuns.

– Jack, cred că viaţa îţi e în pericol. Cred că cineva, un grup de persoane, te vrea mort. Nu mă întreba de unde ştiu asta, mi-e greu să-ţi explic. Am lucrat în interiorul sistemului de aici toată viaţa şi mi-am creat un anumit instinct. Rareori mă înşel.

– Credeam că sistemul de aici s-a schimbat. Credeam că toţi adepţii liniei dure au fost înlăturaţi.

Scerbiţkii se uită aproape uluit la el.

– Asta vi se spune vouă acolo? Că a existat un puci și o reacție populară, și brusc Rusia a devenit un paradis? Crezi că tipii de la KGB au înălțat doar din umeri și s-au dus acasă la neveste? În Rusia există încă mulți oameni periculoși. Și-au schimbat numele și insignele pe care le poartă, dar sînt aceeași oameni, crede-mă.

– Ai vorbit cu consulul irlandez?

– Nu există nici un consul. La două zile după ce ai venit în această închisoare, a apărut un conflict diplomatic cu Irlanda. Consulul a fost obligat să plece.

– Dar... e absurd. Numai Anglia a avut conflicte diplomatice vreodată cu Irlanda.

– Și totuși, s-a întîmplat. Dacă e să fiu sincer, cred că situația asta a contribuit la izolarea ta.

– Dar, desigur... desigur că cetățenii irlandezi sînt reprezentați de o altă ambasadă acum.

– Da, de cea a Italiei. Ciudat însă e faptul că, brusc, consulul italian și-a luat concediu o lună.

Jack simți că îngheață. Pînă acum știuse că e singur. Însă pînă în acel moment nu ghicise cît de singur și de vulnerabil era în realitate.

– Ce vrei să fac?

– Te voi scoate de aici, răspunse Scerbițkii. Din nefericire, nu pot face nimic pînă mîine dimineață. La ora zece un alt agent va intra de serviciu. Acesta îmi datorează cîteva favoruri. Ți-am modificat actele, ca să fii transferat într-un centru de detenție din nordul orașului. Numai eu voi ști că ești acolo. Cînd consulatul irlandez își va relua activitatea, voi aranja o scrisoare să ajungă acolo în numele tău. Atunci, va depinde doar de ai tăi.

– De ce faci asta?

Scerbițkii dădu din umeri.

– Ți-am spus, sînt un om nefericit. Tu ești tot ce există între mine și apartamentul ăla din Cimki–Ciovrino. Vreau să fac ceva util înainte de a-mi împacheta valiza. Sub vechiul regim, am comis fapte neplăcute. Acum, avem un regim nou și aceiași

ticăloşi încearcă să tragă sforile. Nu mi-au plăcut atunci, nu-mi plac nici acum. Nu-ţi face griji. Te scot eu de aici.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI CINCI

Se trezi, în lumina strălucitoare din cameră, cu doi bărbaţi stînd la căpătîiul patului. Unul din ei era îmbrăcat cu halat alb.

– Vă rog să vă ridicaţi, doctore Gould. Doctorul Belov ar vrea să vă examineze.

– Ce...? Jack clătină din cap. Ce se întîmplă? Cît e ceasul?

– E ora trei dimineaţă. Doctorul Belov a avut grijă de dumneavoastră. El vrea să vă examineze acum. Urmează să fiţi mutat de aici.

Uluit, Jack se ridică în capul oaselor. Lumina îi ardea ochii. Nu se putea concentra asupra chipului străinului. Nu-şi dădea seama decît de faptul că individul purta un costum gros, gri.

– Cine sînteţi? Unde e Scerbiţkii?

– Scerbiţkii s-a dus acasă. Nu mai e implicat în cazul dumneavoastră. Vă rog să vă ridicaţi.

Fără să aştepte ca Jack să se conformeze, individul se aplecă brusc şi îi luă braţul, forţîndu-l să se ridice. Doctorul, care stătea într-o parte, privi fără să se amestece. De îndată ce Jack fu ridicat, omul păşi înainte. Apropiindu-se, Jack observă o pată pe gulerul hainei, o mică pată ce putea fi de sînge.

– Vreau să-l văd pe Scerbiţkii. Cer să-l văd. Nu plec nicăieri fără să vorbesc mai întîi cu el.

– Vă rog, doctore Gould, nu vă îngreunaţi situaţia.

Cuvintele fură rostite de Belov, un bărbat cu umeri înguşti, aplecat de spate şi cu sprîncene groase. Jack îi observă mîinile subţiri, ca ale unei femei, doar că dosul palmelor era acoperit cu păr des.

Bărbatul în costum dădu din cap spre Belov. Era un individ musculos, bine clădit, o ființă masivă, de statură modestă. Cînd mîinile îi atinseră pielea lui Jack, acesta avu senzația că e mîngîiat de o reptilă. Avea chipul neted și întins, ca un fund de copil.

Belov se aplecă și luă ceva dintr-o gentuță de piele de pe podea. Jack îi urmări mișcarea.

– I-am spus lui Scerbițkii că nu mai vreau medicamente, protestă el. Mă simt mai bine fără ele. Nu pricepeți? Nu vreau nenorocitele voastre de medicamente.

Doctorul ridică o seringă și înfipse acul în capacul de cauciuc al unei fiole de sticlă. Jack se luptă, încercînd să fugă, însă bărbatul în costum îl ținu pe loc, fără a face vreun efort vizibil. Pe chipul acestuia nu se citea nici emoție, nici încordare.

– Va durea mai puțin dacă nu vă veți agita, murmură Belov.

Nefericirea lui Jack nu părea să-i provoace mustrări de conștiință.

Jack simți acul înțepîndu-i brațul și alunecînd dureros sub piele. Ultimul lucru de care-și aminti fu sunetul făcut de piciorul lui care izbea ritmic piciorul metalic al patului.

– Doctore Gould? Doctore Gould? Mă auzi? Vocea era undeva departe, prea îndepărtată ca să aibă vreo importanță. Jack continuă să viseze. Visul nu era plăcut, însă ceva îl făcea să creadă că trezirea putea fi și mai neplăcută. Trezește-te, doctore. Vreau să vorbesc cu tine.

Visa că se află într-o cameră albă. Încăperea se găsea într-un sanatoriu. Totul era alb: pereții, tavanul, draperiile, cearceafurile de pe pat. Tatăl lui era culcat în pat. Din cine știe ce motiv, tatăl lui se transformase într-o fetiță. Numele ei se putea citi pe o tăbliță la piciorul patului: Siobhan. Însă ea șoptea un alt nume, un nume pe care el nu-l înțelegea, într-o limbă străină. De undeva veneau rîsete. Auzi o minge pocnind în timp ce se rostogolea în josul unui șir lung de trepte.

– Trebuie să te trezești acum. Ai dormit suficient.

Simţi o mînă pe umăr, scuturîndu-l. Camera dispăru brusc, împreună cu patul, cu tatăl lui şi cu Siobhan.

Deschise ochii într-o altă încăpere. Nu semăna deloc cu cea din visul lui; era mai puţin strălucitoare, cu muchiile mai puţin ascuţite. Şi nu tatăl lui, ci el însuşi stătea întins pe pat.

– Bine. Foarte bine. Mă poţi auzi acum? Poţi să-mi vorbeşti?

– Unde mă aflu?

– Mai tîrziu. Acum, trebuie să te trezeşti de-a binelea.

Era o voce de femeie. Lipsită de gingăşie. Întoarse puţin capul. Era acolo, privindu-l fix, o femeie cu faţa îngustă şi ochelari mari.

– Cine eşti?

– Nu e important. Acum, trebuie să te concentrezi şi să te trezeşti.

– Sînt treaz.

Încercă să se ridice, dar constată că nu poate.

– Eşti legat. E pentru binele tău. E necesar să fii imobilizat.

– Unde am fost dus?

Şocul de a se descoperi atît de neajutorat acţionase ca o palmă, făcîndu-l să-şi revină brusc. Părea să se găsească într-un soi de cameră de spital, pe un pat tare, înfăşat în cearceafuri albe, scrobite.

– Nu e important. Vreau să asculţi cu atenţie ce-ţi spun.

– Cum să fiu atent dacă sînt legat? Nu e nevoie să mă legaţi.

– Am fost sfătuiţi că e preferabil să rămîi aşa. Te rog nu încerca să te lupţi. Nu vei face decît să te alarmezi şi să faci obligatorie sedarea ta. Acum, te rog să fii atent. Vreau să te întreb despre un document. Ştii la care mă refer. Este un sul despre care i-ai spus maiorului Scerbiţkii că a fost furat din casa evreului Şaranskii.

– Unde e Scerbiţkii? Vreau să-l văd.

– S-a îmbolnăvit. Scoate-ţi-l din minte. El nu-ţi mai poate fi de ajutor. Te rog să răspunzi la întrebările mele. Dacă mă ajuţi, voi cere să fii dezlegat. Acum vreau să-mi spui tot ce-ţi aminteşti despre acest sul. Originea lui, autorii, conţinutul. Tot ce ştii.

Jack clătină din cap. Cît de ameţit se simţea, cît de indiferent faţă de tot ce-l înconjura. Îi era greaţă, deşi avea stomacul gol.

– Nu-mi amintesc, rosti el.

– Ba da, dacă încerci, poţi să-ţi aminteşti. Dacă nu, poţi fi ajutat.

Vaga ameninţare fu lăsată să plutească în aer.

– Era doar ce-ai spus. Un sul. Din secolul întîi sau al doilea, greu de calculat.

– Şaranskii a făcut teste. Trebuie să fi avut o dată mai exactă.

– Chestiile astea nu se lămuresc aşa uşor, cum crezi.

– Habar n-ai ce cred eu. Ce ştiu despre „chestiile astea". Tu doar răspunde-mi cinstit la întrebări şi totul va fi bine. Minte-mă şi-ţi va fi mai neplăcut decît acum.

– Îţi spun ce ştiu. Ce pot face mai mult de atît? Sulul era un pergament de bună calitate. O scrisoare.

– De cine scrisă?

– Nu era nici un nume. Autorul era un esenian. Asta înseamnă ceva pentru tine?

– Trebuie să presupui că da. Dacă am nevoie de explicaţii, le voi cere. Spui că omul ăsta era un esenian. Zi-i mai departe.

– Asta-i tot. Esenienii nu-şi foloseau numele proprii în scrisorile lor. Ai şti asta dacă ai cunoaşte mai multe despre ei.

– Şi totuşi, tu ştii că asta era o scrisoare. Cui îi era adresată?

– Ţi-am spus, nu era nici un nume. Ei nu foloseau nume. Asta era adresată „fratelui meu" sau ceva de genul ăsta.

– Precis, cum era adresată? Ce cuvinte erau folosite? Trebuie să-ţi aminteşti. Rîndurile de deschidere trebuie să ţi se fi imprimat în minte.

– Începea cu o rugă, rosti el.

Inventă cîteva rînduri, fragmente de aramaică din cunoştinţele pe care le avea stocate în minte.

Rostindu-le, îşi amintea adevăratele rînduri din deschiderea manuscrisului lui Iisus. Le recită în sinea lui: *Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va*

împiedica de la împăcarea mea cu Tine, O Doamne, şi nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.

În acel moment ceva reveni la viaţă în memoria lui. Îşi aminti unde mai citise aceste rînduri. Nu era un citat şi nici o paralelă. Erau rîndurile de debut ale unui manuscris despre care îl întrebase o dată Rosewicz.

Ai văzut vreodată un manuscris care să înceapă cu aceste cuvinte?... Sau ai auzit de un astfel de manuscris?

Nu, gîndi el. Rosewicz nu-l întrebase din întîmplare. Jack îşi aminti reproducerea foto pe care i-o arătase bătrînul. Îngheţă cînd îşi dădu seama că rîndurile de început ale fotocopiei fuseseră identice cu cele din manuscrisul lui Iisus.

– Nu te cred, zise aspru femeia. Ţii ceva ascuns. Acest sul era suficient de important pentru a forţa mîna cuiva, pentru a-l fura şi a ucide pe oricine ştia de el. De ce? Ce era atît de important în el?

„Ai văzut vreodată un manuscris care să înceapă cu aceste cuvinte?... Sau ai auzit de un astfel de manuscris?"

Ce dracu se întîmplă?

– Foarte bine. Dacă nu-mi spui de bunăvoie, atunci trebuie să te ajutăm în aflarea adevărului.

Femeia se aplecă şi apăsă pe un mic buton, pe peretele din spatele patului. Jack observă că avea sînii mici şi obraznici, şi şolduri înguste.

În mai puţin de un minut, uşa se deschise. De unde se afla, ţintuit de pat, văzu cine intrase în încăpere. Avu loc o discuţie rapidă în rusă între femeie şi un bărbat. Recunoscu vocea lui Belov. Părea să se certe cu femeia, ca şi cum puterea lui de a se opune era inferioară forţei ei de persuasiune.

Femeia reapăru la marginea patului. De cealaltă parte se ivi Belov.

– Doctore Gould, o să-ţi fac o altă injecţie. Te va ameţi un pic, însă nu-ţi va afecta capacitatea de a vorbi sau de a auzi. Înţelegi? Substanţa pe care am de gînd să ţi-o administrez nu e ceva sinistru, e o soluţie de thiopenton de sodiu, un anestezic. Te

va ajuta să te relaxezi şi să răspunzi la întrebările care-ţi sînt puse. Te rog nu încerca să te lupţi împotriva ei; asta nu-ţi va face bine.

Jack simţi înţepătura unui ac în braţ. Imediat, simţi cum i se injectează substanţa. Peste cîteva clipe începu să aibă un sentiment de intensă linişte.

– Puteţi deschide ochii, doctore Gould.

Femeia stătea din nou aplecată deasupra lui.

– Cum te simţi?

– Bine. Mă simt bine.

– Perfect. Atunci, cred că putem începe. Cine era autorul sulului care a fost furat din apartamentul lui Iosif Şaranskii? Cel care începe cu cuvintele: *Nici mugetul apelor zgomotoase, nici arsura focurilor strălucitoare nu mă va împiedica de la Împăcarea mea cu Tine, O Doamne, şi nici Fiii Luminii nu mă vor afla fără credinţă.*

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞASE

– Ce a spus Belov?

Vocea ei hîrîi neplăcut.

Femeia care-l interogase pe Jack se afla acum într-o încăpere goală de la capătul coridorului. Cu ea se afla bărbatul care îl luase pe Jack din celula lui de la circa de miliţie. Se găseau într-o aripă din Psikhbol'niţa 3, spitalul psihiatric de pe Matrosskaia Tişina, învecinat cu închisoarea.

Celebru pentru închiderea deţinuţilor politici în regimul comunist, cînd KGB-ul menţinuse o secţie separată acolo pentru uzul propriu, spitalul suferise o transformare radicală. Mai precis, radicală în privinţa foştilor pacienţi politici şi mai puţin evidentă pentru cei închişi acolo datorită unor dereglări psihice „autentice". Pe lîngă asta, personalul rămăsese, practic, intact.

Căzuseră cîteva capete, cîţiva doctori îşi descoperiseră vocaţie de ginecologi, o mînă de surori fuseseră redistribuite ca supraveghetoare la *univermag*-uri. Vechea gardă rămăsese, în majoritate, pe loc. Cine, susţineau ei, avea atîta experineţă ca să-i înlocuiască? Cine ştia mai bine cum se trag sforile? Sau cine ştia să apese mai bine pîrghiile necesare şi să se descurce cu sărăcia de mijloace?

Belov, membru al Comitetului de odinioară, adept fanatic al medicinii politice, îşi conducea şi acum secţia cu aceeaşi netulburată libertate clinică cu care era obişnuită înainte. Din cînd în cînd, mai circumspect, dar, mai puţin eficient, continua să facă favoruri acelora dintre vechii prieteni care se plimbau încă pe coridoarele de securitate ale statului. Vechile obiceiuri mor greu. Unele nu mor deloc.

– Spune că Gould nu mai poate tolera medicamente. Dacă-i mai dai thipenton de sodiu, există un risc serios să intre în insuficienţă cardiorespiratorie.

– N-am terminat cu el.

– Nu contează. Nu-ţi foloseşte la nimic mort.

Femeia tăcu. Mica încăpere pe care o aleseseră pentru şedinţa lor, fusese folosită la depozitarea medicamentelor. Rafturile şi dulapurile de acolo erau, practic, goale. Ce nu se folosise se furase, ca să fie vîndut pe piaţa neagră. Se găseau într-un loc unde răsuna ecoul. De-a lungul coridoarelor albe, cu pereţi scorojiţi, paşi obosiţi şi cărucioare scîrţîind se deplasau într-o procesiune nesfîrşită. Se auzeau uşi care se închideau şi se deschideau chei care se întorceau în broaşte grele, voci ridicate ale pacienţilor care cîntau, se certau sau plîngeau. Ecouri. Şi fantome lipsite de chip şi de nume.

Bărbatul solid se numea Pavliciko. Ucrainian la origine, el avansase rapid în structura KGB. În Harkov, ca tînăr recrut, dovedise ingeniozitate în identificarea şi reorientarea potenţialilor informatori din cadrul mişcărilor de disidenţă. Asta se întîmplase la începutul anilor '60. După valul de arestări din 1965, multe dintre ele datorîndu-se informaţiilor scoase de el de

la poeţi şi muzicieni, Pavliciko fusese promovat, trimis la Kiev şi însărcinat cu derularea unui program contra disidenţilor locali. Cînd Andropov crease cea de-a Cincea Direcţie în cadrul KGB, cu scopul expres de eliminare a disidenţei, Pavliciko fusese ales să conducă filiala din Kiev. Urmase un al doilea val de arestări în 1972.

Norocos, inteligent, cu un ten neted, Ostap Pavliciko avansase pînă la primirea unei slujbe în Moscova. Cînd Direcţia a Cincea fusese transformată în Direcţia pentru Protecţia Constituţiei Sovietice, el fusese transferat la celebra Direcţia Principală a Doua, serviciul de securitate internă, cu rangul de maior în Departamentul 17.

Acum, ca o pasăre phoenix fără aripi, se ridicase din cenuşa altor oameni, ca să ocupe o poziţie cheie în aparatul de securitate internă al Rusiei postcomuniste. Era ca un vis urît. Nu, poate că nu asta. Mai degrabă, ca un coşmar care avea acces la visele altor oameni. Era ocupat tot timpul. Noua lume în care se mişca nu era foarte diferită de cea veche. El ştia, mai bine decît majoritatea celorlalţi, că noii lui stăpîni nu stăpîneau, că visul lor se îndrepta către o deşteptare îngrozitoare şi că el, ţinîndu-şi permanent ochii deschişi, avea să fie gata cînd sosea vremea unei alte schimbări.

Pentru toate aceste considerente, el se temea de moarte de femeia cu care vorbea. Irina Kossenkova nu servise niciodată oficial în vreo ramură a aparatului de securitate, după cum nici acum nu era oficial angajată a statului. Această independenţă tehnică faţă de oficialităţi îi dăduse un aer de mister ce constituia cea mai mare sursă a ei de tărie şi cheia pentru deschiderea unor nenumărate uşi închise. Neştiind exact cine era ea sau, mai exact, cîtă putere deţinea, unii se temeau şi tindeau să-i acorde o influenţă mai mare decît ar fi posedat ea altfel. Pavliciko ştia prea bine cît de periculos era să i te pui de-a curmezişul.

– Nu sînt atît de sigură, rosti ea. Dacă oamenii care mă interesează ar putea fi făcuţi să creadă că el a murit în explozie,

asta mi-ar servi scopurilor mele. Nici n-ar bănui că eu sau altcineva a discutat cu el.

– Ar fi foarte dificil. Deja există rapoarte...

– Îl vreau mort, oricum, Ştie prea multe. Prea multe şi prea puţine, o combinaţie foarte proastă. Nici nu se pune problema să-i dăm drumul. Iar a pune pe cineva la izolare nu mai e la fel de simplu ca pe vremuri. Sînt prea multe riscuri. Nu vreau ca el să apară peste zece ani şi să îi povestească vreunui reporter tot ce ştie.

– L-ar crede cineva?

– Cred că e posibil, da. Am risca prea mult dacă am presupune altfel.

– Treaba poate fi făcută să arate ca şi cum s-ar fi sinucis. Dacă-l arunci în rîu acum, nu va apărea la suprafaţă pînă la primăvară. Să înţeleg că vrei să poată fi recunoscut?

– Da, e important. Belov ne va ajuta?

Pavliciko clătină din cap. Se gîndi că locul acela era mult prea aglomerat cu stafii. Uneori, nu-şi putea scoate zile întregi din cap sunetele specifice secţiilor şi coridoarelor lui. Vizitele lui aici fuseseră cea mai neplăcută datorie pe care o avusese. Un singur loc îi plăcea şi mai puţin: spitalul special din Siberia unde fusese dus de cîteva ori de către Kossenkova.

– Prea riscant. Şi aşa a fost greu să-l aducem pe Gould la spital. Dacă moare aici, o să ceară o autopsie. Tipii ăştia noi sînt foarte duri. Iar o autopsie poate ridica întrebări care nu ne-ar conveni. Corpul lui e încă plin de medicamente.

– Atunci du-l unde crezi că e mai bine şi fă-o acolo. Vorbeşte cu Belov să te sfătuiască în privinţa medicamentelor. Fă-o să arate ca o sinucidere, dar nu-l arunca în rîu. Vreau să fie descoperit în următoarele zile, cît mai repede. Dacă ei cred că s-a rătăcit, o să înceapă să-l caute. Ai înţeles?

Pavliciko încuviinţă din cap.

– Atunci, ai grijă. Şi, Pavliciko... Vreau să-l înlătur şi pe Belov. Oamenii au prins gustul trăncănelii în zilele noastre. Femeia se opri, privindu-şi ţintă interlocutorul. Mă înţelegi, nu-i aşa?

O înțelegea, o înțelegea cu adevărat. Își dedicase întreaga viață unor astfel de înțelegeri. Ele reprezentau singurul lui reper într-un univers tot mai instabil și înșelător.

Veniră după el dis-de-dimineață, ca și înainte, cînd coridoarele erau tăcute. Nimeni nu se plimba la această oră, cu excepția fantomelor celor sănătoși. Nebunii se odihneau în încăperile lor tăcute, unii dormind, alții așteptînd zorile. Adesea, zorile nu se iveau. Sau dacă o făceau, nu aduceau cu ele lumina unei noi zile.

Acolo de unde pe vremuri îi priveau fotografiile lui Lenin se găseau acum icoane agățate de noile surori pioase, chipuri ale unor sfinți și martiri imaginari, verzi-albăstrui în lumina dură a lămpilor cu neon. Ici și colo, ședea cîte un om de ordine, citind sau meditînd la problemele proprii. Fantomele ședeau cu ei sau se plimbau de-a lungul coridoarelor pavate cu cărămizi mici și crăpate, cu capetele rase, cu trupurile aplecate, cu limbile scoase.

Jack se trezi cînd cineva îi desfăcu legăturile care îl țineau țintuit de pat. Deschise ochii și întoarse capul. Văzu doi bărbați. Îl recunoscu pe Pavliciko, deși nu-i știa numele. Celălalt era doctorul Belov.

– Ce se întîmplă?

– E timpul să mergem, doctore Gould. Ai terminat aici.

– Terminat?

– E timpul să mergi acasă.

– N-am casă. N-am unde să mă duc.

O clipă Pavliciko păru descumpănit.

– Uite, zise el, întinzîndu-i lui Jack o legătură de haine. Pune-ți astea.

Belov desfăcu și ultima legătură și îl ajută să își coboare picioarele peste marginea patului. Doctorul zîmbi, ca și cum el și Jack erau complici într-un mic act de trădare. Zîmbetul îl îngrozi pe Jack.

– Unde mă duceți? întrebă el. De ce sînt mutat din nou?

– Ne-ai spus tot ce aveam nevoie să ştim, răspunse Pavliciko. Te ducem acasă. Scoate-ţi cămaşa de noapte şi îmbracă astea.

Jack se conformă. Îşi dădu seama că Pavliciko îi adusese chiar hainele lui, cele care-i fuseseră luate la circa de miliţie. Într-un fel, acest fapt îl mai linişti. Ucrainianul avusese grijă ca portofelul şi documentele lui să fie la locul lor, în buzunare. Era nevoie de ele pentru certificarea identităţii cadavrului. La întoarcere, consulul italian avea să fie ocupat.

Jack se îmbrăcă încet, luptîndu-se cu fermoarele şi nasturii. Puterea lui de coordonare se atrofiase de cînd fusese arestat. Belov îl ajută să-şi închidă nasturii cămăşii.

– Vei avea nevoie şi de astea. E foarte frig afară.

Pavliciko îi dădu un palton şi o căciulă cu urechi.

Aduseră un cărucior pe rotile pentru el, un model vechi, cu cauciucuri solide şi un scaun dărăpănat. Pavliciko o luă înainte. Parcurse coridoare slab iluminate, pline de miros de varză şi fenol, trecură pe lîngă ferestre baricadate cu gratii şi uşi încuiate, mergînd pe podele îmbibate cu pete vechi şi întunecate. Într-o încăpere, un pacient vechi le auzi trecerea şi se înfioră, amintindu-şi orele dinaintea zorilor atîtor dimineţi friguroase din trecutul lui.

O maşină îi aştepta afară. De cînd Jack fusese închis, zăpada pusese stăpînire pe Moscova, nu sub forma unui strat subţire, ca la sosirea lui, ci sub forma unor troiene groase şi a unor viscole turbate. Ca şi cum o mînă albă, nemişcată, îngheţată şi enorm de puternică se lăsase peste întregul oraş.

Scos din relativa căldură a spitalului, Jack icni din pricina frigului brusc şi paralizant. Aerul îngheţat îi sfîşie plămînii. Pavliciko îi conduse lîngă un troian de zăpadă, unde era maşina. În acea seară fuseseră activate plugurile, care croiseră o cărare pe mijlocul drumului, astfel încît şoferii care se încumetau să conducă să aibă pe unde circula. Belov deschise portiera din spate şi îl ajută pe Jack să se strecoare înăuntru. Pavliciko strînse căruciorul şi îl introduse în locul rămas, apoi se aşeză la volan.

Străzile pe care le parcurseră aveau un aer de irosit, de abandonat, ca şi cum blestemul unei vrăjitoare transformase totul într-o lume de sare. Doar cîteva lumini erau aprinse. Nu circula nici o maşină şi nu se plimba nimeni. Moscova semăna cu un oraş pedepsit. Pe marginile drumurilor se vedeau nămeţi care erau, de fapt, maşini îngropate în zăpadă. Trecură prin intersecţii tăcute, pe sub reţele de sîrme de troleibuz îngheţate.

– Unde mă duceţi? întrebă Jack.

Nu se simţise niciodată atît de pierdut. Se găsea alături de nişte străini într-o lume care nu însemna nimic pentru el. Frigul teribil îl deştepta tot mai mult, făcîndu-l să devină tot mai conştient de situaţia dificilă în care se găsea.

– Nu mai e mult, doctore. Te plantăm într-un hotel pînă mîine. Poţi să dormi pînă tîrziu în dimineaţa asta, apoi o să te ajutăm la împachetat şi o să te ducem la aeroport. Totul e aranjat. Biletele, totul.

Brusc, strada din faţa lor se deschise şi Jack putu desluşi turnurile Kremlinului înălţîndu-se în spatele zonei plate şi vaste, ocupate de Piaţa Roşie. Recunoscu turnul Arsenalului, cu cupola clădirii Senatului la stînga, şi îşi dădu seama că se îndreptau într-acolo, venind dinspre nord-est.

Cîteva minute mai tîrziu opriră în faţa unei clădiri imense, opusă pe diagonală Muzeului Istoriei Statului. O plăcuţă montată afară arăta că acea clădire era Hotelul Moskva. Jack auzise de acest hotel la prima vizită, cînd Iosif îl avertizase să nu-şi ia cameră acolo. Hotelul Moskva nu fusese niciodată cu adevărat un loc pentru străini, fiind rezervat aproape în exclusivitate oficialităţilor de partid care vizitau oraşul. Clădirea avea un aspect sobru şi mohorît, ca şi cum ar fi fost hotărîtă să se agaţe cu orice chip de privilegiile trecute, împotriva noului val eliberator.

Pavliciko şi Belov, împreună, îl ajutară pe Jack să iasă şi îl aşezară în cărucior. Pe lăţimea intrării în hotel fusese croită o cărare în zăpadă. Un bătrîn făcea de serviciu în spatele uşilor de sticlă, şezînd aplecat de spate pe un scaun. Omul privi în sus cînd Pavliciko ciocăni în geam. Nu părea surprins de oaspeţi la

o asemenea oră. Ridicîndu-se încet, bătrînul veni la uşă şi o deschise. Pavliciko nu zise nimic şi intră.

Trecură pe lîngă restaurantul spaniol de la parter şi urcară un rînd de trepte din piatră la etajul următor. Nu se afla nimeni la recepţie şi nici în loja portarului. Imensul hol era pustiu. Belov îl împinse pe Jack pînă în dreptul celor şase ascensoare şi apăsă un buton. Dură mult pînă ce liftul ajunse. Holul era rece, tăcut, luminat doar de cîteva becuri de zece waţi. Jack se întrebă de ce se deranjaseră să-l aducă aici ca să-şi termine treaba ce o aveau de făcut. Era mult prea complicat. O pernă în camera de spital i-ar fi ajutat la fel de bine.

Liftul sosi. Pavliciko apăsă butonul pentru etajul al cincisprezecelea. Se jucase cu ideea de a înscena o cădere de acolo, dar o respinsese. Kossenkova voia să nu existe nici un dubiu asupra identităţii lui Jack. Planul iniţial al lui Pavliciko continua să fie cel mai bun. Liftul urca încet, însă el nu se grăbea. Îşi puse o mînă pe umărul lui Jack şi-i zîmbi.

Uşa se deschise într-un coridor pustiu. Celălalt capăt era invizibil din locul unde stăteau. În faţa liftului se găsea un vestibul decorat cu cadre înrămate ale oraşului. În spatele biroului ei, *dejurnaia* se bucura de un pui de somn binemeritat. Era o femeie de vîrstă mijlocie. Uneori, trezindu-se la ore matinale ca aceasta, în tăcere, se gîndea că-şi petrecuse întreaga viaţă acolo, în capătul coridorului, urmărind aceste uşi cum se deschid şi se închid la loc. Nu se întîlnise niciodată cu femeile de pe celelalte etaje.

Trezindu-se datorită zgomotului făcut de lift, femeia îşi înălţă privirea. Pavliciko îi trecu o legitimaţie prin faţa ochilor. Iniţialele KGB însemnau încă respect şi supunere. Femeia îi dădu o cheie apoi se lăsă pe spătarul scaunului şi închise din nou ochii. Nu voia să ştie ce avea să se întîmple.

Era puţin de mers pînă la camera 1520. Pavliciko deschise uşa şi se dădu la o parte, în vreme ce Belov îl împinse pe Jack înăuntru.

Camera era decorată în stilul greu, stalinist al anilor '50. Fotolii supraîncărcate, draperii lungi, pline de praf, întinzîndu-se de la podea la tavan, fasunguri sculptate pentru becuri, un radio care arăta ca şi cum ar fi emis şi acum discursuri ale lui Malenkov sau Bulganin. Într-o parte, se afla un pat imens, tapisat cu o cuvertură grea, roşie – sîngerie.

Belov îl ajută pe Jack să-şi dea jos paltonul şi haina.

– Vreau să te întinzi pe pat, rosti el. Nu va dura mult. N-ai de ce să te temi.

Îl ridicară din cărucior şi îl duseră pînă lîngă pat. Era cel mai tare pat pe care se întinsese Jack vreodată. Voia să se ridice şi să fugă, însă picioarele nu-l susţineau deloc. Împreună, cei doi paznici ai lui însemnau prea mult pentru slabele lui forţe.

– De ce e important tot aranjamentul ăsta pentru voi? întrebă el.

Belov ridică din umeri. Pentru el, important era doar să execute ce i se ordona.

Dintr-o geantă diplomat, Pavliciko scoase o cutie mare cu tablete lungi şi albe. Jack bănuia că acea cutie conţinea cam 200. Pe eticheta rusească scria „Sodium Amital 200 mg". Belov veni din baie, ţinînd în mînă un pahar cu apă, ca pe un trofeu. Aşeză paharul pe noptieră, lîngă tablete.

– Haide să ne ridicăm în capul oaselor, rosti el, ajutîndu-l pe Jack să se sprijine de stinghia de lemn a patului.

Pavliciko desfăcu cutia şi scoase mai multe tablete în palmă.

– Doctorul Belov vrea să iei cîteva tablete, zise el. Cîte două o dată. Nu-i nevoie să te grăbeşti. Nu vreau să-ţi facă rău şi să vomiţi.

– De ce nu-mi faceţi o injecţie, ca să terminaţi mai repede?

Belov clătină din cap.

– E mai bine aşa. Crede-mă.

Îi dădu paharul lui Jack. Pavliciko îi întinse două tablete.

– Şi dacă refuz?

Pavliciko scoase un obiect din buzunar. Era o lamă de ras.

– Te rog să iei tabletele. Va fi mai plăcut pentru tine.

Jack ezită, apoi le luă. Medicamentele pe care le îngurgitase îi luaseră deja orice putere de a rezista. Nu mai avea nici o dorinţă să lupte. Ce sens avea să se zbată contra inevitabilului? Îşi introduse tabletele în gură şi le înghiţi cu o gură de apă. Pavliciko îi dădu alte două. Apoi alte două. Jack se întrebă cît avea să dureze.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI ŞAPTE

Nu auziră uşa deschizîndu-se şi închizîndu-se. Prima dată cînd Pavliciko pricepu că ceva e în neregulă fu atunci cînd îl văzu pe Belov tresăltînd şi căzînd pe pat cu faţa în jos. Se aplecă şi văzu gaura de glonţ în ceafa doctorului.

Se întoarse. La circa şase paşi de el se afla un bărbat. Purta o căciulă de blană şi palton, iar într-o mînă ţinea un pistol cu amortizor. Arma era îndreptată spre capul lui Pavliciko. Individul o ţinea ferm, ca pe o extensie a braţului.

– Nu vreau să folosesc asta a doua oară, rosti străinul. Avea accent slav, dar nu rusesc. Avea cam treizeci de ani şi era blond, şi foarte calm. Nu lăsa nici un dubiu asupra celui care stăpînea situaţia. Ridică-te, ordonă el. Încet. Pavliciko se supuse. Acum, scoate-ţi pistolul din buzunar cu mîna stîngă. Gîfîind, Pavliciko scoase un Tokarev TT-33. Aruncă-l pe pat.

Pavliciko îl lăsă să cadă. Nu-i venea să creadă că se întîmpla aşa ceva. Nu lui. Nu aici.

– Ştii cine sînt? întrebă el.

– Ştiu exact cine eşti, răspunse individul. „Cine naiba e? se întrebă Pavlychko. Bielorus? Ceh? Polonez?“ Eu n-aş conta prea mult pe asta, în locul tău. Acum, ridică-l pe doctorul Gould şi ajută-l să ajungă la baie.

– Doctorul Gould nu e în stare să...

– N-o să-ţi cer a doua oară. Te rog să mă crezi. Pavliciko îl ridică pe Jack şi îl cără pînă la baie. Străinul luă cel de-al doilea pistol de pe pat şi îi urmă la o distanţă sigură. Doctore Gould sînteţi încă treaz? Jack încuviinţă din cap. Începea să se simtă ceva mai bine. Du-l la cadă. Acum, bagă-i degetele pe gît pînă vomită. Şi grăbeşte-te. Ţinîndu-l pe Jack de mijloc cu un braţ, Pavliciko îi introduse două degete în gură şi apăsă în jos. Jack începu să rîgîie, apoi vomită tot ce avea în stomac. Acum, afară. Ajută-l pînă la cărucior. Pavliciko îi puse un braţ în jurul umerilor şi îl ajută pe Jack să ajungă la scaun. Cu fiecare pas, Jack simţea cum i se întăresc picioarele. Acum, pe pat. Pavliciko se întinse, protestînd. Străinul se postă lîngă pat. Ridică-te.

Luînd paharul, i-l întinse lui Pavliciko.

– Nu mă poţi forţa...

Străinul extrase o jumătate de duzină de tablete şi i le dădu rusului.

Cu mîna tremurîndă, Pavliciko începu să înghită tabletele nervos, înecîndu-se şi înghiţind, înecîndu-se şi înghiţind.

– Ajunge. Străinul luă paharul şi îl puse la loc pe noptieră. Jack observă că acesta purta mănuşi subţiri. Deschide gura, porunci necunoscutul.

– Te plătesc, rosti Pavliciko. Orice vrei, îţi aranjez. Crede-mă. Sînt un om bogat. Am prieteni puternici.

– Pe moment nu ai decît inamici puternici.

Străinul se apleacă şi strecură amortizorul pistolului în gura lui Pavliciko. Acesta făcu ochii mari de groază. Necunoscutul clătină o dată din cap. Apoi trase. Perna pe care se odihnea capul lui Pavliciko se umplu de sînge. Ochii rusului rămaseră deschişi.

Străinul deşurubă amortizorul de titan de pe ţeava ghintuită a pistolului. Arma era un Heckler&Koch P9S, proiectat pentru cartuşe subsonice. 45ACP. Viteza mică a proiectilelor era esenţială pentru eliminarea pocnetului pe care rotirea glonţului ar fi provocat-o la ieşirea de pe ţeavă.

Băgînd amortizorul în buzunar, omul strecură pistolul în mîna lipsită de viaţă a lui Pavliciko şi-i înfăşură degetele în jurul

trăgaciului. Apoi luă Tokarev-ul de pe pat, verifică magazia de cartuşe şi şi-l introduse în celălalt buzunar. Era treaba miliţienilor să se întrebe cum intrase un individ ca Pavliciko în posesia unui pistol H&K. Tot ei trebuia să-şi imagineze de ce îl împuşcase el pe Belov şi apoi se omorîse după o tentativă nereuşită. O analiză patologică amănunţită ar fi dat totul la iveală.

– Veniţi, rosti el. Avem mult de mers.

Abia atunci, văzîndu-l zîmbind, Jack îşi dădu seama unde-l mai văzuse. Era Henryk, omul de pază al lui Stefan Rosewicz din pădurile Summerlawn-ului.

PARTEA A PATRA

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI OPT

Siberia Orientală

Foarte puţine evenimente întrerupeau rutina zilnică. Sora Neagră, Sora Albă, Sora Gri. Cei care erau de serviciu cu cărucioarele lor. Cei care curăţau, o dată pe săptămînă. Doctorul Voroşilov cu medicaţiile lui. Zori, amiază, asfinţit. Primăvară, vară, toamnă, iarnă. În principal, iarnă. Iarnă şi frig amarnic, gheaţă pe ferestre, ţurţuri atîrnînd de tavan cînd anotimpul era la apogeu.

Odinioară, existase o cameră de zi. Oamenii de ordine îi duceau acolo în fiecare dimineaţă. Existaseră şi drumurile mai puţin plăcute, pe coridorul cu dale verzi, la biroul doctorilor. Ele însemnau anchete, injecţii, bătăi. Ca şi nemţii, dar cu un accent diferit. Chiar şi bătăile aveau un ritm diferit. Îşi mai aminteau o grădină fără flori, unde li se permisese să se plimbe în perechi în timpul scurtei veri. O copleşitoare singurătate.

Anchetele încetaseră cu timpul, şi o dată cu ele bătăile. Şi plimbările, şi vizitele în camera de zi. Erau prea bătrîni acum, aşa că zăceau în paturi şi îşi aduceau aminte. Bunul Blighty. Buna Vera Lynn. Spuneau bancuri răsuflate şi cîntau frînturi de cîntece pe jumătate uitate. Cu ani în urmă, cei religioşi se rugau. Acum, nu mai existau credincioşi.

Nici acum nu exista vreunul care să înţeleagă ce se întîmplase. N-aveau să uite niciodată acele procese trucate ale crimelor de război. Toţi fuseseră acuzaţi de diverse ofense contra

Volk-ului german, găsiţi vinovaţi şi condamnaţi la diferite termene de închisoare sau, în cîteva cazuri, la moarte. Dar într-o zi, la un an şi ceva după aceea, se auziseră zgomote de luptă în închisoare. Apoi se deschiseseră uşile celulelor şi fuseseră toţi eliberaţi de trupele sovietice. Bucuria lor fusese de scurtă durată. În ziua următoare se treziseră înapoi în celule.

Urmaseră săptămîni întregi de interogatorii. Noii lor anchetatori fuseseră minuţioşi. Era clar că voiau să refacă o imagine a celor divulgate germanilor şi, mai important, cît la sută din cele spuse era adevărat. Pînă atunci, adevărul şi minciuna se îngemănaseră atît de mult pentru ei, încît nu mai erau capabili să dea răspunsuri simple şi directe nici măcar la cele mai simple întrebări.

În cea de-a doua lună de interogatorii li se comunicase brusc că urma să fie mutaţi. În aceeaşi zi, toţi fuseseră scoşi din Friedrichshain la lumina soarelui şi închişi în partea din spate a unor camioane grele. Urmase o călătorie lungă, confuză, o parte pe şosea, o parte pe calea ferată. La sfîrşitul ei, fuseseră cazaţi acolo unde se aflau şi acum, în primele ore ale unei dimineţi geroase de primăvară. Cuthbertson, care o rupea pe rusă, le spusese că se găseau în Siberia.

Uşa de la ceea ce era poreclit Sfîrşitul Pămîntului se deschise brusc. Se iviră doi doctori, un bărbat – Voroşilov şi o femeie – Voznesenskaia. În spatele lor venea o femeie înaltă, îmbrăcată cu o haină de blană lungă pînă la genunchi. Avea un chip palid, slab, ochelari mari şi o atitudine aristocratică ce părea complet deplasată în universul populat de ei.

Urmărită de toţi acei ochi scînteietori, femeia parcurse încet culoarul central, ca o regină în vizită sau ca un prim-ministru venit la locul unui cumplit dezastru. Cu patruzeci şi şapte de ani prea tîrziu. Lumina cădea pe ea. Femeia se opri la piciorul patului lui Ramsey şi vorbi în şoaptă cu doctoriţa. În spate venea un soldat, împingînd un cărucior încărcat cu dosare. Dosare vechi, cunoscute. Văzîndu-le, ei auziră îm minte pîrîituri de oase.

Femeia în haină de blană pocni din degete şi soldatul aduse căruciorul pînă la ea. Fără a se grăbi, necunoscuta frunzări dosarele pînă ce găsi pe cel pe care-l voia. Ţinîndu-l în faţă, ca pe un scut, păşi către bărbatul de pe pat.

– Domnul Ramsey?

Ramsey se zgîi prostit la ea. Îi dispăruseră cea mai mare parte a dinţilor. Ce-i mai rămăsese din păr devenise galben. Mîinile se odihneau pe cuvertura apretată a patului, ca nişte gheare înţepenite.

– Da, rosti el. Eu sînt. Ştiţi că eu sînt. N-am plecat niciodată.

Chicoti sec de mica lui glumă.

– Foarte bine, domnule Ramsey. Femeia se uită lung la el. Ce-aţi zice dacă v-aţi duce acasă?

– Mă scuzaţi. N-aud prea bine.

– Am întrebat dacă v-ar plăcea să vă duceţi acasă. În Anglia. În Wolverhampton. La soţie şi copii.

În acea clipă, pe Ramsey îl cuprinse o frică îngrozitoare. Nu se gîndise că îngerul morţii putea veni sub forma unei femei într-o haină de blană, cu toate că nimic nu-l mai surprindea. Femeia deschidea dosarul. Ramsey se gîndi că era o înregistrare a vieţii lui. Tuşi.

Kossenkova scoase o fotografie. Era o poză color a unei femei în vîrstă, îmbrăcată cu un pardesiu. Îi arătă fotografia lui Ramsey. Acesta nu văzuse pînă acum o poză color.

– E soţia dumneavoastră domnule Ramsey. S-a schimbat mult, ştiu, dar e Ethel. N-o recunoaşteţi? Ochii bătrînului se umplură de lacrimi enorme. Nu e drept, protestă o voce înăuntrul său. Să-l ucidă cu cruzime. După tot ce suferise. Iar acesta e fiul dumneavoastră, Eric. Nu l-aţi văzut niciodată, nu-i aşa? Un bărbat de aproximativ cincizeci de ani, cu chelie şi mustaţă.

– Aceştia sînt nepoţii: Mark şi Rachel. Bănuiesc că veţi fi străbunic în curînd.

– Ce... vreţi? Ramsey scoase cuvintele cu greu din gură. Nu v-am făcut nimic. Pentru ce faceţi asta?

– Vă rog să nu vă supăraţi, domnule Ramsey. Am venit să vă ajut. Dacă totul merge bine, vă puteţi întoarce acasă. Mai întîi însă, aş vrea să vă mai uitaţi la nişte fotografii. Apoi aş vrea să vă pun cîteva întrebări. Femeia scoase un alt teanc de poze. Nu erau fotografii obişnuite, de familie. Acestea fuseseră extrase din dosarele de informaţii ale naziştilor, în timpul războiului. Înfăţişau bărbaţi şi femei care lucraseră în diverse posturi pentru serviciul secret britanic. Acum, domnule Ramsey, rosti Irina Kossenkova. Să vedem dacă recunoaşteţi pe cineva de aici. Apoi vreau să-mi povestiţi despre octombrie.

Îi arătă prima poză. El o privi, încă buimac. În minte îi auzea pe toţi cîntînd.

Ne vom întîlni din nou, nu ştiu unde, nu ştiu cînd...

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI NOUĂ

Parisul era învăluit în ceaţă. Cursele aeriene care trebuia să decoleze erau ţinute la sol, cele care veneau la aterizare erau dirijate spre sud. Avionul lor fusese îndreptat spre Lyon şi apoi făcut să aştepte încă o jumătate de oră, în timp ce efectuau cercuri sub un cer mohorît, pînă la primirea permisiunii de aterizare. Jack se trezi cu cîteva minute înaintea începerii coborîrii. Lîngă el, Henryk făcu un semn de victorie cu degetul în sus. Făcea tot ce-i stătea în puteri ca să fie o persoană agreabilă, genul de om cu care să împarţi o halbă de bere la sfîrşitul unei sîmbete cenuşii. Însă Jack îl văzuse ucigînd doi oameni fără să clipească şi, oricît de mult ar fi încercat, sîngele acela nu-i putea ieşi din memorie şi nici nepăsarea cu care fusese vărsat. Nici măcar recunoştinţa nu putea curăţa pata rămasă.

Pierduseră foarte puţin timp în Moscova. Doar cît Jack să fie verificat amănunţit de un doctor competent. Pe vremuri, n-ar fi ajuns nici măcar pînă la Krasnogorsk sau Liuberţii. Oraşul ar fi fost înconjurat de un cerc de foc. Henryk îşi jucase bine cărţile. Cartea de identitate magică a lui Pavliciko îi garantase imunitate faţă de atenţiile nedorite ale cameristelor şi ofiţereselor de serviciu. Cadavrele aveau să rămînă nedescoperite cîteva ore.

Un paşaport britanic, viză, bilete şi alte cîteva documente îl aşteptaseră pe Jack în micul apartament pe care Henryk îl închiriase prin agenţia Vremia Cooperative. După ce Jack se mai întremase, călătoriseră împreună, cu trenul, pînă la St. Petersburg, în drum către Finlanda. Merseră cu clasa inferioară, pe scaune dure de plastic, traversînd un peisaj îngheţat şi monoton. O maşină ar fi atras prea mult atenţia. Nici un străin întreg la minte n-ar fi încercat şoselele pe o astfel de vreme. Zborul ar fi însemnat furcile caudine ale aeroporturilor Şeremetevo I sau II. Henryk nu ştia cît de departe ajungea braţul Irinei Kossenkova în ziua de azi, dar crezuse că e mai bine să nu afle.

Henryk n-avea de unde să ştie că scăpaseră în ultima clipă. Dispariţia încă neexplicată a lui Pavliciko declanşase clopote de alarmă în mintea suspicioasă a Kossenkovei. Ea ordonase o căutare la Hotelul Moskva şi trupurile fuseseră găsite.

Jack şi Henryk plecaseră din gara St. Petersburg cu trenul Aurora de după-amiază. Trei ore mai tîrziu, prin holul central al gării circulau deja fotografii ale lui Jack. Henryk avusese dreptate să schimbe trenul la St. Petersburg, în loc să ia o cursă directă spre Helsinki. Toate drumurile Moscova-Helsinki fuseseră brusc lovite de întîrzieri neobişnuite la punctul de graniţă Luzhaika. Autobuzele circulau încă prin Brusnicinoe. Cînd grănicerii primiseră copii ale fotografiilor, Jack şi Henryk coborau din autobuz în Kotka ca să-şi dezmorţească oasele.

Şi acum în Franţa. Aici îi aştepta Stefan Rosewicz. Jack habar n-avea de ce şi nici nu putea ghici. Cu excepţia faptului că Rosewicz ştia mai multe chiar şi decît el despre manuscrisul lui Iisus şi că acest manuscris era centrul tuturor celor întîmplate.

Pe Jack îl deranja cel mai mult posibilitatea – pe care o considera certitudine – ca Rosewicz să fi fost în spatele exploziei care ucisese familia Şaranskii. Gîndindu-se la trecut, el credea că era foarte probabil ca polonezul să fi fost amestecat în asasinatele comise împotriva lui Denis Boylan şi a Moirei Kennedy, cu toate că nu găsea motivul uciderii lor.

Era sigur de un lucru. Dacă Rosewicz fusese, într-adevăr, responsabil de moartea lui Iosif, a lui Leah şi a Simei, atunci datoria lui era să-l ucidă. Ba chiar plăcerea lui. Privindu-l pe Henryk, se întrebă cum ar fi putut să reuşească.

Aterizară cu hurducături, însă toată lumea aplaudă. Vameşul nu aruncă decît o privire în fugă pe paşaportul britanic al lui Jack. Henryk trebui să parcurgă o altă filieră. Jack se întrebă care era, în realitate, naţionalitatea lui.

Irina Kossenkova nu alertase nici o autoritate străină în privinţa fugarilor pe care îi căuta în Rusia. Se gîndise să procedeze aşa, însă respinsese ideea ca implicînd riscuri personale inutile. Prea multe întrebări în zone greşite s-ar fi putut dovedi supărătoare. Kossenkova regreta, din nou, dispariţia vechii ordini.

Avea şi un alt motiv pentru a nu-i informa pe britanici, mai ales serviciul de contraspionaj. Cu Jack Gould sau cu manuscrisul în mîini, ar fi avut o monedă forte de schimb. Pe de altă parte, dacă ei puneau mîna pe irlandez, jocul s-ar fi inversat. Ar fi încercat să găsească manuscrisul înaintea ei. Iar asta ar fi lăsat-o pe ea fără nimic.

La aeroport îi aştepta o maşină cu un şofer în uniformă. Sosiră în Paris după ora şapte şi se opriră în faţa unei clădiri mari dintr-un cartier de bogătaşi, nu foarte departe de Arcul de Triumf. Era o casă *haute bourgeoisie*, tipică pentru Cel de-al Doilea Imperiu, înaltă de cinci etaje, cu mansardă şi bare de fier forjat la toate balcoanele. Uşa de la intrare se găsea în spatele unei porţi sofisticate, în negru şi auriu, de asemenea, din fier forjat.

Doamna Nagle deschise uşa. Zîmbi şi îi strînse mîna lui Jack.

– Ce bine să vă văd din nou, doctore Gould. Cine s-ar fi gîndit cînd ne-am întîlnit ultima dată că ne vom revedea în Paris?

– Încîntat să te văd, Noreen. Arăţi bine.

– Nici dumneata n-arăţi rău. Un pic obosit.

– Da, rosti el. Sînt obosit.

Pe chipul menajerei apăru o expresie de autentică îngrijorare.

– O să avem grijă de dumneata aici. Să nu-ţi faci nici o grijă. Dar uite cum mă iau cu sporovăiala, şi în timpul ăsta domnul Rosewicz te aşteaptă. O să mă ia serios la rost dacă te mai ţin aici.

Rosewicz îl aştepta în bibliotecă.

Nu se schimbase. Bătrînii se senilizează uneori repede, însă polonezul părea întinerit. Îl surprinse pe Jack îmbrăţişîndu-l cu căldură din clipa în care intră pe uşă, ca şi cum s-ar fi despărţit în cei mai buni termeni.

– Dragul meu Jack, ce bucuros sînt să te văd. După atîta vreme. Atîta vreme irosită. Arăţi bine.

– Sînt foarte obosit, reuşi Jack să răspundă.

– Nu contează. Vei fi îngrijit aici. Doctorul meu personal te va vizita în seara asta. E un om bun, poţi avea încredere în el. Am aranjat să-ţi stea la dispoziţie cît va fi nevoie. Trebuie să te facem bine. Într-adevăr, trebuie.

– De ce... De ce m-ai adus aici? Cum de-ai ştiut că sînt în Rusia? Cum a... ?

Rosewicz îşi ridică mîna, rîzînd.

– Te rog! Prea multe întrebări. Văd că anchetatorii te-au învăţat bine. Mai întîi, te odihneşti, apoi întrebi. Întreabă-mă tot ce vrei, eu o să-ţi răspund la ce pot. Acum, însă, Henryk te va conduce în camera ta. Cred că poţi să ai încredere în el, nu? Cred că tu şi el aţi pornit-o rău cînd v-aţi cunoscut.

Jack n-avea chef să se certe. Dar nu suporta să fie trimis la culcare ca un copil.

– Trebuie să-ţi pun o întrebare, zise el. Înainte de a mă duce undeva, înainte de a încerca să mă odihnesc. Nu mai tîrziu. Acum.

Rosewicz înţepeni uşor.

– Foarte bine. Voi încerca să răspund.

– Vreau să ştiu dacă tu eşti responsabil de moartea lui Iosif Şaranskii şi a familiei lui.

Rosewicz căscă gura. Părea şocat. Era clar că nu se aştepta la o asemenea întrebare.

– Doamne, Jack! Sînt surprins că poţi întreba aşa ceva. Ce te-a făcut să gîndeşti aşa? Să-l omor? Bineînţeles că nu. Nu-l cunoşteam, dar ştiam de el, şi ştiam de munca lui. După toate socotelile, era un om bun, un cărturar onest. Am fost îndurerat cînd am auzit cum a murit. Şi soţia, şi copilul lor. Ai dreptate să fii furios. Rosewicz făcu o pauză. O să vorbim din nou despre asta, dacă vrei. Acum eşti obosit şi ai nevoie de somn. Un somn bun, odihnitor, fără medicamente.

Îl conduse pe Jack pînă la piciorul scării. Începînd să urce, Jack ezită şi se întoarse.

– Ce s-a întîmplat cu Summerlawn? întrebă el. M-am dus recent acolo. Totul era ars.

Chipul lui Rosewicz se umbri.

– Nu vom vorbi despre asta, zise el. Se întoarse spre ajutorul lui. Henryk, ai grijă ca doctorul Gould să primească tot ce are nevoie.

Jack habar n-avea cît dormise. Camera în care fusese dus n-avea ceasuri. Dormea lungi perioade de timp, asaltat de vise ciudate, apoi se trezea pentru puţin timp înainte de a se întoarce la un somn mai adînc şi la vise şi mai ciudate. Uneori, cînd se trezea, găsea camera într-un întuneric complet, încît nu-şi putea vedea nici propria mînă. În astfel de clipe, era cuprins de panică. Avea sentimentul că era din nou arestat, într-o celulă din Rusia, şi că avea să rămînă treaz ascultînd zgomotul de paşi pînă ce avea să adoarmă din nou. Atunci, auzea paşi trecînd peste dale de piatră

şi, o dată cu ei, voci şoptind într-o limbă pe care n-o putea înţelege.

Alteori, pe lîngă marginile draperiilor grele intrau dîre de lumină. Atunci ştia că nu se mai găseşte într-o celulă; cu toate astea, îşi amintea doar rareori unde se află. Camera avea o baie ataşată, pe care o folosea din cînd în cînd. Pe masă găsea mîncare uşoară şi sucuri de fructe. O dată căută un telefon, dar nu găsi nici unul.

Într-o dimineaţă, se trezi foarte devreme şi îl descoperi pe Rosewicz aplecat deasupra patului, cu o expresie de îngrijorare pe chip.

– Bună dimineaţa, Jack. Sper că ai dormit bine. Cum te simţi?

– Nu... nu sînt sigur. Nu prea bine. Mă doare capul.

– Da. Doctorul Ganachaud spunea că e posibil. Va veni din nou pe aici curînd. Sper că te-a îngrijit bine.

Pentru o fracţiune de secundă, prin mintea lui Jack trecu o succesiune nebuloasă de scurte examinări medicale şi ingerări de pilule. Îşi aminti brusc de Belov.

– De cît timp sînt aici? întrebă el.

– Ai venit acum trei nopţi. Ai dormit aproape douăzeci şi patru de ore, însă ieri numai cîteva, în serii. Astăzi vei rămîne treaz.

– Unde sînt?

– În casa mea din Paris. Ne găsim în arondismentul al şaptesprezecelea. Cred că cunoşti oraşul.

Foarte bine, gîndi Jack. Aproape prea bine. Caitlin îi dăruise Parisul odinioară, fusese primul ei dar pentru el. După moartea ei, jurase că n-o să mai pună niciodată piciorul în acest oraş.

– Parţial, răspunse. Dar nu zona asta.

– Nu contează. Nu ne aflăm departe de Champs Elysées. Lîngă parcul Monceau.

– Acum ştiu.

– Ei bine, poate că o să facem o plimbare împreună cînd o să te simţi mai întremat. Îţi voi arăta împrejurimile. Pe moment,

trebuie să te odihneşti. Ai fost foarte bolnav. Ai trecut prin multe şi asta şi-a spus cuvîntul. Însă eşti încă tînăr şi sănătos. Te vei reface. Doctorul Ganachaud are multe speranţe. Spune că te-ai putea ridica din pat după-amiază. Regimul îţi va fi schimbat. Mai puţin somn şi un pic de gimnastică. Ai aici o dietă pe care o vei urma cu sfinţenie. E pentru dezintoxicare. Întreg corpul ţi-a fost injectat cu otrăvuri, însă Ganachaud le va scoate. Ţi-a administrat un tratament homeopatic. Sper că n-ai obiecţii. Aici, în Franţa, e un procedeu normal. Mulţi doctori de aici sînt specialişti în homeopatie. Poate că asta nu e pe gustul tău irlandez.

Jack clătină din cap. Nu era în stare să se certe în privinţa tratamentului care i se administra.

În ziua următoare, simţea că vrea să trăiască din nou. Ganachaud îl vizita în fiecare dimineaţă, îl examina şi îi dădea un amestec de pilule şi prafuri fabricate de o firmă farmaceutică denumită Boiron. Dieta specială făcea minuni. Henryk îl masa de două ori pe zi şi îl asista la uşoarele exerciţii fizice pe care trebuia să le execute într-o sală de gimnastică mică, dar perfect utilată. Din cînd în cînd, apărea şi Rosewicz, ca să-l întrebe cum se simte. Bătrînul părea neliniştit şi nerăbdător.

În cea de-a treia zi, Henryk îl duse în biblioteca lui Rosewicz, de la parter. Preţ de o clipă, cînd intră în încăpere, avu o senzaţie de *déja vu*, ca şi cum ar fi fost transportat înapoi în Summerlawn. Rosewicz şedea în spatele biroului. Purta un costum de casă din mătase verde şi ochelari subţiri de aur.

– Arăţi mult mai bine, Jack. Sînt, cu adevărat, uimit. Mi s-a întărit acum încrederea în Ganachaud şi în micile lui pilule cu zahăr.

– De ce m-ai adus aici?

Bătrînul îi făcu semn să se aşeze în fotoliu.

– Te rog, Jack, stai jos. Nu încerca să faci prea multe dintr-o dată.

– Nu mi-ai răspuns la întrebare.

– Ţi-am salvat viaţa. N-ajunge?

– Vreau să ştiu de ce. Ce l-ai pus pe Henryk să facă n-a fost uşor, n-a fost ieftin şi nu te-a privit. Vreau să-mi spui de unde ştiai că mă aflu în Moscova şi unde eram ţinut.

– Foarte bine. Stai jos şi o să-ţi explic ce pot. Am rugat pe doamna Nagle să ne aducă ceai şi prăjituri. Ganachaud spune că poţi mînca şi ceva obişnuit. În acel moment se auzi o ciocănitură în uşă şi doamna Nagle intră, ducînd cu ea o tavă din argint. Doamna Nagle, rosti Rosewicz, ridicîndu-se să ia tava. Îţi aminteşti de doctorul Gould, nu-i aşa?

– Bineînţeles. Şi sînt foarte încîntată să văd că arătaţi mai bine, domnule. N-am spus-o atunci, dar nu prea aveaţi o mină sănătoasă cînd aţi sosit aici.

– Mă simt bine acum, Noreen, mulţumesc.

Femeia părea stînjenită. Zîmbind, se întoarse spre Rosewicz.

– Asta-i tot, domnule?

– Da. O să te sun cînd o să vreau să iei tava.

După ce rămaseră singuri, Rosewicz turnă două ceşti de Gui Hua şi îi dădu una lui Jack.

– Ia *financier*, murmură el, arătînd spre o farfurie cu prăjituri în formă de canoe. Buna doamnă Nagle se duce la Lenôtre, pe bulevardul Wagram, în fiecare dimineaţă după ele.

– Nu mi-e foame.

– Totuşi, insist. Vei fi surprins de cît de bune sînt.

– Trebuie să ştiu de ce mă aflu aici.

– Da, bineînţeles. Ai dreptul. Rosewicz muşcă un pic din prăjitura lui şi luă o înghiţitură din ceaiul auriu. După aceea scoase un cilindru metalic dintr-o cutie de pe birou. Jack simţi că i se înteţesc bătăile inimii. Rosewicz deschise cilindrul şi scoase un pergament în formă de sul. I-l dădu lui Jack. Îl recunoşti? întrebă el.

Jack avu senzaţia că se învîrte camera cu el. Trebui să se ţină de braţele fotoliului, ca să nu alunece de pe el.

– Nu prea ţi-e bine, Jack. Ce s-a întîmplat?

– De unde...? De unde ai luat chestia asta?

– Îţi voi spune imediat. Mai întîi, aş vrea să te uiţi la el şi să-mi spui dacă e sulul care a fost furat din apartamentul lui Şaranskii cu puţin timp înainte de moartea lui.

Jack se forţă să-şi revină. Desfăcu pergamentul şi citi primele rînduri.

– Da, confirmă el. Acesta e. N-am nici o îndoială.

Rosewicz se aplecă peste birou şi luă sulul, pe care îl strecură cu grijă înapoi în cilindru.

– Jack, cum ai descrie acest sul?

– Să-l descriu?

– Da. În ce constă el?

Jack făcu o pauză.

– Cu siguranţă, l-ai citit tu însuţi.

– Da, dar tu eşti expertul. Pe lîngă tine, talentele mele sînt foarte limitate.

– E o scrisoare. Din primul secol, cred. Conţine ceea ce eu cred că poate fi o referire la sinuciderile în masă din Gamala. Asta îl datează după anul 67. Autorul era esenian, ca şi cel care a primit-o. Pe moment, asta-i tot ce ştiu.

Rosewicz îl privi pe Jack în tăcere. Bătu cu degetele în cilindru şi-l puse la loc în cutie.

– Sulul ăsta. Unde l-a descoperit Şaranskii?

– În Biblioteca de Stat. Face parte dintr-o colecţie mare. Uite ce e, am fost de acord să nu dezvălui nici un fel de detalii. Aş vrea să-mi ţin cuvîntul dat.

– Bineînţeles. Dar eşti sigur că ăsta e sulul furat?

– Da. Tu l-ai furat?

Ştiau amîndoi ce implica întrebarea. Rosewicz clătină încet din cap.

– Nu. Henryk l-a furat de la indivizii care te ţineau captiv. Cred că o cunoşti pe Irina Kossenkova, femeia care te-a anchetat. Ce nu înţeleg e de ce ea şi asociaţii ei s-au deranjat să-l fure. De ce şi-ar asuma cineva o asemenea misiune, nu numai de a-l fura, ci şi de-al ucide pe Şaranskii şi pe Volnukhin, ca să ascundă jaful.

Jack se îndreptă în fotoliu.

– Ai spus Volnukhin?

Rosewicz încuviinţă.

– A fost găsit împuşcat în apartamentul lui la cîteva zile după moartea lui Şaranskii. Îmi închipui că tu urma să fii a treia victimă. De ce ar fi această scrisoare atît de importantă? Jack nu răspunse. Să fie, continuă Rosewicz, din cauză că asta e, de fapt, ceea ce căutau ei?

Dintr-un plic mare, polonezul scoase un fotocopie mare. Era aceeaşi pe care i-o arătase lui Jack în timpul şederii lui la Summerlawn. Îi dădu fotocopia lui Jack. Acesta se uită la ea. Se înşelase. Nu era o reproducere a unei copii. Era o fotografie a însuşi manuscrisului pe care îl văzuse ultima dată în Moscova, în apartamentul lui Iosif Şaranskii. Nu scrisoarea decodificată pe care el şi Iosif o băgaseră în cilindru şi pentru care obţinuseră atît de multe aprobări, ci chiar manuscrisul lui Iisus.

CAPITOLUL TREIZECI

– Nu sînt sigur, şopti Jack, încercînd cu disperare să nu se piardă cu firea. Eu... mi se pare că-mi amintesc că mi-ai arătat această fotocopie înainte, cînd stăteam la Summerlawn.

Rosewicz zîmbi.

– Corect. Dar tu ai văzut şi originalul. Foarte recent. Mai precis, în Biblioteca de Stat a Rusiei.

Jack dădu din umeri.

– Cred că e posibil. Dar acolo erau atît de multe suluri, încît n-am avut timp să studiez vreunul dintre ele.

– Cu toate astea, ai văzut acest sul. Nu mă îndoiesc că te-ai uitat la el mai mult de cîteva minute. Rosewicz oftă. Jack, te rog, n-are sens să vii cu poveşti de felul acesta. Eu încerc să te ajut.

Ştiu totul despre acest sul. Dacă vrei răzbunare pentru Iosif Şaranskii şi pentru familia lui, dacă vrei ca acest manuscris să nu fie furat sau chiar distrus, atunci trebuie să mă ajuţi.

– Nu pricep cum de ştii despre aşa ceva, replică Jack. Dacă, aşa cum spui tu, originalul este în Biblioteca de Stat din Moscova. Numai dacă n-ai fost chiar tu acolo.

– Nu era nevoie. Am corespondat cu un om pe nume Grigorevici. Cred că-l cunoşti. Era şeful departamentului unde lucra Şaranskii.

Jack clătină din cap.

– Am auzit de numele lui, asta-i tot. Iosif l-a menţionat o dată sau de două ori.

– Ţi-a povestit despre faptul că l-a anunţat pe Grigorevici de descoperirea acestui manuscris? Şaranskii era singura persoană cu acces în acea încăpere încuiată, care îşi putea da seama ce era, în realitate, acel manuscris şi ce reprezenta el. De-asta ţi-a cerut să te duci la Moscova. Şi, cred eu, de-asta plănuiai să zbori atît de repede de acolo. Cum ai spus, abia ai avut timp să zgîrmi la suprafaţa colecţiei. Cred că Şaranskii voia să scoţi sulul din Rusia, probabil în Israel. Bănuiesc şi motivele lui. Însă sulul care a fost furat din geanta ta de voiaj nu e cel pe care ţi l-a dat el. A fost înlocuit cu unul mult mai puţin important, pe care tocmai l-ai văzut, fie de către el, fie de tine. Sînt convins că ştii unde se află adevăratul manuscris. Tot ce vreau este să mă ajuţi să-l găsesc.

– După aceea?

Rosewicz se încruntă.

– Doamne, de ce mai întrebi? După aceea o să facem ceea ce aţi plănuit tu şi Şaranskii. Îl autentificăm, îl depunem în cea mai sigură bibliotecă şi îl punem la dispoziţia lumii ştiinţifice. Poate că înfiinţăm chiar un institut separat pentru cercetarea lui. Un institut sub directa ta conducere.

Preţ de cîteva clipe, Jack îl crezu. Apoi se uită la mîna cu care Rosewicz ţinea ceaşca fină de porţelan şi observă degetul mic. Ultima falangă lipsea. Jack îşi aminti ce-i spusese Iosif în

acea după-amiază, cu puţin timp înainte de moartea lui... *e aşa cum credeam. E acelaşi Rosewicz. Jack, trebuie să ştii ceva despre acest om. E foarte important.* Acum se întrebă cum ştiuse Rosewicz sau Henryk că cilindrul furat se aflase în geanta lui de zbor. Fie o cunoşteau perfect pe Irina Kossenkova şi afacerile ei, fie aranjaseră ei înşişi explozia.

– Îmi pare rău, rosti Jack. Dar nu te pot ajuta. Dacă s-au schimbat două manuscrise, înseamnă că Iosif a fost vinovat. Nu-mi dau seama de ce a făcut-o. Nu mi-a spus nimic despre o astfel de substituire.

Rosewicz era din ce în ce mai frustrat. În mod clar, interviul nu decurgea aşa cum anticipase.

– Asta e o mare prostie din partea ta, Jack. Credeam că te cunosc mai bine. Îţi admir loialitatea sau cum îi spui tu; nu-ţi admir însă lipsa de bun-simţ. Ştii prea bine la ce mă refer. Ştii că te-am ajutat, că ţi-am salvat viaţa. Totuşi, cunoscînd conţinutul acelui manuscris, cunoscînd implicaţiile lui, nu întreprinzi nimic ca să te asiguri că va ajunge pe mîini sigure. Trebuie să fii conştient nu numai că e un document extrem de valoros, ci şi unul deosebit de periculos. În mîini greşite ar putea provoca rele inimaginabile. După cum, dacă ar intra în posesia unor persoane inocente, acestea ar fi expuse unei imense primejdii. Oricare ar fi situaţia, tu ai responsabilitatea de a dezvălui toate informaţiile pe care le deţii.

Jack privi în jur, la pereţii plini de cărţi nepreţuite, la fereastra lungă care dădea spre o grădină pariziană umbrită, la cele două picturi în ulei, cîte una de fiecare parte a încăperii lambrisate cu mahon. Totul respira mai degrabă putere decît cercetare ştiinţifică, mai degrabă opulenţă decît altruism. Ce fel de om era Rosewicz? Cine crezuse Iosif Şaranskii că era? Propria lui fiică se temea de el şi îl avertizase. *Te rog ai grijă cu tata. Nu te încrede în el. Nu cred că-ţi vrea răul, dar poţi suferi, în ciuda acestui fapt.* Ce voise ea să spună? Ştiuse ceva ce cunoştea şi Iosif Şaranskii, ceva din trecutul lui Rosewicz care îl făcea un om periculos? În ciuda tuturor – în ciuda morţilor preotului

O'Mara, a lui Denis Boylan şi a Moirei Kennedy, a familiei Şaranskii – Jack nu ştia ca acest om să fi comis vreun rău. Nu existau decît zvonuri şi speculaţii.

– Dacă acest sul se găsea într-o cameră încuiată în Biblioteca de Stat, aşa cum spui, rosti Jack, cum se face că aveai o fotocopie cu mulţi ani înainte de descoperirea lui? O fotocopie veche. Poate de treizeci sau patruzeci de ani.

– Mai exact de patruzeci şi nouă de ani, zise Rosewicz. Ştii că documentele care ţi-au fost arătate nu se află de multă vreme la Biblioteca de Stat. Doar de la sfîrşitul ultimului război. Înainte de asta, s-au aflat în mîinile SS-ului, iar înainte în bibliotecile şi *geniz*-ele evreieşti. Deci, ce concluzie tragi? Îţi voi spune eu. S-au făcut fotocopii după multe dintre aceste documente, de către arhivarii SS în timpul ocupaţiei Poloniei. Sovieticii nu erau interesaţi de copii, ci doar de originale. Fotocopiile au fost depozitate într-un loc separat, ca să păstreze ceva din colecţia reprezentată de ele în caz de bombardament sau alt dezastru. Atît de multe tragedii se petreceau atunci, încît păstrarea era cuvîntul la modă pentru mulţi. A fost norocul meu să obţin cîteva dintre aceste fotocopii cînd mai locuiam încă în Polonia. Am avut şansa să reuşesc să le citesc şi să identific documentul despre care discutăm acum.

– Nu înţeleg, protestă Jack. Dacă ştiai că se găseşte în Biblioteca Lenin, de ce te-ai mai obosit să mă întrebi la Summerlawn dacă l-am mai văzut? Ştii că nimeni n-a putut intra în camerele acelea pînă anul acesta.

Rosewicz zîmbi şi clătină din cap.

– Bietul meu prieten mai tînăr, se pare că tratamentul pe care ţi l-au administrat ruşii ţi-a afectat creierul. Habar n-aveam unde fuseseră trimise documentele şi nici ce anume intenţionau sovieticii cu ele. Într-adevăr, n-aveam nici o cale de a afla ce supravieţuise şi ce se pierduse în acele zile cumplite de la sfîrşitul războiului.

Cîteodată, pe piaţă apărea un papirus fără provenienţă – pe piaţa neagră, mai exact – şi unii dintre noi presupuneam că

venea, poate, din Uniunea Sovietică. Nu puteam fi niciodată siguri, bineînţeles, însă era, întotdeauna cea mai bună posibilitate. Ştiam că ei au comori uluitoare; în plus, erau flămînzi de valută forte. E greu de crezut, chiar şi acum, că nu încercau să-şi transforme avuţia furată în bani gheaţă. Se pare însă că nimic sau foarte puţin a ieşit la suprafaţă pînă în acest an.

– Poate că manuscrisul pe care-l vrei se află încă acolo, sugeră Jack. Nu cred că Iosif l-ar fi luat fără permisiune. Aşa ceva nu-i stătea în caracter. În plus, am avut permisiunea să luăm numai sulul pe care îl ai în acea cutie.

– Nu se găseşte în bibliotecă, rosti Rosewicz. Moartea lui Volnukhin i-a dat profesorului Grigorevici intrare liberă la colecţie. El şi-a luat un coleg, un expert în literatura siriacă, un om pe nume Nabiev, un tadjic. Poate că ai auzit de el.

– Siriaca nu e la fel cu aramaica.

– Cu toate astea e suficient de apropiată pentru scopul la care se gîndeau ei. Chiar Grigorevici cunoaşte aramaica mai bine decît credea Şaranskii. I-am dat o copie a acestei fotocopii. El şi Nabiev ştiau exact ce caută. Le-a luat două zile să răsfoiască totul. Manuscrisul nu se găsea acolo.

Jack se ridică în picioare.

– Îmi pare rău, rosti el. Va trebui să mă scuzi. Mă simt obosit şi cred c-ar trebui să mă întind. Doctorul Ganachaud a subliniat să nu mă suprasolicit.

Rosewicz nu făcu nici un gest.

– Jack, zise el cu o voce joasă, ca un părinte care negociază blînd cu un copil recalcitrant şi pe care nu vrea încă să-l plesnească. Cînd ne-am întîlnit ultima dată, am fost cam dur cu tine, poate chiar nedrept. Am descoperit că te-ai îndrăgostit de fiica mea. Aşa că te-am expediat de acolo. A fost un gest patriarhal din partea mea, actul unui om închis în tiparele morale ale unei generaţii moarte. Îmi cer scuze. Nu sînt un om modern, nu posed valenţe moderne, dacă astea sînt ele. Recunosc de bună voie că n-ar fi trebuit să mă amestec într-o chestiune privată dintre doi adulţi. Dacă te consolează, ştiu că Maria nutrea aceleaşi

sentimente pentru tine. De asta i-am cerut să plece din Summerlawn în acea dimineață. Ca ea să ajungă iubita sau soția ta ar fi însemnat... ar fi implicat apariția unor complicații.

– Ai spus că era deja logodită cu altcineva.

– Da. Și, curînd după aceea, s-a măritat cu el. În ciuda tuturor celor petrecute, Jack simți o lovitură în capul pieptului. Oricum, continuă Rosewicz, căsătoria n-a fost reușită. Maria și soțul ei încă trăiesc de ochii lumii ca soț și soție, dar nu e decît o formalitate. Nu dorm împreună. Ea mi-a spus că n-au mai dormit împreună de multă vreme. El e un om bogat și puternic. La fel ca Maria și ca mine, e un catolic fervent. Cu toate astea, cred că se poate aranja o anulare. De fapt, o pot chiar garanta.

Jack îngheță. Nu avusese niciodată un astfel de sentiment de scoatere la mezat pe piață.

– Ce propui exact, domnule Rosewicz?

– Mai bine să nu fiu prea explicit. Ar fi o stîngăcie, iar eu caut mai presus de orice altceva să fiu un om rafinat. În orice caz, dă-mi voie să spun că eu cred că ne putem ajuta reciproc. Tu ești singur. Ai suferit cîteva pierderi tragice în decurs de numai cîțiva ani. N-ar fi timpul să te gîndești la o a doua căsătorie? Cu o femeie pe care o iubești profund? Ar fi atît de ușor...

Putu rosti doar atît. Jack nici măcar nu se deranjă să închidă ușa după el.

CAPITOLUL TREIZECI ȘI UNU

În următoarele zile nu se mai discută nimic pe marginea manuscrisului. Deși Jack era furios pe Rosewicz pentru tentativa lui de a-l subjuga prin cea mai puțin subtilă dintre tentații, rezistența lui fusese profund minată de cunoștința faptului că

Maria poate nu era complet pierdută pentru el. Nu o uitase nici o clipă. Acum cînd era slăbit şi avea nevoie de ea, fusese scoasă la lumină, ca o comoară furată, cu atît mai preţioasă, cu cît fusese considerată pierdută.

Avea nevoie cu disperare de ea, acum mai mult decît oricînd. Pierzîndu-i pe Iosif, Leah şi Sima, i se intensifica durerea pentru pierderea lui Caitlin şi a lui Siobhan într-o asemenea măsură, încît se temea să nu înnebunească. N-avea casă, n-avea simţul locului sau timpului, n-avea pe nimeni pentru care să fie cu adevărat important. Stefan Rosewicz îi oferea o a doua şansă pentru viaţă.

Ca să profite de acea şansă, Jack ştia că nu trebuia decît să-l îndrume pe Rosewicz către manuscrisul lui Iisus. Dacă n-ar fi murit trei oameni din pricina acestui sul, oameni pe care îi iubise, i l-ar fi dat acolo şi atunci. În definitiv, acum manuscrisul era al lui şi îl putea da oricui. Dar nu unui codoş.

Cu toate astea, era tentat s-o facă din mai multe considerente. Ce ar fi putut face singur cu manuscrisul? Nu-l putea păstra. Rosewicz era un colecţionar privat, însă Jack ştia că era unul scrupulos. Fără îndoială că ar fi vrut să fie părtaş la descoperire. Jack bănuia că voia chiar să înfiinţeze institutul despre care îi vorbise. Avea să fie Institutul Stefan Rosewicz şi avea să-l facă pe fondator faimos, să-i dea un fel de nemurire. Ce rău putea fi în asta, dacă cercetătorii puteau studia acolo, dacă manuscrisul şi celelalte materiale erau disponibile lumii ştiinţifice?

Exista şi un alt motiv de preocupare, unul pe care nu i-l mărturisise lui Rosewicz. Nu-şi amintea ce spusese sub influenţa medicamentului pe care i-l administrase Belov. Îşi aducea vag aminte că rostise cîte ceva despre manuscris şi despre identificarea autorului acestuia. Dezvăluise oare şi ce se făcuse cu manuscrisul? Dacă da, atunci o altă viaţă se afla în pericol şi putea fi salvată doar dacă Jack îi povestea totul lui Rosewicz. Chiar şi aşa, putea fi prea tîrziu.

A doua zi după întrevederea cu Rosewicz, i se permise să iasă pentru prima dată afară. Henryk îl luă la o scurtă plimbare prin parcul Monceau. Vremea era aspră şi în aer se simţeau primele semne ale Crăciunului, care erau şi mai evidente pe chipurile luminoase ale copiilor scoşi la plimbare de către bunici. Parcul avea un aer de exclusivitate. Casele, ale căror ferestre dădeau înspre parc, erau imobile cu multe etaje, precum cel în care locuia Rosewicz, decorate cu balcoane elegante. Pînă şi arborii, arbuştii şi florile de iarnă păreau să fi dobîndit un aer de superioritate cultivată. Totul era elegant şi nimic nu era lăsat la voia întîmplării, nici măcar ruinele romane care se găseau în interiorul parcului.

Jack urmări chipurile copiilor. Erau fiinţe tăcute şi atît de bine educate, încît nu şi le imagina apucîndu-se să alerge sau să se tragă reciproc de păr. Aceşti copii se plimbau şi vorbeau ca nişte mici adulţi. Ştia că aveau să crească şi să trăiască în apartamente de sticlă, înconjuraţi de fotografii de familie înrămate în argint, elegante şi de neatins. În fiecare an aveau să discute pe tema ultimului cîştigător al premiului Goncourt, de trei ori pe an aveau să se ducă la operă, cu ocazia unor spectacole de gală, o dată pe lună aveau să cineze la Le Véfour, în cadrul unor petreceri intime şi exclusiviste. Nu îi invidia şi nu le invidia nici viaţa atît de ordonată. În inima fiecăruia dintre ei avea să sălăşluiască cîte o mare nefericire. Nefericire mascată de maniere rigide şi sterile.

Se gîndi de mai multe ori la Sima, la vizita lor la grădina zoologică, la acea pată de culoare a cărei existenţă avea să fie curmată după numai cîteva ore. De alte cîteva ori, gîndul îi fugi la Siobhan, pe care o văzu alergînd în întîmpinarea propriei morţi.

Henryk îl supraveghea îndeaproape. Bănuia că insul primise instrucţiuni să nu-l lase să evadeze. Oricum ştia că era ceva inutil. Chiar dacă ar fi dat peste un jandarm, ce ar fi reuşit să obţină? N-avea nici un dubiu că doctorul Ganachaud ar fi explicat cu o

mare eleganță că pacientul lui se găsea într-o delicată stare de sănătate mintală.

În acea seară, coborînd la cină, Jack descoperi că Rosewicz nu era singur. Îl găsi așezat în mica anticameră, unde-i plăcea să ia un aperitiv înaintea cinei, alături de un bărbat îmbrăcat în haine preoțești, cu însemnele distinctive, purpurii, de cardinal.

– Intră, te rog, Jack. Dă-mi voie să-ți fac cunoștință cu un vechi și drag prieten al meu, cardinalul Leon Ciechanowski. Bineînțeles, Leon nu era cardinal cînd l-am cunoscut. Nu-i așa, Leon?

Cardinalul zîmbi. În mod clar, era o glumă pe tema căreia cei doi se distraseră multă vreme.

– Nu eram nici măcar preot.

– Leon, el este Jack Gould. Trebuie să-l tratezi cu blîndețe; a fost foarte bolnav.

Ciechanowski făcu un pas înainte și întinse mîna. Era un bărbat scund și burtos, contrastînd puternic cu imaginea pe care Jack și-o făcuse despre un cardinal. Dacă ar fi fost să judece numai după aparențe, individul părea total nepotrivit ca să fie prieten cu Rosewicz.

– Am auzit multe despre dumneata, doctore Gould. Îmi pare rău să aflu că ai fost bolnav.

– Mi-e mult mai bine acum, mulțumesc. Domnul Rosewicz m-a îngrijit foarte bine.

– Excelent. Nici nu se găseau mîini mai bune pe care să te afli. Dar trebuie să fii atent. Gazda dumitale e un om periculos.

– Cred că deja am aflat asta, rosti Jack, întrebîndu-se la ce fel de joc trebuia să facă față.

– Nu, sînt sigur că nu știi. Stefan e un pungaș. Are nenumărate vicii, asta ca să nu vorbesc decît de cele pe care le cunosc. Soarta ne joacă feste crude. Cu mulți ani în urmă, cînd eram tineri, a avut loc un soi de substituire. El era destinat să fie cardinal, iar eu omul de știință. N-ai impresia că Stefan ar fi purtat cu mare demnitate haina purpurie? În vreme ce eu... se bătu

peste abdomen... nu mi-am onorat niciodată aşa cum trebuie poziţia.

Rosewicz îşi lăsă mîna pe umărul prietenului.

– Eşti nedrept cu tine, Leon. Se uită la Jack. Leon şi-a petrecut mulţi ani în închisorile comuniste. A fost unul dintre cei care au menţinut biserica în viaţă în Polonia, în vreme ce ţara se găsea sub călcîiul tiranilor.

Cardinalul zîmbi. Jack avu impresia că e un pic stingherit.

– Ei, Stefan, cred că exagerezi. Lucrurile nu stăteau chiar atît de rău, după cum nu stau mai bine acum. Libertatea nu e întotdeauna o binecuvîntare pentru Biserică. Uneori, credinţa devine mai puternică atunci cînd e oprimată.

– Dar există cel puţin oportunitatea de a-ţi manifesta deschis credinţa.

– Pentru cei care vor s-o facă, da. Însă puterea Bisericii în Polonia nu e la fel de mare astăzi, ca atunci cînd comuniştii erau la putere. În acele vremuri, noi ne aflam în opoziţie. Acum, sîntem la guvernare şi începem din nou să pierdem teren.

În acel moment, sosi doamna Nagle, care anunţă că masa era gata. Conversaţia continuă în timpul cinei. Jack îl plăcea pe cardinal. Era un om sincer, jovial, modest, care îşi respecta misiunea sacerdotală. Din cîteva remarci scăpate deveni evident că suferise mult, însă el se abţinu să facă incursiuni în trecut sau să adopte o poză de martir. Rîse mult; avea în minte o mulţime de glume, multe dintre ele amuzante prin dublul înţeles.

Mîncarea era foarte de bună. Doamna Nagle, o bucătăreasă excelentă în condiţiile hranei zilnice care putea fi procurată în Baltimore, înflorise în Paris. Avînd la dispoziţie o jumătate de duzină de cuvinte franţuzeşti de bază şi un instinct pentru ingrediente rare, fusese lăsată liberă să colinde magazinele şi pieţele din arondisment, cu un buget elastic pe mînă. Rezultatele se constituiau în mici miracole care ar fi onorat mesele celor mai fine restaurante pariziene. Nu era de mirare că Rosewicz o păstra pe femeie doar pentru sine.

Ajutată de mîncare, de o gamă de vinuri neobişnuite din micul magazin al lui Philip Thustrup de pe strada Laugier – o sticlă rară de Romaneé-Conti, un Latour 1928 şi, în final, un Château d'Yquem din 1937 – şi de jovialitatea cardinalului, seara nici n-ar fi putut fi altfel decît cordială. Jack mîncă puţin, dar bine, şi îşi permise un singur pahar de Romaneé-Conti. Ceilalţi doi băură porto după cină. Data de pe sticlă indica anul 1871. Jack refuză, după o îndelungată ezitare, să guste din licoare.

Luîndu-şi paharele şi sticla, Rosewicz şi Ciechanowski îl conduseră pe Jack în bibliotecă. Lumina focului din cămin şi a aplicelor dădeau impresia unui univers moale, impenetrabil. Afară se înteţise vîntul. Se auzea izbind ferestrele în rafale neregulate, zguduindu-le aprig o clipă, apoi îndepărtîndu-se în căutarea unei victime mai puţin solide. În încăpere se găseau trei fotolii din piele, bine întreţinute. După ce luară loc, Ciechanowski îşi puse paharul pe o măsuţă de lîngă el şi se întoarse spre Jack.

– Mi-a făcut plăcere să te cunosc, doctore Gould. Sau poate că e timpul să-ţi spun Jack. Am avut o seară excelentă împreună, nu? Sper că nu va fi ultima. Oamenii spun asta atît de des la petreceri, încît aproape că şi-a pierdut înţelesul. Însă eu vorbesc serios. Cînd te întorci în Israel?

Jack îi aruncă o privire lui Rosewicz, dar nu primi nici un ajutor din partea acestuia.

– Nu ştiu. Presupun că imediat ce Ganachaud mă va declara sănătos. Stefan trebuie să ştie mai bine decît mine.

– Pentru mine arăţi deja suficient de sănătos. Nu-i lăsa pe doctorii ăştia francezi să te ducă cu preşul, Jack. Cu ale lor *homéopathie* şi *phytothérapie*, cu *crises de foie*, cu *modificateurs du terrain*, aici totul pare un soi de junglă. Sînt oameni foarte discreţi. Îşi iau viaţa lor şi pe a pacienţilor foarte în serios. Ar trebui să pleci de îndată ce simţi că poţi. Nu eşti de acord, Stefan?

– În întregime. Parisul nu e sănătos iarna. În locul doctorului Gould, eu aş porni spre Israel şi spre soare. Cîteva săptămîni

pe plaja de la Eilat i-ar face mult mai bine decît toate pastilele şi tincturile lui Ganachaud.

Cardinalul luă o înghiţitură de licoare din paharul lui umplut cu generozitate.

– E delicios, Stefan. N-am gustat porto ca ăsta de cînd... În fine, de cînd te-am vizitat ultima dată.

– Păstrez cele mai bune sticle special pentru astfel de ocazii, Leon. Asta este ultima din Lotul 1871.

– Nu-ţi face griji. Ştiu unde poţi găsi altele. O să vorbesc cu nunţiul dimineaţă. Ciechanowski se întoarse şi îl fixă cu privirea pe Jack. Acesta observă că preotul devenise brusc serios. Cînd vorbi, din vocea lui nu răzbătea nici urmă de jovialitate. Mă îngrijorează ceva, Jack. Sper că n-o să crezi că mă amestec, însă Stefan mi-a povestit despre tragedia ce s-a petrecut în Moscova şi despre cît de aproape ai fost de moarte. Mă îndurerează să aud astfel de lucruri. După sfîrşitul Războiului Rece, am sperat că vom ajunge să vedem, în sfîrşit, vremuri mai paşnice. Dar acum sînt din nou războaie în Europa şi probabil vor mai izbucni şi altele. Făcu o pauză. Jack ghici ce avea să urmeze. Stefan mi-a povestit despre manuscris. Sau ar fi mai bine să spun despre manuscrise? Voi fi foarte direct cu tine. Ştiu că nu te vei opune. O parte din mine vrea ca tu să nu fi descoperit niciodată manuscrisul pe care Stefan încearcă din răsputeri să-l localizeze. Scrisoarea scrisă de mîna Domnului Nostru. Ar fi fost mult mai bine pentru noi toţi dacă sulul ar fi rămas îngropat într-un loc pe care să nu-l descopere nimeni. Se pare însă că Dumnezeu n-a vrut ca el să rămînă ascuns.

Trebuie să mărturisesc că o altă parte din mine este extrem de emoţionată. Asta e expresia, nu-i aşa? Cînd mă gîndesc că ai atins cu mîinile tale un pergament care a fost scris de Iisus Hristos şi cînd îmi dau seama că acum posedăm cuvintele Mîntuitorului nostru, scrise de propria Sa mînă, rămîn fără grai.

Totuşi, trebuie să spun că mă tem. Mă tem din mai multe şi diferite motive. Cea mai mare teamă a mea este aceea că manuscrisul nu reprezintă decît un fals, o încercare deplorabilă

de a tulbura Biserica, ceva creat în vremea lui Stalin. Înainte de orice, am nevoie de asigurarea ta în această privință. Tu ai văzut manuscrisul. L-ai citit. N-am nici o îndoială că, înainte ca tu să-l parcurgi cu privirea, Iosif Şaranskii făcuse deja o serie de verificări în încercarea de a-l autentifica. Aşa că te rog să-mi spui ce crezi. Trebuie să ştiu. Este un fals?

Jack inspiră adînc. Era foarte obosit. Mîncarea şi compania plăcută îi coborîse garda de protecție. Ciechanowski îi cîştigase încrederea. Devenise incapabil de a mai face efortul de a minți.

– Nu, răspunse el, cu voce coborîtă. Nici unul din ceilalți doi nu scoase o vorbă. Jack repetă cuvîntul mai tare. Nu. Este cît se poate de autentic. Iosif şi cu mine am căzut de acord în această privință. E posibil să ne fi înşelat, bineînțeles. Timpul va decide. Sînt dispus să jur că e autentic.

Cardinalul închise ochii, ca şi cum s-ar fi rugat. Cu colțul ochiului Jack îl văzu pe Rosewicz zîmbind pentru sine. Se simțea răzbunat. Ei bine, gîndi Jack, şi ce dacă?

Tăcerea continuă multă vreme. Ciechanowski rămase adîncit în gînduri sau rugăciuni. Cînd redeschise ochii, aceştia aveau o privire cețoasă. Cu toate că i se adresă lui Jack, vorbi ca şi cum ar fi fost singur, ca şi cum în încăpere nu s-ar fi aflat nimeni în afara lui.

– Eu sînt un credincios, doctore Gould, cu toate că uneori nici măcar eu nu sînt convins în ce anume cred. Are vreun sens pentru tine ce-ți spun? Tu eşti un necredincios şi de aceea ți se poate părea lipsit de sens. Cînd eram tînăr, credeam în Dumnezeu – o credință suficient de convențională, chiar banală, dar îndestulătoare la o anumită vîrstă pentru a susține o viață de autonegare, adică exact ceea ce îmi doream în realitate. Nu ştiu de ce. Tinerii sînt creaturi foarte bizare, de nerecunoscut nici măcar de către ei înşişi cînd îmbătrînesc.

Cu timpul, o astfel de viață devine tot mai grea. Nu atît datorită faptului că trupul slăbeşte, cît faptului că sufletul devine tot mai complex, iar mintea este îndemnată să o ia razna. Aşa se face că am ajuns la alte credințe şi alte viziuni. Un Tată Ceresc

absent nu e suficient. Pendulul lui Hume atîrnă greu. Pe atunci credeam în multe lucruri: în ţara mea, în pace, în purificarea prin război, în justiţie, în pedeapsă, în ceva denumit umanitate. În cîteva dintre acestea am crezut chiar simultan, dacă poţi să mă crezi.

Deoarece eram creştin, ştiam că într-o zi va trebui să cred în Iisus. Nu să-l gust sau să-i urmez exemplul, să-l sorb în timpul mesei, să consimt mental la abstracţiile lui Pavel, nu să mă crucific alături de El într-un fel de negare tinerească a nevoilor mele umane. Nu, eu trebuia să-l devorez, voiam să-l înghit cu totul. Ştiam că e vorba de ceva mai mult, dar era foarte greu să descopăr despre ce anume era vorba. Credeam în tot ce-mi pica în mînă. În sfinţi, în moaşte, în Sfînta Fecioară, în viaţa de apoi: în orice, ca să-mi amăgesc zilele. În orice, în afară de a mă apropia de acea inimă care bătea. Te înspăimînt? Jack nu răspunse. Focul ardea în cămin. Afară, vîntul lăsa grădinile şi acoperişurile curate. În cele din urmă, am ajuns acolo; nu ştiu cum, nu te-aş putea ghida niciodată pînă acolo, n-am nici o hartă pentru o astfel de călătorie. Poate că nimeni nu are, poate că toţi trebuie să-şi găsească singuri calea. El era acolo, aşa cum ştiam că o să fie, şi mă aştepta. Singur. Mi s-a părut groaznic la sosire să-l văd atît de singur. Nimic nu poate îmblînzi sălbăticia în care trăieşte. Nici Biserica, nici rugăciunile înălţate, nici imnurile cîntate – nimic. Fiecare trebuie să apară în faţa Lui aşa cum am apărut eu, solitarul întîlnindu-l pe solitar. Făcu o pauză. Chiar şi în lipsa lui de credinţă, Jack era tulburat de gîndul la acea solitudine cosmică. Atingea o coardă sensibilă în el. Deschidea nişte răni pe care le crezuse închise de timp. Iar acum, continuă Ciechanowski, vii tu cu asta. Ca şi cum mi l-ai aduce chiar pe Iisus. Nu-ţi pot descrie cît îmi e de greu, cum mă arde doar gîndul. Se uită la Jack. Ştii că vei răni mulţi, foarte mulţi oameni dacă vei publica această scrisoare. Jack încuviinţă. O faci intenţionat? Jack clătină din cap. Atunci de ce ai ales să procedezi astfel?

– Pentru că reprezintă adevărul, răspunse Jack cu voce ezitantă. Dacă e ce pare a fi, atunci nimeni n-are dreptul să-l îngroape din nou sau să-l cenzureze. Ar însemna o nouă crucificare. Biserica va trebui să lase oamenii să decidă singuri. Fără îndoială, credinţa multora va fi distrusă. Dar, dintre toţi oamenii, tu ar trebui să ştii cel mai bine că nimeni nu renunţă atît de uşor la credinţă. Ce fel de credinţă e aceea care e zguduită de adevărata faţă a ei?

Ciechanowski nu răspunse pe loc. Jack habar n-avea la ce se gîndea şi ce dispută se petrecea în mintea lui. În ciuda umorului, era un om serios şi profund în adîncul sufletului.

Cardinalul dădu din cap. Jack observă că în mîna lui apăruse, din senin, un şirag de mătănii şi că el înşira mărgelele încet între degetele lui mici şi grase.

– Da, rosti preotul, ai dreptate. Ce fel de credinţă e aceea? A fost un secol greu pentru biserică, dar nu cred că obscurantismul trecutului e o soluţie pentru problemele noastre. N-avem dreptul să suprimăm cuvintele Domnului Nostru, aşa cum n-avem dreptul să-I ascundem trupul de cei care-L caută.

Ai avut dreptate să fii prudent. Există oameni răi, care ar face din manuscris obiectul propriei lor lăcomii sau care l-ar folosi în scopuri politice. Unii dintre ei şi-au făcut deja jocul. Vor apărea şi alţii. E imperios necesar ca manuscrisul să fie recuperat şi pus în mîini sigure. Îţi dau asigurarea mea personală că, dacă mi-l dai mie, voi folosi toată puterea mea ca să-l păzesc. Nu voi impune nici o restricţie cercetătorilor care vor să-l studieze sau ziariştilor care vor dori să publice detalii din el. Nu voi ascunde nimic. Iar cînd va sosi vremea, îţi garantez că va fi publicat integral sub auspiciile mele. Zîmbi brusc, adăugă: Cu ajutorul banilor lui Stefan, bineînţeles. Se opri şi se uită la Jack. Degetele, ca şi şiragul de mătănii, îşi încetaseră mişcarea. Afară vîntul se mai domolise. Ei, Jack – e decizia ta. Ce zici?

Jack resimţea oboseala şi amărăciunea ca pe o grea povară în spate. Aici, în faţa lui, se afla cineva care se oferea să-i preia sarcina şi să-i dăruiască din nou pacea.

– Le-am schimbat, rosti el. Eu trebuia să duc un manuscris obişnuit cu mine, cel pe care Stefan îl ţine în cutia de pe birou. Manuscrisul lui Iisus a plecat în Israel cu o zi înainte, cu un prieten al lui Iosif. Un om pe nume Isaak Berchik, care îl va păstra în siguranţă pînă cînd voi lua legătura cu el.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI DOI

Ca o ciudăţenie, lui Jack nu-i trecuse prin gînd că putea să fie prizonier în casa lui Rosewicz. Circumstanţele salvării sale din Moscova, boala lui ulterioară şi familiaritatea mediului în care se afla acum îl ademeniseră să se considere un oaspete, aşa cum insistase Rosewicz. Se aşteptase, bineînţeles, la o uşoară rezistenţă dacă ar fi încercat să plece fără să lămurească împrejurările dispariţiei manuscrisului. După ce se hotărîse să-i spună cardinalului Ciechanowski despre Berchik, nu mai simţea nici un fel de teamă în această privinţă.

Ca atare, fu extrem de şocat a doua zi dimineaţă cînd, după micul dejun, se decise să facă o plimbare de unul singur şi descoperi drumul de ieşire din casă barat de un Henryk sumbru şi tăcut. Nu se considerase un prizonier care avea nevoie de eliberare sau de evadare. Trimis înapoi în camera lui, pînă cînd Henryk avea să primească ordinul de a-l însoţi din nou afară, îşi dădu seama că se găsea exact în postura unui deţinut.

O cercetare rapidă a încăperii îi confirmă bănuielile. Ferestrele înguste erau închise şi asigurate, iar geamurile erau conectate la sistemul de alarmă. În spatele unei oglinzi mari, descoperi o cameră video mascată în perete, fără îndoială conectată la un ecran de monitor undeva sub scara interioară a casei. Îşi dădu seama că nu încercase niciodată să deschidă uşa încăperii: avea tot ce-i trebuia în cameră şi fusese întotdeauna însoţit, afară şi

înăuntru, de Henryk sau de doamna Nagle. Încercă mînerul şi află că uşa era încuiată.

Bănuielile în privinţa lui Rosewicz, adormite cu o seară înainte de mîncarea bună şi de atmosfera caldă, i se treziră abrupt. Deşi ezită să extindă bănuielile asupra lui Ciechanowski, îl încerca o groază teribilă că îl aruncase pe nevinovatul Berchik în mîinile unor indivizi lipsiţi de scrupule, poate chiar mînjiţi de sînge omenesc.

În acea seară, la cină, după ce eşuaseră toate tentativele de a găsi o scăpare pe cale indirectă, se hotărî să-l înfrunte pe Rosewicz.

– De ce sînt prizonier în casa asta?

Rosewicz, care ducea în acel moment furculiţa plină cu trufe proaspete la gură, înălţă din sprîncene. Apucînd delicatesa uşor cu buzele, o mîncă încet savurînd-o.

– Prizonier? exclamă el, ca şi cum cuvîntul i-ar fi deranjat gustul trufei. Prizonier aici? Ce te face să crezi un astfel de lucru?

– Am fost împiedicat să ies afară singur azi-dimineaţă. Henryk m-a oprit. Cînd m-am întors în camera mea, am descoperit că uşa fusese încuiată şi ferestrele zăvorîte. Există acolo o cameră video prin care se poate urmări orice mişcare a mea. Din cîte ştiu mai există una în baie. Cred că-mi datorezi o explicaţie.

Rosewicz îşi duse la buze o altă trufă mică. Nici acum nu se grăbi să răspundă. Trufele fuseseră cumpărate de la La Maison Truffe în acea dimineaţă. Delicatesele sosiseră în cursul nopţii de la Périgord.

– Îţi înţeleg supărarea, Jack. Ai trecut printr-o experienţă neplăcută. Ganachaud mi-a spus că nu se aştepta să-ţi revii complet în curînd. Fizic, eşti aproape recuperat, însă mai există cicatrice care necesită o lungă vreme ca să se vindece. Într-o formă sau alta, ele te vor marca tot restul vieţii. Cred că ştii asta. Nici nu te aşteptai la altceva. Nici eu nu te voi mai deranja cu ele, de vreme ce cred că ştii mai multe în această privinţă decît mine, în ciuda vîrstei mele înaintate.

În orice caz, Ganachaud m-a avertizat că perioada ta de izolare în sediul central al miliției și interogatoriul din azilul Moscovei se pot dovedi mai traumatice decît îți dai tu seama. Ostaticii, mai ales cînd au fost supuși la tratamente umilitoare sau torturi, au parte, în general, de o formă de tratament psihiatric la eliberare. Din nefericire, circumstanțele mai degrabă speciale ale închiderii și evadării tale fac ca așa ceva să fie mai greu de aranjat. Ganachaud face tot ce poate, indiferent ce ar spune prietenul meu Leon Ciechanowski la adresa doctorilor francezi; cred că vei descoperi că tratamentul lui e cu adevărat valoros. Nu renunța prea ușor la Ganachaud. Și-a învățat meseria de la Rousson și Zissu. Are cursuri de homeopatie la școala de medicină de la Sorbona.

Dar să ne întoarcem la subiectul așa-zisei tale încarcerări aici. Îmi cer scuze în legătură cu ușa încuiată. Așa ceva n-ar fi trebuit să se întîmple. Ești liber să te plimbi oriunde în această casă. Dacă Henryk se mai dovedește vreodată nepoliticos sau brutal, spune-mi imediat. N-o să se mai poarte așa, îți promit. Ușa ta a fost închisă cît timp ai fost bolnav, din rațiuni de securitate. De aceea se află acolo și camera video, iar ferestrele sînt conectate la alarmă și geamurile securizate. Nimic din toate astea n-a fost menit pentru a te ține închis, ci pentru a-i ține pe nepoftiți la distanță.

Jack se apleacă peste masă.

– Pe cine, pentru numele lui Dumnezeu? Acesta este Parisul, nu Moscova.

– N-are importanță. Îți amintești de măsurile de securitate de la Summerlawn. Casa asta e la fel de bine protejată. Aici există, mai întîi, colecția mea. Poate că te vei simți ușurat să afli că ea n-a fost deloc afectată cînd a ars reședința. Și-apoi, sînt alte comori care ar răsplăti timpul și efortul cheltuite de un spărgător.

Problema specială încă o constitui tu, dragul meu Jack. N-ai voie să crezi că ești în siguranță doar pentru că ai ajuns la Paris. Cred că trebuie să afli cîte ceva despre femeia care te-a dus la Matrosskaia. Așa cum am mai zis, numele ei e Irina Kossenkova. A fost pe vremuri una dintre cele mai puternice femei din

Uniunea Sovietică, putînd fi asemuită ca forţă cu Aleksandra Kollontai. Numai că numele Kossenkova nu-l vei găsi în nici un dosar oficial. Pînă acum cîţiva ani, ea a fost şefa unei mici organizaţii de securitate, virtual independentă de aparatul de stat. Răspundea numai în faţa Prezidiului Sovietului Suprem sau, mai exact, numai în faţa preşedintelui.

Sarcina ei era aceea de a furniza şefului statului un sistem personal de informaţii, independent faţă de KGB sau GRU. Comitetul ştia de existenţa ei, bineînţeles, şi mai ştia că ea era una dintre puţinele persoane din Uniunea Sovietică aflate în afara razei lor de influenţă. Mai mult, cunoşteau că un simplu cuvînt din partea Kossenkovei putea demite ofiţerul KGB cu rangul cel mai înalt. Sau chiar mai rău.

– Cum de ştii toate astea?

Rosewicz dădu din umeri. Îşi terminase trufele. Jack nici măcar nu şi le atinsese pe ale sale. Aroma lor înţepătoare, acrişoară, atîrna ca un văl deasupra mesei.

– Probabil, ai ghicit deja că un om în poziţia mea, un polonez cu mulţi bani şi relaţii în lumea finanţelor, a avut din cînd în cînd ocazia să facă afaceri cu servicii de informaţii. Am acordat multe favoruri agenţiilor din Vest, iar acestea m-au ajutat, ca recompensă, cu informaţii şi expertize. Cred că e suficient să ştii atît. Se opri şi privi la farfuria lui Jack. Nu te interesează trufele? Jack clătină din cap. Nu-i era cu adevărat foame şi n-avusese niciodată banii sau ocazia să dobîndească gustul unor asemenea delicatese. Atunci dă-mi-le mie. Se pot găsi doar pentru o scurtă perioadă a anului. Puse farfuria neatinsă a lui Jack peste a lui. În seara asta luau masa pe farfurii albe de porţelan, pe care trufele stăteau tari şi negre. Ridicînd o bucată mică la gură, Rosewicz mîncă în tăcere, apoi îşi îndreptă din nou atenţia către Jack. Kossenkova a supravieţuit tranziţiei remarcabil de bine. Ea a văzut cum se va petrece totul înaintea celor mai ascuţite minţi din KGB. Unii spun că a manevrat situaţia cînd a văzut în ce direcţie se îndreptau lucrurile şi ce s-ar întîmpla dacă nu s-ar face schimbări radicale. Se spune că a fost apropiata lui Gorbaciov, iar unele zvonuri susţin că a fost una dintre per-

soanele din culisele loviturii de stat de anul trecut, acţionînd în numele lui Gorbaciov, în tentativa de a scăpa de adepţii liniei dure.

Oricare ar fi adevărul, cert e că a supravieţuit şi a făcut-o bine. Mai mult, a fost în stare să-şi păstreze intactă majoritatea vechii ei organizaţii. Să ştii că agenţii de informaţii se bucură de imunitate la schimbări. Acesta e un adevăr pe care ar fi trebuit să-l înveţi din istorie. Noile regimuri nu-şi pot permite să se dispenseze în întregime de talentele şi cunoştinţele vechii gărzi. Unii trebuie puşi la zid, bineînţeles. Printre ei se numără criminali, asasini, torţionari, oameni a căror expunere publică slujeşte drept simbol al schimbării. Sau, mai degrabă, ca un văl, da? Un mijloc de acoperire a adevărului. Ceea ce înseamnă, bineînţeles, că lucrurile nu s-au schimbat deloc. Nu în esenţa lor.

Cît despre ceilalţi, personajele din spate, eminenţele cenuşii care s-au concentrat asupra acumulării de cunoştinţe, întocmirii de dosare ale oponenţilor interni şi inamicilor externi – ăştia nu sînt niciodată daţi afară şi nici puşi la zid. Sînt prea valoroşi. Irina Kossenkova era prea valoroasă. Este şi acum. Făcu o pauză. De jur împrejur, portrete de bărbaţi cu trăsături ascuţite şi de femei languroase îi priveau cum stăteau la masă, un bătrîn care mînca şi un bărbat tînăr care încerca să-şi recîştige controlul asupra vieţii proprii. Acum e mai puternică decît oricînd, continuă Rosewicz. Singurii ei inamici sînt fantome: Dzerjinskii, Iazov, Beria, OGPU, GPU, KGB. Toţi şi toate au dispărut acum, s-au pierdut în negura timpului. Numai ea a rămas. Fără ea, Jack, te asigur că ar fi haos în Rusia. Anarhie, poate chiar război civil. Nu exagerez. Ea şi organizaţia ei reprezintă singurul paravan între ruşi şi dezastru. Rosewicz se opri ca să-şi termine trufele. Cu fiecare pe care o mînca se întreba cît de multe îi mai rămăseseră de savurat. Nu existau decît foarte puţine în fiecare an, iar el mai avea atît de puţini ani înainte de a muri. Este posibil ca asta să nu fie suficient. Irina Kossenkova e puternică, dar numai în contextul unui stat care e bolnav cronic. Forţele ei sînt mînate de slăbiciunile sistemului pe care-l serveşte. Numai că nu există un alt sistem. Dacă acesta pică, se prăbuşeşte şi ea.

Ea caută cu disperare influenţă, oriunde şi din partea oricui. Înăuntrul Rusiei poate face ce vrea însă asta nu-i foloseşte prea mult dacă nu se poate juca decît cu jucării stricate. Ca să capete tăria de care are nevoie, îi trebuie o infuzie din afară. Acum crede că a găsit aşa ceva, dar că tu i-ai furat-o.

– Manuscrisul? Cum ar fi putut-o ajuta?

– Oh, eşti tare naiv, Jack. Manuscrisul acesta ar însemna totul pentru o astfel de femeie. Dacă l-ar poseda, dacă ar deţine controlul absolut asupra lui gîndeşte-te ce putere ar dobîndi asupra bisericii din Rusia. Acea biserică la care mulţi încep să se întoarcă. Şi ce n-ar putea face cu acest manuscris ca să cîştige influenţă din altă parte: poate din partea Vaticanului sau chiar a liderilor mişcării protestante americane. Nu pot decît să ghicesc planurile ei şi cum ar putea ea concepe să folosească manuscrisul tău în scopuri politice sau financiare. Nu sînt sigur decît de faptul că acest sul i-ar oferi bula de oxigen de care are atît de mare nevoie. Nimic mai mult, nimic mai puţin.

– Dar... Încă nu pricep...

– De ce ar veni după tine aici? Dragul meu băiat, pînă acum ea a aflat că eu am furat manuscrisul de la ea şi că te-am ajutat să evadezi. Ca atare, eu sînt principala ei ţintă, nu-i aşa? Însă ea nu îndrăzneşte să mă lovească cîtă vreme nu ştie unde se găseşte manuscrisul. Ar putea presupune că îl am, dar ştie prea bine că n-aş fi atît de prost, încît să-l păstrez aici. Pe de altă parte, sînt convins că n-a aflat încă nimic de substituire. Numai dacă nu... Rosewicz se uită la Jack... Dacă nu i-ai spus tu sub influenţa drogurilor pe care ţi le-a administrat Belov.

– Îmi pare rău. Nu te pot ajuta. Zău că nu-mi amintesc ce am spus atunci.

– Nu contează.

– Dar dacă ea are manuscrisul...

– În acest caz, va trebui să i-l iau. Oricum, viaţa ta e în pericol. Dacă n-a aflat încă de substituire, dar are motive s-o bănuiască, atunci are nevoie de tine ca să-i spui unde poate fi găsit documentul. Dacă i-ai oferi această informaţie, ai deveni foarte stînjenitor pentru ea. Ştii prea multe. De aceea lui Pavli-

ciko i s-a ordonat să se descotorosească de tine. Manuscrisul nu valorează doi bani pentru ea, dacă lumea îi cunoaşte conţinutul. Înţelegi? Ea ar cita un pasaj aici, o frază dincolo. Ar semăna îndoiala, ar alimenta confuzia, ar determina conducătorii bisericii să vină la ea, adică oameni care ar face orice ca să vadă manuscrisul, să-l îngroape pe vecie sau să-l distrugă.

De aceea avem nevoie de Ciechanowski. De aceea trebuie să fii ţinut în siguranţă aici, în această casă. Crede-mă, dacă ai pleca de aici singur, viaţa ta n-ar valora nici doi bani. Pentru Irina Kossenkova, eşti o ameninţare care trebuie eliminată. Pentru mine, eşti o achiziţie preţioasă. Poţi fi de ajutor la autentificarea manuscrisului şi îl poţi prezenta lumii. Va exista un institut, Jack, aşa cum ţi-am promis. Tu vei fi directorul lui. Îţi dau cuvîntul meu. Cînd lucrurile vor ajunge în acel stadiu, jocul nu va mai avea nici o miză pentru Kossenkova. Atunci, ea se va retrage, deoarece nu va mai avea nimic de cîştigat din urmărirea ta sau a manuscrisului. Va trebui să-şi caute salvarea în altă parte.

Aşa că îţi dai seama, Jack, că a sta aici sub protecţia mea, şi integrîndu-te perfect în planul meu, reprezintă singura speranţă a ta de a trăi, o viaţă lungă şi rodnică.

Bătrînul zîmbi şi îşi lăsă furculiţa în linişte pe farfuria albă.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI TREI

Ieşea la plimbare în majoritatea zilelor. Henryk stătea în apropierea lui, fără a-l pierde vreodată din ochi. Jack ştia că el e înarmat şi bănuia că nu era singur. Rosewicz n-ar fi riscat nimic în privinţa unei chestiuni atît de delicate cum era supravieţuirea lui Jack. Fără eminentul doctor Gould şi fără legăturile lui dovedite cu Iosif Şaranskii, lui Rosewicz i-ar fi fost foarte greu să explice cum a intrat în posesia manuscrisului lui Iisus.

Jack bănuia ce avea de gînd Rosewicz. După ce avea să se anunțe apariția manuscrisului, proabil că rușii aveau să formuleze un protest oficial. Pînă atunci, Rosewicz și Ciechanowski aveau să aibă institutul gata, chiar și numai într-o formă embrionară: poate o clădire și scheletul unei structuri de personal. Avea să existe o cameră în care să se țină conferințe de presă, un director cu relațiile publice și un computer pe care să întocmească informări. Jack era dispus să parieze că acest institut avea să fie situat în Polonia. Rosewicz avea să găsească o proveniență pentru pergament, fără a-l lega de vreun oraș sau vreo bibliotecă. Manuscrisul avea să fie polonez la origine și evreiesc numai dintr-un punct de vedere confuz (spre a cîștiga credibilitate și simpatie prin asociere cu Holocaustul), însă, cu siguranță, niciodată german sau rusesc în sens legal. Punctul de vedere al guvernului polonez avea să fie însușit de Vatican, probabil sub forma unei proprietăți mixte, în care biserica avea să fie partenerul activ. Din acest punct de vedere, era de mare ajutor faptul că Papa era polonez.

În plus, Jack era destul de sigur că Ciechanowski se angajase deja în negocieri deschise cu succesorul lui Volnukhin de la Biblioteca de Stat a Rusiei. Probabil că cei de acolo voiau totul. Să confere manuscrisului un context, să organizeze ei structura institutului, să evite riscul de existență a altor fragmente, poate chiar documente întregi, de valoare egală sau similară. Alte scrisori scrise de aceeași mînă, scrisori ale altora adresate lui Iisus, documente semnate de fratele lui, Iacob – cine putea ști?

Dar dacă rușii, conduși de Kossenkova, ajunseseră primii la Berchik? Rosewicz nu-i mai spusese nimic despre prietenul și curierul lui Iosif. Jack nu era, oricum, convins că polonezul îi va spune adevărul, mai ales dacă lucrurile merseseră prost. Jack se întreba ce ar face Rosewicz dacă Kossenkova l-ar învinge în această privință. Oare cît de puternic era el? Îi luase o dată pe ruși prin surprindere. Nu se putea aștepta să repete isprava, mai ales dacă ei luau măsuri suplimentare de precauție. Numai că Rosewicz lăsase să-i scape un comentariu: *În acel caz, va trebui*

să i-l iau. Jack era sigur că polonezul nu era un om care să amenințe în zadar.

În scurt timp, Jack simți nevoia să facă ceva. Avea nevoie de ceva care să-i ocupe mintea. Tratamentul lui Ganachaud se dovedise miraculos, dar, așa cum el însuși îi spusese lui Jack, unele răni doar timpul le putea vindeca bine.

– Timpul, zisese el, și activitatea. Nu e bine să lenevești și să răsucești lucrurile pe toate părțile. Te sfătuiesc să te întorci cît mai curînd la lucru.

Jack îi expuse ideea lui Rosewicz, care se declară de acord, dar zise că prefera ca Jack să rămînă lîngă el pînă ce institutul avea să fie înființat și gata de funcționare.

– Asta înseamnă că l-ai găsit pe Berchik?

Rosewicz clătină din cap.

– Nu încă.

– Dar ți-am oferit amănunte. Adresa la care trebuia să se ducă în Tel Aviv, departamentul agenției israeliene care se ocupa de imigrarea lui.

– Nu poate fi găsit. Dar sînt sigur că nici el, nici manuscrisul n-a părăsit țara.

Jack se îngrijoră. În ciuda instabilității psihice, Berchik înțelesese importanța misiunii ce-i fusese dată, chiar dacă nu cunoștea identitatea documentului pe care îl luase cu el. Jack era mai convins decît oricînd că scriitorul pățise ceva.

– Te rog să întreprinzi tot ce poți. Era doar un curier, nimic mai mult. Habar n-are despre manuscris sau altceva. Te asigur.

– Ai cuvîntul meu. O să facem tot ce putem.

– Între timp însă, eu nu pot să stau și să aștept, citind povești polițiste ieftine și uitîndu-mă la televizor.

– Nu-ți plac programele televiziunii franceze?

– Nu prea vorbesc franceza. Ascultă, Stefan, am nevoie să fac ceva serios. Mi-a spus-o și Ganachaud. Tu ai încă biblioteca. Trebuie să fie mult de lucru acolo.

Rosewicz păru să mediteze o clipă.

– Da, rosti el. La fel mi-a spus şi Ganachaud. Susţine că eşti mult mai bine. În fine, ai dreptate. Biblioteca e încă aici. Însă cred că ar fi o pierdere de timp pentru tine să te ocupi de catalogare sau de ceva similar. Părerea mea e că ar trebui să începi munca de autentificare a manuscrisului. Da? Sînt multe lucruri pe care le poţi face în absenţa originalului. Am seturile complete de fotocopii pregătite de germani. Tu ai transcrierea ta. Îţi pot da un set complet de fotografii ale materialelor de la Qumran, făcute la biblioteca Huntington, ediţia de microfişe ale manuscriselor întocmită de Tov, facsimile ale oricăror alte documente de care ai nevoie – fragmente Oxyrhynchus, materialele lui Bodmer şi Rylands, codicele Nag Nammadi, textele de la Cairo Geniza. Deţin indexuri alfabetice, dicţionare, biblii, texte apocrife. Există un exemplar din indicele alfabetic întocmit de Kiraz asupra Noului Testament siriac – mă îndoiesc că l-ai văzut vreodată pînă acum – a apărut pe piaţă doar acum cîteva luni. Dacă mai ai nevoie de ceva, ştii unde trebuie să ceri.

De asemenea, am dosare privind confiscarea manuscriselor evreieşti de către SS. Aşa vei putea să faci legături privind originea manuscrisului, a modului cum a ajuns în Polonia şi, poate, a locului în care a fost păstrat acolo. Ce zici? Te simţi în stare?

Jack încuviinţă. Rosewicz îl folosea din nou, exact cum intenţionase să procedeze de la început, probabil chiar din acea vară petrecută în Irlanda. Ce mai conta dacă astfel Jack avea ocazia să facă ce voia, în circumstanţe care cu greu puteau fi îmbunătăţite?

Începu lucrul după prînz. Plimbările în parcul Monceau continuau, dimineaţa şi după-amiaza, conform sfatului lui Ganachaud. El şi păzitorul lui deveniră o privelişte familiară. Aveau un itinerar regulat, luînd-o spre stînga, către lac şi coloana romană, apoi înconjurînd piramida şi mormintele, apoi traversînd terenul de joacă al copiilor, înconjurînd rotonda din dreptul porţii de la bulevardul de Courcelles şi, în fine, înapoi spre casă.

Jack ajunse să cunoască obişnuiţii parcului: bătrînele văduve în haine de blană, doicile cu cărucioare de copii, care îşi făceau cumpărăturile la Maxipuces şi reuşeau să arate bine, aşa cum orice fiinţă umană are dreptul, cei care făceau jogging de jur împrejurul parcului, copiii care-l foloseau ca pe o scurtătură după ce ieşeau de la Liceul Carnot. Lui Jack îi plăcea să ajungă acolo cu puţin înaintea orei trei, cînd putea urmări copii mai mici de la şcolile private din apropiere, aduşi în parc pentru recreere după orele de şcoală. Micuţii alergau, ţipau şi se fugăreau ca nişte nebunatici, în vreme ce profesoarele sporovăiau între ele, indiferente la hărmălaia iscată. Jack constată că la modă erau blugii şi hanoracele negre. Unele fetiţe erau drăguţe. O dată, urmărindu-le în timp ce se jucau, se pomeni izbucnind în lacrimi.

Restul timpului şi-l petrecea în bibliotecă, citind, fişînd şi sortînd. Textul manuscrisului ajunsese miezul existenţei lui. Cu fiecare zi se simţea tot mai apropiat de Iisus din istorie. Iisus cel adevărat, cel uitat, idealizat, feminizat, al cărui chip nu s-ar fi potrivit în nici o biserică sau sinagogă modernă. Pe măsură ce citea alte texte, ce găsea conexiuni, stabilind analogii, integrînd fiecare din referirile concrete din scrisoare în contextele elastice ale avangheliilor, apoi în materialele ce nu apăreau în Biblie, precum Evangheliile lui Toma şi Petru, Jack avea sentimentul că începe să respire aerul Palestinei din primul secol al erei. Mirosea a praf, a tămîie pentru templu, a piele romană, a dumnezeu, a profeţie şi a sfîrşitului lumii. Dar mai presus de toate, mirosea a sînge. Sîngele sacrificiilor, al porumbeilor cu gîtul tăiat, căzînd ca o ploaie pe altarul înalt. Sîngele sclavilor, biciuiţi întru supunere de stăpînii brutali. Sîngele rebelilor întinşi în bătaia vîntului, pe cruci înalte.

După-amiezele, Jack se devota studiului colecţiei de materiale germane, adunate de Rosewicz. Treptat, ajunse să se minuneze de gama extraordinar de largă de documente colecţionate de bătrîn.

În cursul celei de-a doua săptămîni, Rosewicz lipsi din Paris timp de trei zile, fără a spune unde pleacă. În absenţa lui securitatea se întări. La fiecare etaj al casei fu plasat un paznic, ceea ce însemna un număr total de cinci. Cît timp Jack lucra în bibliotecă, însuşi Henryk se posta de pază în faţa uşii.

Începu să ningă. La întoarcere, Rosewicz se încuie în biroul lui timp de mai multe ore. În acea seară, după cină, îşi făcură apariţia doi bărbaţi în costume. Indivizii fură conduşi imediat la Rosewicz. Cei doi rămaseră închişi cu polonezul pînă după miezul nopţii. A doua zi, întorcîndu-se de la plimbarea de dimineaţă, observă o maşină Volvo 760 parcată în curba din faţa casei. Înăuntru se găseau trei bărbaţi, inclusiv unul din vizitatorii din noaptea precedentă. Doi dintre ei purtau costume civile scumpe, iar cel de-al treilea o uniformă militară cu grad înalt, de naţionalitate incertă. Toţi trei erau europeni sau, cel puţin, aşa i se păreau lui Jack. Rosewicz nu-şi făcu apariţia la prînz.

Ceva era în neregulă cu documentele germane. Jack înţelegea foarte bine funcţionarea bibliotecilor şi a sistemelor de fişare. Era clar că cineva răsfoise sistematic acele hîrtii, scoţînd toate fişele cu un prefix alfabetic precis, în cadrul unei secvenţe, de altfel, foarte clare. Nu putea fi sigur, însă părea a fi vorba de una dintre următoarele variaţii: CN, DN, CO sau DO. De asemenea, observă că, deşi ar fi trebuit să existe înregistrări referitoare la toate oraşele importante din Europa de Est în care existaseră sedii SS, nu exista nici un fel de înregistrare de acest gen pentru Croaţia.

– E timpul pentru plimbarea noastră, doctore.

Henryk apăruse din senin la biroul lui Jack.

– Ce cauţi aici, Henryk?

În mod normal, paznicul nu intra în bibliotecă. Rosewicz era cel care-i amintea lui Jack de plimbare.

– Domnul Rosewicz mi-a spus să am grijă de dumneata astăzi. Dînsul e foarte ocupat. Are mulţi vizitatori. Henryk îşi privi ceasul. Cred că ar trebui să mergem, altfel se va întuneca înainte de a se termina turul.

O regulă strictă, aplicată de Henryk și sprijinită de Rosewicz, îi obliga să nu iasă sau să nu întîrzie afară cînd se întuneca. Întregul sistem de securitate proiectat de Henryk se baza pe observație vizuală, supraveghere, urmărire și ceva numit CVC – contact vizual constant – pe care fie el, fie unul dintre oamenii lui trebuia să-l mențină cu subiectul protecției lor. Prin firea lui, Rosewicz prefera funcționarea unui astfel de sistem în inima Parisului decît să se izoleze în provincie, unde el și Jack s-ar fi putut da la fund pînă la stingerea crizei. Din același motiv – firea sa – Rosewicz trăise pe picior mare la Summerlawn și își luase o casă în cele mai bune districte din Paris. Nici măcar nu-i trecuse prin minte să procedeze altfel. Ce sens avea bogăția dacă nu te puteai bucura de ea? Ce sens avea puterea, dacă pentru a o poseda trebuia să te ascunzi în umbră, temîndu-te de inamicul tău în fiecare clipă? Prin Henryk, el poseda cea mai bună alternativă posibilă: loialitatea absolută, cuplată cu eficiența maximă.

Jack se uită la ceas. Ziua se apropia de sfîrșit. Preț de o clipă, se gîndi să renunțe la plimbare. Numai că se obișnuise cu ea și astăzi simțea nevoia de exercițiu fizic, deoarece îl încercau niște junghiuri după șederea mult prea lungă la birou.

– Mă duc să-mi iau haina, zise el. Rosewicz îi dăruise un palton gros și lung, de culoarea pietrei, confecționat de Zegna. O să facem o plimbare rapidă și o să fim gata la timp. Te simți în stare să alergi nițel?

– Vă reveniți bine, doctore. N-aș fi crezut, după ce v-am văzut atunci, la hotel. Ca să fiu sincer, am zis că sînteți terminat.

– A fost cît pe-aci.

– V-a explicat despre femeie? Domnul Rosewicz, v-a explicat despre Kossenkova?

Jack încuviință.

– Bine. Ea nu lasă lucrurile neterminate. Nu uitați asta. Stați aproape de mine în parc.

Jack își puse paltonul, fularul și mănușile, după care porniră amîndoi la drum. Parcul era o dantelărie de gheață. Copacii sclipeau. Potecile fuseseră măturate, însă pajiștile și zonele ron-

durilor de flori se găseau sub un strat gros de zăpadă. Jack simţi aerul rece în plămîni, înlăturînd atît praful acru al Palestinei, cît şi atmosfera îmbîcsită de gaze din Polonia ocupată de nazişti, pe care le revedea atît de intens cu ochii minţii. Începu să alerge uşor, avîndu-l alături pe Henryk.

Cam la o sută de metri în faţa lor, pe o bancă, şedea o femeie. Purta un palton lung, negru, cu un guler larg, îmblănit şi o căciulă de nurcă. Apropiindu-se de ea, Jack se încordă, simţind ceva familiar la ea. Distanţa dintre ei scăzu cu rapiditate. Încetini, mai convins decît oricînd că o cunoştea pe acea femeie şi că ea îl aştepta să-i treacă prin faţă.

– Henryk, şopti el, icnind uşor din pricina aerului rece, cine-i femeia aceea? O recunoşti?

Auzi clinchetul unei arme în clipa în care Henryk trase cocoşul pistolului său automat.

– Staţi aici, îi ordonă Henryk.

Acesta îşi scoase arma din buzunar. În dreptul lor, în spatele unei perdele de copaci, se auzi o mişcare ca un ecou.

În acel moment, femeia se ridică şi se întoarse cu faţa spre ei. Jack simţi că se albeşte la faţă. Din pricina răsuflării gîfîite avu impresia că o să leşine. Ca şi cum era pe punctul să pice de la o mare înălţime; de pe o stîncă sau chiar din cer. Chipul Mariei îl prinsese nepregătit. Aşa cum o dîră de lumină poate juca feste unui pilot, făcîndu-l să se prăbuşească cu avionul său, aşa şi Jack fusese orbit instantaneu şi acum se prăbuşea cu iuţeală la pămînt.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI PATRU

– E-n regulă, Henryk, rosti el. Poţi să laşi arma jos.

Jack continuă să înainteze.

Maria aşteptă pînă cînd el ajunse la cîţiva paşi.

– Ce mai faci, Jack? Henryk?

Despre alte femei s-ar fi putut spune simplu: „e la fel de frumoasă", „n-a îmbătrînit de loc", „parcă n-a fost plecată decît de cîteva clipe, nu de ani de zile". Toate astea erau clişee, şi Maria Rosewicz nu se putea încadra în aşa ceva.

Jack nu negă nici o clipă că era încă frumoasă, că frumuseţea ei îl încînta şi îi produse instantaneu o senzaţie de arsură, că femeia care stătea în faţa lui era aceeaşi femeie a cărei imagine o purtase în suflet timp de patru ani. Dar nu rezistenţa ei la trecerea timpului îl izbi mai întîi, sau cel mai tare, ci schimbarea neaşteptată pe care o văzu întipărită în fiecare trăsătură a ei, modificare atît de pronunţată, încît Jack îşi zise că era posibil să fi greşit în aprecieri. Maria era tristă, mai presus de o simplă tristeţe. Îi dispăruse complet strălucirea, acea sclipire ca un fulger care o ilumina înainte.

Înţepeni în faţa ei, cu mîinile şi picioarele îngheţate. Maria nu-i zîmbi. Îşi ţinea mîinile în buzunare, trăgînd strîns de palton în faţă, într-un slab gest de apăsare. Respiraţia ei forma un norişor care i se pierdea deasupra capului. Ea rupse prima tăcerea.

– Henryk, vreau să vorbesc cu Jack. Karl e acolo, se plimbă cu Paul.

Arătă dincolo de alee, către un loc, la distanţă, unde un bărbat ţinea un băieţel de mînă.

– De ce n-aţi venit în casă, doamnă von Freudiger? întrebă Henryk.

Numele îl izbi ca o măciucă pe Jack, deşi se aştepta la aşa ceva.

– Abia am ajuns. Ştiam deja că Jack stă aici, iar tata mi-a zis că-l voi găsi aici, împreună cu tine. Paul a vrut să se joace prin împrejurimi.

Henryk păru descumpănit. În mod evident, sosirea Mariei deranjase simţul lui pentru ordine.

– Cred că locul ăsta nu-i bun. Din motive de securitate.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Henryk, n-am de gînd să fug cu el. Vreau doar să vorbesc. Între patru ochi.

Henryk se mişcă de pe un picior pe celălalt.

– Foarte bine, rosti el. Dar trebuie să ne întoarcem înainte de lăsarea întunericului.

– Nu-ţi face griji. O s-o luăm înainte. Stai în urma noastră, nu mergem prea departe. O să ne îndreptăm spre casă.

Ezitînd, Henryk se conformă. Jack îl văzu vorbind în staţia radio, fără îndoială ca să dea instrucţiuni colegilor lui paznici. El şi Maria porniră, cu Henryk la zece sau doisprezece paşi în spate.

– Ce mai faci, Jack? Încă nu mi-ai răspuns.

– Ce-ai vrea să fac? Nu pot... Încercă să-şi controleze emoţia. Apariţia ta m-a şocat teribil. Eu... nu mă gîndeam niciodată...

– Că mă vei revedea? Nu, oftă ea. A fost o vreme cînd credeam şi eu asta. Şi acum iată-ne plimbîndu-ne împreună, ca pe timpuri. Numai că azi nu e soare. Buna lume de odinioară.

– Nu era deloc bună. Jack se opri şi se întoarse spre ea. Maria, eu...

– Te rog, nu, Jack. Fără incriminări. Ascultă, trebuie să-ţi fac cunoştinţă cu soţul şi cu copilul meu. O clipă.

Maria strigă şi vocea îi răsună limpede în aerul rece. Bărbatul cu copilul se răsuci pe călcîie şi-i făcu semn cu mîna. Maria strigă din nou şi cei doi porniră în direcţia lor. Jack îi urmări venind, lipsit de puterea de a le opri înaintarea, ca şi cum ar fi visat şi s-ar fi zbătut în zadar să se trezească.

Băieţelul îl lăsă pe tatăl său şi fugi către Maria. Avea cam trei ani şi era o copie fidelă a maică-si. Maria îl îmbrăcase cu un paltonaş roşu cu nasturi mari negri, cizme roşii din piele şi o căciuliţă de schi cu moţ. Maria îl luă pe copil în braţe şi se roti cu el în aer de cîteva ori, sărutîndu-l. Băiatul rîse şi căciuliţa îi căzu în zăpadă. Maria îl lăsă jos, rîzînd cu el, apoi îi aşeză căciuliţa înapoi pe cap.

Tatăl copilului ajunse lîngă ei. Maria devenise imediat serioasă şi se întoarse către Jack.

– Jack, el e Karl, soţul meu. Karl von Freudiger. Karl, el e doctorul Jack Gould.

Jack întinse automat mîna, răspunzînd prin zîmbet la zîmbetul lui von Freudiger. Hainele, pantofii, pieptănătura, felul cum le purta, totul sugera un om care nu cunoscuse decît o viaţă de huzur. Era mai înalt decît Jack, avea cincizeci şi ceva de ani şi un aspect atletic.

– Sînt foarte încîntat să vă cunosc, doctore Gould. Soţia mea mi-a povestit despre dumneavoastră. Cît de buni prieteni aţi fost în trecut.

Accentul era german, însă foarte îngrijit, ca o părere.

– Nu ne-am mai văzut de ani de zile.

– Aşa am înţeles şi eu. Situaţia trebuie remediată. După ce socrul meu termină cu dumneavoastră, trebuie să veniţi să staţi acasă la noi, în Essen. Mi s-a spus că aţi fost bolnav.

– Acum, mi-e mult mai bine. Mulţumesc.

– Cu toate acestea, aveţi nevoie de odihnă, şi bănuiesc că Stefan nu v-a oferit aşa ceva. Maria va aranja totul.

– Iar el e fiul meu, Paul.

Ea pronunţă numele în manieră germană, ca să rimeze cu „owl".

– *Komm, Herzchen, sag* „bună, ce mai faci"?

Băieţelul ezită.

– E cam timid, mai ales cînd îl rog să vorbească în engleză. Nu-i aşa, dragule?

Brusc, tatăl copilului se aplecă şi se răţoi la el în germană.

– *Also, Paul, tue was deine Mutter dir gesagt hat! Antworte den Herren sofort!*

Băiatul se strîmbă şi murmură un salut. Jack se uită la Maria. Era vizibil supărată din pricina acelei admonestări inutile. Jack întinse mîna şi o apucă pe cea a băieţelului.

– Sînt încîntat să te cunosc, Paul. Sper că putem fi prieteni.

Băiatul zîmbi cu mîdrie, însă asprimea tatălui îl adusese pe punctul de a izbucni în plîns. Jack aştepta ca Maria să facă sau să spună ceva, ca să-l aline, însă ea rămase pasivă, urmărind scena. Jack pricepu că nu era pentru prima dată că-şi vedea copilul admonestat.

– Karl, rosti ea, de ce nu-l iei pe Paul să se joace prin jur? Eu vreau să vorbesc cu Jack. Avem multe să ne povestim.

Von Freudiger păru să ezite, apoi încuviinţă.

– Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, doctore. Abia aştept să vă văd. Spuneţi-i lui Stefan că sînteţi invitat la Essen şi că nu are voie să vă ţină nici măcar o zi mai mult decît e necesar.

Luîndu-şi fiul de mînă, porni spre lac. Pe cealaltă parte a lacului exista un mic orăşel al copiilor, cu o trăsură, cu un tanc, o maşină de pompieri şi alte vehicule. Însă băieţelul nu părea prea dornic să ajungă acolo. Se tot întorcea către maică-sa, ca şi cum era disperat că ea nu-i însoţea. Maria îi zîmbi şi îi făcu cu mîna, apoi, cînd ei se îndepărtară, se întoarse spre Henryk.

– Henryk, te rog să nu-mi răsufli în ceafă. Doctorul Gould şi cu mine sîntem prieteni vechi. Vreau să pot discuta cu el, fără să am senzaţia că sînt păzită de dădacă. Vezi-ţi doar de slujba de a-l proteja pe el.

Henryk se conformă fără entuziasm.

– E un copil încîntător, zise Jack.

– Aş înnebuni fără micul meu Paulchen. Maria îi zîmbi, iar el înţelese că nu glumea. Cînd mă uit la el, uneori mă gîndesc la tine şi la felul în care ţi-ai pierdut fiica. Înainte nu înţelegeam, dar acum... O scutură un fior. N-aş putea să mai trăiesc dacă l-aş pierde pe Paul sau dacă mi-ar fi luat vreodată.

– De ce să i se întîmple ceva? Pare sănătos şi în formă. Sînt sigur că ai mare grijă de el.

– Încerc, însă taică-său...

– Am observat. Îmi pare rău.

– Eu sînt aceea care îşi cere scuze. Karl poate fi cîteodată aşa un porc... Te-a pus în dificultate vorbindu-i astfel lui Paul. Uneori, el... Se opri o clipă, apoi reluă: Uite-mă, vorbesc deja

despre necazurile din familia mea. Ai fost întotdeauna un confident extraordinar.

– Credeam că am fost mai mult decît atît. Ea se îmbujoră şi merse o bucată de drum fără a replica. De ce ai plecat? întrebă el. Nici măcar nu m-ai mai contactat.

– Am încercat, dar tata mi-a interceptat scrisorile.

– Puteai telefona.

– N-am vrut să vorbesc. Oricum, era prea tîrziu. Eram deja măritată. Nunta a avut loc la două săptămîni după ce am plecat din Summerlawn. Tatăl meu a insistat.

– Tatăl tău a insistat? Dar tu ce-ai avut de zis? Ce voiai?

Stînjenită, ea îşi îndreptă privirile în altă parte.

– Jack, tu trebuie să înţelegi. N-am avut de ales. Trebuia să mă mărit cu Karl.

– Trebuia? Erai însărcinată? Maria se uită şocată la el. Îmi pare rău, murmură el. N-aveam nici un drept să întreb asta.

– Răspunsul meu e nu. Paul are numai trei ani. N-aveam de ales, întrucît tata aranjase deja căsătoria. De cînd aveam doisprezece ani.

– Doisprezece? Doamne, dar Irlanda nu e Arabia Saudită. Ea dădu din cap. Avea ochii umezi. În jurul lor începu să ningă uşor. Dacă ţi-aş fi cerut să nu te măriţi cu el? Dacă te-aş fi rugat să te căsătoreşti cu mine?

– Te rog, rosti ea, nu-mi pune asemenea întrebări. Nu puteam face nimic. Karl era – este – extrem de puternic. Nici măcar tata n-ar fi îndrăznit să-l înfrunte. A fost... o căsătorie de convenienţă. Din motive politice. Nu şi financiare, asta nu intra în plan. Atît soţul, cît şi tatăl meu sînt oameni foarte bogaţi, nici unul nu are nevoie de averea celuilalt.

– Cine e el?

– Karl? Un industriaş german. Mai precis vest-german, cînd ne-am căsătorit. E a patra generaţie dintr-o familie de fabricanţi de sticlă din Essen. Produce sticlă pentru o mare parte a industriei farmaceutice din Ruhr. De asemenea, face diverse produse specializate pentru laboratoarele ştiinţifice din Germania şi din

străinătate. Are o fabrică în Dortmund care produce sticlă optică, lentile pentru aparate foto, binocluri, microscoape, lunete. Karl e unul dintre cei mai bogaţi oameni din Ruhr. În 1980, statul german i-a acordat distincţia *Grosses Bundesverdienstkreuz*. O mare onoare pentru un industriaş. De atunci a devenit tot mai bogat şi tot mai puternic.

Jack se opri şi se uită la ea, forţînd-o să stea locului.

– Ce vrei, Maria? Ai plecat fără o vorbă, apoi reapari din senin. Ce nu e în regulă?

– Totul e bine. Hai să ne continuăm plimbarea, Jack.

Îl trase de braţ şi îl forţă să meargă mai departe.

– Nu pari fericită, zise el. Eşti fericită?

– Jack, n-am venit aici să discutăm despre mine. Despre fericirea sau nefericirea mea. Ci despre ceva important. Am venit să te scot de aici.

– Să mă scoţi?

– Din Paris şi din ghearele tatălui meu. Pentru numele lui Dumnezeu, taci şi ascultă-mă cu atenţie.

– Nu pricep. De ce...

Ea îl întrerupse.

– Lasă-mă pe mine să vorbesc, Jack. După aceea poţi să întrebi orice. Nu mă întrerupe acum. De dragul tău şi al meu, ascultă-mă. Cam peste un minut o să ajungem la aleea de ieşire în strada Rembrandt. E o stradă cu sens unic, circulaţia făcîndu-se înspre parc. La un bloc distanţă, ea dă în strada Murillo. Aceea e, de asemenea cu sens unic, însă circulaţia se desfăşoară spre dreapta ta, către strada de Courcelles şi bulevardul Hoch. În colţul din dreapta al străzii Murillo, parcată în curbă, se află o maşină Citroën B, albastru închis.

Cînd ne apropiem de porţi, vreau să măreşti ritmul. Cît să ne distanţăm mai bine de Henryk. Eu o să dau tonul. La porţi, fugi. Foloseşte poarta din dreapta; celelalte sînt închise la ora asta. Cînd ajungi la colţul străzii Murillo, îndreaptă-te spre maşină. Vei vedea un bărbat de culoare la volan. Motorul o să fie pornit. Deschide portiera, înşfacă-l pe bărbatul acela şi trage-l afară.

Nu-ţi face griji, el te aşteaptă; fă-o însă să pară o treabă reală. Aruncă-l la pămînt, sări în maşină şi fugi.

– Şi cu tine, cum rămîne?

– Cu mine? Nu-ţi face griji. Probabil că ai să auzi ţipînd în spatele tău, însă nu mă lua în considerare.

– Încotro mă îndrept? N-am condus niciodată prin Paris. Nu mă pot învîrti pe străzi dacă vreau să-mi salvez viaţa.

– Exact asta vei face. Imediat ce pleci, porneşte casetofonul. Înăuntru se găseşte o casetă. Păstrează viteza la cincizeci sau şaizeci de kilometri pe oră unde poţi. Banda îţi va da instrucţiuni. Urmează-le şi totul va fi bine.

– Tu ce-ai să faci?

– Uite poarta. Iuţeşte un pic pasul, nu prea mult. Dacă el strigă sau începe să alerge, ia-o la goană.

Jack nu încercă să priceapă ce se întîmpla. Nu ştia decît că vrea să facă un salt în necunoscut, salt ce avea să-i dăruiască moartea sau libertatea. Ajunseră aproape de poartă,cînd prin minte îi trecu gîndul nebunesc că Maria lucra, din naivitate, pentru Irina Kossenkova.

– Doamnă von Freudiger! Mai încet! lătră vocea lui Henryk în spatele lor.

– Maria, trebuie să ştiu...

– Jack, trebuie să ai încredere în mine. Te rog. Trebuie să mergi pînă la capăt. După ce treci de poarta aceea, nu mai există drum de întoarcere. E clar? Dacă nu te omoară oamenii tatălui meu, o s-o facă alţii.

– Dar...

– Ţine-te bine, sîsîi ea, cu toată atenţia îndreptată spre poartă şi înteţind pasul. Erau acolo. Jack privi prin poartă. Strada era pustie. Se putea vedea intersecţia un pic mai jos. Henryk venea repede în spatele lor. Jack trebuia să se decidă în cîteva clipe. Acum, du-te, şopti Maria. Grăbeşte-te, iubitule!

El se întoarse şi o luă la fugă înspre poartă. Din spate se auzi un strigăt. Vocea lui Henryk la volum maxim. Apoi, un al doilea

strigăt, de undeva din fața zonei unde fusese Jack. Și vocea Mariei, strigîndu-l pe nume.

Alergă pe stradă ca nebunul. Trebuia să aibă grijă să nu-i lovească pe ceilalți pietoni. În spatele lui se auzeau pași pe asfaltul acoperit de zăpadă. Ajungînd la colț, se împiedică și căzu, apoi se ridică și reuși să evite, în ultima clipă, o femeie și un copil.

Mașina îl aștepta, exact așa cum îi spusese Maria. Coborî de pe trotuar și goni spre ea. Șoferul își întoarse capul și îi zîmbi. Lăsase deja jos geamul portierei.

– Fă-o să pară o treabă firească, doctore Gould, rosti el în engleză, cu un accent ce putea fi la fel de bine senegalez sau mauritan. Grăbește-te, omule, deschide portiera. Jack acționă automat. Acum, nu mai gîndea. Se auzea tot mai multe strigăte. Trase de portieră. Trage-mă afară. Fă-o repede.

Jack îl înșfăcă de marginea hainei și îl trase afară din mașină, apoi îl împinse. Șoferul se clătină, apoi alunecă pe zăpada udă și căzu pe carosabil. Jack se strecură înăuntru, introduse maneta în viteza întîia și apăsă cu putere pe accelerator.

Mașina țîșni, arucînd un jet de zăpadă și gheață în spate și trecu la cîțiva milimetri de un biciclist. Portiera era încă deschisă cînd trecu în viteza a doua.

Luă iute viteză. Motorul fusese perfect reglat. În acel moment, portiera se închise singură. Instinctiv, privi în oglinda retrovizoare, poziționată deja pentru el. Henryk stătea în mijlocul străzii și urla neajutorat într-o stație portabilă. Un alt bărbat se apropie cu iuțeală de el. Cîteva clipe mai tîrziu, cei doi dispărură.

Pe trotuar, o bătrînă obosită, încărcată cu sacoșe, își ridică privirea uluită și începu să tremure speriată.

Jack dădu drumul la casetă.

Bună ziua, doctore Gould. Vă îndreptați spre vest, pe strada Murillo. V-aș ruga să încetiniți. Peste cîteva clipe veți ajunge în strada de Courcelles. Nu vă grăbiți la intersecție și cotiți la dreapta. Amintiți-vă că sunteți în Paris nu în Dublin. Stați pe partea dreaptă...

Vocea era englezească, citadină, lipsită de orice emoție. Jack abia dacă o auzea. Îl preocupa un singur lucru: ultimele vorbe ale Mariei.

„Grăbește-te, iubitule!"

CAPITOLUL TREIZECI ŞI CINCI

Înregistrarea îl ghidă perfect pe străzile după-amiezii, avertizîndu-l înainte de intersecții, sfătuindu-l asupra schimbărilor de bandă necesare sau utile, îndemnîndu-l să conducă cu grijă, în ritm constant. Jack habar n-avea dacă polițiștii erau pe urmele lui sau nu. Probabil că șoferul a cărui mașină fusese „furată" avea să fie obligat să facă scandal și să ceară venirea jandarmilor, dacă nu cumva reușise să se strecoare neobservat în confuzia creată. Poate că vreun trecător telefonase deja la poliție: era o zonă unde se respecta legea. Își spuse că Henryk nu avea să fie prea fericit din cauza celor întîmplate. El nu voia ca Jack să cadă în mîinile jandarmilor, dacă putea evita asta.

Conducînd, se întrebă pentru prima dată de ce fusese necesar să treacă prin toată șarada asta. De ce nu existase o mașină cu un șofer care să cunoască Parisul, așteptîndu-l să sară pe scaunul pasagerului, ca în evadările din filme? De ce tot deranjul ăsta cu un șofer fals, cu o casetă, cu un plan care putea atît de ușor să dea greș?

Peste cîteva clipe veți intra în Piața Republicii Ecuadorului. Veți vedea un sediu Crédit Lyonnais pe colțul stîng și un magazin de pantofi Weston pe partea opusă. Traversați intersecția și cotiți la stînga în dreptul magazinului de pantofi, în bulevardul de Courcelles.

Bineînțeles, Maria n-ar fi vrut ca evadarea să pară aranjată. Ceva plănuit și demascat ar fi aruncat bănuielile asupra ei.

Aranjînd să pară totul spontan, ea putea pretinde că nu fusese decît un spectator inocent, în imposibilitate de a acționa, la fel precum Karl, Henryk sau oricare dintre oamenii echipei de supraveghere condusă de acesta din urmă.

Nu încerca încă să înțeleagă motivele Mariei. Ascultînd caseta, îi trecu prin minte pentru prima dată gîndul că ea nu întreprinsese totul de una singură. Ceea ce se aranjase era foarte complicat și el se afla doar la începutul drumului. Ceea ce însemna că Maria lucra cu sau pentru cineva, sau, mai probabil, pentru vreo organizație cu interese opuse intereselor tatălui ei sau intereselor organizației în numele căreia acționa aceasta. Prin minte îi trecu din nou ideea că în spatele întregii povești se afla Irina Kossenkova, însă de această dată el o respinsese imediat. Orice avea de gînd Maria, ea nu se afla în cîrdășie cu rușii.

Ajungeți în Piața de Ternes. Chiar în mijlocul pieței se găsește un mare rond de flori. Veți vedea un bar numit Lorraine pe stînga și o bancă CIC pe dreapta. Cotiți la dreapta... Conformați-vă semnului de circulație de pe stînga, care spune „Porte d'Asnieres, Périphérique"...

Călătoria dură ceva mai mult de cincisprezece minute. Ultimele instrucțiuni îi cerură să cotească pe o stradă din districtul Clichy. Acolo avea să dea peste o ușă de garaj roșie. Trebuia să sune din claxon, să aștepte ca poarta să se deschidă, apoi să intre.

Imediat ce respectă indicațiile, se aprinseră lumini, portiera mașinii se deschise din afară și fuse tras afară de un grup de bărbați a căror singură trăsătură era acea că purtau cu toții jachete scurte din piele. Timpul nu-i permitea să se uite mai bine în jur.

În cîteva secunde, se pomeni pe bancheta din spate a unei a doua mașini, apoi se deschise o ușă în spatele garajului și mașina ieși în noapte. De această dată, era clar că nu se mai punea problema unei viteze constante. Șoferul apăsă pedala de accelerație pînă la podea și o ținu acolo.

Se întunecase. Individul de lîngă el nu scotea o vorbă. Orașul trecea pe lîngă ei în goană, ca un decor pentru un vis, în care el nu se regăsea, deși, cumva, simțea că-i aparține. De fiecare parte a străzii, luminile colorate ale magazinelor și cafenelelor reprezentau mesaje dintr-o lume pe care o putea vedea, dar n-o putea atinge. La asta se adăuga traficul în șuvoi constant și șoseaua, ca un rîu, acoperită de gheață, zăpadă și reflexia luminilor. Pe un pom imens de Crăciun, decorat festiv cu becuri galbene și roșii, un înger poleit își înălța aripile în direcția vîntului.

Șoferul purta o șapcă din piele și un mic cercel în urechea dreaptă. Uneori, în timp ce conducea, cînta, cu o voce joasă, versurile unor cîntece pe care Jack nu le putea identifica.

Quand je m'trimbale
Un p'ptit' poupée dans mon tape-cul
C'est comme si je lui faisais
Panpan culcul...

Din cînd în cînd, Jack îi zărea chipul în oglinda retrovizoare. Ochi alerți, mobili și o gură cu buze strînse, care corespundea concentrării cu care conducea. Omul știa străzile, așa cum alți oameni cunosc drumul la cîrciumă sau birou. Într-un oraș de șoferi neglijenți, el mînuia mașina cu precizie și talent, strecurîndu-se prin traficul imposibil de după-amiază, folosind fiecare centimetru de spațiu, luînd-o pe străzi laterale – totul ca să se asigure că mașina nu era urmărită.

Insul de pe bancheta din spate începu să se relaxeze abia după ce ajunseră la un drum deschis, adică după Gennevilliers. Se lăsă pe spate pe canapea și își scoase o pipă scurtă dintr-un buzunar interior.

– Vă deranjează? întrebă el.

Clar, un englez cu accent de școală publică. Jack nu-l vedea foarte bine, însă ghicea că era un om de vîrstă și înălțime medie.

– Absolut deloc.

– Unii oameni în ziua de astăzi...

– Sînteți invitatul meu.

Omul își aprinse pipa, după un întreg ritual. În scurt timp, mașina se umplu de fum înecăcios.

– Scuze pentru toată montarea asta dramatică, începu omul, de îndată ce se consideră satisfăcut de faptul că pipa avea să-i rămînă aprinsă. De obicei, nu ne desfășurăm astfel acțiunile. Însă cînd e nevoie...

– N-am făcut încă cunoștință, rosti Jack.

– Îmi cer scuze. O dovadă de tîmpenie din partea mea. Bineînțeles, eu am avantajul de a vă cunoaște. Mă numesc Felix. Sau, cel puțin, așa trebuie să-mi spuneți dumneavoastră.

– Deci, nu te cheamă Felix, nu-i așa?

Omul rîse.

– Doamne, nu. Nimeni din meseria asta ticăloasă nu e cineva cu adevărat. Cîteodată, mă întreb dacă sîntem cu adevărat oameni. V-ați descurcat foarte bine. Mă tem că v-am pus într-o situație periculoasă. Totul a depins de o sincronizare care se poate dovedi înșelătoare. Am fi vrut să vă scoatem noi de acolo, însă era prea riscant să ne trimitem cavaleria. Trebuia să fie cineva pe care-l cunoșteați și în care aveați încredere. Prietena dumneavoastră, doamna von Freudiger – putem folosi numele ei real, întrucît îl cunoașteți deja – a fost de acord să aranjeze scena. Numai că dumneaei nu este chiar un agent liber. A trebuit să-și ia și soțul și copilul la Paris, căci, altfel, el n-ar fi lăsat-o să plece. A trebuit efectuată ceva muncă de organizare. Planul a fost finalizat abia ieri. Probabil că ați ghicit pînă acum că a trebuit să înscenăm toată tărășenia cu furtul mașinii ca să pară o decizie de moment luată de dumneavoastră. Altfel, ea și-ar fi demascat acoperirea.

– Demascat? Nu înțeleg. Ce dracu se întîmplă?

– Se întîmplă, doctore Gould, că tocmai ați fost salvat de o echipă a serviciilor britanice de informații. Maria von Freudiger e unul dintre agenții noștri și lucrează cu noi într-o operațiune foarte delicată, în care ați fost implicat fără voie.

– Înțeleg că toate astea au de a face cu un manuscris care s-a pierdut în Rusia, rosti încet Jack.

Felix încuviinţă. Jack îi văzu o clipă chipul în lumina unei lămpi stradale. Era un bărbat cu înfăţişare comună, cu o mustaţă deasă şi cu ochelari. Afară, pe un panou mare scria „Cergy – Pontoise“.

– Da, rosti el. Aţi pus punctul pe i. Se opri şi se aplecă să caute ceva. Apropo, ar fi trebuit să vă întreb – vreţi o gură de ceva? Am whisky, de marcă; sau coniac. Şi ăsta e bun. Jack ezită. Îşi dădu seama că tremura încă. Nu trecuse mai mult de o jumătate de oră de la evadarea lui. Vă prinde bine, insistă Felix.

– Bine. Nişte coniac, te rog.

Felix aprinse o lumină slabă şi se ocupă de sticlă.

– Sec? Cu sifon?

– Sec.

– Mă tem că n-am gheaţă. Pentru asta ar fi nevoie de un Rolls.

– E bun şi fără gheaţă. Îl beau aşa cum e.

– Foarte bine. Mi s-a spus că nu sînteţi pretenţios.

– De către cine?

– Oh, de către unii. O să vă întîlniţi cu cineva mai tîrziu.

Omul îi dădu un pahar mare fără picior.

– Îmi cer scuze, nu am pahare de coniac.

– Merge.

Jack luă o înghiţitură zdravănă. Lichidul îi arse gîtul instantaneu, făcîndu-l să tuşească, apoi calmîndu-l.

– Încotro ne îndreptăm? se interesă el.

– Nu ştiu exact. Întrebaţi-l pe Elvis, acolo în faţă. Trebuie să vă scoatem cu o mică ambarcaţiune. Riscurile sînt prea mari la aeroporturi şi în porturi. Probabil că pînă acum Rosewicz şi-a plantat oameni peste tot. Unii ai lui, iar ceilalţi poliţişti pe care-i controlează el.

– Am întrebat încotro ne îndreptăm, nu cum ajungem acolo.

– Anglia, bineînţeles. Londra. Unde altundeva?

– Păi, poate că mie nu-mi convine. Te-ai gîndit la asta?

– Da, bineînţeles. Uitaţi ce e, lăsaţi-vă pe mîna noastră măcar o vreme. Nu vă putem duce prea uşor de aici la Dublin

sau în Israel, sau în altă parte unde v-ar plăcea. Avem bilete pentru Londra şi nici unul dintre noi nu poate face nimic pînă ce nu ajungem acolo. După aceea, depinde numai de dumneavoastră.

– Zău?

– Mi-ar plăcea să fiţi mai încrezător. Ştiu că aţi trecut prin multe, dar nu mi se pare o idee bună să nu aveţi încredere în nimeni. Vă transformă într-un paranoic. Nu sînteţi prizonierul meu. După ce vom ajunge în Londra, veţi fi liber să plecaţi unde vreţi. Va fi doar decizia dumneavoastră. Noi nu vom încerca să vă oprim.

În dreptul localităţii Chennevières cotiseră pe şoseaua N1, îndreptîndu-se spre nord, către Beauvais. De jur împrejur aveau cîmp liber acum. Bezna se intensificase. În faţă, drumul era pustiu. Pe cîmpul alb, copacii unduiau în bătaia vîntului.

– N-ai trecut prin atîtea greutăţi, ca să mă vezi dispărînd la sfîrşit, rosti Jack.

Felix îşi ciocăni pipa de o scrumieră de cristal. După aceea şi-o umplu din nou, scoţînd tutun dintr-o punguţă mică, din piele.

– Nu, aveţi perfectă dreptate în privinţa asta. Am fi dezamăgiţi dacă aţi pleca. Dezamăgiţi şi îngrijoraţi.

– Îngrijoraţi? De ce?

– Deoarece viaţa v-ar fi în pericol şi nu v-am mai putea asigura protecţia.

– Pericol? Pericol din partea cui?

Felix îşi puse punguţa înapoi în buzunar şi se apucă să îndese cu nădejde tutunul în pipă.

– Cu siguranţă că ştiţi deja. Sau aţi ghicit. Din partea lui Stefan Rosewicz, bineînţeles. Din partea Irinei Kossenkova. Şi din partea unor oameni pe care nu-i cunoaşteţi încă. Prieteni de-ai lui Rosewicz. V-aţi amestecat cu nişte oameni îngrozitori.

– Înţeleg.

– N-am intenţia să par melodramatic, însă noi sîntem singura dumneavoastră şansă. Îmi pare rău că v-o spun atît de direct. Un om în poziţia dumneavoastră...

– Cum rămîne cu Maria? Ea e în vreun pericol?

– Nu mai mare decît de obicei. Acesta e, desigur, un alt subiect la care trebuie să reflectaţi.

– Anume?

– Dacă veţi rămîne cu noi şi ne veţi ajuta în cîteva probleme, o veţi revedea. Cred că ţineţi cu adevărat la ea.

– Pari să ştii foarte multe despre mine. Pentru cineva pe care nu l-am văzut niciodată în viaţa mea pînă acum.

– Face parte din meserie. La noi, ignoranţa nu iartă.

– Ea ţi-a povestit despre sentimentele mele?

Felix aprinse un chibrit şi îl ţinu în dreptul pipei, aspirînd cu furie. Avu nevoie de încă două chibrituri ca să aprindă pipa cum trebuie.

– Mda, da, rosti el, culegîndu-şi o bucăţică de tutun de pe limbă. Ca să fiu sincer, mi-a povestit. A crezut că ne va fi de ajutor în montarea scenei evadării. Ne-a zis că e probabil să vă încredeţi în ea. Un amănunt esenţial. Altfel, ar fi fost posibil să nu vreţi să fugiţi şi totul să se transforme într-un dezastru. Mai era şi povestea cu soţul. Ea credea că şocul de a-l vedea, v-ar fi putut determina să fugiţi. Să nu mă înţelegeţi greşit. Suflă un norişor de fum în faţa lui Jack. E foarte îndrăgostită de dumneavoastră. Pe onoarea mea că nu vă mint.

PARTEA A CINCEA

CAPITOLUL TREIZECI ŞI ŞASE

Biroul Sacrei Congregaţii pentru Doctrină Religioasă
Cetatea Vatican

Încăperea era mai mică decît se aşteptase şi decoraţiunile mai puţin somptuoase decît îşi imaginase. Însă ar fi trebuit să ştie că nici un efort nu va fi precupeţit ca lucrurile să rămînă într-un stadiu rezonabil de neprotocolar. Sacrei Congregaţii îi plăcea să evite orice asociere cu Evul Mediu sau cu zilele cînd fusese cunoscută sub numele de Inchiziţie.

– Părinte Labrouste, te rog să iei loc.

Cel care vorbea era Bottecchiari, cardinalul prefect al Sacrei Congregaţii, omul pe care Labrouse îl considera cel mai mare duşman personal de aici. Restul clericilor erau vorbitori de franceză şi episcopi aleşi dintre cei care serveau la Congregaţie, precum şi unul sau doi din afară. Cu totul mai puţin de o duzină. Nu mai mulţi decît un comitet universitar de selecţie mediu. Însă considerabil mai redutabil, mai ales cînd te aflai în faţa lui fiind acuzat de erezie. Bineînţeles, termenul nu fusese folosit încă. Congregaţia trebuia să determine dacă era vorba de erezie sau nu. Dar Labrouste ştia de ce fusese chemat acolo.

– Părinte, sîntem încîntaţi că ţi-ai răpit o parte din timpul dumitale preţios să vii astăzi aici, din Louvain. Vom încerca să nu te reţinem mult. Această întîlnire e mai degrabă un colocviu, *o conversaţie destinată să ne ajute ca să ne înţelegem mai bine unii pe alţii. Concluziile la care vom ajunge astăzi, vor fi trimise cardinalilor Congregaţiei miercuri, iar decizia lor va fi înaintată Sfîntului Părinte vineri. Bineînţeles, asta dacă nu vom crede că e necesară impunerea unei amînări.*

În orice caz, n-am nici o îndoială că aşa ceva nu va fi necesar şi cred că vom primi toate clarificările trebuincioase în

această după-amiază. Sper că te simţi în largul dumitale. N-am vrea să părem nişte oameni înfricoşători.

– Deloc.

Palmele lui Labrouste erau umede de transpiraţie. Oamenii din această încăpere îl puteau distruge. Bineînţeles, în ziua de astăzi nu te mai ardeau pe rug. Biserica modernă renunţase la auto da fé. *Aveau acum alte mijloace de tortură.*

– Părinte, continuă Bottecchiari, ne aflăm aici să discutăm o parte din conţinutul unei cărţi pe care ai publicat-o anul trecut, o lucrare intitulată La foi et la Loi Judaique á l'époque du Temple Hérodien. *Consider că avem dreptate să te socotim autorul acestei cărţi? Labrouste încuviinţă. Avea gura uscată. De jur împrejurul mesei, perechile de ochi îl aţinteau cu privirea. Foarte bine, rosti Bottecchiari. După cum ştii, cartea avansează cîteva teorii novatoare despre viaţa Domnului Nostru, teorii care au dat naştere, în anumite cercuri, la agitaţie. Sînt convins că vederile dumitale au fost greşit înţelese de unii dintre cititori. De aceea te-am chemat aici astăzi, ca să clarificăm toate aceste neînţelegeri. Poate că ţi-ar plăcea să începi prin furnizarea, pentru noi, a unui scurt sumar al tezelor dumitale principale, cu cuvintele dumitale proprii. Ca să ştim unde ne aflăm.*

Ştiuse că va veni această zi din clipa în care începuse să scrie. Însă se simţise obligat să aştearnă pe hîrtie ceea ce investigaţiile lui spuneau că e, dacă nu tot adevărul, măcar o aproximare a lui. Continua să creadă în Dumnezeu şi să iubească Biserica. Însă ştia, cu siguranţă, că Biserica îşi ridica acum braţul şi avea să înceapă să-l strivească înainte de apusul soarelui.

Îşi drese glasul şi începu să vorbească.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI ŞAPTE

Îi aşteptase o barcă la Ambleteuse, un mic port la nord de Boulogne. Felix îl trimisese pe Jack jos, să doarmă în cabină.

Acesta se întinsese pe patul îngust, obosit, şi totuşi treaz psihic, pe jumătate dormind, pe jumătate lucid, chinuit de îndoielile lui referitoare la Maria. „Grăbeşte-te, iubitule." Oare fusese afecţiune sau o încurajare premeditată?

Din cînd în cînd, traversară zone de ploaie cu grindină, care se izbea ca un roi de mici meteoriţi pe lemnul micului vas. Era o noapte de frig, o noapte de furtună, şi barca era zgîlţîită de valuri, ca o jucărie de hîrtie agitată de un copil. Jack rămăsese întins, ascultînd lupta dintre apă şi aer. Îi amintea de zgomotul făcut de valurile Atlanticului spărgîndu-se pe stîncile de sub Summerlawn, de toată acea vară dispărută.

Jack avea numai o imagine foarte ştearsă despre Londra, deşi vizitase oraşul deseori. Majoritatea drumurilor pînă acolo le făcuse cu vreo afacere sau alta, fiind vorba, în general, de şedinţe la Biblioteca Britanică, la Şcoala de Studii Orientale şi Africane sau la Colegiul Evreiesc. Călătorind în majoritatea timpului cu metroul, îşi crease în minte o hartă deformată, ale cărei repere erau constituite de cîteva staţii de pe linia Piccadilly, de lifturile din Russell Square, de librăriile de pe şi din jurul străzii Great Russell. Cunoştea destul de bine părţi din Bloomsbury, din Covent Garden, pe care o vizitase cu Caitlin, din şoseaua Charing Cross, unde se aflau alte librării, şi din şoseaua Cromwell, lîngă vechiul terminal aerian, unde stătuse o dată într-un hotel ieftin. Despre restul, habar n-avea.

Ajunse în oraş în primele ore ale dimineţii, obosit şi dezorientat. Clădirile şi străzile îi erau în întregime necunoscute. Îl puteau duce oriunde, căci, oricum, n-ar fi ştiut. Nu fusese adus la Londra ca să cerceteze librăriile sau să participe la un seminar, deşi încă nu-şi dădea seama de adevăratul motiv al operaţiunii de salvare. Văzu indicatoare rutiere pe care scria Sevenoaks şi Westerham apoi Orpington şi Bromley, însă toate acestea nu însemnau decît nişte nume pentru el. Pătrundeau tot mai adînc în oraş. Deşi miezul nopţii trecuse de mult, pe străzi exista încă un oarecare trafic – maşini, cîteva taxiuri, un autobuz de noapte ducînd acasă măturătorii de stradă din City.

Parcară în fața unei case de pe o stradă liniștită, plină cu copaci pipemiciți pe o parte. La nici una dintre ferestrele caselor nu se vedea vreo lumină. La fiecare treizeci de metri, strada era luminată de cîte un felinar. Casa în fața căreia opriseră era protejată față de stradă de un gard viu, înalt. Construită în anii treizeci, casa avea verandă și o ușă în care era montat un geam colorat. Deasupra verandei ardea o lumină, singura de pe stradă. O inscripție de pe ușă afirma că numele casei era „The Laurels". Dincolo de gard, o grădină de mărimea unei batiste aștepta, dezbrăcată de podoaba florilor, în lumina de pe verandă, primăvara și ceea ce venea o dată cu ea.

Felix apăsă pe butonul soneriei. Cîteva clipe mai tîrziu se aprinse o lumină în hol și se auziră pași apropiindu-se de ușă. Cineva desfăcu un lanț.

Ușa fu deschisă de un bărbat foarte înalt, îmbrăcat cu pantaloni și o cămașă deschisă la gît. Gîtul subțire și obrajii scobiți sugerau o boală, însă gesturile lui aveau entuziasmul unui elev într-o excursie. Purta ochelari cu ramă de aur.

– Felix, acum trăiesc și respir. Spiritul Dunquerque-ului e sănătos și în viață. Trebuie să ne întîlnim din nou peste patruzeci de ani. Individul se uită la Jack. Iar dumneavoastră trebuie să fiți doctorul Gould. Jack încuviință. Subțirelul întinse mîna. Parker. Am auzit multe lucruri despre dumneavoastră. Intrați, afară e îngrozitor de frig.

Se dădu la o parte, ca să-i lase să intre în holul micuț. Cineva încercase din răsputeri să aranjeze totul cît mai banal cu putință. Lăptarul care venea pentru plata săptămînală n-ar fi văzut nimic care să-i stîrnească curiozitatea. Potcoave de cai pe un perete, un peisaj anonim, probabil pictat într-o după-amiază de duminică pe șoseaua Bayswater, flori de plastic într-o vază, pe jos o mochetă cu motiv floral de prost gust. Un cămin englezesc prin excelență.

Parker îl conduse pe Jack într-o bucătărie, în spatele casei și decorată cam la fel ca holul. Jack nu-și putea da seama dacă erau decorațiunile interioare adevărate ale casei, care fusese închiriată sau cumpărată intactă, pentru scopul la care urma să servească,

sau era un aranjament făcut de un decorator specializat în stilul de viață al burgheziei mai sărace.

– Asta e ceea ce noi numim o „casă sigură", rosti Parker, sesizînd interesul lui Jack. Poate că ați auzit expresia.

– Din cînd în cînd, da. Şi este?

Parker îi aruncă o privire nedumerită, apoi pricepu rostul întrebării.

– Da. Chiar este. Foarte sigură.

– Mie nu mi se pare aşa.

Parker dădu din umeri.

– Nu, într-adevăr nu pare aşa. Ca să fiu sincer, şi eu am acelaşi sentiment. Însă specialiştii, cei care se pricep în astfel de chestiuni, spun că aşa e, iar eu am descoperit că ei au întotdeauna dreptate. Aici sîntem, practic, invizibili. Numai Sfîntul Duh ne-ar putea găsi.

– Am fost asigurat că nu se vor face nici un fel de presiuni asupra mea. Că voi fi liber să plec oriunde voi vrea.

Parker dădu din cap. Părea bătrîn, însă Jack îşi dădu seama cu surprindere că n-avea mai mult de patruzeci şi ceva de ani.

– Sînteți liber. Dar am înțeles că Felix v-a explicat posibilele consecințe ale plecării.

– Da.

– V-aş recomanda să rămîneți aici măcar în noaptea asta. Nu sînteți obligat, dar părerea mea este că nu sînteți în stare să găsiți o cazare mai bună la această oră sau în această zonă. Şi mai cred că aveți alte probleme. N-aveți bani, n-aveți acte de identitate şi nu cunoaşteți pe nimeni care să vă poată ajuta.

– Am prieteni în Londra. La universitate şi la Biblioteca Britanică.

– Pot să vă asigur că telefoanele lor se află deja sub supraveghere. Nu de către noi. Contul de la bancă vă e verificat în permanență, astfel încît orice scoatere de bani de acolo va alerta pe cei interesați şi îi va conduce pînă acolo unde vă aflați.

– De ce sînt atît de important?

– Ca om nu sînteți. Însă aveți acces la informații. Ați face bine să petreceți noaptea aici. Dacă veți fi de acord să ne vorbiți,

să cooperați la ceea ce încercăm să facem, vă vom transforma șederea într-una foarte confortabilă.

– Și în schimb?

– În schimb, vă vom asigura protecția. Singur, ați fi o țintă mult prea ușoară pentru cei care vor să vă elimine. Aceste chestiuni vă sînt necunoscute, însă dați-mi voie să vă spun că ei știu ce fac. Rămas pe cont propriu, vă garantez că în mai puțin de o săptămînă corpul vă va fi pescuit din Tamisa. Pe de altă parte, noi vă putem oferi protecție. Cu puțin noroc, am putea elimina în întregime amenințarea. Gîndiți-vă la asta. Nu acționați pripit. Doamna von Freudiger și-a asumat un mare risc personal ca să vă trimită aici. Îi datorați ceva.

– Aș vrea s-o văd.

– Asta nu e posibil.

– Totuși, aș vrea s-o văd.

Parker ezită.

– E foarte dificil. Chiar periculos. Nu vă putem da voie să îi periclitați viața. Cu toate astea, o să văd ce se poate face.

– Mîine?

Parker clătină din cap.

– Nu, nici nu se poate pune problema. Nu cred că apreciați corect poziția ei. Fiecare pas pe care-l face trebuie gîndit cu mult înainte. O singură mișcare greșită, și ea vi s-ar alătura în apele Tamisei. Sau, mai probabil, în ale Ruhr-ului. Va veni în Londra cîndva între Crăciun și Anul Nou. Voi vedea dacă se poate aranja ceva. Va trebui să aveți răbdare.

– Foarte bine. O să stau aici la noapte.

– Excelent. Ce-ar fi să beți o ceașcă de cacao împreună cu noi?

CAPITOLUL TREIZECI ȘI OPT

A doua zi, după micul dejun, Felix îl duse în sufrageria din partea din spate a casei. Parker se afla deja acolo și se juca cu un

proiector de modă veche. Alăturat de acesta se găsea un proiector mai modern, care permitea derularea imaginilor în serie.

– 'neaţa, rosti el la intrarea lui Jack. Ceva bun la micul dejun?

– Şuncă şi ouă.

– Bănuiam eu. Doamna Bidwell crede în mîncărurile gătite. Nu acceptă nimic din prostiile alea cu colesterol scăzut pentru ea sau băieţii ei. Veţi vedea. Veţi pleca de aici de două ori mai greu decît aţi venit.

– Nu m-am gîndit că o să stau aici atît de mult.

– N-aţi avut de-a face cu mîncărurile doamnei Bidwell. Parker trecu o bucată de film printre două role. E al dracului de greu să bagi filmul pe aici. Poate credeaţi că sîntem avansaţi tehnologic acum. Din nefericire, e un film vechi. Super 8 sau ceva de genul ăsta. Nu prea cunosc eu chestiunile astea tehnice. Privi spre fereastră. E o zi urîtă afară.

Jack privi şi el şi văzu o grădiniţă. Tufişuri de trandafiri despuiaţi de podoabă din pricina iernii, iarbă udă, buruieni, un gard, mai multe vase de ceramică.

– Al cui e locul ăsta? se interesă el.

– Habar n-am. Am fost învăţat să nu pun astfel de întrebări. Presupun că aparţine vreunui departament guvernamental obscur. Mă aştept să existe vreun contract pe undeva, semnat cu un nume fals. Dumnezeu ştie. De ce? Vă gîndiţi să-l cumpăraţi?

Felix îşi aprindea o nouă pipă. Jack se întrebă cît fuma omul ăsta într-o zi.

– Aveţi veşti despre Maria? întrebă el. E bine?

– Foarte bine, răspunse Felix. Oamenii noştri supraveghează casa din Paris. Azi-dimineaţă a plecat la o partidă de călărie cu von Freudiger în pădurea St. Germain. Ea şi soţul ei îşi ţin caii acolo, în grajduri. Fiecare are cîte unul.

– Sînteţi convins că este în siguranţă?

Felix înălţă din umeri.

– Nu ştiu. Bănuiesc că da. Situaţia pe acolo este încă destul de încordată. Familia von Freudiger va pleca înapoi la Essen deseară. Nu pot spune că îi învinuiesc.

– Gata, exclamă Parker, îndepărtîndu-se de proiector. Să nu dați vina pe mine dacă ia foc.

Pe peretele opus fusese deja montat un ecran.

– Doctore Gould, rosti Parker, sînteți bun să vă așezați pe scaunul ăla, vă rog? Mulțumesc. Vă mai rog să nu puneți nici o întrebare pînă cînd nu terminăm. După aceea mă puteți lua la rost. Se întoarse către colegul lui. Fii băiat bun, Felix, și trage draperiile.

Felix se duse la fereastră și o acoperi cu niște draperii de stofă surprinzător de grele. În încăpere se făcu beznă.

Întunericul fu spulberat de un con de lumină albă. Pe ecran începură să deruleze cu repeziciune niște numere. Apoi se auzi muzică. Și, o dată cu muzica, apăru emblema unei tiranii dispărute.

Parker lăsă rola să ruleze în gol după terminarea filmului. Se auzea un fel de fîșîit. Fasciculul de lumină albă continuă să sfîșie întunericul, încărcat cu firișoare de praf. Dintr-un colț al încăperii se auzi vocea lui Felix.

– Un fals, bineînțeles, dar foarte bine executat. A fost nevoie de mult timp pentru a fi realizat. Aproape că era prea tîrziu cînd a fost gata. Însă și-a atins scopul.

– Anume? întrebă Jack.

– Întrebările mai tîrziu.

Felix își întoarse capul spre Parker.

– Următorul, te rog.

Proiectorul se stinse. În încăpere se ivi un nou fascicul luminos, de la al doilea aparat. Se auzi un declic moale, caruselul de imagine se răsuci un pic și un dispozitiv alunecă cuminte la locul lui. Pe ecran apăru un chip.

– Standartenführerul SS Wilhelm Klietmann, recită Felix. Trecut necunoscut. În vîrstă de douăzeci și nouă de ani la data cînd a fost făcută această fotografie. Fusese proaspăt numit comandant al închisorii Friedrichshain din Berlin. Închisoarea făcea parte dintr-un complex mai mare, asemănător ca dimensiuni cu buncărul în care Hitler și acoliții lui s-au ascuns la sfîrșitul

războiului. Era situată în ceea ce pînă de curînd s-a numit Berlinul de Est. Cînd Klietmann a fost numit comandant, închisoarea se afla deja de o lună în zona rusească.

– Dar... asta-i imposibil, izbucni Jack.

– Extraordinar, da. Imposibil nu. Complexul era foarte adînc şi mult mai bine ascuns decît buncărul lui Hitler. Tare-mi vine să cred că nici chiar Führerul n-a ştiut de existenţa lui. Din întîmplare, şi acum e acolo; însă numai cîţiva oameni ştiu că există.

Un alt clinchet, un alt dispozitiv. Un bărbat mai în vîrstă, îmbrăcat în roba şi toga de judecător german.

– Judecătorul Erwin Oberhauser, preşedintele tribunalului pentru crime de război constituit în închisoarea Friedrichshain între 24 iunie şi 17 August 1945. În boxă se aflau şaptezeci şi doi de agenţi britanici arestaţi în diverse momente ale războiului. Printre ei se găseau membri ai unei unităţi clandestine cunoscute sub numele Octombrie. Procesele se ţineau în prezenţa oficialităţilor Reich-ului, a membrilor cartierului general german şi a reprezentanţilor magistraturii. E inutil să mai spun că totul era o înscenare. Adevăratele oficialităţi ale Reich-ului, adevăraţii ofiţeri ai armatei SS-ului, judecătorii şi avocaţii erau cu toţii morţi, arestaţi sau se ascundeau.

Un alt declic. Pe ecran apăru poza unei pagini interioare din *The Times*. Imaginea era a primei pagini de ştiri. Se putea citi un titlu mare: *Curtea germană pentru crime de război se află Berlin. Se aşteaptă sentinţe cu moartea pentru agenţii agresiunii britanice.*

– Acesta e un anunţ referitor la prima şedinţă a procesului privind crimele de război de la Friedrichshain. Ca şi procesele, este un fals. Filmul pe care l-aţi văzut şi acest ziar, împreună cu numeroase alte documente contrafăcute, reprezentau repere esenţiale ale unei scheme sofisticate de obţinere a unor mărturisiri din partea celor şaptezeci şi doi de agenţi deţinuţi la Friedrichshain.

Clic. O instanţă de judecată dominată de insigna NSDAP şi prezidată de un vultur de doisprezece metri înălţime. În boxă,

stătea un bărbat tuns la zero, cu capul aplecat. Cinci judecători îl priveau de pe un podium înalt.

– Prima şedinţă de judecată. Prizonierii erau aduşi separat în faţa instanţei. Fiecare proces dura mai puţin de o zi. De îndată ce era stabilită vina principală, sub acoperirea falsei legalităţi, condamnaţii erau duşi în faţa unei comisii judiciare ce avea rolul să determine amploarea crimelor şi să extragă informaţii relative la crimele de război ale aliaţilor, în ansamblu. O altă înscenare, bineînţeles. Alte fotografii de la proces. O singură poză a unui bărbat spînzurat de un cîrlig de lemn. Unii au fost spînzuraţi. Cei socotiţi mai puţin folositori. *Pour encourager les autres*. Vedeţi, ceea ce încercau ei să facă era foarte simplu. Voiau informaţii. Numai că oamenii pe care-i arestaseră erau toţi agenţi bine instruiţi şi devotaţi. Nu trebuie socotiţi oameni de oţel, căci nu e bine să idealizăm. Însă erau hotărîţi să nu divulge altceva în afara numelui, gradului şi numărului lor de serie.

Falsele buletine de ştiri, ziarele, documentele contrafăcute şi, mai presus de toate, procesele erau destinate unui singur scop: să distrugă moralul şi rezistenţa acestor agenţi, în vederea unor interogatorii de lungă durată. Noi ştim că mulţi dintre criminalii nazişti de război de la Nürnberg, sau Eichmann în Ierusalim, erau pregătiţi să divulge fapte despre ei înşişi şi activităţile lor, ba chiar despre colegii lor, fapte pe care le-ar fi ţinut ascunse dacă ar fi fost arestaţi în plină desfăşurare a războiului. Acelaşi principiu se aplica aici.

Clic. O poartă înaltă, cu o inscripţie deasupra, într-o limbă necunoscută. Uşile grele de lemn, parţial deschise. Gardieni de fiecare parte. Sîrmă ghimpată.

– Acesta e un lagăr de concentrare din oraşul croat Klanjec. Era un centru ustaş de internare a sîrbilor în timpul războiului. Între 1941 şi 1945 acolo au murit o sută de mii de oameni.

Jack era depăşit de situaţie. Nu pricepea care era legătura dintre cele prezentate şi problemele în care era implicat el. După cum nu pricepea ce legături se puteau face între procesele înscenate ale unor prizonieri aliaţi din Berlin şi un lagăr de concentrare croat.

Clic. Un tînăr într-o uniformă demodată. Figura i se părea familiară lui Jack.

– Acest bărbat a fost comandantul lagărului Klanjec din septembrie 1941 pînă în octombrie 1942. În această perioadă, el a fost responsabil de moartea mai multor mii de persoane. Vi se pare ceva cunoscut la el?

– Da, dar nu pot spune de ce.

Clic.

– Un clişeu mărit al ultimei fotografii.

Pe ecran apăru mîna dreaptă a comandantului, ridicată spre aparatul de fotografiat. Între degetul arătător şi mijlociu, individul ţinea o ţigară aprinsă. Jack privi mai bine. Lipsea vîrful degetului mic.

Clic. Clişeu mărit al chipului comandantului.

– Stefan Rosewicz, exclamă Jack. Este o fotografie a lui Stefan Rosewicz.

CAPITOLUL TREIZECI ŞI NOUĂ

– Numele lui adevărat este Andrija Omrcanin. Felix rosti numele lui pe litere. Mi s-a spus că aşa se pronunţă. Prin naştere e croat, însă mama lui vine din Cracovia, aşa că el vorbeşte fluent poloneza şi a trecut întotdeauna cu uşurinţă drept polonez. În timpul Celui de-al Doilea Război Mondial a servit ca ofiţer ustaş. Aţi auzit de ustaşi, nu-i aşa?

– Vag.

– Era o organizaţie teroristă, de tip fascist, condusă de un oarecare Ante Pavelici. Au ajuns la putere în Croaţia în 1941, rupîndu-se de Iugoslavia. Pavelici a fost proclamat dictator. Ţara a ajuns sub dominaţie italiană, apoi germană, însă naziştii i-au dat lui Pavelici mînă liberă. În cursul următorilor patru ani, ustaşii au masacrat o jumătate de milion de persoane. Oponenţi

politici. Sîrbi, ţigani, evrei. Toţi cei care nu le erau pe plac. Au inventat un soi de purificare etnică. În cele mai multe dintre cazuri, nu îşi împuşcau sau gazau inamicii. Era mult prea complicat. Preferau să taie gîturi, să scoată ochi sau să smulgă membre. A fost cel mai barbar regim al unei epoci barbare.

În timpul războiului, ustaşii au organizat o campanie de convertire a sîrbilor ortodocşi la catolicismul roman. În această cruciadă, Rosewicz a jucat un rol de frunte. Ca şi liderul său, Pavelici, el era un catolic fanatic. Evreii şi creştinii ortodocşi îl ofensau. Aşa că a hotărît să-i măcelărească pe primii şi să-i convertească pe ceilalţi. Cine refuza să se convertească – şi au fost mulţi – împărtăşea soarta evreilor. Mii de oameni au murit sau au sfîrşit în lagăre de concentrare conduse de ustaşi. Poate că ar fi bine să mai meditaţi cînd veţi auzi la ştiri despre atrocităţile comise de sîrbi. Lucrurile nu sînt atît de simple cum par în aceste buletine de ştiri.

După ce a plecat din Klanjec, Rosewicz a fost pus în fruntea Oficiului Ustaş de Reconciliere Naţională. Un eufemism pentru convertirile forţate. După sfîrşitul războiului, oamenii lui Tito l-au înscris la loc de frunte pe lista de persoane căutate.

Aţi putea crede că asta l-a transformat într-un paria, că a fost vînat din loc în loc pînă ce forţele justiţiei sau vreo răzbunare personală l-a ajuns din urmă. Ar fi o naivitate. În lume există foarte puţină dreptate.

Un alt declic. În locul chipului lui Rosewicz apăru faţa unui bărbat slab, cu barbă. Stătea în spatele unui birou, iar pe peretele din spatele lui atîrna o fotografie înrămată a lui Adolf Hitler.

– Ante Pavelici, liderul croat. Avea şi un titlu oficial, Poglavnik. Această fotografie a fost luată în biroul lui din Zagreb, probabil în 1944. Priviţi banderola.

Pe jumătatea superioară a braţului lui Pavelici se vedea o banderolă neagră purtînd o zvastică.

Clic. Instantaneu cu Pavelici întîlnindu-se cu Hitler. Zîmbete pretutindeni. *Clic*. Instantaneu cu el stînd în faţa unei mese pe care se vedeau două lumînări, un crucifix şi un pumnal încrucişat cu un pistol.

– Asta a fost făcută înainte de război, cînd ustaşii erau doar partizani prin păduri. Aveau ceremonii foarte sofisticate de iniţiere.

Clic. Pavelici în uniformă militară, întîmpinînd un bărbat în haină preoţească albă. Jack fu surprins.

– Această fotografie a fost făcută în aprilie 1941. Cel de-al doilea personaj este, bineînţeles, papa Pius al XII-lea. Credeţi-mă cînd vă spun că ăsta nu e un fals. Cu acea ocazie, Ministerul de Externe Britanic a protestat. Un protest în termeni duri, mai ales în limbajul protocolului diplomatic. Răspunsul oficial al Vaticanului a fost acela că lui Poglavnik i se acordase o audienţă privată, în calitatea sa de catolic eminent, nu de şef al statului croat. Nu voi comenta acest răspuns, căci iese din sfera mea de competenţă.

Clic. Alţi doi bărbaţi, tot în sutane, de data aceasta negre.

– Sîntem în 1953, în biserica Sfîntul John Lateran din Roma. Cei doi preoţi celebrează mesa la a 500-a aniversare a unui institut ecleziastic roman, Istituto di San Girolamo. Şi astăzi se află la aceeaşi adresă, pe Via Tomacelli, numărul 132.

Bărbatul mai îndesat din dreapta este monseniorul Juraj Magjerec, în acea vreme rectorul şi preşedintele institutului. Celălalt e părintele Krunoslav Draganovici, secretarul primului. Ambii sînt croaţi. Într-adevăr, Instituto di San Girolamo era centrul oficial al preoţimii croate din Roma.

Clic. Fotografia unei clădiri maiestuoase în lumina strălucitoare a soarelui. O tînără trecea prin faţă, zîmbind aparatului. Pe trepte, un preot se uita în direcţie opusă.

– Institutul aşa cum arată astăzi. Dacă nu vă deranjează, aş vrea ca Parker să vă citească o descriere a lui, datînd din 1947, la doi ani după sfîrşitul războiului. Descrierea îi aparţine unui spion infiltrat în San Girolamo de Robert Mudd, un agent care lucra pentru contraspionajul american.

În spate, Parker îşi drese glasul.

– „Ca să intri în această mînăstire trebuie să te supui unei percheziţii corporale pentru arme, trebuie să prezinţi documente de identitate şi trebuie să răspunzi la întrebări cum ar fi de unde

ești, cine ești, pe cine cunoști, ce scop are vizita și cum ai auzit de faptul că sînt croați în mînăstire. Toate ușile de trecere dintr-o încăpere în alta sînt încuiate, iar cele care nu sînt dispun de un paznic în față și e nevoie de o parolă ca să treci dintr-o încăpere în alta. Întreaga zonă este păzită de tineri ustași înarmați, în haine civile, iar salutul ustaș e folosit în mod continuu."

Felix continuă.

– Cam în aceeași perioadă, un agent al poliției secrete italiene descria San Girolamo ca pe „un cuib al naționaliștilor croați și al ustașilor". Se zvonea că pereții colegiului erau acoperiți cu pozele lui Pavelici. Felix făcu o pauză. În fundal, proiectorul bîzîia încet. Sper că nu ești din ce în ce mai nedumerit, Jack, rosti Felix, renunțînd brusc la formalisme. Ceea ce-ți prezint e foarte important. Faptul e că San Girolamo era centrul uneia dintre cele mai mari și mai încununate de succes rețele de traficanți de naziști din Europa. Una dintre numeroasele porcării acoperite de Vatican. Draganovici a ajutat mai mulți naziști să ajungă în America de Sud decît au reușit ODESSA sau Die Spinne[1] la un loc. Și nu numai croați. Germani, polonezi, austrieci, cehi – oricine avea nevoie de ajutor.

Poți să-mi pui orice întrebări vrei după aceea. Avem o groază de timp la dispoziție. Îți pot arăta hîrtii, fotografii, materiale publicate, orice vrei. Am dovezi pentru tot ceea ce-ți spun.

– De unde știu că nu sînt și ele falsuri? De unde știu că n-ați inventat voi toate astea?

– N-ai de unde să știi, Jack. Cel puțin, nu cîtă vreme stai aici cu noi. După ce vei pleca, ești liber să cercetezi singur. Du-te la orice bibliotecă mare. La Biroul Documentelor Publice. La Arhivele Naționale ale Statelor Unite din Maryland. La Biblioteca Wiener. La Yad Vashem. O să ți se arate tot ce vrei să vezi și o să ți se răspundă la orice întrebări ai avea. Pot să-ți dau numele unor cercetători independenți. Profesori universitari. Crede-mă, tot ce vezi e autentic.

1 Numele conspirativ al altor rețele de traficanți de naziști (*n. trad.*).

Treptat, Jack pricepu exact înţelesul vorbelor lui Felix. Nici măcar Serviciul de Informaţii Britanic nu putea manipula arhivele din locuri ca Biblioteca Wiener sau Yad Vashem.

– Foarte bine. Te cred pe cuvînt. Deocamdată. Dar ai dreptate, sînt tot mai nedumerit.

– Nu te învinovăţesc. De abia am zgîriat suprafaţa lucrurilor. Dă-mi voie să încerc să le limpezesc un pic. Înaintea ultimului război mondial, Biserica Catolică era adînc implicată în politica dreptei din centrul şi estul Europei. Pentru Biserică, marile ameninţări le constituiau ateismul comunist şi liberalismul. Acestea erau privite ca nişte molime puse pe distrugerea civilizaţiei creştine. Conducătorii Bisericii priveau orice măsuri pe care puteau fi forţaţi să le ia asemenea felului în care doctorii şi asistentele privesc măsurile de igienizare. Vaticanul se vedea ca centrul nervos într-o dispută între Dumnezeu şi Diavol. Lumea se schimba şi, din punctul lor de vedere, nu în bine.

Au existat planuri de înfiinţare a unei federaţii catolice în Europa de Est. Scopul era acela de a combate propaganda sovietică. Unii prelaţi voiau să instaureze monarhia habsburgică. Pius al XII-lea şi consilierii lui voiau să împartă Europa în două blocuri – unul în vest, ca un cîine de pază împotriva Americii, celălalt în Est, ca o fortăreaţă în calea comuniştilor. Politicienii au înfiinţat Fronturi Creştine în mai multe ţări. Acestea erau, în general, naţionaliste şi violent anticomuniste. În multe cazuri, ele reprezentau principalele baze de recrutare pentru noile partide fasciste.

Una dintre cele mai importante organizaţii era o alianţă a unor asociaţii de militanţi catolici care îşi propunea, pe termen lung, să unească toate naţiunile de la Marea Baltică pînă la Marea Egee într-o singură federaţie catolică. Această federaţie urma să fie cunoscută sub numele de Intermarium, „Regiunea dintre Mări". Trebuia să devină un nou Sfînt Imperiu Roman.

Jack se agită pe scaun. Pe ecran, imaginea Institutului San Girolamo era singura pată de lumină în încăpere. Oare de ce stătea preotul cu spatele? Se ascundea de fată sau de aparat?

– Tot nu pricep...

– Te rog, Jack, ai răbdare. Încerc să sar peste detaliile inutile, însă unele sînt esenţiale, dacă vrei să mă înţelegi. Să continuu?

– Da, bineînţeles. Doar că... Nu, e în regulă. Dă-i drumul.

– Andrija Omrcanin – mai bine să-l numim Stefan Rosewicz – era un membru activ în Intermarium. El aparţinea unei vechi familii catolice din Zagreb. Unul dintre strămoşii lui a fost un personaj important în războaiele împotriva turcilor, fiind ucis în bătălia de la Mohaci în secolul al şaisprezecelea. Fratele lui Stefan, Dragutin, era preot. A fost făcut episcop în 1936. Prin el, Stefan şi cîţiva dintre prietenii lui au intrat în contact cu un cardinal francez, un bărbat pe nume Tisserant. Tisserant era secretar al secţiei Vaticanului responsabilă cu coordonarea cruciadei anticomuniste a Bisericii în Est, Congregaţia Pro-Ecclesia Orientali. Congregaţia instruise deja sute de misionari în Roma, după care îi trimisese în Uniunea Sovietică. Tisserant căuta modalităţi de a-şi extinde influenţa.

În 1938, Rosewicz şi fratele lui au avut o întîlnire la Roma cu un grup de catolici selectaţi din diverse părţi ale Europei Centrale şi de Est. Printre ei se numărau preoţi şi laici. La sfîrşitul întîlnirii, au înfiinţat ceea ce pot descrie doar ca o cabală într-o cabală. A fost, de fapt, un consiliu secret a cărei funcţie principală era de a conduce afacerile Intermarium în numele Congregaţiei. Organizaţia mai largă avea să servească drept front public pentru programul politic general al Vaticanului în regiune. Între timp, Consiliul autoales avea să ia adevăratele decizii politice, să încheie înţelegeri cu politicienii şi să infiltreze eşaloanele înalte ale societăţii. Ei s-au autointitulat Crux Orientalis, adică Liga Crucii Estice.

Un alt declic şi o nouă fotografie apăru pe ecran. O altă poartă cu o inscripţie indescifrabilă.

– Un alt lagăr de concentrare ustaş, de această dată în Karlovaci.

Clic. O grămadă de trupuri, goale, aşteptînd să fie înmormîntate. Picioare, braţe, guri căscate. Imaginea familiară a unui măcel în masă. Moştenirea lui Jack. Moştenirea tuturor.

– Se ştie că aici au fost ucişi şaptezeci de mii de sîrbi şi ţigani. S-ar putea ca cifra să fie mai mare.

Clic. Capul şi umerii unui bărbat cu obrajii scofîlciţi şi ochi ficşi. Purta un guler preoţesc.

– Părintele Ljubo Vrancici, comandantul lagărului. Un prieten al lui Stefan Rosewicz. Un criminal de război căutat, încă în libertate. El şi Rosewicz au evadat împreună în Occident. Vrancici a fost unul dintre membrii fondatori al Crux Orientalis.

– Un preot?

– Celebra mesa în fiecare dimineaţă în capela lagărului. Crede-mă, Jack, intri în locuri pe care n-aş fi vrut să ţi le arăt.

Jack privi chipul de pe ecran. În viaţa lui cunoscuse mulţi oameni asemănători acelui chip. Îi fuseseră profesori la şcoală, îşi mărturisise păcatele adolescenţei multora dintre ei, primise iertarea lor.

Clic. Un bărbat în uniformă SS. Foarte ţeapăn, cu ochi alerţi, nervoşi, cu o privire de intensă concentrare.

– Oberführer SS Andreas Buchheim. Comandantul Einzatsgruppe A, situată în Lituania. Un membru fondator al Crux Orientalis.

Clic. Clic. Clic. Fotografie după fotografie, toţi membrii Ligii. Cehi, polonezi, baltici, croaţi, germani. Ofiţeri SS şi SD, oficialităţi naziste de partid, doi Gauleiteri, un Reichsstatthalter, cîţiva SS-işti şi Polizeiführeri, un cardinal, un episcop, cîţiva preoţi, doi pastori.

Clic. Un bătrîn cu ochelari, cu păr alb, sîrmos la tîmple.

– Profesorul Lucjan Gierek. Şeful Departamentului de Studii Biblice de la Universitatea din Cracovia înainte de război. Un membru fanatic al Ligii.

Felix făcu o pauză. Jack intui că se pregătea să pună totul cap la cap. Şi după aceea?

– În 1942, profesorul Gierek a fost însărcinat cu codificarea unei colecţii de manuscrise evreieşti, jefuite din sinagogile şi bibliotecile din regiunea Lódz. Împreună cu o mînă de asistenţi el intra după Einsatzkommandouri în ghetouri. Soldaţii luau

oamenii, după care Gierek şi acoliţii lui îşi însuşeau tot ce rămînea în urma lor.

Într-o zi, la începutul lui 1943 – asta nu va fi o surpriză pentru tine – Gierek şi-a dat seama că descoperiseră, din întîmplare, un document de o importanţă extraordinară. Nu a spus nimic nici unuia dintre colegii lui, însă a povestit totul superiorilor din Ligă. Unul dintre aceşti superiori era episcopul Dragutin Omrcanin. Fratele lui Stefan Rosewicz.

CAPITOLUL PATRUZECI

– Rosewicz manifesta deja un interes de amator în chestiuni biblice. Fratele lui l-a trimis în Polonia, unde a verificat manuscrisul cu Gierek. După ce acesta a acceptat că documentul era autentic, episcopul a vorbit cu prietenii din Vatican. Îţi imaginezi cît de emoţionaţi au fost. N-a durat mult pînă cînd cineva a atras atenţia că astfel de descoperire era cu dus şi întors. Aveau nevoie de timp şi de control asupra documentului, aşa că l-au instruit pe fratele lui Rosewicz să se asigure că Gierek îşi va ţine gura închisă şi să aducă manuscrisul la Roma imediat.

Au apărut însă două complicaţii. Prima era aceea că manuscrisul făcea parte dintr-o importantă colecţie înregistrată pe listele SS-ului, aşa că scoaterea documentului însemna forţarea unor mîini. O problemă şi mai serioasă a fost aceea că, pînă cînd Vaticanul şi-a dat seama ce se întîmplă, guvernul italian se predase aliaţilor. Asta se întîmpla în septembrie 1943. După acea dată a fost greu să introducă ceva în Italia. Mai mult de atît, exista riscul ca, dacă aliaţii aveau să înainteze spre nord, conform planului, Roma să cadă în mîinile lor. Nici episcopul şi nici prietenii lui nu erau proşti. Ei ştiau că e foarte probabil ca germanii să fie scoşi din ţară. Ca atare, pe moment, manuscrisul se afla în siguranţă în Polonia.

Nu prea ştim ce s-a întîmplat după aceea. Manuscrisul a fost depozitat undeva în Polonia, în mîinile SS-ului, din cîte ştim. Rosewicz s-a întors în Croaţia, unde a fost promovat în anturajul intim al lui Pavelici.

La sfîrşitul războiului, s-au întîmplat două lucruri aproape simultan. Ambele au legătură directă cu evenimentele din zilele noastre. Primul a fost acela că Stalin a pus mîna pe tot ce a putut din prada nazistă şi a transferat-o din Europa Centrală în Rusia. Cred că asta o ştii deja. Iniţial, planul era de a preda materialul evreiesc cercetătorilor antisemiţi din Moscova şi Leningrad. Cei din Vatican au înnebunit, pur şi simplu, cînd au aflat. Un tip mai deştept şi-a dat seama că sovieticii puteau publica manuscrisul pentru a-l folosi în cadrul propagandei lor antireligioase. Aşa că Tisserant a activat unul dintre agenţii lui şi a reuşit să transfere întreaga colecţie la Biblioteca Lenin. Planul prevedea ca totul să fie scos de acolo mai tîrziu şi dus în Italia, însă întreaga reţea de spionaj a Vaticanului din Rusia a fost anihilată cîţiva ani mai tîrziu. Sfîrşitul poveştii. Pînă acum.

Cel de-al doilea lucru a fost supravieţuirea Ligii. Filmul pe care l-ai urmărit la începutul acestei şedinţe constituia, aşa cum am spus, baza unei serii de procese ale crimelor de război înscenate, „ţinute în Berlinul de Est". Organizaţia responsabilă pentru ţinerea acestor procese era, de fapt, Liga. Nu toţi cei implicaţi în falsificare ştiau asta, bineînţeles. Soldaţii de pază făceau parte din armata germană. Ei credeau că întreaga tărăşenie era o acţiune oarecare. Dar conducătorii, oameni precum Klietmann, făceau parte de multă vreme din Crux Orientalis.

– Prizonierii, îl întrerupse Jack. Cei care spui că au fost victimele acestor procese înscenate – ce s-a întîmplat cu ei?

Felix nu răspunse imediat. Jack simţi că omul nu se aşteptase la întrebare.

– Ce s-a întîmplat? Păi, nu sînt sigur. Aşa cum am spus, unii dintre ei au fost executaţi. Cît despre restul – îmi închipui că au fost eliberaţi, în cele din urmă. Sau poate că au murit în Friedrichshain. Jack bănuia că el minţea, deşi nu-şi putea da seama de ce. Felix continuă: Informaţiile pe care Liga le-a

obținut prin acele interogatorii i-au oferit avantaje în Europa postebică. Bineînțeles, membrii Ligii nu se puteau regrupa în mod deschis. Prea mulți dintre ei erau vînați de CROWCASS sau de alte organizații care urmăreau prinderea criminalilor de război. Însă dispuneau de multe informații strict secrete și de o mulțime de căi de folosire a acestor informații în propriul avantaj. Se puseseră deja bazele influenței Ligii în perioada postbelică.

Cei mai mulți dintre conducătorii Ligii au reușit să fugă, grație lui Draganovici și rețelei lui. După terminarea războiului, se putea ajunge pe multe căi la Roma, unde fiecare evadat era primit călduros la San Girolamo. Ca și în cazul multor altor rețele, și cea a lui Draganovici folosea confuzia existentă cu privire la persoanele strămutate. Draganovici conducea comitetul oficial al Comisiei Pontificale de Asistență. Această poziție îi oferea acces la documente autentice și falsificate, cum erau pașapoartele Crucii Roșii.

El l-a dus pe Pavelici în Argentina, unde acesta a pus pe picioare o trupă de elită din ustași, menită să-l ajute pe generalul Perón. Tot el l-a făcut scăpat, prin ochiurile rețelei de vînători, pe Rosewicz, prin Roma, pînă la Genova, apoi cu o barcă pînă în Irlanda. Cînd a revenit la suprafață, Andrija Omrcanin devenise Stefan Rosewicz, avînd documente care atestau că era polonez.

Dar el nu luase cu el doar documente personale cînd dispăruse. Ustașii n-au abandonat Croația fără cîteva suveniruri. Pavelici a reușit să transfere patru sute de kilograme de aur și Dumnezeu știe cîtă valută în Austria. Alți conducători ustași au transportat camioane întregi de comori în aceeași direcție, o parte a acestor comori ajungînd pe urmă în Italia. Între timp, fratele lui Rosewicz se instalase la San Girolamo, pe un post de unde a putut avea grijă ca o mare parte a lucrurilor jefuite de el să ajungă în cuferele familiei sale.

Se auzi un păcănit și lumina proiectorului se stinse. Se treziră într-o beznă groasă ca noaptea.

– La naiba, exclamă Parker. Nenorocitul de bec s-a ars din nou.

Cîteva clipe mai tîrziu, se aprinse lumina principală din încăpere.

– Nu contează, rosti Felix. Oricum, am ajuns la capătul poveştii. Se îndepărtă de perete şi se aşeză pe un scaun cu faţa la Jack. Parker rămase în picioare lîngă proiector. Pînă în 1960, continuă Felix, Rosewicz şi colegii lui stabiliseră filialele Crux Orientalis în aproape douăsprezece ţări. Argentina, Uruguay, Paraguay, Brazilia, în America Latină. Franţa, Germania, Austria, Italia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, în Europa. Ei au continuat să strîngă bani în bănci din toată lumea, aşteptînd cu nerăbdare ziua în care aveau să reînceapă să aibă o influenţă directă asupra evenimentelor politice. Există un nucleu central la Vatican. Ai fi surprins dacă ţi-aş spune cît de sus merge acest grup. Şi ai fi surprins dacă ţi-aş menţiona numele unora dintre politicienii catolici care sînt membri activi.

Prăbuşirea comunismului a reprezentat semnalul pe care îl aştepta Liga. Asta e şansa lor de a pune din nou lucrurile în mişcare şi de a înfiinţa acel Sfînt Imperiu Roman de care ţi-am vorbit. Nu e nevoie decît de sprijinul Vaticanului şi ei şi-ar putea planta proprii oameni la putere aproape oriunde au chef. Nu trebuie să-ţi explic ce importantă a devenit religia ca factor al politicii moderne. Dar membrii Ligii ştiu că nu au o veşnicie la dispoziţie. O mare parte din imboldul aflat în spatele revigorării religioase din locuri precum Polonia nu se traducea prin altceva decît sentimente antiguvernamentale. În noile sisteme capitaliste există pericolul ca oamenii s-o apuce pe calea obişnuită de secularizare, ca restul Europei şi Americii.

De asta sînt ei atît de disperaţi să pună mîna pe manuscrisul lui Iisus. Ei ştiu că, dacă joacă cum trebuie acest as, ar putea obţine un avantaj decisiv. În primul rînd, ar căpăta libertate în interiorul Vaticanului şi ar putea trata de pe picior de egalitate cu papa. Originea poloneză a colecţiei face ca totul să sune mai atrăgător.

Iar, dacă reuşesc să transforme manuscrisul într-un fel de superrelicvă, aceasta ar putea aţîţa incendiul unei revigorări religioase în Europa Centrală şi de Est. Exact ceea ce au nevoie.

Jack clătină din cap.

– Nu va ţine. Manuscrisul va avea efect contrar de îndată ce va fi tradus şi publicat. Va demonstra doar ce departe a fost biserica de adevăratul Iisus. Acel document a fost scris de un rabin evreu pios, nu de fiul lui Dumnezeu.

Felix încuviinţă.

– Poate că ai dreptate. În final, asta nu va mai conta. Cred că Rosewicz are un plan şi mai bun.

– Un plan mai bun?

– Să prezinte manuscrisul ca parte a unei conspiraţii evreieşti împotriva Bisericii. Europa e coaptă pentru aşa ceva. S-a început deja masacrul etnic în Iugoslavia. Neonaziştii atacă ţiganii şi alţi străini în Germania. Antisemitismul e din nou la modă în Franţa. Crux Orientalis înseamnă o afacere. O afacere rea. Avem nevoie de tine ca să ne ajuţi să-i oprim.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI UNU

Următoarele trei zile trecură cu şedinţe de discuţii, dialoguri lungi, întrebările şi răspunsurile curgînd pînă ce deveniră un fel de ceaţă în conştiinţa slăbită a lui Jack. Fusese de acord să ajute. Ce alternativă avea, din punct de vedere moral? Moştenirea lui ereditară îl obliga parţial la asta. La fel şi dragostea pentru Maria, în ciuda moştenirii ei ereditare şi a ceea ce putea rezulta din această iubire. Felix şi Parker dezvăluiseră un mare rău. Implicarea lui în această porcărie era completă şi complicată, fără ca el să o fi dorit. Nu era posibil şi nici recomandabil să se dezică acum de această implicare.

Procesul de iluminare îl legase de mîini şi de picioare faţă de cei care îl iluminaseră. Era un prizonier. Era legat de Maria pentru libertate, iar de Felix şi Parker pentru ceea ce ştia din adevăr. Nici măcar pentru o secundă nu crezuse că ei îi spuseseră

tot ce ştiau sau măcar o bună parte din el; după cum nu credea că ei ar fi avut de gînd să-i spună vreodată. Bănuia că Felix îl minţise de mai multe ori, în special în ceea ce privea prizonierii de război, despre a căror soartă întrebase. Presupunea că aşa funcţiona lumea lor. Îl copleşiseră cu fapte şocante, nu pentru că se simţiseră obligaţi să îl lumineze, ci datorită impactului psihologic pe care erau siguri că filmul şi fotografiile aveau să-l aibă asupra lui.

Cei doi aveau faţă de el un comportament, pur şi simplu, amabil, corect, iar el avea nevoie de amabilitate mai mult decît oricînd altcîndva în viaţa lui; cu excepţia, poate, a lunilor ce urmaseră morţii lui Caitlin şi Siobhan. Visele lui deveniseră din nou întunecate. Bineînţeles, ştia că ei îl foloseau, că el şi lucrurile pe care le ştia erau privite mai degrabă ca nişte bunuri de către cei doi. Însă nu se simţea ameninţat de întrebările lor, nici fizic, nici moral. Ei nu voiau confesiuni; aveau doar nevoie de ajutor şi credeau că el li-l putea da.

Lucrau împreună, vorbind pe rînd de-a lungul lungilor ore: Felix, care avea vocea înceată şi temeinică, şi Parker, care scotea vorbe de duh cînd voia, şi era întotdeauna perceptiv. Şedeau alături de el într-o cameră din faţă, unde se afla un pian şi o veche sobă cu gaze, ca nişte vechi prieteni dezlegînd şarade. Lipsa de formalism şi dezordinea aparentă a încăperii veneau cumva în ajutorul creării unei atmosfere relaxante. El se simţea bine. Cei doi îl tratau ca pe un oaspete onorat. Din fericire pentru liniştea minţii sale, el nu era dotat cu un aparat interior de detectare cu raze X. Dacă ar fi fost în stare să vadă prin pereţii încăperii pînă în camera de zi a clădirii învecinate, casa de la numărul 37, imaginea lui despre situaţia în care se afla ar fi fost profund schimbată.

Ar fi putut vedea acolo doi bărbaţi, doi tineri în pulovere şi pantaloni de lînă, ghemuiţi lîngă mai multe aparate de înregistrare audio. Oglinda de deasupra căminului din casa de la numărul 35 – casa lui Jack – ascundea o gaură mare, prin care o cameră video filma tot ce spunea şi făcea. Aranjamentul în aparenţă întîmplător al scaunelor din salon ascundea o plasare

deliberată a lor, destinată obţinerii de unghiuri cît mai bune de filmare.

În fiecare zi, la ora şase fix, un motociclist ducea benzile audio şi video, pentru vizionare, la laboratoarele tehnice din strada Baker. Acolo, ele erau copiate şi distribuite unui cerc select de oameni, pe baza „nevoii de cunoaştere", după care erau supuse unor cercetări atente de presupuşi experţi în nuanţele vocii şi expresiilor chipului. Arăta Jack semne de stres cînd menţiona cutare lucru sau îşi lăsa privirea în jos cînd vorbea de cutare lucru?

Mai curios era că lui Jack nu-i trecuse niciodată prin minte să pună la îndoială referinţele anchetatorilor lui. Să fi fost de vină simplul fapt al englezei de înaltă calitate pe care o vorbeau, al perfecţiunii accentelor, al aspectului tipic englezesc al hainelor pentru faptul că Jack era convins de buna lor credinţă? sau de vină era binecuvîntarea Mariei, care le acordase credit, aşa cum confesiunea unui muribund îmbracă totul în haina convingerii?

Felix aborda subiectele tangenţial, ca un pescar cu harponul sondînd adîncurile apei în speranţa găsirii unui banc de peşti. Arăta ca un director de şcoală, chiar şi comportamentul venind în sprijinul acestei idei, sau ca un lucrător pe tărîm social. Sobrietatea lui era compensată de un umor ironic ce răzbătea la suprafaţă în cele mai nepotrivite momente. Mînca permanent batoane de ciocolată cu lapte, din care îi oferea şi lui Jack, ca şi cum ciocolata l-ar fi ajutat pe acesta să-şi amintească.

Individul avea un aer de om singur, care îl izbise pe Jack de prima dată cînd îl văzuse. Avea tipicurile cuiva care fusese singur toată viaţa. Un pic dezordonat în ţinută, foarte exact în obiceiuri, mai ales în a rosti „te rog" sau „mulţumesc", ca şi cum nu se despărţise în întregime de copilărie.

Nu era un homosexual, pe care să nu-l intereseze femeile, nici un celibatar din proprie voinţă, care să se teamă de sex, nici măcar un copil adult, lipsit, cum ar fi spus oamenii unei alte generaţii, „de pasiune". Părea, pur şi simplu, a fi un om singur, care într-un anumit moment din viaţa lui, în dimineaţa celei de-a

patruzecea sau aproape a patruzeci şi una ajunsese să înţeleagă că viaţa nu-i hărăzise nici o tovarăşă de drum. Cel puţin, aşa îl percepuse Jack în timpul primei zile şi în cea mai mare parte din a doua.

Ca atare, Jack fu extrem de surprins cînd auzi, în seara celei de-a doua zile, legată de un comentariu al lui, remarca lui Felix că nevasta lui ar fi găsit comentariul amuzant. În mintea lui, Jack nu putea împăca starea de om căsătorit a lui Felix cu aparenţa lui de singurătate şi îşi dădu seama că acum trebuia să caute în altă parte cauzele acestui aer fals de solitudine. Poate în lipsa lui de dragoste pentru nevastă-sa sau în neglijarea, sau dispreţuirea lui de către ea. Cu cît reflectă mai adînc, îşi zise că trebuia să caute un alt motiv.

Parker avea o privire rănită şi rătăcită, precum şi o faţă suptă, punctată de doi ochi negri şi vioi. Părea un ascet, mai degrabă prin voinţă decît prin fire. Se tortura sau fusese torturat; însă nu acesta era cuvîntul folosit de Jack. În sinea lui prefera să rostească „rănit", căci acest cuvînt era mai plastic. Ceea ce îl surprinse în scurt timp – înainte de surpriza de a afla că Felix era căsătorit – fu descoperirea faptului că acest rănit putea zîmbi şi că zîmbetul îi transforma întreaga fiinţă. Aceste momente erau destul de rare, dar, cînd se petreceau, îl surprindeau întotdeauna pe Jack şi îl făceau să treacă de partea lui Parker, indiferent care ar fi fost aceasta.

El îi punea lui Jack întrebări în serie despre tatăl lui, la care, deşi nu le percepea relevanţa, Jack răspundea din toată inima. Întrebările se refereau în special la viaţa dusă de tatăl lui în lagăr. Ce lagăr fusese, cît stătuse acolo, ce se întîmplase cu el după aceea, cît timp trăise ca refugiat? Apoi, întrebări despre familia tatălui lui. Cîţi membri muriseră în lagăre sau în ghetouri, cîţi supravieţuiseră, unde trăiau acuma aceşti supravieţuitori? În plus, la fiecare întrebare, Jack era interogat asupra sentimentelor pe care le trăia acum cu privire la problema respectivă şi a reacţiilor pe care le avusese ca şi copil.

Apoi, mai uimitor pentru Jack, interogatoriul trecu de la taică-său la Caitlin. Cum anume se cunoscuseră? Îşi amintea

dacă o văzuse înainte de întîlnire în campusul universitar, chiar şi vag? Îl prezentase ea vreodată celorlalţi membri ai familiei ei? Ce-i spusese despre părinţii ei, despre viaţa sau moartea lor.

Şedinţele nu durau niciodată mult. În pauze şedeau tăcuţi, bînd ceai sau cafea şi molfăind biscuiţi. Uneori, în vreme ce Parker conducea interogatoriul, Felix se aşeza la o masă şi se apuca să-şi dea pasienţe cu nişte cărţi de plastic. Micile lui partide nu păreau niciodată a se termina bine, însă el nu îşi pierdea nici o clipă răbdarea şi nu dădea nici un moment semne de oboseală. Zgomotul moale al cărţilor amestecate ajunse curînd un însoţitor constant al celuilalt joc, pe care Jack îl juca cu Parker.

Casa dispunea de o menajeră, doamna Bidwell, o văduvă cu şolduri înguste, de cincizeci şi ceva de ani, care le aducea băuturile pe o tavă cromată şi le umplea platourile cu sandvişuri. Le gătea micul dejun şi le pregătea „mese ca lumea" la prînz şi seara, servindu-i în sufrageria din spatele casei. Uneori, în timpul şedinţelor, răzbătea pînă la el sunetul înfundat al televizorului pe care ea îl urmărea în timp ce muncea. Pentru cei care ascultau discuţiile dincolo, acest sunet fusese misterios la început şi necesitase o explicaţie pentru neiniţiaţi.

Jack asculta toate întrebările politicos şi tăcut. Parker era urmat de Felix, apoi Felix era urmat de Parker, într-un şir regulat de succesiuni, pînă cînd Jack nu-i putea deosebi şi nu-şi putea da seama de ce era acolo sau de ce se găseau toţi trei acolo. Le dezvălui tot ce putu. Nu minţea cu nimic, nu ascundea nimic, totul datorită unei încrederi construite fără alt ciment decît zîmbetele ocazionale ale lui Parker.

– Există două feluri de pasienţe, îi spuse Felix în timpul uneia dintre pauzele primei zile, cînd îi explică principiile celor mai bune jocuri de acest gen. Unul depinde în întregime de felul în care amesteci cărţile, caz în care pasienţa îţi va ieşi sau nu doar din întîmplare. Trebuie să aştepţi şi trebuie să încerci mereu. Celălalt fel ţinea parţial de amestec, parţial de talent. Aici, dacă faci mişcări greşite, te vei bloca.

Jucă, de două ori, o pasiență denumită Beleaguered Castle, arătîndu-i lui Jack ce situații pot apărea, și de fiecare dată pasiența ieși frumos; a treia oară, în capul unui șir apăru un rigă, și cum toate cărțile mici erau dedesubt, jocul se blocă și nu permise nici măcar o primă mutare.

„Ce era în hîrtiile lui Rosewicz, cele pe care le avea din Germania? Erau incluse rapoarte provenind de la Einzatsgruppen?"

„Cum arată Berchik? E un bărbat înalt și slab? Poartă barbă? De cît timp îl cunoștea Șaranskii?"

„Cam cîte manuscrise se găseau acolo? Cîte fragmente? Cunoști proveniența vreunuia dintre materiale? "

„Cîte fotocopii erau? Originale sau copii la a doua mînă? Erau granuloase? "

„Cum se numea cardinalul? Ești sigur? Cum arăta? "

„Tatăl tău știa cînd a murit mama lui? Cîți kilometri au parcurs? Unde se află unchiul tău, Josef, acum? "

„Cum se numea cafeneaua unde spui că ai întîlnit-o pe Caitlin? Tu i-ai vorbit primul sau ea ți s-a adresat mai întîi? Ești sigur? Ce ai făcut înainte de a deveni amanți? Cum a murit ea? Ce ai simțit? Ce simți acum? "

De ce puneau atît de multe întrebări? Și de ce aceste întrebări despre lucruri care nu puteau avea nici o legătură cu ceea ce se întîmpla.

– Unde este Maria? se interesă el. Aș vrea să-i vorbesc.

– Va veni aici, îți promit. În cîteva zile. După Crăciun.

Noaptea, Jack dormea în dormitorul din față. Ușa încăperii era păzită toată noaptea de un paznic sau, cel puțin, așa presupunea el, întrucît paznicul era acolo cînd se ducea la culcare și tot acolo îl găsea dimineața, cînd ieșea să se ducă la baie. Omul se numea Norman. Parker și Felix aveau alte încăperi, tot în acea casă.

Diminețile, Jack se trezea din pricina zgomotului făcut de lăptar. Mai tîrziu, privind din spatele perdelelor, vedea oameni urcîndu-se la volan și plecînd cu corespondența, copii plecînd la

şcoală. Strada avea un aer de deplină normalitate a unei suburbii. Însă jos, la capul scării, Norman şedea pe un scaun în hol, cu un pistol-mitralieră în braţe, ca un copil adormit.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI DOI

Petrecură Crăciunul împreună cu el, ca şi cum deveniseră familia lui printr-o minune a geneticii. Ca şi cum, mărturisind tot ce ştia, Jack ajunsese la partenogeneză.

În Ajun, Felix îl scoase în oraş. O vreme parcurseră străzile ca nişte turişti, admirînd decoraţiunile şi vitrinele luminate, pline cu cadouri de Crăciun, ale magazinelor. Strada Oxford şi strada Regent erau pline de lume care îşi făcea cumpărăturile în ultima clipă. Moscova şi mizeria de acolo păreau situate la un milion de kilometri depărtare. Peste tot se vedeau copii cu feţe luminoase, care tropăiau ţinîndu-se de mîna părinţilor. De fiecare dată cînd întîlneau un copil, Jack se grăbea să privească în altă parte.

– Vrei să cumperi ceva? îl întrebă Felix.

– Aş vrea ceva pentru Maria, răspunse el. Însă n-am nici un ban, iar Parker a spus că ar putea fi periculos să scot bani din cont sau să îmi folosesc cărţile de credit.

– E-n regulă. Te putem împrumuta cu oricît ai nevoie. Te-ai gîndit ce ţi-ar plăcea să-i iei?

– Nu ştiu. Nu prea ştiu care sînt preferinţele ei.

– Ce zici de un parfum? Nu greşeşti niciodată cu aşa ceva.

Se duseră la magazinul Harvey Nichols, unde Jack îi cumpără o sticlă mare de Shalimar. Jack îşi amintea cu precizie că acesta era parfumul cu care se dăduse Maria în acea ultimă noapte din observatorul de la Summerlawn. O întrebase atunci cum se numea parfumul, din întîmplare; acum însă acea sticlă părea aproape un talisman.

Vînzătoarea îi împachetă cutia cu fundițe și îi ură Crăciun fericit. Era o franțuzoaică foarte frumoasă. Mulțumindu-i, Jack simți brusc un val de dorință sexuală. Era pentru prima dată după ani de zile că îl încerca o asemenea dorință puternică. Parfumul, senzațiile de care îi amintea acesta, neașteptata frumusețe a vînzătoarei, toate acestea îl prinseseră nepregătit.

Ieșiră pe strada Sloane. În vitrinele magazinelor îngeri albi își ridicau aripile înghețate. Undeva, în apropiere, o formație cînta „Noapte de vis". Cînd se duse la mașină, constată uluit că obrajii îi erau uzi de lacrimi.

De Crăciun se servi curcan umplut cu castane, budincă de prune de la Marks & Spencer, fursecuri de la John Lewis. Masa îi aminti lui Jack de dezechilibrul pe care-l suportase în educație, cînd celebra Crăciunul împreună cu mama lui și cu familia ei, și Rosh ha-Shana cu tatăl și cu prietenii acestuia. Nici cal, nici măgar. După masă, apoi a doua și a treia zi, o duminică, se odihniră și se uitară la televizor. Felix îl învăță să joace bridge, folosindu-l pe Norman pe post de al patrulea jucător. Prietenul acestuia, omul al cărui nume Jack nu-l cunoștea, rămase afară, „să vegheze asupra situației".

Maria apăru în ziua următoare. Îi aduse o felicitare cu o ilustrație pe copertă, care cînta „ Jingle Bells" cînd era deschisă. El îi dădu parfumul, și ea păru copleșită de dar. Îi dădu, de asemenea, o carte pentru Paul, un exemplar din *Where the Wild Things Are*, pe care Felix îl cumpărase la cererea lui. Maria păru mai încîntată de carte decît de parfum. La rîndul ei, îi cumpărase o cravată din mătase gri, Armani, extraordinar de moale la pipăit.

– E superbă, rosti el. Dar nu știu dacă o pot purta. Nu cred că o să mă lase să plec de aici.

– Nu-i lăsa să te prostească, îl sfătui ea. Trebuie să-ți dea voie să pleci dacă insiști. Nu ești prizonierul lor.

– Nu?

Maria clătină din cap. Încăperea era acum scăldată de razele soarelui, nu de cele aurii ale verii, ci de unele suficient de strălucitoare ca să dea părului ei negru reflexii de foc.

– Nu în sensul la care te referi. Ei vor doar să te protejeze.

– Şi tatăl tău voia asta. Henryk servea tocmai la aşa ceva. El m-a salvat din Moscova. Probabil că ştii. Nu văd de ce situaţia de acum ar diferi.

– Tatăl meu te-ar fi vîndut celui care licita mai mult. Întîmplător, tocmai el se afla în poziţia de a licita, astfel încît erai în siguranţă cîtă vreme erai cu el. Cea mai mică schimbare de strategie a lui te-ar fi făcut neajutorat, ca un copil.

– Felix şi Parker nu vor proceda aşa? Nu se vor conforma unor schimbări de strategie? De fapt, ei ce urmăresc– ştii?

– Vor să distrugă Liga. E un plan important pentru ei, iar manuscrisul e o piesă de bază în întreaga schemă. Asta te face important. Nu cred că situaţia se va schimba.

Jack îi povesti despre întrebările legate de taică-său şi de Caitlin, şi vru să afle de la Maria care era semnificaţia lor. Ea îi răspunse că nu ştie, însă ceva din privire lăsa să se întrevadă că ştia mai multe decît era dispusă să-i spună.

– Şi tu? Cum ai ajuns aici? Mi-au spus că soţul tău nu te scapă din priviri.

– Inexact. Karl e gelos, dar şi mîndru. Am început să-mi construiesc o carieră de pianistă. De cele mai multe ori cînt aici, în Londra. Uneori, Karl mă însoţeşte, dar adesea e prea ocupat ca să facă asta. Ca atare, călătoresc singură. Sînt aici pentru trei zile, ca să dau un recital la Purcell Room.

– Îmi amintesc, zise el, de acea primă zi, cînd l-am sunat pe tatăl tău. Te auzeam cîntînd în fundal.

Ea rîse.

– Pe atunci nu eram prea bună.

– Acum eşti bună?

Ea îl privi tristă.

– Da, sînt foarte bună. Dar sînt departe de a fi cea mai bună. Sînt studenţi mult mai buni decît mine la conservator, în anul meu. Unii dintre ei vor avea cariere strălucitoare. Alţii, nu.

Talentul nu înseamnă totul. Costă mult să pleci în turnee şi să cînţi înainte de a fi bine cunoscut. Mulţi oameni nu au atîţia bani şi nu pot obţine un sponsor, aşa că sfîrşesc cîntînd în orchestre, dacă nu cîştigă o mare competiţie. Sau, în alte cazuri, lucrează ca muzicieni la studio, sau, în fine, renunţă cu totul la muzică. Cel puţin, ca profesie. Vezi, deci, că eu fac parte dintre cei norocoşi. Tatăl meu e bogat. Soţul meu e şi mai bogat. Deci cînt. Prietenii lor bogaţi vin la concertele mele şi mă aplaudă din cu totul alte motive. Ei cred că am fost bună dacă am cîntat jumătate din lucrări într-o altă cheie sau de-a îndoaselea.

– Asta te deprimă?

– Bineînţeles. Ştii bine că da. De-asta ţi-o mărturisesc, pentru că tu înţelegi. Însă eu vreau să cînt. Sînt suficient de bună pentru scena de concert şi sînt destul de bogată ca să mă susţin în primii ani. Acesta e norocul meu şi n-am de gînd să-i dau cu piciorul. N-am să fac nici un fel de nazuri, Jack. Nu-mi pot permite nazuri.

– Şi Karl? Cu el cum rămîne? Cînţi pentru el?

Maria clătină din cap.

– Nu, şopti ea. N-are ureche muzicală. Merge la concerte, dar nu pentru muzică. Taică-meu mi-a spus o dată că merge acolo ca să-i audă pe oameni.

– Nu pricep.

– Nu tusea sau aplauzele, nu la asta mă refer. El ascultă alte sunete, pe care numai unul ca el le poate auzi. Banii au un sunet al lor. Ştiai? Puterea are alt sunet. E asemănător, dar un expert vede imediat diferenţa. Frumuseţe. Sex appeal. Slăbiciune. Susceptibilitate. Vulnerabilitate. Lăcomie. Ambiţie. Pentru Karl, fiecare dintre acestea are un sunet aparte; el are un auz perfect şi aude melodia acolo unde tu şi cu mine n-am detecta decît un biet tîrşîit de paşi.

Maria se opri. Se găseau în camera de zi. Felix le pregătise vin fiert. Fiecare avea paharul lui pe o măsuţă joasă. Din cînd în cînd, Maria arunca o privire în oglinda de deasupra căminului.

– În seara asta cînt, reluă ea. Mi-ar face plăcere să vii şi tu.

– Karl va fi acolo?

Ea clătină din cap. Jack avu impresia că ea roşeşte.

– În seara asta sînt singură. El se întîlneşte după-amiază, în Dortmund, cu nişte bancheri.

– Atunci bineînţeles că voi veni.

– Te va aştepta un bilet la intrare.

Se ridică să plece. Se ridică şi el şi se apropie de ea.

– Maria. Mă simt ca şi cum totul ar fi încă suspendat în aer. Acolo unde am lăsat totul în noaptea din observator.

Ea îl privi cu timiditate. Îşi scoase limba şi îşi linse colţul gurii. Se uită din nou la oglindă şi îşi văzu chipul. Prea multe reflecţii gîndi ea, prea multe oglinzi. Iar uneori nu te priveşti, ci eşti cel privit, nu eşti oglinda ci reflexia. Făcu un pas către el. Jack vru s-o ia în braţe, dar ea se dădu înapoi.

– Nu aici, rosti, vorbind încet. Mai tîrziu. Diseară, după spectacol.

– Eşti tristă, observă el.

– Zău? Ca răspuns, el vru să-i apuce mîna. De această dată, ea nu se trase înapoi. Însă nici nu se apropie de el. Simţea în spate prezenţa oglinzii şi duritatea sticlei. Dacă ar crăpa, dacă s-ar sparge... Trebuie să plec, zise cu voce tare. Sînt aşteptată la o repetiţie. Deja am întîrziat.

Norman merse cu el la concert. Biletele îi aşteptau, aşa cum promisese Maria. Ajunseră doar cu cîteva minute înainte de începerea spectacolului. Sala era arhiplină. Aşa cum prevestise Maria, o mare parte din public era formată din bărbaţi şi femei situaţi pe o treaptă înaltă a societăţii. Toţi sporovăiau şi rîdeau între ei, ca nişte păsărele într-o colivie. Jack îşi aminti de concertele la care participase împreună cu Caitlin în Sala Naţională de Concerte din Dublin; ca şi de recitalurile mai mici, precum cel de acum, din Sala de Examinări de la Trinity.

Luminile scăzură în intensitate. Vocile încetară orice discuţie. Cineva tuşi. Pe scenă se ivi Maria. Purta o rochie lungă, neagră, ce îi lăsa umerii dezgoliţi, împodobită doar cu o broşă simplă din argint. Jack nu-şi putu lua privirea de la ea. Cea mai mare parte din spectacol fu prea absorbit s-o admire, ca să fie pe deplin conştient de ceea ce cînta. Prima jumătate a concertului

consta dintr-un Preludiu şi Fuga în Re Minor de Bach, urmate de Sonata Nr. 10 de Schubert, în Si bemol. La sfîrşitul fiecărei piese, publicul aplauda îndelung. În a doua jumătate, Maria interpretă patru balade de Chopin, iar pentru bis alese Nocturna în Do minor de Chopin. Treptat, fără voie, Jack începu să-şi dea seama că ea nu-i mărturisise adevărul sau, cel puţin, nu în întregime.

Nu era doar bună, era strălucitoare. Ascultătorii erau fascinaţi nu numai de tehnica degetelor sau de precizia temporizării, ci, mai ales, de faptul că îmbogăţea fiecare piesă pe care o interpreta, fiecare pauză, cu o profunzime care lui Jack i se părea de neegalat. Cîteva dintre bucăţi – mai ales a doua parte a sonatei şi Nocturna – fuseseră, evident, alese în acord cu starea ei de spirit, care putea fi concretizată prin cuvintele: blîndeţe, meditaţie şi tristeţe.

Muzica era perfectă pentru acel sezon, pentru acel interval dintre Crăciun şi Anul Nou, o vreme a sărbătorilor, cînd un an întreg îşi trăia ultimele zile. O vreme de reflecţie asupra a ceea ce fusese realizat şi a ceea ce mai rămăsese de făcut. Asupra păcatului şi a imposibilităţii de a trăi. Jack se gîndi la Caitlin şi la Siobhan, la tatăl lui care murise singur, la Iosif, Leah şi la Sima. De fiecare dată cînd îşi ridica privirea, o vedea pe Maria acolo, în faţa lui.

Alături de bilet, ea lăsase un mesaj, în care îi spunea să vină să o vadă după concert. El îşi croi drum în culise, acompaniat de tăcutul Norman. Mariei îi fusese repartizată o cabină în care să se îmbrace. Încăperea era plină de prieteni şi admiratori. Norman părea deranjat că trebuie să-l protejeze pe Jack în mulţime, aşa că se retrase pe coridor, lîngă un extinctor ce fusese parţial smuls din perete. Oamenii veneau şi plecau, o felicitau, apoi se grăbeau să se strîngă în mici grupuri pentru a pleca la cîrciumi şi restaurante, sărutîndu-se, îmbrăţişîndu-se şi zîmbind.

Jack le ascultă vocile ridicate şi ţipetele de aclamare, căutînd celelalte sunete mai puţin descifrabile, ale banilor, invidiei şi prostiei. Se gîndi să plece. Se simţea nelalocul lui aici, în afara clasei lui sociale. Intrarea şi ieşirea atîtor iniţiaţi nu sublinia decît nepotrivirea dintre el şi o femeie ca Maria. Se apropiaseră în

acea vară, cînd fuseseră singuri, despărţiţi fiecare de lumea proprie, dar ce îl făcuse oare să creadă că el era genul de persoană care ar putea împărtăşi viaţa ei? Existenţa Mariei era mult mai deschisă spre lume decît a lui, iar lumea ei era total diferită de oricare altă lume cunoscută de el. Stătea în coridorul rece, simţind cum i se diminuează curajul cu fiecare minut care trecea.

Tocmai se hotărîse să plece cînd se creă agitaţie la uşa Mariei, se auziră ţipete zgomotoase de „la revedere, dragă“ şi „ciao!“, apoi o mulţime de spectatori în haine scumpe se făcură nevăzuţi prin uşile batante care conduceau spre ieşire. Privind din nou spre uşa ei, o văzu acolo, uitîndu-se la el.

– Sînt obosită, rosti ea. O să mă ducă înapoi impresarul meu. Stau la Hotelul Brown's. Vino peste o jumătate de oră. Foloseşte intrarea din strada Albemarle, dar ai grijă: Karl pune oameni să mă ţină tot timpul sub supraveghere. Stau în apartamentul 516.

Jack aşteptă să treacă o jumătate de oră, într-o stare de nelinişte şi perplexitate. Norman îl conduse la hotel. El ştia ce se întîmplă. Nu era treaba lui să aprobe sau să dezaprobe, dar nu-i plăcea cînd i se îngreuna misiunea.

– Lasă-mă aici, Norman, n-o să păţesc nimic.

– Ştiţi că nu pot face asta, doctore Gould. Am ordinele mele.

– Atunci, aşteaptă în hol. Bea un ceai sau altceva.

Norman păru gata să protesteze iarăşi, dar înţelese că situaţia impunea un fel de discreţie.

– Bine, cedă el. Dar dacă se află...

– Nu se va afla. Promit.

Se dăduse cu parfumul dăruit de el. Mirosea la fel ca atunci, în acea seară caldă de vară, cînd se uitaseră la stele. Cînd o luă în braţe, simţi că se umple cu el. Ca şi cum l-ar fi inundat brusc lacrimile. Fusese atît de pustiit, încît simpla inhalare a parfumului ei îi satura toate simţurile. Atingînd-o, avea impresia că întinsese o mînă din pustietate, în speranţa că undeva, prin molozul şi nenorocirile din viaţa lui, va întîlni mîna ei.

Prima îmbrăţişare fuse cea mai lungă pe care fiecare din ei o cunoscuse vreodată. El nu-i dădu drumul, n-o lăsă nici măcar să se dezbrace. Îi era suficient s-o ţină, să se umple de ea cen-

timetru cu centimetru şi clipă cu clipă. Rochia de mătase foşnea de fiecare dată cînd se atingea de ea, ca iarba sau ca frunzele în bătaia vîntului.

Din cînd în cînd, el se dădea un pic înapoi, ca să-i privească chipul. De fiecare dată, ea îi susţinea privirea.

– Te iubesc atît de mult, şopti ea. Atît de mult.

O mîngîie pe obraz. Ca şi cum acolo era toată nuditatea ei, şi era toată a lui. Acum că era împreună cu ea, nu se mai putea vedea în altă parte. Acum, că o voia, nu se putea imagina înfruntîndu-şi dorinţa.

– Soţia ta, rosti ea. Caitlin. Ţi-e dor de ea?

– Da, răspunse el. Tot timpul.

– Nu se va vindeca niciodată?

– Nu. Niciodată.

– Şi asta?

– Nici asta nu se va vindeca vreodată, replică el.

Ca şi cum ea l-ar fi rănit. Ca şi cum ea ar fi fost un cuţit pe care el îl înşfăcase cu mîna deschisă şi sîngerîndă.

Acum, ea se trase mai mult înapoi şi îşi duse mîinile la copcile rochiei, pe care le desfăcu cu repeziciune. Rochia căzu grămadă, ca un val care atinge ţărmul. Jack văzu chipul şi corpul lui Caitlin, însă acestea i se şterseră din faţa ochilor cînd ea se apropie din nou. Atunci, îl părăsi toată încetineala, toată răbdarea şi toată nevoia de aşteptare, iar cînd o îmbrăţişă de această dată, îşi dădu frîu liber simţurilor înflăcărate.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI TREI

După ce făcură dragoste, rămaseră întinşi în pat, fără ca vreunul să scoată vreo vorbă mult timp. Din cînd în cînd, se auzeau sunete înfundate de maşini. În încăpere exista un ceas care ticăia uşor, iar în baie un robinet lăsa să cadă picături în chiuvetă. Jack ascultă cum Maria răsufla lîngă el; dacă se uita, putea vedea

uşoara ridicare şi coborîre a sînilor ei. Pielea li se atingea, picior lîngă picior şi şold de şold. Atît mîinile ei, cît şi ale lui se odihneau pe abdomenul ei. O dorea în continuare. Posesiunea nu distrusese dorinţa. Ea intrase în fiinţa lui, prin atingere, prin parfum, prin văz, iar el n-avea nevoie decît să închidă ochii ca să o vadă limpede, să-i vadă chipul şi ochii, ca şi superbele contururi ale trupului.

După mult timp, Maria rupse tăcerea.

– A meritat aşteptarea?

– Renunţasem să mai aştept, răspunse el. Am crezut că nu am ce să mai aştept. Am crezut că nu te voi mai vedea niciodată.

Ea tăcu din nou o vreme.

– Eu am aşteptat, rosti ea, în cele din urmă. Ştiam... că ne vom întîlni din nou şi că vom deveni amanţi.

– Şi a meritat?

Maria îl privi cu ochi serioşi. Ca şi cum ar fi interpretat din nou o partitură la pian.

– Nu, dacă la asta se reduce totul. La o partidă de sex într-o cameră de hotel. Am aşteptat mai mult decît atît. Mult mai mult. Am aşteptat totul.

– Totul?

– Să am o viaţă împreună cu tine.

Se ridică pe marginea patului şi se privi în oglindă. Erau atît de apropiaţi, gîndi, dar cel mai mic lucru ar putea distruge totul. De această dată pentru totdeauna.

– Atunci o vei avea, replică el. O viaţă împreună. Vei divorţa. Şi ne vom căsători.

– Ce bine ar fi să fie atît de simplu. Karl e un catolic devotat. Nu-mi va acorda divorţul.

– Cu siguranţă, asta e problema lui. Poţi să obţii divorţul pe cale legală.

– Nu e atît de simplu, Jack. Şi eu sînt credincioasă. Particip regulat la slujbe. Şi mai trebuie să mă gîndesc la Paul. El înseamnă totul pentru mine, Jack. Chiar mai mult decît însemni tu. Nu-l pot părăsi pe Karl, pur şi simplu. Nu dacă asta înseamnă să trăiesc în păcat.

– Atunci, între noi ce e? Ce e asta?

Ea înălţă din umeri.

– E altceva. S-a întîmplat o singură dată. Mîine o să mă întorc în Germania. Ar fi cu totul altceva dacă am face-o regulat. Dacă aş trăi cu tine ca şi cum am fi soţ şi soţie.

– Dar ai spus că asta vrei. Totul. Sînt vorbele tale.

– Ştiu.

Vocea ei devenise şoptită, ca şi cum nu mai ştia ce să spună.

– Îl iubeşti? Asta încerci să-mi spui?

Ea clătină din cap, însă fără a se uita la el.

– Nu. Nu înţelegi? Nu-l iubesc pe Karl. Te iubesc pe tine, dar asta nu mai are importanţă.

– Nu mai are importanţă?

– Ţi-au explicat? Despre tatăl meu? Despre Ligă?

Jack încuviinţă.

– Da, puţin. Dar asta nu afectează sentimentele mele pentru tine. Tu nu eşti tatăl tău.

– Ţi-au spus de ce am venit la ei?

El clătină din cap.

– Nu. Doar am presupus... De fapt, nu sînt sigur ce am presupus.

– Am ştiut dintotdeauna de Ligă. Nu ceea ce ştii tu şi ceea ce ştiu eu acum. Tata mi-a povestit despre ea încă de cînd eram mică. Aşa cum unii taţi le spun fiicelor lor că sînt masoni sau membri ai unei frăţii. Ca şi cum ar aparţine Legiunii Sfintei Fecioare sau Cavalerilor Templieri. Nu aveam voie să discutăm despre asta în afara familiei. Era un fel de afacere privată, ceva polonez. Nu exista nimic irlandez în povestea asta. Sora mea şi cu mine n-am fost duse niciodată la întîlniri sau şedinţe.

Apoi, cînd am ajuns prima dată la Roma, am fost abordată de cineva de la serviciul britanic de informaţii. Bineînţeles, la început habar n-am avut că persoana respectivă lucra unde lucra. Agenţii nu se deconspiră aşa uşor. Nimeni n-o să vină la tine zicîndu-ţi: „Bună, mă numesc Brown şi lucrez pentru MI6."

Întîlnirea a fost aranjată ca să pară întîmplătoare. Tipul mi-a devenit prieten. Nu ştiu cum a apărut între noi subiectul Ligă.

Aparent, tot din senin, dar sînt convinsă că el a regizat totul. Mi-a povestit lucruri pe care nu le auzisem niciodată, despre ceea ce a făcut Liga în război. La început, am refuzat să-l cred, însă el mi-a spus că mă poate pune în legătură cu cineva care cunoştea mai multe şi care-mi putea arăta probe. În cele din urmă, m-au convins, dar am refuzat să lucrez pentru ei. Au spus că voiau informaţii din interior despre tatăl meu şi despre activităţile conduse de el în numele Ligii. Mi-au spus că el era unul dintre şefii acestei Ligi. Am refuzat să cred că el putea fi atît de implicat în ceva atît de rău. Făcu o pauză. Apoi m-am măritat cu Karl. Pentru prima dată, Jack sesiză ceva mai mult decît simpla tristeţe în vocea ei. Ceva mai apropiat de o adevărată nefericire, ba chiar de o adevărată disperare. Vrei să-ţi povestesc despre Karl şi despre ce fel de om e?

– Mi-ai explicat că e bogat şi puternic.

– Acela nu e soţul meu, ci Herr Karl von Freudiger. Cel prezent în sala de şedinţe, la recepţii, la tîrguri şi cînd se întîlneşte cu miniştri. Eu m-am măritat cu altcineva. Nu trebuie să crezi că mă tratează rău. Că mă insultă, că mă bate sau că-mi îngrădeşte personalitatea. N-ar face nimic din toate acestea. Ar însemna un comportament prea burghez din partea lui. El e un snob care crede inflexibil în clasa lui socială. Clasa reprezintă aproape un mit. Comportamentul lui se mulează după cel al clasei. Pînă în cele mai mici amănunte. Oamenii din clasele inferioare îşi bat nevestele, cei din clasele mijlocii sînt nişte bestii, însă membrii clasei lui ştiu cum să se comporte şi să se înfrîneze. O soţie bătută nu va arăta bine la o recepţie, iar una înfricoşată va fi neîndemînatică la o cină sau un bal. Aşa ceva e de neconceput. Aparenţele trebuie salvate cu orice preţ. Ca atare, el nu mă bate şi nu-şi dă frîu liber mîniei.

În schimb, este rece. Habar n-ai cît de rece poate fi. Mă înspăimîntă cu răceala lui. E ca gheaţa. Nu mă iubeşte. Nu m-a iubit niciodată. Am ştiut-o încă de la început, de cînd m-am măritat cu el, dar am sperat că situaţia se va schimba în timp. Iniţial, am încercat să-l iubesc şi pot spune că am încercat din răsputeri. El se arăta amabil şi reţinut, iar eu am crezut că îi pot

transforma amabilitatea în dragoste, dacă duc o muncă susţinută. M-am înşelat. El a trecut de starea asta cu mult timp în urmă. A trecut dincolo de iubire. Eşecul lui n-are nimic de-a face cu mine, deşi a încercat adesea să mă facă să cred asta.

Tot ce ţi-am spus nu e decît o digresiune. Elementul cel mai important este că am început să bănuiesc că ar putea fi adevărat tot ceea ce aflasem despre Ligă şi despre tatăl meu. Din întîmplare, am descoperit unele lucruri. Lucruri importante privitoare la tatăl lui Karl, Reinhold.

Karl datorează tot ceea ce are tatălui lui. Reinhold trăieşte şi încă bine, deşi are aproape nouăzeci de ani acum. Anul trecut, la aniversarea zilei lui de naştere, au fost prezenţi toţi oamenii importanţi ai oraşului. Preşedintele Camerei de Comerţ, un reprezentant al Ministerului Comerţului de la Bonn, ba chiar un episcop catolic. În timpul ultimului război, Reinhold a fost un *Wehrwirtschaftsführer.* Nu ştiu exact ce înseamnă asta în engleză. Un fel de „conducător al economiei de război". Asta înseamnă, bineînţeles, că el a ajutat la continuarea efortului de război nazist. Firma lui fabrica lunete pentru arme şi geamuri blindate pentru avioane. El personal a fost decorat cu Scutul Vulturului. Maria se opri. Jack nu voia să discute cu ea pe această temă. Tot ce-şi dorea era s-o atingă, să facă dragoste, să stea întins lîngă ea pînă dimineaţă. În februarie 1933, la mai puţin de o lună după ce Hindenburg l-a desemnat cancelar pe Adolf Hitler, un bărbat pe nume Hjalmar Schacht a invitat douăzeci şi cinci dintre industriaşii de frunte ai Germaniei la o întîlnire în casa lui Hermann Goering din Berlin. Au fost prezenţi atît Goering, cît şi Hitler. Schacht tocmai fusese numit preşedinte al Reichsbank. Era un prieten apropiat al socrului meu. La acea întîlnire, Reinhold şi ceilalţi au cerut sprijin financiar pentru partidul nazist. Cu acea ocazie Schacht a strîns trei milioane de mărci. Aceşti bani garantau succesul naziştilor în anii ce urmau.

De fapt, Reinhold era deja membru al Keppler Kreis, un cerc de industriaşi pronazişti, constituit cu doi ani în urmă. Aceşti industriaşi l-au sprijinit pe Hitler să ajungă la putere. O mulţime

de bani au fost depuşi într-un cont special, Sonderkonto S, la banca lui Kurt von Schröder.

După război, Rienhold a stat scurt timp într-un lagăr de internare. El a fost acuzat de diverse crime de război, în special de folosirea de sclavi în uzinele sale, drept pentru care a fost condamnat la închisoare pe viaţă. A fost unul dintre criminalii de război deţinuţi în închisoarea Landsberg, alături de alţi industriaşi condamnaţi. În 1951 a fost eliberat, împreună cu Alfried Krupp. Ca şi în cazul lui Krupp, el şi-a primit averea înapoi. Karl mi-a spus că tatăl lui era mai bogat cînd a ieşit din închisoare decît fusese cînd intrase. Uzinele lui erau încă în funcţiune, graţie lui Karl şi graţie faptului că Aliaţii doreau din răsputeri să repună Germania pe picioare.

– N-au fost bombardate aceste uzine în timpul războiului?

Maria clătină din cap.

– Aşa crede toată lumea. Adevărul e că bombardamentele aliate n-au distrus mai mult de douăzeci la sută din capacitatea de război a Germaniei. Nucleul industriei germane n-a fost nici măcar zgîriat. Întreprinderile von Freudiger n-au pierdut nici măcar veniturile unei zile de lucru de la începutul şi pînă la sfîrşitul războiului. După aceea, totul a fost o afacere obişnuită.

Interveni o pauză în conversaţie. Maria ajunsese la un punct din viaţa ei cînd nu mai ştia care îi era destinaţia şi nici în ce direcţie să apuce. În această seară, ea era un amestec de iubire şi vinovăţie. Stătea goală pe un pat, alături de singurul bărbat pe care-l iubise vreodată, încercînd să-i justifice acestuia trădarea comisă faţă de un soţ şi un tată, încercînd să găsească o cale de a-i explica acestui bărbat de ce nu se puteau întîlni din nou. În parte, deoarece era prea periculos, în parte, deoarece se temea că vinovăţia o va distruge.

Şi mai presus de asta? Ar fi reuşit ea să-i spună ceea ce ar fi dorit cel mai mult să-i mărturisească, anume secretul prin care ajunseseră să se întîlnească?

– De asta îl urăşti pe Karl? întrebă el. Pentru că tatăl lui era nazist?

– Cum poţi crede asta? Nu-l urăsc din acest motiv mai mult decît mă urăsc pe mine însămi, pentru că tatăl meu a fost un asasin ustaş sau pentru că unchiul meu a acordat binecuvîntarea trupelor SS înainte ca acestea să înceapă omorîrea evreilor. Adevărul e că Reinhlod a fost un membru devotat al Crux Orientalis. El a dat organizaţiei cea mai mare parte a fondurilor de care aceasta avea nevoie la început. Întreprinderile von Freudiger donează încă cinci milioane de mărci anual, iar Reinhlod continuă să deţină un rang înalt în cercul interior al Ligii. Karl este Păstrătorul Cheilor secţiei germane. A fost iniţiat cînd avea şaptesprezece ani.

Pe vremuri, Reinhold şi tatăl meu au fost foarte apropiaţi. Nu ştiu sigur de ce. În timpul războiului, s-a întîmplat ceva care i-a legat. De aceea a fost aranjată căsătoria dintre Karl şi mine. E un soi de uniune politică, menită acoperirii unei falii ivite între ramurile germană şi croată ale Ligii. Iniţial, Karl trebuia să se fi însurat cu sora mea Katerina. Dar... Ezită, luîndu-şi privirea de la el. Din nou, acea reflexie, chipul şi trupul ei pe sticlă. Şi dincolo de ele? Mai adînc decît sticla? Dar ea a murit, aşa cum ştii. Aşa că am fost aleasă eu să îi iau locul.

– Dar... asta e o barbarie.

– Oare? E o barbarie mai mare decît atunci cînd doi oameni se întîlnesc într-o discotecă, beţi, şi nu-şi dau seama ce fac? Sau de cît o nenorocită de agenţie matrimonială unde eşti taxat cu cincizeci de lire şi un computer de mîna a treia îţi alege tovarăşul de viaţă? Greşeşti în privinţa barbarismului lor. L-aş putea ierta pe tata pentru că m-a măritat cu Karl, după cum l-aş ierta pe Karl că m-a luat astfel. N-are nimic nobil, dar acest lucru se întîmplă de secole.

– Eu tot cred că sînt barbari.

Maria dădu încet din cap.

– Da. Dar nu din aceste motive. Asta a fost dintotdeauna tragedia extremei drepte. Ei cred în civilizaţie, în cultură, în ordine, în disciplină socială. Numai că, încercînd să obţină toate astea, ei nu produc decît haos şi barbarism.

– Şi tu? În ce crezi?

Maria îşi privi corpul.

– În mine. În fiul meu Paul. În muzica mea. Se răsuci spre Jack. Iar în noaptea asta cred în tine. Ajunge?

– Nu ştiu, răspunse el. Apoi, schimbînd subiectul, o luă de mînă. Maria, vreau să fiu singur o vreme. N-am fost singur nici o clipă de cînd a explodat bomba din maşina lui Iosif. De atunci, am fost cu Kossenkova, apoi cu tatăl tău şi acum cu Felix şi Parker.

– Acum eşti cu mine.

– Ştiu. Şi vreau să fiu cu tine din nou. Mîine. Şi în zilele care urmează.

Maria nu putu să-i spună că aceasta avea să fie ultima lor întîlnire.

– Mîine trebuie să mă întorc în Germania. Nu pot scăpa de asta.

– Foarte bine. Însă în noaptea asta te rog să nu te gîndeşti la nimic. Vreau doar să stau deoparte o vreme, să reflectez puţin. Sînt îngrijorat că vei avea necazuri din pricina mea cu şefii tăi.

Maria clătină din cap.

– Nu-i aşa, rosti ea. Ei nu mă plătesc. Nici n-aş accepta bani dacă mi-ar oferi. Le furnizez informaţii despre Ligă din puţinul pe care reuşesc să-l aflu. Am ales s-o fac din motive personale. E modul meu de a le spune că exist şi că am drepturile mele. Cînd am fost mică, tata m-a trădat. M-a trimis la biserică şi m-a încurajat să devin o fiinţă religioasă. La un moment dat, credeam că voi ajunge călugăriţă.

– Mă bucur că n-ai ajuns.

Maria zîmbi.

– Mă rog. Iar acum aflu că religia lui era un pretext. Sau că credinţa lui era sinceră şi în totalitate contrazisă de acţiunile lui. Ca atare, îl trădez la rîndul meu. E de datoria mea. Am avut o viaţă confortabilă. Am trăit în lux şi încă trăiesc aşa. Aş putea cumpăra acest hotel dacă aş vrea. Ba chiar întreaga stradă. Crede-mă, habar n-ai cît de bogaţi sînt ei. Datorez tot confortul meu unui lucru dezgustător şi unor grave abuzuri. Ce-ai face tu în locul meu?

– Mă găseşti dezgustător acum?

– Pe tine? De ce?

– Pentru că am devenit parte din toată povestea asta.

Asta e clipa, gîndi ea. E momentul să-i spun. Dar n-o putu face, şi momentul trecu.

– Nu, rosti ea. Nu eşti părtaş la toate astea. Eşti doar un pion fără voie.

Făcură din nou dragoste, nu cu atîta disperare ca înainte, ci încet, cu multă grijă. În oglindă, ea îi privi spatele şi capul mişcîndu-se deasupra, ca şi cum trupul lui ar fi fost adînc încrustat în sticlă, ca şi cum acea sticlă ar fi avut o viaţă a ei proprie, ca şi cum ea s-ar fi depărtat de trup şi de sticlă, ca o fantomă, adusă la orgasm de un trup crezut pînă atunci mort.

Îi arătă cum să plece, fără ca Norman să observe. Hotelul avea două intrări: una pe strada Albemarle, cealaltă pe strada Dover. Norman şedea în holul primei intrări. Jack n-avea decît să se strecoare prin spatele lui şi să iasă pe dincolo.

Maria aşteptă cam o oră, pentru a-i da lui Jack suficient timp ca să dispară din zonă. Îi dăduse suficienţi bani pentru cîteva zile şi îi spusese că, dacă voia mai mulţi, n-avea decît să se ducă la sediul Deutsche Bank din Bishopsgate, unde îl aşteptau zece mii de lire. Dacă avea nevoie de mai mulţi, n-avea decît să ceară. Maria îi dăruia libertatea. Însă amîndoi ştiau ce mică valoare avea aceasta.

Coborî să-i spună lui Norman că Jack dispăruse după ora două. Hotelul era pustiu. În mare parte era cufundat în întuneric. În colţul unde şedea Norman, fusese lăsată aprinsă o lumină şi cineva întreţinuse focul din cămin. Acesta aproape se stinsese. Norman părea să doarmă. Maria traversă încăperea în vîrful picioarelor, pentru a evita să-l trezească brusc pe bietul om, care şedea nemişcat, un pic aplecat în faţă pe fotoliu, ascuns pe jumătate în întuneric.

– Norman, şopti ea.

El nu se mişcă. Maria îi repetă numele, mai tare de această dată. Îl atinse uşor pe braţ.

El căzu pe spate, iar Maria văzu tăietura de la gîtul lui. Linia roşie care începea la urechea stîngă şi se termina la cea dreaptă.

Imediat văzu că omul era acoperit de sînge. Ştia că nu trebuie să ţipe şi că trebuie să se întoarcă repede în camera ei, fără ca nimeni s-o vadă, unde să închidă uşa şi să o încuie. Stînd încremenită locului, auzi paşi apropiindu-se din afara hotelului.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI PATRU

La plecarea din hotel, Jack nu prea ştia ce urma să facă. Ştia doar că trebuia să fugă de toată lumea – de Felix, de Parker, ba chiar de Maria – şi că trebuia să încerce să-şi pună gîndurile în ordine. Se plimbă, fără ţintă, prin Mayfair, către strada Oxford, apoi spre vest către şoseaua Edgware. Din cînd în cînd, un taxi trecea pe lîngă el, însă el nu opri nici unul. Încotro să-i ceară şoferului să-l ducă? Dacă Parker avea dreptate, atunci cineva supraveghea casele prietenilor lui. Părea destul de improbabil, dar nu-şi putea permite să-şi asume riscul. Habar n-avea de ce erau capabili, în realitate.

O dată sau de două ori avu impresia că e urmărit. Crezu că aude paşi în spate, dar de fiecare dată nu văzu pe nimeni. În cele din urmă, puse totul pe seama nervilor suprasolicitaţi şi a farselor pe care întunericul şi liniştea le pot provoca noaptea pe străzile unui oraş.

Se pomeni pe o stradă plină de hoteluri ieftine. Cîteva aveau tăbliţe în ferestre pe care scria „locuri libere". Se simţea obosit, rătăcit şi îi era frig. Maria părea extrem de îndepărtată, ca un vis de dimineaţă amintit la graniţa somnului din noaptea următoare. Urcă treptele unui hotel de pe partea stîngă, o clădire ce se numea Goya, şi apăsă pe butonul soneriei. Prin uşa de sticlă se putea vedea un hol pe jumătate în întuneric. Desluşi o tăbliţă pe care erau înfipte hărţi şi broşuri. Un mic raft cu ghiduri turistice şi fluturaşi cu adrese de teatre. O sobă de încălzit lîngă un perete.

Nu veni nimeni să-i deschidă. Sună din nou. Soneria se făcu auzită undeva la capătul holului.

Se aprinse o lumină. Cîteva secunde mai tîrziu, o femeie îmbrăcată în cămașă de noapte roșie și un pulover gri veni alene pe hol. Era o persoană subțire, cu pomeți înalți și păr cărunt. Femeia se zgîi la el prin ușă, apoi scoase lanțul de la locul lui și deblocă încuietoarea.

– Nu ți s-a dat cheie?

– Cheie? Nu, nu înțelegi. Nu sînt unul dintre oaspeții tăi. Speram doar să obțin o cameră.

– Iisuse. Ai idee cît e ceasul?

– Îmi pare rău. L-am pierdut.

– E trecut de două dimineața, amice. Aproape trei.

– Îmi cer scuze. Anunțul spune că ai locuri libere. Plătesc în avans.

– Păi, altfel nici nu se poate. Intră, pentru numele lui Dumnezeu, afară e un ger de crapă pietrele. Femeia îl împinse într-o mică încăpere din față. Ești irlandez? Întrebă ea, aplecîndu-se să ia registrul.

– Da, răspunse el, sesizînd îngrijorarea din vocea ei. E vreo problemă?

Femeia clătină din cap, însă Jack ghici ce-i trecea prin minte. Avea tot dreptul să privească cu suspiciune un irlandez care venea la un hotel londonez, fără bagaje, la o astfel de oră.

– Uite în plus zece lire, rosti el. Pentru că te-am trezit.

Femeia luă banii, fără a mulțumi, și îi îndesă în mînecă.

– Îți dau camera șapte. Te avertizez că o să-ți fie frig.

– E-n regulă.

– Micul dejun e de la șapte la nouă. Nici un minut mai tîrziu. Eu nu întîrzii și nu aștept niciodată: ăsta e motoul meu. Camera e a ta pînă la ora unsprezece. O secundă mai tîrziu te va costa încă o zi.

Îi dădu o cheie și îi arătă drumul. Cînd închise ușa, o văzu urmărindu-l. Nu dorea decît să-și fixeze chipul lui în memorie. Pentru cazul în care ar fi apărut cineva cu întrebări. Din nefericire, el știa că era foarte posibil să apară o astfel de persoană.

La început, dormi în cămaşă şi pantaloni, ca să se încălzească. La mijlocul nopţii – probabil în jurul orei patru sau cinci – se deşteptă înfierbîntat şi asudat, aşa că se dezbrăcă la chiloţi. Îi fu greu să adoarmă din nou după aceea. Cearceafurile din nailon erau neplăcute la atingere. Dincolo de fereastră, începuse traficul de dimineaţă. Mai multe motociclete şi, din cînd în cînd, cîte o camionetă. Se gîndi la Maria. Ea încercase să-i spună că nu trebuie să se mai vadă. Nu-i fusese greu să ghicească. Era bucuros că ei îi lipsise curajul. Maria nu-i putea refuza o altă întîlnire dacă el decidea să se întoarcă la şefii ei. Era hotărît să o convingă să lase totul baltă, să-şi părăsească soţul şi să plece în Israel.

La un moment dat, adormi cîteva minute şi o visă, nu pe Maria, ci pe Caitlin. Cînd se trezi, nu-şi aminti nimic din vis, în afară de sunetul propriei voci rostind numele Caitlin. Pînă în acea noapte, ea fusese singura femeie cu care se culcase vreodată. Asta îl înfricoşa, întrucît se gîndea că putea pierde acum amintirea lui Caitlin, datorită sentimentelor pentru Maria. Şi o dată cu Caitlin, putea pierde o mare parte din ceea ce-şi amintea despre Siobhan. Aşa ceva ar fi fost de nesuportat.

Coborî la micul dejun la opt şi jumătate. Proprietăreasa îi împrumută o hartă a Londrei. Îşi dădu seama că se afla în Sussex Gardens, în apropiere de Gara Paddington. Tocmai voia să împăturească harta la loc cînd observă că Cimitirul Paddington se afla în apropiere. Brusc, în minte îi reveni visul şi atunci îşi dădu seama ce voia să facă.

Un taxi îl duse pînă la şoseaua Tennyson. Îşi aminti că venise acolo cu Caitlin, cu mulţi ani înainte, cînd ea îl dusese la mormîntul părinţilor ei. Acela fusese singurul lui contact cu familia ei. În noaptea trecută visase că se afla din nou acolo, cu ea, dar că, atunci cînd se întorsese să îi vorbească, un gropar îi spusese că şi ea se afla în groapă. Acum, luptîndu-se să-şi liniştească gîndurile, se hotărîse să descopere dacă soţia lui avusese fraţi şi surori, mătuşi sau unchi. Îl neliniştiseră

întrebările lui Felix. Dacă existau rude ale ei în viață, atunci trebuia să le pună întrebări despre femeia cu care se însurase.

Cimitirul era plin de dovezi ale trecerii Crăciunului. Cei vii veniseră cu flori și crengi de brad pentru morții lor. Mormintele aveau un aer festiv, așa cum erau împodobite. Aerul era limpede și tăios, ca sticla. Dacă stătea nemișcat, dacă-și ținea răsuflarea și dacă-și închidea ochii, putea simți sticla spărgîndu-se, cîte un ciob o dată, și pe el împreună cu Caitlin dedesubt, ținîndu-se de mîini. O crenguță de vîsc pentru mormîntul ei. Trecuseră cîteva Crăciunuri de cînd nu-l mai vizitase. Iar Paștele era atît de departe...

Îi trebui aproape o oră ca să găsească mormîntul. Inscripția nu se ștersese și nimic nu se adăugase la ea. James Patrick Nualan, născut la 30 mai 1915, decedat la 27 iunie 1975. Iubitoarea lui soție, Mary, născută la 12 Ianuarie 1917, decedată la 17 Octombrie 1977. Cu Iisus. Dedesubt, o sculptură a Sacrei Inimi. De piatra funerară era sprijinită o coroană, fără vreun nume atașat. Cineva fusese aici. Cuiva îi păsa.

Jack luă un alt taxi pînă la biroul administrației cimitirelor din șoseaua Clifford.

– Vreau cîteva amănunte despre un mormînt din Cimitirul Paddington.

Superintendentul era un tînăr cu o tuse groasă.

– Ar putea fi dificil.

– De ce?

Omul înălță din umeri și tuși.

– Păi, noi am recumpărat cimitirul în '86. De la orașul Westminster, cum era pe atunci. Asta se întîmpla înainte ca restul cimitirelor să se vîndă pe o nimica toată. Nenorocirea e că înregistrările pentru Cimitirul Paddington sînt păstrate în două locuri – unele, aici, celelalte, într-un cavou din cimitir. N-are nici o logică. Unele, aici, altele, acolo; e o chestie de noroc chiar.

Jack îi dădu detaliile de pe piatra funerară. O scurtă cercetare a documentelor nu scoase nimic la iveală.

– Acum cîți ani ați spus?

– Unul în 1975, celălalt în 1977.

– Atunci, trebuie să mergem la Paddington. Poate că avem noroc.

Avură. Înregistrările se găseau în cavou, ca şi numele rudelor mai apropiate: Terence şi Jean Nualan, 16 Eversholt Villas, Camden Town. Terence plătise pentru piatra funerară care fusese furnizată de Kelly's, un pietrar din Primrose Hill.

Un alt drum scurt cu taxiul îl duse la adresa descoperită. Eversholt Villas era un grup de case ce încercau cu greu să supravieţuiască vremurilor moderne. Proprietarii lor făceau adevărate pelerinaje sîmbătă după-amiază prin maidanele din jur, de unde se întorceau cu obloane pentru ferestre şi uşi. Unul avea un set complet de ferestre victoriene. Adesea, o casă găzduia un amestec de stiluri: Tudor cu Georgian, Victorian cu ultramodern. Jack apăsă pe butonul soneriei de la numărul 16.

Un băiat de circa doisprezece ani deschise uşa. Era un puşti ca toţi puştii, îmbătrînit înainte de vreme, purtînd tenişi în picioare şi o caschetă americană de base-ball pe cap.

– Mda.

– Domnul Nualan e acasă?

Băiatul se uită la el, răsucindu-şi buza.

– Cine vrea să ştie?

– Vreau să-i vorbesc. Nu mă cunoaşte.

– Eşti de la serviciile sociale?

– Arăt eu a aşa ceva?

– Mda.

– Mă numesc Jack Gould. Tatăl tău e Terence Nualan?

– S-ar putea.

– Ascultă, nu sînt aici să vă fac necazuri. Vreau să-l întreb despre bunicii tăi.

– Care dintre ei?

– Părinţii lui.

– Sînt morţi.

– Da, ştiu.

Se auzi un strigăt de pe hol.

– Kevin! Cine e?

Băiatul se întoarse şi strigă la rîndul lui.

– Un bărbat cu palton. Vrea să te întrebe ceva.

Din ceea ce Jack bănuia a fi bucătăria se ivi un bărbat. Acesta ţinea o cană cu ceai într-o mînă şi o bucată de pîine în cealaltă. Era un bărbat solid, cu gîtul gros, cu abdomenul mărit de bere, cu părul unsuros. Nu semăna deloc cu sora lui. Ceva muri în sufletul lui Jack.

– Terence Nualan?

Omul încuviinţă din cap.

– Ăsta-i numele meu. Ce vrei?

Jack detectă urme vagi de accent irlandez. Accentul lui Caitlin fusese mai puternic şi mai rafinat.

– Numele meu e Gould. Jack Gould. Aş vrea doar să discut cu dumneata, asta-i tot. Despre sora ta. Despre Caitlin.

Individul rămase locului. De pe felia de pîine începu să curgă bulion, pe care el se apucă să-l lingă.

– Caitlin? Cine dracu e Caitlin?

Jack simţi că e lovit în moalele capului.

– Eşti fiul lui James şi Mary Nualan, nu-i aşa?

Nualan încuviinţă.

– A lui James şi Mary Nualan care sînt îngropaţi în Cimitirul Paddington?

– Ia, ascultă, dom'le, despre ce-i vorba? Am treburi de făcut.

– Îmi cer scuze, dar e important. Părinţii dumitale au murit în 1975 şi 1977 şi sînt îngropaţi în Cimitirul Paddington?

– Ţi-am spus că da. Ce-i cu asta? Eşti vreo oficialitate?

– Nu, nimic de genul ăsta. E o chestiune personală. Eu... am cunoscut pe cineva care se numea Caitlin Nualan. Ea mi-a arătat acel mormînt, mormîntul părinţilor dumitale, cu ani în urmă. M-a adus aici, în Londra. Mi-a spus că erau părinţii ei.

Individul îngustă ochii.

– Vrei să-mi tragi clapa sau ce?

– Ai vreo soră? Poate cu alt nume. Nu Caitlin, ci poate ceva diferit.

– Am fost copil singur la părinţi. N-a mai existat nimeni. Nici fraţi, nici surori. Maică-mea n-a mai putut avea copii. I-ar

fi distrus inima. Ce vrei cu toate tîmpeniile astea pe care le spui despre surori? Încerci ceva? Căci dacă o faci...

Jack negă. Simţea că-i explodează creierul.

– Probabil că am făcut o greşeală, rosti el. Asta-i tot. Cred că m-am dus la un alt mormînt. Îmi cer scuze că te-am deranjat.

Se întoarse şi ieşi în stradă. Băiatul închise uşa în urmă, înjurînd printre dinţi. Jack se îndepărtă pe jos. Ştia perfect că nu greşise mormîntul. Mergînd, începu să creadă că ştia de ce fusese minţit.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI CINCI

– Nu mă pot întoarce.

Maria stătea într-o încăpere din casa agentului ei de legătură din Kensington. Împreună cu ea se aflau Felix, Parker şi un al treilea bărbat, al cărui nume ea nu-l ştia. Agentul ei, Jaques la Charité, era un canadian care fusese în slujba a cel puţin trei servicii de informaţii, începînd cu mijlocul anilor '60. Iniţial, fusese recrutat de către serviciile canadiene, cu scopul de a putea infiltra cîţiva agenţi în culisele teatrului din Toronto, unde avea să vină, pentru o serie de spectacole, echipa teatrului Bolşoi din Moscova. După ce se mutase la Londra în 1974, fusese pasat britanicilor în aceleaşi scopuri, în vreme ce fluenţa lui în franceză îl făcuse util, din cînd în cînd, dincolo de Canal. Felix se gîndise imediat la el, cînd îşi dăduse seama că le trebuia un om care s-o racoleze pe Maria. În plus, el conducea una dintre cele mai bune agenţii muzicale din oraş, aşa că nu exista nici un conflict profesional.

– Trebuie, draga mea. N-ai de ales.

Felix căuta să-şi ţină temperamentul sub control. Simţea cum îi este tot mai greu să se stăpînească pe măsură ce discuţia avansa. Unul dintre cei mai buni oameni ai lui fusese asasinat

mişeleşte, în circumstanţe care ţineau de o greşeală gravă – insultele managerului hotelului îi ardeau şi acum urechile. Cel mai important pion din jocul lui dispăruse. Iar acum, un agent pe care se baza complet în privinţa informaţiilor despre activitatea Ligii, îi spunea că nu se poate întoarce în Germania.

– Ba da, replică Maria cu încăpăţînare. Am numai de ales. Cînd a început povestea asta mi-ai spus că, dacă voi avea vreodată chef să ies, n-am decît să-ţi spun şi treaba va fi rezolvată.

– Nu-i atît de simplu. Am ajuns în cel mai critic punct al întregii operaţiuni. Nu ne poţi părăsi acum.

– Ai spus că serviciul îmi va da o nouă identitate şi o destinaţie unde să plec. Nu-mi pasă unde. Australia, Noua Zeelandă, nu contează. Atîta vreme cît pot ieşi din asta şi îl iau pe Paul cu mine. Am bani într-un cont elveţian. Mai mulţi decît îmi trebuie. Am nevoie doar ca tu să te ţii de cuvînt. Nu le pot face singură pe toate.

– Mă dezamăgeşti, Maria. Zău că da. Era rîndul lui Parker. O luau pe rînd, în vreme ce al treilea bărbat privea. N-am crezut niciodată că ne vei abandona aşa de uşor.

– Să vă abandonez? Iisuse, vorbim despre viaţa mea! Dacă mă întorc acolo, sînt ca şi moartă. Nu înţelegeţi?

– Nu cred că poţi presupune asta.

– Nu crezi? Atunci, cine naiba l-a omorît pe Norman?

– Nu ştim. Dar sînt dispus să pariez că n-a fost Karl. Ar fi prea evident. Aş paria că a fost unul dintre oamenii Kossenkovei.

– Dar nu ştii sigur. Dacă te înşeli, mă vei găsi şi pe mine cu gîtul tăiat.

– Maria! Era cel de-al treilea bărbat, cel al cărui nume Maria nu-l cunoştea. Tipul era bine îmbrăcat, iar ea ar fi putut ghici cine îi era croitorul sau confecţionerul de cămăşi. Probabil că era ultimul descendent al unei lungi serii de seniori. Taică-său, bunică-său, fuseseră oameni care ştiuseră cum să atragă atenţia cu un singur cuvînt. Te rog să mă asculţi. Vorbea aproape leneş, ca şi cum se gîndea în altă parte, şi totuşi reuşea să lase impresia unei seriozităţi încordate. Aceasta se datora faptului că

manierele implicau importanța vorbelor lui pentru persoana căreia îi erau adresate. Adică, Mariei. Nu trebuie să-ți spun cît de importantă este această afacere. Știi aproape la fel de multe ca și noi. Liga mai are puțin și ajunge într-o poziție pe care n-a mai avut-o din război. Din cîte știu, e posibil să fi atins deja această poziție. E posibil ca-n scurt timp Liga să devină impenetrabilă. Nu rostesc cuvinte în vînt. Dar mă întreb dacă înțelegi exact ce vreau să-ți spun. Maria nu spuse nimic. Trebuia să adauge la maniere și ochii lui. Nu erau penetranți, nici reci, nici febrili. Doar triști. Ca și cum ar fi privit într-o oglindă. Își vor plasa oameni unde vor dori. Cîțiva la început, alții apoi, cînd noi ne uităm în altă parte. S-ar putea să nu aflăm niciodată cine sînt. Cunoaștem numai centrul, nu și periferia. Asta e forța, dar și slăbiciunea noastră. Dacă putem distruge capul, caracatița va sucomba singură. Dacă nu, va continua să crească, fără ca noi să știm cu adevărat cum și încotro, pînă cînd va fi prea tîrziu. Făcu o pauză. Felix îl urmărea cu admirație. Se află deja în poziții cheie în Vatican. Sîntem destul de siguri în privința asta. Dispun de industriași ca soțul tău în cîteva țări. Au în buzunar primari și parlamentari. E nevoie să continuu?

Manuscrisul reprezintă, dintr-un anumit punct de vedere, cheia către succesul lor. Nu contează dacă ei hotărăsc să-l publice sau să-l distrugă. Cîtă vreme îl pot controla. Trebuie să aflăm dacă el se află în posesia lor sau nu. Se opri și se uită la Felix. Explică-i.

Felix își îndreptă cravata, un gest nervos pe care-l dobîndise încă din școală.

– Berchik e mort, rosti el. Serviciile secrete israeliene i-au găsit trupul ieri. Fusese ascuns într-o peșteră în Qumran. Poate că acest fapt seamănă intenționat cu o declarație poetică, nu știu. Manuscrisul a dispărut. Apartamentul lui Berchik din Tel Aviv a fost cercetat în amănunt. Rudele lui din Israel au fost interogate discret. Găsirea trupului confirmă temerile noastre. Ori Kossenkova, ori tatăl tău se află acum în posesia manuscrisului. Sîntem siguri că nu mai există un al treilea jucător. Trebuie să știm care dintre ei îl are înainte ca posesorul să treacă la acțiune.

Al treilea bărbat vorbi din nou.

– Vei fi pusă sub supraveghere permanentă. Va fi urmărit tot ce vei spune sau vei face. La primul semn de posibilă violenţă îndreptată împotriva ta, o echipă va interveni şi te va scoate de acolo. Nici soţul, nici tatăl tău nu va acţiona împotriva ta cîtă vreme eşti lîngă copilul tău. Stai cu el cît de mult poţi.

– Aşteptaţi de la mine să găsesc manuscrisul în astfel de condiţii? Nici măcar nu ştiu cum arată. Nu l-aş putea deosebi de altele din colecţia tatălui meu.

– Nu vrem ca tu să-l găseşti, zise Felix. Doar evaluează atmosfera. Poţi fi sigură că tatăl tău şi Karl vor jubila dacă îl au. Dacă nu, probabil că vor fi încordaţi şi nervoşi, întrebîndu-se ce are de gînd Kossenkova.

– Nu e o metodă prea sigură de a afla adevărul.

– Nu, dar e singura pe care o avem.

– Maria, interveni cel de-al treilea bărbat, vocea la fel de moale ca înainte. Dacă nu te întorci, le dai motive să intre la bănuieli. O să-l ducă departe pe Paul şi poţi să fii sigură că tu n-o să-l mai vezi niciodată. Te las pe tine să ghiceşti ce-i vor face lui Jack. E responsabilitatea ta. Tu trebuie să decizi. Noi te putem ajuta. Gîndeşte-te la asta.

– E o ameninţare?

– Bineînţeles că nu. Cum ar putea să fie? De ce să te ameninţăm?

– De ce nu?

– Nu aşa lucrăm noi, Maria. Ştii bine asta.

Parker părea indignat, ca şi cum ar fi fost insultat personal.

– Zău? Ce ştiu eu despre modul vostru de lucru?

– Ai dreptate. Cel de-al treilea bărbat încerca în continuare să găsească o cale de mijloc între Felix şi Parker. Nu ştii nimic despre noi. Însă cunoşti multe despre tatăl tău, despre Karl şi despre asociaţii lor. Ai idee de ce sînt ei capabili. Ştii că am dreptate în privinţa lui Paul. El e moştenitorul soţului tău. Moştenitorul imperiului von Freudiger. Cît de departe crezi că vei ajunge cu el fără ajutorul nostru? Sau poate intenţionezi să-l abandonezi?

Maria nu răspunse. Chiar şi o despărţire de scurtă durată de Paul era o tortură pentru ea. Ca şi pentru el. Se agită pe scaun, simţind cum o părăsesc puterile.

– Aţi spus o supraveghere permanentă?

– Îţi vom da un microfon ascuns. Ca acelea din filme, doar că acesta va fi mai mic şi va funcţiona. Astfel, oamenii noştri pot supraveghea tot ce se întîmplă. Vrem să insişti să-ţi petreci revelionul în casa tatălui tău din Paris. Karl ar putea să vrea să ajungă oricum acolo dacă manuscrisul e în mîinile lor.

– Cum rămîne cu Jack?

– Asta-i mai dificil. Mulţumită ţie, habar n-avem unde e.

Ea ezită. Se părea că trebuia să-l trădeze pe Jack dacă voia să-i salveze viaţa.

– Avem un aranjament. Un schimb de bileţele. O să fie aici în seara asta, ca să ridice eventual un bilet lăsat de mine. Sau ca să lase el însuşi unul.

Cel de-al treilea bărbat zîmbi. Lucrurile merseseră mai uşor decît sperase.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI ŞASE

Serpentina era pustie. Nici o barcă, nici un iaht, nici un pescar. Doar cîteva cupluri plimbîndu-se mînă în mînă pe aleea care duce de la Dell la Kensington Gardens. Un vînt rece vălurea apa. Bucăţi de hîrtie se ridicau şi cădeau. În depărtare, Londra se înălţa tăcută printre copaci.

Maria îl aştepta lîngă lac. Micile increţituri ale apei îi fragmentau imaginea reflectată. Deşi îi auzi paşii apropiindu-se, nu se întoarse pînă cînd nu ajunse lîngă ea. Îi simţi mîna apucînd-o pe a ei.

– Credeam că eşti în Germania, zise el.

Ea clătină din cap.

– Plec după-amiază. Trebuia să te văd mai întîi. Hai să ne plimbăm.

Ţinîndu-l de mînă, porniră pe aleea care înconjura lacul.

– Nu poţi fi mereu un fugar, Jack. Ai nevoie de documente, de bani. Eu îţi pot da bani, dar fără acte nu-i vei putea scoate din bancă. Iar eu nu-ţi pot face rost de documente de identitate.

– Am avut eu însumi grijă de asta, răspunse el. Maria îl privi, surprinsă. M-am dus la ambasada irlandeză, explică el. Le-am spus că mi-am pierdut paşaportul. Mi-au cerut să obţin un certificat de la poliţie; asta a fost partea cea mai riscantă. Dublinul îmi va trimite dosarul prin fax. Ar trebui să primesc paşaportul cam într-o săptămînă. M-a costat petruzeci şi nouă de lire.

– Mai trebuie să-l şi ridici, zise ea. Jack se comporta ciudat. Ca şi cum îl preocupa ceva. Asta s-ar putea dovedi riscant.

– Tu însăţi ai spus că nu există o modalitate simplă pentru mine ca să obţin acte.

Îşi continuară plimbarea. Ca nişte îndrăgostiţi. Amanţi aflaţi într-un loc public, fără vreo destinaţie unde să se ducă. Nici o casă sigură, nici un cămin cald. Nici măcar un pat într-o cameră goală.

– Ţi-a ajuns timpul? întrebă ea.

– Să-mi ajungă?

– Ca să reflectezi. La ce vrei să faci.

– Nu, zise el. Sînt prea multe lucruri la care să mă gîndesc.

– Ce fel de lucruri?

El se opri şi se întoarse cu faţa spre ea.

– Printre altele, de ce m-ai minţit în legătură cu sora ta. De ce a minţit tatăl tău. Aţi ştiut amîndoi tot timpul.

Maria îl privi uluită, redusă la tăcere. El se uită la ea, ştiind că, în sfîrşit, aflase adevărul.

– N... n-am avut de ales, murmură ea. Tatăl meu...

– N-ai avut de ales? O tot ţii cu treaba asta că n-ai avut de ales. N-ai avut de ales cu cine să te măriţi, n-ai avut de ales cum să îţi duci viaţa. Dar ai de ales, toată lumea are de ales.

Maria înclină capul.

– Continuă să mergi, zise ea. E frig. Se plimbară mai departe. Un bărbat trecu pe lîngă ei, plimbîndu-şi cîinele. În depărtare, un grup de copii se juca. Cum ai aflat? se interesă ea.

El îi povesti despre vizita de la cimitir şi despre întîlnirea lui cu Terence Nualan.

– De ce nu mi-ai spus, Maria? Cînd eram la Summerlawn. Mi-ai fi putut povesti atunci.

– Te-ar fi ajutat?

El înălţă din umeri.

– Nu ştiu. Poate.

– Ştiam cine e tatăl meu. Voiam să te scutesc de asta.

– De ce şi-a schimbat Caitlin numele? De ce tot misterul ăsta? Şi, apropo, cum se numea: Caitlin sau Katerina?

– Caitlin. Acesta era adevăratul ei nume. Îl ura pe tatăl ei. Pe tatăl nostru. Cred că descoperise ceva despre trecutul lui. Nu mi-a povestit niciodată. Acum îmi pare rău că n-a făcut-o, dar era o diferenţă de cîţiva ani între noi şi, probabil, ea credea că eram prea mică pentru astfel de lucruri.

A plecat de acasă la optsprezece ani, ca să studieze la Trinity. Cred că a ales intenţionat limbile semitice, ca un fel de provocare a ei. El era un orientalist amator, ea urma să devină o specialistă. Nu ştiu de ce, dar el a dispreţuit-o dintotdeauna. Era inteligentă – nu trebuie să-ţi spun asta. Lui nu-i plăceau femeile inteligente. Poate aprecia ceva ca talentul muzical, care se potriveşte cu prejudecăţile lui. Capacitatea intelectuală, talentul pentru munca intelectuală dură, toate astea sînt calităţi pe care le-a privit mereu ca fiind prerogative masculine. Cu cît Caitlin învăţa mai bine, cu cît erau mai mari notele obţinute şi laudele profesorilor, cu atît mai mult o ura.

Ultima picătură a fost decizia ei de a studia ebraica şi aramaica. Atunci, a dat-o, practic, afară din casă. Cred că asta a fost o uşurare pentru ea. Avea banii ei, lăsaţi de mama. Atunci, te-a cunoscut pe tine. Ştiam asta. La început, mi se confesa, ne întîlneam în secret. După aceea el a aflat şi mi-a interzis s-o mai văd. Altfel, tu şi cu mine ne-am fi întîlnit mai de mult. Se opri şi se uită la Jack. Pentru ea situaţia era deznădăjduită, nu suporta

gîndul de a-l pierde. Era un bărbat care merita să fie iubit. Tata nu i-a mai vorbit niciodată după ce ea i-a scris că se mărită. A privit-o ca pe o moartă. N-a mai menționat niciodată numele ei în casă și mi-a interzis să fac referiri la ea. Bineînțeles, știa totul despre tine. Și-a pus oamenii să te verifice. Cred că a fost la un moment dat pe punctul de a te ucide.

Jack își aminti de spargerea din Paris.

– Să mă ucidă? De ce? Pentru că m-am căsătorit cu Caitlin?

– Nu, pentru că ești evreu. Pe jumătate evreu.

– Dar el însuși m-a invitat la Summerlawn.

– Caitlin murise deja și el descoperise că-i poți fi de folos. Știa mult despre tine, ba chiar credea că poate avea încredere în tine. Cred că a fost un fel de răzbunare pentru ceea ce-i făcuse ea. El, amatorul, putea prelua controlul, îl putea angaja pe profesionist să lucreze pentru el. Aveai să fii angajatul lui fără să știi vreodată cine era el. Și cred...

Maria se opri. Vîntul sufla peste apă, trimițînd mici valuri către țărm. Un avion zbura pe deasupra lor, la înălțime, fără a scoate vreun sunet.

– Da?

– Cred că el știa ce se va întîmpla. Că te vei îndrăgosti de mine. Singura eroare în calculele lui am fost eu. Nu cred că i-a trecut vreodată prin minte că aș putea să mă îndrăgostesc de tine. Vezi tu, el m-a văzut întotdeauna doar ca pe o femeie. În opinia lui, femeile nu pot avea niciodată inițiativa. Pentru oameni ca el, noi sîntem întotdeauna pasive. Obiecte pentru satisfacerea dorințelor bărbatului, niciodată capabile să avem sentimente proprii sau să acționăm pe seama lor. Își continuară plimbarea. Prin tunel, apoi în Kensington Gardens. Norman e mort, zise ea.

– Norman?

Lîngă ei se găsea o bancă. Se așezară, iar ea îi explică.

– Vor să mă întorc, rosti ea, în final. La Karl.

Maria îi explică și restul.

– E prea riscant, zise el.

– Trebuie. De dragul lui Paul.

– Nu vei fi de mare folos pentru el dacă ești moartă.

Brusc, ea se aplecă şi-l sărută cu putere pe buze. O clipă mai tîrziu se trase înapoi. Buzele ei îi mîngîiară obrazul şi îi şopti ceva la ureche. În clipa următoare Jack văzu un bărbat apropiindu-se din dreapta. Felix. Privi în jur.

Din stînga venea Parker.

– Te rog du-te cu ei, Jack, rosti ea. E cel mai bine aşa. Şi aminteşte-ţi că te iubesc. La fel de mult precum Caitlin.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI ŞAPTE

Essen, Germania
29 decembrie 1992

Maria termină de citit şi lăsă cartea jos. Era păcat că nu-i putea spune cine i-o dăruise. Nu încă. Poate că niciodată, căci nu se aştepta să-l revadă pe Jack. Paul era atît de palid în seara asta, încît ea se întrebă dacă nu cumva urma să răcească. Băiatul se arătase distant încă de la sosirea ei.

– Te simţi bine, Paulchen?

– N-am nimic.

Ea vru să-i atingă fruntea, însă băiatul se trase înapoi.

– Ce s-a întîmplat, *Liebchen*? De obicei, nu eşti aşa cu mine. Noi trebuie să fim prieteni, îţi aminteşti?

– Nu-mi place cînd pleci, răspunse el.

– Ştiu. Nici mie nu-mi place. Te-aş lua cu mine dacă aş putea, dar ştii că tatălui tău nu-i place să fac asta. O să vorbesc cu el. Poate că o să mergi data viitoare. Sînt foarte multe de văzut la Londra.

– *Mein Vater...* începu Paul, trecînd pe germană, cu gîndul la tatăl lui, apoi revenindu-şi. Tati spune că am de lucru aici. Că trebuie să stau, ca să îl ajut.

– Da, bineînţeles că trebuie să-l ajuţi. Dar va trebui să mergi la şcoală înainte de a începe munca.

– Tati spune că o să am o şcoală a mea. Că mă va învăţa chiar el.

Maria îl privi nedumerită.

– Mie nu mi-a menţionat nimic despre asta. Nu mi se pare o idee prea bună. Există o şcoală minunată chiar aici, în Essen, la care o să mergi de la anul. Sînt sigură că tati te va ajuta la teme.

Paul clătină din cap.

– Nu. Nu-i aşa. El spune că am de lucru, pentru Reich.

Maria simţi un gol în stomac.

– Reich? Aşa ţi-a spus?

Băiatul încuviinţă din cap.

– Ştii ce înseamnă asta?

– Nu, răspunse el. Tati a zis că mă va învăţa. Dar eu nu vreau.

– De ce?

– Pentru că ţipă la mine. Cînd tu nu eşti aici, nu mă lasă să dorm cu lumina aprinsă. Spune că trebuie să fiu bărbat. Mă sperie.

Maria observa că băiatul devenea tot mai agitat.

– Întinde-te, rosti ea, şi lasă-mă să te învelesc. Ţi-ai spus rugăciunea? El clătină din cap. Atunci s-o spunem împreună.

Însă gîndul ei era în altă parte.

Karl se găsea jos, în bibliotecă. Maria nu-l văzuse mai mult de cîteva clipe de la întoarcerea ei.

– Am auzit că a mers bine concertul, zise el.

Maria încuviinţă. Karl părea să fie într-una dintre rarele lui dispoziţii joviale. Pe masă se vedeau pahare cu băuturi. Maria îşi turnă nişte gin înainte de a răspunde.

– Jacques spune că a fost un adevărat succes. Au fost vîndute toate biletele. Mai mult decît atît însă, am avut parte de critici. Excelente. Ţi le-am adus.

Chipul lui păru că se luminează.

– Critici? Ce încîntător. *The Times?*

Ea clătină din cap, rîzînd, deşi îi venea foarte greu să rîdă acum.

– Nu, n-am avut parte de onoarea asta. Am apărut în *Ham and High*. Şi o cronică foarte drăguţă în *Standard*.

Lumina de pe chipul său se stinse.

– Păi, să ne asigurăm că *The Times* publică o cronică favorabilă data viitoare.

Maria se încruntă.

– O, nu, Karl. Aş prefera să n-o faci. Ţi-am mai spus, vreau să mă descurc pe cont propriu. Vreau să fie succesul meu, nu ceva aranjat de tine sau de tata.

– Da, da, rosti el nerăbdător. Mi-ai spus-o de mai multe ori. Însă trebuie să-ţi amintesc că succesul nu pică din cer. Este fabricat la fel ca şi sticla. Să nu crezi tot ce citeşti despre artişti necunoscuţi care se luptă să ajungă în vîrf numai prin talent. Crede-mă, aceştia şi-au făcut mulţi prieteni pe drum. Dacă sînt femei, poţi să fii sigură că s-au culcat cu cel puţin o duzină de bărbaţi. Dar, deoarece tu nu te vei culca decît cu mine, trebuie să compensăm.

– Şi ce va compensa faptul că tu nu te culci cu mine?

Maria avea răspunsul, bineînţeles, dar nu-i putea spune despre ce – sau mai exact cine– era vorba.

Karl refuză să muşte din momeală. Un gentleman nu-şi lasă nevasta să-l manevreze în astfel de chestiuni. Mai ales într-o cameră în care servitorii pot intra în orice moment.

– Tatăl tău ne-a invitat la Paris de Anul Nou, zise el. I-am spus că te voi întreba imediat ce te vei întoarce. Dacă te simţi în stare, plecăm mîine.

Ea zîmbi. Nu mai era nevoie să-l convingă pe Karl.

– Da, bineînţeles. Mi-ar plăcea. Parisul e întotdeauna plin de viaţă cu ocazia Anului Nou.

– Spre deosebire de Essen, nu?

Maria încuviinţă.

– Da, spre deosebire de Essen.

– Nu ţi-a plăcut niciodată aici, nu-i aşa? Găseşti că e un oraş plictisitor. Prea industrial.

– Nu-i asta. Era destul de plictisitor şi în Summerlawn. Ştiu cum să mă distrez singură. Totul e foarte încărcat aici. În plus, Parisul e un oraş special. Chiar şi Hitler credea asta.

– Zău?

Răspunsul lui era rece. Nu se obişnuia în casa von Freudiger să se menţioneze numele fostului Führer.

Maria îşi muşcă buza. Fusese o tîmpenie. Sau devenise ea nefiresc de neliniştită, temîndu-se că ultima ei remarcă putea fi greşit interpretată?

– În fine, nu contează, zise Karl. Tatăl tău va fi mulţumit. O să-l luăm şi pe Paul. Dacă vrei, o să mergem la operă într-o seară.

– Mi-ar plăcea.

– Atunci, s-a aranjat. O să-i comunic Magdei să înceapă împachetatul în seara asta. În acel moment se auzi soneria. Ţi-am spus că în seara asta îl avem pe tata la masă?

– Nu. Vreun motiv special?

– Oh, cred că vrea să te felicite pentru concert.

Reinhold von Freudiger pleca rareori de acasă seara. Locuia singur, doar cu servitorii, într-o clădire mică, aflată cam la un kilometru de casa lor. De cîtva timp, Karl îl presa să vină să locuiască cu el şi cu Maria, însă bătrînul refuza. Susţinea că mutarea ar fi un indiciu al dependenţei lui. Era hotărît să rămînă unde se afla cîtă vreme nu-l părăseau puterile. Şi, într-adevăr, forma lui fizică şi psihică erau cu mult peste media vîrstei.

Apăru o cameristă şi îl anunţă pe „Herr von Freudiger". Reinhold o urmă. Traversă încăperea pînă unde stătea Maria şi o sărută jovial pe ambii obraji. Ea se linişti. Se părea că bătrînul era într-o bună dispoziţie.

Masa păru să se desfăşoare pe două niveluri. Pe de o parte, se purtară obişnuitele discuţii în privinţa chestiunilor de familie – exista regula strictă ca la masă să nu se vorbească niciodată despre afaceri – şi se spuseră anecdote. Reinhold vru să afle totul despre concert: ce interpretase, de ce alesese cutare bucată în loc de alta, dacă avusese vreo semnificaţie faptul că alesese două

piese postume, cum fusese primită. Spre deosebire de Karl, Reinhold era un autentic iubitor de muzică, chiar dacă avea gusturi cumva limitate şi simţea o veritabilă mîndrie în faptul că nora lui era o pianistă recunoscută. Cîtă vreme discuţia se purtă în jurul acestui subiect, cina decurse fără probleme.

Pe de altă parte, Karl şi tatăl lui părură că schimbă tot timpul confidenţe, aproape ca şi cum ar fi vorbit codat. Apărură referinţe mascate la „ ceva care e în aer “, la o lungă aşteptare care se apropia de sfîrşit. Toate acestea erau rostite ca din senin, ca şi cum Maria n-ar fi fost acolo.

După cină, lucrurile luară o întorsătură neplăcută.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI OPT

Se retraseră în salon pentru băuturi. Maria îi însoţi. Era permanent conştientă de micul dispozitiv prins de mijloc. Mai mult decît oricînd era recunoscătoare că soţul ei nu mai dormea cu ea.

– Am decis să petrecem Anul Nou la Paris, cu Stefan, îi spuse Karl tatălui său. De ce nu vii cu noi? Ştii cît de mult i-ar plăcea să te vadă.

– Sînt prea bătrîn ca să călătoresc pe o astfel de vreme.

– Prostii. Oricum... Karl ezită. Cred că are să-ţi arate ceva.

Reinhold îşi privi cu intensitate fiul. Un mic zîmbet îi lumină faţa.

– O... surpriză de Anul Nou? Maria era convinsă că bătrînul fusese pe punctul de a spune altceva. Karl dădu din cap. Păi, atunci poate că am să merg cu voi. Îmi place să fiu în Paris în vremea asta a anului. Oraşul are ceva magic în el.

Karl se uită la Maria.

– Aici eşti de acord cu Maria. Mi-a spus cît de mult preferă ea Parisul Essenului.

– Bineînţeles, exclamă Reinhold. Cine ar prefera invers? Sau New York-ul Parisului? Nu poate exista comparaţie.

– Tot ea mi-a spus cît de mult admira Führerul Parisul.

– Da, e adevărat. Iubea Parisul, dar nu şi pe francezi. Îl considera cel mai frumos oraş din lume. Champs Elysées era modelul pentru marele bulevard pe care voia să-l construiască prin noul lui Berlin. Führerul era un om cu gusturi alese. Un iubitor al artei şi al muzicii. Un vizionar. Dacă planurile lui nu ar fi fost distruse de război, am fi avut acum construcţii minunate pretutindeni în ţara asta. Nu monstruozităţile pe care aceşti aşa -zişi arhitecţi moderni ni le vîră pe gît.

– Iartă-mă, îl întrerupse Maria. Ştia că era o prostie, dar un drăcuşor o împingea de la spate. Eu am înţeles întotdeauna exact pe dos. Că era un om cu gusturi relativ limitate şi cu o inteligenţă limitată.

Era hotărîtă să nu se lase dusă de nas de un bătrîn nazist sau de amintirile lui legate de o epocă de aur.

– Greşit! Obrajii lui Reinhold se înroşiseră, însă reuşi să se stăpînească. Maria nu-l văzuse niciodată ieşindu-şi din fire, nici măcar atunci cînd era împins către limită. Tîmpiţii de britanici îşi băteau joc de el, pretinzînd că nu era altceva decît un zugrav pe nume Schickelgrüber. Ce idioţenie. El era un artist fin. Am văzut multe dintre tablourile lui, mi le-a arătat cînd i-am povestit de colecţia mea. I-am cumpărat chiar cîteva.

– Cu siguranţă, nu te-ai gîndit dacă aveau vreo valoare reală?

– Valoare? Ce naiba înseamnă valoare? Vrei să spui că nu era un mare artist? Ei bine, nici eu nu ştiu. Sînt doar un amator. Un om de afaceri, nu un critic de artă. Dar tu eşti critic de artă?

– Bineînţeles că nu, dar...

– Atunci, sîntem la fel. Eu sînt un om de afaceri, tu eşti un om al muzicii. Nu spun că Führerul era un mare artist, un Van Dyck sau un Rubens. Era competent. Dar nu asta vreau să spun. Vreau să spun că avea o viziune de artist. O viziune adevărată, nu bolnavă. Arta modernă a devenit bolnavă, nu poţi pretinde altfel. Picasso, Pollock, Dali, ei văd lumea ca nişte nebuni. Unde e frumuseţea? Unde e puritatea? Führerul avea o viziune autentică, sănătoasă, chiar dacă tehnica lui nu era întotdeauna adec-

vată. Se poate spune că adevărata lui viziune a fost Germania. Sau Europa. Sau lumea.

Maria se înfioră.

– Lumea nu e doar o pînză pe care cineva să picteze. Tu...

Fără vreo vorbă, bătrînul se ridică și traversă încăperea pînă la un mic dulap lăcuit. Scoase o cheiță din buzunar și o folosi ca să deschidă ușile. În spatele lor se vedeau rînduri întregi de sertărașe. Scoase din unul o ramă de argint.. Se întoarse și aruncă rama în poala Mariei.

Rama încadra o fotografie în alb și negru, care înfățișa doi oameni ce-și strîngeau cu căldură mîinile. Unul era Adolf Hitler. Maria nu trebuia să ghicească cine era celălalt.

– Timp de cincizeci de ani, rosti Reinhold, eu și zeci de alți oameni ca mine am fost forțați să îngropăm fotografii, ca aceasta, în sertare sau seifuri.Îți poți imagina ce înseamnă să negi tot ce ai fost odată? Să trădezi cea mai bună parte a ta? Nu, bineînțeles că nu poți. Nu-ți poți imagina ce înseamnă o asemenea loialitate, ce înseamnă ea și cum te-ar distruge dacă o trădezi. Se așeză pe scaun. Părea că obișnuita lui oboseală îl părăsise. Acum e timpul să mă asculți, continuă el. Am tăcut timp de aproape cincizeci de ani. Toți am tăcut. Rușinați de noi înșine și de trecutul nostru. Gropari ai propriilor noastre firi. Tu n-ai fost acolo, n-ai văzut, nu știi. Generația ta a fost crescută cu minciuni. Germanii au fost niște ticăloși. Hitler a fost un om malefic. Asociații lui erau asasini, monștri, criminali în masă. Habar nu ai de adevăr, de ce au făcut ei pentru umanitate, pentru ce s-au luptat și ce au obținut. Nu știi de cine au fost împiedicați să dobîndească. De către evrei. De comuniști. De francmasoni.

– Nu poți crede asemenea bazaconii. Despre conspirațiile evreilor. Nu după...

Reinhold se întoarse către fiul lui

– E soția ta. Spune-i să aibă grijă cum vorbește. Fă-o să arate un pic de respect.

Karl se repezi la ea.

– Taci, Maria. Ascultă-l pe tata.

– Nu vreau să ascult porcării. Eu...

– Îți vei ține gura închisă și vei asculta. Altfel, îți promit că te trag de păr de pe scaunul ăla și te biciuiesc pînă te supui. Pînă te comporți ca o femeie din clasa ta. Am fost limpede? Am fost?

Era pentru prima dată cînd o amenința cu violența. Maria își dădu seama că el vorbea serios. Nu-i veni nici o replică în minte. El luă tăcerea ei drept supunere.

Reinhold continuă:

– Pe atunci, exista o viziune. Toți am avut o viziune, pînă cînd ne-a fost luată. O nouă Germanie. O nouă Europă. Nu o republică de mucava, construită de americani. Nu această monstruoasă Comunitate Europeană, care pune botnița suveranității naționale, care nu permite unui stat să-și făurească propriile legi și să acționeze pe baza lor. Adevărata măreție – acesta a fost visul Führerului nostru. Adevărata prosperitate. Nu era o viziune a bunăstării materiale, ca visul american. Bineînțeles, ne gîndeam la bunăstarea fizică, dar noi visam la mai mult. Viziunea noastră era spirituală. Visam la o nouă rasă de oameni. Eram copii ai jumătății de lumină, dar știam că se vor ivi și zorile. Cînd aceasta s-ar fi întîmplat, lumea ar fi fost populată cu o rasă pură, o rasă de femei și bărbați dedicați virtuții. Adevăratei virtuți creștine și integrității rasiale. Disprețuiești aceste lucruri, Maria, ca restul generației tale? Privești de sus la toate astea, la noțiunea de puritate fizică împreunată cu tăria interioară? O privi cu duritate. Maria nu răspunse. În fine, nu mai contează. Generația ta a avut șansa ei. Germania e o groapă de rahat. Europa e o groapă de rahat. America e o groapă de rahat. Dar noi o să le curățăm pe toate. N-ai văzut ce se întîmplă? Cum își fac oamenii auzite din nou vocile? Tinerii cer o nouă cale, un nou sistem, o nouă ordine. Comunismul i-a înșelat. Socialismul nu e altceva decît un slogan. Oamenii privesc înapoi acum și se întreabă cum au putut fi atît de proști, cum au putut arunca la gunoi lumea pe care o construiam noi atunci. Pace. Stabilitate. Dreptate. O urmări cu privirea. Maria tremura, incapabilă să absoarbă enormitatea vorbelor pe care le auzea. Ceea ce fuseseră doar niște cuvinte într-un dosar căpăta consistență, devenea o realitate oribilă. El reluă: Voi liberalii, vă

credeţi sarea pămîntului, ca şi cum opiniile voastre detestabile ar fi naturale, legi date de Dumnezeu pentru cîrmuirea statului. Ei bine, te asigur că nu sînt. Te asigur că oamenii buni, cu mintea pură şi temători de Dumnezeu vă vor huidui şi vă vor trage un şut în fund. Oamenii obişnuiţi, cinstiţi, simpli, care dispreţuiesc lucrurile de care faceţi voi atîta caz. Ei vor îngrădirea capitalului şi sentinţe dure pentru criminali. Vor sfîrşitul tratamentului cu mănuşi. Vor ca poliţiei să i se dea puterea de a elimina drogaţii şi violatorii. S-au săturat de inactivitate. S-au săturat de perverşi, de feministe cu gura mare, de profitori ai sistemelor de asistenţă socială, de imigranţi ilegali şi de toată banda asta de lipitori care sug sîngele societăţilor noastre. Crede-mă, fetiţo, se vor ridica milioane de oameni împotriva voastră. O să vă sfîşie. Ţine minte vorbele mele: Veţi fi puşi la zid. O să vezi că o să ne luăm înapoi ce a fost al nostru, chiar dacă va trebui să luptăm cu unghiile. Vom lua totul, asta-i sigur. Atunci, negroteii, turcii, evreii, perverşii, travestiţii, drogaţii şi toate celelalte gunoaie sociale se vor duce acolo unde le e locul. Îl avem pe Dumnezeu de partea noastră, acesta e cel mai important lucru.

Maria îl ascultă tot mai oripilată, ştiind că, în ciuda vorbelor îngrozitoare, el avea dreptate. Pretutindeni oamenii se revoltau împotriva lucrurilor pe care nu le înţelegeau. Maria se gîndi la irlandezi, la obsesiile lor de provincialism şi bigotism, la legile lor antice privitoare la avort, contracepţie şi divorţ, la ura lor profundă împotriva femeilor. Se gîndi la englezi, cu secretomania lor, cu rasismul lor instituţionalizat, cu cultura lor politică a lăcomiei şi a egoismului, cu profundul lor simţ de intoleranţă, cu jargonul lor populist, cu comportamentul lor violent în grup. Se gîndi la francezi, cu antisemitismul lor permanent, cu rasismul lor ca o tumoare niciodată extirpată, le Pen şi adepţii lui obţinînd tot mai multe voturi cu fiecare noi alegeri, cu svastici pe mormintele evreieşti şi pe uşile căminelor de nord-africani. Se gîndi la germani, cu neostoita lor ură împotriva străinilor, a turcilor, sau a românilor, sau a evreilor, dînd foc la aziluri şi omorîndu-i în bătaie pe ţigani. La toată cearta lor, urlînd la lună, cerşind sînge, sfîşiind continentul la nesfîrşit. I se puse un nod

în gît şi îşi dădu seama cît de puţin clarvăzătoare fusese şi cum Reinhold şi profeţiile lui despre ascendenţa extremei drepte concordau cu noua modă a zilei.

Pentru unii oameni, o astfel de stare de lucruri reprezenta un indiciu pentru vise apocaliptice, pentru minuni, pentru promisiuni milenare, pentru mîntuitori pretutindeni, strigînd „ sînt aici, sînt aici“, egoismul pozînd în milă şi penitenţă în autodafeuri, în incendierea cărţilor şi a istoriei. Maria începea să înţeleagă de ce aveau nevoie de manuscris. Acesta juca un rol clar în schemele lor, acela de drapel, de emblemă pe care aveau s-o poarte în bătălie.

Se ridică în picioare. Nu mai putea lupta.

– Vă rog să mă scuzaţi, zise ea. Aş vrea să mă culc. Sînt foarte obosită.

Karl încuviinţă repede din cap.

– Bineînţeles, draga mea. Ora ta de culcare a trecut deja.

– Reinhold, continuă ea, cu un gol în capul pieptului, îţi mulţumesc că ai venit la cină. E întotdeauna o plăcere să ne ţii companie.

Bătrînul se ridică ţeapăn, aşa cum fusese instruit să procedeze cînd o femeie stătea în picioare. Karl se ridicase deja.

– Noapte bună, draga mea, rosti el. Iartă-mă dacă m-am lăsat purtat de val. Sînt bătrîn acum şi nu mai am mult de trăit. Trebuie să spun ce cred. Poate că te vei gîndi la asta.

Zîmbind, Maria se duse la uşă. După ce o închise, izbucni în lacrimi.

CAPITOLUL PATRUZECI ŞI NOUĂ

Ajunsă sus, Maria se repezi la baie, unde rămase pînă ce i se uscară lacrimile. După ce se calmă, se gîndi la Paul. Probabil că dormea acum. Cel puţin, aşa spera. Ar fi ajutat-o enorm să-şi revină la normal, dacă ar fi stat lîngă el. Oricare ar fi fost acel normal.

Se duse la camera copilului, în capătul îndepărtat al coridorului. Deschise uşa, încercînd să facă un zgomot cît mai mic. Lampa de noapte de lîngă pat era încă aprinsă. Îşi aminti disputele legate de cumpărarea ei. Paul se temuse mereu de întuneric. Nu de moft, ci cît se poate de serios. Dacă dormea în întuneric, avea vise urîte, ba chiar coşmaruri. Karl insistase că fiul lor ar fi crescut prost dacă el, Karl, ar fi cedat în faţa a ceea ce el socotea a fi doar o teamă copilărească. Maria se certase cu el pe această temă, primind, drept recompense, insulte. În cele din urmă, ea apelase la medicul familiei, care fusese de acord cu ea, că o lampă de noapte era în interesul băiatului. Tot el vorbise şi cu Karl. În urma acestor discuţii, nimeni nu mai avusese nimic de zis. Maria cumpărase ea însăşi lampa dintr-un magazin din Essen. Coşmarurile se atenuaseră şi dădeau semne în ultimul timp că vor dispărea complet. Cu toate astea, Karl nu recunoscuse nici o clipă că soţia lui avusese dreptate. S-ar fi sufocat dacă ar fi făcut aşa ceva. Se părea că singurul lucru pe care-l mai făcea acum era să interzică folosirea lămpii cînd ea nu era acasă.

Se strecură în vîrful picioarelor pînă la pat. Privirea se adaptă luminii scăzute. Se uită în jos. Ceva era în neregulă. Paul nu se afla acolo. Alergă la uşă şi găsi comutatorul principal de lumină. Un şuvoi strălucitor de lumină inundă camera. Înnebunită, căută peste tot. Patul era făcut, ca şi cum nimeni nu dormise acolo. Iar Paul nu se vedea nicăieri. Karl şi tatăl lui se găseau încă în salon, bînd schnapps şi vorbind. Uneori, stăteau pînă noaptea tîrziu. La începutul căsătoriei lor, Karl îi spusese că orele tîrzii ale nopţii erau pentru bărbaţi. Femeile nu puteau arăta bine dacă nu dormeau suficient. În timp, ea învăţase că nopţile lui tîrzii reprezentau o modalitate de a evita sexul. Sau, cel puţin, sexul cu ea. Uneori, el era plecat toată noaptea, şi ea bănuia că în aceste ocazii el se vedea cu alte femei. Curve sau amante, nu mai avea importanţă.

– Unde e Paul, se repezi ea.

Lăsase uşa deschisă. N-o mai interesa ce auzeau servitorii.

Karl de abia catadicsi să mişte capul.

– Închide uşa, Maria.

– Te-am întrebat unde e Paul? Nu e în camera lui. Nici Magda nu e în camera ei.

Magda era doica lui Paul, aleasă chiar de ea la naşterea fiului ei.

Karl se ridică în picioare. Abia dacă o privi cît timp se duse la uşă şi o închise. După ce îşi termină treaba, se întoarse spre ea.

– Paul e foarte bine îngrijit. Nu trebuie să-ţi faci griji în privinţa asta.

– Vreau să-l văd.

Karl îşi privi ceasul.

– Probabil că acum se află la o sută cincizeci de kilometri de Essen. L-am trimis la nişte prieteni care-l vor îngriji cum trebuie.

– Prieteni? Ce dracu spui acolo? E fiul meu. De ce n-am fost consultată? Ce se întîmplă?

– Am avut multă răbdare cu tine, Maria. Ţi-am acordat numeroase şanse. Mai presus de toate, am avut răbdare în privinţa felului în care ai ales să-mi creşti fiul. Acum am decis că ajunge. Cu cît ar rămîne mai mult în compania ta, cu cît ar fi mai mult sub influenţa ta, cu atît ar deveni mai moale. N-am de gînd să-mi văd fiul ajungînd homosexual sau afemeiat. Înţelegi? Timpul tău alături de el s-a sfîrşit. Poţi să-l vezi anul viitor de Crăciun, şi în fiecare an după aceea. Asta-i tot.

Maria făcu ochii mari şi căscă gura, incapabilă să înţeleagă vorbele lui. Cu siguranţă, el nu putea face asta, nu-i putea fura, pur şi simplu, copilul.

– Nu cred asta! Ştia că vocea îi devenise stridentă, dar nu şi-o putea controla. Doar asta o oprea să nu sară asupra lui. Nu poţi să mi-l iei!

– Maria, cred că devii isterică. Ar fi mai bine să te întorci în camera ta.

– Blestematule! N-ai nici un drept să faci asta. Eşti un nazist împuţit. Nu-mi poţi lua fiul. Nazist împuţit.

– Du-te în camera ta, Maria! Imediat!

– Nu mă duc nicăieri. Vreau să-l aduci înapoi. Mă auzi?

El o plesni cu putere peste obraz. Cu pricepere. Cu precizie. Atît. Era prima şi ultima dată cînd făcea aşa ceva.

Luptîndu-se cu lacrimile, Maria îl sfidă cu privirea.

– Tata o să afle despre asta, ameninţă ea.

Karl clătină din cap.

– Nu-i nevoie. Ştie deja. Şi e de acord cu mine. Ai o influenţă nesănătoasă asupra băiatului. Subiectul e închis. Te-am avertizat mai devreme că te voi biciui. Crede-mă că o voi face. Voi aduce servitorii în camera asta, te voi dezbrăca de tot ce ai pe tine şi-ţi voi smulge pielea de pe spate. E limpede?

Deasupra poliţei căminului ticăia un ceas, însă Maria avea impresia că timpul stătuse în loc. Îşi auzea răsuflarea, îşi auzea inima bătîndu-i cu putere în piept, auzea secundele lovind aerul, dar adînc, înlăuntrul ei, nu se mişca nimic.

– E limpede?

Brusc deveni conştientă că gura i se umpluse de salivă. Avea un gust rău. Inspiră adînc pe nas şi-l scuipă pe Karl drept în faţă. Fără vreo altă vorbă, se duse la uşă şi ieşi în coridor. Trînti uşa după ea, foarte tare.

Trecu destulă vreme pînă auzi uşa de la camera ei deschizîndu-se. Pierduse noţiunea timpului. Lîngă pat ardea o lumină slabă. Nu dormise. Din cînd în cînd, alunecase într-un soi de semisomn, din care ieşise de fiecare dată cu dureri înfiorătoare. Voia să moară. O mînă o atinse pe obraz. Pielea însă o ardea de la palma pe care i-o trăsese Karl.

– Vei vedea că-i cel mai bine aşa. Karl vorbea cu voce joasă şi intenţionat blîndă. Ea se îndepărtă. Îmi pare rău că te-am lovit. Dar m-ai provocat. Ştii că nu suport să fiu provocat. Ea nu răspunse. Ai adormit? Nici un răspuns. Îmbrăcată ? Nu te poţi simţi bine aşa.

– E fiul meu, rosti ea, şoptind cuvintele în pernă.

Dar el înţelese.

– Da, ştiu asta. Dar tu nu ai fost o mamă bună pentru el . L-ai iubit, o ştiu. Dar l-ai făcut şi prea slab. În timp ar fi devenit moale, ca mama lui. Stă în firea femeii să fie moale, însă nu şi a bărbatului. Mai ales, în cazul lui. El are un destin. Nu e un copil obişnuit. Viaţa lui nu poate fi expusă unor influenţe ca influenţa ta. Nu-ţi pot explica, nu acum. Poate cu timpul. Maria îşi aminti vorbele fiului ei: *El spune că trebuie să muncesc pentru Reich*. Karl îşi puse din nou mîna pe obrazul ei, mîngîindu-l. Aceeaşi palmă care lovise cu puţin timp înainte. Vei înţelege cu timpul, rosti el. S-ar putea chiar să-mi mulţumeşti.

Avea o voce surprinzător de blîndă. Ea nu mai auzise atîta blîndeţe în vocea lui de ani de zile. Aceeaşi voce care o ameninţase cu biciuirea.

Mîna lui continua să o mîngîie. Cînd se uită în sus, îi întîlni privirea. El se apleca să o sărute. Nu-şi amintea de cînd nu mai fusese sărutată. Simţi că i se strînge ceva în ea. Nu credea că va mai putea îndura dacă el voia mai mult. Încercă să se eschiveze însă el îşi introduse palma sub ceafa ei şi o sărută pe buze, nu atît cu brutalitate, cî cu o asemenea insistenţă că o împiedica să respire.

– Nu te-ai dezbrăcat, zise el. Maria îi simţea răsuflarea pe obraz, mirosind a alcool. Ştia însă că nu era beat. Mi-ar plăcea să stau cu tine în noaptea asta. Vreau să te fac să uiţi. Ea clătină din cap, încercînd să se îndepărteze. Maria, încă sîntem soţ şi soţie. În ochii Domnului sîntem un singur trup. N-are nici un sens să dormim mereu separat.

Nici un sens? După ceea ce făcuse? Ce avea de-a face sensul aici? Se gîndi la Jack. La mîngîierile lui. La penetrarea lui însoţită de un amestec de bucurie şi tremur. Simţi cum i se face greaţă. El o răsuci cu faţa în sus şi începu să-i descheie rochia. În acest timp, buzele îi atinseră pielea, mişcîndu-se încet de la gît spre sîni.

Atunci, ea îşi aminti de microfonul lipit de mijlocul ei.

PARTEA A ŞASEA

CAPITOLUL CINCIZECI

Londra
Joi, 31 decembrie 1992

Vîntul rece care sufla pe străzile Londrei de cinci zile se întețea tot mai mult, nemulțumit cu subțierea sîngelui sau cu ințeparea pielii oamenilor. Lumea începea să se plîngă de tuse și un gen special de gripă, care își trimitea victimele la pat săptămîni întregi sau le ucidea de-a dreptul. Crăciunul nu adusese o ameliorare a urgiei. Pe fiecare stradă se aflau case în care existau bolnavi. Chipurile oamenilor întîlnite pe stradă sau în metrou erau invariabil marcate de această grijă. Nimeni nu aștepta Anul Nou sperînd într-o schimbare în mai bine. Promisiunea zilelor de primăvară părea mai îndepărtată decît oricînd. Guvernul rezista ca prin minune. Se vorbea deja de noi alegeri. Vîntul părea să fie prezent peste tot, permanent.

După asasinarea lui Norman, casele sigure din Battersea fuseseră abandonate. Urma să fie vîndute prin negociere pe piață. Peste noapte se efectuaseră toate reparațiile necesare. Gaura din zidul comun al celor două case fusese acoperită cu pricepere. Peste gaura astupată se zugrăvise, apoi se lipise tapet, care arăta ca nou. În grădina casei de la numărul 35, vîntul agita ușor vîrfurile plantelor.

Îl mutaseră pe Jack într-un mic hotel de lîngă King's Cross, genul de loc pe care un trecător l-ar evita dacă nu ar căuta o prostituată gata să execute un număr rapid. În fereastra prăfuită a imobilului se vedea o tăbliță pe care scria „Nu avem locuri libere". Hotelul nu părea a avea alți oaspeți. Înăuntru era mai

curat decît lăsa să se vadă aspectul exterior, iar încălzirea centrală funcţiona la fel de ireproşabil ca oriunde în restul ţării.

Jack era bine tratat, însă mica lui excursie pînă la Cimitirul Paddington nu fusese pe placul protectorilor lui. Între ei şi el se ivise o prăpastie sesizabilă. În ciuda declaraţiilor făcute, Jack ştia că ei nu prea aveau chef să-l socotească un om liber. „Liber ca vîntul" ar fi spus Felix, sau „Liber ca o pasăre". Astfel de fraze nu mai aveau nici un rost pentru el, căci începuse deja să se socotească închis între ziduri de piatră şi metal.

Începea să înveţe cum cuvintele puteau, în lumea noilor lui paznici, fi întinse ca un elastic, uneori puţin, alteori enorm de mult. I se dăduse un televizor şi o mulţime de cărţi. În majoritatea zilelor, fie Felix, fie Parker trecea pe la el pentru o mică şuetă. Se terminase cu interogatoriile. Avea senzaţia că trăia într-o sală de aşteptare. Ca pentru a intensifica această senzaţie, noaptea auzea sunetul trenurilor trecînd prin King's Cross sau St.Pancras.

Mai exista o casă. Aceasta se afla în Chelsea, în World's End, destul de aproape de locul unde membrii Fundaţiei Koestler se adînceau în studiul misterului norocului şi sincronicităţii. Felix şi Parker înfiinţaseră un mic centru de operaţiuni, care serveau drept punct nodal pentru Operaţiunea Papirus. Era un nume absurd, şi amîndoi ştiau asta, însă le slujise destul de bine scopurilor, iar în decursul timpului, acest nume căpătase o anumită patimă, aproape mistică. Bineînţeles, din punct de vedere oficial, nu exista nici Operaţiunea Papirus, nici centrul de operaţiuni. Dacă vreun băgăreţ ar fi vrut să afle mai multe, ar fi descoperit doar că Parker şi Felix erau trimişi în misiune în altă parte – Kuweit, Arabia Saudită sau Bahrain. Existau motive întemeiate pentru a ţine afacerea ascunsă în locuri ciudate, în mici case din suburbii, departe de orice priviri iscoditoare.

În World's End, dimineaţa se auzea muzică de Bach. După-amiaza răsuna de acordurile melodiilor lui Telemann, înregistrate de Maurice André. Seara se cînta Schubert. Ca o ciu-

dată perversitate pentru un om de clasa şi vîrsta lui, Parker nutrea o afecţiune deosebită pentru muzica lui Ravi Shankar, cu care făcuse cunoştinţă fără să vrea în universitate, prin intermediul unei prietene cu gusturi mai exotice. Fata plecase în căutarea unui guru, însă Parker rămăsese cu dragostea pentru strunele ţiterei. Asculta bucăţi din înregistrările maestului într-o cameră separată, unde muncea singur. *Sindhu Bhairavi* era melodia lui preferată, pe care o punea la nesfîrşit. Deşi, prin interpretare, melodia era destinată dimineţii. Parker nu acorda atenţie acestor fineţuri şi o asculta oricînd în timpul zilei. Era singura concesie, din viaţa lui ordonată şi conservatoare, acordată cosmopolitismului.

Masa fusese aranjată pentru o întîlnire. Pe ea se găseau pahare, mici sticle de apă minerală, carneţele şi creioane ascuţite. Parker luase deja loc la masă. Părea nervos şi bătea ritmic în tăblie cu creionul. Felix stătea în picioare, privind afară, pe King's Road. „Nesfîrşita procesiune", rostea el în gînd. De ce ar crea Dumnezeu toate acestea? Cu ce scop?

Felix nu era un obişnuit al meditaţiei asupra deşertăciunilor vieţii sau inferitorităţii materiei. În sinea lui, nu era un om spiritual. Doar că simţea că orice mişcare trebuia direcţionată, că totul trebuia văzut ca un pelerinaj, în vreme ce venirile şi plecările oamenilor din această lume erau evenimente banale, ca fluxurile şi refluxurile.

– Dacă nu vine? întrebă Parker, rupîndu-şi creionul.

– O să vină.

Felix nu se mişcă din postul lui de observaţie de la fereastră. Parker găsi o ascuţitoare şi începu să-şi ascută creionul.

– Îşi asumă un risc.

– Doar unul mic, te asigur.

Tăcere. Parker reîncepu să bată cu creionul în masă.

– Cum e cu Maria?A apărut ceva?

– Am primit benzile azi-dimineaţă. Situaţia nu e prea plăcută în Essen. Karl a trimis băiatul de acolo.

Parker se aşeză mai bine pe scaun. Creionul rămase nemişcat.

– Zău? Ar fi trebuit să-mi spui mai devreme. De ce a făcut asta? Felix îi explică. Şi tu îl crezi? Eşti sigur că ăsta e motivul?

Felix încuviinţă.

– Destul de sigur. Totuşi, ea era cît pe-aici s-o dea în bară.

– Cum?

– El a vrut să facă dragoste. L-a apucat din senin. Ea purta microfonul. Din cîte am aflat, el a apucat să-i descheie rochia pe jumătate.

– Iisuse!

– Ea s-a prefăcut că se simte rău. Apoi i s-a făcut cu adevărat rău. El s-a întors în camera lui. Dar dacă se întîmplă din nou...

– Crezi că el bănuieşte ceva?

– N-are nici un motiv. S-a repezit la ea. A plesnit-o. Cred că asta l-a excitat. E genul ăsta.

– Nu există un loc sigur pentru microfon?

Felix clătină din cap.

– Ne-am gîndit la un implant chirurgical, dar atunci ar trebui să fie internată în spital. Pur şi simplu, nu merge. Privi afară pe fereastră. O maşină parcase în apropiere. Iat-o că vine, zise el.

– Crezi că facem o greşeală?

– Acum, e prea tîrziu să ne gîndim la asta. Ne descurcăm noi.

Peste cîteva minute uşa se deschise şi Irina Kossenkova intră în încăpere. Era singură.

– Doamnă Kossenkova. Felix îşi asumă rolul de gazdă. E o mare onoare să vă întîlnesc în persoană după atîta timp. Sînt Jeremy Latham. Daţi-mi voie să vi-l prezint pe colegul meu. El e Simon Worsely. Parker se ridicase deja în picioare. Îşi strînseră toţi mîna. Parker luă haina Kossenkovei şi o atîrnă pe cuierul din spatele uşii. O astfel de haină din blană de nurcă părea nefirească în acel loc. Doriţi ceai sau cafea? întrebă Felix.

– Nimic, mulţumesc. Am mîncat în avion. Domnule Latham, timpul meu este extrem de preţios. Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să trecem imediat la afaceri.

– Fireşte, vă înţeleg. Vă rog, acesta-i scaunul dumneavoastră.

După ce se aşeză, Kossenkova aruncă o privire prin încăpere.

– Am asigurarea dumneavoastră că această încăpere e sigură?

– Absolut. Trebuie să înţelegeţi că este în interesul nostru ca această întîlnire să rămînă confidenţială. Tot ce se întîmplă astăzi, aici, este neoficial.

– Nu sînt convinsă că interesele noastre sînt atît de asemănătoare. Oricum, nu văd nici un motiv să fac din asta o problemă. Mă las pe mîna dumneavoastră. Care e e expresia voastră?

– O mînă o spală pe alta?

– Exact.

Felix şi Parker se aşezară într-un capăt al mesei, cu faţa spre oaspetele lor. Felix aranjase totul în aşa fel, încît ea să joace rolul celui care cere sau a celui care este interesat. În ciuda acestui fapt, prezenţa ei domina încăperea. Nu era o femeie care să fie deranjată de aranjamentul scenic al altcuiva.

Felix începu negocierea.

– Doamnă Kossenkova. Vă mulţumesc că aţi răspuns atît de prompt invitaţiei mele. Venind azi aici, cred că puteţi împiedica criza care ne paşte.

– Este criza dumneavoastră, domnule Latham.

Felix clătină din cap, ca şi cum ar fi ezitat.

– În fine, rosti el, n-aş fi aşa de sigur în privinţa asta. O să ne întoarcem mai tîrziu la această problemă. Mai întîi, cred că ar trebui să vă informez că am primit confirmarea că Rosewicz se află acum în posesia manuscrisului. Kossenkova ridică puţin din sprîncene, însă nu răspunse. Confirmarea noastră este, deocamdată, provizorie, continuă Felix. Aşteptăm un rezultat sigur mîine sau poimîine.

– Pot să vă întreb de unde ştiţi asta?

Felix clătină din cap.

– Asta va trebui să rămînă un secret. Vă spun doar că viaţa unuia dintre agenţii noştri s-ar pierde dacă s-ar afla ceva.

– Intenţionaţi să întreprindeţi vreo acţiune?

– Mai întîi, trebuie să ştim sigur că Rosewicz are manuscrisul. Apoi trebuie să aflăm unde îl ţine. După aceea, lucrurile se complică. Cred că ştiţi de ce.

Ea încuviinţă.

– Pentru că vă are la mînă cu ceva.

– În principal, da. Tocmai de asta v-am rugat să veniţi aici.

– Vă pot oferi doar un ajutor limitat.

– Ce oferiţi?

– Am douăzeci şi nouă de angajaţi britanici. Am dosare proaspete pentru fiecare, ilustrînd diverse grade de colaborare. Cunosc adresele familiilor a şaptesprezece dintre ei şi sînt convinsă că voi obţine mai mult. Securitatea din jurul unităţii speciale a fost întărită. Dacă e nevoie, ei pot fi mutaţi de acolo într-o oră.

De asemenea, am pregătit un dosar foarte detaliat, din care reiese clar că serviciile de informaţii britanice postbelice şi-au folosit foştii eroi ca pioni într-un joc foarte neplăcut. După cum bine ştiţi, publicarea unui astfel de dosar în Vest ar genera un scandal parlamentar. Deja stînga politică face presiuni pentru dezvăluirea publică a activităţii serviciilor de informaţii. Acest fapt s-ar putea dovedi un cui final în coşciugul dumneavoastră. Acum cred că ar trebui să-mi spuneţi ce aveţi pentru mine.

Felix o privi cu atenţie. Fusese ea de vină pentru moartea lui Norman? Juca pe mai multe fronturi simultan? Ştia că totul e posibil. Din fericire, se putea dispensa de un soldat ca Norman. Un preţ mic de plătit într-un joc în care miza era atît de ridicată.

– Mai întîi, rosti el, trebuie să ştiu ce garanţii îmi oferiţi. În definitiv, ceea ce aţi spus reprezintă o formă de şantaj.

– Sîntem împreună în afacerea asta, domnule Latham, vă rog să nu uitaţi. Vi se va permite să trimiteţi o echipă mică de inspectori. Toate dosarele existente vor fi deschise. După ce identităţile vor fi stabilite, dacă vom cădea la înţelegere, restul e simplu. Dosarele originale împreună cu noile mele dosare, vor fi înmînate sau, dacă preferaţi, distruse în prezenţa dumneavoastră. Oamenii în chestiune vor fi scoşi din unitate. Aveţi cuvîntul meu că nu-i veţi vedea niciodată. Unitatea va fi închisă. Problema va lua sfîrşit.

– Foarte bine, zise el. Cred că ne înţelegem reciproc. Domnul Worsely vă va prezenta oferta noastră. Dacă o acceptaţi, cred că pot spune că am ajuns la o înţelegere.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI UNU

Paris
Joi, 31 decembrie

– Eşti sigur că nu este un fals?

Karl von Freudiger savura un pahar cu şampanie în biblioteca socrului său din Paris. El şi Reinhold tocmai citiseră, pentru prima oară, manuscrisul lui Iisus.

Rosewicz dădu viguros din cap.

– Absolut. Tînărul nostru prieten Gould a făcut o treabă excelentă pentru mine, căutînd provenienţa sulului. Cînd se vor apuca şi alţi experţi de lucru nu va mai exista nici un motiv să ne îndoim asupra autenticităţii.

– Vei avea nevoie de Gould ca să-ţi susţină afirmaţiile. Asta dacă va dori să coopereze.

– Nu cred. Britanicii l-au luat din nou sub aripa lor. Chiar dacă l-am putea smulge de acolo, mă îndoiesc că ar vrea să ne servească. Aş preferea să-l văd dat la o parte pentru totdeauna.

– Se poate?

Rosewicz încuviinţă.

– Oamenii mei lucrează acum la această chestiune. Nu putem ieşi în public cu manuscrisul pînă nu rezolvăm cu el, ar fi prea riscant. Ciechanowski a pregătit totul în Varşovia, însă eu i-am spus să-mi aştepte semnalul. Între timp, manuscrisul va fi dus în Polonia sub cea mai severă pază. Ne-am asigurat serviciile cîtorva cărturari catolici, care au depus un jurămînt de păstrare a secretului absolut. Nu prevăd nici o scurgere de

informaţii. Mă aştept ca lucrurile să se mişte cu iuţeală după ce vom publica anunţul nostru.

Reinhold sorbi o ultimă înghiţitură şi lăsă paharul jos.

– Excelentă şampanie, zise el.

– E un Dom Pérignon de lux, cumpărată de mine în 1943. Producţia acelui an a fost scoasă din Franţa şi vîndută cîtorva cumpărători capabili să o aprecieze. Poate că şi ţie ţi s-a oferit o sticlă sau două.

– Da, pe atunci beam mult vin franţuzesc.

– Asta a fost ultima mea sticlă. Am luat-o din Croaţia cu mine şi am jurat că o voi deschide doar cînd manuscrisul va fi la locul lui şi Liga se va afla din nou pe picioarele ei. Sînt bucuros că ţi-a plăcut.

– Enorm. Mă simt foarte privilegiat. Ca să fiu sincer, n-am crezut niciodată că o voi trăi suficient ca să apuc ziua asta.

– Nici eu. Însă am trăit-o. Mă simt acum ca şi cum viaţa mea ar începe din nou.

Reinhold rîse.

– Te-ai născut din nou, nu-i aşa?

Rosewicz încuviinţă, fără a părea că se bucură de glumă.

– Da, zise el. Exact. Asta e o treabă extrem de serioasă. Toţi ne-am născut din nou. Curînd vom sărbători renaşterea unui Europe catolice unite. Cînd nepotul nostru va ajunge de vîrsta noastră, va avea de condus un Imperiu Sfînt.

– Asta dacă va avea binecuvîntarea Sfîntului Părinte.

– Sînt convins că o va avea.

– Stefan...

Reinhold ezită. Era prea bătrîn şi între ei se întîmplaseră prea multe. Totuşi...

Rosewicz îl privi. Sesiza că bătrînul lui prieten avea să-i spună ceva dureros.

– Da, ce e Reinhold?

– E vorba de Maria.

– Ce-i cu ea? Rosewicz se întoarse spre Karl. Am crezut că o ai sub control.

Karl dădu din cap.

– Nu-i vorba de asta, rosti Reinhold. E mai serios.

Rosewicz simţi un ghimpe în inimă. Doar nu era adevărat? De la evadarea lui Jack, începuse să o bănuiască pe fiică-sa. Doar că evadarea păruse atît de spontană, încît îi fusese imposibil să-şi dea seama de existenţa vreunui plan.

– Stefan, trebuie să hotărîm ce avem de făcut.

– Nu Maria.....

Von Freudiger dădu din cap. Ce avea de făcut îl durea mai mult decît orice altceva în viaţa lui. Ştia cît de mult îşi iubea Rosewicz fiica. Însă n-avea de ales.

– Nu mai este o chestiune de poate sau probabil, Ştefan. Dacă i se permite să rămînă în libertate, îi va conduce direct la Ligă.

– Nu ştie nimic.

– Ştie totul. Am pus să fie urmărită la Londra. S-a întîlnit cu Gould acolo. El era însoţit de un agent britanic. Oamenii mei a trebuit să-l ucidă pe agent ca să nu-i piardă urma lui Gould. Noaptea trecută Maria a intrat în biroul lui Karl. Credem că a făcut microfilme după dosare. E destul acolo ca să ne distrugă.

– Atunci, luaţi-i-le.

– Nu-i aşa de simplu.

– De ce?

Karl interveni.

– Poate că e cazul să explic eu.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI DOI

Oraşul mirosea a întuneric. Bulevarde largi, lumini, lăsarea nopţii. În casa lui Stefan Rosewicz, un servitor aprindea luminile. Văzută din stradă, întreaga faţadă începea să strălucească. Apoi, una cîte una, se traseră draperiile.

La o stradă distanţă, o mare camionetă Mercedes era parcată lîngă o casă. Se găsea acolo din ziua precedentă şi încă nu i se lipise nici un tichet de amendă pe parbriz. Spatele nu avea geamuri. Înăuntru, patru bărbaţi şedeau la posturile de lucru. Fiecare avea pe cap un set de căşti. Trei supravegheau situaţia din casa lui Rosewicz, dintre care unul prin intermediul unor alte microfoane, pe care ea reuşise să le planteze în locuri strategice.

Cel de-al patrulea bărbat, Ronald Harris, era liderul grupului şi coordonatorul echipei de oameni înarmaţi care supravegheau discret casa din afară. Echipa fusese antrenată să pătrundă în forţă şi să o scoată pe Maria de acolo dacă existau motive întemeiate de a crede că ea se afla într-un pericol iminent. Camioneta era echipată cu o legătură directă prin satelit cu Londra.

Unul dintre oamenii de la consola de supraveghere a casei îşi scoase căştile şi comută semnalul pe care-l primea la un difuzor central. O lumină din faţa fiecărui ascultător îi avertiză pe aceştia să îşi scoată căştile, ca să asculte difuzorul. Harris vorbi repede în microfonul lui:

– Toate unităţile să fie pregătite. Comutăm pe canalul principal.

Harris îşi scoase căştile şi se aşeză mai bine pe scaun. Omul care comutase pe difuzor îi explică montajul:

– Asta e intrarea de la microfonul cinci. Se găseşte în bibliotecă. Mama l-a pus acolo noaptea trecută, cînd a băut cu bătrînu'. Calitatea nu e prea bună.

Nu mai e o chestiune de... sau probabil, Stefan. Dacă i se permite să rămînă în libertate,.......direct la Ligă.

Nu ştie nimic.

Ştie totul. Noaptea trecută a..... biroul lui Karl. Credem că a făcut microfilme după dosare. Simt.... ca să ne distrugă.

Atunci......-i-le.

Nu e aşa de simplu.

De ce?

Operatorul privi în jur.

– Iisuse, vor s-o înhaţe.

Din difuzor se auzi vocea lui Karl.

Lucrează pentru altcineva. Mai mult ca sigur pentru britanici. Probabil, au recrutat-o la Roma.

Nu cred.......

Mă tem că e adevărat, Stef...... Casa e supravegheată. Deja i-am spus lui Henryk să....

Operatorul se întoarse spre Harris.

– Spune-le oamenilor tăi să o scoată de acolo, acum. Spune-le să aibă grijă. Ţintele ştiu că sînt urmărite.

Harris îşi trase căştile înapoi pe cap şi comută un buton roşu pe consola lui.

– Către toate unităţile! Toate unităţile! Alertă maximă! Vă rog confirmaţi poziţiile. Dădu drumul butonului. Un pîrîit zgomotos îi răsună în urechi. Răspunde-ţi, toate untăţile de supraveghere. Avem alertă roşie.

Nu răspunse nimeni. Pîrîitul din căşti era puternic şi dureros. În celălalt capăt al camionetei, cineva închise difuzorul principal. Un om continua să supravegheze conversaţia din bibliotecă.

– Unitatea unu. Mă auziţi?

Tăcere.

– Unitatea doi. Mă auziţi?

Tăcere. Unul cîte unul, ceilalţi oameni se întorseseră spre Harris.

– Unitatea trei. Răspunde, unitatea trei.

Operatorul care supraveghea microfonul din bibliotecă interveni:

– Microfonul cinci tocmai a murit.

Harris se ridică în picioare.

– Lewis, uită-te afară. Vezi ce se întîmplă. Ia o armă cu tine.

Lewis, cel care o supraveghea pe Maria, scoase un pistol dintr-o cutie de pe peretele de deasupra consolei lui.

– Ce e cu femeia?

– O s-o supraveghez. Vreau doar întăriri.

Îşi ridică staţia şi vorbi în ea:

– Unitatea unu, te rog să răspunzi. Răspunde, unitatea unu.

Lewis se duse la uşă şi trase de mîner. Era blocat. Încercă din nou, mult mai tare de această dată.

– Uşa e închisă.

– Ce? În următorul moment, se auzi zgomotul unui motor trezit la viaţă, apoi cei doi bărbaţi care stăteau în picioare căzură cînd camioneta se puse în mişcare. Ce dracu'? Harris se ridică repede şi se repezi la peretele care separa spatele autovehiculului de compartimentul şoferului. Camioneta se deplasa tot mai repede, luînd curbele în viteză. Hei! Deschide-ţi. Sîntem încă în spate!

– Cine e? Chris? E genul lui de cascadorie.

– Asta nu e cascadorie. Peter, mai încearcă să iei legătura cu echipa. Mack, vreau să stabileşti legătura cu Londra. Şi fă-o repede.

Aflat la consola principală, Mack începu să apese pe butoane. Harris continuă să împingă în uşă.

– Lewis , scoate şi restul armelor. S-ar putea să avem nevoie de ele.

Luară o nouă curbă, apoi camioneta prinse şi mai multă viteză.

– Semnalul de la satelit e mort.

– Nu se poate.

– Ba da.

– Încă nimic de la echipă.

– Continuă se încerci.

Se auziră cauciucurile scrîşnind. Luară o nouă curbă. Harris izbi iarăşi uşa. Lewis începu să distribuie pistoalele.

– Vezi dacă uşile din spate sînt deschise, ordonă Harris.

Lewis încercă una, apoi pe cealaltă. Ambele erau blocate.

Continuară să meargă cam o jumătate de oră. Cînd camioneta se opri îşi ziseră că ieşiseră mult din oraş. Motorul se opri. Afară tăcerea era mormîntală. Doi oameni se ghemuiră cu faţa spre uşile interioare şi alţi doi cu faţa spre uşile din spate. Trecură aşa cîteva minute, timp în care nu se întîmplă nimic.

Ceva pocni pe peretele lateral al camionetei. Cîteva clipe mai tîrziu, auziră paşi pe acoperiş. Trecu aşa un minut, apoi se auzi zgomotul unui motor. O bormaşină de mare putere. Burghiul scotea sunete foarte înalte muşcînd din metal. Cîteva

clipe mai tîrziu, în acoperiş apăru o gaură largă. Ceva greu apăsa peste gaură. Curînd prin aceasta se ivi un cilindru îngust, care se transformă în două duze orizontale.

– Ce dracu e şi asta?

Se auzi un sîsîit şi duzele începură să se rotească.

– E gaz!

Harris îşi puse puloverul peste cap, înşfăcă cel mai apropiat scaun şi se repezi să astupe duzele. Imposibil. Se roteau mult prea repede. Gazul începuse deja să umple interiorul camionetei.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI TREI

În Londra, întîlnirea cu Irina Kossenkova se apropia de sfîrşit. Se ajunsese la o înţelegere al cărei rezultat imediat avea să fie moartea a douăzeci şi nouă de bătrîni. Nu conta. Bătrînii mor în fiecare zi, iar alţii îmbătrînesc pentru a le lua locul. Mai important pentru cei aflaţi în acea mică încăpere din World's End era faptul că unele secrete stînjenitoare aveau să moară o dată cu bătrînii. Sperau cu toţii să nu apară secrete noi care să ia locul celor vechi.

– Sper, doamnă Kossenkova, că aceasta va fi prima dintr-o serie de multe întîlniri. Acum am îngropat diferendele dintre noi. După ce am lămurit aceste mici chestiuni, cred că avem multe subiecte pe marginea cărora să discutăm. Lumea nu e încă un loc uşor.

– Aşa e, aveţi dreptate. Deşi e încă mai uşor pentru dumneavoastră din Vest decît pentru restul lumii.

– Nu la asta mă refeream.

– Nu, dar asta contează. Aveţi încă probleme de perspectivă. Voi credeţi că, după ce se va termina marea recesiune, totul va fi bine. Lumea o să fie din nou un loc fericit. Un loc unde se va trăi uşor. Uitaţi cît de grea poate fi viaţa pentru alţi oameni.

Pentru majoritatea oamenilor. Această uitare vă va distruge, în cele din urmă.

– Trebuie să mărturisesc că mă aşteptam la o replică mai bună din partea dumneavoastră. Ceea ce aţi rostit făcea parte din limbajul durilor dumneavoastră. Doar nu mai puteţi crede în prostiile astea, nu? Noi participăm încă la joc. Voi sînteţi cei care aţi dat faliment.

Felix era într-o formă extraordinară. Se părea că lucrurile aveau să iasă bine pînă la urmă.

– Cred că intenţionat nu vreţi să înţelegeţi. Comuniştii nu se înşelau, cel puţin în privinţa asta. Problema lor, ca şi a voastră, era ipocrizia. Însă nu greşeau în privinţa suferinţei sau a nedreptăţii. Ce facem noi aici e o nedreptate... O nedreptate care să o mascheze pe alta. Vestul e falimentar în chestiunile care contează cu adevărat. Sînteţi lacomi, sînteţi egoişti, nu vă pasă decît de putere şi de bani şi aveţi politicieni care profită de pe urma dorinţelor voastre. Toată frumuseţea civilizaţiei voastre se află în trecut. Ce aveţi acum? Staruri pop, hamburgeri şi băuturi răcoritoare. Disneyworld-ul e mai vizitat decît Luvrul. Acum nu mai aveţi inamici care să vă ţină în şah. Aşteptaţi şi o să vedeţi. Rosewicz nu e singurul barbar care stă la cotitură. Există şi alţii. Şi aşteaptă.

În Paris, Stefan Rosewicz o aştepta singur pe fiică-sa. Era tulburat şi trist. Şampania i se păruse searbădă, la fel cum fuseseră anii cît aşteptase să fie deschisă. O iubea pe Maria, o iubise întotdeauna şi nu suporta să trăiască fără ea, mai ales acum, cînd bătrîneţea începea să-şi arate colţii cu atîta intensitate. Reinhold insistase – cu circumspecţie şi, în acelaşi timp, cu fermitate– ca ei să nu i se mai dea voie să trăiască. Rosewicz îi ţinuse piept cu tărie, susţinînd că stătea în puterea lor să facă în aşa fel, încît Maria să nu mai comunice cu nimeni. N-avea să mai aibă nici un contact cu vreo persoană din afara familiei. Niciodată. Fusese o bătălie dură, pe care Rosewicz o cîştigase. Deocamdată.

Se auzi o bătaie în uşă.

– Intră, rosti el, luptîndu-se cu sine pentru a-şi ţine vocea sub control.

Uşa se deschise şi Maria intră în încăpere.

În World's End, se auzi o bătaie repezită în uşă, urmată aproape instantaneu de intrarea unui tînăr care lucra în camerele de ascultare de jos.

– Sir, domnul Hudson spune că trebuie să coborîţi imediat, sir. Se întîmplă ceva.

Felix sări în picioare.

– Ce vrei să spui? Prin jur?

– Parisul, sir. Ceva a mers prost. Nu ştiu exact ce, dar domnul Hudson e într-o stare teribilă.

Brusc, în uşă se ivi Hudson.

– Mai bine veniţi repede jos, sir. E vorba de Paris. Cred că au fost descoperiţi. Am auzit un strigăt de ajutor de la Broasca Unu – Broasca Unu era camioneta– şi cam atît. Nici un mesaj. Semnalul a murit. Cred că au fost lichidaţi.

Felix nu mai pierdu nici o secundă. I se adresă lui Parker, folosind numele lui real:

– Roger, du-te la King's Cross. Scoate-l imediat pe Gould de acolo. Sună înainte şi spune-i lui Bill să-l ia pe sus. Întîlniţi-vă la gară. Luaţi primul tren către Glasgow, apoi ascundeţi-vă în Balquhidder.

Dacă operaţiunea din Paris fusese cu adevărat descoperită, atunci Rosewicz putea dispune şi de alţi oameni în Londra. Parker nu pierdu nici o clipă. O maşină îl aştepta deja pe King's Road.

– Stai jos, draga mea, aş vrea să-ţi vorbesc.

– Ce s-a întîmplat, tată? Pari supărat. Ţi-a spus ceva Karl?

Pe masa din spatele lui Rosewicz, munca lui de o viaţă se odihnea într-o cutie. În faţa lui, singura persoană cu adevărat frumoasă şi iubită din acea viaţă îl aştepta să vorbească, iar el cu greu ştia cum să i se adreseze. O sacrificase deja o dată măritînd-o

cu von Freudiger. Acum trebuia să facă același lucru, însă cu o durere mult mai mare în suflet.

– S-a sfîrșit, Maria. Știu. Jocul s-a încheiat. E timpul să te relaxezi acum, draga mea. E timpul să-mi spui ce se întîmplă. Nu vreau să știu de ce. N-ar face decît să mă rănească. Voi crede că ai fost înșelată. Acum s-a terminat. Cu toate decepțiile. Cu toate temerile.

În casa conspirativă, Felix încerca s-o liniștească pe Irina Kossenkova.

– Aduc o mașină în spate. Nu vă faceți griji, casa asta e atît cît se poate de sigură.

– La fel de sigură ca echipa dumneavoastră din Paris?

– Nu știu dacă au fost prinși. Noi luăm doar măsuri de precauție.

– Eu recunosc panica atunci cînd o văd. Dacă ați pierdut legătura cu echipa dumneavoastră din Paris, puteți fi sigur că Rosewicz a pus mîna pe toți. Dispune de cei mai buni oameni din branșă.

– Sînt de acord. Însă casa asta e sigură. Nici măcar cei de la sediul central nu știu despre ea. Am oameni pretutindeni în jur. O luă de braț. Pe aici. O să folosim scările din spate.

Aveau de coborît trei etaje. Kossenkova nu avusese timp să-și îmbrace haina de blană.

– Să verific dacă vă e mașina afară, rosti Felix. Încercă ușa. Aceasta nu se deschise. Pe scări se auzi un sunet de pași. Nu grăbiți, ci înceți, metodici. Hudson, tu ești? Ușa asta e blocată. Nici un răspuns. Hudson?

Nu era Hudson. Nu era cineva cunoscut. Omul nu purta mască. Nici n-avea nevoie: n-avea să existe supraviețuitori care să-l recunoască.

Maria nu negă nimic. Fără a scoate o vorbă, rămăsese locului și îi ascultase acuzațiile. El încercase s-o facă să-și recunoască vina și să-i spună care îi era misiunea, însă ea rămăsese tăcută și încăpățînată. Acea tăcere era mai rea decît recunoașterea

vinovăţiei. Îl ardea, îi lăsa semne în carne, ca un stigmat. Îl durea enorm că propria lui fiică, fata pe care o iubise atît de mult, devenise Iudă. În cele din urmă, tăcu şi el. Pe vremuri, crezuse că ea putea să ajungă călugăriţă, făcîndu-l astfel mîndru. Cît de bine ar fi fost să fie aşa, în loc de muzica şi trădarea pe care i le dăruise.

Gîndindu-se mai bine, îşi zise că poate asta ar fi cea mai bună soluţie. Închiderea într-o mînăstire, sub regim strict. I-ar fi uşurat ultimii ani din viaţă, iar ea avea să-şi găsească iertarea printr-o viaţă de rugăciuni.

– Asta-i tot tată?

El o privi. Se pierduse în gînduri, privind în gol spre locul din cămin. Răsuflînd greu, se ridică în picioare.

– Doar atît ai de spus? întrebă el.

Ea lăsă capul în jos. N-avea nici o dorinţă de a lupta. Tăcerea era singura ei replică. Moartea ar fi fost cea mai potrivită soluţie, însă Maria nu ştia cum să procedeze. Nu cîtă vreme Paul trăia şi avea nevoie de ea.

Tatăl ei se apropie. Ea îl văzu ridicîndu-şi palma, gata să o lovească. Obrazul îi ardea încă de la palma primită de la Karl.

El se uită la ea, ştiind că, dacă o pleznea, nu s-ar mai fi putut opri. În Klanjec, o copilă evreică îl privise ca pe un mîntuitor. El o pleznise, nu o dată, ci de nenumărate ori. Totul se întîmplase într-o stare de uitare de sine, astfel încît, la sfîrşit, el nu-şi mai amintise deloc de lovituri. Nu de copilă, nu de ochii ei, nu privirea lor rugătoare. Doar de lovituri. Mîna îi coborî încet, tremurînd uşor.

– Tată aş vrea să mă duc la confesiune. După-amiaza asta se ţine confesiunea la Sf.Charles.

Confesiune? Da, de ce nu? Ar fi fost un început. Un pas în direcţia bună. Rosewicz se gîndi să facă cercetări asupra mănăstirii chiar din acea seară. Ciechanowski avea să aranjeze problema.

– Foarte bine, zise el. Te va duce Henryk. O să aştepte afară. Înţelegi, sper, că va trebui să facă asta. Dar nu va trage cu urechea, ai cuvîntul meu. Confesiunea e sacrosanctă.

Maria se ridică şi se duse la uşă.

– Maria... Te rog, copila mea, nu încerca să evadezi. Karl şi Reinhold ar vrea mai degrabă să te vadă moartă. Ei nu te iubesc ca mine. Nu le da ocazia să o facă.

– Regret că nu sînt moartă.

– Nu trebuie să spui asta. E un păcat.

– Un păcat? Tu trebuie să ştii multe despre păcate, nu-i aşa?

Cît pe ce ca el să muşte din momeală. Însă nu putea suporta să vadă cît îl ura ea. Mai bine Maria şi-ar fi petrecut restul vieţii rugîndu-se pentru el. Ar fi fost o legătură între ei, suficient de puternică pentru anii cît îi mai rămăseseră de trăit.

– Şi nu încerca să intri în contact cu prietenii tăi, o avertiză el. S-a avut grijă. Nimeni nu va veni să te salveze. Trebuie să te resemnezi cu asta. Făcu o pauză. Cînd îţi faci confesiunea, asigură-te că nu vei lăsa nimic nespus.

Căci ştia, cu toată speranţa într-o viaţă de rugăciuni şi contemplare din partea ei, că viaţa Mariei nu mai valora nimic acum şi că Liga i-ar fi strivit pe amîndoi ca pe nişte gîndaci dacă ar fi îndrăznit să i se opună.

Parker frînă cu putere şi opri în faţa hotelului. Era o parte mai puţin animată a zilei. Serrat venise cu el. De cîtva timp nu se mai ducea nicăieri fără Serrat. Parker putea avea grijă de el însuşi, însă era mai bine să-i dea această misiune lui Serrat. Serrat era un bărbat extrem de bine legat, fără a arăta deplasat pe un ring de dans. Nu abandonase nici graţia şi nici stilul în faţa exigenţelor cerute de dobîndirea şi menţinerea unui fizic puternic. Forţa nu rezida doar în tăria muşchilor. Constituţia lui era cea a unui dansator care ridica greutăţi mari, nu a unei amărîte victime a culturismului şi a steroizilor. Această graţie fizică era completată de agilitate mentală şi un temperament liniştit. Parker se simţea bine chiar şi numai avîndu-l în preajmă.

Parcară la cîteva uşi de hotel. Parker privi în sus şi în jos. O stradă banală şi potolită. O tîrfă într-un colţ, o familie de asiatici cu un prunc, studenţi negri părăsind un hotel de mîna a şaptea. Un taxi negru trecu în drum spre gară. Nimeni nu cobora sau nu lua taxiul aici. În hotel, totul părea liniştit.

– Stai aici, rosti Parker. Păzeşte uşa din faţă. Bill spunea că va pregăti totul. Ar trebui să revin într-o jumătate de minut.

Serrat clătină din cap. Avea comportamentul unei gărzi de corp. Politicos, dar ferm.

– Eu sînt mai bine echipat ca să mă descurc cu necazurile, obiectiv vorbind. Nu vreau să vă văd înăuntru, distrăgîndu-mi atenţia din pricina grijii pentru dumneavoastră. Păziţi dumneavoastră hotelul. Daţi-mi un semnal dacă se mişcă ceva pe stradă.

Omul avea păr buclat şi un zîmbet larg.

Parker îl urmări strecurîndu-se de-a lungul trotuarului, alert, prudent, puternic. Era genul de bărbat de care orice tîrfă ar fi fugit imediat, temîndu-se pentru ea. El nu făcea nici un efort anume ca să pară periculos, însă forţa care emana din membrele lui îi avertiza pe cei care ar fi avut nevoie de ea. Parker păzi cu atenţie ambele laturi ale străzii. Nci o mişcare suspectă. Îl văzu pe Serrat verificînd faţada hotelului. Economie şi mişcare, la care se alătura graţia pentru o eficienţă maximă. Privirea lui Parker o urmări pe cea a lui Serrat pînă la ferestrele de la etajele superioare. Nici o mişcare. Nimic ieşit din comun.

Parker îl urmări pe Serrat urcînd treptele către uşa din faţă, îl urmări apăsînd butonul soneriei şi aşteptînd. Numără secundele, întrebîndu-se de ce nu venea nimeni. Serrat sună din nou. Parker ieşi din maşină. Ceva era în neregulă. Uşa din faţă era întredeschisă. Dacă Serrat intra, avea nevoie de ajutoare. În ciuda asigurărilor lui anterioare. Îl văzu pe Serrat împingînd uşa.

Unda de lumină ajunse la Parker înainte de bubuitură. Un val de aer fierbinte îl aruncă peste maşină, cu braţele ridicate ca să se protejeze. După aceea, auzi o succesiune rapidă de bubui-

turi, cînd o serie întreagă de explozii răvăşiră fiecare etaj pe rînd, transformînd hotelul în pulbere.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI PATRU

În întuneric era lumină, iar în lumină o promisiune de mîntuire, mică şi îndepărtată, ca o stea la marginea galaxiei. *La început a fost Cuvîntul.* Ei transformaseră cuvîntul lor în carne şi îl atîrnaseră sus, deasupra capetelor, pe lemn, ca obiect al adoraţiei. Maria tremură, gîndindu-se la asta. La aroganţa gestului. La ura care emana din el. Transformaseră o rasă inocentă de oameni în ucigaşi ai lui Dumnezeu, îi omorîseră şi îi exilaseră pînă ce Dumnezeul lor murise de milioane de ori.

Din copilărie, Maria venea în întunericuri parfumate ca acesta. Primele ei amintiri erau acelea ale tatălui ei ţinînd-o de mînă, ale rugăciunilor lui murmurate într-o limbă neînţeleasă, ale mătăniilor în genunchi, ale momentelor cînd pleca de lîngă ea, învăluit în mister. Maria se gîndi la sîngele care pătase mîinile lui, acele mîini şi degete blînde care o mîngîiaseră. Sîngele femeilor şi copiilor evrei, sîngele sîrbilor, a căror singură crimă fusese aceea că venerau acelaşi Dumnezeu în haine diferite. Îşi mărturisea el păcatele cînd venea aici? Era conştient că făcuse mult rău? Sau era în continuare micul lui secret murdar, o afacere urîtă, pe sub masă, între el şi divinitatea lui iubitoare a croaţilor şi protectoare a fasciştilor?

Pe bancheta de lîngă ea, o bătrînă şi o copilă aşteptau la rînd confesiunea. Copila avea să mărturisească tot felul de mici păcate, să se simtă contrariată şi apoi să rostească o rugăciune, ca pe o lecţie de şcoală, rapid şi fără a se gîndi la ea. Cu timpul, avea să devină mai înţeleaptă, ascunzîndu-şi păcatele pînă avea să înveţe să le ascundă chiar şi de ea însăşi. Vizitele ei aici aveau să se rărească pînă la încetare, iar viaţa avea să meargă înainte,

pînă cînd un moment de criză avea să o aducă înapoi, pentru a-şi găsi salvarea. Însă atunci avea să fie prea tîrziu. Răul va fi fost comis, rana va fi fost adîncă, iar otrava deja amestecată în sînge. Bătrîna se ridică şi intră în cabina de lemn. Maria auzi uşa închizîndu-se şi prinse începutul imposibil de desluşit al spovedaniei. Îşi zise că inimile bătrînilor sînt doar o masă de cicatrice. Ca şi inima tatălui ei. Nimic n-ar mai fi putut-o înmuia sau alina. Nici rugăciunea, nici confesiunea şi nici participarea zilnică la slujbă. Dar inima ei? Ce ar îndepărta cicatricele de pe ea?

Henryk şedea la o mică distanţă şi o urmărea ca un vultur. Maria nu putea scăpa de el, aşa cum reuşise Jack atunci, în parc. Acum, el era în stare de maximă alertă. Maria ştia că el avea oameni postaţi afară, cîte unul la fiecare ieşire. N-avea cum să scape, decît, poate, dacă i-ar fi crescut aripi.

Bătrîna ieşi şi în locul ei intră fetiţa. Maria n-o putea auzi şi nici nu voia să o audă. Se gîndea la Jack, incapabilă să se concentreze la altceva. Chiar şi aici, el o însoţea, prin amintirea trupului lui, a atingerilor şi fiorilor dăruite de el. Se regăsea în lumînările care pîlpîiau, în chipurile statuilor, urmărind-o cum se dezbracă în lumina roşie a altarului, trezind-o la viaţă.

Fetiţa ieşi, privind timidă în jur. Maria se ridică. Era ultima la rînd. Cu coada ochiului, îl văzu pe Henryk mutîndu-se, ca să aibă o privire mai bună asupra confesionalului.

„Bénissez-moi, mon Pere, parce-que j'ai péché. Je ne me suis pas confessée depuis six semaines.“

Începutul era extrem de greu. Îi venea să verse totul dintr-o suflare. Nu numai păcatele ei, ci şi pe ale lor. Aceste păcate erau justificarea ei.

– Mă simt confuză, părinte. Înfricoşată.

– E în regulă. N-ai de ce să te temi. Asta e casa lui Dumnezeu.

Nu era preotul obişnuit, părintele Seurel. Judecînd după voce, era un bărbat mult mai tînăr.

– Părintele Seurel nu e astăzi aici?

– Nu, e bolnav. I-am luat eu locul. Sînt părintele de Galais. Continuă, te rog.

Maria se forţă. De ce era atît de greu? Cînd era mică, simţea o adevărată plăcere în confesiune.

– Sînt vinovată de trădare, părinte. A soţului meu. A tatălui meu. I-am trădat pe toţi.

Maria ştia că nu trebuia să vorbească despre marea ei trădare. Făcuse totul de dragul unui viitor mai bun. Păcatul era al lor. Să şi-l mărturisească ei.

– Zi mai departe.

– Sînt vinovată de adulter, părinte. Eu... m-am culcat cu un bărbat care nu e soţul meu.

– S-a întîmplat o dată sau de mai multe ori?

– O dată, părinte. O singură dată.

În voce i se citea un uşor regret.

– Înţeleg. Ai fost sedusă?

– Nu, eu... E foarte dificil. Greu de explicat. Ne-am cunoscut acum cîţiva ani. Apoi eu... Tatăl meu a aranjat să fiu măritată cu un bărbat mai în vîrstă. Părintele Seurel ştia despre asta. Am discutat înainte.

– Continuă.

– Nu mi-am iubit niciodată soţul. Nici el pe mine. Simţeam nevoia de iubire. Şi... acest bărbat, adică celălalt, mă iubea. Asta-i tot.

– E şi el însurat? Celălalt?

– Nu. A avut o soţie care a murit. Era sora mea.

– Înţeleg. Cumnatul tău.

– Nu asta contează. El nu ştia. E... greu de explicat.

– Te-ai hotărît să nu-l mai vezi pe acest om? Sau, cel puţin, să nu i te abandonezi?

– Dar nu m-am abandonat. N-a existat nici o constrîngere. A fost o explozie reciprocă. Ne voiam unul pe celălalt. N-aţi înţelege.

– Aşa e. Însă trebuie să încerc şi pot înţelege tentaţia. Chiar şi acest gen de tentaţie. Crede-mă.

– Tentaţia este un lucru atît de rău?

– Dacă sfîrşeşte în păcat, da.

– Acesta e un păcat? Să iubeşti pe cineva? Să arăţi că iubeşti?

– Presupun că nu e un păcat să iubeşti. Dar să dormi cu cineva care nu ţi-e soţ, da, e un păcat. Poate nu în ochii societăţii, dar, sigur, în ochii bisericii. Ştii că nu trebuie să îţi explic asta.

– N-a fost un păcat pentru biserică să mă cunune cu un bărbat pe care nu-l iubeam?

– Puteai spune nu. În timpul ceremoniei...

– Chiar credeţi că aş fi mers atît de departe din proprie voinţă?

– Nu, presupun că nu. Îmi cer scuze. Dar nu pot vorbi decît ca preot. Dacă ai fost cununată în biserică, vei rămîne cununată pînă cînd unul dintre voi moare.

– Nu poate fi anulată căsătoria ? Vă rog să spuneţi că da.

– Nu stă în puterea mea să-ţi spun aşa ceva.

– Atunci, daţi-mi iertarea, pentru asta am venit.

– Foarte bine. Te căieşti din inimă pentru ceea ce ai făcut?

Ea ezită.

– Nu. Nu pot s-o fac. Nu-mi pare rău pentru ce s-a întîmplat.

– Atunci, de ce ai venit aici?

– Nu ştiu. Îmi pare rău. V-am irosit timpul. Aveam nevoie de cineva cu care să vorbesc.

Se ridică şi vru să deschidă uşa.

– Maria. Cînd se întoarse, văzu faţa preotului în plină lumină.

– Maria, te rog să iei din nou loc. Trebuie să vorbesc cu tine.

– Cum de-mi ştiţi numele?

– Nu-ţi pot explica. Nu acum. Ascultă-mă cu atenţie. Nu mai poţi sta mult, căci, altfel, Henryk va deveni bănuitor. Vreau să te ajut. Cîţiva oameni din Vatican ştiu ce se întîmplă. Facem tot ce putem ca să distrugem influenţa Ligii tatălui tău. Dar avem nevoie de ajutorul tău. Ţi-a spus cineva că eşti în pericol? Că echipa britanică trimisă să te protejeze a fost lichidată?

– Da, am aflat. M-a anunţat tata cu mai puţin de o oră în urmă. Cred că soţul meu vrea să mă vadă moartă. Mi-a luat fiul de lîngă mine, pe Paul.

– Da, am aflat. Vrem să te ajutăm să îl obții înapoi. Ți-a spus tatăl tău ce plănuiesc să facă cu tine?

– Nu, nu încă. Știți unde e Paul?

– Da. Oamenii mei afirmă că e într-o casă din Arnstorf, lîngă München. Nu-ți face griji, e în siguranță. E bine îngrijit. Prioritatea noastră e să te salvăm pe tine. Mai e și problema cu prietenul tău, doctorul Gould. Ai idee unde e?

– În Londra. Dar nu vă pot spune decît atît. Brtanicii au grijă de el.

– În acest caz, e în mare pericol.

– Nu înțeleg.

– N-am timp să-ți explic cum trebuie. Ai încredere în mine. O să văd ce putem face. Ar trebui să pleci acasă acum. Nu face scandal. Rămîi calmă. Imediat ce afli planurile lor, spune-i doamnei Nagle. Ea mă știe. Și-ți e devotată. O să-mi aducă orice mesaj pe care i-l dai. Ai încredere în ea. Cînd vom fi gata să acționăm, o să-ți trimit instrucțiuni prin ea. Acum, vreau să spui zece rugăciuni și să donezi niște bani. Te absolv de păcate în numele Tatălui, Fiului și al Sfîntului Duh. *Allez en paix, mon enfant.*

Maria văzu mîna lui făcînd semnul crucii, apoi peretele despărțitor se închise. Cînd ieși, Henryk aștepta încă.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI CINCI

– Urcă în mașină. Repede!

Parker privi în jur. Jack Gould stătea în spatele lui, cu mîna pe portiera din dreptul scaunului pasagerului. Nu era timp de întrebări. Parker se întoarse și se urcă la volan. Jack se așeză lîngă el.

– Am crezut că ai murit, rosti Parker.

– Și eu. Să plecăm naibii de aici.

Parker apăsă pe accelerator. Îndepărtîndu-se, auziră sunetul unei sirene undeva la distanţă. Parker îşi imagina deja titlurile ziarelor. Se întreba cine va primi misiunea de a explica cele întîmplate şi pe cine se va arunca vina. Probabil că pe vreun biet poliţist, ca de obicei. Şi pe IRA, ca ţap ispăşitor.

– Cum ai scăpat? se interesă el.

– Bill Blair. A primit avertismentul tău cu trei minute înainte de atac. N-a pierdut nici o secundă. A venit la mine şi m-a tras afară cum mă vezi. Jack era îmbrăcat doar în cămaşă şi pantaloni. Apoi m-am trezit la jumătatea unei scări de incendiu. După aceea s-au auzit împuşcături, şi Bill s-a întors înăuntru. Mi-a spus să dau colţul şi să mă ascund undeva pînă apari tu. Asta am făcut. Ce naiba se întîmplă?

– Aş vrea să ştiu. Bănuiesc că Liga îşi arată muşchii. Tocmai am încercat să-mi chem baza din World's End; linia e moartă. Ne-au lichidat echipa din Paris. Am primit ordine să te duc în Scoţia.

– Ce e cu Maria? E bine? Unde e?

– În Paris. Nu ştiu cum se simte. După ce am să restabilesc contactul cu Felix...

– Cum adică, nu ştii? Ai trimis oameni să o protejezi. Asta a fost înţelegerea cu care ea s-a întors acolo. Aceea e echipa care a fost lichidată?

– Îmi pare rău. Nu putem prevedea totul. Nimeni nu se aştepta la asta.

– Rahat. Mă poţi duce la Paris?

– Paris? Ţi-am spus, am ordin să te duc în Nord. După ce ajungem acolo, o să restabilesc comunicaţiile.

– Trage pe stînga, comandă Jack.

– Ce?

– M-ai auzit.

Se aflau în mijlocul unei circulaţii intense, îndreptîndu-se către autostrada A 1. Parker găsi o breşă şi trase la marginea drumului. Jack se repezi la portieră.

– Te rog, doctore Gould. Rămîi unde eşti.

– Voi, ticăloşilor, aţi trimis-o înapoi la soţul ei. Şi acum îmi spuneţi că nici măcar n-o puteţi proteja?

– Jack, asta e un război. Lucrurile care se petrec acum sînt o continuare a evenimentelor din anii '40. E greu să înțelegi ce se întîmplă.

– Înțeleg că Maria e în pericol. Trebuie să mă duc acolo.

– Nu fi prost. Cum crezi că ai să ajungi la Paris? N-ai bani. N-ai acte. N-ai nici măcar un palton. Îți promit că treaba nu s-a sfîrșit aici. Maria va fi în siguranță.

– Ai spus-o și înainte.

Jack deschise portiera și vru să iasă. Se auzi un clic în spatele lui. Întoarse capul și îl văzu pe Parker ținînd un pistol.

– Ți-am spus să nu fii prost. Ai un rol de jucat în toată povestea asta. Încă ne datorezi o favoare.

Jack îl privi țintă cîteva clipe.

– Du-te dracului, rosti el.

Ieși din mașină și trînti portiera.

CAPITOLUL CINCIZECI ȘI ȘASE

– Maria, ea e sora Zofia. A făcut tot drumul din Czestochowa într-o noapte, ca să fie cu tine astăzi. Mă tem că vorbește doar poloneza. Va trebui să-ți dai toată silința. Cînd erai mică, vorbeai o poloneză excelentă. Nu va mai conta cînd vei ajunge în Polonia. Acolo, ți se va cere să faci un jurămînt al tăcerii.

Călugărița stătea într-o parte. Veșmîntul ei lung, demodat, părea deplasat în camera frumos mobilată cu stofe bogate și ornamente neprețuite. Avea privirea pierdută a cuiva care a întors spatele vieții. Era clar că mediul în care se afla nu conta pentru ea.

– Știe că nu vreau să merg?

– Nu o interesează ce vrei tu. Tot ce știe, tot ce vrea să știe, e că un cardinal care, întîmplător, e patronul special al ordinului ei, a rugat-o să te însoțească în călătoria ta din Paris înapoi la Czestochowa. O să trimit pe unul dintre oamenii mei cu voi, ca

să ajungeţi acolo în siguranţă. Şi ca să mă asigur că nu vei încerca nici o tentativă de a evada. Cînd vei ajunge la mănăstire, vei intra în responsabilitatea maicii superioare. Numele ei e maica Alice. Este un aşezămînt fondat în 1646 de către Matilda din Radomsko. Ordinul e cunoscut sub numele de Surorile Penitenţei.

– Tată, tu chiar nu-ţi dai seama? Ce faci tu e grotesc. E o bătaie de joc a adevăratei vocaţii religioase.

– Ce ai făcut tu a făcut obiect de batjocură din tot ce e sacru pentru mine.

– Sacru? Există ceva sacru pentru tine, în afara propriei persoane?

– Maria, te rog să nu te cerţi cu mine. Asta este singura cale pe care am deschis-o. Karl te va ucide. Înţelegi? Ştie despre relaţia ta cu Jack Gould. Te vrea moartă. Ar trebui să te consideri norocoasă că am sprijinul lui Ciechanowschi. El a reuşit să-l convingă pe Karl şi pe tatăl lui că aşa va fi cel mai bine pentru toată lumea.

– Cît timp trebuie să petrec în locul acela?

Taică-său o privi. Se uită la ea cu o privire sălbatică, privire care dezvăluia mai multe decît intenţiona el să se vadă.

– Cît timp? Avea o voce uscată, fără nici un fel de afecţiune. Încă nu ai înţeles? Nu vei mai ieşi de acolo niciodată. Va fi închisoarea ta. Te vor îngropa acolo.

Maria făcu ochii mari. Se aflau într-o cămăruţă din spatele casei. Pereţii erau plini de oglinzi înrămate. Ori încotro privea, Maria îşi vedea chipul holbîndu-se la ea.

– Vreau să te rogi pentru mine, dragostea mea. Noapte şi zi. Fie că trăiesc, fie că sînt mort. Tu...

O prinse cînd ea leşină. În ochii lui apărură lacrimi. Mîinile îi tremurau cînd o luă în braţe şi o sărută.

Se trezi noaptea, udă de transpiraţie. O sudoare rece, care se năclăise deja pe pielea ei. Ganachaud îi dăduse nişte tranchilizante puternice şi avusese un somn agitat sub influenţa lor.

Cînd privi în jur, văzu că lîngă pat şedea cineva, citind la o lumină de noapte. Era doamna Nagle.

– Noreen. Ce faci aici?

– Tatăl tău m-a rugat să te veghez. E foarte îngrijorat.

Maria încercă să articuleze cîteva vorbe.

– Poţi să mă ajuţi să mă ridic în capul oaselor, Noreen? Mă simt înţepenită.

– Biata de tine. Eşti leşinată de ore întregi. Tatăl tău spune că trebuie să fii gata de călătorie dimineaţă. O să fie o maşină jos la ora opt. Doamna Nagle înălţă capul Mariei şi o ajută să se ridice, să se sprijine pe perne. E mai bine?

Maria încuviinţă.

– Mă simt îngrozitor.

– Ei bine, trebuie să spun că nu arăţi prea bine.

– Ţi-a spus tatăl meu ce se întîmplă?

– Nu chiar. Mi-a spus doar că pleci în Polonia şi nu te vei întoarce o vreme.

– Mă trimite la o mănăstire, Noreen. Pentru tot restul vieţii mele.

Doamna Nagle căscă gura cu uimire, apoi pufni dezaprobator.

– Nu poate face asta. N-o să i se dea voie.

– A şi făcut-o. Au fost făcute toate aranjamentele. Te rog, Noreen, poţi să-i duci un mesaj părintelui de Galais?

– Fii convinsă că da. Mă duc să-ţi aduc hîrtie şi creion.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI ŞAPTE

Paris
Luni, 4 ianuarie 1993

Jack supraveghea casa deja de două zile, însă nimic nu se întîmplase încă. Cîţiva oameni intrară şi ieşiră, nimeni cunoscut, în afară de Henryk. Jack era din ce în ce mai nerăbdător şi mai înfricoşat, îngrozit că putea să înceapă să comită greşeli. Nu era loc pentru greşeli în acţiunea lui.

Nu-i fusese foarte greu să plece din Londra. Suferind enorm din pricina frigului, parcursese pe jos toată distanţa din Kentish Town, unde îl lăsase pe Parker, pînă la Ambasada Irlandeză din piaţa Grosvenor. Era un drum lung, la capătul căruia ajunsese epuizat.

Din ambasadă îşi ridicase paşaportul pe care-l ceruse anterior. Funcţionarul îl recunoscuse şi nu-i făcuse greutăţi. Jack îi mulţumise şi se pregătea să plece.

– Nu puteţi ieşi aşa, îl oprise funcţionarul.

– O să rezolv problema cînd o să fac rost de nişte bani pentru un palton. Cu paşaportul pot să scot bani din bancă

– Dar o să îngheţaţi pînă acolo. N-aveţi nici un fel de haină de iarnă. Aşteptaţi. În cîteva minute omul se întoarse cu un palton de mărimea lui Jack. O să vă vină bine. Îl puteţi aduce înapoi cînd vă veţi cumpăra altul. Jack rămase fără grai în faţa generozităţii gestului. Îi era aproape imposibil să creadă că cineva îi putea oferi ceva, fără a vrea altceva în loc. Aveţi vreun ban? Jack clătinase din cap. Era încă prea epuizat ca să vorbească. O să faceţi răni mergînd pe jos. Unde trebuie să ajungeţi? Jack menţionase Filiala Băncii Irlandei din strada Queen, deşi n-avea intenţia de a ajunge acolo. Şi aşa riscase enorm venind la ambasadă. Poftim zece lire pentru taxi. Mi-i puteţi da înapoi cînd aduceţi paltonul.

– Nu ştiu cum să vă mulţumesc.

Omul îl privise semnificativ.

– Îmi puteţi mulţumi plecînd împreună cu problemele dumneavoastră din Anglia. Habar n-am ce se întîmplă şi nici nu vreau să ştiu. Ştiu doar că unii oameni vă caută, doctore Gould. Şi nu sînt oameni drăguţi. Mă înţelegeţi? Acum, plecaţi. O să am mare nevoie de paltonul acela diseară, cînd o să plec de aici.

Jack se dusese direct la Deutsche Bank de pe Bishopsgate. Patruzeci de minute mai tîrziu, după ce-i demonstrase directorului adjunct al băncii că era cine pretindea a fi, ieşise pe trotuar mai bogat cu zece mii de lire decît intrase în bancă.

Din Bishopsgate se duse la „Dickins and Jones", în strada Regent, de unde-şi cumpărase un schimb de haine, un hanorac îmblănit, o borsetă pentru bani şi un rucsac. Trimisese, prin curier, paltonul, banii împrumutaţi şi un bilet de mulţumire

prietenului lui de la ambasadă, iar el luase primul tren către coasta sudică.

Un student de la Trinity îi povestise odată cît de uşor era să se urce pe o barcă ce traversa Canalul. La punctele mici de ancorare de-a lungul coastelor franceză şi engleză, controlul vamal e inexistent. Responsabilitatea pentru declararea sosirii şi plecării aparţine căpitanului bărcii: formularele sînt ţinute în birourile căpităniilor porturilor, unde sînt completate de cei conştiincioşi şi ignorate de ceilalţi. Porturile mai mici nici măcar nu au birouri.

Cu zece mii de lire sterline în buzunar, nu-i fusese deloc greu să găsească pe cineva în localitatea Dymchurch dornic şi capabil de a-l debarca incognito pe coasta franceză, la mică distanţă de gara din Le Tréport. De acolo fusese uşor să ajungă la Paris.

Îşi cumpărase trei camionete mijlocii de mîna doua, de culori şi mărci diferite, fiecare de la un negustor diferit de *voitures accasions*. Găsise spaţiu de parcare de închiriat într-un garaj în apropiere de gara St.Lazare. Lăsase două camionete acolo şi o folosea pe cea de-a treia, schimbîndu-le la fiecare două ore şi parcînd într-un loc diferit de fiecare dată cînd se întorcea să supravegheze casa din strada Fortuny. Era greu, dar nu putea proceda mai bine în astfel de circumstanţe. Îşi cumpărase un binoclu Zeiss, pe care îl reglase pe uşa din faţa casei lui Rosewicz. Nu ştia cît de bine pus la punct era sistemul de securitate al lui Henryk, însă bănuia că nu le va trebui mult pînă ce vor pune ochii pe una dintre camionete.

Rosewicz ieşi, escortat de Henryk şi de un alt bărbat. Se urcară într-o limuzină neagră Citroën şi lipsiră vreo două ore. Pe timpul absenţei lui Rosewicz, împrejurimile casei rămaseră liniştite. Nimeni nu intră, nimeni nu ieşi. Unul dintre oamenii lui Henryk stătea lîngă uşă, vorbind din cînd în cînd într-o staţie radio portabilă. Jack habar n-avea dacă Maria se mai afla acolo sau dacă mai trăia. Cu fiecare minut petrecut acolo, incapabil să acţioneze, neliniştea îi sporea. Mînca şi bea în partea din spate a camionetei, şi folosea o toaletă portabilă, ca să reducă la minimum minutele cînd se îndepărta de casă. O aştepta pe doamna Nagle să plece la cumpărături.

Rosewicz se întoarse. O mică figură cenuşie, ceţoasă în lentilele binoclului lui Jack. Intră în casă, fără a se opri. Jack regreta că nu se putea instala într-un punct de observare direct opus casei, ca să poată vedea printr-o fereastră, ce se întîmpla înăuntru. Singurele două clădiri de unde se putea efectua o asemenea supraveghere erau două reşedinţe particulare, şi Jack era sigur că Henryk găsise o cale de a se asigura că nu puteau fi folosite de inamici. Din observaţiile lui, bănuia că într-o casă locuia o familie de cinci persoane, iar în cealaltă un cuplu de vîrstnici.

Trecu şi prînzul. Străzile deveniră tăcute o vreme, ca şi cum toată lumea îşi făcea siesta. Jack mîncă un sandviş cu şuncă şi bău cafea dintr-un termos. În curînd, trebuia să plece ca să schimbe camioneta.

O maşină trase lîngă casă, un Mercedes negru cu geamuri fumurii. Jack reglă lentilele pe portierele din spate, dar nimeni nu se dădu jos. Îşi mută binoclul şi îl văzu pe omul lui Henryk vorbind în staţie. Din maşină continua să nu iasă nimeni. În acel moment, se deschise uşa casei şi apăru Henryk, însoţit de alţi doi bărbaţi. În vreme ce aceşti doi indivizi priviseră în toate direcţiile, Henryk se duse la maşină şi deschise portiera din spate. Jack privi într-acolo.

Coborî un singur pasager, un bărbat. Faţa lui era îndreptată spre Henryk, exact în direcţie opusă faţă de Jack şi, preţ de o clipă, se păru că omul va intra în casă înainte ca Jack să apuce să-l vadă bine. Apoi, tocmai cînd păşea peste pragul casei, „individul“ întoarse faţa către o tînără femeie în haină de blană. Jack prinse doar o imagine fugară, dar care îi ajunse. În următoarea clipă, bărbatul pe care Jack îl cunoştea sub numele de Parker dispăru înăuntru cu Henryk.

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI OPT

Doamna Nagle apăru douăzeci de minute mai tîrziu, cu un coş pentru cumpărături. Era îmbrăcată ca pentru o zi de piaţă în

Baltimore, cu o haină din postav verde şi o eşarfă purpurie. Pe moment, Jack era nesigur pe ceea ce urma să facă– s-o urmărească pe doamna Nagle sau să aştepte reapariţia lui Parker. Dîndu-şi seama că nu putea rezolva nimic în privinţa lui Parker, indiferent dacă acesta apărea sau nu, porni motorul şi rulă încet în josul străzii, menţinîndu-se la cîţiva metri în spatele doamnei Nagle. Ea mergea cu un pas constant, impunînd străzilor din Paris ritmul din Cork-ul ei natal.

Dădu colţul şi intră pe strada de Prony. Văzu o parcare şi trase pe dreapta. Opri motorul şi plecă în grabă după femeie.

– Doamnă Nagle.

Îi rosti numele încet, nedorind s-o şocheze.

Femeia se întoarse calmă.

– Ei bine, mult v-a mai trebuit să ajungeţi aici, zise ea.

– Pot să vă vorbesc?

– Sînt convinsă că o veţi face, fie că vreau, fie că nu. Cu toate astea, va trebui să mergeţi împreună cu mine. Trebuie să pregătesc cinci feluri la cină în seara asta şi nu prea am timp de cumpărături.

I se alătură. Abia făcură cîţiva paşi şi izbucni cu ceea ce-l durea mai tare.

– Doamnă Nagle, Maria e bine?

– Bine, e bine. Vă puteţi linişti, nu i s-a făcut nici un rău. Nu pînă acum. Mi-a spus că s-ar putea să mă trezesc cu dumneavoastră aici, deşi nu ştia cînd veţi apărea. Am aflat că dumneavoastră şi cu ea sînteţi mari prieteni în zilele astea.

– Ce v-a spus?

– Să-mi spună? Oh, nu prea multe. Nu contează ce mi-a spus, ci ceea ce a ascuns de mine. O cunosc de o viaţă, aşa că o citesc ca pe o carte. Acum, eu nu zic că aprob ceea ce aveţi voi de gînd; ea fiind o femeie măritată şi toate astea. Dar nici nu pot spune că ţin prea mult la soţul ăla german al ei.

– E încă în Paris sau s-au întors în Essen?

– Nici una nici cealaltă. Doamna Nagle îi explică despre mănăstirea Czestochowa. Înainte de a pleca, mi-a dat un bileţel pe care să vi-l înmînez.

Oprindu-se, menajera scotoci într-o imensă poşetă de piele ce părea fără fund, o geantă pe care Jack şi-o amintea că o văzuse în Summerlawn. Biletul fusese adînc ascuns, sub un maldăr de pixuri, perii de păr şi obiecte religioase.

Maria nu irosise timpul cu sentimentalisme: „Du-te la părintele de Galais. Doamna Nagle îţi va spune unde să-l găseşti". Acesta era singurul lucru care conta.

De Galais aranjă să se întîlnească cu Jack la Les Cinq Étoiles, un loc de modă veche de pe Guy Môquet, în apropiere de liniile secundare de cale ferată. Cînd Jack intră în bar, îl văzu aşteptînd cu chipul palid şi cu ochelari ieftini, piele şi os, un cleric ascetic cu privirea detaşată a omului care-şi dobîndise cunoştinţele despre viaţă din cărţi şi din experienţele altor oameni. Preotul comandă două pahare de Armagnac. În vreme ce Jack ascultă, el încercă să-i explice ce se întîmplase cu Maria.

– O putem scoate de acolo? întrebă Jack. Nimeni nu poate fi ţinut într-o instituţie religioasă împotriva propriei voinţe. Nu mai sîntem în Evul Mediu.

– Aveţi dreptate, bineînţeles, zise de Galais. Aş putea face cerere la Vatican, unuia din subsecretariatele Congregaţiei pentru Institute Religioase şi Seculare. Ei au autoritatea să acţioneze în astfel de chestiuni. Sînt sigur că prefectul poate ordona o investigaţie. Dar mă tem că, în clipa în care Ciechanowski va prinde de veste, Maria va dispărea într-o altă mănăstire. Vă asigur că el are multe mănăstiri la dispoziţie. De această dată, n-am şti unde a fost dusă. Am putea-o pierde pe vecie. Credeţi-mă, domnule doctor, unele dintre aceste locuri sînt ca nişte puţuri. Puţuri fără fund.

– Dar n-o putem abandona acolo!

– Nu, bineînţeles că nu. Nici nu sugerez asta. Dar, dacă vrem să obţinem eliberarea ei, mă tem că va trebui să folosim canale neoficiale. Între timp însă, alte chestiuni sînt mai presante.

– Mai presante? Maria...

– Maria e în siguranţă deocamdată. Credeţi-mă. Au dus-o unde au vrut şi am impresia că nimeni altcineva nu ştie. Aşa că lăsaţi-o acolo pînă cînd vom putea acţiona.

Jack examină preotul mai îndeaproape. Un cap aproape ras, degete lungi, obrajii înfundaţi. Ceea ce luase drept detaşare era altceva: conştiinţă de sine.

– Cum v-aţi implicat în toate astea? întrebă el.

Ca răspuns, preotul îşi băgă mîna în buzunar şi scoase un portofel subţire. Din el extrase o fotografie pe care o aşeză pe masă, cu faţa către Jack. Era un portret alb-negru al unui călugăr bărbos, care părea că fusese făcut cu multă vreme în urmă.

– Se numea Kolbe. Maximilian Kolbe. Era un franciscan polonez. Un călugăr polonez care a murit la Auschwitz. S-a oferit singur să moară, ca să salveze viaţa unui coleg evreu, un om căsătorit. A fost canonizat acum cîţiva ani.

Doctore Gould, probabil că aţi auzit diverse lucruri îngrozitoare despre ceea ce au făcut preoţii în timpul sau după război. N-am de gînd să-mi cer scuze în numele lor. Nu stă în puterea mea să o fac. Aceste lucruri s-au întîmplat. În circumstanţe similare, n-am nici o îndoială că se pot întîmpla din nou: aceleaşi lucruri sau unele foarte asemănătoare. O parte din mine se teme că astfel de evenimente s-ar putea petrece destul de curînd. Biserica nu este o comunitate de sfinţi, domnule doctor. Sîntem cu toţii păcătoşi. Preoţii nu sînt mai buni decît oamenii obişnuiţi, deşi multora dintre ei le place să se comporte ca şi cum ar fi. Oftă şi închise ochii. Jack sesiză cît era de obosit. Cred că ei ar trebui să fie mai buni sau, cel puţin, să încerce. Cred că Maximilian Kolbe a fost mai bun decît mulţi dintre semenii lui. Sacrificiul lui răscumpără în foarte mică măsură ororile comise de Krunoslav Draganovici şi de ceilalţi. Îmi dau seama că balanţa nu e echilibrată. Ar trebui să fie o mulţime de Maximilieni Kolbe ca scorul să fie egal, şi mă tem că sfinţii nu apar aşa de des precum am vrea noi. Dar poate că dumneavoastră nu credeţi în sfinţi.

– N-am întîlnit nici unul. Poate că am fost doar ghinionist.

De Galais făcu o pauză și luă o înghițitură din pahar. În jurul lor se auzeau voci puternice și răgușite. În comparație cu ele, vocea preotului era subțire și ușor tremurată. Cu toate astea, Jack îl auzea foarte bine.

– Ce știți despre teologia eliberării, domnule doctor?

Jack înălță din umeri.

– Aproape nimic. Sînt un bun cunoscător al textelor, nu al teologiei.

– În fine, n-am intenția să vă țin o predică. Numele provine de la o carte scrisă de Leonardo Boff, un preot peruvian. Este o tentativă de a adapta teoria marxistă la scopuri creștine. Cu excepția faptului că oamenii care propăvăduiesc nu sînt comuniști. Ea duce la credința că creștinii ar trebui să adopte ceea ce Boff numește „o opțiune pentru cei săraci". Ca și Iisus, susține el, ar trebui să-i punem pe săraci înaintea celor bogați. Pe cei slabi înaintea celor puternici. Nu e de crezut că o astfel de teorie poate agita spiritele, însă așa s-a întîmplat. În țări ca Argentina, Brazilia sau Chile, ea a supărat clasele conducătoare. Biserica fusese, în mod tradițional, asociată cu statul și cu armata. Legătura dintre preoți și episcopi, pe de o parte, și masele populare, de cealaltă parte, consta în predicarea supunerii din partea primilor față de cei din urmă. Acum, începuseră să apară brusc preoți care se duceau în mahalale și cereau un pic de dreptate în numele oamenilor forțați să locuiască în acele condiții.

Actualul papă a urît toată viața comunismul, așa că a crezut că teologia eliberării nu e altceva decît o tentativă de a introduce comunismul în Biserică prin ușa din dos. A condamnat această teologie și o condamnă încă. Nu vă pot spune cît de mult mă întristează acest fapt. În Lumea a Treia, Biserica lui Hristos este încă asociată cu juntele conducătoare, nu cu cei săraci sau suferinzi. Cu ucigașii, nu cu victimele lor. Ca rezultat, oamenii obișnuiți își pierd credința și întorc spatele Bisericii. Se opri din nou, privindu-și imaginea reflectată de metalul lustruit al barului. Unii dintre noi cred că trebuie să existe o cale mai bună. Noi credem că viitorul Bisericii, poate chiar supraviețuirea ei, se află

în mîinile celor oprimați, nu în cele ale agresorilor. Noi vrem să ne aliem cu oamenii obișnuiți și cu lupta lor pentru dreptate și libertate. Hristos nu poate fi găsit în palatele dictatorilor, ci în *barriós*, alături de săraci.

Acum cîțiva ani, un grup de preoți din Vatican, în rîndurile căruia m-am numărat și eu, au format o asociație al cărei scop era acela de a supraveghea tendințele extremei drepte din sînul preoțimii. Am întocmit rapoarte de situație asupra activităților diverselor congregații și comisii, mai ales asupra Secretariatului de Stat și a Congregației pentru Doctrina Credinței.

Ca o scurgere de informații acolo, o dezvăluire dincolo, am fost în stare uneori să avertizăm în timp util vreun activist religios din Venezuela sau un episcop din Filipine. Am construit o rețea de prieteni în jurul lumii, și informațiile au început să călătorească în ambele direcții. Uneori, eram informați că ierarhia locală se mișca într-o direcție periculos de conservatoare, și atunci trimiteam vorbă unuia sau mai multor cardinali liberali, cuiva care era în poziția de a întreprinde o acțiune privată sau, cel puțin, de a-i avertiza pe alții în privința planurilor acelei ierarhii.

Apoi, în 1985, am început să primim rapoarte din Europa despre o organizație denumită Crux Orientalis. Presupun că știți la ce mă refer. Jack încuviință, dar nu spuse nimic. Puțin cîte puțin, rapoartele noastre s-au constituit într-un model. Acum, știm că există o conspirație la înalt nivel în sînul Bisericii, pentru a reface legăturile cu diverse organizații fasciste de pe teritoriul Europei. Un număr mare de preoți conservatori au fost inițiați în Crux Orientalis. Organizația dispune de episcopi și cardinali gata să acorde tot sprijinul pentru îndeplinirea țelurilor ei. Noi credem că documentul cunoscut ca manuscrisul lui Iisus va juca un rol important în reînvierea fascismului catolic.

– Cred că manuscrisul se află acum în mîinile lui Rosewicz.

– Da. Asta e aproape sigur. Va trebui ca noi să acționăm acum dacă vrem să i-l smulgem în timp util.

– Noi?

– Cîțiva dintre noi au format un al doilea cerc, mult mai mic decît primul. Îi spunem Societatea Maximilian Kolbe. El e

simbolul idealurilor noastre. El şi-a dat viaţa pentru un evreu. Cu alte cuvinte, el a văzut în Biserică o instituţie ca o misiune universală. Ciechanowski, Rosewicz şi toţi ceilalţi vor să folosească Biserica drept rampă de lansare pentru un naţionalism bolnav. Ei vor o Biserică poloneză. O Biserică lituaniană, o Biserică slavă, o Biserică baltică, o Biserică ariană. Noi respingem toate astea. Şi vrem să-i învingem. Dacă nu reuşim...

Rămase tăcut o vreme. La televizorul de deasupra barului se vedea un meci de box. Oameni obosiţi urmăreau loviturile fără a privi sau a le păsa cu adevărat. Alţii priveau fix în paharele goale sau se certau cu prietenii. Jack prinse frînturi din conversaţiile lor.

Ce salopard de raton m'a roulé! J'ai casqué une fortune pour du toc.

Ils sont tous des salauds.

Qu'est que veux? C'est un trou, ce quartier. Rien que des bougnoules. Rien que des maricauds.

Pretutindei, discuţiile erau pigmentate cu cuvinte ca *raton* şi *noraf*, termeni înjositori pentru nord-africani. „Cîrtiţe", „arabi împuţiţi", „ rahaţi de algerieni", „şlepări" – ura şi dispreţul curgeau ca un şuvoi de vomă, fără nici un fel de efort. Aici se găseau ciocanele, cuiele şi lemnele care cu timpul aveau să înalţe eşafoduri şi gardurile înalte ale lagărelor de concentrare.

– Părinte, am nevoie să-mi explicaţi ceva.

Jack îi povesti lui de Galais despre faptul că-l văzuse pe Parker în acea după-amiază.

– Sînteţi surprins?

Preotul se lăsă pe spătarul scaunului.

– Păi, da. Bineînţeles că sînt. El şi Felix mi-au spus că lucrau împotriva lui Rosewicz, că încercau să oprească Liga. Credeam că ştiţi asta.

Urmă o pauză în timpul căreia de Galais comandă alte băuturi. Părea deplasat în încăperea plină de fum, dar nimeni nu părea săi acorde vreo atenţie. Acesta era barul lui obişnuit, ori de cîte ori venea în Paris. Venea aici încă dinainte de a se face

călugăr, împreună cu tatăl lui. Şi cîndva, îşi amintea deseori cu amărăciune, cu o femeie.

– Probabil că v-aţi dat seama pînă acum, domnule doctor, că nimeni care e implicat în această afacere nu poate fi creditat cu o încredere totală. Nici măcar Biserica. Eu nu vă cer să aveţi încredere în mine; cel puţin pînă cînd mă veţi cunoaşte mai bine. Nu-i mai puţin adevărat că sper că veţi crede ceea ce am să vă spun. Dacă nu, există o mulţime de surse independente pe care le puteţi verifica. Cel puţin, în privinţa informaţiilor de bază

Adevărul este că, după Cel de-al Doilea Război Mondial, serviciile de spionaj occidentale au ajuns să depindă serios de reţelele înfiinţate odinioară de nazişti. Era nevoie de agenţi care să poată penetra noile aparate comuniste din Est. Bărbaţi şi femei care să poată fi socotiţi anticomunişti convinşi. Cine putea îndeplini mai bine condiţiile dacă nu ex-naziştii, foştii agenţi ai spionajului german? Sau alţii care doreau să fie instruiţi.

Unul dintre principalele canale prin care britanicii îşi recrutau agenţii din Europa de Est era Crux Orientalis. În 1946, poliţia secretă est-germană a primit o informaţie anonimă despre o operaţiune ex-nazistă în Berlin. Poate că prietenii tăi britanici ţi-au povestit despre asta.

– Afacerea cu închisoarea Friedrichshain? Da, ştiu.

– Dar poate nu vi s-a spus ce s-a întîmplat după aceea. Serviciul de informaţii britanic a prins de veste că securitatea est-germană plănuia un raid. Englezii aveau deja oameni plantaţi în Berlinul de Est, dar voiau mai mult. Friedrichshain reprezenta cheia întregii reţele Crux Orientalis. Britanicii n-au putut face nimic pentru oamenii arestaţi în închisoare, dar puteau oferi ajutor membrilor reţelei rămaşi pe dinafară. Rămăsese timp foarte puţin înainte de închiderea laţului. Un colonel britanic de informaţii, pe nume Saunders, aranjase deja o rută de evadare prin Berlinul de Vest. El a făcut cunoscut faptul că ruta era disponibilă pentru membrii reţelei Crux Orientalis. Au scos peste cinci sute de foşti nazişti într-o singură lună, una dintre cele mai mari operaţiuni de acest gen. Dar şase luni mai tîrziu au început

să-i trimită înapoi. Numai că de această dată ei lucrau pentru britanici.

– Ce s-a întîmplat cu prizonierii aliaţi deţinuţi în Friedrichshain?

– Au fost duşi în Rusia. Atunci au fost văzuţi ultima dată. Britanicii n-au făcut nici un gest să-i scoată de acolo, deoarece ar fi putut da peste cap întreaga operaţiune de spionaj centrată pe Crux Orientalis. Există o reţea britanică denumită Octombrie. Cîţiva dintre agenţii şefi ai ei se găseau în Friedrichshain. Octombrie funcţionase în Iugoslavia, împreună cu partizanii lui Tito. Dacă li s-ar fi permis să se întoarcă în Marea Britanie, ar fi putut îngreuna situaţia lui Rosewicz şi a prietenilor lui. Ca atare, ruşii au fost lăsaţi să-i ia.

Am aflat de curînd că au fost ţinuţi într-un spital din Siberia, unde erau interogaţi. Cu timpul, ruşii şi-au dat seama de valoarea lor. Atunci, au fost folosiţi ca mijloc de şantaj şi ca sursă de verificare a muncii de informaţii practicate în Vest.

Prietenul dumneavoastră, Felix, a sperat să rezolve situaţia cu ajutorul Irinei Kossenkova. Se pare însă că Rosewicz a ajuns primul. Acest fapt îi pune pe britanici într-o situaţie extrem de delicată. Dacă prizonierii sînt eliberaţi, se va naşte un scandal de proporţii imense. Nu se va rezuma la dezvăluirea legăturilor dintre serviciul secret de informaţii şi Crux Orientalis. Oamenii vor afla că propriile autorităţi au convenit să-i ţină în stare de detenţie pe eroii de război britanici.

Cred că acesta e motivul pentru care domnul Parker al dumneavoastră se află aici astăzi. El vrea ca Rosewicz să-l scoată din porcărie. În schimb, va fi gata să încheie un nou pact cu Crux Orientalis. Un pact care să-i ducă în secolul al douăzeci şi unulea.

De jur împrejurul lor se auzeau vocile noului secol, şoptind deja. Focuri care ardeau, şi cărţi, şi cadavre de bărbaţi, de femei şi de copii. Vocile deveneau tot mai tari, pînă ce urletul lor avea să se facă auzit în toată lumea. Preţul unui om avea să se măsoare în calitatea pielii lui.

– E prea tîrziu să-i oprim? întrebă Jack.

De Galais înălţă din umeri.

– Poate că da. Nu sîntem foarte puternici. Putem face puţine lucruri. Dar eu vreau să încerc. Vreau să încerc la noapte.

– La noapte?

– O să încerc să intru în casa lui Rosewicz. Ca să fur manuscrisul. Dumneavoastră cunoaşteţi drumul. Şi ştiţi cum arată documentul. Vreţi să mă ajutaţi?

CAPITOLUL CINCIZECI ŞI NOUĂ

Czestochowa, Polonia

– „Să ne rugăm pentru cei care n-au timp de rugăciuni; să credem pentru cei care nu mai pot crede; să-i alinăm pe cei pierduţi în durere; să acceptăm moartea ca ei să trăiască." Maica stareţă puse cartea jos, pe biroul din lemn negeluit şi o privi pe Maria în ochi. Coperta din piele neagră a cărţii era uzată după ani de zile de folosire; părea să fie făcută din secole şi vină. De aceea sîntem aici, zise maica Alice. De aceea eşti tu aici. Existenţa noastră nu serveşte vreunui alt scop. E uşor de spus, dar foarte greu de trăit. Nici una dintre noi nu a fost aleasă, nu sîntem alesele Domnului. Ne străduim să obţinem o stare de graţie în care rugăciunile noastre să aibă efect.

Ai fost adusă în această casă în circumstanţe neobişnuite, despre care nu vreau să vorbesc. Nici ţie nu-ţi voi da voie să vorbeşti despre ele. Contează că eşti aici şi că vei rămîne aici. Eşti mai în vîrstă decît majoritatea novicelor şi mai obişnuită cu viaţa lumească. Asta va da naştere la probleme, însă o să le depăşim. În anii care vin, vei învăţa să te supui regulilor noastre. Dacă nu, rezistenţa îţi va fi înfrîntă. Mă înţelegi? Vei fi trasă pe roata penitenţei. Aşa procedăm.

Maria nu spuse nimic. În ultimele zile, tot ce trăise i se păruse un vis. Înainte de a părăsi Parisul, Karl vorbise cu ea, scurt şi fără emoţie, avertizînd-o că nu se putea aştepta la nici un

fel de milă dacă încerca să părăsească mănăstirea. Fără a rosti explicit, înțelesul cuvintelor lui fusese acela că, dacă ar fi evadat, ar fi fost vînată, dusă în Essen și omorîtă.

– Mai bine te resemnezi cu ce te așteaptă, o sfătuise el. Nu te ajută cu nimic să te zbați. Protestele nu vor schimba ceva. N-ai face decît să-ți înrăutățești situația. Cei de acolo vor ascultare și, crede-mă, știu cum să o obțină. Aceste surori au secole de experiență în spate. Te poți zbate cît vrei, ele te vor doborî, în cele din urmă. Dacă aș fi în locul tău, aș hotărî să mă supun din prima zi. Tu ți-ai bătut joc de misiunea ta de soție și mamă. Nu mi-ar plăcea să aud că vei eșua și aici.

Maria se găsea într-o încăpere zugrăvită în alb, fără decorațiuni, în afara cîtorva litografii vechi și decolorate ale unor sfinți și a unui mare crucifix pe un perete. Mobila era simplă și cu un aspect neconfortabil. Scaune cu spătar drept, un birou ordonat, un dulap încuiat. Podeaua, bine lustruită, de lemn era rece sub picioarele-i goale. Numai surorilor vîrstnice și infirmierelor li se permitea să poarte pantofi. La sosire, fusese dezbrăcată, îmbăiată și îmbrăcată într-un veșmînt de novice din aba neagră. Cele două surori care o asistaseră tăcuseră tot timpul operațiunii. Încercase să le angajeze într-o discuție, însă ele îi răspunseseră cu priviri de gheață, așa că, în cele din urmă, tăcuse și ea.

– Aici e un ordin contemplativ, continuă maica stareță, aici vei fi învățată să contempli și să te rogi. N-avem nici o altă funcție. Regula noastră este tăcerea continuă, tăcere care poate fi ruptă doar în confesional sau cînd ești chemată la mine, sau în caz de urgență. Această tăcere se extinde și asupra muzicii. Aici nu există muzică, în afara cîntecelor interpretate de corul nostru. Trebuie să încetezi cu orice gînd la altfel de muzică. Nu vreau să te aud fredonînd sau cîntînd. Cînd ești singură în chilia ta, trebuie să te concentrezi prin rugăciuni asupra Fecioarei nu a recapitulării de piese muzicale

Maica stareță vorbea bine germana, cu accent din sudul Poloniei. Era în vîrstă, dar nimic din ea nu sugera fragilitatea. Chipul îi era parțial ascuns în spatele unui coif apretat. Surorile

Penitenței fuseseră neatinse de recomandările celui de al doilea Consiliu de la Vatican; ele rămăseseră cu obiceiurile din secolul al șaisprezecelea, fără nici o modificare, împreună cu regulile și convențiile aferente. Mânăstirea nu avea curent electric, nu avea telefon și nici radio – nimic care să amintească de secolul al douăzecilea. Ca și cum timpul încremenise, ca și cum clădirea în sine era o mașină a timpului, în care toți călătorii erau transportați într-un trecut aspru, întunecat.

– Te vei scula în fiecare dimineață la ora cinci. Cînd sună clopotul, sari din pat și te pregătești pentru slujbă. Îți vei imagina că așternutul ți-a luat foc. Dacă permiți somnului să te tragă înapoi în mrejele lui, acesta îți va deveni stăpîn. După slujbă, se ia micul dejun, compus din pîine și apă fierbinte. Noi nu bem ceai, cafea sau alte stimulente. Mîncarea noastră nu e condimentată. Mîncăm ca să trăim și trăim ca să ne rugăm. Să-ți amintești asta. Nu te repezi să mănînci și nu irosi nici o bucățică. Irosirea e un păcat care va fi aspru pedepsit.

După micul dejun te vei duce în capelă pentru serviciul divin. Vor fi două ore de exegeză, urmate de o lectură spirituală care durează o oră. Apoi prînzul și binecuvîntarea.

Vocea stareței continuă pe același ton, abia auzită de Maria în starea ei de transă. Oră după oră la slujbă, la culcare la ora nouă, în picioare din nou la miezul nopții pentru slujba de noapte pînă la ora două, un pic de somn, din nou în picioare la ora cinci, hrană doar cît sufletul să nu se despartă de trup, vară și iarnă la fel, niciodată variind, niciodată luînd sfîrșit. Un tipar de zile și luni care aveau să ducă, în cele din urmă, la un mormînt fără semne distinctive.

– Cînd vei depune jurămintele, vei vedea că primul dintre ele este sărăcia. N-ai adus nimic cu tine în această casă, așa că nu vei ieși cu nimic. Trebuie să ceri tot ce ai nevoie. Săpunul și pasta de dinți sînt raționalizate. Ți se permit două batiste pe săptămînă și două prosoape sanitare în fiecare lună, dacă vei avea nevoie; ai grijă să vii la mine pentru ele. Dacă-ți trebuie medicamente, trebuie să-mi dai de știre înainte și să vii la mine ori de cîte ori ele sînt necesare. Între aceste ziduri, sînt permise

doar medicamentele indispensabile. Nu sîntem aici să ne cocoloşim. Nu ţi se vor permite analgezice, somnifere sau droguri de genul ăsta.

Camera nu avea ferestre. Era o lume a pereţilor. O lume rece, neprimitoare, fără nici o undă de căldură fizică sau spirituală. Maria sosise în Czestochowa în acea dimineaţă, traversînd frontiera la Görlitz, apoi călătorind spre sud, prin Wróclaw. După un scurt drum prin mijlocul naturii, ajunseseră la periferia unuia dintre cele mai urîte oraşe pe care le văzuse vreodată. Pretutindeni, coşuri de oţelării şi fabrici textile aruncau fum toxic în aerul cenuşiu. Drumul către centrul oraşului era presărat cu inele de blocuri părăginite şi urîte, ca nişte întărituri din beton cenuşiu, menite să protejeze oraşul de invazie. În centru, sus pe deal, se afla celebra mănăstire Jasma Góra, unde Madona Neagră îşi aştepta pelerinii. Deasupra ei, ca nişte creneluri, se înălţau zidurile mănăstirii, construite ca nişte fortificaţii, menite să stăvilească valurile de cuceritori suedezi, ruşi sau germani.

Depăşiseră dealul şi parcul Staszica, apoi o luară sre nord pe strada Starucha, unde mănăstirea aştepta în spatele unor ziduri şi mai înfricoşătoare. Aici, garda de corp îşi luase rămas-bun de la ele. Maria şi tăcuta soră Zofia fuseseră lăsate înăuntru printr-o intrare laterală îngustă şi apoi imediat despărţite. Maria intrase pe mîna unei călugăriţe cu chip sever, care era, după cum avea să afle ulterior, şefa novicelor. Zgomotul porţilor închise rămase insuportabil în urechile ei, ca şi vocea unui judecător condamnînd-o la închisoare pe viaţă.

– Ţi se va da o chilie la primul etaj. Trebuie s-o menţii permanent curată. Nici o altă soră nu va fi invitată în ea, după cum nici ţie nu-ţi este permis să vizitezi alte chilii. Prieteniile nu sînt îngăduite. Ai voie să îţi pui doar tablouri religioase în chilie. Nu vei găsi oglinzi nicăieri în această casă; nu vei avea nevoie de aşa ceva.

Maria se uită la ea. În ochi nu i se citea nici un fel de compasiune. Doar oţelul născut de o viaţă de autocontrol riguros de zi după zi, de castitate şi supunere, de rugăciune neîncetată şi de suprimarea oricărui sentiment uman, în afara urii de sine.

– Nu sînt aici din voința mea proprie, rosti Maria.

– Asta nu intră în preocupările mele. Dacă ai venit cu o voință aici, te asigur că va fi înfrîntă. Dacă nutrești gînduri de a te întoarce în lume, te sfătuiesc să le lași deoparte. În scurt timp, îți vei începe noviciatul. Patru ani, după aceea îți vei face legămîntul final. Vei fi o mireasă a lui Hristos, vei purta verigheta lui pe deget și numele lui în inimă.

– Deja am un soț.

Stareța clătină din cap.

– S-au făcut deja pași către anularea acestei căsătorii. Poate nu vei fi virgină, dar vei fi învățată semnificația castității ca oricare novice neprihănită. Se auzi un clopot care sună singuratic și ciudat în tăcerea din jur. E timpul de slujbă. Șefa novicelor te va instrui după aceea. Te rog să nu-i dai ocazia de a te aduce în fața mea. Dacă o vei face, te avertizez de pe acum că te vei gîndi serios înainte de a repeta gestul.

Pentru Maria nu conta ce pedepse o așteptau. Un singur gînd îi trecea încontinuu prin minte, anume că, în ciuda tuturor, în ciuda vigilenței lor, în ciuda vînătorilor lor de pe străzi, ea era stăpînă pe situație. Avea un mijloc de a evada și intenționa să se folosească de el la momentul potrivit. Atunci nimeni nu va putea să o urmărească.

Stareța se duse la ușă. Cînd atinse clanța cu degetele, se întoarse și zise:

– Copila mea. N-aș vrea să mă judeci prea aspru. Sînt dură, deoarece viața noastră aici e dură. Dacă n-aș fi așa, rugăciunile noastre ar însemna doar mult zgomot pentru nimic. În spatele acestor ziduri, noi nu facem parte din lume. Pentru cele dintre noi care ne-am trăit aici toată viața, lumea nu există. Noi nu știm nimic din ce se întîmplă acolo și nici nu vrem să știm. Îmi dau seama că-ți va fi greu aici. Știu că fiecare zi va fi un chin. În adîncul sufletului, te compătimesc. De aceea te voi disciplina. Căci disciplina, mentală și trupească, e singura ta speranță. Austeritatea și abnegația de sine te vor face, în cele din urmă, puternică. Te voi ajuta cu tot ce pot; restul depinde de tine. Făcu

o pauză. Acum e timpul să te pregătești. E timpul să-ți începi viața de rugăciuni.

CAPITOLUL ȘAIZECI

Jack își verifică ceasul. Acesta arăta ora 3:05 a.m. Lîngă el, în întuneric, părintele de Galais tremura de frig. Sau de frică? Norocul era cu ei. Luna depășise de zece zile faza de lună plină și cerul era acoperit cu nori. Cu salopete și încălțări negre, cu fețele înnegrite, Jack și preotul erau aproape invizibili. Alături de ei, un al treilea bărbat supraveghea spatele casei, cu ajutorul unui binoclu. Bărbatul se numea Mélac.

Doamna Nagle îi oferise lui de Galais o descriere detaliată a sistemului de alarmă din casă; unde se găseau senzorii, ce tip erau aceștia, unde erau situate panourile de control, cîți oameni stăteau în casă noaptea. Ea folosise o cameră miniaturală de luat vederi ca să înregistreze detalii din interiorul casei, ca supliment la descrierile pe care Jack reușise să le furnizeze.

Apoi de Galais îl vizitase pe Antoine Mélac, un fost admirator al preotului din zilele în care acesta slujise ca preot paroh în nord-vestul orașului. Acum, în vîrstă de aproape șaizeci de ani, Mélac făcuse în acele vremuri mai multă pușcărie decît slujise Galais ca preot. Un spărgător care nu-și imagina altă cale de a-și cîștiga existența, venise regulat la bisericuța St.Joseph des Épinettes ca să se confeseze și, în timp, el și de Galais începuseră să se întîlnească serile la Cinq Étoiles. Prietenia lor nepotrivită – întreruptă de perioadele în care Mélac era închis la le Petit Nanterre și, ulterior, de plecarea lui de Galais la Vatican – se consolidase cu vremea.

În ciuda meseriei lui, Antoine Mélac era un om cinstit. Nu intra niciodată în clădiri locuite dacă avea de ales, nu fura niciodată pîinea de la gura altora, nu se ocupa niciodată de droguri

sau arme, nu-şi bîrfea niciodată colegii, nu purta niciodată armă, nici măcar un cuţit, şi nu opunea niciodată rezistenţă cînd era prins. Chiar şi poliţiştii nutreau un soi de respect pentru el.

Mélac răspunsese imediat cererii de ajutor a lui de Galais. Nu i se oferise nici o răsplată, însă nici el nu ceruse vreuna: lui Mélac i se spusese că treaba pe care o avea de făcut era să ajute Biserica, că era vorba de o proprietate furată din Vatican care nu putea fi înapoiată pe căi legale. Atît îi fusese de ajuns; religiozitatea lui se ocupase de rest. Descrierile doamnei Nagle, fotografiile şi schiţa sistemului de alarmă fuseseră transformate de Mélac într-un plan de atac.

Doamna Nagle le explicase în amănunt aranjamentele nocturne din casa lui Rosewicz. Pentru ea, ca şi pentru Mélac, faptul că ajuta Biserica era suficient ca să-i liniştească conştiinţa. În plus, de Galais îi menţionase de mai multe ori că aşa o ajuta şi pe Maria. În acea noapte, ea avea şi un alt rol de îndeplinit.

Conform spuselor ei, rutina nu diferea substanţial de la o zi la alta. Deşi introdusese premeditat iregularităţi în toate evenimentele ce se petreceau în afara casei, Henryk stabilise tipare interne de o exactitate extremă şi nimeni – nici chiar Rosewicz – nu avea voie să le modifice fără anunţ prealabil. Astfel, orice eveniment neprevăzut, orice deviere de la rutină putea fi imediat remarcată, cercetată şi – dacă era vorba de o ameninţare – anihilată fără alte necazuri.

Rosewicz dormea la etajul al doilea, unde avea un apartament numai al lui. Nu existau oaspeţi. O mare parte din etajul al treilea era ocupată de servitori, inclusiv de doamna Nagle. Pe fiecare dintre aceste etaje staţiona cîte un paznic înarmat, care dormea, dar era conectat, prin interfon şi alarmă, cu camera de control de jos. Aici, doi bărbaţi făceau de gardă toată noaptea. Camera lui Henryk se afla în apropiere, lîngă bibliotecă.

Camera de control era centrul nervos al casei. Trăsătura ei principală consta într-un banc de monitoare, fiecare dintre acestea fiind conectate la o cameră de luat vederi mobilă. Fiecare cameră era dotată cu un fascicul de raze infraroşii, care îi permitea să „vadă“ prin beznă, şi era montată în aşa fel, încît să

acopere o singură uşă, o singură scară sau un singur pasaj din interiorul casei, precum şi secţiuni din exterior. Erau zece oameni cu totul. Unui intrus îi era imposibil– dacă trecea de sofisticatul sism de alarmă– să parcurgă vreun metru prin clădire fără a fi detectat de o cameră video.

Dacă se declanşa alarma sau dacă un intrus era depistat vizual, unul dintre oamenii de serviciu din camera de control putea izola toată zona cu pricina, dacă prin asta nu ameninţa securitatea altcuiva aflat în acea zonă. Acest fapt permitea trezirea şi chemarea celorlalţi paznici la locul intruziunii, înarmaţi pînă în dinţi şi gata să se ocupe de intrus.

Mélac era încrezător că o să reuşească, dacă doamna Nagle îşi făcea treaba ei înăuntru. De Galais îi procurase o fiolă plină cu bacterii de salmonella, crescute pe orez ; adăugate la masa de seară a doi paznici, bacteriile aveau să le provoace o toxiinfecţie alimentară severă. Astfel, se eliminau o parte din duşmani, fără a se naşte bănuieli.

A doua ei sarcină fusese mai dificilă. La intervale regulate de-a lungul zilei, ea îşi asumase riscul de a dezactiva detectorii pasivi infraroşii prin stropirea lor cu un lac incolor. Lacul împiedica senzorii să detecteze sursele de căldură sau să răspundă la schimbările de temperatură provocate de închiderea unei uşi sau a unei ferestre.

Hotărîseră să intre prin uşa din spate. Totul era nemişcat. Casa zăcea în întuneric. Mélac îi conduse, oprindu-i cînd ajunseră în raza camerei de luat vederi fixate pe perete, deasupra capetelor lor. Aceasta era fixată pe planul lor cu numele de „camera unu".

Ca şi în cazul celorlalte, tot ce vedea camera unu era înregistrat pe o bandă cu durată lungă de funcţionare. În absenţa incidentelor, banda era rebobinată de două ori pe zi. Doamna Nagle reuşise să schimbe trei dintre benzi cu unele contrafăcute. Benzile originale îi fuseseră înmînate lui de Galais în acea după-amiază. Ele conţineau o imagine a uşii din spate, noaptea. Scena încremenită era factorul cheie în favoarea lor. Mélac încărcase banda într-un camcorder pe care îl purta în geanta lui.

Din camcorder ieşea un cablu lung, avînd capătul desfăcut. Mélac porni camcorderul. Îl lăsă pe pămînt şi se întoarse spre Galais, ţinînd capătul cablului în mînă..

– Ridică-mă, rosti el. Ai grijă să nu-mi dai drumul în faţa obiectivului. De Galais îl ridică. Într-o singură mişcare, Mélac tăie cablul camerei de luat vederi cu o lamă ascuţită, dezveli capetele sîrmelor şi le înnodă la capătul liber al cablului legat de camcorder. De Galais îl lăsă la loc jos. Probabil că au văzut ecranul stingîndu-se cîteva clipe, zise Mélac, apoi revenindu-şi cu o imagine identică. Fiţi gata să o ştergem, în caz că apare cineva să verifice. Probabil că n-o vor face.

Cinci minute mai tîrziu, totul continua să fie liniştit. Camcorderul derula încet, trimiţînd imaginea falsă în camera de control. Se întoarseră la uşă. În mai puţin de trei minute Mélac descuie ambele încuietori. Îşi ţinu respiraţia.

– Dacă sună alarma, fugiţi, şopti el.

Oţelindu-se, împinse uşa.

Nu se întîmplă nimic.

Cîteva trepte conduceau spre un coridor întunecat. Se găseau în apropiere de bucătărie. Erau în siguranţă pînă la capătul coridorului, dacă nu venea nimeni la bucătărie. În secţiunea centrală a casei nu existau senzori pasivi infraroşii tocmai spre a permite deplasarea liberă a personalului de securitate în cursul nopţii.

O a doua cameră de luat vederi dădea înspre un coridor bine luminat, în unghi drept cu cel în care se găseau ei. Henryk nu se obosise să pună o cameră mobilă aici, de vreme ce coridorul era suficient de îngust ca să fie acoperit cu un obiectiv fix. Mélac se aplecă şi scoase un mic dispozitiv metalic din geantă. De Galais îl ridică din nou în spatele camerei. Cu îndemînare, spărgătorul strecură ceva în vîrful camerei.

Ţinută pe loc de un magnet, o ramă apăru în faţa camerei, puţin mai sus de ea. În ramă era prinsă o fotografie. Distanţa fusese calculată cu exactitate. Unul dintre prietenii lui Mélac făcuse fotografia după un cadru al filmului video. Oricine ar fi supravegheat monitoarele din centrul de urmărire, ar fi văzut imaginea de pe ecran tremurînd o clipă sau două, însă şansele erau ca privirea lui să fie în altă parte cînd se petrecea schim-

barea. După fixarea fotografiei, imaginea de pe ecran avea să fie la fel ca întotdeauna. Se conta din nou pe factorul plictiseală. În plus, se conta pe faptul că supraveghetorul cel mai experimentat al lui Henryk se afla în spital, cu nişte insuportabile dureri de stomac.

Mélac efectuă aceeaşi şmecherie cu ultima cameră, poziţionată să aibă perspectivă asupra coridorului care conducea spre bibliotecă. Camera de control se găsea la numai două uşi distanţă şi ei trebuia să păstreze absolută tăcere dacă nu voiau să fie trădaţi de banalul auz uman, după ce reuşiseră să scape de toate capcanele electronice. Mélac părea nervos. Nu era o spargere pe placul lui. Casă de locuit, oameni înăuntru, prea multă securitate. Nu era un om superstiţios, dar îl încerca un sentiment rău.

Dispunerea bibliotecii semnăna cu cea din Summerlawn; o anticameră descuiată precedînd o cameră interioară singură, unde erau ţinute manuscrisele. Tăcerea stăpînea totul. Îşi ţinu răsuflarea, ca şi cum senzori ascunşi le-ar fi putut detecta. Ajunşi înăuntrul primei încăperi, se simţiră ceva mai în siguranţă. Căutările doamnei Nagle nu dezvăluiseră nici o cameră şi nici vreo alarmă pasivă în această zonă.

Mélac începu să lucreze la panoul de lîngă camera interioară, în vreme ce Jack îi ţinea o mică lanternă îndreptată asupra obiectivului. Spărgătorul le explicase că această parte a operaţiunii se putea dovedi cea mai lungă şi cea mai tensionată. Jack şi de Galais urmăreau nervoşi cum tovarăşul lor forma secvenţe de numere întîmplătoare pe panou.

Treaba dură douăzeci de minute. La sfîrşitul ei, aveau toţi nervii întinşi la maximum şi mîinile lipicioase de sudoare. Resimţeau cu intensitate tăcerea, ca pe o greutate fizică ce îi apăsa de sus, ca şi cum casa era confecţionată din tăcere şi orice sunet, indiferent cît de mic, era ca o bubuitură care ameninţa să dărîme totul. Uşa se deschise şi intrară.

Mîna lui Jack se duse drept la comutator şi deasupra lor un întreg şir de tuburi fluorescente prinse viaţă. Camera era exact aşa cum şi-o amintea el; sertare înguste de lemn, fiecare cu numărul propriu inscripţionat, menite să adăpostească

manuscrise desfăcute; vitrine pentru pergamente derulate şi articole mai voluminoase; rafturi încărcate cu dicţionare şi indexuri, multe dintre ele achiziţionate la cererea lui Jack; alte rafturi cu lupe, foarfeci şi alte instrumente de lucru, două birouri cu lămpi de citit şi clasoare; şi o masă joasă de lucru, pe care două fragmente de pergament se odihneau sub geamuri.

Rosewicz nu făcuse nici o tentativă de a ascunde ceea ce căutau ei. Din contră, obiectul fusese aşezat la vedere, în mijlocul biroului cel mai mare– un obiect înalt, cilindric, de fabricaţie bizantină, decorat cu icoane şi pietre preţioase. Jack şi Mélac rămaseră pe loc, iar preotul înaintă cu paşi înceţi spre birou, ca şi cum ar fi fost împins de la spate de firea lui umană mai degrabă decît de vocaţia lui preoţească. În mişcări nu i se citea nimic din tensiunea care-l stăpînise pînă în acel moment. Toată nervozitatea îi dispăruse în prezenţa a ceea ce credea că e singura relicvă adevărată a Mîntuitorului lui. Într-o fracţiune de secundă, de Galais se transformase din spărgător în preot, din hoţ în oficiant, ca şi cum mergea nu spre un birou banal, ci spre un altar plin de flori şi încărcat cu tămîie, pe care sălăşluia Dumnezeul lui.

Aspectul obiectului era simplu. În formă de cutie, el reprezenta o mică raclă, menită iniţial, probabil, adăpostirii moaştelor unui sfînt sau rămăşiţelor uscate ale vreunei inimi. Două uşiţe din faţa raclei erau, evident, destinate permiterii accesului spre comorile dinăuntru. Depinzînd de modul în care alesese Rosewicz să expună manuscrisul, era posibil ca uşiţele să lase un spaţiu mai mare de manevră, în vederea punerii înăuntru a unui alt manuscris de dimensiuni şi aspect similare (Jack ştia vreo cîteva astfel de manuscrise care îndeplineau condiţia) fie a unui cilindru de metal ca acela în care fusese transportat iniţial manuscrisul lui Iisus.

De Galais întinse mîna cu evlavie spre uşiţe. O deschise pe una, apoi pe cealaltă.

Chiar şi de unde se afla, Jack auzi icnetul. Apoi de Galais se dădu în spate, ţinîndu-şi mîinile în faţă, ca şi cum s-ar fi ferit de o lovitură. Mélac îl prinse în braţe şi îl echilibră.

– Ce s-a întîmplat? întrebă Jack.

De Galais nu-i răspunse, ci dădu din braţe arătînd, cu o expresie de groază pe chip, spre birou şi obiectul de pe acesta. Uşiţele umbreau interiorul raclei, ascunzîndu-i conţinutul. Jack îl lăsă pe de Galais în grija lui Mélac şi se duse la birou.

Înăuntrul micii racle, ca o monstruoasă efigie a Babilonului sau Egiptului, cu limba neagră, cu ochii ieşiţi din orbite, se afla un cap de om. Capul doamnei Nagle, retezat de la gît, secat de sînge, holbîndu-se îngrozit spre restul încăperii, cu chipul o expresie desăvîrşită a panicii.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI UNU

Rosewicz îi aştepta în camera exterioară, împreună cu Henryk şi alţi doi oameni. În afară de Rosewicz, toţi ceilalţi aveau arme.

– V-aţi pierdut timpul, rosti Rosewicz.

Jack păşi în faţă, oprindu-se cînd unul din paznici îi înfipse o armă în piept.

– A fost nevoie s-o omori? întrebă el.

– Pe Nagle? Ţineam enorm la ea, răspunse Rosewicz. M-a slujit multă vreme. Mi-a iubit familia, îndeosebi pe Maria. Presupun că pe ea a iubit-o prea mult. Numai loialitatea poate explica atitudinea ei. Oricum aş spune-o, în final se ajunge tot la trădare. E ceva contagios. Eu nu ştiu nimic împotriva bolilor contagioase în afara măsurilor dure. Infecţiile trebuie retezate înainte de a se extinde.

– Iubirea e o infecţie? se miră Jack.

– Genul rău de iubire, da. Iubirea prost condusă, pervertită. Generaţia ta n-ar înţelege. Voi puneţi iubirea mai presus de toate celelalte valori; însă greşiţi. Există lucruri mai importante. Unul ar fi loialitatea. Să rămîi credincios, în ciuda tuturor. Gratitudinea, onoarea, demnitatea, puritatea sufletului, curajul. Tot ce e dispreţuit acum. Tot ce s-a uitat.

– Mă minunez că tocmai tu îmi vorbeşti despre astfel de lucruri.

Jack nu se simţea furios, doar trist. El încerca o tristeţe devastatoare. Era păcat ca viaţa unui bătrîn să se sfîrşească prin astfel de acţiuni. Ca sfîrşitul lui să fie atît de asemănător cu începutul. Se gîndi la toţi oamenii care îşi încrucişaseră drumurile cu Rosewicz şi care fuseseră asasinaţi: Denis Boylan, Moira Kennedy, Iosif, Leah şi Sima Şaranskii, după toate probabilităţile, Isaak Berchik, Noreen Nagle. Cîţi alţii fuseseră, despre care el habar n-avea?

– Îmi pare rău, Jack. N-am vrut niciodată să se ajungă aici. Soarta a vrut ca drumurile noastre să se intersecteze tot timpul. Te rog crede-mă cînd spun că te-am admirat enorm, ba chiar te-am invidiat. Îmi pare rău că totul se sfîrşeşte aşa. Se întoarse spre preot, care era încă vizibil cutremurat de ceea ce descoperise.

– Dumneata eşti părintele de Galais?

– Da.

– De tine nu-mi pare rău. Mi-e ruşine pentru tine. Un om al lui Dumnezeu, un preot– să ajungă într-un asemenea hal. Ai venit aici să furi, ai încălcat una dintre poruncile Domnului. Ei bine, va trebui să-ţi ispăşeşti păcatul. Ştii asta? De Galais nu-i răspunse. Rosewicz nu i se adresă lui Mélac şi nici măcar nu-l învrednici cu o privire, ca şi cum acesta nu s-ar fi aflat acolo. Foarte bine, zise el în încheiere. S-a sfîrşit. Speram altceva. Am gustat amărăciunea toată viaţa şi o gust şi acum. Însă am în posesie şi dulceaţa dinaintea morţii. Voi trăi să văd începutul adevăratei sfinţenii. Voi muri ca Simeon, liniştit.

– Dumnezeu să te ierte, rosti de Galais cu voce coborîtă.

Rosewicz îl privi cu dispreţ, apoi se întoarse către Henryk.

– Ia-i de aici, comandă el.

Afară, întunericul era la fel de dens. Noaptea stăpînea încă oraşul, împreună cu un frig pătrunzător şi rău. Se urcară în două maşini. În garaj, li se alăturară alţi trei paznici. În prima maşină, Jack şi de Galais erau făcuţi sandviş între Henryk şi un om de-al lui; un al treilea conducea. În cealaltă maşină, se găseau restul

oamenilor, alături de Mélac. Spărgătorul era distrus. Îl urmăriseră cum implora iertarea, ştiind că era inutil şi dorind ca el să tacă. Toată stăpînirea de sine a omuleţului dispăruse. El ştia mai bine decît Jack sau de Galais ce fel de oameni erau cei care-l capturaseră. Văzuse astfel de oameni în închisoare şi învăţase să-i evite.

Nimeni nu scoase o vorbă şi nici măcar nu tuşi. Esenţa călătoriei o reprezenta tăcerea. Lui Jack i se făcuse cumplit de rău. Mai îngrozitor decît toate era sentimentul de neajutorare. Se întoarse pe jumătate către Henryk, care şedea impasibil în luminile pasagere ale lămpilor de stradă.

– Ştiu că nu mă placi, Henryk, zise el, şi nu mă aştept la nimic de la tine. Dar omul ăsta e preot. Ai comite un păcat de moarte să-ţi mînjeşti mîinile cu sîngele lui. Dă-i drumul, Henryk. Eu îţi ajung.

Henryk nu se obosi să-l privească sau să-i vorbească. Treceau pe străzile pustii, golite de oameni şi de maşini. Străzi fără milă. Afară, ţurţuri atîrnau de acoperişurile clădirilor. Henryk privea oraşul. Era plictisit. Fusese binecuvîntat de un cardinal şi simţea fermitatea mîinii acestuia pe capul lui aplecat; un preot în plus sau în minus nu mai conta pentru el. Avea o înţelegere perversă a lui Dumnezeu. Pe scara lui sucită de valori, un cardinal se afla mai aproape de divinitate decît un preot, aşa că un preot putea fi omorît fără remuşcări dacă o cerea un cardinal.

Jack îşi simţi stomacul revoltîndu-se. Mîinile i se lipeau de sudoare. Era înghesuit pe bancheta din spate, cu coapsa stîngă presată de coapsa lui Henryk. Nu putea face nimic. Nimeni nu-i putea salva. Maşina îşi continua drumul.

Coborîră pe bulevardul Niel. Jack bănuia încotro se îndreptau. Îl durea capul şi voia să vomite. Din cînd în cînd, luminile străzii îl izbeau drept în ochi. În dreapta lui, de Galais şedea nemişcat, rugîndu-se.

La Étoile cotiră pe bulevardul Foch, îndreptîndu-se spre Bois de Boulogne, un vast spaţiu verde, de peste două mii de acri, pe flancul vestic al oraşului. Cînd trecură pe sub Porte Dauphine, o maşină gri trecu pe lîngă ei. Locul era pustiu. Era

prea tîrziu şi prea frig pentru dezmăţul care ţinea de obicei în Bois mult după miezul nopţii. Travestiţii şi prostituatele se aflau acum acasă sau în patul altcuiva.

Cea mai pustie zonă a pădurii se afla înspre sud, între hipodromurile de la Longchamps şi Auteuil. Ajunşi acolo, încetiniră pînă cînd, brusc, Henryk ordonă oprirea. Maşina din spatele lor se opri şi ea.

Şoferii stinseră motoarele şi se dădură jos. Fiecare ţinea o lanternă. Henryk ieşi şi le ordonă, lui Jack şi de Galais, să-l urmeze. Coborînd, Jack îşi simţi genunchii tremurînd. Descoperi că îi trec cele mai ridicole gînduri prin minte: că ar fi fost jenat să leşine, să facă pe el sau să înceapă să urle– ce fac oamenii în clipele dinaintea morţii. Ca şi cum ar fi contat.

Prin faţa ochilor nu-i trecu întreaga viaţă şi nu se gîndi la oamenii pe care-i iubise; la Caitlin, la Maria, la Siobhan sau la el însuşi. Toate acele lucruri şi toţi acei oameni dispăruseră. Se gîndi la trivalităţi– la mîncăruri pe care nu le gustase niciodată, la filme pe care nu le văzuse, la cărţi pe care nu le înapoiase la bibliotecă. Simţi o mînă apucînd-o pe a lui. De Galais îi spuse să rămînă calm.

Se regrupară, cu prizonierii strînşi în centru, trei paznici în faţă, trei în spate, apoi porniră pe una dintre *allées cavalières*, cărările rezervate pentru călăreţi. De fiecare parte a cărării, copacii se înălţau ca nişte martori solemni. Parcurseră aşa doar o bucată mică de drum, după care Henryk le ordonă să iasă de pe cărare şi s-o ia printre copaci. Gîndurile lui Jack o luau din ce în ce mai mult razna. Avea atît de puţin timp şi atît de multe lucruri la care să mediteze. Ar fi fost în culmea fericirii s-o mai vadă pe Maria măcar o dată, chiar şi de la distanţă.

Se gîndi s-o rupă la fugă, dar îşi dădu seama că n-ar fi reuşit să facă decît doi sau trei paşi înainte de a fi doborît. De Galais îi strînse mîna şi mai tare. Jack îi fu recunoscător pentru căldura transmisă de acel simplu contact fizic. Mélac venea în spatele lor, împleticindu-se şi înjurînd printre dinţi. Pămîntul de sub picioare era dur ca piatra. Undeva departe, la grajduri, un cal necheză.

– Aici e bine, rosti Henryk.

Despărţindu-l pe Jack de preot, îi ordonă să îngenuncheze în faţa unui copac. Pe Galais îl îngenunche lîngă el, apoi pe Mélac lîngă preot.

Prin mintea lui Jack roiau tot mai multe gînduri. Erau alte amintiri pe care creierul lui le procesa, nici una dintre ele familiară – ca şi cum ar fi rememorat viaţa unui străin. Simţi o ţeavă de armă rece ca gheaţa atingîndu-i gîtul. Îl auzi pe de Galais rugîndu-se în franceză cu cuvinte pe care el nu le înţelegea.

Se auzi o împuşcătură. Jack înţepeni şi făcu pipi pe el. Îşi pierduse controlul. O a doua împuşcătură. Inima începu să-i bată nebuneşte în piept, ca şi cum ar fi vrut să se smulgă de acolo şi să o ia la goană. Alte trei împuşcături urmară într-o succesiune rapidă. O scurtă tăcere, apoi o altă împuşcătură. Apoi linişte. O linişte totală.

O mînă atinse umărul lui Jack.

– E în regulă, doctore Gould. Vă puteţi ridica acum.

Vocea lui de Galais, nevătămată. Un spasm îngrozitor scutură trupul lui Jack. Pe gură îi ţîşni un jet de vomă acră şi fierbinte.

Simţi mîini ajutîndu-l, apoi se trezi pe picioare, într-un cerc de lumini mişcătoare. La început, nu îşi dădu seama de nimic. Apoi, puţin cîte puţin, mintea începu să dezlege enigma. Pe pămînt, cadavrele lui Henryk şi ale oamenilor lui zăceau ca nişte păpuşi dezarticulate. Zăpada era amestecată cu sînge. Henryk rămăsese cu faţa în sus, cu ochii larg deschişi, cu o mînă încremenită în gestul strîngerii unui obiect.

– Jack, zise de Galais, îmi cer mii de scuze, dar nu-ţi puteam spune. Trebuia să fim precauţi, ar fi fost riscant să îţi dezvălui totul. Sper că înţelegi. Jack nu răspunse. Amuţise. Dă-mi voie să ţi-i prezint pe ceilalţi. El e părintele Gabriel McBride. E din Dublin, ca şi tine. Mc Bride dădu din cap. Era un bărbat solid, cu barbă şi cu ochii trişti. Îl apucase cu un braţ de umeri pe Mélac. Micul spărgător tremura şi sughiţa. De Galais se întoarse spre omul de lîngă McBride. El e părintele Günter Erzberger.

Din Berlin. Iar el e părintele Kazimierz Galcyzynski, din Wróclaw.

Toţi preoţii ţineau în mîini puşti dotate cu lunete de noapte. Fiecare îl salută din cap pe Jack.

– Nu pricep, zise Jack. Cum aţi...

– Supravegheam casa, răspunse McBride. Augustin purta un microemiţător, aşa aveam idee de ce se întîmplă. Am urmărit maşinile lor de la distanţă.

– Dar sînteţi preoţi. Cu siguranţă...

– Vorbim mai tîrziu despre asta, Jack. Trebuie să plecăm de aici. Împuşcăturile puteau fi auzite de cineva. Barăcile Gărzii Republicane Călare nu sînt departe de aici.

Lăsară cadavrele pe loc, ca vreun călăreţ ghinionist să le găsească în zori. Pe şosea îi aştepta o maşină gri. O parte se urcară în ea, iar ceilalţi luară una din maşinile lui Rosewicz. Cînd porniră, începu să plouă.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI DOI

Roma
Luni, 11 ianuarie 1993

În liniştita cameră din spate a unui restaurant de pe Via Monterone, în Roma, un grup select de persoane era angajat într-o conversaţie aprinsă. Restaurantul cunoscut sub numele de L'Eau Vive e o curiozitate într-un oraş al curiozităţilor. În primul rînd, nu e condus de un *padrone* italian, ci de un ordin religios francez. În al doilea rînd, mesele nu sînt deservite de *cameriere*, ci de călugăriţe franceze şi africane, albe şi negre, toate îmbrăcate în veşminte sobre. Călugăriţe adevărate, nu chelneriţe îmbrăcate special pentru un rol.

Nu-i surprinzător că nouăzeci la sută din clientela restaurantului este constituită din preoţi şi înalte oficialităţi ale

Bisericii, mulţi dintre ei membri ai Curiei Vaticanului. Ceilalţi zece la sută sînt, în principal, turişti care ajung acolo din întîmplare sau din curiozitate. Într-un colţ al restaurantului există o mică grotă, în care se află statuia Fecioarei. În fiecare seară, exact la ora zece şi jumătate, în acest loc se cîntă Ave Maria. Nu se ştie dacă vreunul dintre lucrurile de mai sus măreşte apetitul sau ajută digestia celor care iau masa.

Încăperea din spate este, în mod normal, rezervată pentru cardinalii din Vatican. În această seară însă, grupul care luase în stăpînire exclusivă camera era compus nu din cardinali oarecare, ci dintr-un cerc special de prelaţi, cu rangurile cele mai ilustre. Printre ei se numărau şapte dintre cei unsprezece cardinali care conduceau Congregaţia Sacră pentru Doctrina Credinţei, corpul ecleziatic responsabil cu perfecţionarea doctrinei ortodoxe şi a moralei clericale. Anterior, acest corp fusese cunoscut sub numele de „Congregaţia Sacră a Inchiziţiei Universale". Îşi schimbase acest nume, în 1908, în „Sfîntul Oficiu" (fără vreo schimbare practică) şi i se dăduse denumirea actuală în 1965 de către papa Paul al VI-lea, care, simultan, abolise celebrul Index al cărţilor interzise..

Sub Paul al VI-lea, Congregaţia fusese întrucîtva liberalizată, însă în timpul lui Ioan Paul al II-lea această tendinţă ca şi alte tendinţe liberale din interiorul Bisericii, fusese brusc inversată. Cîinelui de pază îi crescuseră dinţi noi şi mulţi teologi liberali începuseră să simtă pe pielea lor acest fapt. Sub noul său prefect, Cardinalul Vicenzo Bottecchiari, Congregaţia devenise mai riguroasă în privinţa judecăţilor emise în cazurile de divergenţe doctrinare şi morale. Umbra ei putea fi simţită, sumbră şi periculos de tăcută, pînă în zone îndepărtate ca Filipine şi America Latină.

Bottecchiari fusese cel care sugerase această primă întîlnire – neoficială – între cardinalii din subordinea lui şi cîţiva dintre colegii lor. Întîlnirile ţinute în spatele zidurilor Vaticanului nu treceau niciodată neobservate. Pretutindeni, pereţii aveau ochi şi urechi. Surorile de L'Eau Vive, pe lîngă faptul că preparau cele

mai bune mîncăruri din Orașul Etern, erau adepte ale unui adevărat cult al discreției, de negăsit în altă parte.

Printre cei care participau la întîlnire se găsea cardinalul Zeffirino Della Gherardesca. Era șeful adjunct al Comisiei Biblice Pontificale, un corp religios total separat, care împărțea birourile cu Congregația Sacră în privința Sfîntului Oficiu. Înființată în 1903 de către Leon al XIII-lea, Comisia era responsabilă de judecarea chestiunilor privitoare la paternitatea textelor și la supravegherea burselor catolice. Directorul ei era Bottecchiari.

Printre ceilalți participanți se numărau cardinalul Jacques-Bénigne, Despréaux, președintele francez al Comisiei Pontificale pentru Arheologie Sacră, absolvent al seminarului de la Saint Sulpice și fost director al Școlii Biblice din Ierusalim; cardinalul Francis Freedman, pe vremuri profesor la Notre Dame, acum șef al Comisiei Pontificale pentru Științe Istorice; episcopul Giangiacomo Amendola, secretar al Congregației pentru Evanghelizarea Popoarelor, fosta Congregație de Propagandă Fide; monseniorul Tullio Mucchetti de la Comisia pentru Biserici Orientale; și doi cardinali polonezi de la Secretariatul de Stat, Sienkiewicz și Kochanowski.

Toți acești oameni se cunoșteau și lucraseră în diverse momente unii cu alții, uneori strîns. Conform tradiției, majoritatea slujeau în consiliile altor congregații, formîndu-se astfel o rețea deasă de prietenii și alianțe. Bottecchiari își selectase, cu multă grijă, micul lui grup. Problema în discuție nu permitea nici cea mai mică indiscreție.

– El chiar susține că au avut loc miracole?

Vorbitorul era cardinalul Pierluigi Sabbatucci, unul dintre cei mai vechi membri ai consiliului Congregației Sacre, un om recunoscut pentru inflexibilitatea lui în chestiuni de doctrină. Vederile lui generaseră un curent de dezbateri în privința ereziei ultimelor decenii, inclusiv cele implicate de scrierile lui Küng, Schillebeeckx și Boff. Era un ascetic al cărui singur viciu cunoscut îl reprezentau țigările subțiri franțuzești pe care le fuma de dimineață pînă noaptea tîrziu. Chiar acum ținea o astfel de țigară

între degete şi o flutura spre Sienkiewicz, care-l privea din cealaltă parte a mesei.

– În legătură cu asta nu pot fi sigur, răspunse Sienkiewicz. El afirmă ceva de genul acesta, însă nu e atît de prost, încît să facă o declaraţie formală. Îl cunosc pe Ciechanowski de mulţi ani. Ceilalţi dintre dumneavoastră îl cunosc mai mult sau mai puţin. Nu cred că ar exista cineva care să afirme că e un prost.

– Dar vorbeşte despre miracole?

– Vorbeşte de... evenimente. *Avvenimenti*. Cred că o dată a spus chiar *avvenimenti sacri*. Un băiat s-a vindecat de o tumoare la măduva spinării. O fată oarbă care poate vedea acum chipul mamei ei. Psoriazisul îndepărtat ca o piele uscată.

– *Sciocchezze* !

Sabbatucci scoase această exclamaţie şi trase cu sete din ţigară. Sienkiewicz folosi ocazia pentru a-şi goli paharul de restul de *grappa* şi pentru a-l umple la loc.

– Astea-s poveşti din spectacolele cu vrăjitori, continuă Sabbatucci. Maurice Cerullo poate face la fel de multe. Oricare sudist iniţiat din America execută acest număr de două ori, duminica. Şi încă mai susţineţi că Ciechanowski nu e prost?

Sienkiewicz inspiră adînc aer în piept.

– El ştie că nu poate vorbi de miracole pînă la efectuarea unei investigaţii şi a unei verificări oficiale. În acest moment, el menţionează nişte întîmplări şi lasă restul în seama Bisericii. Se vorbeşte de o copilă care are viziuni cu Sfînta Fecioară. Poate că există şi alţi copii în aceeaşi situaţie. O altă Fatima. Astfel de lucruri nu sînt cu totul necunoscute la Czestochowa. În definitiv, acolo este un important centru de pelerinaj. Madona Neagră de acolo este foarte venerată. N-ar fi surprinzător dacă Sfînta Fecioară şi-ar face cîteva apariţii.

– Centrele de pelerinaj sînt notorii pentru înşelăciune.

– Cu toate astea, Ciechanowski ştie ce cărţi să pună pe masă şi ce cărţi să ţină ascunse la piept. Zvonul despre minuni se va răspîndi, indiferent dacă Vaticanul aprobă sau nu. Vor apărea cereri din partea laicilor; manuscrisul trebuie să rămînă în Czestochowa şi trebuie construită o raclă pentru a-l adăposti;

Sfîntul Părinte trebuie să vină ca să pună piatra de temelie, iar mai tîrziu, pentru a sfinţi clădirea terminată. După cum îl cunosc eu pe Sfîntul Părinte, îi va veni foarte greu să refuze o astfel de cerere. Mai ales că vine din Polonia.

– O manevră inteligentă, comentă un bărbat de la stînga lui Sienkiewicz,Amendola.

– V-am spus, Ciechanowski *este* inteligent. Îşi cunoaşte oamenii. Şi, dacă îmi permiteţi să-mi exprim astfel un fel de respect, îl cunoaşte pe Sfîntul Părinte. Au fost trimişi la Roma împreună cu Sapieha şi au studiat împreună la Angelicum. El ştie că Czestochowa este importantă pentru papă. Este cel mai important lăcaş polonez al Fecioarei. Asta face ca alegerea lui Ciechanowschi să fie inspirată.

– Crezi asta? Din nou Sabbatucci, evident încă iritat. Că a fost inspirat să ducă manuscrisul acolo?

Sienkiewicz dădu din cap.

– Ar fi prematur să vorbin de vreo formă de inspiraţie divină. M-am referit numai la faptul că a făcut o alegere inteligentă. Dacă Sfîntul Părinte se duce acolo, aşa cum Ciechanowschi îl va ruga s-o facă, el va sfinţi cel mai mare altar al Domnului nostru din afara Ţării Sfinte. Czestochowa va dispune atît de un altar al Fecioarei, cît şi de un obiect asociat cu Însuşi Domnul nostru.

– Mai întîi, va trebui să se declare satisfăcut că manuscrisul e autentic. Asta va necesita multă muncă, zise cardinalul Freedman.

– Cred că putem presupune că e un fals.

Sabbatucci îl privi cu severitate.

– Oare? Tu ai examinat deja manuscrisul, presupun? Eu nu tolerez minunile neconfirmate. Deplîng datul în spectacol. Însă îl cunosc şi pe Ciechanowski. Sienkiewicz are dreptate. Omul e deştept, iar eu personal mă îndoiesc că el şi-ar pune în pericol reputaţia publică de dragul unei contrafaceri neîndemînatice. El afirmă că are documentaţia care să demonstreze că manuscrisul e autentic. Puţinul pe care l-am văzut m-a impresionat favorabil. Cred că ar trebui să presupunem că restul probelor lui vor fi de

o calitate comparabilă. Aproape sigur, acestea vor rezista oricărei investigaţii pe care o veţi face. Asta înseamnă că, autentic sau nu, documentul va da naştere în mod sigur la controverse. Iar dacă, la sfîrşit, se va dovedi că e autentic sau există probabilitatea să fie autentic, dacă Biserica îl declară scris de mîna Domnului Nostru, controversa nu se va stinge. Din contră, va deveni şi mai aprinsă. De aceea v-a invitat cardinalul Bottecchiari pe toţi aici în seara asta.

Aruncă o privire spre capătul mesei, unde şedea Bottecchiari, cu mîinile pe masă, ascultînd cu atenţie discuţia. Bottecchiari dădu din cap, dar continuă să tacă.

Cardinalul Della Gherardesca, de la Comisia Biblică, ridică o mînă. Sabbatucci era superiorul lui şi un om pe care nu era bine să îl contrazici.

– Eminenţa voastră, mă tem că nu vă înţeleg pe deplin. Spuneţi că această controversă se va amplifica dacă manuscrisul se va declara autentic. Nu pricep de ce s-ar întîmpla aşa ceva. Cu siguranţă că o declaraţie a Sfîntului Scaun poate pune capăt chestiunii.

Sabbatucci se uită la Della Gherardesca cu una dintre privirile lui şirete. Cardinalul mai mic în rang era el însuşi un om de şaptezeci şi ceva de ani, însă Sabbatucci îl privea ca şi cum el era profesorulşi Della Gherardesca elevul prost.

– Eu aş fi zis că o singură privire aruncată traducerii asupra acestui document ar fi lămurit pe oricine în privinţa naturii sale explozive. Va servi doar pentru a da apă la moară iudaizanţilor care încearcă să facă din istoria sacră un teren de bătălie pentru disputele sordide. Mă refer, bineînţeles, la cei învăţaţi– şi regret că trebuie să spun, aceştia lipsesc cu desăvîrşire în Biserică – care susţin că Mîntuitorul Nostru n-a fost decît un învăţător evreu, un rabin galileean, un extremist politic, un esenian – orice le trece lor prin minte.

Toate acestea n-au nevoie decît de aşa-zisa dovadă solidă, şi ei o să înceapă în curînd să-şi răspîndească teoriile în toate colegiile teologice din Europa şi America. Nu veţi mai putea respira din pricina controversei iscate. O să ajungă să taie păduri

întregi ca să-şi tipărească monografiile şi cărţile. Toţi jurnaliştii de mîna a doua şi toţi semidocţii îşi vor publica o carte despre „Dezbaterea privind manuscrisul lui Iisus". O să apară cărţile broşate cu „Scandalul Manuscrisului lui Iisus" . Nu se va sfîrşi niciodată. Se va naşte o adevărată industrie.

Şi, credeţi-mă, evreii vor rîde copios de noi. „După tot acest timp, o să cîrîie ei, sînteţi forţaţi să recunoaşteţi că preţiosul vostru Iisus Hristos a fost tot timpul unul de-al nostru. Nu fiul lui Dumnezeu, nu Cuvîntul încarnat, nu cea de a doua persoană din Trinitate, ci doar un simplu vizionar evreu şi un rebel al cărui singur scop în viaţă a fost să promulge şi să respecte Legea lui Moise." Sabbatucci îşi stinse ţigara cu forţă în scrumiera de sticlă din faţa lui. Dacă aveţi impresia că Biserica poate rezista unei astfel de controverse, atunci eşti un prost mai mare decît admite în mod normal Curia în sînul ei. Ascultă-mă pe mine, acest manuscris este o bombă cu ceas. Ar putea spulbera Biserica. Fiecare rînd din el atacă însăşi fundamentele tradiţiei noastre. Opinia mea categorică este că trebuie să luăm măsuri pentru a-l distruge.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI TREI

Se lăsă o lungă tăcere, întreruptă în cele din urmă de o voce acidă şi moale a lui Bottecchiari.

– Mulţumesc, Pierluigi. Ca de obicei, nu te temi să scoţi spada cînd eşti provocat. Tot ce ai spus a fost corect. Însă cred că greşeşti cînd insinuezi că ne e permisă o singură opţiune. Asta este o chestiune importantă. Una căreia trebuie să-i acordăm cea mai mare consideraţie. Cred că sînt anumite aspecte pe care trebuie să le examinăm bine înainte de a ajunge la vreo concluzie.

Făcu o pauză. Sabbatucci nu răspunse. Nici măcar el nu avea tupeul să-l întrerupă pe prefectul Congregaţiei Sacre.

Bottecchiari era un bărbat scund, dar se ridica deasupra tuturor prin prestanță. Mitra îi stătea într-un echilibru precar pe capul lui perfect chel și neted. Semăna cu un om modelat din ceară. Pe față și pe mîini nu-i creștea nici un fir de păr. Buzele erau încordate, ca și cum ar fi fost confecționate din cauciuc.

Micul cardinal ședea comod pe scaunul lui. Avea o aură de autoritate absolută ce dispărea numai în prezența papei. Chiar și atunci, nu dispărea cu totul, ci era doar diminuată. Existau unele persoane– în orice caz, nu cele mai lipsite de încredere– care spuneau că el va fi succesorul lui Ioan Paul. Iar acest eveniment părea foarte probabil dacă nu avea loc o revoluție antiliberală în Biserică între timp.

– Distrugerea manuscrisului reprezintă, cu siguranță, o posibilitate. N-ar fi prea dificil să îl substituim cu un alt papirus, iar la timpul respectiv să-l deschidem public pentru a dovedi că nu conține altceva decît o evanghelie scrisă chiar de mîna Domnului Nostru. Ciechanowschi nu va protesta: știe că prin proteste nu și-ar provoca decît rău. Cred că este un fiu suficient de loial Bisericii ca să înțeleagă care ar fi datoria lui într-o astfel de chestiune.

Oricum, cred că avem alte probleme de înfruntat. Una dintre ele este Stefan Rosewicz. Alta Karl von Freudiger. Și mai e chestiunea acestui bărbat Gould, cărturarul irlandez. Ciechanowski are hîrtii semnate de Gould prin care confirmă că manuscrisul este perfect autentic, în ceea ce privește vechimea și proveniența. Se întoarse către Della Gherardesca. Zeffirino, tu știi cîte ceva despre Gould. I-ai citit articolele. Se poate conta pe el?

Della Gherardesca încuviință.

– Jack Gould este eminent în domeniul lui. Îi place să cerceteze asiduu. E un umanist, dar munca lui e foarte solidă. Oamenii ar asculta ce are el de spus. Ar fi crezut.

– Și, bineînțeles, este evreu.

– În parte. Mama lui e catolică.

Pe chipul lui Bottecchiari se citi o undă de dispreț.

– Nu contează. Evreii se vor lua după el. Va trebui să găsim o cale de a trata cu domnul Gould. Dar, mai întîi, vreau

să parcurg celelalte opţiuni care ne stau în faţă. Putem, bineînţeles, decide să acceptăm varianta lui Ciechanowski. Totuşi, în schimbul cooperării politice şi financiare pe care el o caută putem insista să-şi mute institutul la Roma. Comisia Biblică îşi va asuma atunci autoritatea directă asupra manuscrisului şi a materialelor înrudite. Înţeleg că ruşii se dovedesc foarte cooperanţi în ceea ce priveşte vînzarea restului colecţiei din care provine manuscrisul. Mi se pare că profesorul Grigorevici a dat o mînă mare de ajutor.

Imediat ce manuscrisele vor ajunge la Roma, vom putea numi oameni aleşi de noi la conducerea institutului – cărturari catolici de încredere, oameni de o loialitate dovedită, capabili să stingă orice dispută posibilă, prin eliberarea de mostre şi de mici fragmente din manuscris într-o ordine determinată de ei. Institutul va îngropa semnificaţiile textului sub un munte de comentarii şi de presupuneri. Alte materiale vor putea fi puse la dispoziţia învăţaţilor din toată lumea: recunoştinţa lor pentru tratamentul favorabil din partea institutului va fi suficient de puternică pentru a compensa orice critică posibilă care ar putea apărea în legătură cu timpul îndelungat, necesar pentru publicarea manuscrisului lui Iisus sub orice formă. Mă grăbesc să declar că nu agreez soluţia asta. Sînt prea multe elemente care pot merge prost.

Abordarea pe care v-aş recomanda-o este mai drastică, dar mai probabilă să aibă succes. Dacă o veţi aproba, o să discut despre ea cu Sanctitatea sa mîine dimineaţă. Pe scurt, iată cum sună: Ciechanowski şi oamenii lui doresc ajutorul Sfîntului Scaun pentru a-şi atinge anumite ţeluri politice. Eu propun să le întîmpinăm dorinţele la jumătatea drumului; în schimb, ei vor depune manuscrisul spre păstrare în mîinile Sfîntului Părinte. Documentul va fi pus în arhivele Vaticanului, unde va fi catalogat, ca din întîmplare, greşit şi, peste cîţiva ani, totul va fi dat uitării.

Cardinalul Freedman, americanul, se ridică pe jumătate de pe scaun.

– Dar... e monstruos. E la fel de rău ca planul lui Sabbatucci de a distruge manuscrisul imediat. Mai rău chiar, pentru că susţineţi că ar trebui să dăm sprijin papal unei bande de fascişti.

Bottecchiari abia catadixi să-i arunce o privire lui Freedman.

– Stai jos, te rog, cardinale, şi încearcă să reacţionezi la propunerile mele cu mai puţină emoţie şi cu mai multă gîndire. Vreau să vă gîndiţi toţi foarte bine la ceea ce propun.

Mai întîi, aş prefera să nu distrug manuscrisul, dacă nu de altceva, măcar pentru faptul că orice scurgere de informaţii din partea oamenilor lui Rosewicz sau a ruşilor ar putea da Bisericii mare bătaie de cap. Autentic sau nu, publicul va fi imediat interesat de manuscris şi ne va condamna pentru distrugerea deliberată a înseşi cuvintele lui Iisus Hristos. Se va deschide cîmp liber unor nesfîrşite speculaţii privind adevăratul conţinut al manuscrisului. Nu trebuie să vă mai descriu ce fel de agitaţie se va naşte.

Problema e că acest manuscris e cu adevărat periculos pentru Biserică doar în contextul actualei învăţături. În situaţia altei generaţii sau a mai multora de studii atente, conduse de către cărturari catolici serioşi, s-ar putea ca scrisoarea să se dovedească o armă valoroasă în arsenalul Bisericii. În acest moment, este imposibil de afirmat asta. Eu prefer să nu forţez lucrurile scăpînd de manuscris acum. El poate rămîne îngropat în seifuri un secol sau chiar un mileniu. Acesta e un amănunt important. Contează doar ca existenţa lui să fie ţinută secretă acum. Distrugeţi-l şi oamenii vor vorbi. Păstraţi-l, oricît de ascuns, şi se va ajunge la o înţelegere. În timp, toate amintirile despre existenţa manuscrisului se vor estompa. Cardinalul privi împrejurul mesei. Ştia că le captase atenţia, dar voia mai mult. Avea, de asemenea, nevoie de absoluta lor încredere. În orice caz, adevărul e că eu nu cred că manuscrisul va deveni principala preocupare a Sfîntului Părinte. Are probleme mult mai serioase pe cap. Domnilor, o să vă spun unele lucruri pe care unii dintre dumneavoastră s-ar putea să le găsiţi deranjante. În mod normal, nu aş menţiona nimic despre astfel de chestiuni, dar acum simt că nu am de ales. Îşi ţinu o vreme răsuflarea. Simţea

că îl ia cu frig pe dinăuntru. Fusese purtat către acest moment, către acest loc, către această încăpere de un destin aflat cu mult dincolo de controlul lui. Un băiat de stradă din Napoli smuls din ghearele vieții și transformat în prinț al Bisericii. Unii oameni din această încăpere proveneau din lungi generații de aristocrați și prelați, și totuși el se ridicase mai sus decît ei. Pentru ce? Pentru asta. Crezu o clipă că aude șoapte într-un hol imens. Și o ușă deschizîndu-se. O ușă mare, pe care nici o mînă omenească n-o putea împinge. Domnilor, Biserica are în față cea mai gravă criză din istoria ei. Sănătatea Sfîntului Părinte e proastă. A îmbătrînit enorm după operația de anul trecut. Cînd a vizitat Santo Domingo pentru Conferința CELAM din octombrie, numai zece mii de oameni au venit să-l vadă. Noi ne așteptam că o să vină cel puțin o sută de mii. În alte părți ale Americii Latine, sectele protestante fură din ce în ce mai mulți credincioși ai Bisericii, lucru care nu s-a mai întîmplat pe o asemenea scară înainte. În Africa, misionarii islamici cîștigă suflete, în vreme ce bisericile noastre se golesc. În Rusia și în alte țări ale Europei de Est, bisericile ortodoxă și unită cuceresc terenul pe care noi l-am pierdut cu decenii în urmă. În Irlanda, crește sprijinul popular pentru contracepție, avort și divorț – chestiuni care nici măcar nu puteau fi puse în discuție cu puțin timp în urmă. *Magisterium*-ul Bisericii e provocat din ce în ce mai des. În fiecare an, după cum știți, mii de preoți și alți clerici își abandonează vocația. În multe zone au apărut presiuni pentru hirotonisirea femeilor. Au apărut mai multe cereri ca să terminăm cu legea celibatului. Și nu trebuie să vă mai povestesc de mișcările populare care ne cer să tratăm viciul sexual și perversiunea ca normale, nu numai în lume, ci și în interiorul sfintei Biserici. Făcu o pauză. Ceilalți încercau să-i priceapă cît mai bine cuvintele. Nu rostise nimic din ce ei să nu fi cunoscut deja, dar situația părea cu atît mai gravă dacă era prezentată de cineva care avea poziția lui în sînul Bisericii. Colegii noștri de la Secretariatul de Stat știu că superiorul lor, cardinalul Di Rienzo, a pregătit un document care va fi prezentat în scurt timp Sfîntului Părinte. Mi-a fost prezentat și mie, ca să verific existența unor erori de doctrină. E un

document tulburător. Di Rienzo susţine că Biserica are de înfruntat probleme cum nu a mai înfruntat de la Reformă. El crede că ameninţările îngemănate ale liberalismului secular şi modernismului se pot dovedi prea puternice pentru noi dacă nu reuşim să luăm contramăsuri eficace, iar eu trebuie să mărturisesc că sînt perfect de acord cu el. Dacă nu acţionăm rapid, există toate şansele ca Biserica pe care o cunoaştem noi să fie distrusă pînă în secolul viitor. Asta nu e fantezia unui alarmist, ci opinia bine documentată a unuia dintre cele mai inteligente creiere din Vatican. Se auzeau sunetele scoase de tacîmurile folosite în celelalte încăperi. În camera din spate nimeni nu mişca. Ca şi cum toţi erau în transă. Domnilor, cardinalul Ciechanowschi şi asociaţii lui ne oferă tocmai o astfel de contramăsură. Dacă o refuzăm, s-ar putea să nu mai avem o a doua şansă. Se uită la Freedman. Francis, tocmai ai folosit cuvîntul „fascist". Erorile tale sînt de înţeles şi de compătimit, dar cred că nu îşi au locul aici. Fascismul este o filosofie politică discreditată. Zilele lui s-au terminat. Cele cîteva grupuri de aşa-numiţi neofascişti din Germania şi din alte părţi sînt nesemnificative. Organizaţiile cu care sîntem rugaţi să ne aliem nu sînt fasciste, indiferent de definiţia acestui cuvînt, ci mai degrabă conservatoare. Sper că nici unul dintre dumneavoastră nu consideră asta un lucru rău. Eu cel puţin nu cred. Din contră. Cred că numai printr-o asociere strînsă cu dreapta politică din Europa vom avea şansa de a salva mult iubita noastră credinţă din abisul în care este ea acum azvîrlită.

Crux Orientalis este o frăţie laică, înfiinţată de mult timp, ce nu are alt scop decît de a servi Biserica Catolică şi de a duce la îndeplinire restaurarea unei Europe creştine unite. Mie nu mi se pare un vis deplasat. Fără Europa, Biserica nu înseamnă nimic. Acolo a devenit puternică credinţa creştină pentru prima oară. Oricît de solidă ar fi prezenţa noastră în Lumea a Treia, salvarea trebuie s-o căutăm tot în Europa. Aici este fortăreaţa Bisericii. Dacă trebuie să ne retragem în spatele zidurilor acestei fortăreţe pentru o perioadă, atunci cel mai bine e să procedăm aşa, fără întîrziere.

Comuniştii au dispărut, dar, dacă noi nu ne grăbim să ocupăm vidul lăsat de ei, vom vedea în curînd credincioşii părăsind în masă Biserica, chiar şi în ţări ca Polonia. Oamenii s-au întors spre noi ca spre un punct de concentrare a opoziţiei lor faţă de statul ateu. Acum încep să se întoarcă spre zeul materialismului. Cred că, dacă pot prinde din urmă Vestul, o să ajungă în Paradis. Avem nevoie de o viziune pentru ei, de o viziune şi de un ţel. Crux Orientalis poate oferi ambele popoarelor Europei.

Amendola, a cărei muncă îl adusese în contactul cel mai strîns cu necatolici şi cu sensibilităţile care puteau fi stîrnite de tentativele de propagare a credinţei catolice, îşi drese glasul:

– Eminenţa voastră, trebuie să spun ceva. Nu-i nevoie să vă amintesc de răul imens făcut în trecut de grupări ca Intermarium sau Action Française. A devenit din ce în ce mai cunoscut faptul că mulţi preoţi au binecuvîntat criminalii de război. Mai există încă oameni care susţin că Pius al XII-lea a eşuat în a-şi îndeplini datoria de a-i salva pe evrei. Acestea sînt realităţi neplăcute cu care trebuie să trăim. Mă îngrijorează enorm orice posibilitate de a ne întoarce la astfel de alianţe. Aşa cum spuneţi, Biserica se confruntă cu o criză majoră. Eu văd în asta un motiv în plus pentru a evita astfel de oameni. Ei ne vor mînji din nou cu crimele lor. În actualul climat politic, un atac antisemit ar fi echivalent cu explozia unei dinamite.

Bottecchiari încuviinţă cu înţelepciune din cap.

– Te asigur, episcope, că nu vor mai exista Hitleri sau Ante Pavelici. Doar urmaşi loiali lui Hristos, lucrînd în cadrul sistemului democratic pentru o reformă extrem de necesară. E timpul ca Biserica să întocmească din nou un calendar. Teologii liberali şi-au făcut mendrele timp de două decenii şi uite unde ne-au adus. Cu un sprijin financiar adecvat şi o rezervă suficientă de oameni instruiţi, Stefan Rosewicz poate garanta locuri pentru candidaţii catolici în toate alegerile generale şi locale ce vor avea loc în Polonia, Germania, Cehia şi Statele Baltice. Cu binecu-

vîntarea papei și sprijin deschis din partea fiecărei biserici, Crux Orientalis poate transforma fața politicii europene. Trecutul e trecut. Acum, avem nevoie de o politică de unitate și de vindecare. Trebuie să punem capăt luptei etnice din Bosnia. Trebuie să ne asigurăm că reunificarea Germaniei nu va sfîrși într-o baie de sînge. Comunitatea Europeană nu reprezintă o supapă de siguranță suficientă împotriva divizării continentului.

– Ce vreți de la noi? întrebă Sabbatucci.

– Vreau sprijinul vostru pentru recomandările pe care intenționez să i le prezint Sfîntului Părinte. Superiorii Congregației mele s-au gîndit deja la chestiunea manuscrisului și au căzut de acord că trebuie trecut urgent la acțiune, pentru a evita scandalul. Cu binecuvîntarea voastră, intenționez să recomand Sfîntului Părinte ajungerea la un compromis cu cardinalul Ciechanowschi și înființarea unei Comisii Speciale care să examineze propunerile lui de extindere a lucrărilor Crux Orientalis. Evident, veți putea face comentarii proprii. Să înțeleg că avem un acord de principiu?

Nimeni nu obiectă. Cardinalii își goliră paharele, se ridicară și se pregătiră să plece. Mașinile lor particulare îi așteptau în apropiere

Părăsiră încăperea în grupuri mici, unii discutînd cu animație, alții meditativi. Sabbatucci și Bottecchiari rămaseră în urmă.

– Ei bine, rosti Bottecchiari, s-a rezolvat.

– Mă rog să fi luat decizia corectă. Dacă lucrurile merg prost acum...

În încăpere intră o călugăriță, ducînd un telefon pe care-l conectă la o priză din perete.

– Mai aveți nevoie de ceva, Eminența Voastră?

Bottecchiari zîmbi și clătină din cap.

– Nu soră. Nu mai stau mult. Poți începe să încui. După plecarea ei, Bottecchiari apucă receptorul și formă un număr de

Paris. Îi răspunse Stefan Rosewicz. Stefan? Aici e Bottecchiari. Eşti singur?

– Dă-i drumul. S-a terminat întîlnirea voastră?

– Acum cîteva minute. Totul a mers aşa cum mă aşteptam, însă e posibil să avem necazuri cu Freedman şi Amendola.

– Nu-ţi face griji. O să am eu grijă de ei. Ai încredere în mine. Nu va exista nici o greşeală.

PARTEA A ŞAPTEA

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI PATRU

Paris, 13 ianuarie

Cineva lăsase un şir de mătănii atîrnînd de marginea chiuvetei. Jack îl balansă şi-l urmări pînă acesta se opri din mişcare. Se privi în oglindă în timp ce se bărbierea. Ca din senin, pe obraji şi pe frunte îi apăruseră semne de bătrîneţe. Se gîndi că în ritmul acesta avea să încărunţească şi să se rideze tot înainte de atinge cincizeci de ani. Îşi mai dădu o dată cu lama pe obraz, se spălă de cremă şi se uscă. Părintele de Galais voia să le vorbească. Îşi privi ceasul. Era timpul.

Apartamentul consta din cinci camere şi era situat deasupra unei mici *épicerie* în Marais. Ferestrele dădeau spre o curte veche şi spre zidurile clădirii din spate. De o sîrmă improvizată de-a latul băii atîrna lenjerie proaspătă. Chiuveta de la bucătărie era plină cu vase murdare. Pe podea se găsea un castron cu hrană pentru pisici, însă nu se vedea nici o pisică. Cele trei dormitoare erau pline cu paturi. Nu exista o cameră de zi. Mîncau şi discutau în bucătărie. Totul semăna mai mult cu un cuib de terorişti decît cu un cămin pentru preoţi.

Jack era de nouă zile împreună cu de Galais şi cu prietenii lui şi nici acum nu reuşea să-i înţeleagă mai bine decît îi înţelesese în acea primă noapte din Bois de Boulogne. La început, îi asemuise cu nişte ucigaşi: eficienţi, calculaţi, nemiloşi. Titlul de „părinte" pus în faţa fiecărui nume păruse doar o ironie, ca şi cum adevăratul lor nume ar fi fost „naşul". Le era profund recunoscător pentru că îi salvase viaţa şi nu simţea nici un fel de tristeţe pentru soarta lui Henryk şi a oamenilor acestuia. Însă recunoştinţa lui se îngemăna cu teamă şi uimire; căci se dovediseră apocaliptici în acea noapte.

În zilele ce urmaseră, ei îi dezvăluiseră alte fațete ale personalităților lor. În special McBride se străduise să se împrietenească cu Jack, descoperind cunoștințe comune și locuri familiare despre care să discute. În scurt timp, Jack descoperise că irlandezul era un om decent, cu simțul umorului, fost jucător de fotbal din County Clare, un produs al școlilor Maynooth și al colegiului irlandez din Roma, o persoană caldă, placidă și un ghid infailibil al cîrciumilor din Dublin. Ura vinul și disprețuia cafenelele franceze, iar cel mai mare dor al lui era să fie acasă, într-un local denumit Tobin's, pe jumătate bombă pentru bețivi, pe jumătate întreprindere funebră. Tobin's avea două uși: una se deschidea spre bar, cealaltă ducea către capela funerară locală.

Pe ceilalți, Jack îi găsea mai distanți, la fel de placizi ca și McBride sau, mai degrabă, suficienți. Se simțea în siguranță cînd îi vedea în jurul lui. Erzberger vorbea puțin, în parte, pentru că engleza lui era proastă ; însă o dată sau de două ori, Jack surprinsese expresii ale ochilor lui care spuneau mai multe decît cuvintele. Determinare, convingere, un fel de sfințenie apăsătoare care îi servea suficient de bine treburilor zilnice de a da un sens lucrurilor.

În ciuda jovialității lui McBride, atmosfera dominantă din apartament era de seriozitate. Micul grup avea un scop, către care Jack se simțea atras împotriva propriei voințe.

– Nu sîntem ucigași din fire sau din plăcere, Jack, îi spusese McBride în prima lor dimineață împreună, la o cafea. Nu cu mult timp în urmă, mai degrabă mi-aș fi tăiat mîna decît să omor un om. Jur că e adevărat. Însă am văzut lucruri pe care tu nu le-ai crede, Jack, și care m-au convins. Acesta este un lucru rău care trebuie oprit. Într-o formă sau alta, direct sau indirect, Biserica a sprijinit oameni răi, iar pe alocuri continuă să procedeze la fel. Am văzut același lucru în Irlanda, unde am prieteni care au fost implicați în cursa înarmării și chiar mai rău. Nu pot să-ți spun unde se află vina, Jack, sau cît de sus se găsește ea pe scară ierarhică, deoarece nu știu.

Ştiu însă că trebuie să se sfîrşească acum. Milioane de persoane vor muri din nou dacă nu lichidăm Crux Orientalis. Aşa că eu sînt dispus să fac uz de forţă ca să-i opresc. Aş prefera să nu fie aşa, dar dacă trebuie...

Dar nu argumentele lui, oricît de bine fuseseră repetate înainte, fuseseră cele care îl convinseseră pe Jack, ci sinceritatea şi incapacitatea lui de a fi fals. Uneori, Jack gîndea că vorbeşte cu un copil, dar atunci se uita în acei ochi încărcaţi şi vedea un adult, şi durerea unui adult, iar uneori mai mult decît atît.

– Avem încă nevoie de ajutorul tău, Jack, îi spuse de Galais. Dacă găsim manuscrisul, o să avem nevoie de tine ca să-i confirmi autenticitatea. Să ne spui dacă este cel care ne trebuie.

Aşa că el rămase împreună cu ei, aşteptînd.

În bucătărie, de Galais şi ceilalţi aşteptau împreună, cu un al cincilea bărbat, un străin.

– Îmi cer scuze că am întîrziat, zise Jack.

– N-ai întîrziat deloc. Ia-ţi un scaun, dacă găseşti vreunul. Şi dă-mi voie să ţi-l prezint pe părintele Masolino Bounamici. Părintele Bounamici tocmai a sosit din Roma. Are ceva important să ne spună.

Bounamici era un bărbat scund, semănînd cu o păpuşă. La această impresie contribuia pielea lui care avea luciul porţelanului. Numai ochii dezminţeau aspectul exterior, aceştia păreau bătrîni şi dureros de umani.

– În sfîrşit, am unele ştiri, zise el. Cardinalul Bottecchiari a avut o audienţă privată la Sfîntul Părinte ieri. Am cu mine o stenogramă a conversaţiei lor, pe care o veţi putea studia mai tîrziu. Deocamdată, o să fac un sumar. Au stat împreună mult timp, mai bine de două ore. S-au discutat o mulţime de probleme. Cardinalul i-a explicat Sfîntului Părinte consecinţele publicării manuscrisului lui Iisus. Avea cu el o copie a traducerii doctorului Gould pe care a parcurs-o aproape paragraf cu paragraf. La sfîrşit, Sfîntul Părinte părea convins că publicarea documentului nici nu putea fi pusă în discuţie.

Acest fapt l-a condus pe Bottecchiari direct spre următoarea lui problemă, anume nevoia de a oficializa relaţia dintre Crux Orientalis şi Biserică. Soluţia propusă de Bottecchiari a fost ca papa să transfere Liga direct sub patrimoniul lui, ca Opus Dei. Asta i-ar conferi Ligii un statut asemănător unei dioceze, deoarece ar consta din preoţi şi laici, din bărbaţi şi femei. Spre deosebire de o dioceză obişnuită, aceasta n-ar avea limite teritoriale. Sfîntul Părinte a spus că se va gîndi serios la propunere.

Bottecchiari a trecut în revistă diferitele alianţe care s-ar putea naşte pentru Biserică în urma acestei recunoaşteri. La plecarea lui, Sfîntul Părinte a fost, practic, de acord cu toate.

În orice caz, acesta nu e sfîrşitul poveştii. După plecarea lui Bottecchiari, papa l-a chemat pe Sienkiewicz.

De Galais ridică mîna ca să-l întrerupă pe Buonamici.

– Jack, rosti el, cardinalul Sienkiewicz e unul dintre cardinalii aflaţi de partea noastră. E membru al Societăţii Maximilian Kolbe de cîţiva ani şi e una dintre principalele noastre surse de informaţii din interiorul Vaticanului.

Bounamici reluă:

– Sfîntul Părinte a fost foarte direct. I-a explicat lui Sienkiewicz care e dilema lui. A spus că n-are nici un motiv să acorde vreo favoare Ligii, dacă manuscrisul poate fi smuls din mîinile membrilor ei şi distrus sau ascuns. Se pare că nu are încredere în ei. Dar, dacă manuscrisul rămîne în mîinile lor, nu va avea de ales. Va trebui să fie de acord cu termenii lor. Dacă e nevoie, el chiar e de acord să lucreze cu ei. Sentimentul lui e că le datorează ceva pentru opoziţia lor împotriva comunismului.

În încăpere se lăsă tăcerea.

– Cît timp avem? întrebă Erzberger.

Bounamici ridică din umeri.

– Aş zice că e o chestiune de zile. Nu ştiu exact. O să ţină cu dinţii de manuscris pînă ce lucrurile se precipită.

– Eu nu cred că va fi aşa. Vocea lui Augustin de Galais era coborîtă, dar distinctă. Bottecchiari nu e prost. O să îl aducă pe Sfîntul Părinte împreună cu Congregaţia Sacră la ceea ce vrea

el, printr-o ofertă legată de manuscris; dar el ştie că o dată ce manuscrisul va pleca din mîinile Ligii, va dispărea pentru totdeauna şi cu el va dispărea mare parte din influenţa lor în cadrul Vaticanului. Va exista întotdeauna timpul şi ocazia ca Sfîntul Părinte să se gîndească de două ori la Crux Orientalis şi la politica ei. Sau, dacă nu acest papă, atunci următorul.

Nu, ceea ce vor ei e o influenţă continuă. Asta înseamnă că trebuie să păstreze manuscrisul. Cred că Liga va fi de acord cu suprimarea lui dacă obţine puterea pe care o urmăreşte şi cîtă vreme manuscrisul rămîne într-un seif, undeva, sub controlul lor direct. Acesta ar fi compromisul ideal.

Bounamici încuviinţă.

– Aş spune că ai dreptate. Ceea ce înseamnă că, dacă vrem să oprim această porcărie, trebuie să punem mîna pe manuscris în următoarele cîteva zile– dacă nu cumva am întîrziat deja prea mult. Din fericire, am o veste bună pentru voi. Cred că ştiu unde e ţinut manuscrisul.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI CINCI

Wróclaw, Polonia

Manifestaţia se sfîrşi fără violenţă. După aceea, pe străzi se petrecură cîteva încăierări, însă nimic serios, nimic de care să nu se poată avea grijă: cîteva capete sparte şi cîteva coaste rupte. Un rezultat minor. Ziarele de dimineaţă aveau să scrie despre mulţimile de participanţi şi despre comportamentul bun al oamenilor. Imaginea curată se datora, mai mult decît orice altceva, participării cardinalului Ciechanowski şi altor demnitari ai Bisericii. Că oamenii cu care ei împărţiseră tribuna erau extremişti notorii de dreapta era un fapt trecut sub tăcere de cei implicaţi. Sloganul la modă era „politici noi pentru o Polonie

nouă" . Bineînţeles, ziarele aveau să relateze că, ici şi colo prin mulţime, fuseseră agitate steaguri cu zvastici.

Ciechanowski vorbise scurt şi cu un mare efect. Era un erou naţional, un lider al opoziţiei faţă de comunism, un instrument al puterii vechii gărzi. În scurtul lui discurs, el aplaudase lupta celor care se bătuseră pentru a recîştiga libertatea Poloniei şi ameninţase, în termeni voalaţi, pe toţi trădătorii care voiau să submineze viitorul ţării prin atragerea filosofiilor liberale şi ateiste ale Vestului decadent în ţesătura încă instabilă a vieţii politice poloneze. Vorbitorii de după el găsiseră calea deschisă. Unul cîte unul se ridicaseră şi îşi vărsaseră veninul în urechile ascultătorilor. La sfîrşitul serii, se întocmise deja o agendă de lucru a extremei dreapta. Puţine chestiuni fuseseră lăsate la voia întîmplării.

La acea oră, cardinalul se găsea în Czestochowa şi întîlnea un emisar din partea lui Bottecchiari.

– Spuneţi-i Eminenţei sale, zise Ciechanowski, că sînt de acord cu propunerile lui. Dar nu-i pot înmîna manuscrisul. Nici nu poate intra în discuţie.

– Înţeleg. În acest caz, sînt împuternicit să vă spun că Excelenţa sa cardinalul Bottecchiari a anticipat asta. Mi-a cerut să vă informez despre disponibilitatea lui de a ajunge la un compromis. Nu veţi arăta manuscrisul, nu-i veţi confecţiona o raclă care să-l găzduiască şi nici nu-l veţi ţine în compania alor relicve. Nu-i puteţi atribui puteri miraculoase, de vindecare sau de credinţă şi nici nu puteţi propăvădui existenţa lui. Eminenţa sa nu e interesată de locul în care îl ţineţi cîtă vreme îl asiguraţi că e în siguranţă şi că secretul existenţei lui va fi restrîns la cel mai mic număr de persoane posibil.

În schimb, el garantează cooperarea absolută a Sfîntului Părinte în privinţa programelor voastre religioase şi politice. Crux Orientalis va fi luată sub aripa lui ocrotitoare, iar în Europa de Est i se va da prioritate în privinţa banilor şi a oamenilor faţă de Opus Dei. Va trebui să daţi asigurări personale că politicienii pe care-i selectaţi pentru a vă sprijini şi pentru munca Ligii vor

fi oameni mai presus de orice bănuială şi catolici devotaţi. Sfîntul Părinte nu va tolera o repetare a exceselor comise de Ligă în zilele ei de început. Intoleranţa nu poate reveni.

– Bineînţeles. Aveţi toate asigurările din partea mea. Nu va exista nici un motiv de scandal. Candidaţii noştri vor fi oameni de înaltă virtute. Aveţi cuvîntul meu în privinţa asta.

Ciechanowschi zîmbi şi îşi răsuci alene inelul de cardinal în jurul degetului. Se gîndi că în timp actualul papă avea să moară. Poate chiar în scurt timp. Atunci nici măcar subterfugiul folosit acum n-avea să mai fie necesar.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI ŞASE

Czestochowa, Polonia
Joi, 14 ianuarie

Bătrînii şi infirmii se vedeau pretutindeni. Hotelurile şi casele de oaspeţi erau pline, adăposturile bisericii îi respingeau chiar şi pe bolnavi, iar porţile spitalelor afişau semne care stipulau refuzarea accesului pentru străini. Cu toate astea, ei veneau în continuare, cu autobuzul sau cu trenul, pe jos, în cîrje, în scaune cu rotile împinse de rude cu feţe întunecate. Mutilaţii, paralizaţii, invalizii, impotenţii, cardiacii îşi duceau trupurile schilodite şi vieţile ruinate, tumorile şi rănile deschise, protezele şi cîrjele, inimile îndurerate, pustietatea din suflet, lacrimile. Voiau vindecare, voiau liniştire, voiau toate acele lucruri pe care nu le avuseseră niciodată; copii, mîntuire, bucurie, o mînă în întuneric, uşurare de durere; la ei ajunseseră zvonuri că puteau găsi o parte din ce doreau aici şi că cea mai măreaţă dintre relicve, ascunsă de ei de către comuniştii fără Dumnezeu şi acum readusă la lumină, făcea minuni în fiecare zi.

Dar acum alte zvonuri agitau mulţimea. Anume că Sfîntul Părinte ordonase distrugerea relicvei; că aceasta urma să fie dusă înapoi în vechea ei ascunzătoare; că fusese furată; că în jurul ei avea să se construiască o raclă. Cozile de la intrarea micii capele în care era ţinut manuscrisul fuseseră nesfîrşite toată ziua. Mulţimile care odinioară urcau dealul spre Jasna Gora, ca s-o adore pe Madona Neagră, acum se duceau acolo ca să se zgîiască de la distanţă la un document pe care nimeni nu-l putea citi.

Chiar şi după ora nouă seara, cînd fuseseră admişi ultimii pelerini, cei rămaşi pe afară nu plecaseră, ci se apucaseră să cînte imnuri şi să aprindă lumînări, veghind asupra obiectului de care îşi legaseră atît de multe speranţe. Un bilet prins de porţile mănăstirii anunţa prezenţa cardinalului Ciechanowski a doua zi, pentru a ţine o slujbă. Multă lume credea că el urma să facă atunci un anunţ privitor la relicvă.

În biserica mănăstirii aerul era încărcat de miros de tămîie. Luminile principale fuseseră stinse, însă ici şi colo o aplică sau o lumînare ardea printre umbre. Statuia Madonei, virtual ignorată pentru prima dată de secole, fusese ascunsă în spatele ecranului protector din Capela Binecuvîntatei Fecioare. Paşii răsunau pe podelele de marmură. Voci şoptite se auzeau printre stîlpii înalţi.

În capela laterală din faţa celei în care se păstra manuscrisul, Gabriel McBride, Augustin de Galais şi Kazimierz Galcyzynski vegheau la rîndul lor. În spatele lor, Jack Gould aştepta nervos, ascuns în umbră. Auziră uşile mari închizîndu-se în depărtare, apoi diferite ecouri plutind prin spaţiile pustii ale bisericii pînă dispărură cu totul. Dinspre intrare se auziră paşi grei. Se iviră doi paznici care luară poziţie de o parte şi de alta a capelei manuscrisului. Paznicii erau dotaţi cu pistoale-mitralieră Uzi şi purtau uniforme militare. Influenţa lui Ciechanowski se întindea în multe direcţii.

De Galais dădu din cap. Cei trei preoţi, îmbrăcaţi în sutane, ieşiră din capela laterală şi intrară în cor. Degajaţi, sporovăind

între ei, doar trei oameni care-şi vedeau de treaba lor. Paznicii se uitară o clipă la ei, apoi îşi îndreptară privirea în altă parte.

Galcyzynski se detaşă de grup şi se duse la paznici.

– *Dobry wieczór.* Îmi poate spune vreunul dintre voi ce se întîmplă? Mie şi prietenilor mei ni s-a spus să stăm în biserică în noaptea asta, în caz că este nevoie de noi. Nimeni nu ne-a explicat de ce. Noi credem că este în legătură cu relicva pe care o păziţi. Aveţi vreo idee?

Paznicul căruia îi adresase remarcile abia catadicsi să înalţe din umeri.

– Ştiu la fel de multe ca şi dumneavoastră, părinte. Noi avem ordin să veghem locul şi să avem grijă să nu intre nimeni nepoftit. Fără îndoială că aţi văzut mulţimile care au intrat aici mai devreme. Ar fi distrus toată biserica dacă ar fi avut ocazia.

Celălalt paznic se apropie.

– Părinte, am auzit pe cineva spunînd că se plănuieşte mutarea relicvei la noapte. Nu foarte departe – la Wróclaw, Cracovia, sau ceva de genul ăsta. Aşa am auzit.

– Aveţi idee cînd? Aş vrea să ştiu cît de mult trebuie să aşteptăm aici.

Soldatul înălţă din umeri.

– Îmi pare rău. Va trebui să aşteptaţi ca şi noi.

Galcyzynski îi chemă pe de Galais şi pe McBride cu un gest al mîinii. Aceştia se apropiară. Nu se grăbiră, deşi inima le bătea de două ori mai repede decît în mod normal, iar palmele li se lipeau de transpiraţie. *Mergi încet, fă să pară ca şi cum ai tot dreptul să fii aici.* Nimic alarmant şi nimic ameninţător în privinţa lor. Nimeni nu se află mai la locul lui în biserică decît un preot. Ei erau de-ai casei aici, iar soldaţii intruşii. Cel de-al doilea paznic îşi lăsă arma să-i atîrne neglijent pe umăr.

– Prietenul nostru spune că o să stăm aici toată noaptea, glumi Galcyzynski, tot în poloneză.

Neînţelegînd o iotă, de Galais zîmbi şi se apropie de omul din dreapta sa. În clipa următoare, dădu din cap, şi, într-o

fracţiune de secundă, el cu Galcyzynski îşi scoaseră armele şi le îndreptară spre capul paznicilor.

– Nu vrem nici un pic de zgomot, zise Galcyzynski. Nici violenţă. Am prefera să nu vă facem rău, mai ales în casa Domnului; dar vă vom împuşca dacă va trebui.

Paznicii încremeniră, în vreme ce McBride îi uşură de pistoalele automate şi de celelalte arme ascunse. Apoi, cu un gest, McBride făcu semn spre cealaltă capelă. Îmbrăcat tot în preot, Jack ieşi din umbră şi li se alătură. McBride se întoarse spre el.

– Du-te şi adu manuscrisul, Jack. O să ţinem perechea asta frumoasă aici pînă cînd o să verifici totul. Grăbeşte-te, pentru numele lui Dumnezeu. Nu se ştie cînd apare cineva.

Înainte de a intra în biserică, ei conveniseră ca Jack să examineze manuscrisul *în situ*. Dacă se dovedea a fi un fals sau un înlocuitor – fie plasat acolo de la început, fie ca diversiune pentru mutarea adevăratului sul – aveau să ştie că nu se încheiase căutarea. Poate mai rămînea timp să ajungă la seifurile de sub mănăstire, cel mai probabil ascunziş pentru astfel de comoară, înainte de pornirea vreunei alarme.

Ca să nu atragă atenţia prin aprinderea luminilor din capelă, Jack purta cu el o mică lanternă. Fasciculul îngust, străpungînd umbrele, trecu peste obiecte sclipitoare şi misterioase; degete de aur, ochi de ametist, argintul coroanelor sfinţilor, perle la marginea aripii unui înger. Mirosul de tămîie era pronunţat aici, iar efectele îi erau ameţitoare.

Stătuse deghizat în întuneric împreună cu ceilalţi, urmărind lungul şir de pelerini tîrîndu-şi picioarele. Îi văzuse pe muribunzi transpuşi de speranţa unui ultim refugiu, le văzuse mîinile subţiri ridicate spre o prezenţă de dincolo de umbre, le auzise vocile slabe înălţate în rugă, urmărise cum cei care-i cărau îi aşezau la cîţiva zeci de centimetri de manuscris. În sufletul lui, Jack nu putea crede, deşi ştia cel mai bine cît de autentic e pergamentul şi cît de reală era cerneala în care amărîţii investeau atîta credinţă şi atît suflet. Văzuse însă pe cîţiva ridicîndu-se şi plecînd pe

propriile picioare, văzuse un orb ţipînd şi dansînd într-o clipă de recăpătare a vederii, auzise un surd cîntînd. Acel cîntec îi rămăsese încă în minte, ca o melodie de leagăn. Nu fuseseră minuni, ci doar intensificări extreme ale speranţei. Dar Jack ajunsese să se îndoiască şi de asta.

Fasciculul de lumină se opri asupra unei cutii de sticlă deasupra unui altar îmbrăcat în mătase brodată. În cutie, fusese pus un sul pentru papirusuri într-un capăt. Inima lui Jack începu să bată nebuneşte. Îl trecu un fior. Chiar şi de la o asemenea distanţă nu se putea înşela. Găsiseră ce căutaseră.

Avea deja cu el o cutie pentru manuscris. Scoţînd-o dintr-un sac pe care-l purta pe umăr, o puse jos. Era clar că cutia de sticlă fusese confecţionată pentru o galerie de artă sau pentru un muzeu. Marginea de jos era prinsă în cornier strălucitor de metal iar un lacăt zdravăn îi asigura securitatea. Baza cutiei era bine prinsă de altar. Jack nu se aşteptase la asta. Forţarea lacătului sau spargerea geamului putea declanşa o alarmă care să aducă imediat acolo alţi paznici.

Ştia că vor avea doar cîteva secunde ca să se hotărască.

Spargerea geamului nu intra în discuţie. Zgomotul ar fi atras, oricum, atenţia. În plus, exista riscul serios ca greutatea jumătăţii superioare a cutiei să se prăbuşească peste manuscris şi să-l facă praf.

Se întoarse grăbit la intrare, ca să-i spună lui de Galais ce se întîmplase. Francezul se întoarse împreună cu el.

– Jack, zise de Galais, pierzi timpul. Ai o şurubelniţă în sac. Nu trebuie decît să scoţi din şuruburi întreaga cutie. O putem lua pe toată cu noi.

Jack clătină din cap.

– M-am gîndit deja la asta. N-o putem face fără a strica manuscrisul. E extrem de fragil. Nici nu-ţi imaginezi cît de fragil. Doar agitîndu-l acolo ar fi suficient ca să se fărîme. Trebuie să descuiem lacătul.

– Mélac ar fi ştiut cum s-o facă. Însă nici unul dintre noi nu se pricepe.

Se întoarseră la intrare. Paznicii negară că ar fi avut vreo cheie sau acces la vreo cheie. Se auziră paşi la distanţă, venind înspre ei.

– În capelă! Repede! şopti Galcyzynski.

Se adăpostiră în zona mai întunecată, luînd şi paznicii cu ei.

– Ce o să facem? întrebă Jack.

– Cred că am găsit, zise McBride. Dînd arma lui de Galais, îl trase pe Jack mai adînc în capelă. Dă-mi repede lanterna aceea, exclamă el, aproape smulgînd-o din mîna lui Jack.

Cîteva clipe mai tîrziu, scoase un mic ţipăt de triumf. Jack îl văzu întinzîndu-se după un mic relicvariu ce se găsea într-o nişă din peretele lateral.

– La naiba, omule, nu poţi sparge sticla, încercă Jack să-l oprească.

– Nu fi atît de prost. N-am nici o intenţie să fac asta. Vrei să-mi ţii lanterna?

În vreme ce Jack lumina zona, McBride scoase un cuţit cu lama groasă din buzunar. Relicvariul era încrustat cu pietre preţioase, toate aşezate în monturi de argint, fixate în lemn. Era o chestiune de cîteva clipe să găsească un diamant şi să-l scoată din montură.

Se apropie de cutia de sticlă. Zgomot de paşi în biserică şi sunet de voci. McBride le ignoră. Pe Jack îl apucă teama. A doua oară, n-aveau să mai scape.

– Ei bine, dacă-ţi aminteşti vreo rugăciune, zise McBride, atunci acesta e momentul s-o zici.

Puse diamantul pe o faţă a geamului şi apăsă.

– Fii atent...! exclamă Jack.

– Nu-ţi face griji, m-am gîndit la asta.

Continuă să apese, mergînd cu diamantul în sus, în linie dreaptă, circa şapte centimetri. Făcu o a doua tăietură paralelă cu prima, cam la cincisprezece centimetri, şi uni cele două incizii cu linii orizontale, formînd un mic dreptunghi. Împinse scurt

dreptunghiul, care căzu în cutie. Nu se auzi nici o alarmă. Jack se rugă ca acea cutie să nu fi fost dotată cu alarmă tăcută.

– Uite, zise McBride, trăgîndu-l pe Jack mai aproape. Asta e partea cea mai grea. Ţine de asta– îi arătă marginea superioară a spaţiului dreptunghiului rămas– în vreme ce eu o să tai restul.

Jack ţinu geamul în timp ce preotul decupă un al doilea dreptunghi, mult mai mare. De această dată, la împingere, Jack împiedică răsturnarea geamului peste manuscris. Scoaseră amîndoi, cu grijă, panoul de sticlă şi îl aşezară pe podea.

Jack băgă mîna cu atenţie. Scoase extrem de încet şi de prudent, manuscrisul afară. Îl ţinu preţ de o clipă în mîini şi îl examină la lumina lanternei ţinută de McBride. Îi trebui cîteva secunde ca să fie sigur. Nu exista nici cea mai mică îndoială. Obiectul din mîinile lui era cel autentic.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI ŞAPTE

Mănăstirea Surorilor Penitenţei
Czestochowa

De Galais obţinuse un fel de permis ecleziastic de la cardinalul Sienkiewicz pe baza căruia putea să intre în mănăstirea Surorilor Penitenţei. Permisul îi cerea stareţei să i-o aducă lui de Galais pe cea mai recentă novice, Maria von Freudiger şi, dacă novicea îşi exprima dorinţa de a pleca din mănăstire, îi permitea s-o facă fără nici un fel de restricţie. Termenii permisului erau clari şi neechivoci.

Maica Alice se supără. Permisul îi contesta autoritatea şi autonomia. Era pusă în pericol însăşi relaţia ei specială cu cardinalul Ciechanowski.

– Îmi pare rău rosti ea, înapoindu-i documentul lui de Galais, dar îmi este imposibil să mă conformez. Cardinalul n-are nici un drept aici. Orice astfel de încălcare a obiceiului cere aprobarea expresă a cardinalului Ciechanowski. V-aş ruga să vorbiţi direct cu el.

– În acest caz, cred că ar trebui să vă uitaţi şi la asta.

De Galais scoase o a doua hîrtie din buzunar, pe care i-o înmînă, fără nici un comentariu, stareţei. Aceasta o despături şi o parcurse rapid cu privirea; chipul îi păli vizibil. Fără a scoate un cuvînt, împături documentul la loc şi îl dădu înapoi preotului. Prin hîrtia groasă se putea vedea greul sigiliu papal.

Veniseră numai de Galais şi Jack. Ceilalţi, însărcinaţi cu paza manuscrisului, se refugiaseră în apropiere, în casa unui membru al Societăţii. Ştiau că ar fi trebuit să plece din Czestochowa şi să pornească drept spre graniţă imediat ce obţinuseră ceea ce căutaseră. Jack însă insistase şi nimeni nu se simţise în stare, din punct de vedere moral, să-l respingă.

– Sînt sigur, zise de Galais că Sfîntul Părinte se va dovedi indulgent în privinţa reformei vieţii religioase de aici. Presupunînd, bineînţeles, că ştie sau că e conştient de dorinţa dumneavoastră de a coopera în alte chestiuni.

– Vă pierdeţi timpul, părinte, răspunse maica Alice. Maria von Freudiger nu se mai află aici. Soţul ei a luat-o acum două zile. Puteţi cerceta această casă, dar vă asigur că nu veţi da de urma ei. Regret ce s-a întîmplat. O să regret din toată inima. Şi-mi pare foarte rău pentru tînăra femeie. Dar nu mai pot schimba nimic. Sper că nu vor exista repercusiuni pentru această mănăstire.

De Galais se ridică în picioare. O privi pe bătrînă, nesigur pe ceea ce avea de făcut. Ca multe alte persoane înainte, ea se supusese doar ordinelor. Fără îndoială, în fundul sufletului acţionase perfect motivată. Nu putea fi vorba aici de vină, de răzbunare sau de ciudă. Totuşi, într-un anume sens, pe care de Galais nu-l putea defini, se simţea acum în prezenţa răului.

– Nu, rosti el. Nu vor fi repecusiuni. Făcu o pauză, uitîndu-se la ea și încercînd să înțeleagă. Nu în această viață.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI OPT

Czestochowa
Vineri, 15 ianuarie

Pe oricare drum ar fi apucat, ca să ajungă la Roma, ar fi însemnat traversarea a cel puțin trei frontiere– Cehia, Austria și Italia într-o direcție, Germania, Austria și Italia într-o alta sau Germania, Elveția și Italia într-o a treia. Nici măcar nu se gîndeau să încerce prin teritoriul a ceea ce fusese cîndva Iugoslavia. Călătoria aeriană era cea mai simplă cale, dar și cea mai periculoasă. Nu îndrăzneau să încredințeze manuscrisul altcuiva, nici poștei, nici unui serviciu de curierat.

– Ce ironie, nu-i așa? zise de Galais. El și ceilalți se ascundeau într-o casă sigură din Cracovia. Afară ploua. Exact cu cincizeci de ani în urmă, cînd Rosewicz și ceilalți a trebuit să facă aceeași călătorie, n-au întîmpinat nici un necaz pînă la Roma. Poate ne vom descurca și noi pe cont propriu.

– Uiți, zise McBride, că Europa era inundată atunci de refugiați. Haosul era omniprezent. Exact condițiile propice pentru ticăloși ca ăștia să scape.

– Există o mulțime de refugiați și acum, comentă Galcyzynski.

– Putem face asta? întrebă Erzberger. Să pozăm în refugiați, ca să ajungem în Germania sau Austria?

De Galais clătină din cap.

– Am convenit că cel mai bun plan e să rămînem aici în Polonia pînă cînd lucrurile se calmează, apoi să ieșim prin Suedia.

– Acum nu mai sînt atît de sigur, zise Erzberger. Nu contasem pe atenţia care se va acorda manuscrisului aici. Ar putea organiza o poteră uriaşă ca să ne prindă. Din uşă în uşă.

De Galais nu fu de acord.

– N-o s-o facă. Ultimul lucru pe care-l vrea Ciechanowski e ca Vaticanul să afle că manuscrisul a dispărut. Asta ar însemna un dezastru pentru Ligă. Fără manuscris, nu mai au aceleaşi argumente, mai ales faţă de Sfîntul Părinte. Nu-şi pot permite să facă zgomot. Cel mai bun lucru pe care-l pot face e să închidă graniţele cît pot de bine, folosind vreo poveste ticluită despre comori ale bisericii, furate. Sîntem în siguranţă cît stăm ascunşi.

– Dar nu şi Maria, interveni Jack.

Stătea separat de ceilalţi, privind pe fereastră la strada inundată de ploaie.

– Încearcă să nu-ţi mai faci griji, Jack. I-am rugat deja pe oamenii noştri din Germania să se ocupe de problemă. Măcar pentru a afla ce s-a întîmplat cu ea. Dacă există fie şi o şansă infimă de a o salva, te asigur că o să încercăm.

Jack nu răspunse. Urmărind ploaia curgînd pe geam, o simţea pe Maria scăpîndu-i printre degete. Şi iubirea. Tinereţea, poate. Orice din trecut care însemna ceva pentru elb – Caitlin, Siobhan, progresul lui în lumea ştiinţifică – culminase în Maria, şi, prin ea, se rupsese de el. Tot ce însemna manuscrisul şi descoperirea lui pentru el (şi, cum nu-şi mai putea imagina viaţa fără el, după ce îl ţinuse din nou în mîini, îl văzuse şi îl atinsese) nu părea decît o valoare pusă în balanţă cu viaţa Mariei. Dacă era nevoie, trebuia să facă schimbul.

Jack se deşteptă în tăcere şi întuneric. Împărţea o cameră cu Gabriel McBride. Dormeau umăr lîngă umăr pe cearceafuri subţiri, cu pături prea mici. Avusese un vis, un vis în care urmărea cum se umple o încăpere cu suluri arzînd; arzînd, şi totuşi rămînînd intacte, ca focul de pe Sinai. Focul care vorbea.

Acum, în întuneric, amintirea focului i se părea o amintire a desfrîului. Se gîndi la Hristos. Nu la galileanul palid din

rugăciunile mamei, un lucrător minune, cu ochi albaştri, închipuit în praful imperiului de către europeni reci, ci un fariseu cu nas coroiat, cu piele închisă la culoare, pentru care focul şi desfrîul făceau în aceeaşi măsură parte din nemaipomenitul plan al lui Dumnezeu, un visător de vise periculoase, fratele tatălui lui Jack.

Jack şi văzu Hristosul mergînd, clătinîndu-se printr-un ghetou ca un beţiv, cu cîrlionţii atîrnîndu-i, cu boneta alunecîndu-i de pe cap, cu un sul din Tora sub braţul lui subţire, scuipat, lovit cu pietre, izbit cu picioarele, înconjurat de feţe ariane urîte, înconjurat de ochi albaştri şi păr blond, fugind de o cruce de mărimea întregii lumi. Îl văzu îmbrăcat în haină şi pantaloni cu dungi, cu un număr tatuat pe antebraţul stîng, împleticindu-se sub loviturile unui baston. În faţa lui, rînduri, rînduri de bărbaţi şi femei în pielea goală, cu coroane de spini pe capete, cu urme de bici pe spate, tîrîndu-se în tăcere printre uşile căscate ale unor camere de gazare, suficient de mari ca să încapă în ele întreaga umanitate.

Se gîndi la încredere şi la trădarea încrederii, la focul care ardea şi la focul care nu ardea. Între sufletul lui şi cer nu se găsea nimic, în afara unor mulţimi de fantome care se învîrteau în jurul lui.

Se dădu jos din pat, tremurînd. Era îngrozitor de frig. Casei îi lipsea o încălzire potrivită. Era deja îmbrăcat în pantaloni şi pulover. McBride dormea profund. Îi auzi respiraţia regulată, ca într-un somn fără vise. Preotul era împăcat cu el însuşi, în mod sigur, Dumnezeu n-avea să-l trimită în focul iadului.

Îşi găsi pantofii şi îi încălţă.

Manuscrisul se afla unde îl lăsase mai devreme, în acea zi, după ce-l examinase cu atenţie, într-un dulap încuiat din capul scărilor. Cheia se odihnea încă în buzunarul lui. Deschise dulapul cu grijă şi scoase cilindrul. Acesta cîntări ciudat de greu preţ de o clipă, ca şi cum secolele i-ar fi adăugat greutatea lor, apoi reveni la fel de uşor ca înainte.

În acel moment, se aprinse o lumină. Era Augustin de Galais care ţinea un pistol în mînă.

– Jack. Credeam că am auzit un sunet. Ce faci?

Păru că observase cilindrul abia în acea secundă.

– Te rog, nu încerca să mă opreşti, Augustin.

Preotul se uită trist la el.

– De ce aş vrea să te opresc? Jack nu încercă să răspundă. N-o va lăsa să plece, Jack. Nici măcar pentru asta.

– Cred că greşeşti. Trebuie să încerc.

De Galais reflectă cîteva clipe.

– Da, acceptă el. Trebuie să încerci. Dar nu cu manuscrisul. Nu e al tău, ca să te tîrguieşti cu el.

Jack clătină din cap.

– N-are un proprietar, replică el. Nici eu, nici tu şi nici papa nu sîntem proprietarii lui. Tu îl vei îngropa dacă îl vei păstra. Sau vei avea grijă să fie îngropat. Asta ar fi o crimă. Mai mare decît jaful.

– Vreau să-l văd publicat, Jack. La fel de mult ca şi tine.

– Nu, nu-i adevărat. Trebuie să-l dai papei. Orice s-ar întîmpla, el trebuie să ştie că originalul e în siguranţă, că Crux Orientalis nu mai poate pune mîna pe el. O să-i spui că ar trebui să fie publicat, dar el nu te va asculta. Oamenii în poziţia lui nu ascultă niciodată voci ca a ta sau a mea, căci n-au auzul acordat. O să ascundă manuscrisul undeva. Sau o să-l ardă.

– Dar tu îl vei da lui von Freudiger. Sau lui Rosewicz. Ştii cum plănuiseră ei să-l folosească. Ce putere le va oferi. Eşti pregătit pentru asta? E conştiinţa ta pregătită pentru asta?

– Conştiinţa mea mă priveşte.

– Da. Nici nu pretind altfel. Dar nu şi cînd e vorba de manuscris. Asta e treaba mea.

De Galais ridică arma.

Jack se mişcă iute, folosindu-se de ezitarea instinctivă a preotului de a trage. Îl izbi cu toată forţa de care era în stare, cu pumnul, în plexul solar. Acesta icni, apoi se înăbuşi. Clătinîndu-se înapoi, braţul i se ridică, şi Jack îl apucă, înşfăcă arma şi i-o smulse din mînă. Îi displăcea ceea ce făcea, dar mai mult de atît

nu-i plăcea să se gîndească la Maria speriată şi murind într-un coşmar pregătit de Karl.

Lovi preotul cu putere peste tîmplă. De Galais căzu fără o vorbă la podea, cu o expresie de supriză şi trădare pe chip.

CAPITOLUL ŞAIZECI ŞI NOUĂ

Arnstorf, Germania

Paul nu-şi mai amintea cînd fusese ultima oară fericit şi nu putea concepe că ar mai putea fi fericit vreodată. Era prea tînăr ca să se gîndească la sinucidere, chiar prea tînăr ca să ştie că există o asemenea opţiune. Dacă ar fi ştiut, ar fi îmbrăţişat ideea cu dragă inimă, ca un prizonier căutînd cu disperare o spărtură în zidul celulei. Cu excepţia unui lucru: speranţa cotidiană că îşi va vedea din nou mama aplecîndu-se deasupra lui a doua zi, cînd se va trezi. Începuse din nou să ude patul şi în fiecare dimineaţă era dat jos cu brutalitate şi bătut. Leni, femeia care avea grijă de el, îl făcea bebeluş şi îi freca faţa de cearceaful ud, apoi îl băga sub un duş rece ca gheaţa. La început, plînsese cînd îl bătea, însă de curînd lacrimile nu-i mai veneau aşa uşor. Altceva lua locul lor, ceva pentru care el nu avea cuvinte de descris. Nu ştia decît că era un sentiment rău, care n-avea să-l părăsească.

Aici nu existau jucării, nici jocuri şi nici alţi copii. Îşi inventase un prieten, pe nume Pieter, cu care discuta îndelung noaptea în pat; însă continua să-i fie un dor cumplit de maică-sa. Mesele reprezentau momente solemne, ca nişte afaceri între adulţi, cu instrucţiuni aspre privind terminarea mîncării din farfurie. Petrecea mult timp afară, chiar cînd ploua sau era ger. Leni spunea că trebuia „să se întărească". Lui nu-i plăcea ideea de a fi întărit. Taică-său îi spusese că asta avea „să facă un bărbat din el". Mai

degrabă n-ar fi devenit bărbat, dacă la atîta se reducea acest fapt. Carapacea pe care începuse să şi-o construiască, încă din Essen, acea carapace pe care numai maică-sa fusese în stare să o penetreze, devenea cu fiecare zi mai dură şi mai groasă. Uneori, şi-o imagina ca pe o lespede grea de piatră, care împiedica pătrunderea oricărei lumini şi oricărui sunet, ţinîndu-l în siguranţă faţă de vocea ascuţită a lui Leni.

Uşa se deschise şi Leni intră. Intra întotdeauna fără să bată la uşă, ca şi cum ar fi încercat să-l prindă făcînd ceva rău sau gîndindu-se la ceva rău. O dată îl prinsese vorbind cu Pieter şi îl bătuse pentru „visare cu ochii deschişi". Lui nu-i plăcea deloc cînd ea intra fără să bată la uşă.

– Ridică-te, Paul. Trebuie să cobori imediat. Ai un vizitator.

Preţ de o clipă, inima îi bătu cu putere.

– E mami?

Leni nu răspunse. Paul ştia că ar fi fost plesnit dacă întreba a doua oară. Leni n-avea preferinţe în privinţa locului unde lovea sau a forţei loviturii. Ajunsese să se teamă de ea mai mult decît de oricare altă fiinţă umană, cu excepia tatălui său. Şi, bineînţeles, de Führer, al cărui chip serios îl privea din fotografii înrămate, aflate pe fiecare perete şi pe care el trebuia să-l iubească şi să-l onoreze. Se dădu jos din pat şi se duse la uşă cu capul drept şi rigid, ca un mic soldat, aşa cum i se spusese.

Karl von Freudiger aştepta jos, în biblioteca în care Paul era dus doar pentru pedepse. Văzîndu-şi tatăl acolo, crezu că avea să fie pedepsit pentru cine ştie ce greşeală.

– Bună, Paul. Ce mai faci?

– Foarte bine, tată. Dar tu?

– Te rog să stai jos, Paul. Am veşti neplăcute pentru tine.

– Despre mami?

Von Freudiger ezită.

– Mama ta e moartă, Paul. Nu o vei mai revedea. Înţelegi ce-ţi spun?

În vocea lui Karl nu se citea nici un pic de emoţie. Nu se aplecă să-şi atingă fiul sau să-l liniştească. Băiatul îl privi fără să priceapă.

– Poate că o să vină săptămîna viitoare, zise el.

Karl clătină din cap.

– Nu, Paul. Mama ta e moartă. Cînd mor, oamenii pleacă. Pentru totdeauna. Mă ai pe mine acum. Pe mine, pe Iisus, pe Fürhrer.

Ceva din vocea sau maniera lui Karl, ceva din cuvintele folosite sau din gesturi, chiar dacă sărace, care acompaniaseră vorbele, ajunse pînă la copil.

– Nu, ţipă el. Nu te vreau. Nu-l vreau pe Iisus. Nu-l vreau pe Führer. O vreau pe mami.

Karl se ridică şi se duse la uşă.

– Leni, strigă el. Cred că e timpul ca Paul să alerge. Se întoarse şi se uită la copil. Aminteşte-ţi, Paul, că Iisus te urmăreşte tot timpul. El îmi spune cînd faci rele. Iar Führerul ne priveşte din ceruri, unde e şi mama ta. Trebuie să plec acum, Paul. Am nişte afaceri importante în Essen. Dar mă voi întoarce curînd.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI

Cracovia, Polonia

Jack avu nevoie de două ore ca să găsească ce căuta: un hotel bun şi modem. Hotelul Grand, de pe strada Slawkowska, se deschisese cu numai cîteva luni în urmă şi strălucea încă de noutate, în contrast cu atît de multe din clădirile mai vechi ale oraşului, roase de ploaia acidă care cădea peste ele de la oţelăria Nowa Huta, din apropiere.

Avea încă mulţi bani la el, majoritatea în mărci germane. Nu putea spera că sosirea lui la o oră atît de neobişnuită, fără bagaj şi ducînd cu el un paşaport irlandez ca singur mijloc de identificare, va putea trece neobservată. Cel mai mare risc pe care-l înfrunta era ca poliţia să aibă deja descrierea lui, pe care s-o fi trimis hotelurilor şi caselor de oaspeţi. Gîndindu-se mai bine, îşi zise că n-aveau de ce să se deranjeze atît. În plus, el n-avea intenţia să rămînă acolo mai mult decît era necesar.

Recepţionera se arătă încîntată de mărci. O clipă, crezu că ea avea să-i spună: „Este de ajuns, domnule". Îi putea citi cu uşurinţă stinghereala.

– O cameră domnule? Da...da, bineînţeles. Pentru...cît timp?

– Nu mult. Doar astăzi. Pînă la prînz.

– Eu... Va trebui să plătiţi pentru întreaga noapte, domnule. Suma e de două milioane de zloţi.

Se dovedi că uriaşa sumă nu însemna, de fapt, decît un pic mai mult de o sută de lire sterline. Jack scoase trei sute de mărci.

– Ajunge?

Fata calculă rapid, îi dădu restul în zloţi şi îl întrebă dacă mai dorea ceva.

– Da, zise el. Vreau să nu mă deranjeze absolut nimeni.

Operatoarei internaţionale îi trebui doar cîteva minute ca să găsească numărul şi să-i facă legătura cu Karl von Freudiger. Durâ încă puţin pînă cînd Karl veni la telefon. Jack bănuia că întîrzierea se datora punerii sub urmărire a telefonului lui.

– Aici e von Freudiger. Cu ce vă pot ajuta, doctore Gould?

– Puteţi să o aduceţi pe soţia dumneavoastră la telefon şi să mă lăsaţi să-i vorbesc?

– Soţia mea? Cu siguranţă că aţi greşit. Eu nu am soţie.

– Vă rog să nu vă jucaţi cu mine. Cînd v-am văzut ultima dată aveaţi soţie. Numele ei era Maria.

– Da, ştiu la cine vă referiţi. Acea femeie a intrat într-o mănăstire. Acum e mireasa lui Hristos sau va deveni în curînd.

– V-am cerut să nu vă jucaţi cu mine. Ştiu deja că aţi scos-o din mănăstire acum două zile.

– Doctore Gould, ce vreţi, de fapt?

– Cred că ştiţi. Bănuiesc că aţi aflat că în posesia mea se află un lucru pe care-l doriţi. Poate fi al dumneavoastră din nou, cu cîteva condiţii foarte simple.

O scurtă pauză, apoi vocea lui von Freudiger, schimbată.

– Adică?

Jack detectă nerăbdare în răspuns. Germanul nu se mai juca.

– Mai întîi, o veţi elibera pe Maria. În al doilea rînd, dacă ea se decide să plece cu mine, nu vom fi urmăriţi şi nici împiedicaţi. Nici acum şi nici pe viitor. În al treilea rînd, dacă ea îl cere pe fiul ei, Paul, i se va da voie să meargă împreună cu ea.

La celălalt capăt se lăsă tăcere. Jack se întrebă dacă îl depistaseră pînă acum.

– V-am mai spus, doctore Gould. Maria a ales haina monahală.

– Nu pot crede că sînteţi atît de prost. Am să vă explic mai clar. Dacă Maria păţeşte ceva din partea dumneavoastră sau din partea altcuiva, voi da foc manuscrisului. Este o promisiune. N-aveţi de ales dacă vreţi să intraţi în posesia papirusului. Trebuie să-i daţi drumul.

– De unde să ştiu eu că aveţi manuscrisul?

– Veţi şti cînd vi-l voi da.

– Cum rămîne cu asociaţii dumneavoastră? Nu-mi imaginez că vor coopera în privinţa asta.

– Nu vă faceţi griji în privinţa lor. Habar n-au unde mă aflu sau unde am pus manuscrisul.

Urmă o altă tăcere, mai lungă decît prima. Crezu că von Freudiger vorbeşte cu altcineva. Avu impresia că aude şoapte. Cînd vorbi din nou, von Freudiger se arătă încordat.

– Este de necrezut ce cereţi. Nu pot permite. Dar vreau manuscrisul. De aceea vă ofer un milion de mărci germane pe el. Asta dacă e în stare bună şi...

Jack trînti receptorul. Îi tremura mîna. Rămase şezînd pe marginea patului, încercînd să-şi recîştige controlul asupra respiraţiei. Să i se ofere bani, ca şi cum von Freudiger l-ar fi crezut în stare de aşa ceva. Dar, dacă von Freudiger trăgea de timp? Dacă n-o putea aduce, într-adevăr, pe Maria, la telefon?

Cu mîna încă tremurîndu-i, ridică din nou receptorul.

De această dată îi răspunse chiar von Freudiger. Jack i-o reteză imediat.

– Să lămurim un lucru încă de la început. Aici nu e vorba de bani şi de oferte de bani, oricît de mari ar fi. O fac pentru Maria. Libertatea ei e singurul lucru care contează pentru mine. Acum, vă rog să mi-o daţi la telefon.

– Dacă v-aş spune că e moartă? Că am scos-o din mănăstire ca s-o ucid?

Jack simţi că i se face rău.

– Voi distruge manuscrisul, răspunse el, încercînd să nu-şi piardă controlul. Veţi pierde totul.

O pauză. Pentru Jack păru o veşnicie.

– Nu e aici. Nu e în casa asta. Am nevoie de timp s-o aduc.

Jack simţi o uşurare imensă.

– N-avem timp. Dacă e în viaţă, putem ajunge la o înţelegere. Am cuvîntul dumneavoastră că nu i-aţi făcut rău?

O pauză lungă. Jack simţea că joacă un joc periculos. Se auzi un pîrîit pe linia telefonică. Şi sunetul unei respiraţii.

– Aveţi cuvîntul meu, răspunse, în sfîrşit, von Freudiger. Vă va fi predată. Nimeni nu vi se pune în cale. Dar nu cumva să mai menţionaţi numele fiului meu dacă vreţi să scăpaţi cu viaţă din povestea asta. Deci, cînd puteţi aduce manuscrisul aici?

– Nu merge aşa. Ascultaţi-mă cu mare atenţie. Nu dispunem de aceleaşi forţe. Aveţi avantaje cu care eu nu mă pot pune: bani, oameni, arme. Asta înseamnă că, dacă vreţi să faceţi un tîrg, trebuie să jucaţi aşa cum vă spun eu. Dacă mă simt ameninţat, dispar. Iar manuscrisul dispare o dată cu mine. Acum, vă spun cum o să facem.

O nouă pauză, apoi von Freudiger reveni.

– Foarte bine. Ce vreţi să fac?

– În primul rînd, am să fiu lăsat să plec liniştit din Polonia. Nu încercaţi să mă opriţi şi nu puneţi să fiu urmărit. N-aş fi în stare să mă măsor cu dumneavoastră, dar nici nu sînt lipsit de resurse. Voi lăsa manuscrisul în Polonia. Va fi în păstrarea unei terţe persoane, cu care am aranjat să intru în contact la fiecare patru ore. Dacă nu reuşesc să vorbesc cu această persoană timp de opt ore, manuscrisul va fi distrus. S-a înţeles?

– Da. Şi apoi?

– O veţi pregăti pe Maria să se întîlnească cu mine, cînd şi unde decid eu, în următoarele cîteva zile. Dacă ea nu va veni la întîlnire, voi ordona ca manuscrisul să fie ars. E limpede?

– Perfect. Ce se va întîmpla după aceea?

– Deocamdată ajunge cît ştiţi. O să vă caut eu.

Jack lăsă receptorul jos. În încăpere nu era deosebit de cald, însă el transpira. Voia o baie şi un somn bun, dar ştia că asta ar fi fost o greşeală fatală. Avea lucruri mai importante de făcut.

Karl von Freudiger lăsă receptorul jos, apoi îl ridică şi formă un număr.

– Von Freudiger. Ei bine?

– Grand Hotel din Cracovia. Camera 319.

– Faceţi tot ce puteţi.

Lăsă din nou receptorul în furcă şi se întoarse spre un bărbat aşezat lîngă birou.

– Ce crezi? Spune adevărul?

Parker înălţă din umeri.

– Poate. Am aflat multe despre el cîtă vreme a fost în Londra. În esenţă, e cinstit. Însă miza e mare pentru el.

– Te poţi descurca?

Parker încuviinţă din cap.

– Cred că da. Dar tu?

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI UNU

Dublin
Luni, 18 ianuarie

Intră în Dublin dimineaţa, urmărit de amintiri, aruncînd priviri în stînga şi în dreapta, ca un criminal care se întoarce la locul crimei. Crima tuturor. Trecînd prin nebunia din aeroport, de jur împrejurul lui oamenii vorbeau cu voci ca a lui, cu

intonații din Ballsbridge, Sandymount sau Howth; cu toate acestea se simțea străin printre ei. În taxi urmări orașul alunecînd pe lîngă el ca o metropolă ciudată, ca o localitate a altcuiva. Un oraș faimos pentru ușile sale, a cărui realitate consta în pereții vîrîți în pereți. Un oraș labirint, plin de alei înfundate și cotituri întortocheate. Undeva, în cadrul lui, erau înmormîntate soția și fiica lui. Iar cu ele era înmormîntat și trecutul.

Îl aștepta o cameră la Hotelul Buswell, pe care o rezervase prin telefon înainte de a pleca de pe aeroportul Heathrow. Singurul lui bagaj era valijoara în care ținea manuscrisul. Ar fi fost o prostie, ba chiar un lucru periculos să lase manuscrisul în Cracovia. N-avea de gînd să-l scape de sub ochi. După ce încuie ușa, dormi pînă la mijlocul amiezii.

Magazinul Brown Thomas de pe strada Grafton se găsea aproape. Își cumpărase de acolo două schimburi de haine. După aceea intră la Bewley ca să bea o cafea, privind în tot acest timp în jurul lui ca să-și dea seama dacă e urmărit. Valijoara nu-l părăsi nici o clipă.

Îl sună pe von Freudiger dintr-o cabină telefonică, în apropiere de parc, lîngă care o flașnetă cînta „An Londubh is an Cheirseach". Soarele asfințise. În seara care se lăsa, muzica părea mai degrabă magică decît omenească.

– Mîine dimineață, rosti el. Ora zece, la poarta din față de la Trinity College. Să nu întîrzii. Tu și Maria, fără nimeni altcineva. După ce Maria și cu mine vom fi în siguranță, o să-ți spun unde e manuscrisul.

– De unde știu că nu mă vei trișa?

– Va trebui să ne asumăm amîndoi acest risc. Eu am mai mult de pierdut. Așa că o să facem după regulile mele.

– Nu pot s-o rezolv atît de repede.

– Ba poți. Am verificat orarele. O poți face, lejer.

– Spune-mi unde e manuscrisul acum? Maria va fi acolo mîine dimineață. Promit.

Jack lăsă receptorul jos.

E greu să vezi direct poarta din față de la Trinity College dintr-un ascunziș, în afară de cazul că treci prin fața ei într-o

maşină sau într-un autobuz. Jack trecu pe acolo de trei ori pe puntea superioară a cîte unui autobuz, pe care-l lua de fiecare dată de pe strada Pearse. La cea de-a treia trecere îi văzu.

Nu se aştepta să fie păcălit de Karl înainte ca acesta să se asigure în privinţa manuscrisului. Nu-şi imagina însă că Liga îi va scăpa din ochi, pe el sau pe Maria. Iar o dată ce manuscrisul avea să ajungă din nou în mîinile lor...

Coborî din autobuz pe strada Nassau şi intră în colegiu prin noua intrare laterală, care nu existase pe vremea cînd lucra el acolo. Ajunse în timp în curtea din faţă. Era aproape zece şi jumătate.

Karl cerceta nervos mulţimea. Purta o haină scurtă verde şi ducea cu el o umbrelă. Lîngă el, Maria stătea la fel de nemişcată ca statuile lui Burke şi Goldsmith care-i încadrau. Jack o privi o vreme, ca în transă, neobservat în vestibulul întunecos de lîngă cabina portarului. Şi-o aminti pe sora ei stînd în acelaşi loc cu mulţi ani în urmă, îmbrăcată cu o rochie de vară, aşteptîndu-l după curs sau la prînz, sau seara înainte de a merge împreună la teatru. Cercul se închidea. Peste cîteva clipe avea să afle şi el unde ajunsese.

Ieşi din umbră. Maria îl văzu prima. Nu ţipă şi nici nu alergă spre el. El nu se aşteptase la asta. Însă văzuse suficient de mult în ochii ei ca să ştie că făcuse ce trebuia, indiferent de ce s-ar fi întîmplat. Era palidă şi obrajii i se scofîlciseră în cîteva săptămîni. Se duse la ea şi o luă de mînă.

– O să găseşti manuscrisul în Rubrics, îi spuse el lui Karl. A treia uşă. Dar va trebui să te grăbeşti înainte ca vreun tip cu ochiul mai ager să dea peste el şi să-l înşface.

– Rubrics?

Karl se holbă la Jack, neînţelegînd.

– Interesează-te la portar, îl sfătui Jack, începînd să fugă împreună cu Maria.

Acesta era momentul cel mai potrivit pentru un glonţ, dacă li se pregătise aşa ceva.

Parker îi văzu venind. Își poziționase oamenii în toate colțurile dinspre grădina colegiului: unul în fața Băncii Irlandei, unul în colțul străzii College, unul în poziție opusă, pe diagonală. El însuși stătea la piciorul statuii lui Grattan, în imediata apropiere a porții colegiului.

Văzîndu-l pe Jack și pe Maria începînd să traverseze strada, vorbi repede într-o stație portabilă.

Jack închiriase o mașină de la firma Boland's pe strada Pearse. Se baza pe emoția cauzată de manuscris, ca să obțină timp pentru a dispărea împreună cu Maria. Mașina era parcată în fața băncii: amenda pentru parcare ilegală fusese cea mai mică problemă dintre grijile lui Jack.

Îi văzu venind chiar în clipa în care atinsese portiera. Erau patru oameni cu totul, care se apropiau cu rapiditate. Îl recunoscu imediat pe Parker. Ținea o armă în mînă, ascunsă sub faldurile paltonului.

– Te rog să nu faci scandal, Jack. Nu vreau să-i alarmăm pe alții. Dacă va trebui, o să te executăm aici.

Maria se întoarse spre el.

– Simon, ce se întîmplă? Unde e Jeremy?

– Jeremy e mort.

Jack o mîngîie pe mînă.

– Acum lucrează pentru ei. L-am văzut vizitînd casa tatălui tău din Paris.

Maria îl privi alarmată pe Parker,

– E adevărat, Simon?

– Nu *pentru* ei, preciză Parker, în loc de răspuns. *Cu* ei. Îmi pare rău, însă sînt prea multe în joc. Aș vrea ca tu și Jack să veniți cu noi în tăcere.

– Simon, nu trebuie să faci asta. Ai ceea ce vrei. Karl tocmai s-a dus să-l ia. Eu și Jack nu vrem decît să scăpăm de toate astea. Te rog.

– Îmi pare rău, Maria, răspunse Parker. Nu e așa de simplu. V-aș da drumul dacă aș putea. Dar n-am de ales. Karl vă vrea morți. Vrea ca eu să vă omor. Trebuie să se convingă că poate

avea încredere în mine. Încercaţi să nu îngreunaţi situaţia şi mai mult.

Acestea fură ultimele lui cuvinte. Din senin, lîngă ei opriră două maşini în scrîşnet de frîne, aproape provocînd un ambuteiaj. Din fiecare maşină se iviră oameni mascaţi. Parker şi oamenii lui se întoarseră, scoţînd armele de sub paltoane.

Nu avură nici o şansă. Mascaţii deschiseră focul imediat, lichidîndu-i pe toţi patru, prin împuşcare în cap.

– Pentru numele lui Dumnezeu, omule, urcă-te în maşina ta şi şterge-o de aici.

Unul dintre pistolari îl apucă pe Jack de braţ. Vocea avea accent irlandez.

Pistolarii se urcară înapoi în maşini, demarară în trombă înainte de a apuca să închidă portierele. De jur împrejur, se opreau maşini şi alergau pietoni, unii cît mai departe de locul accidentului, alţii apropiindu-se din curiozitate. Şoseaua era plină de sînge. Jack îl văzu pe Parker încercînd să se ridice, apoi recăzînd pe asfalt. Maria îngenunche lîngă capul lui Parker. Prea tîrziu însă. Viaţa îl părăsise.

Un bărbat se detaşă din mulţime şi veni repede spre Jack şi Maria. Jack îşi înălţă privirea. Era Gabriel McBride.

– Du-o de aici, Jack. Plecaţi cît mai puteţi.

– De unde ştiai că vom fi aici?

– Ai fost urmărit, Jack. Am pus sub observaţie telefonul lui von Freudiger.

– Ce naiba se întîmplă?

– Vei afla din ziarele de seară. Acum, şterge-o înainte să apară copoii.

Rubrics este o clădire de la începutul secolului al optsprezecelea din cărămidă roşie, nelalocul ei în peisajul de piatră cenuşie care se ridicase de atunci în jurul ei. Se intersectează cu Trinity College în cruce, în spatele clădirilor principale. Cilindrul cu sul se afla într-o cutie de carton la piciorul celui de al treilea rînd de scări. Karl deschise şi extrase cu grijă ce se afla

înăuntrul; un sul de papirus. Irlandezul se ţinuse de cuvînt. Lui Karl aproape îi părea rău că fusese nevoit să-l omoare. Zîmbind, strecură manuscrisul la loc în cilindrul lui.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI DOI

Jack şi Maria părăsiră Dublinul cu primul zbor. Lufthansa opera zboruri directe la München, vinerea şi în week-end-uri, astfel că fură nevoiţi să zboare la Londra pentru a prinde o cursă de prînz spre München. Undeva, în zona Canalului, Jack prinse un buletin de ştiri BBC.

În Republica Irlanda a fost organizată o poteră pentru a găsi pistolarii IRA responsabili de moartea a patru oameni de afaceri englezi în Dublin, azi dimineaţă. Împuşcăturile au avut loc lîngă sediul Băncii Irlandei din centrul Dublinului, la puţin timp după ora zece, cînd un grup de terorişti mascaţi a deschis focul de la mică distanţă. Victimele, care n-au fost încă identificate, au murit imediat din cauza gloanţelor primite în cap. În declaraţia INLA, Armata Irlandeză de Eliberare Naţională, s-a afirmat că cele patru victime fuseseră membri importanţi ai serviciilor de spionaj britanice, trimişi în Dublin pentru sabotaj politic. Autorităţile britanice nu au negat încă această afirmaţie.

Jack îi explică Mariei de Gabriel McBride şi despre prietenii acestuia. Îi mai povesti tot ce ştia despre Felix şi Parker. Destul de curios, buletinul de ştiri continuă cu un anunţ care se potrivea de minune cu ceea ce trebuia el să mărturisească. Anunţul fusese introdus în buletin mai mult ca o curiozitate.

Un bătrîn, care pretinde a fi locotenentul Peter Ramsey, un ofiţer al serviciului de spionaj britanic în timpul Celui de-al Doilea Război Mondial, a apărut în Londra în această dimineaţă. El a sosit fără nici un fel de documente, cu o cursă Aeroflot de

la Moscova. Conform unei declarații pe care a dat-o presei, în curînd vor apărea și alți agenți britanici dispăruți.

Soția locotenentului Ramsey, Ethel, o văduvă de război care locuiește în Birkenhead, a leșinat cînd a auzit vestea. Soțul ei a fost dat dispărut în acțiune în 1944 și a fost declarat oficial mort la sfîrșitul războiului. Peter Ramsey– dacă acesta e numele omului de pe aeroportul din Londra– ar putea fi unul dintre cei aproximativ 30.000 de prizonieri aliați, eliberați de trupele sovietice la sfîrșitul Celui de-al Doilea Război Mondial, despre care se crede că au fost ulterior mutați în lagăre de muncă din interiorul Uniunii Sovietice. Vara trecută, președintele rus Boris Elțîn a recunoscut existența în această țară a unor prizonieri de război americani din Vietnam, Coreea și fostele teritorii ocupate de naziști. Se așteaptă ca doamna Ramsey să se întîlnească cu bărbatul care susține că este soțul ei, în cursul acestei seri.

– Kossenkova a fost ucisă la Londra împreună cu Felix, zise Jack. Fără ea, care să controleze situația în Rusia, probabil că cineva a decis să ridice capacul cutiei cu secrete. Parker voia să încheie un tîrg cu tatăl tău. Un fel de încercare de limitare a stricăciunilor. Cred că așa ar fi denumit-o el.

Maria vorbi foarte puțin. Îl ținea pe Jack de mînă și îi zîmbea din cînd în cînd, însă gîndurile ei erau în mare măsură în altă parte. Știa că, dacă n-avea să ajungă la Paul acum, Karl putea duce băiatul undeva unde ea n-avea să-l mai găsească niciodată. Cu imensele resurse pe care le avea la dispoziție, soțul ei nu trebuia decît să ridice un deget ca să-l facă pe Paul să dispară fără urmă.

Rămaseră în München cîteva ore, ca să rezolve unele chestiuni esențiale. Contul bancar al Mariei nu fusese înghețat, așa cum se temuse ea. Scoase din bancă o sumă mare, deschise un cont separat sub un alt nume și dădu instrucțiuni ca în acest cont să i se verse tot ce mai rămăsese din contul din Essen.

După aceea vizitară pe unul dintre avocații de frunte din München, un bărbat pe nume Hassler, care-și avea biroul în

Königsplatz. Hassler era un bărbat masiv, bărbos, căruia îi plăcea decorul luxos. Era clar că el își crease o existență plăcută din suferințele altor oameni.

– *Grüss Gott*, rosti el, ridicîndu-se în picioare cînd Maria și Jack intrară în biroul lui.

– Vă mulțumim că ne-ați primit atît de repede, zise Maria.

Știa foarte bine că numele și banii ei transformaseră o așteptare de trei săptămîni într-una de numai trei minute.

– Draga mea Frau von Freudiger, sînt la dispoziția dumneavoastră. Vreau doar să știu de ce ați venit pînă la München ca să găsiți un advocat. Stați jos. Și dumneavoastră, Herr...?

– Gould. Doctor Gould.

– *Es freut mich. Bitté nehmen Sie Platz.*

Hassler ascultă cu detașare profesională descrierea pe care i-o făcu Maria în legătură cu răpirea lui Paul. În schimbul unei recompense grase (și prin prisma altor recompense ce aveau să vină), avocatul declară că era dispus să demareze măsurile necesare pentru începerea acțiunii legale împotriva lui Karl.

– În orice caz, pînă cînd cazul va ajunge la tribunal, zise el, nu putem face prea multe. Bineînțeles că vom cere să vi se permită accesul temporar la băiat. Din nefericire, fără o astfel de regulă, autoritățile nu pot face nimic pentru dumneavoastră. O s-o pun pe secretara mea să pregătească o petiție prin care vom cere soțului dumneavoastră să coopereze în privința oricărei cereri rezonabile pe care ați avea-o în perioada interimară. În petiție voi sublinia că orice refuz din partea lui de a se conforma cererii se poate întoarce împotrivă-i cînd cazul va ajunge în fața unui judecător. E suficient?

Maria clătină din cap.

– Vreau să-l văd pe Paul și să mă asigur că soțul meu nu încearcă să-l ducă în altă parte. Petiția dumneavoastră are suficientă forță legală pentru așa ceva? Soțul meu este un om puternic. Chestiunile legale nu prea constituie un obstacol pentru el.

– Ați putea cere poliției să vă dea pe cineva să vă însoțească. Dacă băiatul își exprimă dorința de a merge cu dumneavoastră,

soțul nu prea are cum să-l oprească. Însă nu sînt convins că poliția locală va dori să se amestéce într-o dispută casnică. Dacă sînteți dispusă să așteptați pînă mîine dimineață, voi contacta un prieten de la sediul poliției de aici, din München.

– Sînteți foarte amabil. Dar vreau să-l văd pe Paul azi, dacă e posibil. Dumneavoastră scrieți scrisoarea. Nu va rezolva nimic cu Karl, dar poate fi de ajuns să-i convingă pe oamenii care îl supraveghează pe Paul.

Cincisprezece minute mai tîrziu, documentul era gata. Hassler îi conduse pînă la ușă.

– Reveniți dimineață dacă n-aveți noroc, zise el. O să vă dăm fiul înapoi în grijă cel mai tîrziu pînă mîine la ora asta. Maria clătină din cap și se întoarse să plece. Frau von Freudiger. Nu vreau să par deplasat, dar dacă va fi... Avocatul făcu o pauză. Dacă va fi vorba de un divorț, vă rog să țineți minte că eu vă pot garanta discreție maximă. Clienții mei provin din cele mai bune pături ale societății. Mă pricep la genul de probleme pe care le poate întîmpina o femeie în poziția dumneavoastră. Vă rog să vă gîndiți foarte serios la această chestiune.

Maria îi mulțumi și plecă.

După ce se întoarse în cabinet, Hassler rămase multă vreme la biroul lui, contemplînd tabloul de pe peretele din fața lui, un Balthus pe care îl cumpărase cu zece ani înainte în Geneva. Nu ajunsese în poziția pe care o deținea astăzi fără să știe cîte ceva despre persoanele importante din Germania și despre puterea deținută de aceștia. Își privi ceasul de pe birou. Ziua de lucru se terminase, la ora opt avea o întîlnire la cină.

Apucă telefonul și vorbi cu secretara lui.

– Domnișoară Schneider, vreau să-mi obțineți o legătură telefonică. Numele e von Freudiger. Herr Karl Freudiger. Locuiește în Essen. Dacă nu e acolo, află unde e: trebuie să aibă un telefon mobil.

De Galais îi dăduse Mariei o adresă a casei unde era ținut Paul. Îi spusese că se găsea într-un perimetru de cinci acri de

grădină izolată, la periferia localității Arnstorf, aflată pe drumul îngust dintre cele două orășele Simbach, în apropiere de frontiera austriacă.

Închiriară o mașină și o porniră drept într-acolo. Cînd plecaseră de la Hassler, afară se întunecase deja. Jack conduse cît de repede putu. În Arnstorf, Maria întrebă la un han unde se găsea casa lui von Freudiger. Fără a ezita, femeia din spatele tejghelei îi dădu indicații precise. Ieșiră din sat și intrară pe un drum de țară cu multe meandre.

Cinci minute mai tîrziu, Jack se opri în fața unor porți grele, montate între doi stîlpi înalți. La capătul unei alei lungi se vedea o mare vilă bavareză, cu acoperiș ascuțit, cuibărită într-un semicerc de copaci înalți. Ferestrele erau luminate. Jack coborî din mașină. Spre surprinderea lui, porțile nu erau încuiate. Împinse una pînă la capăt și se întoarse la mașină. Pe ambele laturi ale porților se vedeau camere de luat vederi.

Parcară mașina în fața ușii de la intrare și coborîră. În fața casei se mai găsea o mașină, un mic Mercedes.

– Ăsta e a lui Karl, șopti Maria. Îl ține la München, ca să-l folosească în călătoriile de afaceri.

Jack se aștepta să fie întîmpinat de paznici, dar atmosfera era pașnică.

– Nu-mi place, rosti Maria. E prea multă liniște.

Ușa era descuiată. Jack descoperi soneria și apăsă pe buton. O dată, de două ori. Nu veni nimeni. Împinse ușa și intrară amîndoi într-un hol imens, lambrisat cu stejar. Ferestrele înalte de deasupra scării reflectau lumina. De jur împrejur, pereții erau decorați cu diverse însemne naziste: steaguri, insigne SS, portrete ale lui Hitler. Casa era tăcută.

– S-a întîmplat ceva, Jack. Ceva nu e în regulă. Karl a ajuns înaintea noastră aici.

– Mă duc să văd. Tu stai aici.

– Nu, vin cu tine. Dacă e Karl aici, trebuie să-i vorbesc. Să apelez la bunul lui simț.

– Crezi că o să te asculte?

– Îi voi spune că am fost la Hassler.

Jack era sceptic în privința impactului pe care această veste l-ar fi avut asupra lui Karl, însă nu zise nimic. Intrară în prima cameră pe stînga, un mic salon luminat de fotografii color ale lui Hitler și Himmler. Era goală. A doua încăpere era o mică sală de gimnastică, dotată cu spaliere, cai cu mînere, inele și paralele. Era o cameră friguroasă. În spațiile libere rămase pe pereți, cineva atîrnase fotografii de copii germani practicînd exerciții de gimnastică.

Traversară holul și deschiseră ușa încăperii din dreapta. Era o mică bibliotecă. Ca și holul, era decorată cu amintiri ale Celui de-al Treilea Reich; însă aici obiectele aveau o notă mult mai personală. Se vedeau pe pereți cîteva fotografii ale lui Reinhold von Freudiger, în uniforma lui de gală SS, în compania mai multor demnitari ai Reichului; vitrine de sticlă conținînd arme; cîteva pumnale de ceremonie atîrnînd de panglici de mătase; o baionetă; o șapcă SS cu insigna de cap de mort.

În mijlocul încăperii, se găsea un birou mare de mahon. Pe el erau aranjate stive de dosare, toate protejate de învelitori verzi. Nu dosarele atraseră atenția lui Jack. Pe birou, se vedea un cilindru de metal. Era recipientul pe care Jack îl lăsase în Rubrics, la Trinity College în acea dimineață. Lîngă el zăceau fragmentele unui papirus, rupte și împrăștiate peste tot.

Jack se duse la birou și întinse mîna să ia unul dintre fragmente. În aceeași secundă, privirea lui fu atrasă de ceva din spatele biroului. O baltă mare de sînge acoperea covorul.

– Rămîi pe loc, zise el.

– Ce e?

Jack înconjură biroul. Cu fața în jos, într-o baltă de sînge se vedea cadavrul unui bărbat. Era clar că individul murise. Ceafa îi fusese aproape despicată. Lîngă trup se găsea arma crimei, o spadă lungă, armă care era folosită de unele frății studențești de extremă dreaptă pentru duel. Probabil că spada fusese un ornament care decorase pereții.

Jack îngenunche lîngă cadavru şi îl întoarse cu fața în sus. O auzi pe Maria țipînd în spatele lui. Mortul era Karl von Freudiger.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI TREI

Se auzi un sunet la uşă. Maria se răsuci pe călcîie. În cadrul uşii se găsea o femeie care tăcea şi privea spre ei cu o expresie amestecată de frică şi ură pe chip. Avea cam patruzeci de ani. Părul îi încărunțise şi era tăiat scurt. Purta o rochie lungă, neagră. Chipul, hainele şi mîinile îi erau acoperite cu sînge uscat. În mîna dreaptă ținea un pistol îndreptat spre Maria.

– A spus el că o să veniți. Credeam că ajungeți mai devreme. Dacă ați fi ajuns, poate că ați mai fi putut face ceva. Acum e prea tîrziu.

– Tu ai făcut asta? întrebă Maria.

Nu simțea nimic pentru Karl; moartea lui nu îi afecta cu nimic viața. Simțea însă cum i se instaura groaza în suflet, groaza că acela care îl omorîse pe Karl îl atacase şi pe fiul ei.

Femeia făcu ochii mari.

– Eu? Să-l omor? Drept ce mă luați? Asta e opera tatălui dumitale.

Maria se uită la ea, refuzînd să-i creadă spusele. Jack părăsi cadavrul lui Karl şi veni lîngă Maria, înconjurîndu-i umărul cu brațul.

– Nu pricep. Ce legătură a putut avea tata cu asta? Nu ştiu ce vrei să spui.

– Nu? Ei bine, eu am fost aici cînd s-a întîmplat. Dacă aş fi avut arma asta cu mine, l-aş fi împuşcat pe loc.

– Unde-i Paul? întrebă Maria. Ce ai făcut cu el.

– Eu? Eu n-am făcut nimic. Tatăl dumitale e vinovat de tot.

Maria era pe punctul de a izbucni într-o criză de isterie. Întrebă din nou, cu voce tremurîndă:

– Te-am întrebat unde e. Trebuie să-mi spui. A pățit ceva?

– L-a luat tatăl dumitale. Acum mai bine de o oră. Asta-i tot ce știu. Dacă nu v-ați fi amestecat, nimic din toate astea nu s-ar fi petrecut.

Femeia continua să țină pistolul îndreptat spre Maria.

– Cum s-a întîmplat? se interesă Maria. Ce a făcut tatăl meu? De ce l-a luat pe Paul?

– Tatăl dumitale a venit aici în jurul prînzului. Eu i-am dat drumul înăuntru, bineînțeles; voia să-și vadă nepotul. Herr von Freudiger lăsase ordin ca dînsul să fie oricînd primit. A petrecut ceva timp cu Paul, apoi l-a așteptat în bibliotecă pe soțul dumitale. A ascultat radioul o vreme. Eu i-am dat ceva să mănînce. Era foarte nerăbdător, părea să ticluiască ceva. Se tot uita la ceas.

Herr von Freudiger a venit cam cu două ceasuri în urmă. L-am întrebat dacă vrea ceva să mănînce, însă el a venit drept aici, în bibliotecă. „Așteaptă afară, Leni, mi-a zis el. O să bem șampanie, ca să sărbătorim." Astea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a spus. Cam la un minut după ce a intrat a început cearta. Îi auzeam țipînd tocmai din bucătărie, unde mă dusesem să scot șampania de la frigider. S-au certat multă vreme. Apoi s-a auzit un zgomot de ceva greu căzînd, după care s-a lăsat liniștea.

– Ai idee pentru ce se certau? întrebă Jack.

Abia putea să înțeleagă cîte ceva din conversație cu cunoștințele lui limitate de germană.

– Pentru acelea, răspunse femeia, arătînd cu mîna liberă spre rămășițele unui papirus de pe birou.

– Cred că acum pricep, zise Jack.

– Ce pricepi?

Maria nu-și lua privirea de la femeie și de la arma din mîna ei.

– De ce tatăl tău era atît de furios. Și-a dat seama că a fost tras pe sfoară. Că acum nu mai exista o a doua șansă. Făcu o pauză. Manuscrisul pe care l-a adus Karl din Dublin nu era cel al lui Iisus, chiar dacă semăna cu el. Eu am intrat în Chester

Beatty noaptea trecută; e surprinzător de uşor dacă ştii cum să eviţi sistemul de alarmă, pe care nimeni nu l-a schimbat de cînd lucram acolo.

Am luat un manuscris din primul secol, similar în dimensiuni şi scris de mînă cu manuscrisul la care se aştepta Karl. Cred că un cilindru gol ar fi mers la fel de bine, însă nu m-am aşteptat să fie atît de uşor să-l duc pe Karl de nas.

Probabil că tatăl tău şi-a ieşit din minţi cînd a văzut ce i-am făcut. Karl n-ar fi ghicit niciodată că manuscrisele au fost schimbate, însă tatăl tău a observat imediat. El cunoştea manuscrisul lui Iisus pe dinafară.

Maria se întoarse către femeie.

– De ce l-a ucis tatăl meu pe Karl? Numai pentru că se lăsase păcălit de Jack? Menajera păru să ezite. Haide. Spuneai că ţipau. Trebuie să fi auzit.

– Tatăl dumitale voia să-şi ia nepotul. A spus că s-a terminat totul, că pierduseră totul. Herr von Freudiger a încercat să discute cu el. Spunea că manuscrisul nu era important, că puteau cîştiga şi fără el. Apoi tatăl dumitale l-a ucis. După aceea, l-am văzut ieşind ca o furtună din bibliotecă şi urcînd scările. Am intrat aici şi l-am găsit pe soţul dumitale zăcînd. N-am ştiut ce să fac. Am găsit arma asta şi m-am dus după el, însă nu ştiam ce trebuia să fac. Nimeni nu-mi dăduse vreun ordin şi nu puteam lua legătura cu nimeni în timp util. Eram înfricoşată.

L-am văzut pe tatăl dumitale coborînd scările cu Paul. Era... Ezită. Părea ieşit din minţi. Ţipa şi blestema tot timpul. Un nebun. Ţinea strîns băiatul. Nu puteam face nimic, din pricina fricii de a nu-l răni pe Paul.

– Unde l-a dus?

Maria intrase în panică. Se temea îngrozitor pentru fiul ei.

Femeia clătină din cap.

– Habar n-am. Pur şi simplu, a ieşit, l-a pus pe Paul în maşină, după care şi-a luat zborul. Nu ştiu unde s-au dus.

– Gîndeşte-te, femeie, o presă Jack. A spus ceva? Se întorcea la Paris? În Polonia? Încotro, pentru numele lui Dumnezeu?

– Irlanda, şopti femeia. Acum îmi amintesc. În timp ce se certau, el a spus că avea să-l ducă pe Paul în Irlanda. Într-un loc denumit Summerlawn. Are sens?

– Summerlawn, exclamă Jack. Îl duce la Summerlawn. Dar de ce? Nu înţeleg. Locul acela e ars pînă la temelii. Acum nu mai e nimic acolo.

Maria privi în jur cu ochi îngroziţi.

– Oh, Doamne, Jack. Cred că ştiu. Nu ştiai ce s-a întîmplat, cum a ajuns să ardă Summerlawn?

Jack clătină din cap. Se simţea amorţit; totul ieşise de sub controlul lui.

– Au încercat să-i ia casa. Urma să fie o achiziţie forţată. Eu eram plecată; el locuia singur acolo. În noaptea incendiului m-a sunat. A spus că nu-i va lăsa să pună labele pe acel loc, că mai bine ar vedea totul ars decît să-i lase pe idioţii aceia să transforme locul într-o atracţie pentru turişti. I-a dat chiar el foc, Jack. A scos de acolo mobila cea mai bună, tablourile, cărţile, manuscrisele. Apoi a luat o canistră de benzină şi a dat foc Summerlawn-ului. Se uită la Jack. Ochii i se umplură de lacrimi. Nu pricepi? continuă ea. Eu îl cunosc, Jack. Îl cunosc mai bine decît oricine. Vrea să procedeze la fel cu Paul. Nu poate suporta gîndul că planurile lui s-au dus naibii şi că nepotul lui nu mai beneficiază de destinul pregătit. Mai degrabă l-ar ucide decît să vadă că se întîmplă aşa ceva.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI PATRU

– Dă-mi arma, rosti Jack, întinzînd mîna. Te rog.

Era clar că femeia era pe punctul de a exploda. Nervii îi erau întinşi la maximum. Fără un superior, fără ca cineva să-i dea ordine, ea nu însemna nimic. Deci era cu atît mai periculoasă. În

nimicnicia lor, Leni-ile acestei lumi sînt gata să lovească fără a mai gîndi.

– Ştiu cine eşti, zise ea, înaintînd cu un pas şi îndreptînd revolverul spre Jack. Tu eşti evreul, jidanul împuţit care s-a culcat cu mama lui Paul.

– Cine ţi-a spus asta?

– Herr von Freudiger, bineînţeles. El a ştiut tot timpul. Probabil că l-ai crezut idiot; însă el ştia. Ştia totul.

– Acum nu mai are nici o importanţă, replică Jack. Von Freudiger e mort. Însă mai e timp să-l salvăm pe Paul. Trebuie să ne laşi să plecăm. Noi îl mai putem opri pe Rosewicz.

Leni clătină din cap.

– Dumneata poţi să pleci, doamnă von Freudiger. Acum nu mai însemnaţi nimic. Însă nu şi evreul. El e vinovat de toate astea. Trebuie să plătească.

Ar fi fost atît de uşor se gîndi Jack, atît de uşor, să spună: *Nu, nu sînt evreu, nu jidan, nu iudeu împuţit. Sînt catolic ca şi tine. Ascultă, pot recita rugăciunile la fel de bine ca oricine. Vrei să mă auzi?*

Dar lucrurile nu mai erau atît de simple. Jack ajunsese la o răscruce. Conta mai puţin ceea ce simţea el că e şi mai mult conta ce îl făcea femeia cu arma din faţa lui să fie, şi motivele care o împingeau la această atitudine. Ea reprezenta doar o picătură într-un ocean de ură, însă avea destulă forţă să-l lichideze. N-avea de gînd să-şi nege originea pentru ea. Acum, această origine părea să aibă o mare însemnătate.

– Pleacă, Maria, rosti el. Găseşte-l pe tatăl tău. Ia un avion din München; mai e timp.

Maria clătină din cap. Întinse mîna stîngă pentru a o găsi pe a lui.

– E mort, Leni, spuse ea. S-a terminat. El ar înţelege.

– Nu, se încăpăţînă Leni. Nu pot. Cineva trebuie să plătească. Începu să ridice arma.

Jack abia văzu ce se întîmplă după aceea. O mişcare ca o părere lîngă el. Maria îşi scoase mîna dreaptă din buzunar. În ea

ţinea un pistol, cu care trase. Trase o singură dată: o lovitură perfectă, care străpunse fruntea femeii şi ieşi cu un jet de sînge prin ceafa ei. Leni nici măcar n-apucă să apese pe trăgaciul armei ei.

Cînd totul se termină, Jack luă arma Mariei şi o cuprinse pe iubita lui în braţe. Ea scînci ca un copil, apoi se linişti.

– Trebuie să plecăm, zise ea. N-avem timp de pierdut.

Îndepărtîndu-se de casă, Jack se întoarse către ea.

– De unde ai făcut rost de armă? Nu-mi dau seama unde ai fi putut-o găsi.

– Am luat-o de la Parker, răspunse ea. Imediat după ce a fost împuşcat.

– Dar cum...?

Jack îşi aminti că ea îngenunchease şi ridicase capul mortului. Probabil că sustrăsese pistolul în vreme ce el era ocupat cu McBride.

Merseră o vreme în tăcere spre München.

– Tot nu pricep, zise Jack la un moment dat. Cum ai trecut arma lui Parker prin filtrul de securitate de la aeroport?

– Am avut ajutoare, replică ea. Deschizîndu-şi geanta, scoase o legitimaţie din plastic. Prietenul nostru Felix a insistat să port cu mine o armă de cîte ori este posibil. Dacă trebuia să mă deplasez cu avionul, aveam un permis de liberă trecere prin punctele de control. Îl ţineam ascuns în casa noastră din Essen. Cînd am plecat de acolo, l-am luat cu mine. Pentru orice eventulitate. A fost uşor la plecarea din Dublin. Ei fuseseră doar alertaţi că patru agenţi britanici fuseseră împuşcaţi în plină zi în College Green. Eu eram ultima persoană care ar fi fost oprită.

Jack acoperi cei o sută de kilometri pînă la aeroport în mai puţin de o oră. Lăsară maşina la biroul de închirieri şi intrară în sala principală a aeroportului.

– Avem nevoie de un avion particular. Un turboreactor.

Maria era genul de femeie care se putea duce la biroul de informaţii al unui aeroport ca să ceară informaţii despre aşa ceva fără să pară ridicolă. Fata de la ghişeu nici măcar nu clipi. Le

indică un mic birou din spate, sub o tăbliță pe care scria „Chartere pentru Afaceri".

– S-ar putea să nu fie nimeni acolo, mai zise fata în spatele lor.

Avură noroc.

Era un bărbat de cincizeci de ani, cu un aspect bine îngrijit și cu un început discret de burtă. Avea acea privire detașată a cuiva care petrece mai mult timp în aer decît la sol.

– Irlanda? exclamă el cînd Maria îi spuse ce dorește. Vorbea germana cu un accent est-european greu de definit. Ce se întîmplă? În noaptea asta toată lumea vrea să zboare în Irlanda.

Un bărbat corespunzînd descrierii lui Rosewicz plecase cu o oră în urmă cu un avion închiriat, îndreptîndu-se spre Cork.

– Avea și un copil cu el, un băiețel?

Pilotul încuviință.

– Da. Bătrînul sunea că e nepotul lui. Puștiul a zis ceva că s-ar întoarce la mama lui. Individul avea toate actele în ordine. Ce puteam face?

– Eu sînt mama băiatului, explică Maria. Bărbatul care a închiriat avionul este socrul meu. Tribunalul vrea să mi-l dea mie în custodie pe Paul, așa că soțul meu l-a pus pe taică-său să plece în Germania. Priviți.

Scoase scrisoarea lui Hassler din buzunar și i-o arătă omului. Acesta i-o dădu înapoi.

– Nu prea mă interesează treburile dumneavoastră, doamnă. Dacă aveți banii necesari, vă duc oriunde doriți.

– Numai pînă la Cork.

Pilotul dădu din cap.

– Apropo, numele meu e Zamfirescu. De ce nu vă odihniți cîteva minute? Stați jos. Înainte de a decola, trebuie completate niște documente.

Fiecare minut care trecu pînă la decolare li se păru o veșnicie. Zamfirescu se lăsă cuprins de dispoziția sufletească a Mariei și făcu tot ce-i stătu în putere să scurteze birocrația și să obțină aprobările necesare în jumătate din timpul obișnuit. Cu toate astea, lor li se păru că durase o veșnicie.

Avionul era un turboreactor Hansa. Exact înaintea decolării, Zamfirescu veni să se asigure că pasagerii stăteau bine.

– I-am cerut unei operatoare radio de aici să îl contacteze pe partenerul meu Schneider. El pilotează avionul din față, cel care îl are la bord pe puștiul dumneavoastră. Am rugat-o să-i spună să mai întîrzie un pic și să amîne aterizarea în Cork. Poate aveți noroc.

Cînd erau în aer, Zamfirescu îl rugă pe Jack să vină în față. După ce acesta intră în cabină, pilotul trecu pe engleză, limbă pe care o vorbea fluent.

– De fapt, ce se întîmplă? se interesă el.

– Ceea ce v-a spus doamna.

Zamfirescu clătină din cap.

– Oi fi eu mai greoi, dar nu sînt idiot. Exact înainte de a decola, poliția a alertat aeroportul. Un avocat din München le-a spus polițiștilor că unul dintre clienții lui importanți, un industriaș, a dispărut. Un om pe nume von Freudiger. Ați auzit vreodată de el?

Jack clătină din cap.

– Chestia e, continuă Zamfirescu, că acest von Freudiger și o femeie au fost găsiți morți acum o oră într-o mică localitate denumită Arnstorf. Nu știți nimic despre asta, nu?

Jack se agită pe scaun. Ce bănuia Zamfirescu? Și ce voia în schimbul tăcerii?

– Nu, răspunse Jack. De ce aș ști?

– Păi, poate că prietena dumneavoastră din spate știe. Are acte de identitate pe numele von Freudiger. Poate că nu ați observat. Eu aș numi asta o coincidență prea mare.

– Chiar este. Sau sugerați că nu e?

– Nu am de unde să știu.

Se lăsă o scurtă tăcere. În fața lor se agitau tot felul de luminițe pe panoul de comandă.

– Înțeleg că vreți bani în plus, zise Jack, în cele din urmă.

Zamfirescu clătină încet din cap. Își ținea privirea ațintită pe instrumentele de pe bord.

– Din fericire pentru dumneavoastră, zise el, eu ştiu cîte ceva despre acest Herr von Freudiger. Despre ce mare individ e şi aşa mai departe. În afacerea asta cu care mă ocup auzi despre o mulţime de oameni ca el. De asemenea, ştiu cîte ceva despre politică. Nici nu e mare secret. Tatăl lui a fost nazist, prieten cu Hitler. O persoană simpatică. A stat vreo doi ani la închisoarea Lindsberg şi a ieşit de acolo mai bogat decît oricînd. Fiul îi sprijinea pe faţă pe extremiştii de dreapta. Nu-i o mare pierdere.

– Nu, rosti încet Jack. Bănuiesc că nu e.

– Nici măcar pentru familia lui, bănuiesc. Cu excepţia poate a lui taică-său.

Jack dădu din cap.

– L-aţi putea include aici şi pe socrul lui.

– Cel care este cu Schneider?

Jack dădu din nou din cap. Urmă o scurtă pauză.

– Eu sînt romîn, reluă Zamfirescu. Am venit în Germania acum patru ani împreună cu Liviu, fratele meu mai mic. El şi-a adus familia, eu am venit singur; sînt văduv. Anul trecut Liviu a fost ucis. Ieşise într-o noapte prin München. Doar ca să se plimbe. Nişte faşcişti l-au înjunghiat în plină stradă. Poliţia îi caută şi acum, dar nu-i va găsi. Şi dacă o fac... Înălţă din umeri. Acum, cumnata mea şi copiii ei sînt forţaţi să locuiască într-un azil de refugiaţi. Luna trecută, o bandă de faşcişti a încercat să le dea foc. Eu zic c-ar fi bine să se ducă dracului cu toţii. La dracu cu von Freudiger. Îl privi pe Jack. Mai bine v-aţi întoarce la locul dumneavoastră. S-ar putea să avem parte de turbulenţe. Ne aşteaptă vreme proastă în faţă.

Jack rămase alături de Maria, încercînd s-o liniştească pe cît putea fără cuvinte. Avionul huruia în noapte. Pe hublou nu se vedea decît beznă. Întreaga lume fusese făurită din beznă. Parcă erau complet izolaţi de restul universului. Îi povesti Mariei despre suspiciunile lui Zamfirescu. Ea dădu din cap, dar nu rosti nimic.

La un moment dat, îl privi lung.

– Doare, şopti ea. Groaznic.

– Nu e mort, o asigură el. Sînt sigur că tatăl tău nu i-ar face niciodată rău.

La început, ea nu replică, însă el îi văzu lacrimile în ochi. Cînd Maria vorbi, o făcu cu voce spartă.

– Va face mai mult de atît. Nebunia lui e profundă şi veche.

– Cu siguranţă că nu chiar atît de profundă.

Maria oftă. Îşi şterse lacrimile de pe obraji. Bezna ţinea avionul captiv în ghearele ei.

– În lagăr, rosti ea. Lagărul din Klanjec. Era specialitatea lui.

– Nu pricep.

Jack îşi simţea vîrfurile degetelor reci.

– Execuţia copiilor, reluă Maria. Şi torturarea lor.

Mai mult nu putu rosti. Intrară într-o furtună serioasă. Jack nu se putea gîndi la nimic care să o liniştească. Mîna ei era amorţită, ca un lemn, fără nici un pic de vlagă.

Se deschise uşa cabinei. Zamfirescu apăru în cadrul ei. Puse avionul pe autopilot.

– Cred c-ar fi bine să ştiţi, anunţă el. Avionul lui Schneider tocmai a aterizat în Cork. Sîntem cu patruzeci de minute în urma lor.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI CINCI

Pe măsură ce se apropiau de coasta irlandeză, furtuna creştea în intensitate. Coborau acum prin straturi de nori denşi, izbiţi de rafale puternice de vînt şi biciuiţi de ploaie. Brusc, sub ei apărură luminile Cork-ului, ca şi cum ar fi fost create de vînt şi ploaie. Aterizară sub rafale puternice, care aproape îi scoaseră de pe pistă şi îi aruncară pe cîmp.

Zamfirescu veni la ei imediat ce opri motoarele.

– Mai am unele lucruri de făcut aici, rosti el. Vă descurcaţi?

– Cred că da, răspunse Jack. Aţi fost de mare ajutor.

– Să-mi daţi de ştire dacă băiatul e în siguranţă. Vă aşteaptă o maşină: am comandat-o eu prin radio. Poate ştie Schneider încotro a luat-o omul pe care îl urmăriţi.

– E-n regulă, zise Maria. Ştim unde se duce.

Legitimaţia Mariei îi ajută să treacă repede prin vamă. Vameşii nici măcar nu verificară bagajul lui Jack, cel pe care îl căra încă de cînd plecase din Dublin. La celălalt capăt îi aştepta Schneider, care le spuse că Rosewicz închiriase o maşină, un Ford Granada. Îl informase pe Schneider că „se ducea acasă". Asta era tot ce ştia pilotul.

Ieşiră în ploaia torenţială. O maşină îi aştepta. Auzind că era vorba de un avion de afaceri, un întreprinzător le făcuse rost de un Jaguar.

La volan se aşeză Maria. Cunoştea drumul mai bine şi condusul avea să-i distragă atenţia de la alte preocupări. Se îndepărtară de aeroport înspre sud, pe lîngă oraşul Cork, apoi intrară pe drumul N71 la Ballinhassing, după care o luară spre vest, prin Bandon. Peisajul era luminat din cînd în cînd de fulgere.

– Există riscul de revărsare a rîului Bandon, rosti Maria. Sîntem terminaţi dacă el trece şi noi vom găsi drumul închis.

– Ne vom face griji în privinţa asta cînd ajungem acolo.

Maşina se descurca bine, însă drumul era măturat de vînt şi înşelător. Pe alocuri, vîrtejurile îi făceau să derapeze pe asfaltul ud. Ploaia curgea din cer în şuvoaie, făcînd vizibilitatea extrem de proastă. Aproape că erau singuri pe şosea. Toată lumea se adăpostise în case. Se opriră o singură dată la un garaj de la periferia localităţii Clonakilty, de unde Jack cumără două lanterne puternice. Se gîndi că probabil vor avea nevoie de ele după ce vor ajunge la Summerlawn.

Ajunseră în Baltimore după miezul nopţii. Aici, lîngă coastă, furtuna se simţea şi mai puternic. Satul dormea. Îl traversară în viteză, îndreptîndu-se spre bucata de pămînt pe care fusese Summerlawn.

– De ce a venit aici, Jack? Într-o astfel de noapte? E o nebunie. Poate că s-a dus în altă parte. Aici nu mai e nimic.

– I-a spus lui Schneider că se duce acasă. Doar dacă nu cunoşti vreo altă casă...

Maria clătină din cap.

– Nu, rosti ea moale. Nu cunosc nici o altă casă. N-a existat decît Summerlawn.

Drumul îngust era inundat de apă. Aproape că nu exista nici o diferenţă între cer şi pămînt. Nu puteau auzi marea. Singurul zgomot era urletul furtunii.

Brusc, lumina farurilor căzu peste porţile deschise. Acestea zăceau larg desfăcute, pe jumătate smulse din balamale. Maria frînă şi începu să manevreze Jaguarul prin deschiderea îngustă. În acel moment, un fulger brăzdă cerul, luminînd peisajul. O fracţiune de secundă din beznă se ivi scheletul reşedinţei. O clipă mai tîrziu, bezna reveni.

Maria conduse cu prudenţă, menţinîndu-se pe aleea acum năpădită de buruieni. În numai cîţiva ani, natura luase în stăpînire aleile şi cărările care încercuiseră vechea casă. Farurile se loveau doar de iarbă şi tufişuri, un amestec sălbatic de vegetaţie liberă care crescuse acolo unde pe vremuri se lăfăiau grădini bine îngrijite.

– Priveşte! exclamă Jack, arătînd înainte.

Undeva sus, în întuneric, vedea o luminiţă roşietică. În timp ce o priveau, lumina tremura şi părea să dispară, apoi reapărea mai strălucitoare. Maria oftă. Doar tatăl ei nu dădea din nou foc casei. Imediat se gîndi însă că nu mai exista nimic care să ardă.

– Pompierii au reuşit să salveze cîteva încăperi, zise ea. Sau, cel puţin, le-au salvat de la completa distrugere. Mai există cîteva podele şi tavane în aripa de vest. Le-am văzut cînd am vizitat casa după incendiu.

– Putea să urce cineva acolo?

– Da, dar punîndu-şi viaţa în pericol. Cea mai mare parte a camerelor sînt complet arse.

Privi neliniştită luminiţa tremurîndă, luptîndu-se cu lacrimile şi cu tentaţia de a ceda panicii care i se insinuase în suflet. Tot timpul se ruga în sinea ei ca Paul să nu fi păţit nimic.

Fordul Granada era parcat strîmb lîngă ceea ce pe vremuri fusese intrarea principală. Jack îşi luă bagajul din spate şi ieşi din maşină. Maria coborî şi ea. În acel moment, un al doilea fulger lumină faţada casei. Zidurile fuseseră luate deja în stăpînire de iederă. În jurul ferestrelor se mai puteau vedea urmele lăsate de foc.

În cîteva secunde, ploaia îi udă la piele. Apa era biciuitoare şi amarnic de rece. Rafalele de vînt îi îngheţau şi încercau să-i dea de-a berbeleacul. Jack apucă braţul Mariei.

– Ia lanterna asta, ţipă el.

Îşi aprinseră amîndoi lanternele. Fasciculele de lumină străpunseră ploaia şi bezna, dezvelind faţada înnegrită a casei. Spartă şi ruptă, vechea uşă atîrna jalnic în cadrul ei de piatră. Zăcea pe jumătate deschisă, dînd la iveală un interior întunecat, neprimitor. Se strecurară prin spărtură, alunecînd pe un strat gros de noroi şi frunze ude.

Incendiul izbucnise în hol. Impozanta scară de odinioară nu mai era acum decît o adunătură de bîrne negre şi contorsionate. Pereţii pe care atîrnaseră portretele strămoşilor lui Rosewicz erau topiţi şi pătaţi. Podeaua era crăpată şi plină de smocuri de buruieni. Undeva sus, deasupra lor, acoperişul era plin de găuri prin care ploaia intra nestingherită.

Îşi croiră drum printre resturi, către spatele casei, unde o arcadă căscată marca intrarea într-un coridor. Aici, ploaia se simţea mai puţin, fiind împiedicată de încăperile de deasupra. Jack şi Maria păşeau printre mormane de cenuşă şi resturi de lemne arse. Pretutindeni exista sticlă spartă şi bucăţi de tencuială căzute de pe pereţi şi din tavane.

Singurele zgomote erau cele ale ploii şi ale tunetelor. Furtuna părea să se estompeze, apoi revenea cu intensitate

sporită. Maria era în faţă. I se părea corect să se afle aici acum, în inima ruinii provocate de tatăl ei.

Un rînd de trepte ducea la primul etaj. Erau rupte, dar se putea călca pe ele. Stricăciunile erau mai mici în această zonă. Porţiuni de tapet rămăseseră lipite de pereţi. Pe alocuri se vedeau rămăşiţe înnegrite din covorul gros care acoperise scara. Pretutindeni, apa băltea. În timp ce urcau, un trăsnet care pătrunse printr-o fereastră, îi îngheţă.

Intrară în două încăperi de la primul etaj. Nici o urmă a trecerii cuiva pe acolo. Camerele erau întunecate şi triste, jefuite de comorile care le împodobiseră odinioară. Cineva scosese un cămin de marmură dintr-o cameră, lăsînd în urmă o rană proaspătă. Oricum, nu mai conta.

Focul distrusese mai rău scările care duceau la cel de-al doilea etaj. Le urcară cu prudenţă, cîte o treaptă o dată, căutînd cu lanternele găuri sau alte locuri şubrede. La un moment dat, Maria se aplecă. Se îndreptă, ţinînd ceva în mînă.

– Ce e? şopti Jack.

Ea îi arătă ce descoperise. Era o pagină dintr-o carte, încă uscată. O pagină din *Where the Wild Things Are*.

Îşi continuară urcuşul către etajul al doilea. Din spatele unei uşi din dreapta lor licări o lumină. Podeaua era spartă. La fiecare pas, Jack se temea că aveau să se prăbuşească. Lipindu-se de zid, el se strecură pînă la uşă. Maria îl urmă.

Era vechea încăpere de muzică a Mariei. Instrumentele dispăruseră, iar pozele compozitorilor şi pianiştilor fuseseră date jos de pe pereţi. Fumul înnegrise zugrăveala rocco, iar ploaia desăvîrşise dezastrul. Pe vremuri, fusese socotită una dintre cele mai frumoase încăperi din Occident.

Rosewicz strînsese bucăţi de lemn în cămin şi aprinsese focul. El şi Paul şedeau în faţa căminului, încercînd să se usuce şi să se încălzească. Paul tremura. Nu avea nici măcar o haină sau o pătură. Rosewicz privea ţintă flăcările. Acestea îi luminau chipul şi îi alungeau umbra în încăpere, ca o pată de întuneric.

Ţinea un pistol în poală. Din cînd în cînd, îşi muta privirea de la foc asupra armei, ca şi cum ar fi citit un mesaj secret în luciul roşietic al oţelului.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI ŞASE

Fasciculul lanternei lui Jack căzu asupra lui Rosewicz, ca o rază luminînd un actor bătrîn, ieşind la rampă pentru a juca ultimul lui rol. Văzînd lumina, Paul înălţă capul şi privi în jur în întuneric. Nu-şi recunoscu mama, care stătea ascunsă în umbra aruncată de lanterna ei. Habar n-avea dacă mama lui murise sau nu; taică-său îi spusese una, iar bunică-său alta. Fusese adus în acest loc îngrozitor sub pretextul de a o găsi, însă descoperise că fusese din nou înşelat.

– Paul, strigă Maria, luînd-o la fugă.

Jack încercă să o reţină.

– Atenţie, o avertiză el. Are o armă.

Paul se ridică în picioare.

– *Mutti*! strigă el. *Mutti, ich bin hier.*

Rosewicz întoarse mînios privirea, uluit de intruziune. Văzînd luminile, sări în picioare şi înşfăcă băiatul.

– Tată! Eu sînt, Maria. Te rog dă-i drumul lui Paul. A trecut şi aşa prin destule.

– N-ai nici un drept să vii aici! strigă Rosewicz. Băiatul e al meu acum. Ambele mele fiice au murit. Din cauza ta va trebui să moară şi băiatul. După asta totul se va termina.

Maria încercă să se smulgă din strînsoarea lui Jack.

– Nu, Maria. Nu cîtă vreme are arma. O va folosi. Lasă-mă pe mine să discut cu el.

– Dar îl are pe Paul. Trebuie să-l opresc.

– Nu aşa. Nu vei ajunge niciodată la el. Te-ar împuşca, apoi l-ar ucide pe Paul. Lasă-mă să procedez cum ştiu eu.

Jack înaintă cîţiva paşi. Maria îl urmă, nedezlipindu-şi privirea de pe fiul ei.

– Poţi avea manuscrisul, rosti Jack. Îl am cu mine în această geantă. Adevăratul manuscris, nu un înlocuitor. Ia-l. Nu-mi pasă ce faci cu el, cîtă vreme îi dai drumul lui Paul.

– Doctore Gould. Căile noastre au părut destinate să se îngemăneze. Rosewicz părea să-şi recîştige cu iuţeală controlul de sine. Eşti foarte insistent. Nu te credeam în stare. Un om atît de slab, şi totuşi atît de insistent. Evreul din tine dublat de originea celtă. Însă insistenţa nu ajunge. E nevoie şi de materie cenuşie. Ceea ce posezi tu nu ţi-e de ajuns.

– Acum ştiu de ce aveai nevoie de manuscris. Şi sînt pregătit să-l negociez. Mi se pare un tîrg cinstit.

Rosewicz izbucni în rîs. Îl ţinea pe Paul strîns pe după gît.

– Un tîrg? Viaţa unui băiat pentru o bucată de hîrtie? Un papirus mînjit cu cerneală? Mi-am petrecut toată viaţa printre hîrtii ca acesta. Niciodată nu mi-au adus altceva decît durere. Crezi că aş negocia băiatul pe aşa ceva?

– Ţi-am spus, acesta e originalul. În geanta asta am manuscrisul lui Iisus. Îl poţi examina. Ţi-l aduc eu.

Bătrînul rîse din nou, întărindu-şi strînsoarea în jurul gîtului lui Paul.

– Nu vreau manuscrisul tău, rosti el. Am terminat cu povestea asta. M-ai înţeles total greşit. Ce se întîmplă acum n-are nimic de a face cu preţiosul tău manuscris.

Jack nu pricepea. Rosewicz părea complet ieşit din minţi.

– Atunci ce vrei?

– Ce vreau? Nu vreau nimic. Am terminat-o cu vrutul. S-a terminat, nu pricepi? S-a terminat. Făcu o pauză. Pe o voce mai coborîtă, reluă: I-au dat drumul. Ramsey. L-au eliberat.

– Nu înţeleg...

Jack nu pricepea nimic din vorbele lui Rosewicz.

– Ramsey, Jack, interveni Maria. În avionul de la Londra, nu-ţi aduci aminte? Prizionierul de război englez.

– Dar cum...?

Apoi îşi aminti. Vocea lui Leni, descriind evenimentele care precedaseră moartea lui Karl. *Şi-a petrecut o vreme cu Paul, apoi l-a aşteptat în bibliotecă pe soţul dumitale. A ascultat radioul un timp.*

– Despre ce e vorba? întrebă Paul. Ce e cu Ramsey? De ce e atît de important?

– Octombrie, răspunse Rosewicz. O unitate britanică ce a lucrat cu partizanii lui Tito spre sfîrşitul războiului. Au fost trimişi în Croaţia de Comandamentul pentru Operaţiuni Speciale în octombrie 1944, luna în care Belgradul a căzut în mîinile lui Stalin. Ceva mai devreme, în acel an, britanicii îşi retrăseseră sprijinul acordat cetnicilor lui Mihailovici şi s-au dus cu arme şi bagaje în tabăra lui Tito şi a comuniştilor lui. Ramsey conducea unitatea Octombrie. Misiunea ei era de a face legătura între unităţile din Croaţia şi grupurile de partizani din restul Iugoslaviei.

La acea vreme, eu eram şeful securităţii lui Ante Pavelici. Poziţia mea era subordonată şefului Gestapoului din Zagreb. Practic, aveam foarte multă libertate de acţiune. Puteam să mă întîlnesc cu oameni care n-aveau nimic de-a face cu germanii. Uneori, încheiam diverse înţelegeri în spatele Gestapoului. Ştiam cu toţii că Reich-ul german era terminat şi că era doar o chestiune de zile pînă cînd nemţii aveau să-şi retragă trupele şi să ne lase de izbelişte. Eram conştient că, pentru a supravieţui, trebuia să ne asigurăm viitorul. În Europa, toată lumea proceda aşa.

Liga decisese deja că nu exista nici o îndoială încotro aveam să mergem dacă se punea problema alegerii între britanici şi comunişti. Ca atare, cînd m-a contactat Ramsey cu o propunere de înţelegere, n-am ezitat o clipă. Am fost de acord să mă întîlnesc cu el în secret. Am petrecut o după-amiază împreună într-o bisericuţă de lîngă Zagreb. Era la începutul lui decembrie. Propunerea lui era legată de un papirus, un manuscris de la începuturile creştinismului, aflat în posesia Serviciului de Informaţii Britanic din Roma.

Jack simţi că se învîrte totul cu el. Afară, ploaia se înteţise. Un tunet cutremură ceea ce mai rămăsese din casă.

– Dar e imposibil, rosti el. Manuscrisul n-a fost niciodată...

– Ai fost condus pe un drum greşit, îl întrerupse Rosewicz. Felix nu ţi-a povestit întreg adevărul despre manuscris. Ţi-a zis că el n-a fost niciodată la Roma, nu-i aşa?

– De unde ştii?

– Mi-a spus Simon, bineînţeles. Omul pe care tu îl cunoşti sub numele de Parker. Simon şi cu mine ne cunoaştem de multă vreme.

– E mort, zise Jack. Parker e mort.

– Îmi pare rău să aud asta. În orice caz, acum nu mai contează. Dă-mi voie să continuu. Nu mai avem mult timp.

Felix ţi-a spus că am încercat să trimitem manuscrisul la Vatican însă condiţiile nu ne-au permis. Incorect. Manuscrisul a fost dus acolo şi păstrat o vreme la San Girolamo. Atunci, Aliaţii controlau Italia. Serviciul de Informaţii Britanic a mirosit ceva şi unul dintre agenţii lui a furat manuscrisul de acolo. Aflaseră despre fratele meu şi despre mine.

Ramsey mi-a oferit un tîrg. Fusese informat despre manuscris înainte de a pleca din Italia; superiorii lui ştiau că el poate fi folosit ca legătură cu Liga. Vezi tu, şi ei priveau spre viitor. Comunismul era în plin marş. Ştiau că după sfîrşitul războiului cu Germania aveau să fie obligaţi să-şi îndrepte atenţia asupra Uniunii Sovietice. Cine îi putea ajuta mai bine împotriva noului inamic dacă nu oamenii care luptaseră deja împotriva sovieticilor? Politica noastră nu conta pentru ei cîtă vreme eram anticomunişti. Un fulger ilumină încăperea şi dispăru. Rosewicz nu slăbea nici o secundă strînsoarea asupra băiatului. Tîrgul oferit de Ramsey era foarte simplu, continuă el. Aveau să aranjeze evadarea pentru mine, pentru fratele meu şi pentru toţi membrii Ligii care voiau să meargă cu mine. Ne aşteptau noi identităţi în Europa de Vest. Manuscrisul avea să fie trimis de la Roma la Zagreb prin fratele meu.

În schimb, Ramsey voia liste cu nume. În special, ustaşi, dar şi cîţiva gestapovişti şi SS-işti. Îndatoriri, orare, parole. Tot felul de detalii. Tot ce avea nevoie pentru a distruge regimul lui Pavelici. Eu ştiam că Pavelici e, oricum, terminat. Aşa cum am mai spus, priveam deja spre viitor. I-am dat tot ce voia. N-am păstrat nimic ascuns. Pe Ramsey nu-l interesau banii, dar eu i-am dat informaţii despre unii dintre cei mai mari bogătaşi din Zagreb. De unde crezi că veneau banii mei? Vezi tu, era vorba de sfîrşitul jocului. Nu se mai putea face nimic. Cel puţin, aşa credeam eu. Făcu din nou o pauză. În spatele lui, focul din cămin scăzuse. Curînd încăperea avea să fie luminată doar de tăciuni. În acel ianuarie, s-a pornit o vînătoare sistematică a ustaşilor în toată ţara. Ramsey şi oamenii lui şi-au făcut bine treaba. Eu am aşteptat manuscrisul în Zagreb. Acesta reprezenta cheia. Nici măcar Ramsey nu pricepuse asta. El credea că era doar un fetiş, un accesoriu care se putea negocia. Eu însă ştiam că îl puteam folosi ca să ne construim puterea după sfîrşitul războiului. Fratele meu a plecat din Roma, avîndu-l ascuns printre alte documente similare, toate luate din biblioteci evreieşti din Polonia.

A căzut într-o ambuscadă a comuniştilor la Metlika. El şi şoferul lui au fost ucişi, iar documentele găsite în maşină au fost trimise la Belgrad, în atenţia comandantului militar rus. Acesta e responsabil de aducerea lor la Moscova, o dată cu rechemarea lui de la sfîrşitul războiului. Imediat, manuscrisele au dispărut în Biblioteca Lenin. Acest fapt l-am aflat doar de puţin timp.

Iosif Şaranskii a comis două greşeli. Prima a fost aceea că a dat peste manuscris. A doua a fost aceea că te-a implicat şi pe tine. Ştiam că vei fi în stare să faci legătura cu fotografiile manuscrisului pe care ţi le-am arătat aici. Şaranskii auzise diverse zvonuri legate de persoana mea. În bibliotecă existau documente care ar fi dus la mine şi la faptul că manuscrisul se aflase pentru o vreme în Iugoslavia. Nu-mi puteam asuma acest risc. Bomba vă era destinată numai ţie şi lui. Nu şi femeii, şi copilului. Jack încremeni de furie şi groază. Deci Rosewicz

fusese de vină pentru moartea lui Iosif şi a familiei sale. Probabil că bomba fusese pusă de Henryk. Voia să-l strîngă de gît pe Rosewicz. Se stăpîni, pentru a nu provoca o tragedie mai mare. Cît despre Ramsey şi unitatea Octombrie, aceştia au avut un mare ghinion. Eu dispuneam de libertate, însă puterea mea era tot mai mică. Gruparea Octombrie a fost descoperită de Gestapo. Cei care au supravieţuit ambuscadei au fost arestaţi şi duşi la Zagreb. Croaţii au fost executaţi, contingentul britanic a fost menţinut în viaţă. Din Germania a venit ordinul ca prizonierii să fie expediaţi din Zagreb la Berlin. Asta se întîmpla în ultimele zile ale războiului, cînd totul devenise un haos.

Am reuşit să-i transfer pe toţi în Friedrichshain. Deja ramura germană a Ligii hotărîse ţinerea unor false procese de crime de război. Intenţia noastră era să obţinem toate informaţiile pe care le puteam scoate de la ei, apoi să-i omorîm şi să îngropăm pentru totdeauna acele informaţii. Din nefericire, aşa cum ai aflat, lucrurile n-au mers bine. Ramsey şi colegii lui au fost duşi în Siberia şi închişi acolo aproximativ cincizeci de ani. Îmi pare rău pentru ei. Aü fost oameni curajoşi; meritau o soartă mai bună. Rosewicz făcu o pauză. Degetele lui mîngîiau cu blîndeţe gîtul nepotului. Acum, Ramsey s-a întors acasă. Eroul cuceritor. În fine, poate că nu. Îl vor urma prietenii lui, cei care mai trăiesc încă. Va veni o vreme în care mulţi oameni se vor simţi stingheriţi dacă Ramsey nu va fi redus la tăcere. Pentru noi, acesta e sfîrşitul.

Contingentul ustaş reprezintă o parte vitală a sistemului de alianţe al Ligii. Dacă se află că am încheiat un tîrg cu britanicii, o să înceapă represaliile. Liga nu va rezista nici şase luni. Totul s-a terminat. Poate că nu peste cîteva zile sau cîteva luni. Însă s-a terminat. Mai bine să-i punem capăt acum. Se aplecă asupra lui Paul, mîngîindu-l pe păr. Paul ar fi trebuit să devină liderul nostru cu timpul. Acum, n-a mai rămas nimic pentru el de condus. Eu am făcut întotdeauna planuri de viitor. Numai de viitor. Dar acum nu mai există acel viitor.

Jack văzu disperarea în ochii băiatului şi auzi resemnarea din vocea lui.

– Dar Paul poate avea un viitor, interveni Maria, făcînd un pas în faţă. Pentru tine e prea tîrziu, însă nu şi pentru el. Dă-i drumul.

O clipă, Maria crezu că tatăl ei se luptă cu el însuşi. Bătrînul care îl ţinea pe fiul ei era acelaşi om care o ţinuse pe ea pe genunchi cînd fusese o copilă, care îi aducea cadouri şi care îi pieptăna părul. Făcu un alt pas înainte. Cu siguranţă că el avea să se înmoaie.

Dar era prea tîrziu. Rosewicz apucă încheietura mîinii lui Paul şi îl trase spre o uşă din peretele din spate. Într-o secundă întunericul îi înghiţi.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI ŞAPTE

Jack o luă la fugă după ei. Tocmai ajunse lîngă uşă cînd se împiedică de un morman de moloz şi căzu. Maria îşi croi drum pînă la el şi se aplecă deasupra lui.

– Ai păţit ceva?

Jack se ridică. Era doar ameţit.

– Uşa, gîfîi el. Încotro duce?

– E o scară din spate. Coboară către grădina din spate.

Maria îl ajută pe Jack să stea pe picioare. Alergară împreună spre uşă. Aici focul făcuse ravagii mai mari. Pereţii erau înnegriţi şi porţiuni întregi de scară arseseră complet. Rosewicz reuşise cumva să-l tragă pe Paul peste o gaură din scară. Lemnul era fragil şi pe alocuri rupt.

Jack ajunse în dreptul găurii şi se pregăti să coboare, ţinîndu-se de o bucată de balustradă care rămăsese intactă. În acea clipă, scara şi balustrada cedară, aproape trăgîndu-l în hăul de dedesubt. Maria îl prinse de braţ şi-l trase înapoi. Spărtura nou

creată era prea mare pentru a fi sărită. Rosewicz şi Paul dispăruseră în beznă.

– Repede. Există vreo cale de a ajunge jos?

Maria încuviinţă.

– Scările pe care am urcat noi. Apoi prin spatele casei către terasă, dacă putem trece.

Alergară, ştiind că Rosewicz căpătase un avans substanţial şi se putea face uşor nevăzut. Alunecînd pe treptele înşelătoare, ajunseră întregi jos şi o luară din nou pe coridor.

Centrul clădirii fusese cel mai rău afectat de incendiu. Bîrne şi pari de lemn se vedeau pretutindeni, îngreunîndu-le înaintarea. Se căţărară şi se strecurară printre resturi. Deşi cunoştea casa încă din copilărie, Maria era uluită şi dezorientată. De afară venea pînă la ei urletul furtunii. Vîntul sufla cu mai multă putere decît oricînd.

Ajunseră, în sfîrşit, pe terasă şi coborîră treptele de piatră pînă în grădină. Erau acum în spaţiu deschis, biciuiţi de ploaie şi vînt. Vuietul mării făcea aproape imposibilă orice comunicare între ei.

– Pe aici, strigă Maria, arătînd spre aripa vestică.

Alergară la uşa care dădea spre scara din spate, pe care coborîse Rosewicz. Nimic nu mişca acolo. Jack intră şi îşi plimbă lanterna în sus şi în jos, strigînd numele lui Paul. Nici un răspuns. Se întoarse la Maria.

– Probabil că au coborît deja, ţipă el. Încotro putea să o fi luat-o?

– Nu ştiu. S-ar putea să încerce să înconjoare casa, ca să ajungă la maşină.

– Nu cred. Cred că fuge în altă parte.

Brusc, vîntul îşi schimbă direcţia, începînd să sufle dinspre coastă. O rafală zdravănă aproape că îi dărîmă. O dată cu ea se auzi un ţipăt sau un urlet, care încetă la fel de brusc.

Jack n-avea nevoie să i se spună dincotro venea ţipătul. Locuise suficient de mult timp în Summerlawn ca să ştie. Aici

nu exista altceva în afara falezei. Iar dincolo de faleză, nu exista decît marea.

O luară la goană prin grădina sălbatică, luptîndu-se cu vîntul. Se auzi un al doilea țipăt, de această dată mai ascuțit. Maria strigă, însă vocea îi fu înăbușită de vînt.

– Fii atent, zise ea. Sîntem aproape de margine.

În ploaie și întuneric le era greu să deslușească meandrele solului pe care pășeau. De acum, se auzeau valurile spărgîndu-se pe stîncile de dedesubt cu o forță incredibilă.

– Paul ! Unde ești? Unde ești, Paul?

Maria continuă să strige, plimbînd fasciculul lanternei, în tentativa de a-și descoperi tatăl și fiul.

Brusc, lanterna lui Jack îi găsi. Rosewicz îl trăsese pe Paul la marginea falezei. O simplă pală zdravănă de vînt îi putea arunca în hău.

Jack se opri, tremurînd. În mintea lui vedea o altă faleză. La marginea ei o minge roșie se rostogolea prin iarba verde. O fetiță alerga, neștiind de pericol, după ea. În spatele ei, se vedea Sima, alergînd și ea.

– Ține asta, rosti el, punînd lanterna în mîna Mariei. Ține-o la distanță de a ta, ca să creadă că sîntem încă împreună.

Se deplasă repede în stînga Mariei, îndepărtîndu-se de fasciculele luminoase. Razele îi luminau pe Rosewicz și pe Paul clătinîndu-se pe marginea falezei. Pe neașteptate, se auzi o împușcătură, apoi încă una, cînd Rosewicz încercă să stingă luminile. Jack înaintă, apropiindu-se cît putea de mult de margine. În afară de lupta cu vîntul, trebuia să se lupte cu teama care i se insinuase în suflet, văzînd acea faleză înaltă. I se redeșteptară coșmarurile și toate se uniseră într-o singură panică monstruoasă.

Era acum la numai cîțiva pași. Întunericul îl ascundea de Rosewicz. Dar ce putea face? Cum îl putea smulge pe Paul din ghearele bătrînului, fără să-l alerteze pe Rosewivz și să provoace saltul acestuia în gol, împreună cu băiatul? Se lăsă în patru labe și începu să se tîrască. La un moment dat, privi peste marginea

falezei şi văzu berbecii albi ai valurilor spărgîndu-se de stînci. Zgomotul făcut de valuri era mult mai puternic aici; aproape că acoperea huruitul vîntului. Privind înapoi, văzu că Rosewicz se apropia tot mai mult de margine. Doar cîţiva paşi îl despărţeau, pe el şi pe băiat, de prăpastie. Trebuia să acţioneze acum.

Se ridică în picioare şi fugi direct la Paul. Îl apucă pe băiat de mijloc şi îl smulse din strînsoarea lui Rosewicz, ca la o placare de rugby. Căzură amîndoi pe solul noroios, apoi se rostogoliră pînă se opriră, cam la doi metri mai încolo. Înălţîndu-şi privirea, Jack îl văzu pe Rosewicz clătinîndu-se pe muchie, luptîndu-se să-şi recîştige echilibrul. În următoarea clipă, nu se mai văzu decît bezna. Avu impresia că Rosewicz scoase un urlet, o înjurătură sau o rugăciune, oricum, nu mai conta. Apoi urletul fu înghiţit de vînt şi de mugetul mării.

CAPITOLUL ŞAPTEZECI ŞI OPT

Qumran, Israel

Plecară din Ierusalim imediat după prînz, trecînd pe lîngă Muntele Măslinilor, în drum spre Bethany. De acolo, se îndreptară spre Jerichon şi înapoi, cotind spre sud, o luară pe drumul care trece pe lîngă Marea Moartă, spre Eliat şi Golful Aqaba. La mare depărtare, înspre est vedeau Iordania şi munţii Moab, ascunşi de o ceaţă roşietică. Depăşiră o mulţime de camioane care se îndreptau spre nord, către Ierusalim, şi un convoi de vehicule militare cu steaguri albe şi albastre. Un autocar încetini, lăsîndu-i să treacă; din spatele ferestrelor murdare, se holbară la ei chipuri palide. Drumul străbătu mai departe peisajul uscat, dealurile ascuţite şi golaşe, aproape lipsite de vegetaţie. În faţa lor, marea devenea tot mai vizibilă cu fiecare cotitură.

Coborîseră dintr-un oraş aflat pe înălţimi în cel mai jos loc de pe suprafaţa pămîntului. Din cînd în cînd, Jack întorcea capul şi se uita la Maria, uneori zîmbind, alteori cu o expresie serioasă. Ea îi întorcea privirea sau îşi punea mîna încet pe coapsa lui, atingîndu-l scurt înainte de a şi-o retrage.

Paul rămăsese în Ierusalim cu o familie de prieteni apropiaţi, familia Perlman. Băiatul se trezea încă brusc noaptea, ţipînd şi udînd cearceafurile. Un psiholog de copii îi asigurase că avea să-şi revină repede, acum că era din nou cu mama lui. Maria se întreba ce cicatrice aveau să rămînă şi cît de profunde aveau să fie. Paul nu întreba nimic despre tatăl sau bunicul lui, iar Maria prefera să nu deschidă o astfel de discuţie.

Curînd după ce ajunseră la limita nordică a mării, se urcară pe o terasă aflată cam la treizeci de metri deasupra drumului. Ajunseseră la Qumran. Parcară pe platou şi se dădură jos din maşină. Pe un umăr, Jack purta un mic sac şi un aparat de fotografiat. De jur împrejurul lor se vedeau ruinele dispărutei comunităţi eseniene, secta de evrei din care făcea parte Iisus Cristos şi în sînul căreia îşi petrecuse majoritatea scurtei sale vieţi. Aici şi nu în Betleem sau în Ierusalim se găseau pietrele pe care păşiseră picioarele lui. Legătura sufletească, pe care o căutau miile de pelerini care se plimbau în fiecare an pe pavajele medievale sau îşi înclinau capetele în locuri sfinte „descoperite“ de împărăteasa Elena la trei sute de ani după moartea lui Iisus, se găseau aici, într-o mînă de ruine arse de soarele deşertului.

Lîngă restaurantul turistic, parcase o maşină de patrulă militară. Jack se duse pînă acolo şi ceru să vorbească cu comandantul patrulei. Aici era un ţinut de graniţă şi armata era permanent în alertă. Îndepărtarea de zona imediat înconjurătoare a ruinelor ar fi dus la suspiciune şi, poate, chiar la arestare. Jack prezentă actele de identitate şi explică motivul pentru care venise aici. Avea cu el o scrisoare de la Departamentul de Arheologie al Universităţii Ebraice care confirma că Jack avea dreptul că cerceteze dealurile de lîngă Qumran.

Părăsind platoul, el şi Maria coborîră o pantă abruptă care ducea spre baza dealurilor ce înconjurau ruinele. Jack îi arătă Mariei cîteva dintre peşteri, indicîndu-i care dintre ele conţineau cele mai importante descoperiri. Merseră mai departe, evitînd lungile extremităţi de piatră ale dealurilor şi descoperind noi peşteri. Rocile erau împestriţate de deschizături, unele minuscule, altele suficient de largi ca să lase un om adult să intre fără dificultate.

Picioarele Mariei stîrneau mici nori de praf şi aruncau pietricele în toate direcţiile. Solul era plin de aşa ceva.

– Spune-mi tu ce să cred, zise ea.

El o privi cu nelinişte. Aerul era încărcat de sare a cărei înţepătură se simţea teribil. Abia putea să respire. Lumina de aici modifica totul. Uneori nu era lumină, ci doar prezenţa a ceva greu şi imens.

– Nu pricep...

– Este Iisus Hristos... Maria făcu o pauză, nesigură cum să continue. A fost el un Dumnezeu? Un simplu om? Ce să cred?

– Nu-ţi pot răspunde. Ştii că nu pot.

– De ce nu? Tu ai citit scrisoarea, propria lui biografie. Ce crezi că era el?

– El nu credea că e Dumnezeu, sînt convins de asta. Avea propiile îndoieli şi incertitudini. Însă nimic din toate astea nu contează. Orice ar spune manuscrisul, Bisericile îşi vor crea propriul Iisus, ba chiar un întreg trib de Iisuşi care să le satisfacă trebuinţele şi prejudecăţile. O să găsească modalităţi de a răstălmăci tot ce a spus el, ca să se potrivească cu ceea ce cred ele. Aşa că ar trebui să crezi în continuare ce crezi acum.

– Dar nu mai ştiu ce cred acum.

El o privi cu blîndeţe. Soarele îi strălucea în ochi. Era nemaipomenit de frumoasă.

– Atunci, sîntem la fel, zise el.

Peştera pe care o aleseră se afla la înălţime şi era greu de atins, una dintre zecile care fuseseră explorate superficial. Maria

scoase o lanternă mare, în vreme ce Jack extrase manuscrisul din cilindru. Adusese cu el o oală mare de lut, un obiect datînd cam din aceeaşi vreme cu papirusul, de genul celor folosite pentru depozitarea materialelor scrise. Fusese găsit la vreo cincisprezece kilometri spre sud, la 'Ayn al-Ghuwair. Manuscrisul se potrivea cu uşurinţă înăuntru. Jack legă strîns capacul la loc şi îngropă vasul sub o grămadă de pietre.

După un an sau doi, cînd avea să i se pară că sosise vremea, avea să se întoarcă aici cu o întreagă expediţie. Aveau să exploreze toate peşterile din această porţiune. Era convins că aveau să se facă şi unele descoperiri autentice. Dar aici, sub această grămadă de pietre, avea să se petreacă cea mai mare descoperire din toate timpurile.

Se gîndise să înapoieze manuscrisul lui Augustin de Galais şi prietenilor acestuia, însă, în cele din urmă, se răzgîndise. Ştia că ei aveau să fie extraordinar de presaţi să îngroape sau să distrugă documentul. Nu se îndoia în privinţa sincerităţii lor, dar se distanţase considerabil de valorile lor morale. Era convins că Maximilian Kolbe fusese un om bun şi sfînt; însă nu se putea împăca cu faptul că Biserica alesese, din sutele de mii de oameni care muriseră la Auschwitz, tocmai un creştin pe care să-l facă erou şi sfînt. Muriseră şase milioane de evrei, ale căror nume fuseseră aproape complet uitate. Biserica fusese spectatoare, uneori ajutînd victimele, uneori ajutîndu-i pe ucigaşi. Jack nu putea tolera o asemenea discrepanţă. Manuscrisul aparţinea umanităţii, nu Bisericii.

Făcu fotografii peşterii din diverse unghiuri, ca să ştie ulterior cum să se ghideze. Ca să termine filmul o aşeză pe Maria printre ruine. Ea îi zîmbi, ca şi cum ar fi în vacanţă şi i-ar zîmbi iubitului ei. În fundal, marea se întindea inertă. Soarele după-amiezii se scufunda spre vest, dincolo de Ierusalim şi de mare. Tăcerea era intensă. În jurul lui, Jack simţea toate fantomele care îi aparţineau: Caitlin şi Siobhan, Iosif, Leah şi micuţa Sima, ba chiar Denis Boylan şi Moira. Oare îşi găsise vreunul dintre aceştia liniştea?

Habar n-aveau cînd şi cum avea să vină lovitura. Poate niciodată. Puterea Ligii fusese serios ştirbită. Ciechanowski căzuse în dizgraţie. Reinhold von Freudiger se sinucisese cînd aflase despre moartea fiului lui. Alţi prizonieri englezi fuseseră eliberaţi din Rusia şi unii dăduseră deja interviuri presei. Jack şi Maria îşi luaseră măduri de precauţie, însă refuzaseră să ducă o viaţă de animale hăituite. Maria dăduse primul ei concert din Israel, în Wise Auditorium din universitate. Fusese un succes răsunător. Paul începuse să se ducă la grădiniţă şi progresa repede cu ebraica. Îl trimiseseră la o şcoală mixtă, unde se jucau împreună evrei, creştini şi musulmani. Băiatul îşi crea legături fragile care puteau rezista pînă la maturitate, care puteau să se sfărîme în condiţii neprevăzute. El era singura lor speranţă.

– E timpul să plecăm, Jack. Ne aşteaptă Paul.

Ea se ridică şi îl luă de mînă. Dacă îşi încorda auzul, auzea valurile spărgîndu-se de un alt ţărm.